FLAMINII PARISII
EPISCOPI BITONTINI·
DE CONFIDENTIA BENEFICIALI
Prohibita,
TRACTATVS
In quo plene explicantur Constitutiones Pij Quarti, & Pij Quinti Summorum Pontificum ad hoc editæ;

Indice primo Quæstionum, altero deinde sententiarum, ac verborum copiosissimo adiecto.

VENETIIS
Apud Hæredem Hieronymi Scoti.

M D XCVIII.

INDEX
QVAESTIONVM
HVIVS TRACTATVS
De Confidentiis Beneficialibus.

FINIS.

INDEX LOCVPLETISS. MATERIARVM,

Decisionum, Quæstionum, Memorabilium, ac Omnium, quæ continentur

IN HOC TRACTATV DE CONFIDENTIIS Excellentissimi, & Præclariss. J. C.

D. FLAMINII PARISII EPISCOPI BITONTINI,

ET NVPER IN ALMO VRBIS GYMNASIO Iuris Pontificij interpretis eminentissimi.

A

B

C

INDEX.

con-

fectam

D

Datum

INDEX.

Diffinitione

E

Episcopus

F

Fam

G

H

I

Illicitum

L

N

Probandum

Resignans

INDEX.

Testes

V

FINIS.

FLAMINII PARISII I. C. CONSENTINI ET IN ALMO VRBIS GYMNASIO IVRIS PONTIFICII PRIMARII INTERPRETIS.

De Confidentijs Beneficialibus.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia aliquando accipitur pro audacia.*
2 *Audacia accedit vitio.*
3 *Audacia sumitur in malam partem.*
4 *Audacia coercetur per leges.*
5 *Audacia appellatur temeritas.*
6 *Confidentia aliquando accipitur pro fiducia.*
7 *Confidentia in fide posita est.*
8 *Confidentia deducitur ex verbo Confido.*
9 *Fidentia quid significet.*
10 *Confidentia generalis diffinitio.*
11 *Ianus Parrhasius quomodo antea vocabatur.*
12 *Spes quid est.*
13 *Spes bona, quando speratur honestum.*
14 *Ordinate est sperandum.*
15 *Differentia inter fiduciam, & Confidentiam.*
16 *Verbum Fiducia positum in l. 3. C. ad l. Iul. de vi publi. accipitur improprie.*
17 *Fiducia aliquando capitur pro auctoritate.*
18 *Sperans illicitum inordinate sperat.*
19 *Confidentia beneficialis duplex, Illicita, & licita.*
20 *Confidentia beneficialis licita, quae.*
21 *Dignus iuste potest sperare, & consequi beneficium.*
22 *Episcopatus an possit licite appeti.*
23 *Confidentia beneficialis illicita quae.*
24 *Illicita confidentia beneficialis duplex.*
25 *Confidentia inordinata quae.*
26 *Indigni non possunt sperare benef. & nu. 33.*
27 *Confidentia illicita non Simoniaca quae.*
28 *Episcopus potest licite conferre consanguineis, & amicis.*
29 *Quis potius tenetur subuenire suis, quam alijs.*
30 *Resignatio in fauorem consanguineorum licita.*
31 *Episcopus licite potest beneficia conferre familiaribus suis dignis.*
32 *Dignus debet esse, cui confertur beneficium.*
33 *Digni licite sperant beneficia.*
34 *Clericus seruire Ecclesiis ob spem habendi dignitates.*
35 *Clerici spe maioris commodi sunt inuitandi ad seruiendum Ecclesiis.*
36 *Ordinatus spe secundaria consequendi beneficia non peccat.*
37 *Accedens ad ecclesias, vt consequatur distributiones quotidianas quando peccet.*
38 *Non peccat seruiens praelato cum spe secundaria consequendi beneficia.*
39 *Quod principaliter agitur, semper attenditur.*
40 *Virtuti pauci student sine vlla spe.*
41 *Praemio, & poena omnis bona respublica sustinetur.*
42 *Ex mutuo licet secundario sperare.*
43 *Cessat simonia, vbi non adest pactum.*
44 *Constitutiones Pij IIII. & Pij V. de Confidentijs non loquuntur de Confidentia non simoniaca.*
45 *Confidentia est species Simoniae. & nu. 156.*
46 *Diffinitio confidentiae, per Nauar. confutata,*
47 *Diffinitio defectiua quae non conuertitur.*
48 *Diffinitio confidentiae per Mascard. reiecta.*
49 *Diffinitio confidentiae*
50 *Diffinitio bona quae.*
51 *Genus requiritur in bona diffinitione.*
52 *Verbum Spes generale.*
53 *Spes quid sit.*
54 *Dans, vel promittens collatori committit Simoniã, & confidentiam.*
55 *Beneficia debent dari gratis, & simpliciter.*
56 *Simonia, & confidentia, quomodo committitur inter praesentatum, & praesentantem.*
57 *Simonia & confidentia inter eligentem, & electum*
58 *Confidentia inter resignantem, & resignatarium.*
59 *Resignatio debet fieri simpliciter.*
60 *Pactum prohibetur in beneficialibus.*
61 *Promittens retrocedere beneficium sibi resignatum committit confidentiam.*
62 *Promittens fructus benef. committit confidentiã.*
63 *Pactum quid sit.*
64 *Modus prohibetur in beneficialibus.*
65 *Conuentio tacita est quidam modus.*
66 *Taciti, & expressi eadem virtus.*
67 *Conditio prohibetur in beneficialibus.*
68 *Dictio Omnino quid.*
69 *Paria sunt dare collatori, vel alteri.*
70 *Confidentia est similis fiduciariae venditioni.*
71 *Mancipatio, seu venditio fiduciaria quae.*
72 *Cur vocatur fiduciaria mancipatio.*
73 *Pactum redimendi simile fiduciariae venditioni.*
74 *Fiduciaria venditio, & pactum retrouendendi, idẽ.*
75 *Fiduciaria haereditas, quae.*
76 *Fiduciaria, & Fideicommissaria, idem.*
77 *Fideicommissarius vocatur fiduciarius haeres.*
78 *Fiduciaria possessio, quae.*
79 *Fiduciaria opera, quando.*
80 *Fideicommissaria libertas, quae.*
81 *Fiduciarius pater, qui.*
82 *Fiducia quando depositum.*
83 *Confidentia crimen depositum.*
84 *Depositum quid.*
85 *Depositum simile mandato.*

 86 *Mandatum*

88 *Mandatum quid.*
86 *Depositum, & mandatum Indicia fiduciæ.*
87 *Confidentia habet similitudinem cum crimine alienationis in fraudem Fisci, & creditorum.*
86 *Alienatio in fraudem dolosa, & nulla.*
90 *Contractus simulati, qui.*
91 *Contractus simulati, legibus odiosi.*
92 *Contractus simulati probantur coniecturis.*
93 *Verba, & sensus c. per tuas el 3. de simon.*
94 *Fructus veniunt consequutiue ad beneficium.*
95 *Fructus acquiruntur Beneficiario.*
96 *Beneficiario per oblationem competit omne ius.*
97 *Pactum super fructibus beneficij redolet simoniam.*
98 *Titulus patrimonij, vel beneficij requiritur, vt quis possit ordinari.*
99 *Episcopus ordinans absque titulo tenetur ex suo.*
100 *Ex precibus non inducitur simonia.*
101 *Verbum promissio denotat pactum.*
102 *Ordinatus super aliqua Ecclesia, potest petere sustentationem ex illa.*
103 *Ordines quando capiantur per subreptionem.*
104 *Ordinans absque titulo quando non est in culpa.*
105 *Pœna antiquorum canonum aduersũ ordinatos absque titulo.*
106 *Suspensus, si ministret, efficitur irregularis.*
107 *Concilium Tridentinum quam pœnam innonet contra ordinatos absque titulo.*
108 *Papa solus in ordine dispensat.*
109 *Papa, cum sibi non reseruat dispensationem, videtur illam Episcopus concedere.*
110 *Verbum impersonale positum in canone refertur ad Episcopos.*
111 *Confidentia differt à simonia.*
112 *Quid est simonia.*
113 *Vendentes & ementes Deus eijcit.*
114 *Quod gratis accepistis, gratis date.*
115 *Simonia in spiritualibus, vel illis annexis.*
116 *Simonia pro ordinibus.*
117 *Simonia pro baptismo.*
118 *Simonia pro sacramento pœnitentiæ.*
119 *Simonia pro sacra communione.*
120 *Simonia pro sacramentis.*
121 *Simonia pro dedicandis ecclesiis.*
122 *Simonia pro ecclesiis consequendis.*
123 *Simonia pro honoribus ecclesiasticis.*
124 *Simonia pro consecratione ecclesiarum.*
125 *Simonia pro consequendo ministerio Ecclesiastico.*
126 *Simonia pro quacunque re sacra.*
127 *Simonia pro ingressu monasterij.*
128 *Simonia pro sepeliendis mortuis.*
129 *Simonia pro fidelitate præstanda.*
130 *Simonia pro benedictionibus nubentium.*
131 *Simonia pro absolutione excommunicationis.*
132 *Simonia pro Vicariatu.*
133 *Simonia pro benedictione Abbatum.*
134 *Simonia pro tegendo peccatorem.*
135 *Simonia pro annexis spiritualibus.*
136 *Ius patronatus annexum spiritualibus.*
137 *Simonia realis vnde dicatur.*
138 *Conuentionalis simonia quæ, vnde dicatur.*
139 *Simoniæ realis diffinitiones.*
140 *Simoniæ conuentionalis diffinitio.*
141 *Simonia conuentionalis duplex.*
142 *Conuentionalis simonia, quando transeat in realem*
143 *Differentia inter simoniã realẽ, & conuentionalem*
144 *Realis simoniacus est excommunicatus. & nu. 151.*
145 *Regula de triennali non defendit simoniacum realẽ.*
146 *Simoniacus realis non potest agere spollo.*
147 *Simonia realis, & conuentionalis inhabilitat in futurum.*
148 *Simonia conuentionalis frequentior.*
149 *Promissiones faciliùs fiunt, quam dationes.*
150 *Differentia inter confidentiam, & simoniam realẽ.*
152 *Confidentiarius est excommunicatus ipso iure.*
153 *Collatio simoniaca nulla.*
154 *Actus confidentialis nullus.*
155 *Simoniacus odiosus canonibus.*
156 *Confidentia in quo differat a simonia conuẽtionali.*
157 *Simonia conuentionalis annullat actum.*
158 *Conuentionalis simonia an annullet in futurum.*
159 *Actus per confidentiam est nullus ipso iure.*
160 *Delictum reputatur grauius ratione frequentiæ.*
161 *Simonia non punitur vti debet.*
162 *De Iure canonico in atrocissimis delictis non reperitur imposita pœna condigna.*
163 *Furtum quando sit plus homicidio.*
164 *Ex maioritate pœnę maius delictum arguitur.*
165 *Argumentum affirmatiue quando valeat.*
166 *Simonia mentalis consistit in animo.*
167 *Diffinitio simoniæ mentalis.*
168 *Mens soli Deo est cognita.*
169 *Deus nouit præsentia, præterita, & futura.*
170 *Deus omnium secretorum cognitor.*
171 *Omnia nuda sunt oculis Dei.*
172 *Animus hominis inuisibilis.*
173 *Animus directe probari non potest.*
174 *Animus probatur coniecturis.*
175 *Modi, ex quibus probatur animus.*

QVAESTIO I.

Confidentiæ uerbum quid importet, quotuplex sit, quomodo diffiniatur, an sit vere, & proprie simoniacum, in quibus differat à simonia reali, in iure Pontificio num de eo fiat mentio.

PRIMO, Quæro quid sit Confidẽtia? Præfari oporter, verbum Confi-
1 dentiam aliquando accipi pro† auda
cia cum improbitate coniuncta. Te
ren. in Andr. O ingentem confiden
tiam. Pacuuius in Atalanta: Grandẽ
& atrocem coepte confidentiam. Virg. Georg. li. 4.
Nam quis te iuuenum confidentissime nostras Ius-
2 sit adire domos. & hanc† esse vitij, colligitur ex Arc.
in c. 1. prope fin. de elect. lib. 6. Iaco. Spieg. in lex. in
3 uerbo Confidentia. quia audacia† sumitur in malam
partem. l. si quis in tantam, C. vnde vi. l. si quis nõ di
cam rapere, C. de Epis. & Cleric. c. eum qui: de præ-
ben. in 6. Constan. Roger. de summ. bon. in uerbo
de fortitudine nu. 2. Bolog. de lege, iure, & æquitate
4 c. 8. nu. 16. & ideo† punitur per leges, c. factæ sunt di.
4. l. si quis decurio, & l. omnes, C. de decurion. li. 10.
Fortun. Garz. de vlt. fi. iur. ciu. & Canon. nu. 76. & ap
5 pellatur† temeritas, Luc. de Pen. d. l. si qs decurio. co.
1. & d. l. omnes, col. 3. & in Rubr. de legation. col. 4.
uers. 9. & de hac non erit nostra tractatio. Aliquan-
6 do pro† fiducia, vt ex Virgilio, & alijs bonis auctori
bus deducit, Iunianus Maius in suo uocab. in uerbo
Confidentia. quibus addendus est Cicero li. 3. Tusc.
7 & de hac nos loquimur, quæ, ut uocabuli allusio† lo
stendit, tota in fide posita est, vt dicit Mandos. cõsi.
8 61. nu. 2. & deducitur a uerbo† confido, qđ id signi-
ficat. Virg. lib. 1. & Afflictis melius confidere reb.

Cicero ad Attic. Confido rem vt volumus esse. & l.
1. ad eundem episto. 8. Arcę nostræ confidito. & lib.
8. epist. 9. ille causæ suæ confidet. Idem Cicero 6. in
Verrem: Ego mei officii rationem confido omnib.
probatam. & Orat. 7. Causæ confidet & pro Cluen
tio: Magnopere causæ confidere, & pro Milone. cui
se nunquam profecto tradidisset, nisi causæ suæ con
fideret. Idem 4. Tuscu. Quem te opto esse, & confi-
9 do futurum. & ibidem: Fidentia, † id est firma animi
confisio. Plaut. in Asin. Scapularum confidentia, vir
tute armorum freti. & hæc in genere ita potest de-
10 finiri: Confidentia † est certa spes de re aliqua, quod
ita fuit, est, vel erit. ita Naua. Man. c. 23. sub nu. 109.
uers. tum quia confidentia. quod etiam scriptum re-
liquit eruditissimus, celeberrimus, & omni laude di-
11 gnissimus † Ioannes Paulus Parisius Consentinus,
postea dictus A. Ianus Parrhasius in quibusdā suis
notis ad Epist. Cicer. ad Att. lib. 2. & sic continet tē
pus præteritum, præsens, & futurum, vt sit generalis
comprehendens omnes species, iuxta not. in l. om-
12 nis diffinitio, ff. de reg. iur. nam spes † est extensio ap
petitus in appetibile. D. Thom. 2. sent. dist. 26. q. 1.
13 art. 1. Quæ teste Nauar. eod. loco interdum sonat †
in bonam partem, quoties speratur, quod est licitū,
& honestum secundum ius, & consuetudinē, ut col
ligitur ex Archid. in c. potest de pœniten. dist. 2. la-
te Guliel. Rouill. de Iust. & Iniusti. cap. 3. & de eo,
qui sperat in Domino, habetur in Psalm. 10. In Do
mino confido, &c. & Psalm. 60. Spes mea turris for
titudinis à facie inimici. & habetur per S. Paulum ad
Romanos, c. 8. Beat. Hieronym. in 3. part. Epistol.
tract. 9. regul. 228. & admonet Lucius Papa I. in epi
stola quam scripsit ad Galliæ, atque Hispaniæ Epi
scopos, quæ est impressa in tom. 1. Epistol. Decret.
par. 1. fol. 129. Et hæc est bona, licita, & permissa,
14 quia ordinate † speratur, & dicitur proprie fiducia,
ut tradit Archidiacon. in cap. 1. num. 7. de elect. lib.
15 6. vbi scriptum reliquit, Fiduciā † in rebus bonis, cō-
fidentiam in malis accipi: sequitur Lucas de Pen. in
16 l. generali, col. vlt. de Decurionibus. vbi declarat † l.
3. C. ad l. Iul. de vi pub. improprie ibi capi Fiduciā,
17 & subdit aliquando † stare pro auctoritate, ca. peti-
mus, 12. q. 1. & alias, ut in auth. quomodo natu. effi.
sui, §. si uero.

Quandoque in malam partem, quoties quis inor
18 dinate sperat, quod est † illicitum, prohibitum, aut in
honestum, & indecorum, ad not. in cap. cum ad no-
stram de elect. c. per laicos, 16. q. 7. habetur in Psal.
113. Qui confidunt in eis, Redoan. de Simon. capi.
17. num. 14. & hęc est illicita. Ex quibus colligimus,
19 confidentiam † beneficialem duplicem esse, licitam,
& illicitam, & etiā colligitur ex Constitutione 109.
Pij IIII. in vers. iccirco, ibi, in huiusmodi confiden-
tiam iure prohibitam, &c. Et ex decis. R. P. D. Sera-
phini 90. incip. Fuit conclusum lib. 1. in manuscrip.
Nauar. in dict. Man. cap. 23. sub num. 109.

20 Licita erit, quando † quis ordinate confidit confe
rendum sibi beneficium, aut fratri suo, seu alij con-
sanguineo, uel alteri, dignis tamen, ut explicat Na-
uarr. loc. citat. iuxta text. in cap. si officia, distinc. 60.
cap. in singulis, distinct. 77. cap. consuluit, 64. distin.
cap. sunt nonnulli, 1. q. 1. cap. & si quæstiones de Si-
mon. Gloss. in cap. statutum, §. insuper, de rescrip. &
21 ideo dignus iuste † potest sperare, se cōsequi benefi-
22 cium, Caietan. 2. 2. quæst. 185. artic. 3. & † Episcopa-
tum, Gloss. Præpos. & alij docto. in cap. qui Episco-
patum desiderat, & c. sunt Ecclesia, 8. qu. 1. Hug. in
cap. per laicos, 10. q. 7. quem refert, & sequitur Re-
doan. de simon. cap. 8. num. 2. late D. Thom. 2. 2. q.
* 185. ubi egregie distinguit: cuius distinctio * com-
muniter est recepta, ut per Gig. de residē. Episcop.
cap. 1. col. 1. & 2.

23 Illicita, quando quis † inordinate confidit,
quod collator, aut alius conferat, vel renunciet bene
ficium sibi, aut alteri indigno, & contra modum, &
formam, vt latius inferius explicabitur, Ioā. Selu. de
benefi. par. 1. quæstio. 7. Diu. Thom. 4. distincti. 25.
quæstio. 2. & 2. 2. q. 62. articul. 7. late Redoan. de si-
mon. dict. cap. 7. a nume. 20. vsque ad fin. Docto. in
c. cum in cunctis de elect. Nauarr. cons. 15. num. 3.
& 4. de simon.

24 Rursus hæc confidentia † beneficialis illicita du-
plex est, vt optime animaduertit Nauarr. loc. citat.
Quædam illicita, non simoniaca, quoties quis inor-
25 dinate confidit, quod scilicet † collator conferat be-
neficium ob parentelā, uel amicitiam, aut seruitia,
indigno, sine tamen pretij pacti, modi, uel condi-
tionis interuentu, ita Nauarr. d. cap. 23. nume. 109.
26 Isti enim, cum sint indigni, inordinate † sperant, iux.
not. in cap. cum in cunctis, de elect. & per consequēs
27 huiusmodi † confidentia dicetur illicita, Ioā. Selu. de
benefi. par. 1. quæst. 7. Diu. Thom. in 4. senten. dist.
25. quæstio. 2. not. in cap. in scripturis. 8. quæsti. 1. in
cap. per vestras de iur. pat. Hugo. in cap. per laicos,
16. quæstio. 7. Gloss. in cap. sunt nonnulli. 1. quæst.
1. Gloss. in cap. hoc ad nos, distinc. 59. late Redoan.
de simon. cap. 7. colum. 2. & 4. quia, quamuis possit
Episcopus, vel alter habens facultatem conferendi
28 licite conferre † consanguineis, & amicis, Abb. com-
muniter receptus in cap. dilecto, num. 2. de præben.
29 dicens potius teneri subuenire † suis, quam extra-
nies, cap. non satis, distinctio. 86. ex rationibus An-
charan. consil. 338. & uolunt Diu. Thom. 2. 2. quæ-
stio. 100. articul. 5. Syluestri. in uerbo Simonia, quæ
stio. 16. & in uerbo Renunciatio, quæstio. 6. Archie
piscop. Florentin. in sua Summ. par. 2. titul. 1. cap. 5.
§. 11. Caccialup. de pens. quæstio. 19. & de resigna-
30 tione † in fauorem consanguineorum dixi de resig.
benefic. lib. 14. quæstio. 7. num. 20. tamen hoc intel
ligitur dummodo sint digni, ut idem Abba. loc. cit.
explicat. Anton. de Butr. in cap. tuam, column. 2. de
ætat. & qualit. communiter sequūtur Doctores. Ita
31 etiam, licet collator possit conferre † familiarib. suis
* Glo. recepta in cap. cum esset, de simon. ubi * omnes
Docto. tamen id etiam procedit, si sint digni, ut est
communis omnium Doct. sententia, ex not. in d. ca.
cum in cunctis, de elect. nam hoc est principale re-
32 quisitum in conferendis † beneficiis. Rebuff. in prax.
benef. tit. requisita ad coll. nu. 23. cum seq. & in titu.
form. Vicar. nu. 87. & 144. quod latius explicaui in
tract. de resig. benef. lib. 4. quæst. 1. nu. 3. cum seq. &
nunc addo Nauar. cons. 15. num. 3. & 4. de simon. &
consi. 21. nu. 1. eod. tit. Et sic indignis non solū non
33 possunt † beneficia conferri, sed nec ipsi possunt ea
sperare, quia inordinate id facerēt. Digni tamē lici-
te sperant beneficia, & dignitates. nam Vrba. Papa
in c. si officia, dist. 59. & Cęlestin. in c. quid proderit,
34 dist. 61. determinarunt, † licere clericis seruire Deo
in Ecclesijs, ob spem ascendendi ad dignitates illa
rum. immo Gelasius in cap. consulere, distin. 74. di-
35 xit, eos ad hunc ascensum spe maioris † commodi
compellendos, & in dictis locis, Gloss. & Doctor.
Gloss. etiam in cap. hoc ad nos, distinctio. 59. & alia
iura ad hoc citat Redoan. de simon. cap. 7. col. 1. vbi

refert alios Doctores hanc concluſionem firman-
tes,& remouet contraria . ſequitur Nauar. conſil.9.
num.4.de ſimon.& digni poſſunt ordinari, & ſerui
36 re Eccleſijs,principaliter†ut Deo ſeruiant, ſecunda
rio ut beneficia,& dignitates conſequantur, d.ca.ſi
officia.& cap.quid proderit,cap.non eſt, 1.q.1.cap.
per laicos.16.quæſt.7.cap.quam pio.1. quæſt. 2.ca.
& ſi quæſtiones,de ſimonia,Gl.in cap.conſuluit,di
ſtinct.34.Redoan.de ſimon.dicto cap.7.nume.32.
33.& 37.cum ſeq.& eſt communis,& recepta Do-
cto.ſententia,quæ etiam procedit in eo,qui accedit
37 ad eccleſiam,ut†præſens ſit matutino,miſſis,& alijs
horis canonicis,principaliter ut ſeruiat Deo, & ſe-
cundario propter diſtributiones quotidianas lucrã-
das.Gl.communiter recepta in cap.1.de cleric.non
* reſid.lib.6.quam ſequuntur ibi doctores *. omnes,
Abb. Anan.Felin.in cap.tuam,de ſimon.Abb. in c.
ex parte primo de offic.deleg.Card.Zabarell.in cle
men.prima.not.6.de celebrat.miſſ.Præpoſi.in ſum.
1.q.1.col.3.Ioan.Mai.in 4.ſenten.diſtin.25.Nauar.
conſi.50.nu.5.de ſimo.& in eo qui Pręlato inſeruit
38 principaliter propter†uictum,& ſalarium , aut aliũ
reſpectum,& ſecundario,& minus principaliter ob
ſpem obtinendi ab eo,uel eo mediante aliquod be-
neficium.namque non peccare ſcribit Glo.commu
* niter*recepta in c.cum eſſet,de ſim.Adrian.quolib.
9.art.2.Decius in cap.ad noſtram nu.5.de pręb.Fe-
li.in cap.non dubium nu.2.de ſent.excom. Iaſ. in l.
ſi quis nec cauſam.ff.ſi certum pet.Couar. late li.1.
uariarum reſol.cap.20.nu.3.& 4.Nauar. in man.ca.
23.ſub num.100.uerſ.quinto,& d. conſil.9. nu.4.&
d.conſi.50.nu. 5. nam id quod principaliter agitur
39 †ſemper attenditur,& ſpectatur , Bal. in l.reos.col.
5.de accuſ.Iaſ.in l.ſi quis nec cauſam.col.11. uer.un
decimo adde.ff.ſi certum per.Ceſal.conſil.141. nu.
40 5.uol.1.pauci enim ſunt qui†virtuti ſtudeant ſine ul
la ſpe conſequendi aliquid,iuxta illud Iuuenalis: qs
uirtutem amplectitur ullam,pręmia ſi tollas. Hinc
dicebat Martial.Sint Mæcenates,non deerunt Flac
41 ce Marones,& ideo præmio,& pœna,omnis bona†
reſpublica ſuſtinetur,Plat.dialog.5.de republ.Cice
ro 1.de Orat.Ariſt.lib.4.Ethic.cap.3. Lactan.li.5.
cap.10.Saluſt.de bello Iugurt.in princ.& ideo non
42 peccat,qui principaliter mutuat pecuniã, † ut iuuet
cõſanguineum,amicum,& proximum, quamuis mi
nus principaliter, & ſecũdario ab eis ex hoc ſperet
* Gl.in cap.conſuluit de uſuris,& eſt communis*opi
nio teſte Nauar.in man.c.17.nu.209.Riccard.in 4.
diſt.art.15.q.3.late Redoan.de ſimon.ca. 8.per to-
tum.D.Thom.2.2.q.78.art.2.ad tertium, & ibi la-
te Caietan.Sot.de iuſti.& iur.lib.6.q.1. art. 2.Zaba
rell.Anan.& Abb.in cap.conſuluit de vſur. idẽ Za-
barel.in clem.prima.eod.tit.Feli.in cap. ad audien-
tiam el ſecondo.num. to.de reſcrip.Bal.in rub.C.de
vſur.col.1.Iaſ.in l.ex hoc iure.nu.65.ff.de iuſt.& iu.
Io.Mai.in 4.ſent.q.29.uerſ.ſecundo arguitur,Gl.in
c.ſi fęneraberis.14.q.3.late Nauar.conſi.51.de ſim.

Et huiuſmodi confidentia quamuis ſit illicita,vt
ex deductis probatum eſt,& firmant omnes Doct.
* *communiter,non tamen eſt ſimoniaca,†quia in ea
43 non adeſt pactum,modus,ſiue conditio, ſeu uendi-
tio,iuxta Gl.in ſum.1.qu.1.Theologi omnes in 4.
diſt.25.D.Th.2.2.q.100.art.1.late Nauar. in man.
cap.23.nu.100.& dicetur infra late,& ideo de ea nõ
erit noſter tractatus, cum conſtit. Pij IIII. & Pij V.
44 de illa†non loquantur, Nauar.conſi.33. nu.4.de ſi-
mon.& conſi.36.eod.tit.

Quædam vero eſt confidentia beneficialis illici-
ta ſimoniaca,quæ hodie eſt prohibita,& punibilis,
45 & de hac nos loquimur,&†hęc eſt ſpecies ſimoniæ.
Caputaq.deciſ.202.num.5.par.1.& deciſ. 314.nu.
3.par.2.Nauarr.in man.c.23.ſub num. 109.& latius
infra dicetur.

46 Quæ confidentia illicita, & ſimoniaca†ita diffi-
nitur per Naua.d.man.cap.23.nu.109.uerſ.tum qa
eſt illa qua quis confidit quod collator conferet be
neficium mediante pretio,pacto,modo,vel condi-
tione expreſſa,uel tacita,indigno,vel digno.Sed hu
iuſmodi diffinitio poteſt ſubuerti, quia nõ compre
hendit caſum renunciationis beneficij per confidẽ
tiam factam,iuxta ea quę dixi de reſig. benefic.lib.
14.q.ult.prope finem,& habetur in deciſ.aureis ca-
ſuum conſc.lib.2.ca.96.nu.55.& 56. loquitur enim
dumtaxat de conferente cum confidentia & nõ de
47 reſignante,& ideo cum non† conuertatur cum ſuo
diffinito,neque comprehendat omnes ſpecies , erit
defectiua, Decius & Cagnol.in l.omnis diffinitio,ff.
de reg.iu.eo magis cum non habeat genus.

Aliam diffinitionem refert Maſcard. de proba.
48 concl.1306.num.2.Confidentia†beneficialis eſt ea,
qua quis confidit,quod alter acceptans beneficium
ſibi poſtea uel alteri conferat:nam inquit,ipſe con-
fidit in amico,familiari,ſeu conſanguineo,uel ex pa
cto,uel ex alia quauis cauſa,& occaſione. Quæ etiã
diffinitio mihi non probatur tanquam defectiua &
minime comprehendens omnes caſus. nam loqui-
tur dumtaxat de acceptante beneficium ea mente,
vt renunciet poſtea N.& tamen committitur confi
dentia etiam per illum qui habet beneficium, & il-
lud renunciat poſtea ea mente vel cõditione , ut pa
tet in caſibus comprehenſis in conſti.Pij V.& infra
dicetur,ideo diffinitio eſt defectiua. Docto. in d.l.
omnis diffinitio.

Tertiò modo uidi illam diffiniri in Curia ꝑ quoſ
dam peritiſſimos:Confidentia eſt conuentio taci-
ta,vel expreſſa de renunciando beneficium ad fauo
rem alterius , ſed hęc etiam eodem morbo laborat,
quia non comprehendit omnes caſus.

49 Ego autem illam ita deſcriberem:† Confidentia
eſt ſpes quædam,quod collator conferat , Patronus
præſentet,eligens eligat,aut quis accipiat,uel renun
ciet beneficium pacto,modo,vel conditione expreſ
50 ſa,uel tacita ſibi aut alteri.& hæc cum † habeat ge-
nus,differentias,contineat qualitatem rei diffinitæ
ac omnes caſus,& cõuertatur cum ſuo diffinito,erit
bona diffinitio, Doc.in d.l.omnis diffinitio,Bar.in
l.1.§.dolũ.ff.de dolo,& in l.1.ff.de teſt.Ber.in rub.
de conſt.nume.76.Alci.lib.6.Paradox.c.9.pono in
* prin.ſpeciem loco generis.nam bona diffinitio ex *
51 communi opinione†debet habere genus,& hoc †
52 verbum eſſe generale nemo negabit,Guliel.Rouil.
de iuſt.& iniuſt.c.3.Luc.de Pen.in l.1.col.2. C. qui
53 ætat.vel profeſſ.ſe excuſ.cum ſit†rerum futurarum
expectatio,Archid.in c.poteſt.num.3.de pęn.diſt.
2.Dico,Quod Collator,vt ſub hac diffinitione cõ
prehendatur ea confidentia, quæ inter conferentẽ,
& eum cui fuit collatum beneficium committitur,
vt colligitur ex dict.conſtitut . Pij V. in §.Itidem ſi
ordinarius, & ibi latiſſime referam omnes caſus
54 particulares . ſicuti enim committitur † ſimonia,
quoties aliquid datur,vel promittitur collatori pro
collatione benefic.cap.querelam , cap. ſi diligenti,
c.veniens,& ibi dd.de ſimo.c.de iur.pat.c. ſuper eo
de tranſact.c.ex parte 1.de offic.deleg.c.vlt. de pa-
cto,

cto,Innoc.in c.cum vniuersorum de rer. permuta.
Gemin.consi.225.primo dub.Host.in c. ad audien
tiam 2.nu.3.Bal.nu.6.& alij de rescri.Redoan.de si
mon.par.2.c.10.nu.9.Coras.de benef.par.1.c.8.nu.
12.& est communis*opinio,vt dixi de resig.benef.
li.14.q.3.col.1.Ita & conf.Nauar.in man.c.23.sub
num.110.uers.not.7.& consi.20.de simon.Maiol.
de regul.lib.5.c.45.sub nu.5.Mascar. de probat.cõ
55 clus.1306.nã benef.debent†dari simpliciter, & gra
tis,& absque pactione, conditione, & modo,Re-
doan.de simon.par.2.c.10.in princi.Rebuff.consil.
143.Couar.lib.1.var.resol.c.5.Oldrad.consil.324.
Io.Caraf.de simon.ment.num.62.cum seq.Nauar.
consi.14.de simo.Dico,Patronus &c.vt comprehẽ
datur confidentia quæ committitur inter patronũ
& præsentatum,de qua etiam loquitur constitu.Pij
V.in eodem §.Itidem,in vers. & pariter si a patro-
no, & quemadmodum committitur simonia inter
56 †præsentantem,& præsentatum intercedẽte pacto
vel venditione,Roch.de Cur.de iu.pat.in uerbo &
vtile in 3.q.nu.9.cum sequ.Abb.& Feli. in c.veniẽs
1.de testibus,idem Abb.in ca.quanto de iudic. Re-
doan.de simo.par.3.c.14.nu.1.& communiter alii.
ita & confir. Nauar.in Man.d.c.23.sub nu.110.uer
si.not.7.& cons.24.de simon.Maiol.de irregu.libr.
5.c.45.sub nu.5.Mascard.de proba.casu. 1306.col.
57 antepen.Dico Eligens,†vt includat confidentiam,
quæ solet committi inter eligentem & electum, ut
dicitur in eod.§.Itidẽ in finalibus uerbis,inter quos
etiam cadit simonia,vt scribunt Anan.in ca.de hoc
de simon.Redoan.d.tract.par.3.c.14.nu. 4. 6. & 7.
Gamma. in extrauag. Iul.II.de simo.elect.Pap.Di
co,Aut quis accipiat,vt comprehendatur confiden
tia quæ potest committi in receptione beneficiorũ
cum pacto cessionis, vel retrocessionis,aut alias,vt
dicam infra qu.27.in interpretatione §.Qua re nos
volentes & §.Itidem.qu.28.Dico, Vel renunciet,ut
comprehendatur confidentia quæ committitur in
58 ter†resignantem & resignatarium,quæ est frequen
tior,vt infra,& explicant Nauar.cons.48.nu.3.de si
mo.Caputaq.decis.201.par. prima ubi refert deci-
sionem factam in vna*Augustan.de ann. 1551.nã
59 resignatio debet libere,pure,&†simpliciter fieri,vt
dixi late de resig.benef.lib.2.q.1.& lib.14.quæstio.
etiam prima.

Dico,Pacto,modo,& cõditione,quia ad hęc tria
60 potest reduci omnis confidentia.pactum enim†pro
hibetur in beneficialibus,c.quam pio. vbi dd.*om
nes de sim.Gl.Hostien.Abb.Dec.& alij in c.ex par
te 1.de offi. deleg.Oldrad.consi.224.sub nu.5.cum
alijs,ut per Couar.lib.1.uar.resolu.c.5. Summist.in
uerbo simo.& exemplificatur in proposito nostro
quoties quis accipit beneficium per resignationem
61 collationem,aut aliter,& promittit † illud retroce-
dere uel resignare certis temporibus conuentis, ut
habetur in d.const.Pij V.in §. Quare nos volentes,
62 uel promittat†fructus,aut pensionem,vt in ead.con
stit.in §.Itidem dicitur,aut aliquis resignet, ut gra-
uia delicta committat,& propterea conuenta resti-
tutione benef.post habitam absolutionem,& dispẽ
sationem,ut habetur in §.postremo eiusdem const.
& aliis modis,ut in discursu materię dicetur,cum pa
63 ctum sit duorum vel†plurium consensus,le. 1.ff.de
pact.

64 Ita quoque†modus prohibetur in collatione, re
signatione,electione,& præsentatione beneficij,c.
cum quidem de pact.Gl.& dd.in c.cum uniuersorũ
de rerum permut.Staphil.de lit.grat.tit.de uar.mo.
vacat.nu.26.Gemin.in c.ordinarij. §. in conferen-
65 dis nu.3.de off.ord.lib.6.& potest exemplificari in†
conuentione tacita de qua loquitur Pius V.in d.cõ-
66 stit.in §.Itidem.nam eadem † est ratio taciti & ex-
pressi,l.cum quid,ff.si cer.pet. & late tradidi in ex-
plicatione d.§.Itidem q.

67 Pariformiter † a maiori prohibetur conditio in
spiritualibus,Glo.communiter*recepta in c. ex par
68 te 1.de offi.deleg.ubi exponit uerbum omnino,†po
situm in illo tex.1.absque aliqua cond.Crau.consil.
122.nu.2.Redoan.de sim.par.2.c.10.nu.6.& cõmu
niter dd.& dixi de resig.benef.in præfat.libr. 14.&
dicitur in d.§.Itidem,d.consti. Pij V.ubi ponuntur
exempla,& latius infra patebit.

Sibi,aut alteri.nam in d.constit.Pij V.hæc parifi
68 cantur,quod promissio fiat†collatori,resignanti,eli
gẽti,patrono,vel alijs,ut dicitur in §.Quare nos vo-
lentes,ibi,eidem dimittenti uel alteri,& in §.Itidẽ,
ibi,pensionem illi uel illis,& in §.ad probandũ, ibi,
per se vel alium,& in §.si recipiens,ibi,vel eius parẽ
tes,& in §.deniq;, ibi, per se uel alium, & in explica
tione uniuscuiusque §. tradidimus rationem & cõ
probauimus.

70 Et similis est hæc confidentia†fiduciariæ manci-
pationi,uel uenditioni,cum etiam ibi restituendi fi-
des interponatur,ut tradit Boet. in 4. commentar.
Topicorum. Bud.in pandec.fol. 99. nam mancipa-
71 tio seu uenditio†fiduciaria est,quoties ea lege man-
cipatur,ut mancipanti aliquando remancipet,uelu-
ti inquit Boet.loco citat. siquis tempus dubium ti-
mens,amico potentiori fundum mancipet, redditu
ro cum tempus illud dubium præterierit, & idcirco
72 uocatur fiduciaria mancipatio, † quod restituendi fi
des interponitur.Cicero pro Flacco,pecuniam fœ-
neraticiam a te sumpsit adolescens,ob eamque fun-
dum tibi fiduciarium dedit, idest fiduciaria manci-
patione,quo contractu hodie multi utuntur, qui ue
ctigalia certæ summæ in fundis & possessionib.cõ-
parant,& fundos mancipari sibi iubent tãdiu fruen
dos quo ad uectigalia,& pensiones redimantur,alij
ut fraudent hunc & illum.Et huiusmodi fiduciariã
73 † mancipationem, uel uenditionem hodie uoca-
mus uenditionem factã sub redimendi redhibendi
que lege,ut tradit Bud.loc.cita.& sequuntur Tiraq.
de retract.conuention.in præfa.nu.37.Masca.de p
ba.concl.1142.in primo.pactum igitur de retrouẽ-
74 dendo†a Romanis ueterib.fiduciaria uẽditio appel
labatur per interpositionem fidei facta.Cic.in 3.de
Nat.Deor.Liuius.lib.2.belli Macedoni.ubi hæc uer
ba scribit,optimum ratus Nabidi eã Lacedæmonio
rũ tyranno uelut fiduciariam dare,ut uictori sibi re
stitueret,si qd aduersi accidisset,ipse haberet, Boet.
in 4.cõmen.Topi.Connan.li.4.cõmen.Iur. Ciu.tit.
75 de distract.pign.c.17.sub nu.8.Et ideo dr†fiducia-
ria hæreditas, quoties fides restituendi interponit,
uel fidei hæredũ committitur, & quasi custodiẽda
hæreditas datur ad tẽps,ut eam postea aliis restituat,
& cõiter*uocatur fideicommissaria,†l.certi condi-
76 tio ff.si cert.pet.Alber.in dictionario in uerbo fidu
ciaria hæreditas,& a Iaboleno fideicommissarius†
77 vocatur fiduciarius hæres,l.Seius.ff. ad Treb. Con-
nan.li.7.comment.Iur.Ciu.c.4.sub nu.1. Marza.de
fideic.in prin.Bellon.in tit.de fideic.hæred.in prin.
num.3.& 7.Zanch.in repe.§. cum ita.num.97.ff.ad
78 Trebell. Et fiduciaria possessio † quę non est uera,
iusta & absoluta, sed fiduciaria & ueluti deposita-

ria,& vt tradit Bud.in di.comm.fol.91. est illa, quā
sub manu Regia possidere vocant, quasi fide data
de restitutione.
79 Ac fiduciaria† opera, quoties aliquis locum alte-
rius tenet vel exercet, Cæsar de bel.ciu.lib. 11. neq;
ignorare quid sit offi.legati, qui fiduciariam operā
obtineret,& vocat fiduciariam operam,quia redeū
te superiore cedere eum oportebat.
80 Et fideicommissaria† libertas, quæ commissa est
à testatore fidei hæredis,l. fideicommissaria la 3.ff.
de fideicom.hæredit.quam in hoc proposito decla-
rat Conna lib.10.com.Iur.ciu.c.6.de hær.insti.n.4.
81 Ac fiduciar iure† Pater in ius dicitur is,qui filium
imaginaria venditione mancipat,vt ille eum manu
mittat, Alciat.lib.3.parerg.iur.cap.26.ubi multa ad
propositum deducit.
82 Fiducia enim,quæ† in hoc crimine & in supra re-
latis casibus interuenit,depositum appellatur Tira
quell.d.præfa.de retr.conuent.num.38. ubi in fi.id
probat ex argumento a connexione titulorum, &
adest auctoritas Pauli I.C.lib.3.sent.titu.9.& in tit.
digest.de deposito.& de lege commissoria hoc ex-
presse in vltimis locis dicitur ac colligitur ex Cice-
ro.lib.3.offi.& pro Aulo Cęcin.l.1.§.qui pro socio.
83 ff.de his qui not.infam.& ita hoc crimen † appellat
Pius V.in citata constit.& Pius IIII.expressius d.cō
stit.ibi, *huic aliena beneficia custodienda modo ne
assuescerent*.nam depositum est,quod custodiendū
84 † alicui datum est,l.1.ff.de poss.dictum ex eo quod
ponitur,& præpositio, De,auget positum,vt osten-
dat totum eius fideicommissum quod ad custodiā
rei pertinet, subdit Connan.lib.7.comment. Iur.ci-
ui.tit.de deposi.c.4.sub nume.1. hoc est non solum
apud amicum rem nostram ponimus, sed deponi-
mus,& dimittimus a nobis vt apud eū collocemus,
& curam eius atque custodiam a nobis ad illum trā
ferimus:& in ea conseruāda operæ,& industriæ no
stræ precariam eius fidem supponimus,l.incommo
dato.§.sicut.ff.de commo.ubi Bartol.idem Bartol.
in l.1.de precar Bald.& Paul. de Castrens. in leg.1.
C.commod.Abb.in c.vlt.col.2.de precar.Dec.in l.
mutuum damus nu.9.ff.si cert.pet.Corn. consi.39.
nu.2.vol.1.& consi.241.nu.1.vol.3.Card.Pari.con
85 si.107.nu.75.volu.3.& ob id depositum† simile est
mandato.nam ut hic res nostras alienæ fidei tradi-
mus conseruandas,sic in illo negociorum nostrorū
86 administrationem,†& curationem alijs mandamus
& committimus.l.1.ff.de procu.& l.1.ff.manda. &
87 propterea ambo iudicia† fiduciæ esse dicunt,vt plu
ribus explicat Connan.loc.cit.& colligitur ex Alci.
lib.3.parerg.iur.c.26.& habet magnam similitudi-
88 nem in pluribus casibus hoc crimen alienationi † in
fraudem Fisci,& Creditorum,vt dicitur in cōsti.Pij
V.in §.multi,de qua alienatione late loquuntur dd.
89 in l.post contractum ff.de don.vbi scribunt esse† do
losam,& propterea nullam.Ang.& Sali.in l. si quis
posthac,C.de bonis proscr.Pau.de Castr. consi.58.
Visis,nu.4 .lib.2.late Dec.cons.235.& alijs contra-
90 ctibus simulatis,in quibus quis† simulat uēdere, vel
donare,aut aliquid facere,cum contrarium tamē ge
rat in animo,& secrete paciscatur, Anch.cons.227.
nu.3.Afflic.in c.1.in prin.nu.11.de feud.dat.in vim
l.commiss.Natt.cons.628.nu.19.li.4.late Cæpol.in
tract.de simul.contract.D.D.omnes post Bar.in d.
l.post contractum,vbi Pic.col.2.Alci.in prin.& Io.
Annib.Bar.in l.creditor,§.vl.ff.qui pot.in pig.hab.
Bal.in l.creditoris in fin.C.de pign.Bar.consi.65.li.
1.cum aliis adductis per Menoch.in tract.de præsu.
lib.3.præsump.122.per totam,& huiusmodi cōtra-
91 ctus† legibus sunt ualde odiosi, & ab illis improban
tur,& annullantur,vt late per Cæpoll.in tract.de si
mulat.contr.in princ.Bar.& alij omnes in d.l.post
contractum.ff.de dona.Bar.in auth.incestas.C.de
incest.Bal.in l.iubemus.§.sane.col.2.C.de sacrosan.
Ecclesi.latissime Menoch.de præsump.libr.3.præ-
92 sump.122.& præsump.123.& ad detegendam † il-
lam simulationem sicuti in hoc crimine admittun-
* tur coniecturæ, Bar.& alij*omnes in d.l. post con-
tractum, Ancha.consi.251.nu.5.Roma.cons. 367.
nu.15.Ale.consi.54.nu.19.libr.7.Cefal. consi.325.
num.53.lib.3.Alci.resp.125.nu.8.Natt.consi.549.
nu.3.4.& 9.Afflic.decis.40.num.17.Gozad.consil.
94.nu.55.Card.Paris.consi.53.nu.12. & consil. 54.
nu.71.uol.1.Neuiz.consi.8.nu.52.Crau. cons.100.
nu.6.Grat.cons.81.nu.42.vol.1.Tiraq. de retra.li-
gnag.§.1.gl.14.nu.58.Ioan.de Amic.consi. 107.in
princ.& faciunt quæ late cumulat Mascard.de pro-
ba.concl.815.& concl.1142.& Decius d.cons.235.
Menoch.loc.cit.
Nec omittendum esse censeo,quod alias,cū om-
nes tex.in tit.de simonia positos diligenter conside
rarem,deueni ad c.per tuas el 3. quem textum loq
de confidentia beneficiali,(de qua nos) omnes qui
illum legent affirmabunt, & propterea eius uerba
93 referre† placuit.Inno.III.c.37.*Per tuas nobis lite-
ras intimasti,quod cum D. lator præsentium vellet
in subdiaconum ordinari,& certum titulum non ha
beret,quendam presbyterum exorauit, vt ipsum ad
Ecclesiæ suæ titulum præsentaret.quod cum ille fa-
cere recusaret,ipse illi firmiter repromisit,quod nun
quam,si præsentaret eundem,in Ecclesia sua aliquā
peteret portionem,& sic ad præsentationem eius ex
titit ordinatus,nec se in hoc illicitum egisse aliquid
intellexit.& infra.Nos inquisitioni tuæ taliter re-
spōdemus,quod,nisi cum eo fuerit misericorditer di
spensatū,nec ad superiores ascendere,nec in suscepto
debet ordine ministrare.*Confidentia ex hoc tex.col
ligitur.nam iste D.volens ad subdiaconatus ordinē
ordinari,obtinuit titulum beneficij a quodam pre-
sbytero,ei promittēdo aliquos fructus ex illa eccle
sia,seu titulo nequāquam petiturus, & cum diceret
illicitum nō fecisse,Papa redarguit illum, & vult vt
non possit in eo ordine suscepto ministrare, nec ad
superiores ascendere:nam fuit interposita fides sup
eo quod à sacris canonibus prohibetur, cū fructus
94 veniant consequutiue† ad beneficium.Put.dec.374.
num.9.lib.1.cum dependeant ex eo,Oldrad.consi.
95 218.Put.decis.564.nu.3.lib.2.& acquirantur† in titu
lato.Gl.in c.res,12.q.1.& in c.relatum lo 2.de testa.
vbi Abb.nu.8.Siluest.in verb.Clericus 4.§. 8.com-
munis opinio vt per Couar.in c.1.de testam. & qa
fuit datum illud beneficium D.vt posset ordinari in
fraudem sacrorum Canonū,& sic ad hunc effectū
dūtaxat,vnde ex hoc sequitur confidentia: vt cōsi-
derat Pius V.in d.constit.§.quare nos uolentes, Na-
uar.in Man.c.23.sub nu.109.& 110.Maiol. de Irre
gul.li.5.c.45.in fi.Mascard.de proba.conclu. 1306.
& alij omnes.beneficia enim debent dari absolute,
96 vt,cui dant,competat oē ius,&† omnimoda admini
stratio,quę ei requiritur ex colla.c.1.de reg.iur.libr.
6.Lap.alleg.8.Calder.consi.9.de Iur.patr. Rot.de-
cis.15.de præb.& dixi de resig.benef.lib.7.q.1.nu
97 mer.102.Et ideo pactio super dispositione † illius
iuris,ac administrationis,& fructuum redolet simo

niam,

niam,& confidentiam prohibitam,Ioan.Monach.
in cap.licet,de Iur.pat.libr.6.Calderi. in cap. man-
datum,nume.4.de rescript.Gloss. in cap. cum uni-
uersorum,de rerum permutat.Oldrad.consil. 324.
sub num.5.Cardin.Paris.in cap. uenerabilis, nu.45.
de except.Zabarell.in cap.cum dilecti,numer.2. de
præben.Bonif.de Vitallin.in clemen.vnica,numer.
1.de rerum permutat.Et quare fuit commissa con-
fidentia,aperit tex. nam iste cupiebat in subdiaco-
98 num ordinari,quod†non poterat consequi sine titu
lo,vel patrimonii,uel beneficii,cap.sanctorum,dist.
70.iuncta glo.in cap. Episcopus, verbo subsidium,
de præben.& tex.in cap.tuis eod.titu.in 6.& ibi Gl.
in verbo de patrimonialibus,& Abba. num. 3.Na-
* uarr.consil.14.& consi.15.de tempo.ordin. & est *
* communis opinio recepta in*praxi,ut dixi de resig.
benefi.libr.2.quæstio.6.num.6. ubi adduxi capit.2.
sess.21.de ref.Concil.Trident.id innouans, & cum
neutrum haberet, superior nolebat eum ordinare,
99 ne ex suo† postea teneretur,iuxta capi.Episcopus,
de præbend.ubi Anton. de Butr. Abba. Decius, &
alii omnes.Diuus Thomas, & D. Bonauentu. in 4.
sent.distinct.24.Nauarr.consil.14.de tempor.ordi.
Burgas.de irregul.par.1.quæstio.5.num.24.Ideo,ut
fraudaret ordinantem,immo potius animam suam,
rogauit amicum, ut eum præsentaret ad Ecclesiæ
suæ titulum,ad hoc,ut posset sub eo titulo suscipe-
re dictum ordinem subdiaconatus,&,cum nollet a-
micus assentire,ne amitteret reditus illius Ecclesiæ,
ipse ei promisit,quod,si dictam præsentationem fa
ceret, nunquam peteret portionem in ea Ecclesia,
cum eam optaret habere non causa redituum, sed
ad effectum consequendi ordines. ex quo constat,
quod non stetit in finibus nudarum precum,vt con
siderat ibi Hostien.num.1.in uerbo exorauit.Ioan.
100 Andr.in eodem num.1.& in verbo,ex quo nulla†in
curreretur simonia,cap.tua nos.`.1.cum ibi not.de
simon.Felin.in cap.cum essent,eodem titu.Sarn.de
trien.q.12.colum.4.Crauett.consi.122.num.9.Na-
* uarr.consi.50.num.2.de simon.& resoluit*bis Ro-
ta de anno 1537.vt dixi de resign.benefi.libro.14.
quæstio.7.num.14.sed vltra preces emissas proces-
sit ad pactum,vt Hostien.Ioan.Andr. locis citatis.
Anton.de But.num.7.Abb.prope fin.considerant;
101 & colligitur expresse ex text.ibi firmiter †repromi-
sit,l.1.ubi omnes,ff.de pact.Geminian.in cap. Or-
dinarij.§.in conferendis,num.3.de off.ordin.lib.6.
Gloss.in cap.ex parte 1.de off.ordina. Bisignet.de-
cis.6.de renunc.Quod pactum continebat rem pro
hibitam.nam potest intitulatus,& ordinatus in ali-
102 qua Ecclesia†petere de prouentibus illius sustenta
tionem,Hostien.in d.cap.per tuas,numer. 2.uerbo
portionem,Ioann.Andr.num.3.Ioan.de Anan.co-
lum.1.uersic.nota,quod non solum: vbi uidetur in-
telligere illum text.quod fuerit super fructibus cu-
iusdam Ecclesiæ constitutum beneficium,ut posset
ordinari,Abba.num.2.in 2.not.Boer.consil.29.nu-
mero 7.& ultra huiusmodi pactum illicitum,& con
103 fidentiale†per subreptionem voluit ordinem adipi
sci,arg.cap.quando,dist.24.c.cum dilecti.§. nos ve-
ro de elect.& considerauit Hostien.dic.ca.per tuas,
sub num.3.uersi.cum quia per,decipiendo ordinato
rem,cum diceret habere titulum sufficientem ad ui
ctum,cum esset suppositus,& fictitius, & ordinans
104 †in nulla culpa est,vt egregie considerat Dec.in ca.
Episcopus,num.13.de præben.Nauar.consi.14.nu.
3.de tempo.ordin. Et optima ratione inquit tex.in

eodem cap.per tuas,quod est suspensus a suscepto
& inhabilis ad suscipiendos.nam hanc pœnam im,
105 ponunt antiqui Canones aduersus ordinatos † sine
beneficio,vel patrimonio,cap.neminem,& cap.san
106 ctorum,dist.70.ut efficiatur†irregularis,si ministret
in eo.Abb.in ca.cum contingat de ætat.& quali.idē
Abb.in cap.ueniens in pri.not.de fil. presbyt. Bur-
gas.de irreg.titu.de dispens.1.qu.5.num.24.Maiol.
107 in eod.tract.lib.4.c.5.in princi.licet †hodie Conci-
lium Triden.c.2.sess.21.de reform.non innouet di
ctam pœnam,sed illam,quæ ponitur in d.c.Episco-
* pus de præben.ut censuit sacra*Congregatio Con
cilii,ut dixi de resign.benefi.lib.2.q.6.num.18.cum
seq.Et,dum textus in eod.cap.per tuas dicit, nisi cū
eo fuerit misericorditer dispensatum,Innoc. intelli
git per Papam,quam interpretationem sequuntur
Ioan.Andr.in fin.num.3.Hostien.num.2.uers.nos
* inquisitioni,& alij,ex illa communi * conclusione,
108 quod in ordine†solus Papa dispensat,cap.ergo.1.q.
1.cap.pen.de simon.ubi Innoc.& alij Abb.in ca.de
simoniace,num.4.uersi.distingue.eo.tit.sed contra
ria opinio mihi probatur,quod Episcopi possint di
spensare,quam ibi firmat Abb.nu.6.tum,quia,quo
109 ties Papa sibi non reseruat†facultatem dispensandi,
videtur Episcopis illam concedere,c.nuper,de sen.
excom.cap.a nobis in fi.eod.tit.Abb.in c.at si cleri-
ci,§.de adulteriis,colum.3.de Iud.& in c.in quibus-
dam de pœn.tum etiam lex puniens delictum,& ap
ponens postea verbum impersonale, nisi fuerit di-
110 spensatum,vel posse dispensari, †refertur etiam ad
Episcopos,Glo.est in d.c.in quibusdam de pœn.&
in c.quisquis de elect.& in cap. excommunicamus,
§.sane de hæret.Archidia.in cap.nulli,dist. 38.Gl.
in cap.ult.de apost.& in c.uirginum,27.q.1. Glo.in
Summ.dist.50.& in cap. miror ead. dist.cum aliis,
ut per Feli.d.§.de adulte.numer.1.uers.fallit in 2.in
fi.& contrarium tollit.Abb.loc.cit.sed dubitari cō-
tigit,an crimen cōfidentiæ sit proprie,& uere simo
niacum,& in quo differat confidentia a simonia?cō
* munis*omnium opinio†est,valde differre hoc cri-
111 men a crimine simoniæ.quod vt recte intelligatur,
scire oportet,simoniam hoc modo a doctoribus cō
* muniter*diffiniri:Est voluntas † studiosa emendi.
112 vel vendendi spirituale,vel spirituali annexum,Gl.
in sum.1.q.1.dd.in rub.extra de simo.Theolo.in 4.
sen.di.25.Abb.in c.nemo de sim.latissime Redoa-
nus de simonia p.1.c.2.Nauar.in Man.c.23.sub nu.
100.vbi dicit communem diffinitionem,vt etiā tra-
didi ego de resig.benef.li.14.q.3.nu.3.nam uenden
113 tes,†& ementes templo Deus eliminat,vt D.Greg.
homil.39.tradit,c.vendentes,& ementes,1.q. 3. nā
114 dicit Dominus,Quod gratis accepistis,gratis date,c.
quicquid inuisibilis,1.q.1.& ideo simonia commit-
titur per dationem,& promissionem pro consequē
115 dis spiritualibus,†vel illis annexis.c.1.1.q.1.Riccar.
in 4.sen.di.25.art.2.Host.in Sum.in tit. de sim.Ab
ba.in c.extirpandæ,§.qui vero,col.pen.de præb. D.
116 Th.2.2.q.100.& exemplificatur,quoties†datur pro
ordinibus recipiendis,c.2.c.quisquis,c.sanctorū,c.q
studet,c.quicunque,c.gratiam,c.eos,c.placuit,c.fer-
tur,c.statuimus 2.c.ordinationes,& c.de ordinatio-
117 nib.1.q.1.c.1.& c.ex tuæ,de sim.pro†baptismo,c.ēt
118 corde,c.non nocet, & c.emendari.1.quæst.1.pro†sa
cramento pœnitentiæ,c.remissionem.1.q.1.c.nemo
119 presbyterorum,de sim.pro sacra†communione,ca.
nullus Eps.1.q.1.pro chrismate,c.dictū est,1.q.1.
s.ea quæ,c.ad nostram,& c.in tantum,de simo.& p

120 cæteris † sacramentis, ca. ex catholica, & ca. si etiam
Deus, c. nec foris, c. sacraméta, c. nonne, ca. dedit ba
ptismum, & c. corporalis, 1. q. 1. ca. cum in ecclesiæ,
121 de simon. pro † dedicandis basilicis, c. statuimus, 1.
q. 1. & consecratione ecclesiarum, ca. placuit, 1. q. 2.
c. cum sit Romana, de sim. pro altaribus, c. altare. 1.
122 q. 3. pro ecclesijs consequendis, c. presbyter, 1. q. 1. c.
querelam, de sim. pro beneficijs habendis, c. cito, 1.
q. 1. c. si quis præbendam 1. q. 3. c. cum essent, & c. in
123 tantum de sim. pro aliis † honorib. ecclesiasticis, c. cũ
omnis, 1. q. 1. pro Episcopatu, c. reperiuntur, ca. nul-
124 lus itaque 1. q. 5. & † consecratione ipsorum, ca. qui
pecunias, & ca. non nocet, cap. si quis Episcopus, 1.
125 q. 1. cap. sicut de sim. & pro † exercendo quocumque
ministerio ecclesiastico, c. quam pio 1. q. 2. capit. ad
nostram de simo. pro decimis, cap. altare 1. q. 3. pro
126 oleo sancto, cap. si quis 1. q. 3. pro quacunque † re sa-
127 cra, cap. si quis constiterit, 1. q. 1. pro ingressu † mona
sterij, cap. nullus, Abbas 1. q. 2. cap. non satis de sim.
non obstante quacumque consuetudine, capit. ue-
128 niens eo. tit. pro sepeliendis † mortuis. cap. cum in ec
clesiæ de simo. & exequijs ipsorum, cap. ad Aposto
129 licum de simon. pro homagio, & † fidelitate præstan
130 da c. ex diligenti, de sim. pro benedictionibus † nu-
135 bentium, ca. suam, & c. cum in ecclesiæ, de sim. pro †
absolutione excommunicati, ca. ad aures de simo.
132 pro Vicariatu, † & alia administratione. c. consulere
133 de sim. pro † benedictione Abbatum, & admissione
Clericorum, c. sicut de simo. pro reconciliatione nõ
134 pœnitentis, † & tegendo peccatorem, ca. nemo pre-
135 sbyterorum, eo. tit. & pro alijs annexis † spiritualib.
consequendis, c. uendentes 1. q. 3. Archidi. in c. 1. q.
1. Io. Andr. & Abb. in cap. consulere de simo. Ant.
de Butr. & Abb. in cap. quanto de Iud. Ricard. in 4.
dist. 25. arti. 3. uersi. respondeo, ubi distinguit huius-
modi annexa spiritualibus, ut late per Redoan. de si
136 mon. par. 1. cap. 27. num. 3. ut Ius † patronatus dicto
cap. uendentes dd. omnes in dicto c. quanto Roch.
de Curt. de Iur. patr. §. Ius. nume. 1. D. Thom. 2. 2.
q. 100. §. ad quartum. Et huiusmo si simonia uel est
137 realis, uel † conuentionalis. dicitur Realis ab actu, sci
licet a rei traditione, quia in dando rem, & recipien
138 do constitit. Conuentionalis a † conuentione, quia
promittitur, Sarn. de trien. quęst. 12. num. 3. Redoa
nus de simon. par. 2. cap. 1. in principio, & Archidia.
139 in cap. quicunque 1. quæst. 1. diffinit realem, † ut sit
spiritualium acceptio, vel collatio non gratuita, sed,
quia non fit mentio de annexis spiritualibus, in qui-
bus, ut supra dictum est, committitur sim. ideo alio
modo diffiniunt Card. & Abb. in c. nemo de sim. ut
sit crimen propter quodcumque gestum, uel com-
missum circa spiritualia, uel illis annexa, quo ad ali-
quod temporale emolumentum pro spirituali non
gratuite acceptatur, uel communicatur, & ibi Ioan.
Anan. Fel. in rubr. de simo. num. 1. Boer. de potesta.
leg. a lat. q. 1. Ioan. Selu. de benefi. par. 1. quæst. 7. uel
melius & clarius dicas, secundum Nauarr. in Man.
cap. 23. num. 105. ut realis sit simonia, conuenta ex-
presse, uel tacite, ex utraque parte completa, saltem
quo ad aliquam partem promissorum utriusque par
tis, Cassad. decis. 5. de constit. & decis. 1. de sim. Na-
uarr. consi. 40. & consi. 42. num. 1. & consi. 13. num.
2. de simon. & uerba diffinitionis declarat Nauarr.
140 dicto num. 105. Conuentionalem † uero diffinit Ar
chidiacon. loco citat. ut sit spiritualium, uel annexo
rum, pręcedente pacto promissionis, conditionis,
modi, seruitij, pretij, aut cuiuslibet temporalitatis re
ceptio, aut donatio, vel secundum Abba. d. c. nemo,
promissio de dando aliquid temporale pro spiritua
li, uel ei annexo, Geminian. in cap. quam pio, 1. q. 2.
late Redoan. de simon. par. 2. cap. 1. column. 1. & 2.
uel clarius secundum Nauarr. dicto cap. 23. numer.
103. Conuentionalis est simonia conuenta expres-
se, vel tacite, non dum tamen ab utraque parte exe-
quuta, Sarn. d. quæstio. 12. Cardin. Paris. consi. 29. &
30. uol. 4. & de hac simonia conuentionali loquun-
tur, c. cum pridem, cap. pactiones de pact. cap. super
eo de transact. cap. cum essent, de simon. teste Cas-
sad. decis. 5. de constitut. & uoluit Redoan. d. tracta.
par. 1. cap. 2. num. 13. & par. 2. cap. 1. nume. 5. Et est
141 duplex, quędam † ex neutra parte exequuta, & hæc
proprie dicitur conuentionalis, cum stetur in termi
nis nudæ promissionis, & conuentionis, & nulla se-
quuta sit traditio rei, & temporalis dationis, cap. ult.
de pact. c. quam pio 1. quæst. 2. cap. tua nos de simo.
cap. unic. ut ecclesi. benefi. sine diminuti confer. Ar-
chidiacon. in cap. quicunque 1. quæst. 5. Abba. in ca.
ueniés de sim. Fel. in c. tua nos eo. tit. Quædã ex una
142 tãtum parte exequuta, † quæ transit in realem, secun
dum aliquos, si complementum fiat ex parte illius
qui promisit spirituale: nam tunc sufficit id ad cõ-
stituendam simoniam realem, secus autem est in
implemento promittentis temporale nam non effi
cit, vt simonia desinat esse conuentionalis, & fiat
realis. Ita Caietan. 2. 2. quæst. 100. arti. 6. ad sextum
& in Sum. in verbo Simonia, Sot. lib. de Iust. & iur.
quæst. 8. art. 1. sed secundum receptiorem, quam sty
lus obtinuit, contrarium est tenendum, iudicando,
& consulendo, vt nunquam efficiatur realis, nisi ab
utraque parte mandetur exequutioni, & compleа-
tur, ut late defend. Nauarr. d. num. 103. uersi. dixi ab
vtraque parte, ex rationibus per ipsum deductis, sci
licet interuenienti, & sequuta traditione rei spiritua
lis, & annexæ, eo quod datur per ea cap. veniens, ca.
de hoc de simon. Gemin. in dicto cap. quam pio, &
hanc dicit veram simoniam Felin. in cap. tua nos in
gloss. vlt. de simon. Redoan. de simon. par. 2. cap. 1.
num. 4. in fine, & sufficit, quòd ex una parte sit com
pleta in totum, & ex altera in parte, Nauarr. consil.
40. num. 1. de simon. ut, quia ex una parte fuerint da
ti ordines, aut beneficia, ex alia autem non tota pe
cunia conuenta, sed pars: nam nemo dicet hanc non
esse realem, c. presbyter, c. quisquis, c. sanctorum, ca.
reperiuntur, & c. nullus itaque, 1. q. 1.
143 Et differentia † est inter utranque. nam, Realis ha
144 bet annexam excommunicationem, † & priuationẽ
ipso iure extrauag. Pauli 2. cum detestabile, in titu.
de sim. ut uoluit Rot. teste Cassad. decis. 5. de const.
ex rationibus ibi positis, Nauarr. consi. 42. de simo.
* & alias pluries resoluit Rota, teste Sarn. de Triенn.
145 quæst. 12. num. 3. Caputaq. decis. 238. par. 3. Item †
realis simoniacus triennalis defendi non potest, ut
* fuit resolutum in * una Lunen. Sarzanẽ. coram Mar
tino Spinosa, teste Sarn. loco cita. & non potest age
146 re spolio, † ut fuit etiam * resolutum in una Tauri-
* nen. Abbatissatus coram Cassad. de anno 1514. te-
ste eodem decisi. 1. de simon. Ripa in l. naturaliter,
§. nihil commune, ff. de acquirend. possess. num. 91.
Rubr. num. 198.
147 Vterque † tamen & realis, & conuentionalis est
* inhabilis ad obtinendũ de cętero beneficia, ut fuit *
resolutum in vna Cæsaragust. confidentiæ, coram
Guidobono, 20. Martij 1551. teste Caputaq. decis.
238. par. 3. & in alia S. Andreæ Canonicatus & præ
bend.

ben.coram Put.teste Peregr.decis.83.manuscript.
148 conuentionalis aût simonia est † frequentior reali,
Sarn.d.q.12.n.3.uers.sed quod ista regula Redoan.
de sim.part.2.ca.1.num.16.cum promissiones faci-
149 liust fiant,quam donationes, ut docet experientia,
quia plura dicuntur,quam perficiuntur,l.Titia,ff.de
uerb.oblig.l.sciendum.ff.de ędilit.edict.His pręmis
sis,si quæris,an confidentia differat à simonia reali?
Concludendum est,magnam esse differentiam cum
150 realis simonia † committatur actualiter per dationẽ,
& receptionem rei,Archi. communiter receptus in
cap.quicunque,1.q.1.Sarn.de Trien.quæst.12.Con
fidentia uero per promissionem, & sic interpositio
nem fidei, cum tota in fide sit posita, Mand.consi.
61.& late supra explicauimus, & ideo confidentia,
de qua nos loquimur,non comprehenditur in diffi-
nitione simoniæ realis supra relata,ut ex lectura col
ligitur.ergo differunt inter se, l.omnis diffinitio, ff.
de regu.iur.ubi Dec.& Cagno.quod etiam ostendit
deriuatio vocabulorum,nam realis dicitur ab actu,
ut supra dictum est,& confidentia a fide,ut in prin-
cipio scripsimus,licet quoad pęnam parificentur,nã
151 sicuti simoniacus realis ipso iure † excommunicatur
& priuatur,ut late per Card.Paris.cons.29.num.12.
cum seq.& cons.30.uol.4.Nauarr.cons.42.de sim.&
152 dixi de resig.benef.lib.14.q.2.ita & † cõfidentiarius
iure nouissimo constitutionibus Pij IIII.& Pij V.&
sicuti est nulla ipso iure collatio, & resignatio, ubi
153 † interuenit simonia realis, Nauar. in cap. si quando
except.4.in fi.de rescr.Ferret.cons.95.n.14.Boer.de
cis.117.col.3.Fel.in c.simoniace,in 3.concl.de sim.
Redoan.de sim.par.2.cap.10.nu.35.& part.4.c.11.
col.3.Ita pariformiter est nulla collatio,electio,præ
154 sentatio, † resignatio,intercedente hoc uitio confidẽ
tiæ,ut expresse dicitur in prædictis constitutionibus
& dixi de resig.benef.lib.14.q.ult.col.ult.& vterque
* fit inhabilis ad obtinenda,ut fuit resolutum* in una
Cæsaragusta.de anno 1551.20.Martii,coram Gui-
dobono, teste Caputaq.decis.238.par.3.& sicuti si-
155 moniacus † realis est ualde odiosus sacris Canonibus
ut habetur 1.q.1.per totum, ca. præsentium,7.q.1.
D.Thom.in 4.distin.25.arti.2.Durand.de mod. cõ
greg.gener.Conc.rubr.33. numer.1. Iacobatius de
Conc.lib.4.arti.4.nume.74.Stephan. Caiet. in cap.
ad limina.§.3.num.221.30.quæst.1.Anton. Rosell.
in c.quidam Episcopus,nume.1.2.q.1. Corn. Brun.
de seditios.c.2.num.11.ita & confidentiarius, ut col
ligitur ex proœmio Const.Pij IV.& Pij V.Bar.in l.
cum hi,in prin.ff.de transact.Crau.cons. 221. num.
8.& in consi.246.nu.6.Si uero quæris, an confi. dif
fiderat a simonia cõuẽtionali?dicẽdũ est,hoc crimẽ
156 cõfidentiæ † esse spẽm simoniæ conuẽtionalis, ut p
Caputaq.decis.201.n.2.p.1.& dec.238.in prin.p.3.
Nauar.in Mã.c.23.sub nu.110.uers.secundo , quod
& colligitur ex princ.Const.Pij.4.ubi non uocat cõ-
fidentiam absolute Simoniam,sed certam simonia-
cæ prauitatis speciem,illis uerbis, Sane dudum, cum
certam simoniacę prauitatis speciem,quam benefi-
ciorum confidentiam uocant:& propterea in mul-
157 tis æquiparantur.nam sicuti collatio, resignatio, † p
sentatio,& electio per simoniam Conuentionalem
est nulla,Barbat.in c.cum uniuersorum, de rer. per-
mut.& in c.2.de rescr.Fel.in c.insinuatum de Sim.&
habetur in extrau.Martini V.incip.Multæ editæ in
Conc.general.Constantien.cuius verba referuntur
a Redoano de Sim.d.p.2.c.10.num.33. quam loqui
de Simonia conuentionali probant Crescent. de-
cis.man.163.Rebuff.in prax.tit.de Sim.resig.num.
9.& decimo.Redoan.ubi supra numero.40. & dixi
de resig.benef.lib.14.q.2.num.9.Ita,& intercedenn-
te confidentia,ut supra retigimus.& quemadmodũ
158 Simoniacus conuentionalis est inhabilis † ad obti-
nendum in futurum beneficia,iuxta resolutionem a
* lias factam* per Rotam,teste Puteo decis.80.lib.2.
& Caputaq.d.dec.201.p.1.& 238.p.3.peior tamen
est hæc conuentionalis simonia confidentiæ benefi
cialis,alia conuentionali beneficiali,qua palam emi
tur,uel uenditur beneficium,ut considerat Nauar.d.
c.23.sub nume.110.uers.secundo,quod & ratio est,
quia per illam non annullantur acta ipso iure,nec in
curritur aliqua excommunicatio antequam ab utra
que parte impleatur.Nauar.consi.40.& 42. de Sim.
per hanc autem confidentiam sic,quia eo ipso quod
159 † quis accipit benefi.in confidentiam prædictam,an
tequam impleat,quod promisit,ipso iure est excom
municatus,& ipso iure collatio ei facta est nulla, &
tenetur ad restitutionem omnium fructuum, quos
pcepit,& ratio,cur maior pęna imponitur, est, quia
plurium frequentabatur confidentia antea Pium 4.
160 & ratione † frequentiæ delictum reputatur grauius
Imol.in clem.p.de sepul.Gem.in ca.p.de vit. & ho-
nest.clericorum.lib.6.Ioan.Andr.in add.ad Spec.in
tit.de fide instrum.§.porro,cum aliis, ut per Franc.
Squillacen.de fide Cathol.c.5.in fi.& ideo conque
ritur Bar.in l.p.ff.ad.l.Iul.de amb.n.p. ꝙ Pontifices
illius temporis procliues ad promulgandas nouas
constitutiones,aliquas non ediderint,& fecerint cõ
161 tra simoniacos,qui subdit,non † puniri uti debet, &
tradit Redoan.de sim.p.4.cap.8.num.20.& de Iure
Can.secundum Panorm.relatum a Decio in ca.at si
162 clerici,num.255.de Iud.in atrocissimis delictis † non
reperitur imposita pœna condigna,& pari ratione
163 furtum ob maiorem † frequentiam in aliquibus locis
punitur plusquam homicidium,ut late prosequitur
Dec.cons.65.num.4.& per totum,& in c. at si cleri-
ci.num.60.cum seq.de Iud.in quibus locis concludit,
tunc furtum ob grauiorem pœnam esse maius deli-
* ctum, & ita refert Lucæ fuisse* iudicatum in causa
magni ponderis,licet Bartholom.Soc.in eadem fa-
cti contingentia contrarium uoluerit cons.157. lib.
primo. quem sequitur Ber.in eodem c.at si clerici,
* nu.96.& mouetur Decius ex illa * communi conclu
164 sione,quod ex maioritate † pœnæ maius delictum
arguitur,Gl.2.in c.meliore proposito,27.q.1. Bart.
in l.leuia in princ.ff.de accus.& in l.non solum,§.si
mandato.ff.de iniurijs,Bald.in l.nemo, in fin. C.de
Sum.Trin.& fide Cath.Calder.cons.primo, de ac-
cus.Barba.cons.48.lib.2.communis opinio, de qua
attestantur Soc.d.cons.157.nu.5.Clar.lib.5. recept.
sent.§.primo uers.sunt etiam,& probatur in c.fœli-
cis,§.illud,de pœn.lib.6.in §.quia uero,Auth. ut fra
tu.fil.c.quæsitum in fin.de his quæ fiunt a mai.par.
cap.cum aliis,vt per Calder.cons.allegato,licet,quã
doque ista consequentia non sit uera ob rationes
particulares,vt maior pœna imponatur,quam deli-
cti natura postularet,Gl.in c.admonere , in uerbo
existentes,33.q.2.Gl.in c.decenter,dist.89.& in ca.
cito turpem,in uerbo,durior,1.q.1.Abb.in c. perpẽ
dimus,col.2.de sent.excom.Dec.d.cons. 65.num.5.
uers.& licet.Et redeundo unde digressi fuimus,om-
nis confidentiarius est simoniacus conuentionalis
cum confid.sit species huius simoniæ,sicuti dicimus
165 Omnis † homo est animal non,autem econtra , om-
nis conuentionalis simonia est confidentia, & po-
test

test puniri pœnis positis in prædictis extrauaganti-
bus, l. si quid earum, §. interemptum, ff. de lega. 3. l. si
is qui ducenta, §. vtrum, ff. de rebus dub. & patet ex
pluribus exemplis, & casibus positis in dicta Const.
Pij V. §. multi, & in §. Quare nos volentes, & §. Iti-
dem, ac §. postremo, in quibus cessat requisitum Si-
moniæ etiam conuentionalis, ut per Archid. Gemi.
& alios 1. qu. 1. in Sum. Abb. in cap. nemo, de Sim.
Nauar. in Man. c. 23. sub nu. 103. Caiet. 2. 2. qu. 100.
Sot. lib. 9. de Iusti. & Iur. q. 8. & alii omnes. ex his n.
confidentiarios, simoniacos reales, & conuentiona-
les poteris cognoscere. De simonia autem mentali,
non est necesse differere, cum ea sit communis
166 omnibus prædictis. nam consistit in † animo, & intē-
tione praua, in beneficialibus, & eis annexis. Glo. in
Sum. 1. quæst. 1. Abb. in c. consulere, & cap. nemo, de
Sim. idem Abb. in c. per acquisitionem de elect. glo.
in c. reperiuntur. 1. q. 1. Fel. in c. tua nos de sim. Cac-
cialup. de pension. quæst. 19. Redoan. de Sim. par. 1.
167 c. 2. nu. 13. & illam diffinit † Nauar. in Man. c. 23. nu.
102. Simonia mentalis est mente tantum concepta
circa oēm conuentionē expressam, uel tacitā ad exē
plum usuræ mentalis, Mai. in 4. dist. 25. q. 1. Adria. in
quolib. 9. D. Th. 2. 2. q. 100. ad 6. & exēpla refert Re
doan. de Sim. p. 1. c. 5. p tot. & c. 6. 7. 8. cū multis seq.
168 ubi, late hāc materiam prosequitur. & cū in mente †
consistat, soli Deo est cognita, Clem. exiui de para
diso, de verb. sig. l. 2. ff. de interrog. act. Gl. in §. aliæ
inst. de acti. Ang. cons. 93. & cons. 160. & cons. 236.
& 271. Bolognin. cons. 6. in princ qui nouit præsen-
169 tia, præterita, † & futura. c. fundamenta, §. proinde,
170 de elect. lib. 6. & secretorum † omnium est cognitor
171 & Iudex, c. erubescant in fin. dist. 32. omniaque † nu-
da, & aperta sunt oculis eius, c. Deus omnipotens,
2. q. 1. c. presbyter, 1. 2. q. 5. c. 1. 26. q. 5. Dec. in c. no-
uit, in 1. not. de Iud. animus autem hominis dicitur
172 inuisibilis, † ut tradit Ant. Rosell. in rep. c. manifesta,
* num. 169. 2. q. 1. & ideo communis * est opinio, † ani
173 mum directe probari non posse, cū illius solus Deus
sit scrutator, ut patet ex allegatis per Mani. consi.
24. nu. 4. lib. 1. Barbat. cons. 42. nu. 14. uol. 1. Blāc. de
Indic. nu. 57. Cor. cons. 81. nu. 16. uol. 1. Signo. cons.
174 63. nu. 3. & propterea † sufficere cōiecturas. Soc. cōsi.
28. nu. 14. uol. 1. Corn. cons. 45. in princ. uol. 4. Silua.
175 cons. 7. nu. 21. & modos † deducit Mascar. de proba.
concl. 94. per totam.

SVMMARIVM.

1 *Confidentiæ origo illicita, & reprobata.*
2 *Fideicommissorum origo illicita.*
3 *Deportatis non potest relinqui.*
4 *Quæ personæ non sunt capaces legatorem.*
5 *Fideicommissa nunc præstanda.*
6 *Fidecommissa debent constare.*
7 *Confidentia cur dicta.*
8 *Fides est seruanda.*
9 *Fides quid est.*
10 *Fides num seruanda, quando resultat illicitum.*
11 *Ex fide quando quis posset constringi.*
12 *Confidentiarii cogebautur restituere beneficia.*
13 *In supremis tribunalibus reddebatur ius super confi dentia.*

QVAESTIO II.

QVAE fuerit origo confidentiæ beneficialis.

SECVNDO, Quæro, quæ fuerit origo Confiden
tiæ beneficialis, licita uel illicita, & ex qua causa?
1 Respondeo, originem † esse illicitam, & reprobatam:
quia fuit reperta a volentibus canones fraudare, ut
late colligitur ex const. 87. Pii V. in prin. & in §. mul
* ti, & * communiter est receptum. & illam actum illi-
citum appellat Caputaq. decis. 314. nume. 3. par. 2.
hac etiam ratione origo fideicommissorum dicitur
2 illicita, † & reprobata, ut scribit Ias. cōmuniter rece
ptus in l. 1. nume. 7. ff. de leg. 1. quia traxit principiū
a volentibus legem circumuenire. nam incapaces,
3 quibus non poterat legari uel relinqui, ut † deportati
l. 1. C. de hær. inst. damnati in metallum, & spurii te
4 statoris, & aliæ personæ † similes, quas enumerat
Gloss. in §. legari. Instit. etiam de hæred. instit. hoc
medio consequebantur legata, & relicta, quia
testatores instituebant hæredem aliquem amicum,
de cuius fide confidebant, eius fidei committentes
vt illam hæreditatem postea tali incapaci restitueret
& huiusmodi fideicommissa relicta capaci, vel inca
paci, quia consistebant in sola fide, & pudore graua
ti antiquo tempore erant infirma, cum non possent
exigi, & nulla dabatur actio, neque officium Iudicis
fauore tamen ultimarum voluntatum, ne uoluntas
5 defunctorum deciperetur, fuit postea statutum, † es-
se implenda, ut dicitur in §. primo, Inst. de fideicom.
hæred. l. 2. §. post deinde. de origin. iur. sed capaci l.
ult. ubi Gl. & Bar. ff. de his quib. ut indig. Gl. & doc.
in l. ulti. C. eod. ad not. in l. 1. ff. de legat. 1. dum-
6 modo † de hoc constet, l. cohæredi, §. cum filię, ff. de
uulg. & pupil. l. ex tribus, ff. de inoff. test. Abb. consi.
31. nu. 9. Rolan. a Valle, consi. 59. nu. 5. uol. 3. Bursa.
cons. 97. num. 1. uolum. 1. Dec. cons. 336. in fi. Crau.
cons. 180. in fi. Soc. Iun. cons. 185. nu. 2. lib. 2. Ad exē
plum igitur fideicommissorum fuit reperta confidē
tia, ut canones fraudarentur, & sicuti ea relicta fidei
commissa appellata sunt, quia nullo vinculo iuris,
sed tantum pudore eorum, qui rogabantur, contine
bantur, §. pri. uers. & ideo, de fideicomm. hæred. ita
7 hæc appellata † confidentia, quia tota in fide illius, q.
recipiebat beneficiū, uel illud habebat, posita erat.
Nauar. in Manual. c. 23. sub nu. 109. Mascard. de pro
bat. conclus. 1306. nu. 2. moti ex illo uulgari, quod
8 † fides est seruanda, cum sit fundamentum † iustitiæ,
9 idest dictorum conuentorumque constantia & ueri
tas, ut dicit Tullius 1. Offic. quem ad hoc refert Luc.
de Pen. in l. quoties col. 1. C. de ponderat. & auri illa
tor. lib. 10. Fortun. Garz. de ult. fi. iur. ciuil. & Cano.
num. 148. Pauin. de Visit. a. part. quest. 2. nume. 15.
Io. à Capistr. in Spec. conscient. nu. 8. & graue est il-
lam fallere, l. 1. C. de const. pecun. in princ. §. hoc si-
militer, Auth. ut licet de ceter. Nicol. Moron. de tre
gu. & pact. quæst. 17. nu. 11. & q. 102. num. 2. Bellon.
10 de re milit. tit. 3. nu. 4. dummodo ex fidei † obseruan
tia non resultet illicitum, c. si ad peccatum, 22. q. 4. &
per totum. nam tunc potius est fides rescindenda,
quam soluenda, c. in modis, ead. causa, & quæst. & re
gulariter, ubi fides non est solemnis, & obligatoria,
11 quis non potest † constringi ad illam seruandam l. Iu
risgentium, §. si cū nulla, & §. igitur, & §. quinimmo
ff. de pact. ad. not. in l. 1. ff. de const. pecu. & in l. 1. ff.
deposit. lat. Lucas de Pen. in dic. lib. 1. C. de ponder.
lib. 10. col. 2. Et ideo qui recipiebat, aut tenebat be-
nefi-

neficium in confidentiam a principio non poterat
constringi ad fidem seruandam, postea patrum no
12 strorum temporibus praua cõsuetudine† seu potius
corruptela patienter cœpit tolerari. Ioã. Petr. Bim.
cons.29.nu.5.Et deinde cœpit ius reddi pro fide ser
13 uanda in supremis tribunalibus,† Car. Sanct. Cruc.
decis.18.in manusc. Nauar. in Manual.c.23. sub nu.
111.Gabr.cons.184.nu.6.lib.2.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia non prohibetur iure diuino.*
2 *Simonia quæ uersatur circa mere spiritualia probibetur iure diuino.*
3 *Simonia, vendere gratiam Spiritus sancti.*
4 *Simonia habuit originem a Simone Mago.*
5 *Simon magus fuit primus hereticus.*
6 *Simonia, uendere sacramenta.*
7 *Simonia, de iure diuino, uendere ordinationem.*
8 *Simonia de iure diuino uenditio ecclesia.*
9 *Simonia quia probibita, quæ.*
10 *Confidentia simoniaca, quia probibita.*
11 *Papa omnia permissa.*
12 *Papa habet plenitudinem potestatis.*
13 *Papa est Vicarius Dei.*
14 *Papa non potest dispensare super simonia, quia Simonia.*
15 *Papa potest dispẽsare super simonia, quia probibita.*
16 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*
17 *Ius diuinum immutabile.*
18 *Deus solus potest tollere ius diuinum.*
19 *Inferior non potest destruere legem superioris.*
20 *Papa seruus Dei.*
21 *Papa debet se conformare iudicio diuino.*
22 *Papa tenetur defendere legẽ diuinam, vsque ad sanguinem.*
23 *Quando Papa non obediendum.*
24 *Papa ex magna causa potest recedere a iure diuino.*
25 *Papa potest dispensare super iure positiuo.*
26 *Papa potest dispensare super confidentia.*
27 *Papa in beneficialibus habet liberam potestatem.*
28 *Papa potest tollere constitutiones Conciliares de fide non tractantes.*

QVAESTIO. III.

Confidentia an sit probita de iure diuino, & an super ea Papa possit dispensare.

TERTIO, quæro, An confidentia beneficialis simoniaca, de qua nos loquimur, sit prohibita de
1 iure diuino, Communis* opinio† est negatiua, ut te
* net Nauarr. in manual. c.23. n.11. uers. 11. quod Io.
Petr. Rima cons.29.nu.6.& ratio est, quia iure diui
2 no† solum prohibetur illa simonia, quę circa emptio
nem, & uenditionem mere spiritualium versatur si-
ue ea spiritualia a Deo sint data, & instituta, siue ab
Ecclesiastica potestate diuinitus tamen accepta,
Diu. Tho.2.2.quæst.100.Hostien. Caietan. Siluest.
Angel. Armil.& alii Summistæ. Redoan. de Sim. p.
3 1.c.2.col.2.qualis est venditio† gratiæ Spiritus san-
cti.c.qui studet, & c.sicut eunuchus.1.q.1. quam e-
mere intendebat Simon ille, à quo originem, & no-
4 men habuit† Simonia. C.recurrat, 32.q.4.c.qđ inter
rogasti, dist.27.cap. saluator. cap..q.3. Act. Apostol.
cap.8.optime in cap. quidam 24. quæst.3. sicut pro
certo, de sim. Arch. in c.studet 1.qu.1.& in cap. eos
5 num.2.ead.causa, & quæstione.& hunc primum† hę
reticum fuisse tradit Euseb. Cæsarien. lib.2. Histo.
Ecclesiast.cap.1.& ca.13. Redoan. de sim. cap.1.nu
mer. 6. Ioann. Andr. in dicto capitulo sicut pro
certo, de sim. Abb. in ca. qui extirpandæ, §. qui uero,
num.53.de præb. Fel. in c.cum essent, de sim.& uen-
6 ditio† sacramentorum, d.c.qui studet, & ca. sicut eu-
nuchus, 1.q.1.c.non satis.c.consuluit, de sim. cap. ba
ptizandis, & ibi Archid. cap. quidquid, c. placuit, ca.
emendari, cum seq.1.q.1. Fel. in c.in tantum uers.ul
ti.nota de sim. gl. in c.veniens, de trans. latissime Re
7 doan. in d.tract. de sim.c.6.& 7. Ac uenditio† ordina
tionis, cap. presbyter, 1.q.1.c.cum ordinaretur ead.
caus.& quæstione, c.sacerdotes ead. caus.& quæst.c.
tantis.81.dist. late Gemin. in cap. ult.1. qu.1. Archi.
in c.requisitis 1.q.7. Abb. in c.cum ecclesię, in fine
de simon. latissime Redoan. in eod. tract. de simon.
8 c.8.per totum. Ac etiam uenditio† Ecclesiæ, vel alta
ris executio, c.altare, 1.q.3. Abb. in c.cum tua, de si-
mon. Caccial. up. de pens. q. 19.

Simonia aũt, quæ uersatur circa spiritualia, ꝑ con
stitutionẽ Ecclesiæ, aut canonũ, nõ dr̃ simonia, quia
simonia, & sic prohibita de iure diuino, sed quia ꝓ
9 prohita. nã† ꝑ ius positiuũ, s. ꝑ Pontificiũ, Canones,
Cõcilia, Cõstitutiones visum est illã prohiberi, qua
lis est ea, quæ committitur in beneficiorum collatio
ne, renunciatione, & præsentatione, quoties condi-
tio, pacta, modus illicitus interuenit. gl. in c.ex par-
te 1.de offi. de leg. vbi DD. omnes & communiter
de communi Nauar. in suo Manual. c.23. sub num.
100. uers. ex qua diffinitione, Redoan. d. tract. de si-
mon. p.1.c.2.num.9.& hæc est frequentior. Vnde
10 cum confidentia† in his versetur, quæ sunt spiritua-
lia, ex const. Ecclesiæ, & canonum, nequaquam po-
terit dici esse prohibitam de iure diuino.& hanc cõ
clusionem omnes firmant absque contradictione.
Et effectus erit maximus, quia, quamuis Papæ om-
11 nia† sunt permissa, Specul. in titu. de dispens. §. nunc
ostendendum, uersic.89. Abb. in ca. Magne, de uot.
Bellam. cons.28.col.3. Dec. cons. 112.col.3. cum ei
12 plenitudo potestatis sit† data. c.qui se scit.2.q.6.c.qui
cunque 24.q.1. Io. cap. ult. c.significasti de elect. ca.
13 quodcunque 24.q.1. nam† est Vic. Dei in terris, Bal.
in l.ult. C.de sent. rescin. non poss. Dec. in ca. primo
super, gl. in uerb. ab omnibus de const. Non tamen
14 potest dispensasse super simonia,† quia simonia &
sic super ea, q̃ prohibetur de iure diuino, sed sup' ea
15 dumtaxat, quæ est introducta per ecclesiam,† & Ec
clesiæ prelatos, & sic super ea, quæ dicitur simonia,
quia prohibita, Diu. Thom. in 4. quolib. q.4. Specu.
in tit. de dispens. §. nunc. Caccial. de pens. q.19. Fel.
in ca. ad audientiam el.2. de rescr. Cassad. decis.2. de
* simon. communis* opinio, ut patet ex adductis per
Redoan. de simon. cap.21.& omnes fere scribentes
16 dicunt, generaliter Papam non posse dispensare† su
per iure diuino, c.qui omnipotentem, 11.q.3. Ant.
de Butr. in c.super eo, de usur. Diu. Thom. in 4. quo
libet. q.14. Petr. Paludan. in tract. de Ecclesiast. po-
test. art.5. Turrecrem. in Summ. in 3. lib. c.54.& 57.
Inn.& Henric. Boic. in ca. cum ad monasterium, de
stat. reg. Abb. in c.non est voti, de vot. Henric. Boic.
in c.ex parte el 2.col.1.& 2.de rescri. Bellam. consi.
28.per totum, maxime col.4. Dec. in ca. ne inuitaris
col.2.de const. Gem. cons.96.col.5. Io. And. in c.2.
de dispens. Petr. de Palud. in 4. dist.41. D. Thom. in
5.dist.27.q.4.& probatur expresse in ca. literas, de
rest. spolia. quem optime ad hoc ponderat D. meus
Car-

Cardinalis Parisius conf.68.nume.39. cum seq.uol.
17 4.Ius enim † Diuinum est immutabile,§.sed natura-
lia Inst.de iur.nat.gent.& ciuil.c.ult.§.Is itaque dist.
5.Gem.& Præpos.in c.sicut dist.14.Abb. in cap.si
gnificasti,col.ult.de elect.solus enim conditor le-
18 gis poterit tale suum † diuinum præceptum tollere,
& super eo dispensare.quod minime facere potest
19 Papa eius Vicarius,& inferior, qui nõ † põt mutare
nec destruere legẽ superioris,c.cũ inferior. de ma-
ior.& obed.c.inferior,dis.21.cle.ne Romani,§.1.de
elect. nec statutũ superioris tollere.Inn.Abb.& alii
* *cõiter in c.quę in ecclesiarũ col.4.uer.2.limitarem
de constit.seruus enim, vt est Papa, iuxta tradita †
20 in procem.Decretal.in princ.non poterit ordinatio
nem Domini tollere.l.nam etsi magistratus,ff.de ar
bit.c.ille a quo,§.tempestiuum, ff. ad Treb.ca.1.
dist.10.l.rescripta,ubi Gl.& Doct.de precibus im-
21 perat.offer.& ideo iudicium Summi Pontificis dẽt
esse conforme † Iudicio,& statuto Diuino,cap.ut no
strum,ut Eccle.benef.Abb.in c.de mulcta colu.3.
uers.unde obstat de præben.quam legem diuinam
22 tenetur ipse Papa,usque ad animam, † & sanguinem
defendere.cap.sunt quidam,25.q.1. Abb.in cap.li-
teras,in 5.not.de restit.spol.& contrarium facienti
23 † non erit parendum.ca.Iulianus,& c.qui resistit 11.
q.3.Bellam.d.cons.28.late Fel.in ca.si quando, col.
1.2.& 3.de rescr.Imol.in c.ult.num.7.de Transac.
24 Præpos.in c.quæ contra,in princ.dist.8.nisi ex † ma-
gna causa id faciat,ut per Inn.in cap.ult.de consuet.
Arch.in cap.sunt quidam,dist.25.Io. Andr. in cap.
per venerabilem,qui fil.sint legit.Fel.in c.quæ in ec
clesiarum,num.30.de const.Turrecremat.in summ.
lib.2.cap.107.Præposit.in cap.1.dist.15.Dec.in ca.
1.col.2.& 3.& in c.translato de const.Soc. sen.cons.
13.& 28.lib.1.Barbat.consi.1.colu.18. & cons.12.
col.10.uol.1.Dec.cons.112.Ang.in verbo Dispen-
satio,§.3.late plures,& infinitos adducit Card. Pa-
ris.d.cons.68.a nu.110.vsque ad n.177.uol.4.Et sic
Papa,licet nõ possit dispẽsare super iure diuino,po-
25 test tamen dispensare super iure † positiuo, D.Tho.
communiter receptus locis citatis,& per consequẽs
26 super simonia, † & confidentia,quæ committitur in
beneficialibus.plures Doctores citat Redoan.de si
mon.c.21.col.2.Cassad.decis.2.de simon.in quibus
27 habet liberam † potestatem. Dec.consi.141. circa fi.
& Papa non solum potest tollere quæ prædecesso-
28 res statuerunt,sed etiam constitutiones † conciliares
de fide non disponentes,Gl.in c.vbi periculum, in
uerb.Conciliũ de ele.libr.6.Host.in Summ.de disp.
* §.1.Theologi omnes,*vt per Fel.in c.1.n.31.& 32.
de Const.Gl.in c.sunt quidã dist.25.& est tex. in c.
innotuit,de elect.& plene tradit Card.Paris.d.cons.
68.a nu.397.usque ad num.408.vol.4.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia prohibita est iure communi.*
2 *Origo confidentiæ illicita.*
3 *Fideicommißorum origo,illicita,*
4 *Origo spectanda.*
5 *Origo mutari non potest.*
6 *Simonia iure communi prohibetur.*
7 *Simonia inter grauiora crimina ponitur.*
8 *Simonia capitale crimen.*
9 *Confidentia crimen simonię.*
10 *Prohibito genere, uidetur prohibita quęlibet spe-cies.*
11 *Idem iudicium de genere,& specie.& nu.12.*
13 *In prohibitione venit omne illud,per quod deueni-tur ad ipsum.*
14 *Confidentia,pernicies,& corruptela.*
15 *Confidentia actus illicitus.*

QVAESTIO IIII.

CONFIDENTIA num sit prohibita iure cõ
muni.

QVarto, Quæro, An confidentia,de qua nos lo-
quimur,sit prohibita de iure cõmuni? Cõmu
1 nis opinio est affirmatiua, † quam reperio te
nuisse Nauar.in suo Manual.ca.23.nu. 109.& 111.
R.P.D.Seraphinum Rotæ Romanæ dignissimum
Decanum,decis.90.incip.Fuit conclusum, libr.1.in
manuscr.Quod iustificatur,tum attenta eius origi-
2 ne,quæ fuit illicita † & reprobata,quia eã traxit a uo-
lentibus legem fraudare,ut diximus supra quę.2.ad
3 exemplum † fideicommissorum.Ias.in l.1. num.7.ff.
de lega.1.nam in primis ad iudicandum, de aliqua
4 re † origo spectatur.lib.3.C.ad Macedon.l.si procu-
rator,primo respons.ff.Mand.C.clam possidere,ff.
de acq.poss.vbi Ias.in 6.not.Mari.Soc.Sen.in c.ue
niens,sub num.52.de accus.Rub.Alex. in l.pe.§. ad
crimen,numer.280.ff.de publi.iud.Bar.in l.3.§.qui
habet,ff.de tut.& in l.1.§.qui remouet,ff.de postul.
5 nam mutari † non potest.l.assumptio in princi.ff.ad
municipal.l.ius autem agnationis,ff.de pact.l. iura
sanguinis,ff.de regul.iur.Cephal.consi.133. nume.
23.uolum.1.
6 Tum etiam,quia simonia,iure † communi prohi-
betur,ut habetur in tit.de sim.extr.& Ibi Doctores
7 omnes, † & inter grauiora crimina ponitur, cap.ult.
ad fi.de purg.Canon.immo alia ad comparationẽ
istius quasi pro nihilo reputantur,ca.ult.1. quæ.7.c.
per tuas,el 1.de simon. & homicidio comparatur.
8 c.inquisitionis,de accus.& capitale † crimẽ appellat
D.Greg.in cap.qui studet,1.qu.1 .Diaz in prax cri
minal.cap.85.in princ.Abb.in c.sicut de simo.Ro-
land.consi.31.nu.12.lib.3.& tamen confidentia est
9 crimen † simoniæ,vt in terminis scribit Caputaq.de
cis.202.num.5.p.1.& alibi ibidem Caputaq.decis.
201.nu.1.p.1.dicit quod receptio beneficiorum in
confidentiam est simonia conuentionalis. quod ẽt
scribit decis.238.part.3.Sed confidentia est species
simoniæ,vt probatur ex cõstitutione 109.Pij IIII.
incipien.Romanam,in §.sane,ibi,*cum certam simo
niacę prauitatis speciem,quam beneficiorum confi
dentiam uocant.*&c.qđ ẽt scribit Mascard. de pro-
bat.conclus.1306.num.1.& tamen prohibito ge-
10 nere † videtur prohibita quælibet species sui gene-
11 ris,cum idem fiat † iudicium de genere,& specie, ca.
deliberatione,§.prohibemus,ubi gl.Petr.de Anch.
Franc.& alii Doctores de offic.lega.lib. 6. Din.in
reg.cum quid una via,de regu.iur.lib.6.Ber.de po-
12 test.Leg.a lat.num.71.& eadem adest † ratio,l.si qd
carum,§.interemptum,ff.de leg.3.ca. excommuni-
camus,de hæret.l.si is qui ducenta,§.verum,de reb.
dub.Sarmient.lib.3.select.interpreta.cap.2.nu.13.
& regulare est,ut,prohibito vno simpliciter cẽsea
13 tur prohibitum omne illud per quod † deuenitur
ad illud,c.tuæ,de procur.l.oratio,ff. de spons.l.2.ff.
de iurisd.omn.iud.Fel.in c.cum ex officij in 4.colu.
de præscr.Hinc dicit Mascard.in di. conclus. 1306.
nu.1.quod simonia,& confidentia plurimum inter

se

ſe cognata,& coniuncta ſunt,& ſub eodem num. 1.
idem Maſcard. appellat confidentiam flagitium, &
14 Pius V. dicta conſt. 87. eam appellat † perniciem, &
corruptelam, in princ. ibi, *ad tollendum fiduciariæ*
mancipationis beneficiorum Eccleſiaſticorum cor-
ruptelam,& in §. veruntamen, ibi, *quæ ad purgan-*
dam hac pernicie Eccleſiam. quod uidetur confir-
mare Sixtus V. in conſtit. 66. incip. Paſtoralis, §. cum
autem, ibi, *nos ad hanc corruptelam ex Regno illo,*
&c. & ibi, *ac propterea tam pernicioſum confiden-*
tiæ vitium, &c. ac actum illicitum appellat Capu-
15 taq. deciſ. 314. num. 3. par. 2. Cum ergo † confidẽtia
ſit actus illicitus, vitium corruptela crimen, ſequitur
eſſe prohibitam, arg. l. ſancimus, C. de pœnis, l. aliud
eſt fraus, ff. de verb. ſignifi. & tex. in c. per ſuas 3. de
ſimon. expreſſe loquitur de confidentia, & illã im-
probat, ut late diximus ſupra qu. 1.

SVMMARIVM.

1 *Origo confidentiæ mala.*
2 *Origo ſemper ſpectanda.*
3 *Confidentia actus illicitus.*
4 *Illicita coercenda.*
5 *Republica intereſt, ne delicta remaneant impunita.*
6 *Confidentia ſpecies ſimoniæ.*
7 *Simonia ſemper fuit punibilis.*
8 *De ſpecie iudicatur, an de genere.*
9 *Confidentia ante Pium 4. non erat punibilis.*
10 *Confidentia ante Pium 4. tolerabatur.*
11 *Super confidentia ius reddebatur.*
12 *Auditorium Rotæ abſtinuit a iudicio confidentiæ.*
13 *Origo mala non ſemper punitur.*
14 *Non omne illicitum eſt punibile.*
15 *Conſuetudo excuſat a pœna.*
16 *Pœna ſimoniæ citatur ſtante conſuetudine.*
17 *Conſuetudo etiam in delictis attendenda.*
18 *Statuta recipiunt interpretationem a conſuetudine.*
19 *Reſcripta recipiunt interpretationem a conſuetu-*
dine.
20 *Contractus regulantur ſecundum conſuetudinem.*
21 *Conſuetudo optima legum interpres.*
22 *Conſuetudo non reſidendi excuſat a culpa.*
23 *Conſuetudo, vt electus adminiſtret ante confirma-*
tionem, excuſat a priuatione beneficij.
24 *Conſuetudo retinendi plura incompatibilia excuſat*
a pœna.
25 *In his, quæ ſunt de ſe mala, conſuetudo excuſat.*
26 *Iuramentum, quando debeat obſeruari, non obſtan-*
te conſuetudine.
27 *Conſuetudo contra Ius diuinum, quando valeat.*
28 *Conſuetudo mala non excuſat a peccato.*
29 *Peccata, quanto diuturniora, tanto grauiora.*
30 *Conſuetudo non excuſat a reſtitutione.*
31 *Quando aliquod eſt dubium, an ſit peccatum conſue*
tudo tunc excuſat a peccato.
32 *Conſuetudo irrationabilis eſt corruptela.*
33 *Simonia non poteſt permitti conſuetudine.*
34 *Conſuetudo de præſtandis vſuris improbatur.*
35 *Conſuetudo præſtans materiam delinquendi mala.*
36 *Conſuetudo pernicioſa, quæ.*
37 *Conſuetudo nutritiua peccati turpis.*
38 *Conſuetudo in fraudem legis mala.*
39 *Conſuetudo, quæ extirpanda.*
40 *Confidentiarij ante Pium 4. non ſubijciebantur pœ-*
nis ſimoniæ conuentionalis.
41 *Prohibitum iure humano poteſt fieri impunit tole-*
rantia ſuperiorum.
42 *Scientia Papæ tollit omnem pœnam ſimoniæ.*
43 *Tolerantia tollit pœnam.*
44 *Crimen ambitus tolerantia principis ſæcularis non*
punitur.
45 *Conſuetudo poteſt induci abſque ſcientia principis.*
46 *Cõſuetudo fortius procedit cum ſcientia ſuperioris.*
47 *Faciẽs aliquid permittente lege, pœnam non meret.*
48 *Conſuetudo, & priuilegium æquiparantur.*
49 *Licitum quod approbatur a conſuetudine.*

QVAESTIO V.

NVM confidentia ante Pium IIII. improbaretur,&
eſſet punibilis,& an conſuetudo excuſaret a pœna;
culpa,& peccato.

QVINTO quæro, An confidentia ante edi-
tas Conſtitutiones Pij IIII. & Pij V. eſſet pu-
1 nibilis? Pro affirmatiua facit, † quia origo fuit mala,
ut dictum eſt q. 2. ergo punibilis, cum in primis in
2 una quaque re † origo ſpectetur. l. 3. C. ad Macedon.
l. clam poſſidere. ff. de acquir. poſſeſ. l. ſi procurator
1. reſponſ. ff. mand.
3 Secundo, quia reputabatur † actus illicitus. Capu-
4 taq. deciſ. 314. num. 3. p. 2. & tamen illicita † coerceri
debent. l. in fraud. ff. de milit. teſt. & obuiari. l. cum
hi, §. ſi cum lis, ff. de tranſact. l. magis, §. ſi pupillus.
ff. de reb. eod. l. quæſtiones, in fin. C. de fideicom. &
nunquam cenſetur permiſſa. l. 1. ff. de milit. teſt. Me
noch. de arbitr. Iudic. q. 7. nu. 77. & Reipublicæ in-
5 tereſt, ne delicta remaneant impunita. l. ita uulnera
tus, ff. ad le. Aquil. ubi Bal. dicebat, publicæ diſcipli
næ fauorem dictare, ac ſuadere, vt delicta puniãtur.
l. licitatio, §. quod illicite, ff. de publ. & uectig. l. Ca-
pitalium, ff. de pœnis, C. vt famæ, de ſen. excom. Io-
docus in prax. crimin. in procem. nu. 9. vbi alia addu
6 cit. Tertio, quia † eſt ſpecies ſimoniæ. Caputaq. deci.
201. n. 1. p. 1. & dec. 238. p. 3. & colligitur ex Car. S.
Cruc. dec. 18. in manuſcr. Sed ſimonia ẽt ante editas
7 dictas Conſtitutiones erat † punibilis. Caſſa. deci. 5.
de conſt. & deciſ. 2. de ſimon. & probatur in toto ti
8 tu. extr. de ſimon. ergo † confidentia, quæ eſt ſpecies,
arg. c. de liberatione, §. prohibemus, vbi Doct. om-
nes de off. lega. lib. 6.
His tamen non obſtantibus, in contrarium ſe ha
9 bet ueritas. nanque ante † conſtitutionem Pij IIII.
& Pij V. non ſolum confidentia non puniebatur ali
qua pœna, ſed praua conſuetudine, ſeu potius corru
10 ptela a principibus † Eccleſiaſticis toleratam fuiſſe
in omni genere perſonarum omnibus eſt comper-
tum, ut colligitur ex dicta Conſtitutione Pij IIII.
109. ſuper hoc edita. Cardnal. Sanct. Cruc. deciſ.
18. in manuſcr. Io. Petr. Bim. conſ. 29. nu. 5. Oradin.
deciſ. 82. li. 2. in manuſcr. & magna erat turba in Cu
ria illorum, qui beneficia retinebant in confidẽtiã,
& etiam S. R. E. Cardinales hoc uitio erant impli-
cati, & ut plurimum officiales, & præſertim Scripto
res Apoſtolici, vt tradit Oradin. dict. deciſ. 82. lib. 2.
Et ita hæc praua conſuetudo fuit recepta, ut incepe
11 rit paulatim ius † in ſupremis tribunalibus pro fide
præſtanda reddi, & compelli non reddentes benefi
cia in cuſtodiam, & confidẽtiam recepta, ut atteſta
tur Cardinalis Sanct. Cruc. d. deciſ. 18. tradit Naua.
in Manual. c. 23. ſub num. 111. uer. 11. quod & c. Ga
12 briel. conſ. 184. num. 6. verſ. 3. lib. 2. Ab hac m̃ labe †
ſacrum Auditoriũ Rotæ ſemper ſe abſtinuit, & vti
rei abſurdæ ſemper cõfidentijs obſtauit, & nunquã
pro

pro eis iudicare voluit, cum interim penes aliorum
Iudicum tribunalia male feriati homines perfugiũ
inuenirent,ut atteſtatur Card.Sanct.Cruc.olim Ro
tę auditor meretiſſ.d.deciſ.18.& ſic Rota habuit ꝓ
abſurdo canonizare confidentias.quare uel manda
bat,cum caſus occurreret,partes concordare,ut tra-
dit idem Card.Sanct.Cruc.deci.144.uel remittebat
ad Auditorem Cameræ, ut tradit idem Cardinalis
Sanct.Cruc.dec.15.in manuſc.& audiui a pluribus.

Non obſtant contraria.nã ad primũ reſpõdetur
13 non oĩa,quæ habent originem†malam,eſſe punibi-
lia.exemplum in fideicommiſſo,ut per Iaſ.in l.1.co.
2.ff.de leg.1.

Ad ſecundum etiam reſpondetur,non ualere cõ-
14 ſequentiam,eſt illicitum†ergo punibile, ut patet in
c.denique,diſt.4.c.ſi quod,33.q.2.l.item uulneratus
§.ult.ff.ad leg.Aquil.& optime explicat Conſt.Ro
ger.de legis potentia,§.5.nu.3.

Ad tertium reſpondetur,uel confidentiam eſſe
ſpeciem ſimoniæ non prohibitę,uel melius conſue-
tudinem receptam Romæ,& extra excuſaſſe cõmit
tentes confidentiam ante Pium IV.& Pium V.nam
* communiter*receptum eſt conſuetudinem † excu-
15 ſare a pęna,ad not.in c.ult.de conſu.Bar.in l.quid ſi
fugitiuus,§.apud Labeonem,ff.de ædilic.edict. Gl.
in c.denique,4.diſt.Nauar.conſ.13.nu.2. de uſur.&
conſ.42.nu.10.& 11.de ſent.excom.maxime in his
quæ ſunt iuris poſitiui.Gl.in c.cum venerabilis ubi
Abb.de conſue.cum aliis,ut per Iaſo.in l. de quibus
nu.8.ff.de legibus.Rom.ſingu.19.Cardi.conſ.132.
col.2.Petr.de Anch.conſ.46.& conſ.271.Alex.cõſ.
16 107.col.pe.lib.2.in terminis Abb.†loquens de ſimo
nia in cap.in Eccleſiæ,num.1.de ſimon.& commu
niter.

Hinc dicit Fel.in c.ad petitionem,circa finẽ, de
17 conſuet.conſuetudinem†etiam in delictis eſſe atten
dendam,& in pęnis eſſe ſeruandam,tradit late idem
Fel.in c.inter cętera,col.5.de reſcr.& in c.inquiſitio
nis,col.5.de accuſ.Crau.conſ.135.nu.6.& cõſ.201.
nu.11.Hinc ſtatuta recipiũt interpretationem a cõ
18 ſuetudine,†late Gabr.com.opin.de conſuet. concl.
19 1.nu.44.& †reſcripta Grat.conſi.153.num. 44.li.2.
20 Tiraq.de Nob.c.10.n.9.ac†cõtractus oẽs,l.qđ ſi no
lit,§.qa aſſidua,ff.de ædil.edic.l. ſem p in ſtipulatio-
nib.ff.de reg.iur.Io.And.in regula qđ facit,circa fi.
de regu.iuris,li.6.Abb.cõſ.74. ad fi.li.1.Alex. cõſ.
107.col.pe.li.2.Iaſ.conſ.20.col.pe.li.1.Iaſ.cõſ.17.li.
1.Imol.in cap.potuit locati,Bar.in l.nemo,col.1.ad
fi.ff.de duobus reis.& feuda.Loffred.conſi.1.num.
118.Card.Pariſ.conſ.15.col.2.& conſ.21. col.6.uo.
1.Ang.conſ.184.col.1.Alex.conſ.124. col.2. lib.5.
ac omnis diſpoſitio,Innoc.in c.olim,de uerb. ſign.
Abb.in c.certificari,de ſepul.Dec.in l.ſemper in ſti
pulationibus,nu.12.ff.de reg.iur.Rui.conſ.160.co.
21 3.lib.1.nã conſuetudo eſt†optima legum interpres,
ad not.in l.de quibus,ff.de lęgib.& ideo,vt dixi,ex-
cuſat a pœna.

22 Hinc conſuetudo†non reſidendi excuſat a culpa,
& a pœna,Zabarell.conſi.122.incipien.Preſbyter
column.2.

Hinc conſuetudo,ut electus adminiſtret ante cõ
23 firmationem,†excuſat a pœna priuationis beneficii
Petr.de Anch.conſ.51.incipien.Conſuetudo, ad fi.
cum aliis,ut per Alex.conſ.107.incip.Pro inueſtiga
tione,libr.2.

24 Hinc conſuetudo retinendi † plura beneficia in
compatibilia excuſat,a pœna,cap.1,de conſue.li.6.
& ibi Gl.& alii.Card.Pariſ.quem refert,& ſequitur
Petr.Due.tract.fallen.regu.71.ampliat.5.Lambert.
tract.de iur.patr.par.1.li.2.art.15.q.7. princ. nume.
5.communis opinio,teſte Nauar.in Manual.ca.25.
numer.125.late Hoied.de incompati. benef. part.
2.capit.11.

Etiam ſi ſit mala conſuetudo , & etiam ſi ſimus
25 in his,quæ ſunt de ſe†mala, Rom.conſ. 466. ubi lo-
26 quitur de conſuetudine de nõ obſeruando† iuramẽ
tum,Bald.in l.obſeruare,§.proficiſci,circa finem de
off.proconſ.Corn.conſ.28.lib.3.Aret.cõſ.11. Abb.
& alii,quos refert Rocch.d. repet.c.ult.in prin.col.
ult.de conſuet.& ibi hoc etiam ampliat nu. 33. etiã
27 in conſuetudine contra†ius diuinum,Abb. in c.cum
uenerabilis,de conſuet.

Dubium tamen eſt,an huiuſmodi conſuetudo re
28 cipiendi beneficia in confidentiam†excuſaret eos à
peccato,ſicuti excuſabat a pœna temporali commu
* nis * opinio eſt negatiua,quę colligitur ex Abb.cõ-
muniter recepto in d.c.ult.num.2.de conſuet. dum
ſcribit conſuetudinem non excuſare in peccatis,quę
29 ad Deum,ſed ſortius accuſare quia quanto†peccata
ſunt diuturniora,tanto ſunt grauiora,c.flagitia, 32.
q.7.Gl.in c.deniq;. diſt.4. Nauar.cõſ.13.nu.2. de u-
30 ſur.& ibi ẽt dicit nõ†excuſare a reſtitutione, ubi al-
legat Gl.in c.Fraternitas,12.q.2.D. Thom.2.2.qu.
62.art.4.& in terminis noſtris hoc tenet Gabr.cõſ.
184.nu.7.li.2.

31 Limita,niſi fuiſſet dubium , an† eſſet peccatum,
vel ne.nam tunc conſuetudo paulatim tolleret obli
gationem legis , quæ ſublata excuſaret a peccato.
Abb.in ca.cum venerabilis,de conſuet. idem Abb.
poſt.Io.Andr.in c.at ſi Clerici,col.10.de iud.Cępo.
in tract.de ſimul.contract.col.4.late Rocch. di.re-
pet.c.ult.ſect.1.nu.2.ubi hoc confirmat ex pluribus
exemplis.& faciunt,quæ ſcribit Bal.in prælud. feu.
col.3.& conſ.318.lib.2.Huiuſmodi autem conſue
tudo tanquam irrationabilis,abſurda,& mali exem
pli erat tollenda,quia,ut exorditur Pius IV. in dict.
32 conſt.108.erat potius†corruptela,iuxta ea,quæ ſcri
bit Gl.in c.non putamus,de conſuet.in 6.& not.in
dic.cap.ult.extr.eod.tit.& ideo non valet conſuetu
33 do†permittens ſimoniam,c.cum ſatis,& c.ſeq.c.Ia-
cobus,& cap.veniens,de ſimon.Rocch. de Curt.d.
repet.c.vlt.in princ nu.18.

34 Hinc etiam non valet†conſuetudo de pręſtandis
ſeu ſoluendis uſuris,ca.quia in omnibus,de uſuris,
Bald.in titul.de pace.Conſtant. in 9. column. & in
l.humanum.C.de legibus Bartol. in l. ſi finita, §.
Iulianus,col.pe.ff.de damn.infect.Io.Anan.in c.ſa-
lubriter,col.8.de uſur.& regulare eſt,ut conſuetudo
35 †præſtãs materiã delinquendi nõ valeat,l.conueni-
re,ff.de pact.dotalibus c.ex parte de conſuetud.cap.
nos conſuetudinem,diſt.12.Calder.conſ.1. de reg.
Bellam.in c.Romana,in princ.col.4.poſt medium,
& col.6.de for.compet.lib.6.Crau.conſ.314. col.5.
uerſ.non obſtat.tertium argumentum,quia dicitur
36 corruptela†perniciofa,cap.mala.diſt.8.Crau.d.cõſ.
37 num.5.& ideo conſuetudo†nutritiua peccati dicitur
turpis & irrationabilis,ut poſt alios Card.Pariſ.cõſ.
38 27.nu.46.uol.1.& quãdo eſt in fraudẽ†legis, Dec.in
in c.2.nu.39.de prob.Bal.in l.de quibus,num.33.C.
de legibus.Menoch.de arbit.Iud.caſ.82.co.1. Et tri
39 tum eſt in iure,conſuetudinem† irrationabilem eſſe
extirpandam,c.quanto,& c.cum venerabilis,de cõ-
ſuet.c.mala conſuetudo,diſt.8. late Petr. Rauen.de
ſtat.colu.ult.Optima igitur ratione Pius IV.per di-

ctam

ctam suam Constitutionem sustulit hanc consuetu
dinem, siue corruptelam, & contra confidentiarios
induxit pœnas.
40 Ex quibus infertur, quod committentes †confidē
tiam ante Pium IV. non subijciebantur pęnis tem-
poralibus, & corporalibus, impositis cōtra simonia-
cos conuentionales, ut colligitur ex Nauarr. in Ma-
nual. c. 23. sub num. 111. uers. 11. & ita respondit Io.
4 Petr. Bim, cons. 29. num. 6. & 7. & communiter * est
receptum. & rō est, quia cōfidentia est prohibita iu
41 re humano, & per †consequens tolerantia superiorū
potuit fieri impunis arg. not. in c. primo de consti.
24 lib. 6. scientia enim Papæ tollit omnem pœnam †si-
43 moniæ, Gig. de pens. q. 4. & †tolerantia, * communis
* opinio teste Fel. rel. in Apostill. Abb. in. c. exstirpan-
44 dæ, §. qui uero. num. 53. de præben. sicuti crimē †am-
bitus in curia Principis sæcularis, Clar. lib. 5. recept.
sentent. §. simonia, vers. item quæro, nunquid. & ta-
men in huiusmodi consuetudine, vt omnes sciunt,
interuenit scientia, & tolerantia Summi Pontificis,
45 ut testatur Pius IIII. in allegata consti. & si† consue
tudo pōt induci absq; sciētia Principis, Alex. cons. 6.
nu. 4. li. 1. Corn. cons. 155. n. 7. lib. 2. Abb. cōs. 7. lib. 2.
Gem. in c. frustra, dist. 8. cōis opinio, teste Barbat.
in ca. ult. nu. 71. de consuet. eo magis stante scientia,
46 †& tolerantia, Oldrad. consil. 237. nume. 3. & cons.
224. nu. 7. Michael Gra. 8. lib. commu. opin. in uerb.
Consuetudo, q. 8. Duen. tract. fall. reg. 141.
47 Et, sicuti, qui aliquid †facit mediante priuilegio,
pęnam non meretur, l. Gracchus, cum ibi not. C. ad
leg. Iul. de adult. ita & mediante consuetudine, cum
48 consuetudo, & priuilegium †æquiparentur, not. in c.
cum contingat, de for. compet. l. domini prędiorum.
C. de agricol. & censit. lib. xj. Bal. in l. 3. uersic. sexto
nota, C. de naut. fœnor. & in l. nec exceptio, C. de
probatio. & sic, quod fit mediante consuetudine, li
49 citum † videtur, Innoc. in capi. 2. col. prima, de fid.
instrumen. Abb. in cap. 2. cum M. Ferrarien. in pri-
ma col. de const. Bal. in add. ad Spec. in tit. consuet.
in princip.

SVMMARIVM.

1 *Quare confidentia antiquo tempore tolerabatur.*
2 *Fideicommissa sunt posita in fide.*
3 *Graue, fidem fallere.*
4 *Pacta seruare, est Iuris naturalis.*
5 *Fides iuramentum iustitia.*
6 *Fides proxima iuramento.*
7 *Princeps debet seruare quod promittit.*
8 *Ex fide oritur naturalis obligatio.*
9 *Iuramentum in litem defertur ob fidem non seruatam.*
10 *Actio ad interesse datur ob fidem non seruatam.*
11 *Deceptus agit de dolo.*

QVAESTIO. VI.

Cur tolerabatur Confidentia.

SExto, Quæro, Quare confidentia beneficialis re
troactis temporibus tolerabatur, & super ea red
debatur ius? Existimo, hoc euenisse, tum ex vtilitate
1 quæ †resultabat pluribus curialibus ex hoc, quorum
fauore id fuit praua consuetudine, seu potius corru-
ptela toleratum, etiam quia quemadmodum anti-
quis temporibus, antequam fideicommissa essent p
missa, graue admodum reputabatur, ea non redde-
2 re, seu restituere, cum †in fide, & pudore eorum, qui
rogabantur, essent posita, §. 1. de fideicommiss. hæ-
red. ita, cū confidentia tota in fide illius, qui recepit,
uel habet beneficiū, consistat, Nauar. in Manual. ca.
3 23. sub num. 109. graue etiam erat, †eam fidem falle
re, l. 1. ff. de const. pec. c. primo de del. & per conse-
quens hac forsan ratione fuit per multos annos to-
4 lerata. pacta †enim seruare, est iuris naturæ, l. 1. ubi
5 Bal. ff. de pact. l. 2. ubi Bal. ff. de seru. nā fides †est fun
damētū Iustitiæ, Luc. de Pen. in l. quoties, C. de pōd.
aur. libr. xj. Cassan. in Catal. glo. mund. in 5. par. in
6 13. consider. ideo censetur proxima Iuramento, †
eiusque naturam sapit, Affl. decis. 389. Bertran. cōsi.
2. nu. 50. lib. 1. Crau. consi. 13. nu. 11. Nicol. Moron.
in tract. de fid. treg. & pac. q. 16. & 17. idque etiam
7 in Principe †procedere scribunt Dec. in ca. primo,
colu. prima, de proba. post alios quos citat Soci. iun.
consi. 76. nu. 16. lib. primo. & cons. 78. nu. 3. eod. lib.
1. Alex. cons. 1. n. 11. li. 2. Anch. cons. 2. n. 3. & cons.
66. Rui. consi. 123. nu. 4. lib. 3. Calcan. consi. 51. col.
pe. Grat. cons. 147. col. 1. lib. 2. Rip. respons. 13. titu.
8 de diuers. rescr. Hinc fidei præstatio parit† naturalē
obligationem, c. primo, de sum. Trin. & fid. Catho.
Bal. cons. 114. super primo, lib. 5.
9 Hinc ob fidem †non obseruatam defertur iura-
mentum †in litem, late. Plot. in l. si quando, nu. 679.
Guid Pap. cons. 31. Ias. cons. 91. lib. 3. Et datur actio
10 †ad interesse, Dec. in l. pactum, nu. 10. C. de pact. la-
te Menoch. cons. 92. num. 21. & 61. lib. primo, vide
Bal. consi. 194. lib. 3. Aufr. decis. Thol. 258. Et dece
11 ptus †sub confidentia agit de dolo, Crau. cons. 192.
nume. 15.

SVMMARIVM.

1 *Pius 4. primus omnium prohibuit confidentias.*
2 *Verba extrauagantis Pii 4. prohibentis confidētias.*
3 *Experientia rerum magistra.*
4 *Delicta non debent remanere impunita.*
5 *Verba constitutionis Pii V. super confidentiis.*
6 *Constitutio Pii V. de confid. est ampliatiua ad Constitutionem Pii 4.*
7 *Natura dictionis Etiam, vt augeat.*
8 *Constitutio quæ.*
9 *Canon quid.*
10 *Decretum quid.*
11 *Decretalis quæ.*
12 *Dogma.*
13 *Mandatum, Interdictum, Sanctio.*
14 *Constitutio etiam dicitur Canon.*
15 *Sententia lata contra constitutionem, nulla.*
16 *Sententia contra legem, nulla.*
17 *Constitutio indubitata, quę.*
18 *Lex interpretans legem antiquam intelligenda secundum terminos legis interpretatæ.*
19 *Constitutio Pii V. super confidentiis quare.*
20 *Diuisio constitutionis Pij V. super confidentiis.*
21 *Error notabilis Nauar.*
22 *Cardinalis Lancellotus laudatus.*
23 *In diuisione quæ partes debent comprehendi.*
24 *Diuisio quid facit.*
25 *Diuisa melius intelliguntur.*
26 *Confirmatio ex certa scientia, cum refertur tenor.*
27 *Voluntas enixa ex quibus ostendatur.*
28 *Quoties aliquis refertur, ignorantia nō præsumitur.*
29 *Index est exequutor iuris.*

30 *Index*

30 *Iudex debet esse bonus, non autem melior lege.*
31 *Iudex debet delinquentes corrigere.*
32 *Interesse publicam versatur in delictis puniendis.*
33 *Iudex non debet dare veniam remittendo pœnam.*
34 *Boni perduntur, si ignoscatur malis.*
35 *Nequiores fiunt homines propter spem veniæ.*
36 *Misericordia illicita quæ.*
37 *Misericordia iusta virtus.*
38 *Temperamentum in puniendis delictis.*
39 *Extrema vitiosa.*
40 *Medium optimum ex duobus contrariis.*
41 *Quæ misericordia est necessaria in principe.*
42 *Causa in primis spectanda.*
43 *In delictis iudex debet rimare causam.*
44 *Confidentia habet locum in omnibus beneficiis.*
45 *Omnes personæ comprehenduntur sub bullis de confidentijs.*
46 *Confidentia habet locum, siue collatio fiat per Papã siue per Ordinarium.*
47 *Qui omne dicit, nihil excludit.*
48 *Idem ius, vbi eadem ratio.*
49 *Confidentia in vacatione per obitum, & per resignationem.*
50 *Vacatio per obitum, & per resignationem, parificantur.*
51 *Scelus quomodocumque commissum vindicandum.*
52 *Coniectura, & præsumptio, an differant.*
53 *Præsumptiones pro veritate, donec aliud appareat.*
54 *Coniecturis quando egemus.*
55 *Testes singulares admittuntur in confidentia.*
56 *Testis singularis non probat.*
57 *Mille testes singulares nõ plus probãt, quam vnus.*
58 *Papa nõ potest statuere, vt stetur dicto vnius testis in omni causa. fallit num. 62.*
59 *De iure diuino requiruntur duo testes.*
60 *Papa non potest tollere ius diuinum.*
61 *Papa non potest dispensare aduersus ius diuinum.*
63 *Papa potest eximere aliquem clericum ab horis canonicis.*
64 *Præcepta moralia in parte possunt recipere mutationem.*
65 *Vna coniectura confidentiæ non sufficit ad condemnandum.*
66 *Nauarr. error.*
67 *Arbitrium iudicis non cadit, vbi habemus regulas certas.*
68 *Simoniam probat quilibet testis.*
69 *Quilibet potest accusare in simonia.*
70 *Seruus, & Meretrix potest accusare in simonia.*
71 *Crimen simoniæ graue.*
72 *Simonia occulte solet committi.*
73 *Quando veritas aliter haberi non potest, testes minus idonei admittuntur.*
74 *Clausula generalis refertur ad omnia.*
75 *Priuatio beneficij pro criminibus grauibus.*
76 *Ex magnitudine pœnæ colligitur atrocitas delicti.*
77 *Ab excommunicatione reseruata nullus absoluere potest.*
78 *Fructus benef. super quibus confidentia commissa est, reseruantur Cameræ.*
79 *Beneficia recepta in confidentiam sunt reseruata Sedi Apostolicæ.*
80 *Ordinarij non possunt conferre beneficia data in confidentiam.*
81 *Solus Papa confert reseruata.*
82 *Clausula, Quouis modo an comprehendat reseruationem ex confidentia.*
83 *Clausula Quouis modo interpretatur de modis similibus.*
84 *Clausula Quouis modo an comprehendat reseruationem.*
85 *Verborum vniuersalium magnus effectus.*
86 *Beneficia ob crimen hæresis sunt reseruata.*
87 *Verba debent aliquid operari.*
88 *Ordinarij an possint cognoscere causas cõfidẽtiales.*
89 *Confidentia annullat actum.*
90 *Differentia inter conuentionalem simoniacam, & confidentialem.*
91 *Const. Bonif. 8. de vna dieta vbi habetur.*
92 *Dieta quomodo computetur.*
93 *Commissio causæ vltra dietam absque derogatione est nulla.*
94 *Prædecessoris appellatione qui veniat.*
95 *Decretum de duabus dietis vbi habetur.*
96 *Concilio generali non censetur derogatum, nisi expresse dicatur.*
97 *Factum a pluribus, est maioris auctoritatis.*
98 *Constitutioni Conciliari non derogatur de facili.*
99 *Episcopi non possunt derogare constitutiones conciliares.*
100 *Dieta quomodo accipiatur.*
101 *Effectus clausulæ Non obstantib.*
102 *Ius nouum derogat iuri antiquo.*
103 *Clausula Non obstantibus in iure nouo quando nõ sit necessaria.*
104 *Rescripta contra legem nulla.*
105 *Clausula, Quorum tenores, quid operetur.*
106 *Pœna, quam comminatur Papa, non habet locum aduersus contradicentes.*

QVAESTIO VII.

Tenor constitutionum Pij IIII. & Pij V. contra confidentiarios, & notabilia ex eis.

SEPTIMO, Quæro, An habeamus aliquas leges specialiter prohibentes confidentias? Respon-
1 deo affirmatiue. namque fel. Record. Pius eius † nominis Quartus fuit primus, qui specialiter per Consti. incip. Romanum, in Bullario in ordine 109. eas
2 prohibuit. & huius extrauagantis hæc sunt verba. † Hæc const. Pij IIII. fuit edita anno V. Pontif. in odium duorum Cardinalium tenentium beneficia in confidentiam, cum quibus Pontifex simultates exercebat, vt notissimum est his, qui in Curia eo tempore erant, & ideo in procemio etiam Cardinales nominat, & dicit eos admonuisse, & monitioni suæ nõ paruisse, ex immoderata erga suos indulgentia, & propterea decernit, omnia beneficia taliter recepta vacare, cum omnibus collationibus, & prouisionib. sequutis, prohibens id sub censuris fieri, & quod pręsumptionibus probetur.

3 Sed, quia, vt experientia docuit, † quæ est rerum magistra, §. sed hodie, Inst. de satisda. cap. quam sit, de elect. in 6. Card. Paris. in rub. ff. solu. mat. nu. 6. ob difficultates probandi huiusmodi confidentiam improbi homines beneficia ante hanc cõstitutionem ita recepta retinebant, & alia accipiebant, contempta prohibitione, & iudices remissiores erant, ita,
4 ut delictum † remaneret impunitum, contra ea, quæ habentur in l. ita uulneratus, ff. ad leg. Aquil. Ideo S. mem. Pius V. aliam contra confidentiarios edidit Constitutionem, incip. Intolerabilis, in Bull. in ordi
5 ne 87. ann. 4. cuius verba etiam † hic ponere placuit.

Intolerabilis,

Intolerabilis,&c.&,ut ex eius lectura patet in calce
6 huius uoluminis,hæc bulla † eſt ampliatiua ad bul-
lam Pij IIII.ut colligitur in §. Veruntamẽ propter.
& in §.Quare nos uolentes periculoſam,& in §.Sed
ne quiſquam,ibi,Vtque hoc malum grauioris cen-
ſuræ ſtimulo vſquequaque prohibeatur:&,quia po
7 nitur dictio† Etiam,cuius natura eſt,vt augeat,l.etiã
ff.ſolu.mat.Roland.conſi.77.nu.17.lib.4.

8 Et appellatur Conſtitutio.nam†conſtitutio pro
prie dicitur,quod Princeps ſtatuit,cap. conſtitutio,
diſtinct.ſecunda,§ quod Princeps, Inſtitut.de iure
natu.gent.& ciuil.l..ff.de conſtit.Princip. Abba.ſu-
per rubr.de conſtitu.& ibi Dec.Felin. Boſch. Co-
dech.numero 30.Anton.Burg.nume.61.Riminal.
iun.num.4.Aldobran.in dict.§.ſed quod Principi,
numer. 23. & communiter Doctores. nam in iure
Canonico,vt ſcriptum reliquit Ioann. Calderin.in
procem.decret.numero.71.plura ſunt nomina fere
idem ſignificantia,ſcilicet, Canon,Conſtitutio,De
cretum,Decretalis,Epiſtola,Dogma, Mandatum,
9 Interdictum,Sanctio.Canon,† eſt, quod in Conci-
lio generali, vel prouinciali promulgatur. Decre-
10 tum,†quod Papa decreuit de fratrum conſilio.De-
11 cretalis † epiſtola,cum Papa reſpondet ad conſul
tationem alterius.Conſtitutio, proprio motu edi-
12 ta.Dogna,†conſiſtit in doctrina fidei. Mandatum,
13 †circa mores.Interdictum, cum pœna non adijci-
tur.Sanctio,cum adiectione pœnæ.Et etiam Con-
14 ſtitutio†dicitur Canon.Anton.de Burg.in Rub. de
conſtit.num.69.Et Conſtitutio eſt generalis, ſicut
Lex.l.3.cap.de legibus.Riminald.iun.in cap.1.nu-
15 me.98.de conſtit.& ideo ſententia lata contra†con
ſtitutionem publicatam,eſt ipſo iure nulla, ſicuti la
16 ta contra legem†ſcriptam,Bald.in l.2.C.quand.pro
uoc.non eſt neceſſ.Ant.de Butr.in cap.primo, & c.
cum inter,de re Iudic.Abb.in cap.paſtoralis,de fi-
de inſtrum.& communiter Doctores.

17 Et dicitur indubitata,† tum quia reperitur inter
alias Conſtitut.Summorum Pont.capitu.quoniam
progenitorum,20.quæſt.1.ad not.in auth. ad hæc.
C.de fid.inſtrum.& in l.Celſus,ff.de proba. tum ẽt
* quia uſu eſt recepta,eſt quotidie * practicatur, ad
not.per Bart.in gl.ult.ſuper extrauag.qui ſint rebel
les,Roman.conſi.250.

Et eſt intelligenda hęc Conſtitutio iuxta termi-
nos Conſtitutionis Pij IIII.quam pius V. innouat,
& ampliat,ac interpretatur,ut trad. Nauarr. conſil.
36.num.2.de ſimon.& regulare eſt,vt lex interpre-
18 tans † legem antiquam ſit intelligenda ſecundum
terminos legis interpretatæ,Auth.Conſtitutio hęc
interpret.§.primo.colla.6.& faciunt, quæ tradunt
docto.in auth.ſi quis in aliquo.C.de edend. Bar.in
l.peſſimum genus,ff.de recep.l. aſſe toto. ff. de hæ-
red.inſtit.Pariſ.in cap.cum uenerabilis, colum.23.
in medio,de excep.& conſi.7.num.3.uolu.3. & cõ
ſil.103.num..2.uolum.primo, ſubdit Nauarr. loco
19 citat.num.3.quod Conſtitutio hæc Pij V.non †ma
nauit ad declarandum quæ ſit confidentia illicita,
ſed ad Inducendum modos probandi eam per in-
dicia,& præſumptiones.Ideo hanc Cõſtitutionem
Pij V.pro pleniori intelligentia diuidam in nouem
20 partes:In prima†refert tenorem Conſtitutionis Pij
IIII.hoc crimen punientis.in ſecunda tenorẽ Con
ſtitutionis, quam idem promulgauit in principio
Pontificatus,reſeruando ſibi,& Sedi Apoſtolicę co
gnitionem harum cauſarum.in tertia cauſas com-
mittendi confidentias.in quarta caſus confidentia-
les.in quinta cõiecturas.in ſexta qualitatem teſtiũ.
in ſeptima pœnas.in octaua relaxationem dictæ re
ſeruationis cauſarum.in nona,& ultima, remotio-
nem obſtaculorum.2.ibi, verumtamen.3.ibi,mul-
ti.4.ibi,quare.5.ibi,ad probandum,6.ibi, teſtes,ſe-
ptima,ibi,ſed, ne quiſquam. 8.ibi, nos enim.9.ibi,
non obſtantibus. Quatuor tamen ſunt partes prin-
cipales,quæ tota die practicantur. in prima ponit
quatuor caſus confidentiales,a uerſicu. Quare nos
volentes,uſque ad verſicu.Ad probandum.quos ca
ſus explicamus q.27.28.29.& 30. In ſecunda com-
plectitur quatuor coniecturas,quibus concurrenti-
bus confidentia commiſſa conuincitur, a uerſiculo,
Ad probandum,uſque ad uerſiculum Teſtes.& has
coniecturas,ſiue præſumptiones interpretamur q.
21 31.& quæſt.32.33.& 34.vnde†hallucinatur Naua.
in Man.cap.23.ſub num.110.uerſic.not.7. quod in
hac Conſtitutione ponantur octo coniecturæ ad
præſumendam Simoniacam confidentiam in foro
exteriori,& ſic confundit caſus confidentiales cum
coniecturis: quod eſt contra mentem Pij V. vt ex
verbis quiſque colligere poteſt, & aduertit Rota
* in illa Conſentin.*prętenſæ confidentiæ,4. Februa
rij 1591.corã R.P.D.Orano.& de hoc errore Na-
uar.me admonuit,ſunt octo anni.Illuſtriſ. &;Re-
22 uerendiſſ.Scipio Card.Lancellotus,doctrina,expe-
rientia,& prudentia nulli inferior:& hoc latius ex-
plicauimus quæſtionibus citatis.In 3.in uerſic. Te-
ſtes,diſponitur circa perſonas teſtium,de quibus e-
tiam dicendum particulari loco. In quarta uero di-
ſponitur,& agitur de pœnis inobedientibus,& con
trafacientibus infligendis,in verſiculo. Sed ne quiſ
quam,vſque ad verſic.Quocirca.

Et in his quatuor continentur partes ſubſtantia
23 les,quæ debent comprehendi†in diuiſione, Ale.in
l.1.num.47.ff.de acq.poſſ.Dec.in c.Paſtoralis,in fi.
de reſcr.Gomeſ.in §.actionum.nu.1.Inſt.de act.In
ſuperiori tantum,quæ eſt plenior,continentur om-
nes ſpecies rei diuiſæ, quod monet in diuiſionibus
Alber.in l.ita ſtipulatus,ff.de verb.oblig. Iacob.de
Aren.in §.ſequens,Inſt.de act.Euera.in loco a ſuff.
24 par.enum.† Iaſ.in rub.ff.de vulg.& pup.Rip.in l.1.
ff.ſi cert.pet.vt animum dicentis incitet, & mentẽ
audientis præparet,ac memoriam corroboret, glo.
in §.igitur,in proœ.Inſt.Iaſ.in fine rub.Inſt.de act.
Crau.in princ.tract.de antiq.temp.Rebuff.in le. 1.
num.54.C.de ſen.quæ pro eo.Cagn.in l.ſi emanci-
pati,num.3.C.de coll.Diuiſa.enim.& diſtincta me
25 lius†intelliguntur.l.1.in princ.iuncta glo.ff. de dol.
except.§.ſed non uſque,Inſt.de leg.Bal.in tract.de
ſucceſſ.ab inteſt.nu.1.Abb.conſi.96.col.1.ad fi.lib.
2.Menoc.de arb.Iud.q.1.num.12.

Et pro maiori intelligẽtia aliqua notabilia ſunt
colligẽda ex hac Cõſt.Primo,notandũ eſt, ꝙ Con
ſtitutio Pij IIII.q̃ in princ.refert,& fortiori uincu-
lo innouat,& cõfirmat Pius V.hic,eſt illa, q̃ nos ſu
pra retulimus,& reperit̃ in Bullario,ſub nu.109.Cõ
ſtitutionũ p̃dicti Pij IIII.edita ab ipſo ann.5. Põti
ficatus,ad prohibẽdũ,& extirpandũ hoc crimen.&
cũ Pius V.hic referat tenorem illius Cõſtitutionis,
26 vr†cõfirmare ex certa ſcĩa, Abb.in c.pen.in prin.de
cõfirm.util.uel inutil. idẽ Abb.in c.examinata, eo.
tit.per illũ tex.& cõſ.62.illud de iure,col.3.li.1. Ro
ma.cõſ.327.& cõſ.336. Ale. quã refert,& ſequitur
Dec.in c.1.nu.47.de cõfir.vtil.vel inutil.& per eam
27 volũtas†enixa oſtẽdit̃,Ale.cõſ.125.col.ult.in ſin.li.
2.Corn.conſi.189.colum.3.lib.4.Ange.in l. 2. ff. ſi

quis in ius voc.non ler.Cardin.Zabarell.consil.44.
Barcol.in l.priuilegia, C.de sacrosanct. Ecclesi.ita,
28 ut nulla ignorantia eorum,quæ ibi habentur,alle-
gari ualeat,cap.Pastoralis,§.preterea,de offic.dele-
ga.ubi Gloss.in uerbo sacrit.Ruin.consil. 196.uo-
lum.primo,Cardin.Paris.consil.3.num.43.uolu.4.
Francis.de March.decis.Delphin.927.num.5.& se
quen.parte 2.& decis.527.

Secundo noto,ibi,siquidem,quod idem Pius V.
reseruauit sibi,& successoribus suis omnes causas cō
fidentiales,& hoc per aliam suam Constitut. quam
edidit anno 2.& habetur in Bullario in ordine 52.
& ratio ponitur hic, quia Iudices in expediendis,
29 & decidendis erant remissiores.Iudex enim † cum
sit custos,& exequutor iuris,le.nam prætorium ius,
ff.de Iust.& iure,leg.2.§.parum est iura condere,ff.
eod.cap.Iudicantem,30.questio.5.cap.1.de senten.
& re iudic.cap.cum Ioann.de fide instrument. non
debet esse clementior lege, le. cum fratre, C.de his
quibus,ut indign.Marsil.singul.182.Port.Imolen,
consi.50.num.8.ubi alios allegat.& consi.134.nu-
30 me.14.requiritur autem,ut Iudex sit† bonus,nō au-
tem melior ipsa leg.l.societate,§.arbitrorum,& ibi
Barto.& Alberic.ff.pro soc.cap.Quintauallis, ubi
Aretin.de iur.iur.l.rem non nouam,C.de Iudic. &
31 ideo debet delinquentes coercere pœnis † inflictis
a Iure,le.sancimus,cum ibi not.C.de pœn, l.3.in fi.
C.de Episcopali audientia,l.quicunque. C. de seru.
32 fug.quod interesse publicum †existimatur,l.ita uul-
neratus,ff.ad leg.Aquil.ubi Bald.dicebat, publicæ
disciplinæ fauorē dictare,ac suadere,ut delicta pu-
niantur.l.licitatio,§.quod illicite,ff.de publ.& vecti
ga.l.capitalium,ff.de pœnis,cap.ut famæ,de sen. ex
com.Soc.sen.in c.ueniens,nu.257.de accusa.

Hinc iure ciuili etiam constitutum est, iudicem
33 non debere concedere veniam remittendo† pœnā
debitam.l.si appariter,in fin.C.de cohortali . li.12.
34 nam ignoscendo malis, †necessario perduntur bo-
ni,ut considerabat Salust. de bello Iugurt. & facit
tex.in cap.est iniusta,23.quæ.4.& qui sunt nequam
35 fiunt,propter spem† veniæ nequiores.d. cap. ut fa-
mæ,de senten.excomm.Hinc huiusmodi misericor
36 dia dicitur †illicita,cum sit uitium oppositum Iusti-
tiæ,rationi non subiecta,Luc.de Pen. in l.duos. col.
prima,C.de suscept.& arca.lib.10.Dl. Augustinus,
libr.9.de Ciuita.Dei.ca.5.& faciunt l.si hominem,
ff.de pos.l.eleganter,§.idem Labeo, ff. de dol.cap.
2.in fin.de maledict.cap.si quis Diaconus, distinct.
50.Quamuis iusta misericordia sit licita,& commē
37 detur,& debet esse penes omnes, †cum sit uirtus, ut
meminit Cicero in oratione pro Ligario, Nulla de
uirtutibus tuis plurimis, nec gratior, nec admirabi-
lior misericordia est.Menoch.de arbit.Iud.quæs.8.
lib.1.num.39.& Diu. Augustinus in cap. quem pœ
nitet,de pœnitent.distinct.prima,Opus misericor-
diæ est peccanti peccata dimittere, sed oportet, ut
iustus misereatur iuste.Calderin. in cap. postulasti,
num.15.de pœnit.& remiss.non remittit Deus de-
decus culpæ,sine decore iustitiæ,capitu.Baptism.de
consecr.distinct.4.& misceatur lenitas cum seueri-
38 tate,& fiat quoddam ex utroque† temperamentum,
vt neque multa asperitate exulcerentur subditi,ne-
que nimia benignitate soluantur,cap.disciplina, &
cap.omnis,qui,distinct.45.l.respiciendum,ff.de pœ
ni.& habetur Ecclesi.7.& in Psalmo 84. extrema
39 enim sunt† uitiosa, & ex duobus contrarijs fit me-
40 dium †optimum,Paul.de Castr.per illum tex.in l.cō
tinuus,§.cum ita,ff.de uerb.oblig.nam,qui nimis e-
mungit,sanguinem elicit,cap.denique,distin.4.cap.
nisi cum pridem,§.propter,de renunc.cap. hinc e-
tiam,§.albuginem,dist.49.&,hanc esse necessariam
41 in Principe†,ex pluribus exemplis antiquorum tra-
dit Io.Redin.de Maiest.princip.in uerbo, Ad Cle-
mentiam pronum.

III.not.in versiculo Multi,causas admittendi hu
iusmodi crimen confidentiæ, quas omnes explica-
42 ui q.9.& in unaquaque re,causa in† primis erit spe-
ctanda,Corn.consil.161.num.17.lib.2.Soc.Iunior
consi.73.num.30.uol.1.cum aliis,quę citaui de resi-
gn.benef.lib.5.quæst.1.in principio, & præsertim
43 in† maleficijs,Bart.in l.aut facta,§.causa,ff.de pœn.
per illum textum.quod eo magis procedit in bene-
ficialibus,nam beneficia desiderantur.

Quarto no.in uers.Quare nos volentes,quatuor
casus confidentiales,quos constituit Pius V.& iudi-
cat confidentiales,& illos late explicauimus quæst.
27.cum sequentibus.

Quinto not.ex eisdem uerbis,& sequentibus, cō
44 fidentiam habere locum† in omnibus beneficijs, &
dignitatibus,ac monasterijs,& ecclesijs.nam specia
liter exprimit hoc.unde nullum remanet dubium,
ut etiam late diximus quę.15.& procedit etiam in
Consistorialibus solitis in Consistorio prouideri,
cum ibidem loquatur de Ecclesijs Cathedralibus,
& Metropolitanis,& in §.nos enim, de alijs consi-
storialibus.habet etiam locum in monialibus,ut la-
te probauimus q.18.

45 Sexto not.comprehendit† omnes, & singulas per
sonas Ecclesiasticas,& Laicas,etiam patronatus ha
bentes,etiam constitutos in dignitate, etiam Ab-
bates,Episcopos,Archiepiscopos,Primates, Cardi
nales,ut in eodem §.Quare, & in alijs sequentibus,
ac clare in §.Quo circa,& tradit idem Pius .V. Con
sti.52.158.& expresse voluit Pius IIII.dicta Const.
109.& diximus q.19.20.cum seq.

46 Septimo not.habere locum† confidentiam, siue
collatio fiat a Papa,siue ab Ordinario, vt paret illis
47 uerbis,*Quacunque auctoritate*.&,qui omne dicit,†
nihil excludit.l.Iulianus,in principio,ff.de le.3.l.pe
diculis,§.Labeo,ff.de aur.& arg.leg.l.a Procurato-
re,C.Mand.cap.si Romanorum.dist.19. Dec.con-
si.29.colum.2.Natta consil.478.num.2. late Crau.
consi.294.numero primo, & ita similia uerba ipse
interpretatus sum de resign.benefi.lib.12. quæ.13.
& fundamentum illud est,quoniam adest eadem ra
tio,iuxta tradita per Nauarr.consi.11.num.2. de Si
48 mon.ideo idem ius† statuendum.l.illud,ff.ad l.Aqu.
a Titio,ff.de uerb.oblig.

49 Octauo not.quod confidentia habet † locum tā
in uacatione beneficij,quæ fit per obitum,quam in
illa,quæ fit per resignationem,ut in eod.§. Quare
nos uolentes,exprimitur,de resignatione,& in §.se
quenti,inci. Itidem.exprimitur de collatione,& ali
bi pluries in uerbis sequentibus. nam uiget eadem
50 ratio,& vacatio† per obitum,& per resignationem
parum differat,ad trad.per doctores,in cap.suscep-
tum,de rescrip.lib.6.& in clemen.1.de procurator.
quomodocunque enim commissum sit scelus, erit
51 vindicandum.l.sancimus,C.de pœnis,l. capitaliū,ff.
eo.infitiari tamen non potest,quin frequentius uer
setur in resignationibus.

Nono in uersiculo ad probandum,nota quatuor
coniecturas,& pręsumptiones legitimas ad ꝓbādū
plene confidentiarum abusum:quas nos explicaui-

mus

mus quæst.31.cum sequentib.
52 Et, licet plerique † distinguant coniecturam a
præsumptione, Roman. in l.1.num.7.C.de testam.
* mil. receptior * tamen sententia est, ut confundan
tur, & coniectura significet præsumptionem, ac è
contra. Socin. Senior in le. cum auus, nume.70. ff. de
condition. & demonstrat. Gloss. in leg. uerum, ff. de
donat. inter uirum & uxor. Mantica de coniecturis
ultim. uolunt. libro primo, titul. primo, numero 3.
Hæ igitur coniecturæ, & præsumptiones accipiun-
53 tur pro ueritate, † donec aliud appareat, l. penult.
ff. de probatio. Alciat. consilio 52. numero 6. libro.
5. ad not. in leg. diuus, ff. de in integrum restitutio.
& le. ultima, C. de probatio. & illis egemus, cum nõ
54 constat † uere de crimine, & pactione, Gloss. &
Bald. in le. cum citra, C. de Iur. dot. Felin. in cap. si au
tem, numero 3. de rescript. egregie Angelus consi.
191. ad finem, Alexan. consi. 52. nu. 20. uol. 4. Ruin.
consi. 36. num. 9. uol. 1.
55 X. not. in uersiculo Testes, quod † testes singula-
res recipiuntur. quod etiam not. Nauarr. in Manua.
cap. 23. sub numero 110. uersiculo not. nono, & hoc
56 est contra † regulam Iuris ciuilis, & Canonici,
cap. nihilominus, & ibi Gloss. 3. quæstio. 9. cap. tam
literis, ubi Gloss. de testibus cap. cum dilecti, de ele-
ctio. cap. licet causam, ubi Abba. de probatio. capit.
bonæ, & cap. primo. de electio. & ideo non plus pro
57 bant mille testes † singulares, quam unus, Bald. in l.
iusiurand. colum. 2. C. de testibus Alexand. consilio
18. colum. ultim. uolum. 4. & consil. 20. & 71. uolu.
eod. Cardin. Paris. consil. 57. colum. 2. uolu. 1. Socin.
Iun. consi. 90. num. 8. uolu. 2. Fel. in cap. licet ex qua
dam. colum. 3. de testibus. Et ratio, quod hoc Papa
uoluerit in hoc crimine, fuit atrocitas eius, & quia
solet occulte perpetrari, iuxta quæ pluries diximus.
Et Papa, qui non potest generaliter statuere, ut ste-
58 tur dicto † unius testis in omni causa, cap. indicas, 3.
59 quæst. 9. nam de Iure diuino † est, ut duo testes suffi-
ciant, cap. in omni, de testibus. cap. cum esses, & ca.
60 relatum, de testamen. quod ius † non potest tollere,
cap. Iulianus, & cap. qui resistit, 11. quæst. 3. cap. ut
nostrum, ut Ecclesi. benefic. Turrecrem. in Sum. de
pot. Pap. libr. 2. cap. 54. & 57. Abba. in cap. non est
uoti, de uoto, Angel. in uersicu. Papa in prin. Henr.
Boich. in cap. ex parte, el secundo, colum. 2. de offic.
61 delega. neque aduersus illud † dispensare, capitul.
qui omnipotentem, 11. quæst. 3. cap. sunt quidam,
25. quæst. 1. Abba. in cap. super eo, de usur. Præposi.
in cap. sicut, distinct. 14. D. Thom. in 4. col. lib. quæ-
stio. 14. Petr. Palud. in tractatu de Eccl. pot. ar. 5. Ge
* min. consi. 96. col. 5. & communiter * alii dd. ut late
per Paris. consi. 68. uol. 4. per totum.
Potest tamen in certis casibus statuere, ut stetur
62 dicto unius testis, † etiam in præiudicium alterius,
vt per Speculatorem de testibus, §. restat, de nume-
ro, Roman. singula. 714. Felin. in cap. Constitutus,
num. 16. uersicu. nec dicas, de rescrip. & in cap. ulti.
numer. 7. uersic. non posset, de maiori. & obedi. ubi
63 comprobat, posse statuere, ut aliquis clericus † non
obligetur ad horas Canonicas, vt Iuramentum in
aliquo casu non liget, ut die Dominico quis exer-
64 ceat artem suam. nam præcepta moralia, † licet non
recipiant mutationem in toto, illam tamen possunt
recipere in partem, & in casu particulari, Richar. in
4. distin. 38. Sanctus Thom. 2. 2. quæst. 88. art. 10. &
plures citat Henr. Boich. in cap. 1. num. 2. de Con-
stit. Ange. in uerbo Papa, §. primo, Rosell. in uerbo
Papa, & alij, ut per Paris. d. consil. 67. num. 120. cum
sequen. uolum. 4.
XI. not. ex eodem uersicu. Testes, ibi, Pluresque,
quod non sufficit una ex quatuor coniecturis posi-
65 tis in dicta Constitutione, ut ex ea eliciatur plena †
probatio ad effectum deueniendi ad condemnatio
nem, quod etiam notat Nauarr. dicto capit. 23. sub
numer. 110. uersiculo not. 8. & dicam infra. Nauarr.
66 autem † errat in eo, quod confundit casus confiden-
tiales cum coniecturis, & dicit quod prima, & octa
ua sunt leues. nam Pius V. loquitur, ut una istarum
quatuor coniecturarum nõ sufficiat, cum receptum
* sit ab omnibus, * unũ ex quatuor primis casibus suf
ficere, ut dicam infra. nec de facili propterea conce
derem arbitrium Iudicis, quod dicit liberandum
67 Nauarr. cum habeamus † regulas certas, cap. de cau-
sis de offic. deleg. nisi illum saluemus circa circunstã
tias, l. 1. ff. de Iur. delib.
XII. noto in uersiculo Cæterum, quod testes cri
minosi, & cęteri omnes, qui ad perhibendum testi-
monium in crimine simoniæ respiciuntur, admit-
tuntur in crimine confidentiæ. & regulare est, ut si-
68 moniam probet † quilibet testis, cap. licet heli, ubi
Gloss. Anan. & alii omnes, de Simon. Gloss. in cap.
cum primo de accusat. Redoan. de Sim. par. 4. cap.
5. num. 7. Nauarr. in Man. cap. 23. sub num. 110. &
69 quilibet † possit accusare in hoc crimine, cap. 3. de Si
70 mo. etiam seruus † dominum, & meretrix alios, cap.
71 tanta, ubi Felin. de Sim. & ratio est, † vel eius imma-
nitas, cap. per tuas, & cap. ult. 1. quęst. ult. cum aliis,
quæ citaui de resigna. benefi. lib. 14. quæst. 8. colum.
72 1. uel quia est de his, quæ solent † occulte committi,
* Redoan. d. tract. p. 4. cap. 6. col. 3. & 4. & communi-
73 ter * receptum est, vt, quando ueritas aliter † haberi
non possit, testes minus idonei faciant fidem, capit.
veniens, el secundo, in fin. de testibus, & ibi Glo. ult.
cap. cum dilecti, de elect. Lap. alleg. 94. colum. 1. Io.
Andreas in addit. ad Specul. in titu. de teste, §. 1. uer
sicu. quid si olim. Abba. in cap. cum in tua, numero
7. de sponsal. Roman. consil. 76. colum. 2. Marsil. sin
gul. 73. & in l. diuus, uolum. 2. ff. de quæstion. & late
hanc cõclusionem prosequutus sum infra. Et, quod
hi testes admittantur in hoc crimine, intelligitur
tam ad probandum coniecturas quatuor, quam e-
tiam ad probandum quatuor casus in eadem Con-
stitutione positos. nam Pius Quintus vtitur uerbo
74 generali, *Ad prædicta omnia admittantur.* clausula
† enim generalis in fine posita refertur ad omnia
præcedentia, l. talis scriptura, in fin. ff. de leg. 1. l. 3. §.
penult. ff. de libe. & posthum. Bursat. consil. 460. nu
me. 57. uolum. 4.
XIII. not. in uersicu. Sed ne quisquam priuatio-
nem beneficiorum omnium, & singulorum obten-
torum, & inhabilitatem ad obtinenda, aduersus cõ-
75 fidentiarios, † quæ pœna non solet infligi, nisi pro
criminibus grauibus, cap. tuæ de pœn. cap. inuenitũ,
16. q. 7. Glo. in cap. ult. in uerbo Supplicauit, 1. q. 5.
Gloss. ult. in cap. 1. de capellis monachi li. 6. Gl. 1. in
cap. sicut, el 2. de Iur. iur. Gloss. in cap. ad Apostoli-
cæ, in uerb. grauissima pœna, de re Iudic. lib. 6. Ab-
ba. per illum textum in cap. ut famæ, de sent. excom
mu. & in cap. quod in dubiis, per illum textum de pę
na, & ideo ex hoc possumus sumere argumentum,
confidentiam esse de grauioribus criminibus,
76 cum ex magnitudine † pœnæ colligatur atrocitas

criminis,cap.non afferamus stateras, 24.quæsti.5.
DD.omnes,in cap.at si clerici,de Iud.faciunt, quæ
scribit Aretin.in cap.cum prim.Manconella, nume
ro 27.de accusat.& ex huiusmodi pœna poteris no
tare differentiam inter Simoniam, & Confidentiã,
ut per Card.Paris.consi.29.volu.4.

77 XIIII.not.ex eodem versic.†Excommunicatio-
nem Papæ reseruatam,in qua nullos absoluere po-
test,nisi in mortis articulo.

XV.not.ex eod.versicu.Etiam,quod fructus be-
neficiorum, per huiusmodi confidentiam collato-
rum, & pensionum confidentiarijs constitutarum
reseruantur Cameræ Apostolicæ a die collationis,
78 & constitutionis.†quod Nauarr.in d. Man. cap.23.
sub num.110.vers.quinto,not.nouum casum, dicit
menti tenendum,ad consulendum eis, qui in hac re
peccarunt,& dicetur infra.

XVI.not.amplam & nouam reseruationem, qua
omnia beneficia collata, & recepta in confidentiã
79 illicitam,& simoniacam sunt†reseruata Sedis Apo-
stolicæ dispositioni.quod etiam aduertit Nauarr.d.
Man. cap. 23.sub numero.110.uersicu. 3. not.& id
Pius IIII.voluit in dicta Constitut.109.supra rela-
ta,& in principio refert Pius V.& ipse scripsi de re
signa.benefic.libr.2.quæst.16.num.28.in qua quæ-
stio.alia beneficia reseruata retuli. ex quo sequitur,
quod ordinarij collatores non possunt se intromit
80 tere in conferendis†his beneficijs,Bisignet. decis.4.
de renunc.Cassador. decis.8.nume.9. de præbend.
Caputaq.decisi.45.par.1.Bellam.decisi.549.& pro
batur in cap.nomen,2.quæstio.1.cap. dudum,& ca.
multum stupeo,3.quæst.6.cap.ut nostrum, de ap-
pella.cap.si eo tempore,de elect.lib.6. Sed solus Pa
81 pa,†Rota decis.36.de præbend.in nouis,& decis.1.
de rerum permut.& decis.3.de off.deleg.eod. libro
Archidiacon.in cap.cum in tua,de cens.& commu-
* niter*alij doctores.

Ex quo infert Nauarr.loc.citat.quod hæc confi
dentia species simoniæ confidentialis etiam ex vna
tantum parte completa, peior est simonia reali,ex
vtraque parte executa,quia illa non aufert potesta-
tem Ordinario conferendi,nec reseruat illam Papæ,
hæc autem vtrunque facit.

Et hoc procedit non solum in beneficijs,in qui-
bus commissa est confidentia,sed etiam in aliis,quæ
obtinebat confidentiarius, ut in dicto §. sed nec
quisquam dicitur,ibi,& beneficijs obtentis: quæ pa
riter sub dicta reseruatione comprehendi uolu-
mus.Ergo reseruatio se extendit etiam ad obtenta,
arg.l.ancillæ,C.de furt.

Sed dubium est;an dicta beneficia reseruata ob
hoc crimen sint impetranda a Summo Pontifice,cũ
expressione, quod uacant ob dictum crimen, vel
sufficiat clausula apponi solita in literis,Alio quo-
uis modo,vt in ea comprehendatur huiusmodi re-
seruatio?Paris.consi.138.num.11.& sequen.uolum.
4.Mandos.in regu.de Infirm.quæstio. 17. nume.8.
82 versicu.mihi uera uidetur,tenent,huiusmodi† clau-
sulam non comprehendere reseruationem non fa-
cta aliqua mentione reseruationis,& mouetur,quo
niam verba illa,Alio quouis modo, interpretantur
83 de modis†similibus,cap.Sedes,& ibi* omnes de re-
scrip.ergo non supplet defectus reseruationis. sed
contraria opinio mihi probatur,quod ex dicta clau
sula ueniant beneficia uacantia ex confidentia,ut in
terminis firmat Nauarr.in Man.cap.23. sub nume-
ro 110.uersiculo tertio not.sub fine, quoniam com

* munis * est opinio,prædictam clausulam † com-
84 prehendere reseruationem,Rot.decisio.12.de præ-
bend.in antiquior.per Bisignet.Sarnen.de suf. non
resign.quæstio.34. in principio, vbi dicit, hoc esse
vulgatum.Pelegrin.decisio.262. libro 2.& decisio.
342. libro 3.in recol. manuscrip. & de communi
attestatus sum in tractat.de resign.benefic.libro 8.
quæstio.7. numero 132. vbi firmaui hanc senten-
85 tiam,quia uerba sunt † uniuersalia, & apta com-
prehendere omnem uacationem maiorem expres-
sa.Gloss.in clement.ultim. de sentent. excommun.
in uerbo quouis, & in clement.ne Romani,§.1.de
elect.Cot.decisio.277.Mœdan.decisio.107.in ma-
nuscrip.Gemin.consil.79.Cardin.consil.30.Cassa-
dor.decisio.quinta.de præbend.& quia, quando Pa
pa uult ultra reseruationem simplicem, vt exprima
tur uacatio, & huiusmodi reseruatio id exprimit,
ut patet in Constitutione eiusdem Pij V.29. incipi.
cum ex Apostolatus,ubi reseruata beneficia uacan
86 tia ob crimen † hæresis,& in §.declarantes, man-
dat impetrationem esse faciendam hoc expresso,&
statuit,ut non ueniat ex clausulis generalibus,idem
que in uacantibus ob non publicationem, vt scrip-
si de resigna.benefic.libr.11.& ad argumentum in
contrarium adductum potest responderi, ex eo,ut
87 uerba † aliquid operentur,cap.Abbates, de uerb.
significa.cap.si Papa,de priuileg. libro 6. Sarnen.
de uerisimili.nota.quæstio. 3. uersiculo sed prædi-
ctis.Et hæc conclusio eo magis procedit, si addatur
in supplicatione,ut solet fieri, quomodocunque re
seruatum existat.nam tunc caperet omnem reserua
tionem,Paris.dict.consil. 138. Mandosi. loc. citat.
numero 8.

XVII. not.in uersiculo, Nos enim relaxationem
88 reseruationis causarum confidentiarum†præter pen
dentes indecisas tunc temporis, & præter mouen-
das rationes ecclesiarum, & monasteriorum, quo-
rum dispositio in Consistorio fieri consueuit, aut
debet,& contra Episcopos,& alios superiores Præ
latos, & ideo postea mandatur Ordinarijs omni-
bus,ut procedant,& seuere animaduertant, & in ex
ceptuatis inquirant,inquisitionesque factas, signa-
tas ad Papam transmittant.quod quomodo hodie
procedat, dicam infra suo loco.

XVIII.not. nullitatem actus. & dicit Nauarr.d.
89 Man.cap.23.sub numero 110.versic.quarto,† quod
non solum collationes per huiusmodi confiden-
tiam factæ, & resignationes sunt nullæ, sed etiam
omnes Accessus,Regressus,Pensiones, & alia quæ-
cunque reseruata confidentiarijs, & alijs ratione
prædicta:& uersiculo secundo, dicit, quod simonia
90 †conuentionalis confidentiæ,est peior alia conuen-
tionali beneficiali,qua palam emitur, vel uenditur
beneficium,quoniam per illam non annullantur a-
cta, nec inducitur censura, antequam ab vtraque
parte impleatur,idem Nauarr.dict.cap.23. sub nu-
me.103.per hanc autem sic,quoniam,simul ac quis
accipit beneficium in confidentiam,antequam im-
pleat, quod promisit, ipso iure est excommunica-
tus,& ipso iure collatio ei facta est nulla, & tene-
tur ad restitutionem omnium fructuum, quos per-
cepit.

XIX.not.quod Papa pro maiore firmitate huius
Constit.in uersi.Non obstantib.reuocat,& tollit,ac
reuocata esse decernit omnia,q contra tenorem hu
ius Constitutionis existunt.& primo tollit Consti-
91 tutionem Bonifacij Papæ VIII.de una†dieta,q ha
betur

bit r In cap. Statutum, §. cum uero eiusdem ciuita-
ti, ibi, nullus autem eorum vltra vnam dietam, a fi-
ne suæ diœcesis valeat conueniri, de rescrip. lib. 6. &
ibi Gloss. magna, in uerbo Vnam, Gemin. Anchar.
* Ioan. Monach. Franc. & alij* omnes tradentes ratio
nem, Rot. dec. 34. de rescri. in antiq. ubi refert, quod
* Rota* communiter tenet, ut dieta computetur † a fi-
92 ne diœcesis domicilij, Abba. in cap. nonnulli, nume.
3. de rescr. & huiusmodi derogatio est in tantum ne
cessaria, quod sine ea rescriptum esset nullum, ac e-
93 tiam processus, & non posset † partium consensu ua
lidari. Abb. in cap. olim, col. 2. uers. in 2. quæstione,
de except. Cardina. Zabarel. consi. 72. omnes autem
charitatis in primo dubio, & plures Gloss. ad hoc al
legat Felin. d. cap. olim, num. 3. Card. Paris. consi. 51.
num. 39. & 40. uolu. 4. Mandos. in prax. commissio-
num, commiss. 28. uersi. De. Et dicit hic Pius V. Bo-
nifacij VIII. prædecessoris nostri, scilicet mediati.
non autem immediati, ad not. per Gemin. in c. præ
senti, num. 1. & cap. quondam, num. etiam 1. de præ
bend. lib. 6. nam plures fuerunt Pontifices inter v-
94 trumque. appellatione † enim prædecessoris, uenit
non solum immediatus, qui proxime defunctus est,
sed quilibet mediatus, cap. 1. post princ. de homic.
libr. 6. Iaso. in l. si quis filium, §. ult. colum. 1. ff. de ac
qui. hæred. Dec. & Cagn. in l. qui per successionem,
ff. de regu. iur. qui ante eum decessit, l. obseruare, ff.
de offic. proconf. cap. decessorum statuta, 23. quæst.
2. cap. ad audientiam. de præscrip. cap. statutum, de
præbend. lib. 6.
95 Secundo tollit decretum † Concilij generalis de
duabus dietis, quod est Generale Concilium Late-
ranen. editum ab Innocentio III. vt habetur in ca.
nonnulli, de rescr. ubi post traditam rationem dici-
tur, Statuimus, ne quis vltra duas dietas extra suam
diœcesim per litteras Apostolicas, ad Iudicium tra
hi possit, & habetur in cap. ex parte de for. compet.
& utrobique doctores, Staphyleus super signat. fo.
261. uersu Item in, secundum primam impressioné.
& requiritur huiusmodi derogatio, cum absque ea
processus sit nullus, ut post Ioann. Andr. Abba. tra-
dunt latissime Barbat. & Felin. num. 28. & 29. dicto
cap. nonnulli, Card. alleg. consil. 72. & regulare est,
96 ut Concilio gñali † nó censeatur derogatum, nisi ex-
presse dicatur, & non sufficiat generalis derogatio,
Non obstantibus Archidiacon. in cap. 1. in fine de
Constit. libr. 6. Bald. in l. humanum, C. de legibus.
Io. Anan. in cap. cum in diœcesi, colum. vlt. de usur.
Oldrad. consi. 320. colum. 1. post medium, & consi.
328. colum. etiam 1. Capr. consi. 157. Iaco. Aluarot.
in cap. 1. post princ. in tit. Constitutiones feud. Ro-
man. consi. 436. quod indultum column. 4. & idem
Roma. in l. si uero, §. de viro, ff. solu. matr. in 23. Fal-
lentia, quia Constitutiones ibi editæ uidentur ma-
97 iori auctoritate † roboratæ propter plurimorum iu-
dicium, & consensum, ibi interuenientium, ca. si, &
p plures. dist. 20. c. per hoc, §. verum, de hæret. lib. 6.
ubi Gemin. not. cap. nouimus, de uerb. signific. cap.
in canonicis, dist. 19. l. 1. ff. de off. præt. Petrus de An
98 char. consi. 35. col. 2. & ideo † Constitutioni Conci-
liari non ita de facile derogatur, vt late prosequitur
Dec. in ca. 1. in prima lect. num. 8. de iud. & propte
rea solus Summus Pontifex ei derogat, & Episcopi
99 non † possunt, Glo. communiter recepta in cap. cum
dilecti, in verbo ætate, & ibi Abba. & alij, de elect.
neque alij etiam legati a Latere, c. dilectus, el. 1. ubi
Abb. in primo not. & c. dilecto, vbi Abbas in 4. tit.

de præbé. cum alijs, vt per Dec. in cap. at si Clerici,
§. de adulterijs, nu. 65. de Iudic.
100 Et, quomodo † accipiatur dieta, late explicat
Gloss. in d. cap. nonnulli, uerbo Vltra, de rescrip. ubi
Abba. num. 3. dicit, dispositionem illius cap. de dua
bus esse restrictam ad vnam, per d. cap. statutum, de
elect. lib. 6. & de istis dietis uide Carauit. in tit. 243.
num. 5. Mandol. reg. de verisim. quæst. 4.
Tertio, tollit alias Apostolicas constitutiones, &
ordinationes huic nostræ Constitutioni in aliquo
contrarias, & hunc effectum operare dictam clau-
101 sulam positam in lege tradunt Butr. in cap. 1. de re
script. Bart. in l. si quis, in principio, ff. de leg. 3. Ab-
ba. in cap. cum instantia, de cens. Gemin. in cap. vni
co, de exces. præl. libr. 6. Cald. consil. 7. de rescr. & re
gulare est, ut per promulgationem iuris noui videa
102 tur † derogatum iuri antiquo, cap. 1. de constitu. libr.
6. ubi omnes dd. notant, & uolunt, non esse necessa
riam in l. posteriori, clausulam. Non obstantibus, &
103 præsertim fauore † reipublicæ, Barto. in extrauag. ad
reprimendum in uerbo Non obstan. in 1. columna
Felin. in cap. nonnulli, nume. 15. de constitut. quod
104 secus est in rescriptis. nam sunt † nulla, si de lege spe-
cialiter, vel saltem per verba æquipollentia non fa-
ciat mentionem, cap. eam te, de ætat. & qualita. cap.
v 1. de rescript. in 6. cap. pen. de appell. Monac. cap.
1. de exces. præl. in 6. Salicet. in l. hac consultissima,
§. penul. & le. sancimus, C. de Iudic. Petr. de Ancha.
consi. 255. colum. 3. Oldrad. consi. 247. Cardin. con
sil. 53. Calderin. consi. 2. de priuileg. Feder. de Sen.
consil. 47.
Quartò, tollit indulta concessa Episcopis, & Car
dinalibus, & alijs, quod non possint excommunica-
ri, interdici, & suspendi, aut ad iudicium trahi, nisi
de illis fiat expressa mentio, & sic Papa uidetur ea
habere pro specificatis. vnde perinde erit, ac si de oı̄
bus esset specifica facta mentio: vt eleganter voluit
Bald. in cap. super literis, col. 6. versic. Quid si Papa,
de rescr. arg. l. qui iure militari, ff. de mil. test. sequi-
tur Felin. dicto cap. nonnulli, sub num. 6. uersi. simi-
liter, Soc. sen. consi. 266. lib. 2. Ideo huiusmodi indul
tis communiter vel divisim non obstantibus prędi
ctæ personę subiiciuntur huic Constitutioni.
105 Quinto, per clausulam, † Quorum tenores, quam
postea subiungit, videtur derogare, & tollere etiam
priuilegia, & indulta, clausulam derogatoriam habé
tia ad futura priuilegia, siue indulta, nisi de ipsis de
verbo ad verbum fiat expressa, indiuidua, & specia-
* lis mentio, secundum stylum* Curiæ, teste Butr. con
si. 2. Ioan. Andr. in cap. vnic. de excess. præl. Felin. in
dicto cap. nonnulli, sub num. 6. de rescr. Crau. consi.
126. num. 7. Rip. in cap. 1. num. 55. de rescr. Mando.
reg. 19. quæst. 19. num. 13. ubi attestantur de com-
muni, & rationem ponit Feder. de Sen. consi. 47. li-
cet contrarium uoluerint Cardin. consi. 136. Calder.
consi. 11. de priuileg. Paul. de Castr. consi. 278. lib. 1.
Caputaq. decis. 321. part. 1.
106 XX. & vlt. not. in uersic. nulli, quod ibi Papa có-
minatur pœnam non parentibus, contradicentibus
huic Constitutioni, & hanc pœnam intellige infli-
ctam aduersus eos, qui sine iusta, & rationabili, cau-
sa contradicere audeant, ut probant illa verba se-
quentia, Infringere. vel ei ausu temerario contraire.
& ita interpretatur Staphyl. in tract. de lit. grat. rit.
de vi, & effectu clausularum. Clausula, nulli omni-
no, & faciunt not. in c. in præsentia, de probat.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia, crimen simoniæ.*
2 *Confidentia est simonia conuentionalis.*
3 *Simonia prohibita est.*
4 *Crimina omnia respectu simoniaci pro nihilo reputantur.*
5 *Simon Magus dedit nomen Simoniæ.*
6 *Prohibito genere, prohibetur species.*
7 *Beneficia debent conferri idoneis.*
8 *Idoneus ad beneficia, qui dicitur.*
9 *Beneficia non debent dari per successionem.*
10 *Beneficia plura incompatibilia vni personæ dari non debent.*
11 *Laicus non potest habere beneficia.*
12 *Laicus incapax spiritualium.*
13 *Criminosus non potest habere beneficia.*
14 *Fœmina non potest habere beneficia.*
15 *Illegitimus non potest habere beneficia.*
16 *Minor incapax beneficiorum.*
17 *Princeps debet obuiare fraudibus.*
18 *Scandalis obuiandum.*
19 *Ratio Constitutionis Pij IIII. de confidentijs.*
20 *Suspicione etiam simoniæ debet quis carere.*
21 *Simonia, pestis.*
22 *Simonia, accedit hæresi.*
23 *Simonia, crimen capitale.*
24 *Simonia, maximum vitium.*
25 *Super simonia non dispensatur.*
26 *Simonia, vitium detestabile.*
27 *Simonia, crimen grauius cæteris.*
28 *Simoniaci fures.*
29 *Simoniaci latrones.*
30 *Simoniaci idolatræ.*
31 *Simoniaci ab omnibus respuendi.*
32 *Simoniaci difficile saluantur.*
33 *Simoniacus comparatur homicidæ.*
34 *Simoniacus comparatur fornicatori.*

QVAESTIO VIII.

EX quibus causis confidentia fuerit prohibita.

OCTAVO, Quæro, qua ratione cõfidentia beneficialis fuit prohibita per Pium IIII. &
Pium V.? Respondeo, ex duplici ratione: Primo, quia
1 confidentia † est crimen simoniæ, Caputaq. decisio.
2 202. num. 5. par. 1. & dicitur simonia † conuentionalis. idem Caputaq. decis. 201. numer. 1. ead. par. 1. &
colligitur ex Constitutione Pij IIII. in princip. ibi,
Sane, licet dudum cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, &* communiter per omnes traditur. sed simo-
3 nia † prohibita est, cap. eos, 1. quæst. 1. & ibi Gloss. &
Docto. cap. emendari, cap. quicquid inuisibilis, cap.
4 qui studet, 1. q. 1. immo cætera crimina † respectu huius quasi pro nihilo reputantur, cap. ult. 1. q. Abb. in
* rubr. huius tit. & alij* omnes, vt per Redoan. in tracta. de Simon. par. 1. c. 1. num. 26. ubi num. 9. dicit, Si-
5 monem magnum dedisse † nomen, & denominationem huic sceleri, ac labi simoniacæ, in nouo Testamento, cum primus tentauerit emere gratiam Spiritus sancti a Bea. Petro Principe Apostolorum, post mortem D. N. Iesu Christi Saluatoris nostri, ca. Saluator, 1. q. 3. Act. Apost. cap. 8. Abb. in cap. extirpandæ, § qui vero, col. penu. nu. 53. de præb. Gl. in Summa. 1. q. 1. Host. in Summ. tit. de Simon. ergo & cõ-
6 fidentia debet esse prohibita. nam, prohibito † genere, videtur etiam species contenta sub eo prohibita. Roman. in auth. similiter. col. 78. C. ad leg. Falcid. Corn. consi. 330. ad fin. lib. 1. Ias. in l. 2. in princ. col. 6. ff. de uulg. & pupill.

Secundo, quia inter ea, quæ de sacrorum beneficiorum administratione, & distributione sacris Cõcilijs, & Canonibus sancita sunt, tria potissimum antiquos patres præ oculis habuisse compertũ est;
7 Primum, † vt beneficia Ecclesiastica personis idoneis, ætate, uita, & doctrina, conferantur. capit. cum in cunctis, ubi omnes DD. de elect. cap. quanto, di. 24. cap. ex tenore, & cap. non est, de tempor. ordin. cap. 22. Concil. Carthaginen. 3. ca. 5. sess. 23. Conci. Trid. Rebuff. in prax. benefic. titu. requisi. ad collat. num. 23. cum seq. & in tit. form. Vicar. nume. 87. & num. 144. Ant. de Butr. in ca. constitutus, num. 2. de
8 concess. præben. nam † idoneus dicitur præditus maturitate ætatis, morum grauitate, & literarum scientia, Card. Paris. consi. 40. num. 13. uolu. 4. Rebuff. de pacif. possess. num. 172. Alfons. Hoied. de incomp. benef. par. 1. cap. 23. num. 130. dixi in tract. de resigna. benef. lib. 4. q. 1. col. 2. Secundum, vt hæredita-
9 ria successio procul a beneficijs † arceatur, c. ex transmissa, cap. extirpandas, de fil. presbyt. cap. 1. de præben. vbi late scripsi, c. consuluit, de iur. patron. ca. ad hæc, de decim. cap. Apostolica, 8. q. 1.

Tertium, ne plura beneficia, maxime vero incõ-
10 patibilia uni † personæ regenda committantur, cap. quia in tantum, cap. ad hæc, cap. cum non ignores, cap. referente, cap. de multa, de præbend. cap. nemo deinceps, de elect. lib. 6. cum alijs, quæ late, & abunde scripsi in tract. de resign. benef. lib. 3. quæ. 1. Ad eludẽda tam sancta, & necessaria decreta impij homines propter improbas cupiditates commẽti sunt hanc imposturam, quam Confidentiam vocãt, qua fraudem sacris Canonibus facientes consequebantur beneficia, & ut beneficiorum fructus cederent commodo, & vtilitati eorum, qui ad huiusmodi beneficia sunt inhabiles, uel etiam vt ea tanquam hæreditaria ad quoscunque successores transeant, aut plura beneficia incompatibilia penes vnum sint, & plerunque tali via laicus possidebat beneficia
11 contra † omnes Canones, capit. cum adeo, de rescript. cap. ex literis, de transact. cap. ex literis, de instit. cap. Ecclesia sanctæ Mariæ, de constitut. Abba. in cap. maiores, de præbend. Archidiacon. in ca. si quis hoc gesserit. 1. quæst. 3. Nauarr. consilio. 1. de præbend. Ioan. Selu. de benefic. par. 2. quæst. 23. numer. 14. Rebuff. de pacif. possess. nume. 324. cum sit
12 incapax † spiritualium, cap. si quis deinceps, 16. quæstio. 7. cap. Messana, cap. sacrosancta, de elect. capit. causam, quæ de rescript. Cardin. in clement. si iusta,
13 in 2. quæstio. de præbend. ac etiam criminosus † contra Canones expressos, vt per Felin. in cap. postulasti. colum. 4. de præscrip. Cardin. consi. 20. de præb. Ioan. Selu. de benef. par. 3. quæst. 11. num. 157. Menoch. in tract. de arbitr. iud. cas. 202. nu. 57. & communiter DD. cum alijs, quæ late scripsi de resig. bene-
14 fi. lib. 4. quæ. 3. & fœmina, † ut quotidie in Regno Franciæ fit, contra etiam omnia iura, Innocẽ. & alij in cap. cũ nostris, de concess. præb. Rebuff. de pacif. poss. nu. 312. Alfons. Hoied. de incompat. benef. pa.
15 1. cap. vlt. num. 73. Ac Illegitimus, † contra ea, quæ
16 habentur in cap. 15. sess. 25. de reform. & Minor, † contra ea, quæ habentur in cap. 6. sess. 23. de reform. Ideo ad tollendum hunc abusum felic. recordationis

nis Pius eius nominis IIII. Constitutionem edidit,
qua confidentias prohibuit, &, quantum in se fuit,
funditus sustulit. sed, cum sanctæ memor. Pius V. Pō
tifex Maximus, eius immediate successor existima
ret per experientiam non satis per dictam Consti-
tutionē prædecessoris sui prouisum fuisse huic ma-
lo, alteram edidit ampliorem, ut omnes comprehē-
17 deret casus. Princeps †enim debet fraudibus, & mali
tiæ subditorum obuiare. l. cum hi, §. si cum lis, ff. de
transact. l. si legatarius, C. de legat. le. questiones. in
fin. C. de fideicom. Rayner. de Forliu. in l. omnes po
puli, sub num. 8. ff. de iust. & iur. August. in addit. ad
Ange. de malef. in uerb. fama publica, sub nu. 118.
18 in fin. act scandalis, Gloss. in cap. si forte, disti. 63. &
faciunt, quæ congerit Roman. consil. 332. num. 16.
Felin. in cap. 2. colum. 1. & 2. de præscript. Ioann. a
Capistr. in cap. manifesta, num. 43. de pœniten. & re-
miss. Iacobat. de Concil. lib. 9. art. 12. nu. 114. & eo.
libr. art. 3. nume. 28. Redoan. de Simon. cap. 3. num.
16. & plura huius generis scripsi de resign. benefic.
lib. 5. q. 3. a num. 153. vsque ad num. 172. Ideo Pius
19 IIII. in† sua Constitutione in princ. dicit: *Simoniacę
prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiā
vocant.* Et ibi: *Hanc illicitam beneficientia exercē-
da, &c.* Et ibi: *Huic aliena beneficia custodiendi mo
do ne assuescerent.* Et Pius V. etiam in principio suę
Cōstitutionis: *Ab improbis conatibus grauiore san
ctione.* Et ibi: *Ad tollendam fiduciariæ mancipatio
nis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam.*
Et ibi: *Propter improbas multorū cupiditates, etc.*
Et ibi: *Cum frequentibus plurium querelis, &c.* Et
ibi: *Vitium confidentiæ.* Et in §. *Quare nos volentes
periculosam talium audaciam noui iuris subsidio co
hibere.* Et in §. *Sed ne quisquam,* ibi: *In crimine per
seueret.* Et ibi: *Vtque hoc malum, &c.* Ac alibi.
20 Accedit, quia †oportet carere non solum vitio si-
moniæ, sed suspicione, Gl. in cap. nos, de simo. Re-
21 doan. de sim. par. 4. cap. 10. num. 19. Simonia enim†
est pestis, Host. in cap. tanta, num. 1. de sim. Et ratio
nem reddit Gammar. in extrauag. Iul. II. de Simo.
elect. Pap. num. 40. Prauitas pestifera, Hostien. in c.
22 in tantum, num. 1. de simo. † Accedit heresi, Host. in
cap. quoniam, num. 4. eo. tit. Archidia. in cap. fertur,
num. 12. 1. quæst. 1. & ibi Card. Alex. nu. 1. Abba. in
cap. cum venissent, num. 7. de Iudic. Caraf. de simo.
num. 41. Iacobac. de Conc. lib. 4. cap. 4. num. 74. Cri
23 men †capitale, Redoan. de simon. par. 1. cap. 5. num.
24 2. & par. 4. cap. 3. num. 16. & † maximum, Redoan.
25 eo. tract. par. 4. cap. 8. nu. 10. Et† indispensabile, Idē
Redoan. par. 4. cap. 15. num. 2. Crimen detestabile,
26 Præpos. in cap. ex multis, num. 1. quæst. 3. Vitium†
detestabile, Stepha. Caietanus, in ca. ad limina, §. 5.
27 num. 221. 30. quæst. 1. Grauius† cæteris, Ant. Rosel.
in cap. quidam Episcopus, num. 1. 2. q. 1. Gaspar. de
Perus. de reseru. benefic. num. 28. Et ideo Simonia-
ci dicuntur detestabiliores omni peccatore, Redoā.
28 de simo. par. 4. cap. 12. num. 14. Appellantur †Fures,
Turrecrem. in cap. ordinationes, num. 18. & cap. sta
29 tuimus num. 3. 1. q. 1. † Latrones, Durand. de mod.
30 cong. gen. Conc. rub. 20. num. 5. † Idolatræ, Iacob. d.
lib. 4. art. 4. num. 58. & multis alijs malis nominibus,
Præpos. in cap. quos constiterit, nu. 3. 1. q. 1. & aucto
ritates deducit Conr. Brun. de seditios. c. 2. nu. 2. Et
31 sunt †ab omnibus respuendi. Arch. in c. patet, nu. 1.
2. q. 1. & sunt æternaliter damnati, Redoan. de Si-
32 mo. par. 4. ca. 10. nu. 16. Difficile saluantur, † Turre-
33 crem. in cap. ex multis, nu. 2 1. q. 3. & comparantur†
Homicidæ, Host. in ca. accepimus, nu. 11. de purga.
34 canon. Notorio †fornicatori, Host. in c. licet, nu. 11.
de Sim. Ideo scribit D. Gregorius lib. 11. Epist. 46.
Propter hoc contigit, vt Ecclesiasticorum ordinum
a plurimis sanctitas caderet.

SVMMARIVM.

1 *Causæ, ex quibus committitur confidentia.*
2 *Priuati ipso iure non possunt retinere beneficia.*
3 *Priuatis nullum ius remanet.*
4 *Priuati non possunt resignare.*
5 *Simoniacus non potest resignare.*
6 *Per contractum matrimonij vacat beneficium.*
7 *Intrusi non possunt retinere beneficium.*
8 *Intrusi nullum ius habent.*
9 *Prima tonsura requiritur ad beneficia. & nu. 14.*
10 *Literæ beneficiorum nullæ, nisi exprimātur, quæ de
bent exprimi.*
11 *Non publicantes sunt priuati.*
12 *Priuatus tenetur in foro conscientiæ dimittere bene
ficium.*
13 *Multis modis beneficium alterius potest impetrari.*
15 *In beneficijs curatis requiritur ordo sacer.*
16 *Dignitates requirunt ordinem sacrum.*
17 *Canonicatus quem ordinem requirunt.*
18 *Residentia vtilis.*
19 *Graues pœnæ contra non residentes.*
20 *Certis temporibus in Vrbe fit præceptum de residen
do.*
21 *Simplicia beneficia non requirunt residentiam.*
22 *Qui teneantur ad habitum, & tonsuram.*
23 *Causæ, ex quibus non defertur a Clericis habitus.*
24 *Habens beneficium non potest effici miles.*
25 *Per militiam renunciatur beneficium.*
26 *Clericorum arma sunt orationes.*
27 *Clericus nullo modo potest interuenire in bello.*
28 *Homicidium omni iure prohibetur.*
29 *Clerici per homicidium efficiuntur irregulares.*
30 *Per homicidium amittitur beneficium.*
31 *Habentes beneficia non possunt esse procuratores,
& aduocati.*
32 *Clerici non debent se immiscere negocijs sæcularib.*
33 *Rubrica habens orationem perfectam potest allega
ri ad decisionem causarum.*
34 *Negocia sæcularia quæ.*
35 *Clerici non possunt habere officia Ciuitatis.*
36 *Clerici debent versari in vita contemplatiua.*
37 *Clerici non possunt vices Principis gerere.*
38 *Clerici debent arceri a iudicio.*
39 *Clerici efficiuntur irregulares, si ex patrocinio præ
stito sequatur mors.*
40 *Clerici non debent versari in offensione proximi.*
41 *Clericus potest effici irregularis, tam si interueniat
in Iudicio pro actore, quam pro reo.*
42 *Plura sunt crimina, quæ reddunt beneficiatum indi
gnum.*
43 *Homicidium reddit indignum beneficio.*
44 *Beneficia indigni possunt a quocunque impetrari.*
45 *In casibus, in quibus quis venit priuandus, potest re
signare.*
46 *Resignans beneficium, vt delinquat, committit con-
fidentiam.*
47 *Resignans, vt fructus ministrentur incapacibus, com
mittit confidentiam.*
48 *Beneficiarij tenentur dicere officium.*
49 *Non dicens officium peccat mortaliter.*

50 *Clericus omittens dicere officium, tenetur restituere fructus.*
51 *Commodum non datur sine onere.*
52 *Laici non debent fructibus Ecclesiæ frui.*
53 *Fœminæ, & criminosi non debent habere fructus beneficij.*
54 *Palliata resignatio, quæ.*
55 *Dictio Præsertim includit casus non expressos.*
56 *Pro pensione soluitur annata.*
57 *Annata; quæ.*
58 *Annata cur fuit instituta.*
59 *Aaron habebat decimam decimarum.*
60 *Ex quibus rationibus substineatur annata.*
61 *Annatæ vsus an sit antiquissimus.*
62 *Concilium Viennense, quo tempore fuit celebratum.*
63 *Error Platinæ in annatarum institutione.*
64 *Incapaces ad beneficia, qui.*
65 *Magna multitudo beneficiorum non potest retineri.*
66 *Incompatibilia beneficia non possunt haberi.*
67 *More laici non possunt habere beneficia.*
68 *Patroni percipientes, fructus beneficij, ex conuentione committunt confidentiam.*
69 *Causa in primis est consideranda.*
70 *Finis in institutione primus.*
71 *Causa facti in delictis attenditur.*
72 *Dictio, Alia, implicat similia.*
73 *Dictio, Item, stat continuatiue, & repetit similia.*
74 *Dictio, Einsmodi, idem operatur.*
75 *Exempla non restringunt regulam.*
76 *Ratio comprehendit omnes casus, & non expressos.*
77 *Expressio in lege, quando dicatur facta exēplariter.*

QVAESTIO IX.

RATIONES, ex quibus possunt moueri homines ad committendas confidentias.

NONO, Quero, qua ratione committatur Cōfidentia, & quam vtilitatem Confidentiarij ex illa accipiant?

1 Responde, †causas poni in Constitutione Pii V. 87. in §. multum, his verbis: *Multi enim ipsa beneficia iure retinere nequeunt, alij, ne cogātur ad sacros ordines, ad residentiam, ad incedēdum in habitu clericali, vt ad bellum proficiscantur, vt inimicos occidant; alij, vt alieno nomine lites agāt, aut defendāt, alij, propter crimina incapaces, quidam, vt purgato delicto, vel absolutione consequuta illa repetant.* Eadem in alios disponunt, & in plerisque fructus ipsorum aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuunt sępe laicis, & inhabilibus plerique, vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiam num infantibus, aut nascituris asseruent, facto interdum circuitu retrocessionis, cum reseruatione fructuum, & aliarum rerum, aut accessu, præsertim ab illis, qui præstandorum iurium Cameræ Apostolicæ, sunt immunes, alij aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mancipare refugientes, aut mere Laici beneficia Ecclesiastica alijs conferēda procurent, vt de illis postmodū ad libitum suū disponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac ēt patroni Laici curant deponenda beneficia, vt fructus, seu pensiones capiant eorundem, alijsue faciant ministrari. Alia item per multa eiuscemodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarū puritas impie violatur, disciplinæ Ecclesiasticæ neruus dirumpitur, & imminens patratur exitium animarum.

Ex quibus verbis viginti circiter colliguntur rationes, ex quibus solet committi confidentia, quarū.

Prima erit, quando Clerici non possunt iure retinere beneficia. nam tunc libenter illa dimittunt conuentione præmissa percipiendi fructus, pensionem, vel disponendi de ipsis beneficijs ad libitum. hanc dicit Confidentiam Pius V. cum resignans confidat resignatario in huiusmodi perceptione, vel dispositione. & rationes pono in primo, & secundo casu confidentiali, & in prima coniectura, §. ad probandum. Et hæc conclusio poterit exemplificari in priuatis ipso iure, qui iure arcentur a beneficijs, & non
2 †possunt illa retinere. Rot. decis. 5. de re iudic. in antiquior. per Bisignet. Felin. in cap. in nostra, nu. 37. de rescr. Boer. deci. 205. nume. 8. Rebuff. consi. 64. num. 4. Gabriel. consi. 196. num. 11. libr. 1. Nauarr. consi. 1. de rescr. in princ. Card. Paris. consil. 15. nu.
3 13. & consi. 29. num. 14. volu. 4. cum nullum ius† eis
* remaneat. *communis opinio, teste Tiraquell. in l. si unquam, verb. reuertatur, num. 446. cum seq. C. de
4 reuocan. donat. Et ideo prædicti non† possunt resignare in fauorem. Anto. de Butr. consi. 41. Prob. in addit. ad Io. Monac. in cap. præsenti, num. 16. & nu.
* 24. de offic. deleg. lib. 6. & *communiter alij, ut dixi in tract. de resign. benefi. lib. 3. quæst. 1. nume. 21. &
5 de Simoniaco† tradunt Rebuff. consi. 64. num. 4. Fr. de Marc. q. 497. num. 13. Paris. consi. 30. nu. 15. volu. 4. & dixi lib. 14. de resign. benef. quæst. 1.

Secundò, potest exemplificari in eo, qui vult con
* trahere matrimonium, iuxta communem *conclusionem, pro qua per Iul. Clar. lib. 5. recept. sent. §. fin.
6 q. 73. per contractum† enim matrimonij vacat beneficium, Card. Paris. consi. 40. num. 30. volu. 4. Caputaq. decis. 215. num. 2. p. 1. Nauarr. consi. 3. de re-
* nunc. communis *opinio, vt dixi lib. 1. de resign. benef. q. 1. num. 11.

Tertiò, potest exemplificari in intrusis, qui iure
7 beneficia retinere non possunt, †Innoc. & Abba. in cap. nisi cum pridem, de renunc. Card. Paris. consil.
8 47. num. 32. vol. 4. cum nullum †ius habeant, Boer.
* decisi. 205. num. 6. & est communis* opinio, secun-
* dum quam pluries fuit *resolutum, vt dixi de resig. benef. lib. 3. q. 1. num. 41. 42. & seq.

Quarto, potest exemplificari in non habenti-
9 bus primam tonsuram requisitam †ad beneficia, capitul. cum adeo, & ibi Abba. & Doctor. numero 3. de rescript. capitul. ex literis, de transact. Abba. in capitul. maiores, de præbend. Nauarr. consil. 1. eodē
* titu. & *communiter alii, ut dixi libr. 4. de resign. benef. q. 2. num. 1. cum seq.

Quinto, potest exemplificari in impetrantibus, aut expedientibus literas Apostolicas beneficiorum subreptitie, vel obreptitie, cum multa debeant in supplicationibus narrari, & exprimi, alias
10 literæ nullæ† sunt, vt late dixi de resign. benefi. libr. 10. quęst. 2. & 3.

Sexto, potest exemplificari in non publicantibus
11 suas resignationes, vt disponit †Constitutio Gregorij XIII. quam declaraui de resign. benefi. libr. 11.
* vbi scripsi, hanc esse *communem, & receptam sen-
* tentiam * omnium Doctorum, & secundum illam pluries fuisse pronunciatum.

His enim casibus, & similibus, cum videat benefi

ciatus

12 ciatus non posse iure retinere beneficium,†& tene
ri in foro conscientiæ illud dimittere, Abb.in c. ex
tirpandæ,§.vero,col.8.de præb.Rui.cons.4.nu.11,
lib.5.communis,teste Alphons.Hoied.de incomp.
13 benef.par.1.c.13.nu.61.& interim †imminuere peri
culum,quod aliquis illud impetret, Anto. de Butr.
cons.43.Rot,decis.5.de re judic.per Bisignet. Sarn.
de anna.q.42.col.3.Boer.decis.205.nu.8. Gem.cős.
105.col.2.cogitat disponere de eo, deponẽdo illud
vt consequatur fructus,vel ut recipiens ad nutum ip
sius dimittat.& hac ratione posset adduci ad com-
mittendam confidentiam,ut dicam late infra in pri
mo,& secundo casu confidentiali.

Secunda causa est,ne cogatur beneficiarii sacros
ordines recipere.nam quædam sunt beneficia, ad
14 quæ obtinenda non † sufficit prima tonsura, ut
de omnibus regulariter scribunt * omnes Docto-
res,Arch.in c.si quis hoc gesserit, 1.qu.3. Præpos.in
c.placuit,dist.32.Io.Sel.in tract.de benefi.2.p.q.23.
cap.6.sess.23.Conc.Trident.de reform. Sed requi-
runtur ordines sacri,uel ut sit in ea ætate, in qua in-
fra annũ ad illos promoueri possit vt de beneficiis
15 curatis †dicitur in c.licet canon,de elect.lib.6. Cassa.
decis.27.super reg.Cancell.& decis.4.nu.4.Soc.Ol-
dr.cons.202.Boer.decis.205.num.8.Nauar. cons.1,
16 de præben.de dignitatibus † Ecclesiasticis habetur
in cap.12.sess.24.de reform.in c.cum in cunctis, de
17 elect.†decanicatus,in eo.c.12.Conc.§.neminem,&
de quibusdam capellaniis tradunt Doctores supra
citati.Quoties enim aliquis habuit aliquod ex præ-
dictis beneficiis,illudq; tenuit per sex,vel octo mẽ-
ses,& iam finiatur tempus,quo tenetur dictos ordi
nes sacros suscipere,quos ex aliqua causa suscipere
non uult, cogitat de disponendo de suo beneficio,
aut alias alteri confidendo,circa fructus,pensionem
& titulum,iuxta ea,quæ habentur in primo,& secũ
do casu confidentiali huius Constitutionis, ubi late
dixi,ac notaui, esse hanc confidentiam, & deduxi
rationes, quas hic breuitatis causa non curabo re-
petere.

Tertia causa committendi confidentiam, ne be-
neficiarii cogantur ad residentiam.nam,quamuis re
18 sidentia utilis,& valde necessaria †sit ad restituendã
collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinam,
deprauatosque in clero, & populo Christiano mo-
res,vt censuit Sacrum Conc.Triden.c.1.de reform.
sess.6.& late comprobaui in tract.de residen.benef.
tamen, vt experientia docuit plures sunt qui illam
fugiunt,& uariis de causis,& prætextibus uolunt in
19 urbe permanere,vel alibi,& ideo imponuntur †gra
ues pœnæ contra nõ residentes.Host.in c. peruenit,
n.4.de appel.& in Sũm.in tit.de cler.nõ resid.nu. 3.
& 5.Siluest.in summ.in uerb.residẽtia,nu.5.Rebuf.
in praxi in tit.de mod.amit.benef.n.50. & habef in
c.si q uero,& c.siqs,7.q.1.c.qualiter,de Cler.nõ re-
siden.§.& illud,Auth.quom.oper.Epis.& §.interdi
cimus,Aut.de sanctis.Episc.ca.1.§.si quis, sess.6.de
reform.Conc.Trident.& c.1.§.eadem,sess.23.de re
form.ae in Consti.17.Pii iv.incip.de salute gregis.
20 Et Illustris.Cardinalis Vicarius,†de mandato San
ctissimi D.N.solet de mense Februarii, & de men-
se Septembris mandare omnibus, vt infra quinde-
cim dies accedant ad suas Ecclesias.& beneficia,sub
grauissimis pęnis.Ne igitur aliquis cogatur ad suum
beneficium accedere ca[u]sa residendi,posset illud de
ponere in aliquem causa percipiendi fructus, uel di
sponendi de titulo,& hac ratione posset quis indu-
ci ad committendum huiusmodi scelus confidendo
de amico,uel consanguineo.& hæc cõclusio potest
exẽplificari in oĩbus beneficiis,prẹter simplicia,quę
21 de consuetudine non requirunt †residẽtiã.Inn.in c.
cum ex tuæ,de cleri.nõ, residen.Arch.in d.c.perue
nit,nu.4.7.q.1.Abb.in c.super in ordinata, nu.5. de
præben.Dec.in c.de monacis,§.ad hæc.nu.6.de præ
ben.Gig.de pens.q.31.& omnes casus exemplifica-
ui lib.1.de resig.benef.q.10.

Quarta causa est,ne beneficiarius cogatur ad in-
22 cedendum in habitu,& tonsura Clericali.nam† oẽs
in sacris ordinibus constituti,vel beneficia qualiacũ
que habentes tenentur deferre habitum clericalem
vt dicitur in ca.6.sess.14.de reform.& habetur late
in clem.multorũ,de vita,& honest.cleri. & in cap.
23 6.sess.23.Conc.Trid.de reform.multi autem, † uel
in contemptũ religionis,vel paruipẽdentes propriã
dignitatẽ,& honorem,vel ut sint expeditiores, aut
ob tenuitatem beneficii,uel vt deferant laicales ve-
stes,pedes in diuersis ponentes,unum in diuinis, al-
terum in carnalibus, vt egregie considerat Conc.d.
c.6.sess.14.egreferunt deferre dictum habitum cle
ricalem:& ideo,ne cogantur possent induci ad com
mittendum confidentiam confidendo,de amico, &
propterea resignando beneficiũ,vt non teneantur
deferre habitum,& consequantur ex pactione fru-
ctus uel sint securi ex eadem pactione posse habe-
re illud beneficium quandocunque uoluerint hæc e
nim est confidẽtia, & rationes posui dum explicaui
casus confidentiales huius Constitutionis, & conie
cturas.

Quinta causa est,vt beneficiarii possint ad bellũ
24 proficisci.nam habens beneficium†non potest effi
ci miles,Gl.in cap.ult.de Cler.non residen. Gig.de
25 pens.q.55.nu.2.alias uidetur illud tacite† renũciare
ut est communis*opinio,de qua testatur Clar.libr.
recept.sent.§.ult.q.73.uers.item clericus.& dixi lib.
1.de resign.benef.q.1.nu.22.Cum ergo aliquis exi
stens in minoribus ordinibus habeat beneficium
& velit ad bellum proficisci,ne amittat illud,posset
confidere de amico circa fructus,vel titulum ipsius
beneficii,qui in casu esset commissa cõfidentia ut col
ligitur ex primo,& secundo casu confidentiali posi-
to in hac Constitutione,& ex coniecturis in § ad p
26 bandum.clericorum†enim arma sunt orationes, &
lachrymæ,c.conuenior,& c.nonnulla,& c.ult. 23.q.
8.c.porro,vbi Glos.16.q.4.Luc.de Pen. in rubr.C.
ut armorum vsus,circa medium lib.11.Menoch. de
arbit.Iud.casu.394.nu.32.& quod nullo modo pos
27 sit clericus interuenire† in bello, scribit Abb. post
alios in c.sententiam,nu.16.Ne Cleri.vel Monach.

Sexta causa est, vt beneficiarii possint inimicos
28 occidere.nam omnibus prohibitum†est homicidiũ
iure diuino,iure ciuili,& iure Pontificio, vt habetur
in tit.ff.ad leg.Corn.de sicar.& extr.de homic.ac in
6.& in Clem.& magis clericis,qui vltra pœnam or
dinariã impositam à legibus,& Canonib.efficiũtur
29 †irregulares,ut ñ possint ꝓmoueri, neq; ꝓmoti mi
nistrare & ut non possint habere bñficia,neq; obtẽ
ta retinere,ut colligitur ex c.22.Exod.c.22.& c.28.1.
Paralip.& c.7.2. Reg.c.7.sess.21.de reform. Conc.
Trident.not.in clem.1.de hom. Diaz prax.Canon.
cap.56.Maiol.de irreg.lib.5.c.48.volens ergo bene
ficiarius aliquem occidere, ne ex eo delicto amit-
30 tat beneficium.†Anan.& Fel.ac alii omnes in ca.in
quisitionis de accus.Rot.dec.ult.ut lit.pend.in nou.
Butr.cons.43.Gem.cons.105.col.2.recurrit ad frau
dem,

dem,vt illud deponat,confidendo de amico,ad hoc
vt possit de fructibus,vel de tit.disponere quādocū
que voluerit.quæ est confidentia prohibita in 1.&
2.casu confidentiali hujut Constitutionis,& ibi la-
te attuli rationem.

VII.causa,vt alieno nōe lites agant,& defendant
nam constituti in sacris ordinibus,vel habentes be-
31 neficia Ecclesiastica non possunt†esse sollicitatores
procuratores,& aduocati in iudiciis,ca.1.2.& 3.de
postul.c.1.& 2.ne clerici,vel monac.ca.placuit,16.
q.1.c.sicut,2.q.7.c.te quidem,§.ex his omnibus 11.
q.1.§.Deo amabiles,& §.aliud Auth.de sanctis E-
* pis.c.monachi,16.q.1.c.sunt autē,3.q.7.Doctores*
omnes,& ibi Abb.in rub.ne cler.uel monac. idem
Abb.in c.sententiam,n.15.eo.tit.Redoan. de spoli.
§.deueniendo, nu.48.clerici enim negotiis sæculari
32 bus immiscere†se non debent,vt dicit dicta rubr.Ne
clerici ,vel monachi sæcularibus negotiis se immi-
sceant.quæ cum habeat rationem perfectam, pote-
33 rit†allegari ad decisionem causarum.& negotia sæ-
34 cularia†possunt dici tribus modis,vt dicit Inn.in c.
1.illo eod.titu.& Io.Andr.sequitur in rubr.Glos.in
Summ.21.qu.3.primo quilibet actus rerum sæcula-
rium,iuxta terminos dicti c.1.2.Iudicium de rebus
secularibus,3.Negotium inter sæculares homines,
vel large,& stricte, secundum Abb.in d. rubr. lar
ge,quodlibet negotium prouenienss ex carnali con-
cupiscentia non subiecta fræno rationis stricte, ne
gotium pertinens ad rempublicam mundanam, &
seculares homines,c.fornicari,dist.88.l.placet,C.de
Episc.& cler.c.reprehensibile,23.q.8.Inn.in c.dile
35 cta,in fi.de exces.prelat.vbi,quod clerici nō possunt
officia ciuitatis habere:nam debent attendere circa
rempublicam spiritualem,& laici circa secularem ar
gu.c.duo sunt genera,12.q.1.c.conuenior,23.q.8.c.
solitæ,de maiorit.& obedient.c.duo sunt, disti.96.
36 & clerici †debent versari circa uitam cōtemplatiuā,
& non habere curam de rebus mundanis, nisi quate
nus necessaria sunt ad corporalem uitam, ca. si quis
37 obiecerit,1.q.1.& ideo neque possunt†Principis vi-
ces gerere,vt in conc.Tolet.iuj. canon. 30. habetur
c.sæpe Principes,23.q.8.Abb.in cap.clericis,§.1.ne
clerici,uel monachi, Diaz in prax.cri.c.56.late Ma
38 iol.lib.2.de irreg.c.6.neque procuratores,†& aduo-
cati,Inn.& Abb.in c.sacerdotibus,ne cleric. vel mo
nac.Inn.in c.1.de oblig.ad ratio.Maio.de irreg. lib.
2.c.5.sub num.13.& num.14.Diaz d.ca.56.& ideo
* communiter*receptū est,effici irregulares,si ex pa-
39 trocinio prestito sequatur†mors,vel mutilatio , late
Abb.in c.sententiam,nu.15.ne cler.uel. monac.Na
uarr.consi.5.num.1.in fi.eod.titu.Specul.in titu. de
dispens.§.iuxta,latissime Maiol.de irreg.lib.2. c.9.
Ideo habens beneficia,volens aduocati,vel procu-
ratoris munus in iudicio sæculari exercere,ad defen
40 sionem,vel offensionem,†cum hoc ei ratione bene-
ficii sit prohibitum, Abb.in c.1.in fi.ne cler. vel mo
nac.recurrit ad fraudem,confidendo amico,uel con
sanguineo,ei dictum beneficium resignādo,pactio-
ne præmissa,percipiēdi fructus uel disponendi quā
docunque,& quomodocunque de titulo.hæc enim
est confidentia,ut colligitur ex §.Quare nos uolen-
tes & §.itidem,ac §.ad probandum,& ibi rationem
deduxi,& comprobaui.& dicit,ut lites agant,vel de
fendant,quia non solum quis potest effici irregula-
41 ris,si fuerit aduocatus,†vel procurator in causa san-
guinis pro actore contra reum,ut late per Specu.de
dispens.§.iuxta,& supra diximus,sed etiam si fue-
rit aduocatus,vel procurator rei,ut illum defendat,
ut dicit Gl.in c.aliquantos,vbi Arch.dist.51.Specu.
in d.§.iuxta,uers.item litigiosus,& uers.facto autem
siquis,& in tit.de aduoc.§.obiicitur,Hostiens. in c.1.
de postul.ob pœnam talionis,Abb.in d.c.sententiā
Nauarr.in Manual.cap.27.num.217.quem ab hoc
refert, & sequitur Maiol.d.libr.2.de irregul.cap.9.
numer.2,

VIII.causa est,Quando beneficiarij propter cri-
mina per eos perpetrata sunt incapaces,nam plura
42 sunt crimina,quæ reddunt†indignos obtinentes,il-
losque priuant,Fel.in c.postulasti,col.4.de rescript.
Calder.cons.20.de præbend.Io.Selu. de benef.par.
3.q.11.nu.157.cum aliis adductis a me lib.4. de re-
sign.benef.q.3.col.2.Rebuff.in prax.tit.de mod.a-
43 mit.benef.ut quia†commisit homicidium , Abb.&
alij in cap.2.de rescr.Rebuff.de pacis. possess. num.
258.Clar.§.homicidium,vel alia crimina,quæ retu-
li d.libr.4.de resign.benef.quæst.2.a nume.8.usque
ad finem,& quæ longa serie refert Lambert.de iure
patr.in 1.parte,2.libr. quæst.9. princip. per omnes
articulos illius questionis.Hi enim,cum amittant be
44 neficia,&†ea possint a quocunque impetrari.Gem.
cons.105.col.2.Gammar.de auct.Leg.a lat.lib.10.
nume.331.Boer.decis.205.col.penult.& ult. recur-
runt ad fraudem,confidendo amico,vel consangui-
neo,illisque resignando ea,ad effectum percipien-
di fructus,uel disponendi de titulo quandocunque
& quomodocūque:qđ est confidentia,ut dicitur in
§.Quare nos volētes,& in §.Itidem,& in §.Ad pro
bandum,& ibi tradidimus rationem.Idque posset e
uenire in delictis,quæ priuant ipso iure,si ea crimi-
na sint occulta:in alijs uero,in quibus criminosi ve-
45 niunt priuandi,&†declarandi priuati,indistincte,cū
hi possint resignare,Anto.de Butr.cons.43. nu.2.&
3.Guliel.cons.146.num.111.&12.lib.1. Put. decis.
223.lib.2.Crescent.decis.227.lib.1.in manuscr. Sar
* nen.de annal.qu.42.num.2.& communiter*alii, ut
late dixi,& comprobaui lib.3.de resig. benef.q. 16.
col.1.2.cum seq.

IX.causa est connexa cum præcedenti , Quando
46 beneficiarii propter crimina perpetrata nō possint
iuste dicta beneficia retinere, vel cogitant de per-
petrandis criminibus, resignantur purgato deli-
cto, habitaque absolutione, illa beneficia repe-
tant in hoc enim cadit confidentia : quia quis
confidit de amico, uel consanguineo , resignan-
do in sui fauorem , præmissa hac conuentione
de qua si constet,nulla cadit dubitatio,esse commis
sam confidentiam,si aūt non constat,ēt lex præsu-
mit eam,ut dr̄ expresse in §.Postremo,in cuius in-
terpretationē tradidi rōnem, & dixi esse materiā ni
mis frequētem, & tractatam egregie a Bar.in l.post
contractum,col.1.& 2.ff.de don.Dec.late cōs.235.
in primo dub.lariss.Mascar.de prob.conclu.815.&
Menoch.de præsum.præsum.124.per totam.

XI.causa subsequitur quando beneficiarij resi-
gnant beneficia ut habeant fructut ipsorum , uel ut
47 ministrētur dicti fructus,quibus ipsi voluerint, †&
multoties laicis,& inhabilibus.nam hęc est confidē
tia,ut dicitur in §.not uolentes,& in §. ad proban-
dum,& ibi multa adduximus . Ad comprobationē
posset exemplificari hæc conclusio in eo qui habet
48 beneficium,& non uult dicere†officium,ut tenetur,
cap.quod a te,c.diuersis fallaciis,de cleric. coniug.c.
ult.dist.92.Nauar.de hor.can.cap.7.Abb. in cap.1.
num.5.de celebr.miss.Siluest.in uerb.hora, sub pœ

na

49 nã peccati mortalis, Turrecrem. in §. 1. dist. 91. art.
5. Paludan. in 4. dist. 15. q. 5. & alii, vt retuli de resig.
50 benef. lib. 1. q. 9. col. 1. & 2. & † restitutionis fructuũ
Conc. Lateran. sub Leone X. sess. 9. §. Statuimus, Pi'
V. in Const. quam refert Nauar. in Man. c. 25. num.
122. & ideo illud resignat amico, præmissa conuen-
tione percipiendi fructus, ut habeat commodum si
51 retonere, quod iniustum est, Nauar. de hor. can. c. 7.
num. 28. & in Man. c. 25. num. 122. Secundo posset
exemplificari in eo, qui non uult in habitu clericali
incedere, cap. 6. sess. 14. de reform. vel nolit residere,
aut ordines sacros suscipere, ut supra dictum est. Nã
hæc esset confidentia, habere fructus ex pacto absq;
licentia Papæ, ut dicitur in §. Quare nos volentes, in
§. Itidem, & in §. ad probandum, & ibi late diximus
ita pari ratione paciscere, ut dicti fructus dentur al-
teri, ut hic dicitur, & in predictis §. explicatur, eo ma
52 xime laicis, qui non possunt, & † non debent fructi-
bus Ecclesiæ frui, Arch. Gem. & Præpo. in c. placuit
dist. 32. & in c. siquis hoc gesserit, 1. qu. 5. Io. Selu. de
benef. p. 2. q. 23. Alphons. Hoied. de incompat. bene
fic. p. 1. cap. ult. num. 72. Lambert. de iur. patron. lib.
* 2. in 1. p. q. 7. art. 7. & communiter * omnes uolunt,
53 vel inhabilibus, ut sunt fœminæ, † infantes, criminosi
& alii, qui fructus beneficiorum Ecclesiasticorũ nõ
debent habere. ut late prosequitur Lambert. de iur.
patron. in 1. p. 2. libr. quæst. 9. per omnes articulos,
& colligitur ex his, quæ dixi li. 4. de resign. benef. q.
3. & 9. ac lib. 3. q. 1. & sequent.

XI. causa est Senectus, & infirmitas, ut dicitur in
uers. plerique. Nam multi Beneficiarii, cum sunt senes
vel infirmi, cogitantes de morte, & quod propter-
ea beneficia per eos obtenta vacatura sint, recurrũt
ad fraudem, resignando illa in fauorem amici, vel
consanguinei, præmissa conuentione, vt uel de fru-
ctibus ipsorum beneficiorum alant profanam fami
liam ipsorum cedentium, uel illa asseruent infantib.
aut nascituris, quibus, cum fuerint habiles ad benefi
cia Ecclesiastiua, ipsa resignent. hęc est Confidentia
vt etiam colligitur in §. Quare nos volentes, & in §.
Itidem, & ibi late dixi. nam isti cedentes confidunt
de amico, quod hoc debeat facere & id valde scan-
dalosum est, ut de beneficiis ita disponatur, & quo-
dammodo per successionem dentur, c. 1. cũ ibi) not.
de pręben.

XII. causa est, quoties quis vult reseruare pensio-
nem in suo beneficio pro Titio, & cum non possit
absq; causa reseruari dicta pensio, ei resignat id be-
neficium, ut sibi retrocedat, reseruata ex causa resi-
gnationis dicta pensione. nam hæc est confidentia,
ut dicitur in §. Quare nos volentes, in §. Itidem, &
54 in §. ad hæc: cum resignatio non fuerit uera, sed †
palliata, & simulata ad hunc effectum, ut fuit reso
* lutum * in vna R. catiñ. pensionis coram R. P. D. Pã-
philio de anno 1588. xi. Martii, & late explicaui in
d. §. adhæc.

XIII. causa, quoties quis uult reseruare Titio fru
ctus, aut regressum, uel accessum, & propterea resi-
gnat in sui fauorem, ut ipse Titius retrocedat, reser-
uatis dictis fructibus, aut regressu, vel accessu. nam
hæc est confidentia, ut dicitur in §. adhæc, & ibi la-
te explicaui, & tenui id procedere, tam si fuerit resi-
gnatio, vel cessio in fauorem exemptorum a iurib.
Cameræ, & Cancellariæ, quam in fauorẽ nõ exẽpto
55 rum, ut probat dictio † Pręsertim, posita hic cuius na
tura est, includere etiam casus non expressos. Gl. in
c. ad abolendum, de fil. presbyt. & in l. illud, ff. ad le

ga. Aquil. Infitiari non potest, quin magis præsuma
tur in his exemptis a iuribus Cameræ, & Cancella-
rię ob non solutionẽ, annatarum, ut late explicaui
in §. adhæc. nam pro quolibet beneficio excedente
56 summam 24. ducat. & pro pensione † etiam excedẽ-
te dictam summam soluitur annata in expeditione
57 literarum, idest medietas † reddituum unius anni, ut
tradunt Gig. de pens. q. 26. Coras. par. 4. de benefic.
c. 4. num. 53. Mandos. de ann. cas. q. 377. nume. 167.
* Nauarr. consi. 5. de Simon. & * totadie practicatur, †
58 fuit instituta pro sustentatione Summi Pontificis,
& Sedis Apostolicæ, Barth. Belencin. de charit. sub-
sid. q. 16. uersi. & idem, Sarn. in pręfat. regul. de ual.
num. 6. Gammar. de auct. Legat. a lat. libr. 7. numer.
59 416. Sicut Aaron † summus Sacerdos habebat deci-
mam decimarum, quæ aliis Sacerdotibus dabatur,
60 Mandos. ubi supra. & has annatas † pluribus rationi
bus defendit Campeg. Annat. inst. & defens. col. 2.
61 & 3. a num. 5. usque ad fi. & eius usus est † antiquissi-
mus cum illũ receperit Concilium Viẽnen. quod
62 habitum † fuit anno 1311. teste Io. Andr. in clem. 1.
de censib. & de ea mentionem faciat Host. & Ioan.
Andr. in c. inter cætera de offic. ordin. ideo non est
63 verum, † quod refert Platina in vita bonifacij ix. fuis
se institutam a Ioanne xxij. & ampliatam a Bonifa
cio ix. nam antea erat ut late probat Gammar. in
extrau. Iulij ij. de Sim. elect. Pap. nume. 253. & 254.
cum de illa faciant mentionem Hostiens. & Io. An
dr. qui præcessere tempore Io. xxij. teste Campeg.
d. tract. num. 1.

XIV. Causa committendi Confidentiam, quo-
64 ties aliqui incapaces beneficiorum, † ut quia sunt cri
minosi, Fel. in c. ex parte, nume. 5. de rescr. Menoch.
de arbitr. iud. cas. 202. num. 37. & alii relati a me lib.
4. de resign. benef. q. 3. col. 2. 3. & 4. aut onusti benefi
ciis Ecclesiasticis, ut quia habent magnam multitu
65 dinem † beneficiorum, c. de multa, de præb. cap. quia
in tantum, eo. tit. c. dudum. 2. de elect. ubi Doctores
Lamber. de iur. patronat. part. 1. 2. libr. quæst. 7. art.
66 15. & maxime si inter se sint † incompatibilia, cap. 4.
sess. 7. de reform. Conc. Trident. extrauag. execrabi-
lis Io. xxij. in tit. de præben. Duen. reg. 71. Capr. re-
gul. 90. & dixi late lib. 1. de resig. benef. q. 1. & lib. 3.
q. etiam 1. a num. 50. usque ad fi. aut, refugientes se-
mancipari Ecclesiastico ordini, iuxta ea, quæ dicta
67 sunt supra, aut mere Laici, qui etiam beneficia † ha-
bere non possunt, ca. cum adeo, & ibi Abb. & Dec.
nu. 3. de rescr. Nauar. cons. 1. de præben. procurant
beneficia conferenda aliis, cum ipsi propter incapa-
citatem, aut incompatibilitatem, aut defectum ordi
nis habere non possent. in hoc enim, ut dicit Pius
V. duobus modis prædicti possunt committere con
fidentiam, uel quia paciscantur de percipiendis fru
ctibus ipsorũ, vel de illis beneficiis disponendis ad
libitum ipsorũ. Hæc. n. est confidentia, ut dicã in §.
Quare nos volentes, etsi non constat de conuentio
ne ex perceptione fructum, vel dispositione tituli
colligitur valida coniectura confidentiæ, ut dicitur
in §. denique si quis. Quod etiam posset hodie exẽ-
plificari in eo, quod nunc consultissime seruat. S. D.
N. Clemens viij. qui non uult concedete alia benefi
cia obtinenti quatuor titulos, uel quinque. nam ui-
dẽs aulicus, aut alter non posse impetrare pro se be
neficium, illud impetrat pro amico, familiari, uel cõ
sanguineo, ad effectum, ut possit fructus illius perci
pere, uel postea in aliud tempus illud habere pro se,
uel pro alio. nã hæc esset confidentia, & ex hoc colli

geretur,

geretur,ut dicam in §.denique.
Xv.causa committendi confidentiam ponitur in
uers.Adhæc.Quando ordinarii,& alii collatores ha
68 bentes facultatem conferendi,†aut patroni nolunt
beneficia,quæ uacant,& spectant ad eorum disposi
tionem,collationem,seu præsentationem, vere con
ferre, & libere præsentare,ut tenentur, sed curāt il
la deponenda,similiter ea conferunt,vel præsentāt.
hac ratione,hac condictione,ut fructus,seu pensio-
nes capiant eorundem ipsi ordinarii,collatores, &
patroni,vel alijs faciant ministrari.nā hæc est confi
dentia, vt dicitur in §.Itidem,in cuius interpreta-
tione tradidi rationes.
Hę sunt causæ,quæ in hac Constitutione ponun
tur,ex quibus potest,& solet committi confidentia.
& prædictę causæ valde conferunt ad intelligendos
casus confidentiales positos in eadem Constit.in §.
Quare nos uolentes,in §.Itidem, in §.Adhæc & in
§.postremo,& ad percipiendas coniecturas, & præ-
sumptiones,ex quibus committitur confidentia, &
ad intelligendum coniecturas quatuor positas in ea
dē Consti.in §.ad probandum. Ideo Iudex in hac
materia iudicaturus debet in primis causam cōmit-
69 tendæ,†seu commissæ confidentiæ considerare, iux
ta ea,quę scribit Corn.cons.116.num.17.lib.2. Soc.
iun.cons.73.num.30.uol.1.Cephal.cons.80. nu.13.
70 uol.1.nam finis fini quamuis sit postremus† in pro-
posito,ac institutione est primus,ut tradidit Claud.
Cātiūcul.in tract.de off.iud.lib.1.c.2.num.1.& ideo
71 semper inspici debet cā†facti,l.uerum, ff. de furt.&
ibi Gl.late,l.cū tale,§.ult.ff.de cond.& demōst.Gl.
l.legata inutiliter,ff.de adim.leg.Gl.in c.intelligen-
tia in uerb.ex causis,de uerb.sign.& in c.& si Chri-
stus,§.quædam,de iur.iuran.
Et ultra prædictas causas expressas,& explicatas
committendi confidentiam,adsunt & aliæ,ut pro-
bant illa verba ultima eiusdem.§.Multi, ibi, *Alia
item permulta eiusce modi admittūtur, &c.* Dictio
72 enim† *Alia* implicat similia,gl.& Doctores in c.Se-
des de rescr.& in clem.1.eo.tit.Bal.in l.conuenticu
lam,col.5.C.de Episc.& Cler.Bar.in l.sed & repro-
bari,ff.de excusat.tutor.Fel.in c.cum non ab homi
ne,de Iud.& in ca.ueniens,in fi.de Sim.Alex.consi.
73 149.lib.2.& etiam dictio *Item* stat†continuatiue,&
repetit similia,Glo.Insti.de rer.diuis.§. item lapilli,
Bal.in tract.de stat.in uerb.cognoscere,nu.2. Albe.
in eo.tract.de statut.q.70.nu.25.cum seq. Ant.Bar.
74 de temp.util.& cont.c.19.nu.4.& dictio † *Eiuscemo
di* hoc idem facit,Clem.Constitutionem,de elect.
c.1.de sequester.poss.Clem.Romani,§. nos itaque,
de iur.iur.c.1.§.huiusmodi statuto, de sepult.c.1.de
magistr.Bald.cons.480.nume.2.libr.5. & est ratio,
75 quia exempla non †restringunt regulam,l. regula,§.
ult.ff.de iur.& fact.ignorant.Et hoc procedit, quo
ties in aliis causis adest eadem ratio violandi puri-
tatem immaculatam rerum diuinarum,aut disrum-
pendi neruum Ecclesiasticæ disciplinæ.& patrandi
tam imminens exitium animarum , ut patet ibi,
*quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie
violatur,disciplinæ Ecclesiasticæ neruus, disrumpi
tur,& imminens patratur exitium animarum.* Ra-
76 tio enim dicitur†comprehendere omnes casus etiā
non expressos in lege, & Constitutione.l. his solis,
C.de reuoca. donat.Card.Paris. cons.83. nume.21.
uol.3.Dec.cons.284.col.2.& tunc uidetur exempla
77 riter,& non restrictiue†facta mentio de expræssis,
& nominatis casibus Tiraq.in l.si vnquam,in uerb.
liberis,nu.57.& de utroque retract.tit.de retract.li-
gnag.§.20.nu.2.& 3.Bal.in l.1.in 1.lectura,nu.1.ff.
de iust.& iur.Et,quæ sint prædictę causæ nō expres
sæ,poteris multos casus colligere ex his, quæ dicam
in §.quare nos volentes,& §.itidem,ac §.ad probā-
dos,alios poteris considerare, argumentando a simi
li,& a verisimilitudine,ac cōiecturis.nam quis est,q
possit malitiam hominum præfinitis casibus expli-
care? Et unam habes in c.per tuas,el 3.de Simon.ut
late dixi supra q.1.

SVMMARIVM.

1 *Constitutiones Pij iiij.& Pii v. super confidentiis,
illicitas tantum comprehendunt.*
2 *Ex proœmio colligitur intentio.*
3 *Dictio, Huiusmodi restringit sequentia.*
4 *Pęna debet commensurari delicto.*
5 *Vbi non est delictum,non est pœna.*
6 *Intentio Pii iiii.& Pij v.non fuit inducere nouam
prohibitionem confidentiæ.*
7 *Leges humanæ non ligant ultra finem legislatoris.*
8 *Actus agentium non operātur ultra intentionem.*

QVAESTIO X.

EXTRAVAGAN.Pii iiij.& Pii v. quas confiden
tias prohibeant.

DEcimo, Quæro , contra quam Confidentiam
emanarunt Constitutiones Pii iiij. & Pij v.de
* hac re ęditæ :Communis*opinio est,dictas extraua
gantes emanasse contra Confidentiam beneficialē
1 illicitam,†& simoniacam,ut in terminis scriptum re
liquit Nauar.in Manual.c.23.sub.num. 109. uersic.
quod autem extrauagantes,idem Nauarr. cons.26.
nu.1.& cons.27.num.1.de Simon.Idque primo col
ligitur ex proœmio dictarum Constitutionum , in
Constitutione Pij iiij. *Sane,licet dudum cum certam
simoniacæ prauitatis speciē,quam beneficiorum Cō
fidētiam vocant,&c.* in constitutione Pii V. *ad tol-
lendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ec-
clesiasticorum corruptelam,&c.* Quæ verba aperte
sonant contra illicitam,& simoniacam confidentiā
2 & tamen ex† proœmio colligitur intentio dispon&
tis,l.ult.ff.de hær.inst.Bar.in l.cum ij,§. eam transa-
ctionem,nu.1.ff.de transact.
Secundo, ex dispositiua dictarum Constitutio-
num,quę,ut ex lectura patet, principaliter loqui-
tur de Confidentia , qua quis accipit in custodiam
beneficium tertii,cum pacto,modo,conditione, ut
cedat alteri,vel fructus,&c.& dum in sequentibus
uerbis nominatur Confidentia adducitur dictio *Hu
iusmodi*,†quæ restringitur ad prædicta.l.huiusmodi
3 ff.de leg.1.
Tertio,omissis aliis multis ponderationibus,quæ
possunt fieri in uerbis dictarum Constitutionū,pro
batur ex pœnis impositis per dictas extrauagantes
quæ sunt atroces , ergo uidentur tantum imposita
contra confidentiam illicitam,& simoniacam.nam
4 pœna † debet commensurari delicto , cap. non
afferamus,distin.34.Deuterenom.c.25.Iuxta men-
suram delicti erit plagarum modus. auth. omnes
peregrini,C.comm.de success. Menoch.de arbitr.
Iud.cons.266.num.1.
Ex quo infertur,quod pœnæ huiusmodi imposi-
tæ per dictas extrauagantes non habent locum cō-

tra

tra omnem confid entiam.nam posset esse bona, ut
5 dictum est qu.1.& vbi non est delictum, † non est
pœna.l.aliud est fraus.ff.de uerb. signif.l. sancimus,
C.de pœnis,Crau.conf.311.nume.2.neque contra
confidẽtiam illicitam,ut deducit Nauar.loc.cit. sed
tantum contra confidentiam beneficialem illicitã
& simoniacam.nam tunc uendicant sibi locum hu-
* ius modi pęnæ & ita ab *omnib. tenetur,& obserua
tur:quicquid dicat Mascar.de probat. conclu.1306.
numer.35.

Ex hac autem conclusione deducitur,quod intẽ-
tio prædictorum Pontificum,scilicet,Pii iiij. & Pii
6 V.non fuit inducere aliquam † prohibitionem nouã
confidentię beneficiariæ,ut tradit Nauar.loco alle-
gato.Sed Pius iiij.intendit tollere corruptelam, &
abusum recipiendi beneficia in confidentiã & hoc
mediantibus pęnis.quod & Pius V.etiam intendit,
* inducendo modos probandi eas. Et communiter*
est receptum,leges humanas non ligare ultra finem
7 ta legislatore intentum.Nauar.cons.7.n.2.de cõst.
8 & conf.1.nu.4.ut lit.pend.quia † actus agentium nõ
operãtur ultra intentionem eorum.l.in agris, ff.de
acq.rer.dom.c.ult. de præben.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia vbique est probibita.*
2 *Constitutio est lex generalis.*
3 *Constitutio omnes ligat.*
4 *Lex generaliter loquens ita est intelligenda.*
5 *Locutio generalis nihil relinquit intactum.*
6 *Publicatio facta Romæ suffic it,ut constitutio vbique ligat.*
7 *Roma est patria communis.*
8 *Regulæ Cancellariæ ligant extra curiam.*
9 *Publicatio Romæ vbi fiat.*
10 *Cum publicatio fit in pluribus locis,maior certitudo habetur.*
11 *Constitutio ligat omnem creaturam.*
12 *Papæ omnis creatura subiecta est.*
13 *Papa est pater omnium.*
14 *Papa solus habet plenitudinem potestatis.*
15 *Papa est caput uniuersalis Ecclesiæ.*
16 *Papa est Vicarius Christi.*
17 *De necessitate salutis quisque subest Papæ.*
18 *In regno Franciæ constitutiones contra confidentiarios non fuerunt receptæ.*
19 *Lex usu non recepta non ligat.*
20 *Non peccat contrauenieus legi non receptę.*
21 *Vsus contrarius tollit legem.*
22 *Ecclesia Orientalis non recepit Canones de continẽtia Clericorum.*
23 *Galli non recipiunt Constitutiones Bursales Papæ.*
24 *Confessio non accepta non nocet.*
25 *Lex quando non dicatur obseruata.*
26 *Rex Galliæ permittit confidentias.*
27 *Sententia lata contra legem est nulla.*
28 *Sententia lata contra legem non receptam est ualida.*
29 *Sixtus Quintus prohibuit confidentias etiam in Gallia.*
30 *Verba ex constitutione Sixti V.super hac re.*
31 *Sixtus V.qua ratione moderetur pęnam in dicta Cõstitutione.*
32 *Regis Franciæ factum,& mors prodigiosa.*

QVAESTIO XI.

AN in omni loco Confidentia sit prohibita,& quid in Francia.

VNDECIMO Quæro,An Confidentia sit ubi-
* que prohibita? Communis * opinio est affir-
1 matiua,vt sit † prohibita non solum in curia,sed etiã
extra,tam in Italia,quam ultra montes.nam prohi-
bitio committendi Confidentias emanauit per Cõ
stitutiones,scilicet,Pii iiij.& Pij.v.iuxta ea,quæ scri-
bit Abb.& post eum Dec.nu.8.in rubr.de consti.&
* ita*communiter appellantur,& allegantur. Consti
2 tutio † autem est lex generalis,c.constitutio, disti.2.
habetur in rubr.de const.in princi.Sarn. in prooem.
reg.q.2.num.9.Rimin.iun.in c.1.num.98.de const.
3 ideo vbiq;, & † omnes ligabit,c.1.& ibi Ant. de Bu-
4 tr.Abb.& alii de constit.Ad quod † facit generalitas
dictarum Constitutionum.l.1.§.quod autem.ff. de
aleat.l.in fraudem,in fi.& ibi Bal.ff.de test.milit. So
ci.in l.2.§.ex his,in principio,ff.de verb.obli. Crau.
5 consi.92.num.4.locutio † enim generalis nihil relin
quit intactum.Bald.consi.205.lib.1. Crauet. consi.
133.num.5.
6 Amplia primo, ut † sola publicatio facta Romæ
sufficiat ad hoc,ut liget extra curiam. Io. Monac.in
regul.in generali,de reg.iur.in 6.Io.Andr. super da-
ta 6.Henric.Boic.in c.2.de const.Paul.Eleaz. in pro
œm.Clem.Sarn.in proœm.reg.Cancell.q.2. colu.13.
ubi etiam dicit ita obseruari,ut in curia publicen-
tur omnes Constitutiones perpetuę,& ligent per to
tum orbem,& sint in usu,Decis.Tholo.444.in 2.du
bio,& ideo alia publicatio facienda in aliis locis nõ
requiritur,Imol.in proœm.Clem. ubi dat rationem
quia Papa habet pedes plũbeos,& est quasi immo-
7 bilis,dans cuncta moueri,& quia Roma † est patria
communis.Dec.in c.1.col.5.de præben. Fulgos.cõs.
62.col.2.Fel.in c.vlt.in 14.col.in gl.ult.de for. cõp.
Inn.in c.exposuit,de dilat.Bal.in l.1.§.ait prætor,ff.
de postu.Abb.in c.dura,de crimin.fals.
Ita regulæ Cancellariæ,licet dumtaxat publicen
8 tur Romæ in cancellaria,ligant tamen † omnes etiã
extra curiam,ut tenuit Rota in pluribus causis teste
Sarn.in d.proœm.regu.q.2.col.11.Pauin.in prælud.
extrauag.Fel.in cap.2.de rescr.Mil.in uerb.lex, §.2.
Dec.in l.1.col.ult.ff.si cert.pet.Barbat.cons.57.col.
2.lib.1.Decis.Thol.444.Bert.cons.287.n.21.& obs.
292.nu.8.lib.1.Cassa.cons.50.col.5.Rip.in ca.2. de
* rescr.&*communiter Doctores.
9 Idque comprobatur, quia stylus communis † sic
est,ut publicatio fiat Romæ ad valuas Basilicarum
Lateranen. & Principis Apostolorum, & in acie
Campi Floræ,ut attestatur Sarn. loc.cit. & tota die
fieri uidemus, & tamen stylus obseruandus est
ut lex.
10 Verum,si publicatio fiat etiam † alibi,ex abundã
ti cautela maior certitudo habebitur. Alexã. consi.
31.num.5.lib.6.late idem Alex.cons.181. num.12.
lib.6.Cæpol.cons.13.cum aliis,ut per Card. Paris.
cons.171.nu.5.uol.4.Ceph.consi.720.num. 7.cum
sequ.lib.5.Rol.a Valle cons.8.nu.25. lib.3. Bursat.
cons.200.nu.105.lib.2.
Amplia secundo,ut liget omnes personas Eccle-
siasticas quantumuis in maxima dignitate constitu-
tas,ut late dicetur infra.
Amplia tertio,ut omnes etiam seculares sub di-
ctis Constitutionibus comprehendantur. nam pro

prium

11 prium est Constitutionis, †ligare omnem creaturã,
c. Canonum statuta, vbi omnes Doctores hoc no-
tant de const. Ideo, vt refert ibi Fel. nu. 5. dicit Inn.
qui quotidie ad hoc allegatur, quod conditori Ca-
12 nonis, & Vicario creatoris †omnis creatura subiecta
est, facit quod habetur Io. x. c. nihil, de baptism. Ar-
chiep. Flore. in 2. part. 3. p. suæ Summæ sub rubr. de
stat. Summi Pontificis, Bal. in c. 1. col. 1. qui feud. da-
re poss. Inn. in c. super his, col. 1. de vot. Papa enim
13 †est pater omnium, & cum omni Ordinario con-
currit. Bal. in ca. 1. col. 1. quis dicatur Dux, vel Mar-
chio, facit text. in c. quando, de translat. prælat. & so-
14 lus †Papa habet plenitudinem potestatis, c. decreto,
2. q. 6. c. ad honorem, de auct. & vsu palliũ. Bald. in l.
rescripta, col. 2. C. de prec. imperat. offeren. Host. in
c. quanto, de translat. prælat. Abb. in cap. proposuit,
15 col. 3. de concess. præben. & est caput †uniuersalis Ec
clesiæ. Diu. Thom. in secun. par. q. 8. art. 1. & 4. sent.
16 artic. 15. ubi hoc probat rationibus, & est Vicarius†
Christi, non solum in quantum Christus fuit Eccle-
siæ prælatus, sed etiam inquantum fuit totius Iudeæ
& orbis dominus, Io. Scot. in tract. de perfect. statu-
um, q. 9. Fel. in d. c. 1. nu. 7. 8. 9. cum sequen. de const.
17 & ideo de necessitate salutis reputatur subesse† Ro-
mano Pontifici, ut probat D. Thom. relatus a Fel. d.
c. 1. num. 10.

¶ Limita primo, huiusmodi constitutiones editas
super confidentiis non ligare ubi usu non fuerunt
18 receptæ, & executioni demandatę: ut euenit †in Re-
gno Galliæ, prout scriptum reliquit Petr. Greg. Syn
tag. Iuris lib. 17. c. 17. num. 30.

Et ratio est, quia lex, & constitutio Principis nõ
19 recepta, nec moribus vtentium approbata, † non li-
gat, si non fuerit obseruata, sciente & tolerãte Prin-
cipe. Gloss. singularis in cap. 1. in uerb. Prangere, de
treug. & pac. & in Summ. 24. quæ. 1. Alexã. consi. 6.
lib. 4. & consi. 132. & 139. lib. 3. & absque metu in-
cursus pęnæ potest ei contrauenheri, Barto. in l. ult. §.
sed cum antiquitas, C. de curat. furios. Soc. sen. in l. si
filius, nu. 7. ff. de lib. & posth. Dec. cons. 466. num. 8.
Rimin. consi. 13. num. 27. lib. 2. Card. Paris. cõs. 104.
nũ. 69. uol. 1. & cons. 105. num. 8. uol. 4. Cæph. consi.
20 136. nu. 18. cum sequen. lib. 1. & etiam †absq; incur-
su peccati mortalis, c. quisqs, c. præcipitur, 14. q. 1. la
te Fel. in c. 1. nu. 7. de treug. & pac. nec ad hoc requi
ritur consuetudo pręscripta per decem annos, sed
21 sufficit simpliciter †usus contrarius, c. cum. de cleric.
coniug. §. 1. dist. 5. quia superior videtur eam legem
tacite tollerare, ex quo scit contrarium obseruari, &
patitur, Aret. cons. 11. procedendum col. pe. Roma.
cõs. 511. quod primum in fi. Gl. in c. de libellis, dist.
22 20. ubi Ecclesia Orientalis non recepit Canones†
de continentia Clericorum, & propter hoc non in-
cidit in hæresim, nec peccauit mortaliter, c. denique
in fi. dist. 4. late Aufr. in repet. ca. 1. not. 10. de offic.
ordi. Rebuff. super concordant. rubr. de collat. §. prę
factique ordinarii, in uerb. post præsentium accepta
tionem, dicens, quod Galli Constitutiones bursales
23 †Papæ non receperunt, ex his, quæ scribit Guliel.
de Bened. in repet. c. Raimutius, in uerb. & uxorem
nu. 233. cum sequen. de testam. Ita confessio non ac
24 ceptata non nocet, quia potest† per partem tanquã
errónea reuocari, l. 1. & 2. C. quãdo licet ab emptio-
ne disced. Cin. in l. 1. q. 6. C. de confess. Sal. in l. gene
raliter, q. etiam 6. C. de non numer. pecu. in c. si cau-
tio, col. 5. uers. fortius, de fid. instrum. Alex. consi. 90.
col. 4. lib. 1. Et regulare est, ut lex noua nõ acquirat
uires quoties successiue fiunt plures actus contra eã,
sciente conditore, aut successore, & non contradicẽ
25 te, quia non dicitur moribus †utẽtium recepta, & su-
perior videtur acquiescere illi contrauentioni, seu
inobseruantiæ, ad not. in l. de quibus, ff. de legibus
Gl. in d. c. 1. de treug. & pac. quam omnes allegant
ad hoc, & ibi Abb. & alii Doctores, Imol. in ca. cum
olim in 2. not. de Cler. coniug. Io. Andr. in addit. ad
Spec. in rubr. de clandest. despons. Oldr. consi. 259.
Ancb. cons. 278. Rom. cons. 512. quoad primum, ad
fi. Bal. in l. rem non nouam, in fine, C. de Iud. Ceph.
cons. 129. nu. 19. lib. 1. Sed post publicationem dicta
rum Constitutionum in Gallia infinitæ prope mo
dum fuerunt commissę confidentiæ, & prædictę Cõ
stitutiones nunquam fuerunt acceptatæ, & vsu rece
ptæ, ergo ad not. per Io. Ann. in c. Ioannes, in fin. de
Cler. coniug. Fel. in d. c. 1. num. 10. de treug. & pac.
& infinitæ etiam fuerunt latæ sententiæ, quibus co
gebantur confidentiarij restituere beneficia, acce-
pta sub fide ea restituendi, & hoc nedum a Iudicib.
26 inferioribus, sed etiã a supremis, & etiam ab ipso†
Rege. nam ita iudicasse Henricum II. die 29. Apri-
lis 1558. attestatur Petr. Greg. Syntag. iur. lib. 17. c.
17. sub num. 30. in fi. & huiusmodi sentẽtiæ possunt
sustineri, pręsupponendo dictas constitutiones non
fuisse usu receptas in eo Regno. nam, quamuis sen-
27 tentia lata contra extrauagantem publicatam † sit
nulla, tanquam lata contra legem scriptam, Bald. in
l. 2. C. quan. prouoc. non est. neces. Butr. in c. 1. & in
c. cum inter, de re iud. Abb. in c. Pastoralis, de fid. in
strum. late Pauin. in procem. posito in interpretatio
ne extrau. com. tamen si extrauagans non fuit usu re
28 cepta, † sententia lata contra illam extrauagantem
valet, Petr. de Anch. in clem. 1. de rebus Eccles. non
alien. Alex. in l. cum prolatis, ad fi. ff. de re iud. Fel. in
c. 1. col. 4. uers. per istam glossam dixit Petr. de An-
char. & col. 6. uers. intellige, idem Fel. in cap. 1. de re
iud. Sam. in procm. reg. q. 2. col. 15. faciunt, quæ scri-
bit Card. Zabarel. cons. 132. col. 3. & quæ late addu
cit Fel. d. c. 1. col. 4. 5. 6. 7. cum seq. de treug. & pac. &
* *communiter Doctores.

Hoc tamen nimis præiudiciale, & scandalosum
29 esse cõsiderans felic. record. Sixtus† V. per suam Cõ
stitutionem 66. incip. Pastoralis officii, datum Ro-
mæ anno 1587. statuit, constitutiones Pij iiij. & Pij
V. circa cõfidentias beneficiales editas et in Regno
Galliæ esse exequendas, & mandat quibuscunque
ordinariis sub interminatione diuini Iudicii, aduer
sus tales animaduertant: cuius constitutionis exem-
30 plum est in fine uoluminis.
31 Moderat tamen pęnas, vt facilius † executioni de
mandetur. Primo, nam secundum Constitutionem
Pij iiij. & Pij v. beneficia uacantia ob confidentiam
sunt reseruata Sedi Apostolicæ. Sixtus tamen uo-
luit beneficia uacantia ob confidentiam in Regno
Galliæ posse conferri ab Ordinariis collatoribus,
perinde ac si reseruata minime essent, qui si neglexe
rint dicta beneficia, ut præfertur uacantia conferre,
collatio, & prouisio ad proximos superiores, ut pa-
tet in §. beneficia.

Secundo, in const. Pij iiij. & Pii v. disponitur, qđ
fructus male percepti ob confidentiam spectent ad
Cameram Apostolicam. Sixtus uero in dict. consti.
in §. Fructus, concedit, ut huiusmodi fructus male p
cepti ob confidentiam possint applicari ab ordina-
riis in usum, & reparationem Ecclesiarum, in quib.
confidentia fuit commissa: & hoc forsan ex eo, quia

Galli

Galli non recipiunt Constitutiones bursales Papæ, vt dicit Rebuff. in Concord. Rub. de Collator. §. præfatique Ordinarij.

Tertio, in dictis Constitutionibus Pij IIII. & Pij V. absolutio a censuris, pœnis, & irregularitatibus propter crimen confidentiæ spectat ad Sedem Apostolicam. Sixtus uero concedit, & dat facultatẽ Nũcio ibi existenti, & Legato Auinionen. absoluendi, ut patet in §. absolutionem. sed nec etiam huiusmodi Constitutio (ut audiui) fuit in dicto Regno debitæ executioni demandata, ob temporum iniuriam, &, quod celeriter eradicari, & extirpari oportuerat, in dies magis serpere, & propagare noscitur, in maximum animarum periculum, ac scandalum plurimorum. namque paulo post Constitutionem sequu
32 ta fuerunt bella ciuilia, & magna, & Henricus† III. Rex, Aloysium Lotharingum Cardinalẽ Guisium suis satellitibus confodiendum tradidit, & Carolum Card. Borbonium, & Lugdunen. Archiepiscopũ in carcerem conijci iussit. ob quod fuit a felic. record. Sixto V. citatus ad dicendum, cur non deberet declarari excommunicatus, postremo die termini sibi statuti, cum magna & Gallorum, & totius Orbis admiratione, in proprijs castris, inter armatos, & satellites, ab inermi, ac ignoto quodã fratre Iacobo Clemente nuncupato, nondum agẽte uigesimumquintum annum, patria Senonen. ordinis Prædicatorum nihil tale cogitans, paruo gladio, ad id dedita opera paulo ante elaborato, subter umbilicum uulneratus, ac miserrime interfectus est, Kalendis Augu. 1589. post cuius mortem acerrime armis contenditur de Regno.

SVMMARIVM.

1 *An committentes confidentiam ante Pium IIII. subijciantur pœnis Constitutionis eiusdem Pij, & num. 7.*
2 *Lex futura respicit.*
3 *Verba subiunctiui temporis quid importent.*
4 *Verbum vacauisse præteriti temporis.*
5 *Lex puniens quod est cõtra ius diuinum respicit præterita.*
6 *Dispositio simpliciter prolata respicit præsentia & præterita.*
8 *Constitutio Pij IIII. non comprehendit confidentiam perfectam ante promulgationem ipsius Constitutionis.*
9 *Confidentia iure humano est illicita.*
10 *Permissione superioris pœnæ vitantur.*
11 *Constitutio non potest respicere præterita decisa.*
12 *Quod legitime fit, pœnam non meretur.*
13 *Quoties actus non est consummatus, lex probibitoria superueniens illum annullat.*
14 *Ante captam possessionem actus non est perfectus.*

QVAESTIO XII.

Confidentiarij ante Pium IIII. quibus hodie subijciantur pœnis.

DECIMO secundo, Quero, an, qui commiserũt confidentiam ante editam Bullam Pij iiij. comprehendantur hac Constitutione, & subijciantur illis pœnis.

1 Negatiuam† opinionem indistincte, quod præteritæ confidentiæ non comprehendantur, tenuit Nauar. in Man. ca. 23. sub num. 109. & sub nu. 113. & in facti contingentia nouissime respondit Io. Petr. Bini. consi. 29. num. 5. cum seq. & reperio, quod secũdum hanc sententiam consuluit idem Nauar. consi. 18. num. 4. §. 5. de Simon.

2 Et probatur ex eo, quia† lex regulariter futura respicit, & nõ præterita, c. vl. de cõst. Bal. & Sal. in l. leges, & Cõstitutiones C. de legib. Bar. in l. oẽs populi, n. 39. ff. de iust. & iur. Host. in Sum. in tit. de cõst. §. qñ cõstitutio, in fi. &* cõiter Doct. vt habetur in d. cap. ult. de const. quod etiam procedit, si ratio constitutionis antecesserit constitutionem, quia per hoc prohibitio ipsius constitutionis non trahitur retro ad tempus antecedens, sed ad futurum. Bald. & Sal. in l. testium, C. de testibus per illum tex. optime Feli. in d. c. ult. ante n. 4. uers. & ampliatur, de consti. & etiã
3 si loqueretur per uerba † subiunctiui modi, quę possent importare pręteritum & futurum. nam in proposito importabunt duntaxat futurum. Abb. in dicto cap. ult. in 4. not. Feli. num. 1. Bald. in d. l. leges, col. 4. C. de legibus. Glo. in l. cum tale, §. ult. in uerb. dixerunt, in fin. ff. de cond. & demonstrat. Glo. 2. in cap. ad hoc, de rescr. idque etiam uendicat sibi locum, si Constitutio sit antiqui iuris declaratoria, si habet verbum promulgatorium noui iuris, uel est lex noua respectu pœnæ (ut sunt prædictæ Constitutiones contra confidentias) Glo. in cap. vnico, de cler. non resid. in 6. & ibi Gemin. & alij, Feli. in dicto cap. vlt. num. 1. & omnes* alii sequuntur.

Affirmatiuam opinionem uidetur tenere Masc. de probat. concl. 1306. sub num. 35.

Quæ primo probatur in Constitutione Pij IIII. quæ uidetur loqui expresse de pręteritis confidentijs, dum dicit, non fuisse paritum a Cardinalibus monitionibus per ipsum factis, & ideo disponit, ut ipso iure vacent beneficia in Confidentiam recepta, ibi, ipso iure a die receptionis vacauisse, & uaca
4 re, ac fructuum &c. uerbum enim Vacauisse† est pręteriti temporis, & lex potest etiam præterita respicere. l. leges, la secunda, C. de legibus. l. ult. de legib. Bart. in d. l. omnes populi, nume. 40. & tunc absque dubio ea comprehendit. cap. vlt. de constit. clem. 1. in fin. de iudic.

5 Secundo probatur, quia, † quoties lex emanat ad irritandum aliquod, quod sit contra ius diuinum, vel naturale, tunc extẽditur etiam ad præterita. Docto. in cap. cum ita, de vsur. Card. Paris. in addit. ad Bart. in d. l. omnes populi, sub nume. 39. in uerb. an etiam præcedentia.

6 Tertio, quia dispositio simpliciter† prolata concernit præsentia, & præterita, cap. ad audientiam, el secundo, de eccl. ædifi. clem. ult. de rescrip. Card. in clem. 1. in 4. oppo. de cens. cum alijs, ut per Fel. in d. cap. ult. num. 16. de constit.

7 Pro resolutione† huius quæstionis existimo duos casus esse constituendos, Quorum primus erit, quãdo confidentia erat consummata, & perfecta ante
8 † Constitutionem Pij IIII. nec extabant reliquię, nã hoc casu uera est prior sententia, & communiter* recepta, vt tales confidẽtiarij non cõprehẽdant sub dicta Constitutione Pij IIII. neque ligentur illis pęnis, & ita in facti contigentia fuit resolutum* in Rota, die 17. Decembris 1568. coram Oradino, scilicet, constitutionem hanc non includere resignationem de beneficio recepto in confidentiam factam ante publicatam dictam Constitutionem, simpliciter, & absque ulla reseruatione pensionum, & regressus,

gressus, ac fructuum. & in his terminis loquitur
Nauarr.dict.capit.23.sub nume.111.uersicu. vnde-
cimo,& ratio est ea,quam supra retulimus,quia Cō
stitutio regulariter dat formam futuris duntaxat ne
gotiis,dic.cap.ult.de constitut. & quomodo confi-
dentiarii ante dictas constitutiones possunt su-
biici illis pœnis,cum ante prędictas bullas publice
reddebatur jus in omnibus tribunalibus Curiæ con
tra non reddentes beneficia in custodiam, & confi-
dentiam acceptata,Card.S.Cruc.decis.18. & 144.
Accedit, quia confidentia iure tantum humano
9 †est illicita,ergo tolerantia Papæ potuit fieri impu-
nibilis,arg.c.primo de const.li.6.Immo etiam si iu-
re diuino esset prohibita,adhuc idem esset , quia pę
næ iure humano sunt statutæ,& sic dicta permissio
10 ne pœnæ nullitatis†titulorum,& aliæ potuerunt tol
li.l.qui condēmnare,ff.de reg.iur.Not.in l.leges,C.
de legibus.
Cōprobatur,quia constitutio nō pōt porrigi ad
pterita iā decisa,& finita,ētsi expresse contrariū† ca
11 ueretur.l.cās,C.de transact.l.pe.in fi.C.de sacros.Ec
cles.l.ult.ubi Bar.C.sent.resc.non poss.Guid.de Zu
zar.in l.leges,C.de legib.optime Bar.in di.l.omnes
populi,nu.40.uers.distingue,ff.de iust.& iur. Card.
in clem.dudum,§.nos etenim,in 7.q.de sepult.Abb.
in c.non debet,de consang.& affin.Bar.in l.prima,
§.ult.ff.ad Tertul.Ang.cons.53.incip.q. proposita,
* in ult.col.&*cōiter Doct.ut per Fel.in d.c.ult.nu.2.
de const.ergo eo magis,cum id non dicitur expresse
ut in casu nostro late per Fel.loc.cit.
Et huiusmodi conclusio ampliatur,etiāsi illa con
fidentia fuerit realis: in his enim terminis loquitur
Nauar.d.c.23.sub nu.11.vers.31.
Ex quo primo infertur,quod resignationes,colla
tiones,& pēsionum impositiones factę ante consti-
tutionem Pii iiij.sunt validæ,& hi non tenentur ad
ea beneficia relinquenda.ita Nauarr. loco proxime
citato.
Secundo infert idem Nauar.hos non teneri ad re
stitutionem fructuum perceptorum ea ratione,quia
12 †qđ legitime fit,& lege permittente,pęnam nō me
retur,l.Gracchus,C.ad l.Iul.de adult.
Tertio infertur,neque aliis pęnis,ut dictum est.
Secundus est casus,quando confidentia tempore
Constitutionis Pij iiij.non erat consummata & per
fecta,& quia,qui receperunt,vt a[ff]eruarent incapa-
cibus,adhuc non resignarent in fauorem dictorum
incapacium effectorum capacium.nam hoc casu cō
cludendum,veram esse posteriorem sententiam sci-
licet comprehendi sub dicta Constitutione Pij iiij.
quod colligitur apertissime in §.quare,& in §. idcir
co,ac alibi.& hoc firmauit Rot.præfata die 17. De
cembris 1568.coram Oradino,& uoluit hanc Con
stitutionem Pij iiij.comprendere tres casus. Primus
est qui vertitur circa confidentias de futuro. Secun-
dus est circa cōfidentias,quæ tunc aderant,quia reci
pientes beneficia in confidentiam,adhuc ea retine-
bant.Tertius est de his,qui receperunt confidentiā
& resignauerunt,sed aliquod sibi reseruauerunt , ut
puta regressus,pensiones,vel fructus;& ratio est, qa
13 quoties actus non est perfectus, † & consummatus
lex superueniens prohibitoria illum annullat, & im
pedit,Gl.& idem Abb.in clem.2.in uerb.in poste-
rum,de [?]at.& qualit.& ibi Card.col.5.Bald. in l.si
ita scriptum,§ ult.ff.de leg.2.Ant.de Butr. Imol.&
alii,quos citat Fel.in c.vlt.num.11.de Const. ubi in
fert ad plures notabiles casus.

Ex quo primo infertur,quod,si commissa fuit cō
fidentia ante Constitutionem Pij iiij.verum nō fuit
capta possessio,utique Constitutio superueniens an
nullabit,& impediet,cum confidentia non sit con
14 summata,quia†non est capta possessio.c.cum in cū
ctis,§.cum de elect.l.metum,§. sed quod præter,ff.
quod met.cau.Bar.in l.si is qui recip.n.3.ff. ex quib.
causis mai. Vnde secus esset si fuisset capta possessio
* etiam per paucos dies ante.& ita*vidi pronunciari,
cum hic casus accidisset in una Salamantin. per R.
P.D.Alexandrum Catalanum, Iudicem confiden-
tiarum.nam ibi fuerat capta possessio per sex dies
ante constitutionem Pij IIII.

SVMMARIVM

1 *Lex puniens delicta,fauorabilis.*
2 *Lex respiciens vtilitatem publicam, fauorabilis.*
3 *Statutum permittens impune occidi bannitos dicitur fauorabile.*
4 *Lex obuians fraudibus,fauorabilis.*
5 *Lex tollens fraudes dicitur conformis Iuri naturali.*
6 *Ex proœmio colligitur mens legislatoris.*
7 *Statutum annullans testamentum non insinuatum, dicitur fauorabile.*
8 *Dispositio requirēs,ut instrumentum rogetur per Notarium archiuistam, dicitur fauorabilis.*
9 *In fauorabilibus lata interpretatio.*
10 *Constitutiones de confidentiis sunt odiosæ.*
11 *Lex odiosa facta in odium alicuius.*
12 *Senatusc.Macedonianum odiosum.*
13 *In confidentiis multa singularia.*
14 *Odiosum quid.*
15 *Annullatio actus pęna.*
16 *Dispositio odiosa restringenda.*
17 *Lex ad arcendum dolum,odiosa.*
18 *Dispositio partim fauorabilis,& partim odiosa censetur odiosa.& num.26.*
19 *Quod principaliter agitur,inspiciendum.& nu.23.*
20 *Lex omnis respicis vtilitatem publicam.*
21 *Leges qua ratione fiant.*
22 *Lex Canonica respicit salutem animæ.*
24 *Statutum quod masculi excludant fœminas, fauorabile.*
25 *Dispositio potentius influit in propinqua.*

QVAESTIO XIII.

EXtrauagantes prohibentes confidentias num sint
odiosę & strictę inteligendæ.

DEcimotertio, Quæro, An huiusmodi Constitu
tiones Pij iiij.& Pii v. super Confidentiis cen-
seantur odiosæ vel fauorabiles?
Quod sint fauorabiles, probatur primo quia in eis
1 agitur de puniendis delictis,& coercendis illicitis, †
qua ratione debent dici fauorabiles. Bar.in l.quem-
admodum,C.de agric.& censit.lib.xi.Rom. cons.
105.col.ult.Fel.in c.translato,col.vlt. uers. aliud est
notandum,de const.Dec.in l.factum suum,§.in pœ-
nalibus,in 4.fallen.ff.de regu.iur. in cons.65.col.2.
Alex.in l.cum quidam,ante fi.ff.de lib. & posth. &
* communiter*Doctores sequuntur.
2 Secundo,quia prædictæ Cōstitutiones† respiciūt
utilitatē publicam,& animarū salutem, ne homines
peccatis inuoluātur,qua rōne attenta,debent cense-
ri fauorabiles,Bar.& alii in l.2.C.quādo licet unicuique

que ſing. iudic. de uendic. Idem Bartol. in le.
omnes populi, numero uigeſimo tertio. ff. de
iuſti. & iur. Dec. in capit. Eccleſiæ Sanctæ Ma-
riæ columna tertia. in fin. uerſicu. & materia fa
uorabilis, de conſtitut. Caputaqu. deciſio. 15.
numero 8. parte 2. eadem ratione ſtatutum
permittens impune occidi bannitos dicitur
3 † fauorabile, quia ob utilitatem, & bonum
commune factum eſt, Albericu. de Roſat. in
tractat. ſtatu. in par. 4. quæſtio. 20. Nell. tracta.
bannit. in prima parte, ſecundi temporis in
princip. Dec. conſil. centeſimotrigeſimotertio
col. penul. in fin.

4 Tertio, quia dictæ † Conſtitutiones re-
reſpiciunt, & obuiant fraudibus, & repri-
munt lites, qua ratione debent dici fauorabi-
les Felin in capitul. de quarta, columna quin-
ta. in fin. de preſcript. ubi ſcribit, diſpoſitio-
nem factam ad obuiandum fraudibus dici
fauorabilem. ſequitur Caputaqu. deciſio. deci
maquinta. numer. 7. part. 2. Crauett. conſilio
118. numero undecimo Deci. conſilio quinto,
ad fin. & conſilio 196. columna prima. faciunt
notata in princip. Inſtitut. de Vſucap. Sarnen.
de ann. quęſtio. 4. numero quarto. quæſtio. 19.
numero ſecundo. immo, hoc attento, cum tol-
lant fraudes, & ipſius ſuſpicionem, dicuntur
5 † conformes iuri naturali, ſecundum quod
fraus eſt prohibita. Bald. in authen. Ingreſſi,
colum. 6. uerſicu. Item quod dixi, C. de ſacro-
ſanct. Eccleſ.

Quarto, quia emanarunt principaliter ad
reprimendos ambientes beneficia, & uolentes
in illis intrare per malas artes, & per fallacias,
& falſitates, & illuſiones, ut ex procemio ex-
6 preſſe colligitur, ex † quo ſolet mens legiſ-
latoris colligi. leg. ultim. ff. de hæred. inſtitut.
Roman. conſilio 436. Ideo debent dici fauo-
rabiles, ut in ſimili ſcribit Bald. in cap. primo.
§. ſi quis per ſe, ſi de feud fuer. controuerſ. in-
ter dom. & agna. in uſibus feud. facit quod
ſcribit Socin. ſenior conſil. 97. lib. 1.

Quinto, quia annullant reſignationes con-
fidentiales, & declarant eſſe nullius momen-
ti, & roboris, ergo debent dici fauorabiles.
7 nam ſtatutum † annullans teſtamentum non
inſinuatum dicitur fauorabile. Calderin. in di
ſputat. incip. Bonouienſ. ſtatu. cauetur. Ale-
xand. conſilio 119. columna tertia. uerſicul. &
ſubdit libro ſexto. & colum. ultim. Bartol. in
le. prima. num. 30. C. de ſumm. Trinit. & fide.
* Cathol. & ideo fuit * reſolutum in Rota, die
1. Iuni. 1551. in una Romana obſeruationis
contractus coram Cardinal. Sanctę Crucis,
8 quod diſpoſitio, per quam diſponitur, ut † in-
ſtrumentum rogetur per notarium Archiui-
ſtam, ſit fauorabilis, teſte Caputaqu. deciſion.
15. par. 2.

Et cum ſint † fauorabiles, interpretatio la-
ga fieri poteſt, le. prima. §. pecuniam, ff. de ca-
lumniat. l. ſed & Iulianus, in princip. & §. Ma-
cui datio, ff. ad Macedonian. capitu. quanto
de priuileg. capitul. ſi ciuitas; de ſentent. ex-
commun. libr. 6. Dec. conſi. 297. column. 2. &
conſil. 301. columna 2. not. in regul. odia, de re
gul. iur. lib 6.

His tamen non obſtantibus, contrariam o-
10 pinionem in puncto iuris exiſtimo † eſſe ue-
riorem, ut prædictæ Conſtitutiones ſint odio-
ſæ. quam etiam ſententiam conſulendo firma-
uit excellens D. Nauarra. ut patet in conſilio
2. in titu. de conſtitut. Idem Nauarr. conſi. 26.
* de Simon. & ita audio tenere * Rotam, & pro-
batur.

Primo, quia lex facta in odium aliquorum,
11 uel alicuius rei cenſetur † odioſa, & reſtringen-
da. le. qui exceptionem, ff. de condit. indebit.
12 ubi dicitur, † Sen. conſultum. Macedonian.
quod inducit exceptionem pro filiis familias
ad arcendum dolum fœneratorum, & uotum
captandæ mortis alienæ, iuxta le. prima. ff. ad
Macedonian. eſſe odioſum, & reſtringendum,
Calderin. conſilio decimoquarto. ſub titul. de
uerbor. ſignifica. Alexand. conſilio centeſimo
uigeſimooctauo. poſt princip. libro primo.
Ioan. Anan. conſilio ſexageſimonono. Decius.
conſilio ducenteſimoquinquageſimooctauo.
in caſu. numero 9. Curt. Iunior conſilio quinto
* & ſeptimo. & communiter * Doctores. ſed
huiuſmodi conſtitutiones ſunt tales. nam fue
runt latæ ad excludendum, & arcendum do-
los, & fraudes, ac uota captandæ mortis alie-
næ, quæ inducebantur per confidentias bene-
ficiales illicitas, & conſtat præfatas Conſtitu-
tiones fuiſſe factas principaliter in odium Si-
monię, & ſimoniacorum, & ad exterminan-
dum illam, & illos ab Eccleſia, ut ex procemio
ipſorum apertiſſime liquet, argum. le. ultim.
ff. de hæred. inſtitu.

Secundo, quia huiuſmodi conſtitutiones in
pluribus diſponunt præter, & contra ius com-
13 mune, † ut in diſcurſu materiæ late dice-
tur, & patet, quia inducunt pœnas atroces, &
nouas probationes, & præſumptiones contra
regulas iuris communis, puta per teſtes ſin-
gulares, & alios inhabiles, & quod intentio e-
tiam unius intendentis confidentiam ſuffi-
14 ciat: qua ratione debent † dici odioſæ. leg.
ius ſingulare, le. quod uero contra, ff. de legi-
bus. capitul. cum dilectus, de conſuetud. capit.
primo. & ſecundo. de fil. presbyte. lib. 6. capit.
quod dilectio, de conſanguinit. & affinit. Bal.
in le. non ſine, C. de bon. quæ lib. Abb conſilio
primo. colum. 2. circa fin. libro primo. & con-
ſilio centeſimodecimoſeptimo. colum. ſecun-
da. libr. 2. Corne. conſil. 89. colum. 3. lib. 3. Ar
chid. in cap. hoc, 17. q. 2.

Tertio, quia dictę Conſtitutiones, ultra an-
15 nullationem actus, quæ pœna † dici poteſt,
le. Senatus, ff. de contrahend. emptio. Gloſſ. in
capitul. decet, de immunitat. Eccleſi. libro ſex
to. Abba. in cap. 2. numero quinto. de conſti.
Bal. in l. non dubium, colum. 2. de leg. primo.
condemnant ad damna, intereſſe fructus, pœ-

nam pecuniariam, inducit inhabilitatem, & infa-
16 miam, quare pœnalis dispositio censebitur, † & re-
stringenda, cap. pœnæ, de pœnit. dist. 1. cap. in pœ-
nis, de reg. iur. lib. 6. l. interpretatione, ff. de pœn. ca.
Statutum, §. quod cum sit pœnale, de elect. lib. 6. l. fa
ctum cuique, §. in pœnalibus, ff. de reg. iu. ex quibus
dicit Naua. d. cons. 2. nu. 4. has Constitutiones non
solum esse pœnales, sed pœnalissimas.
17 Quarto, quia lex disponens † aliquid ad arcendũ,
& euitandum dolum, & malitiam, censetur odiosa,
* Bal. * communiter receptus in l. pen. n. 5. C. de pact.
18 Quinto, comprobatur, quia dispositio, † quæ par-
tim est fauorabilis, & partim odiosa, debet reputari
odiosa, si principaliter facta est in odium, licet mi-
nus principaliter respiciat fauorem alicuius. Docto
res in l. quæritur, ff. de stat. homin. Gemin. & Fran.
in cap. sciant cuncti, de elect. lib. 6. Sed præfatæ Cõ-
stitutiones principaliter emanarunt propter odiũ,
vt ex procemio apparet: ergo odiosæ. nam nõ ideo
leges debẽt dici fauorabiles, quod secũdario, & mi-
nus principaliter inducant vtilitatem publicam, vel
priuatam: sed, quando fiunt immediate, & principa
liter ad illam inducendam. cum ergo prædictæ Cõ-
stitutiones immediate, & principaliter sint factę ad
tollendas fraudes, & crimen odio dignissimum, &
inducant pœnas grauissimas, & multa exorbitantia
à iure communi propter odium confidentiæ pesti-
lentis beneficialis, censeri debent odiosæ, & restrin
gendæ, iuxta not. in l. cum quæritur, ff. de stat. hom.
19 quamuis per † consequentiam respiciant vtilitatem
publicam, & priuatam, quæ consistit in obseruandis
legibus diuinis, & humanis, Barto. in l. quemadmo-
dum, C. de agric. & cens. lib. 11.
Ex quibus contraria de facili tolluntur. nam pri-
mum non est verum, cum in lege imponente pœnã,
si consideretur principaliter odium alicuius, vel cu-
iusdam rei, dicitur odiosa, l. exceptionem, ff. de con-
di. indeb. Mandos. de annal. q. 3. col. 2.
Ad secundum, optime respondet Nauar. d. cons.
2. nu. 5. de const. non sufficere, ad hoc, vt lex sit fauo
rabilis, quod quomodocumque respiciat utilitatem
publicam, quia sequeretur, omnem legem, etiam
Macedoniam, esse fauorabilem, quia omnis lex ali-
20 quo modo † respicit vtilitatem publicam, vt colligi-
tur ex definitione legis, §. erit autem, dist. 4. dũ ait,
communi ciuium vtilitate fieri. Hinc dicit Fortun.
21 Garz. de vltim. fin. in princ. omnes † leges etiam ciui
les fieri ad quærendam fœlicitatem æternam, quæ
est omnium vtilitatum publicarum, & priuatarum
maxima, & suprema, quo attento nulla lex etiam sę
cularis dici posset odiosa, quod est falsum: &, cum le
22 ges Canonicæ factę sint ad finem † quærendi fœlici
tatem æternam, Nauar. in cap. inter uerba, 11. quæ.
3. conclus. 5. & in cap. cum minister, 23. quęst. 5. nu.
29. sequeretur, nullam legem Canonicam esse odio
sam, quod est falsum. nam nulla lex quantumuis iu-
sta est adeo pœnalis, & exorbitans a iure communi,
quę non sit facta aliquo modo ob vtilitatem pu-
blicam.
Accedit, quia tunc lex dicitur fauorabilis, quan-
do respicit utilitatem publicam, cum illam respicit
23 immediate, & principaliter, † & non quando secun-
dario, & in quadam consequẽtia, vt in casu nostro:
cum regulare sit in vnaquaque materia esse atten-
dendum, quod principaliter agitur, & non quod se-
cundario. l. si quis nec causam, ff. si cert. petat.
24 Hinc statutum, † quod masculi fœminas exclu-
dant, quia in fauorem masculorum principaliter, &
pro conseruandis bonis in familia emanauit, dicitur
fauorabile, attenta hac ratione principali, Cyn. in l.
1. C. de adult. Ang. cons. 68. num. 4. Anch. cõsi. 112.
num. 6. Craue. consi. 118. num. 10. Curt. Iun. consil.
87. num. 5. Socin. Iun. consi. 10. num. 3. lib. 4. Ber. cõ
si. 14. num. 9. li. 2. Mazol. consi. 8. nu. 34. Dec. in l. ve
nia, colum. 3. ff. de in ius vocan. Semper enim atten
ditur, quod principaliter. nam dispositio potentius
25 influit in immediata, † & propinqua, quam in remo
ta, l. lecta, ff. si cert. pet. Hinc est, quod Constitutio,
quæ partim est fauorabilis, & partim odiosa, debet
26 reputari odiosa, si principaliter † facta est in odium,
licet minus principaliter respiciat fauorem alicuius.
Gem. & Franc. in cap. sciant cuncti, de elect. libr. 6.
l. 1. in princ. ff. de auct. tutor. l. vlt. §. fructus, ff. quod
in fraud. cred. l. nauis, ff. ad le. Rhod. de iud.
Ad tertium patet responsio ex supradictis, & ex
his quæ diximus in quarto fundamento huius opi-
nionis firmatæ.
Ad quartum etiam fuit responsum: vnde non est
opus rursus replicata responsione.
Ad quintum etiam fuit responsum, & faciunt,
quæ dixi in tertio fundamento huius sententiæ:
Quare ex his concludendum erit, Cõstitutiones
has Pij IIII. & Pij V. super Confidentijs beneficia
libus esse odiosas, & per consequens restringendas,
& strictam in eis esse faciendam interpretationem.

SVMMARIVM

1 *Constitutiones contra confidentiarios obligant in foro conscientia.*
2 *Leges humana obligant in foro conscientia.*
3 *Præscriptio procedit etiam in foro conscientia.*
4 *Ius accrescendi habet locum etiam in foro conscientia.*
5 *Papa prohibet confidentias.*
6 *Leges considerantes peccatum, obligant in foro conscientia.*
7 *Expressum quod colligitur ex vi verborum.*
8 *Credens Papam non posse condere legem, est hæreticus.*
9 *Coniectura confidentia, an obligent in foro conscientię.*
10 *Vbi adest peccatum, quis obligatur in foro conscientia.*
11 *Forum conscientia, nititur veritati.*
12 *Forum conscientia nemini parcit.*
13 *Conscientia, idem, quod Iustitia.*
14 *Conscientia, est scientia cordis.*
15 *Forum conscientia, appellatur boni, & æqui.*
16 *Forum conscientia regulatur secundum ius, & rationem naturalem.*
17 *Conscientia, soli Deo patet.*
18 *De omnibus confitenti creditur.*
19 *Lex fundata in præsumptione, in foro conscientia non obligat, si veritas est in contrarium.*
20 *In foro conscientia fictiones non attenduntur.*
21 *Forum conscientię non alligatur apicibus iuris.*
22 *In foro conscientia non est locus litibus.*
23 *Conscientia non ligat, quos natura non obligat.*
24 *Conscientia ad terminos iuris naturalis, & gentium reducitur.*
25 *Quoties aliquid fuit factum, sed non principaliter, in foro*

foro conſcientiæ non obligat.

26 *Non valet argumentum de foro exteriori, ad interius.*

27 *Ex mutuo quando oriatur confidentia.*

28 *Solutio pro expenſis, quando ſit confidentia.*

29 *Datio pro ceſſione iuris, ſuper beneficio litigioſo nõ eſt Simonia.*

30 *Cauſa principalis, quæ ſit.*

31 *Pœnæ impoſitæ contra confidentiarios non debentur in foro conſcientiæ.*

32 *Pœna quando imponatur in foro conſcientiæ.*

33 *Fur in foro conſcientię non tenetur ad pęnam furti.*

34 *Forum conſcientiæ validat actum, in quo eſt prætermiſſa forma.*

35 *Habentes titulum inualidum, quando ſint tuti in foro conſcientiæ.*

QVAESTIO XIIII.

Pœna impoſita per Pium IIII. & Pium V. contra Cõfidentiarios, an debeatur in foro conſcientię.

DEcimoquarto, Quæro, An Conſtitutiones Pij IIII. & Pij V. ſuper hac materia editæ obligẽt
1 & ligent in foro conſcientiæ? Affirmatiue eſt † reſpondendum.

Primo, quia non ſolum leges diuinæ, ſed etiam humanę iuſtę, tam ſæculares, quam Eccleſię obligãt
2 † in foro conſcientiæ. D. Tho. 1. 2. q. 69. art. 5. Abba. Ant. de Butr. Anan. & cõiter in c. 1. de Conſtit. Gl. 1. in c. quæ in Eccleſiarũ. ubi Bal. eo. tit. Fede. de Senis, conſi. 21. Petrus de Anch. conſi. 14. Bal. in auth. Ingreſſ. col. 4. C. de ſacr. ſan. Eccl. Alex. cõſ. 28. co. 4. li. 1. Arch. Flor. in Sum. p. 1. tit. 18. c. 1. col. 2. And. de Iſern. in c. 1. §. 1. ad tit. de pac. Iuran. firm. Abba. in procemio Rex pacificus, col. 2. &* cõiter DD. ut p Nau. in Man. c. 23. n. 48. latiſſ. Alſ. a Caſt. de pot. le. pœn. li. 1. c. 4. & c. 13. ad Rom. & ex alijs, vt per Aff. loc. cit. Et iõ iura, q̃ loquuntur de præſcriptione, cũ
3 bona fide, ẽt in foro † conſcientiæ procedunt. Inno. in c. cura, de Iur. pat. Abb. in c. uigilant, col. 2. de pręſcr. & ex alijs, vt per Deci. in d. c. 1. nu. 63. de conſti.
4 & ius † accreſcendi, de quo in l. 1. §. ſi ex fundo, ff. de hær. inſt. ẽt hẽt locũ in foro conſcientię Abb. in ca. 2. de teſta. Petr. de Anch. & Imol. in c. 1. eo. titu. Sed hmõi Conſt. ſunt iuſtæ, cum occurrãt fraudib. & ꝓhibeant illicitum, ut dictum eſt ſupra. Ergo. idq; eo magis, cum habeant uerba p̃ceptiua. D. Tho. 2. 2. q. 186. art. 9. Caiet. 1. 2. q. 69. art. 4. & ſint latæ à ſupre
5 mo † Principe Eccleſiaſtico, Pet. de Anc. in c. cõſtitutus, de appe. Abb. in c. cum cauſam, col. 4. de teſtib.

Secundo, quia deprehenditur ex verbis ipſarum Conſtitutionum, cum imponatur pœna exõicatio-
6 nis, & † conſideretur peccatum, ideo uidentur ſatis habuiſſe intentionem obligandi ẽt in foro conſciẽtię, iux. ea, quæ ſcribit Dec. d. c. 1. nu. 62. de conſt. Nauar. d. c. 23. nu. 49. & ſatis expreſſum dr̃, quod ex vi
7 uerborum † colligitur. Bar. in l. vxorẽ, §. agri plagã, ff. de le. 3. Cepha. conſi. 133. nu. 8. & 135. nu. 2. lib. 1.

Et hanc opinionem in terminis videtur firmare Maſca. de proba. caſ. 1306. volu. vlt. Hinc dicimus
8 † tranſgrediens legẽ Canonicã peccat, &, ſi crederet Papam non potuiſſe eam facere, eſſet hæreticus, ca. nulli fas, diſt. 19. Gl. in c. generali, de e ect. in 6. Car. in clem. 1. in q. 9. de ætat. & qual. Arch. in c. violatores, 25. q. 2. Gem. in c. 2. in antepen. col. de conſt. lib. 6. & in c. nomine dñi, diſt. 33. Io. Anan. in c. 1. de maled. cum alijs, ut per Fel. in c. per tuas, nu. 7. de Sim. D. Th. 2. 2. q. 44. per totũ, & in 4. ſen. di. 15. q. 3. ar. 1.

Dubiũ tamen eſt, an modi, ex quibus voluit Pius
9 V. probari confidentiam, ſicut obligãt † in foro exteriori, obligent in foro interiori, & ſic cõſcientię? Nauarr. in Man. c. 23. ſub nu. 109. uerſ. 5. uidetur firmare negatiuam opinionem. Maſcard. autem d. caſu 1306. col. vlt. affirmatiuam, & reprehendit Nauarr. Quid dicendum?

Ego diſtinguo, quod aut in caſibus, in quibus intrant præſumptiones, & coniecturæ conſideratę à Pio V. in d. Conſt. ut præſumatur confidentia, adeſt veritas, quia uere fuit commiſſa, & hoc caſu vera eſt
10 poſterior ſententia. nam, cum adſit reuera † peccatũ, modi conſiderati per Pium V. obligant etiam in foro conſcientiæ, vt poteſt colligi ex his, quæ dicũtur per Be. Ant. 3. par. tit. 3. c. 1. §. 5. Io. Mai. in 2. di. 24. q. 18. Bea. Aug. li. 10. de Trin. S. Th. 1. 2. q. 74. Mag. ſen. in 2. diſt. 24. Caiet. in Sum. in verbo delectatio.
11 forum enim † conſcientię nititur veritati. c. a nobis, el ſecundo, & c. inquiſitioni, de ſen. exc. Bal. in auth. ingreſſi, col. 8. C. de ſacr. ſan. Eccl. Abb. in c. Raynal-
12 dus, col. 3. de teſt. & nemini † parcit, Fel. in c. ſicut dignum, in 4. col. de homic. nec in eo eſt locus miſeri
13 cordiæ, cum ſit idem † conſcientia, quod iuſtitia. Bal. & Præpoſ. in c. 1. col. 1. quæ ſint Rega. Rip. in Rub.
14 ex. de iud. col. 18. & conſcientia † eſt ſcientia cordis. Bal. in c. uigilanti, col. 2. de præſcr. & de eo non põt occultari, c. cum ęterni, de re iud. Card. Pariſ. in c. uigilanti, nu. 15. de præſcr. Cæpoll. de ſimulat. cont. n.
15 242. & ideo forum conſcientię † appellatur forum boni, & æqui, & tribunal ueritatis, Bal. in l. 1. col. 3. C.
16 de confeſſ. regulatum ſm̃ rationem † naturalem. Riminal. iun. in c. quæ in Eccleſiarum, nu. 101. de conſti. & ſecundum Ius naturale, & gentium, Anto. de Burg. in c. Canonum ſtatuta, nu. 243. de conſtitu. ac
17 ſoli † Deo patet. nam alijs eſt abſconditum, c. in ciuitate, de vſur. Fortun. Garz. de vltimo fine iur. Can. & ciu. nu. 63. Patiſ. d. ca. vigilanti, nu. 15. Simanc. de capt. Inſtit. tit. 9. nu. 248. Fel. in c. audiuimus, de Simo. & in d. c. ſicut dignũ in fi. de homic. Non mirũ ergo, ſi in foro conſciæ ſtatur dicto aſſerentis, & de
18 oĩbus † confitenti creditur, c. ſignificaſti, de homici. Gl. in c. placuit, de pœn. diſt. 6. Glo. in clem. 1. de Paroch. Oldrad. conſil. 183. colum. 3. Alex. in l. ſi ſic legatum, col. 2. ff. de leg. 1.

Aut vero in p̃dictis caſib. ueritas eſt in cõtrariũ, & tunc uera eſt prior ſnĩa Naua ut non obligent, q̃ uſ firmare idẽ Naua. conſ. 51. de Sim. & quam probo, quia lex fundata in pręſumptione, vt eſt p̃dicta
19 Conſtitutio Pij V. in foro conſcientię nõ obligat, † ſi veritas eſt in contrariũ, Inn. in c. quia plerique, de immunit. Eccl. Inn. Io. And. & Abba. in c. is qui, de ſpõſ. Petrus de Anc. in reg. Poſſeſſor, col. 13. de reg. iur. in 6. Bal. in l. cũ qs, col. 8. C. de iuris, & fact. igno. qui refert, ita fuiſſe Bononiæ diſputãdo cõcluſum, cũ alijs, vt p Dec. in d. c. 1. nu. 67. de conſtit. Iaſo. in rub. ff. de acq. hære. & in l. etſi inutiliter, col. 2. C. de fideicom. Felin. in cap. ſicut dignum, in fi. de homi. Niconit. in cap. quoniam contra, nume. 697. par. 1. de probat. quia in dicto foro, nec præſumptiones,
20 nec † fictiones attenduntur, Sarn. de non iudic. iux. for. ſuppl. quæſt. 14. nu. 5. & diximus ſupra. nam fo-
21 rum conſcientiæ non eſt alligatum apicibus iuris, † nec ſtrepitui iudiciorum. Archidia. cap. ſcriptum. 6.

q.3.Dec,in cap.cum dilecto,de confir.vtil. vel inu-
22 til.Sarn.d.q.14.num.13.nec locus † litibus.Rebuff.
in cap.postulastis,num.232.de cler.excomm.mini-
23 strat.& ratio est, quia conscientia non ligat, † quos
natura non obligat.Bald.in l.1.in fine,C.de vect.&
commiss.cum conscientia ad terminos iuris natura
24 lis, † & gentium reducatur. Abba.in cap.1.in fin. de
restitu.in integr.

Ex quibus infertur,ad conclusionem,valde vti-
lem,& necessariam in foro conscientiæ,non esse cō
25 fidentiam,quoties aliquid fuit factum,sed † non prin
cipaliter,vt respondit Nauarr.consil.23.num. 2.de
Simon.ubi loquitur de præsentante aliquem ad be-
neficium,pro consequendo aliquod beneficium ab
eo, vel aliud ius spūale,sed hæc non fuit causa prin
26 cipalis,& concludit in foro exteriori † confidentiæ
præsumptionem resultare, in foro autem interiori
nequaquam,arg.c.sicut,de Sim.& quod dicit Diu.
Thom.2.2.q.100.art.3.Idem Nauar.in Man.c.23.
num.100.in 4.not.Idemque videtur firmare idem
Nauarr.consi.51.de Sim. vbi uult, in foro interiori
27 nullum oriri confidentiæ † crimen ex mutuo facto a
resignatario resignante,principaliter ad augendam
amicitiam,secundario ad facilitandum consensum,
ex his,quæ scribit D.Th.2.2.q.78.art.2.& ibi Caie.
Sot.de iust.& iur.li.6.q.1.art.2.& idem Nauar. con
si.71.num.1.uersi.2.tit.de Sim.consuluit,in foro cō
scientiæ non esse confidentiam, solutionem quan-
dam factam principaliter non pro beneficio,sed ꝓ
28 certis † expensis,arg.c.humanę aures,22.q.15. c. tua,
de sponsal.hoc etiam scripserat consi.71.præced.n.
4.arg.l.illicitas,§.veritas,ff.de off.præs.& consi.69.
eo.tit.de Sim.scribit idem Nauar.dationem pecu-
29 niæ pro cessione † iuris super beneficio litigioso non
esse simoniam in foro interiori, non habuit mentē
emendi ius spūale,sed recuperandi impensas, quas
fecit,vel redimendi uexationem, & nulla indigere
30 absolutione.Et quæ sit † causa principalis,docet Na
uarr.consi.9.nu.3.de Simon.

31 Rursus dubitatur,an pœnæ impositę † per d.Con
stit.Pij IIII.& Pij V.debeantur in foro conscientię?
* Negatiua respondetur.nam * communis conclusio
32 est,pœnam,quæ imponitur à lege pro † delicto,non
deberi in foro conscientiæ.Glo.in ca. fraternitatis,
12.q.2.Dec.in c.1.nu.72.de constit. ubi attestatur
* de * communi.Hinc fur in foro conscientiæ non te
33 netur † ad pœnam furti.Bald.in le.post decisionem.
in fin.C.de furt.Anchar.consi.46.Alex. cons. 109.
colum.3.lib.5.

Et hic non omittam , quod forum conscientiæ
ligat,& validat actum, in quo est prætermissa for-
34 ma † tradita,vel non seruata, dummodo dolus non
interuenerit,Innoc.in c.quia propter,de elect. Io.
Andr.& Abb.in c.is qui.de spons.Abb.in c.1.de cō
stit.vbi Fel.& Dec.nu.28.in 1.lect.& 2. lect.nu.19.
Gemin.in c.1.per illum tex.de sponsal.in 6. Anc.in
c.beneficium,in 7.q.de regular.Ias.in l. si nō fortē,
in prin.nu.4.ff.de cond.indeb.Gig.de pens. qu. 34.
nu.9.quod nota pro eo,qui non publicauit resigna-
tionem,iux.Gregorianam nō emisit professionem
fidei,non fuit approbatus ab examinatorib. electis
* in Synodo diœcesana,habuit beneficium ꝑ electio
nem,non seruata forma tradita a iure,uel per præ-
sentationem patroni elapso tp̄e,aut per collationē
non habentis facultatē,vel habentis,& nō uolentis
conferre propter excommunicationem,suspensio-
nem,aut aliam causam.nam isti omnes uidentur tu
35 ti † in foro conscientiæ.Abb.in c.1.de in integ. rest.
ad fi. Anch.in reg.1.de reg.iu.q.7.in prin.col.34.Ti
raq.in tract.de leg.connub.Gl.2.nu.20.Boer. deci.
1.nu.15.cum alijs allegatis per Couar.in c. cum es-
set.nu.5.de test.& in reg.peccatum. §.3. nu.9. Do.
Sot.li.4.de iust.& iur.q.8.art.3.& plura exēpla hu-
ius notabilis conclusionis affert Niconit.in ca.quo-
niam contra,par.1.nu.682.de probat.

SVMMARIVM.

1 *Super omnibus beneficiis committitur confidentia.*
2 *Monasterium quod.*
3 *Cathedralis Ecclesia dicitur Episcopalis.*
4 *Cathedralis Ecclesia cur vocatur.*
5 *Episcopus qua ratione recipit Cathedraticum.*
6 *Metropolitana Ecclesia,dicitur Archiepiscopalis.*
7 *Nomine Cathedralis,an veniat Metropolitana.*
8 *Beneficia appellantur pluribus modis.*

QVAESTIO. XV.

Confidentia super quibus beneficijs committatur.

DEcimoquinto, Quæro,super quibus beneficijs
* cadat Confidentia? Communiter * ab omni-
1 bus tenetur,posse committi confidentiam † super
omnibus,cuiuscunque dignitatis, & qualitatis sint.
quod satis expresse colligitur ex dicta Consti. 108.
Pij IIII.ibi, *Idcirco omnes , & singulas Ecclesias,*
etiam Metropolitanas , & alias Cathedrales , ac
Monasteria etiam Consistorialia, Prioratus, Prapo
situras,dignitates etiam maiores , & principales,
ēt Conuentuales, Personatus , administrationes , &
officia,cæteraque beneficia Ecclesiastica,cum cura,
& sine cura,secularia,& quorumuis ordinum regu
laria,etiam de iure patronatus,etiam laicorum , &
nobilium,& illustrium,etiam ex fundatione,& do
tatione existentia,&c. Ex quibus uerbis patet , cō-
prehendi omnia beneficia,ēt regularia,oēs dignita
1 tes,ēt principales,& conuentuales,simplices, vel cu
2 ratas,cōprehendi ēt Abbatias,dū dicit, † Monaste-
ria ēt Cōsistorialia, Rebuff.sup concor.de mandat.
Apost.§.Statuimus,uerbo Monasteria,&, quod est
plus, Ep̄atū,ut colligitur ex illis uerbis,& alias Ca-
3 thedrales,nam Cathedralis † Ecclesia dr̄ Episcopa-
4 lis,quæ ob honorē Cathedræ Episcopalis † sic voca
tur,quia ibi Cathedra Episcopalis,& sedes sita est,
Arch.in c.Statutū,col.1.de rescr. li.6. Hosti. & alij
in c.ne pro defectu,de elect. & quia eius rōne Epi-
5 scopus † recipit Cathedraticū,c.conquerente,de off.
Ord.c.Pastoralis,de don.c.placuit,10.q.3. Rebuff.
in cōcor.Rub.de coll.§.1.super uerbo Statuimus,&
ēt Archiepiscopatū,vt patet ex verbo Metropoli-
6 tanas,qa Ecclesia † Metropolitana dr̄ Archiepisco-
palis.l.un.& ibi Gl.& dd.C.de metrop.Ber.li.11.c.
ut litigantes,de off.ord.li.6.c.referente,de p̄b.ca.13
7 di.21.& noīe Cathedralis, † qn̄ aliud non exprimi-
tur,continetur Metropolitana c.quamuis,c.de p̄bē.
li.6.Io.Monac.in c.unic.col.1.de rerum perm. li.6.
Idq; ēt colligitur ex Constit.Pij V.87. tū in proœ-
mio,dū dicit,Ecclesiæ,Monasteria,cęteraq; benefi
cia Ecclesiastica,&c.tū ēt in dispositiua,ibi, Eccle-
sias,Monasteria,& beneficia sic recepta,&c.Et hęc
* cōclusio stylo * cōprobat̄.nā uidemus quotidie in vr
be iudicia sup q̄buscūq; bn̄ficijs,& anno elapso fuit
plene disputatum super pretensa confidentia com-
missa in resignatione cuiusdā Archiep̄atus, & tra-
dit Nauar.consi.70.tit.de Sim.circa Simoniam cō-

missam

missam in resignatione cuiusdam officij in manib. Abbatis, vti de alio prouideretur.

8 Et alia quocunque nomine † nuncupentur, siue
beneficium, siue officium, siue possessio, siue præstimonium, siue præceptoria. cap. possessiones 16. q. 1. c. ad audientiam, de rescr. cap. conquerenti, de cler. non resid. Goff. & Compostell. in cap. postulasti, de rescr. & in c. quamuis, el primo, de præb. In 6. Ioan. Cald. in c. in nostram, col. 9. de rescr. Anchar. in ca. 1. col. 2. de regul. iur. in 6. cum alijs, vt per Barbat. in clem. causam. §. quod si forsan, sub nu. 3. de elect.

Ab hac autem conclusione generali excipitur Papatus, & Cardinalatus: nam hæ dignitates non solent renunciari, ut late scripsi lib. 2. q. 1. & ideo, &c.

SVMMARIVM

1 *Dispositio intelligitur de re perpetua.*
2 *Manualia non sunt beneficia perpetua.*
3 *Beneficia sui natura sunt perpetua.*
4 *Vbi verba non competunt, neque dispositio.*
5 *In generali dispositione non continentur regularia.*
6 *Regularia non comprehenduntur in reseruatione beneficiorum.*
7 *Regularia non comprehenduntur sub regula de annali.*
8 *Regularia non comprehẽduntur sub regula de triennali.*
9 *Superior potest ad nutum reuocare tenentes beneficia manualia.*
10 *Pœnam non meretur, quod a lege permittitur.*
11 *Confidentia committitur etiam in manualibus regularibus.*
12 *In Manualibus committitur simonia.*
13 *Confidentia, est crimen simoniæ.*
14 *Confidentia, quare prohibita.*
15 *Idem ius, vbi eadem ratio.*
16 *Monasteria, sunt beneficia regularia.*
17 *Prioratus, sunt beneficia regularia.*
18 *Præpositura, beneficia regularia.*
19 *Beneficia conuentualia, dantur religiosis.*
20 *Regularia omnia manualia, de iure communi.*
21 *In claris nullum dubium.*
22 *Puniuntur confidentiæ ob bonum publicum.*
23 *Constitutio de publican. comprehendit regularia.*
24 *Hodie regularia sunt perpetua.*
25 *De beneficijs manualibus iudicatur, vt de perpetuis.*
26 *Est perpetuum, quod est in potentia.*
27 *Perpetuum, quod est concessum ad beneplacitum superioris.*
28 *Perpetuum, quod est concessum sine præfinitione temporis.*
29 *Esse, vel fieri posse, paria sunt.*
30 *Superior non potest reuocare manualia sine caussa.*
31 *Regularia veniunt sub nomine beneficij.*
32 *Regularia vacant per obitum, & per renunciationem.*
33 *In reseruatione quare nõ cõprehẽduntur regularia.*
34 *Collatio debet esse absque pactione.*
35 *Prælatus regularis non potest cõferre beneficia manualia sub conditione.*
36 *Prælatus regularis non potest recipere pecuniam pro collatione.*
37 *Cogens renunciare officium cum pacto ei conferendi simile, committit simoniam.*
38 *Renunciatio debet esse libera.*
39 *Pro spirituali, non debet dari neque temporale, neque spirituale.*

QVAESTIO XVI.

IN Manualibus regularibus num cadat confidentia?

DEcimosexto, Quæro, an Confidentia committatur in beneficijs manualibus regularibus? Pro negatiua, quam multi Doctores tenebant, cũ hic casus accideret, infrascripta possunt adduci argumenta.

1 Primo, dispositio aliquid † prohibens, vel permit
tens in beneficiis, intelligitur loqui de perpetuis, c.
præcepta, dist. 55. cum alijs, ut per Calder. cons. 26.
de præb. Cassad. decis. 4. nu. 2. eo. tit. sed beneficia re
gularia, & manualia non sunt perpetua, sed ad nutũ
2 amouibilia, † & reuocabilia, c. cum ad monasterium
§. tales, de stat. monac. clem. 1. §. ad hec, eod. tit. Cle.
vnica, §. præmissa, de suppl. præl. neglig. Mil. in rep.
in uerbo beneficia regularia, Selu. de benef. par. 3.
q. 21. nu. 2. Mandos. in reg. 3. reseruat. q. 10. nu. 5.
3 Secundo, quia beneficia sui natura † sunt perpe
tua, c. satis, per versum dist. 56. Glo. in ca. Pastoralis.
7. q. 1. c. unic. de Cappel. monac. li. 6. Card. cons. 87.
Lap. alleg. 9. Card. Paris. cons. 119. nu. 16. uol. 4. Sed
hæc non sunt talia, vt supra dictum est, ergo Con
stitutiones Pij IIII. & Pij V. loquentes de beneficiis
non habent locum in his manualibus, & ita uidetur
firmare Naua. cons. 43. nu. 16. de Simo. ubi conclu
dit, nõ committi confidentiam in quibusdam per
sonatibus prouinciæ Tarraconen. attento quod nõ
sunt perpetua, &, ubi verba non competunt, clarum
4 est neque, † dispositionem competere, l. hos accusa
re, §. omnibus, ff. de accusat. l. si seruum. §. non dixit
prætor, ff. de acq. hæred. l. 4. §. toties, ff. de dam. inse.
Tertio, quia in generali dispositione non conti
5 nentur regularia, & manualia, † nisi exprimantur, ut
tradunt Achill. decis. de benef. in manuscr. Rebuff.
6 de pacif. poss. nu. 273. & patet in reseruatione † bene
ficiorum, vbi non comprehendũtur, Aeneas de Fal
conib. de reseru. .q. princ. nu. 29. uersi. beneficia re
gularia, Card. Paris. cõsi. 44. uol. 4. Io. Selu. de benef.
7 par. 3. q. 68. & 69. neque etiam † comprehenduntur
* sub regula de annal. ut fuit * resolutum die 23. Ianu.
1549. in una Albiganen. Cappe. teste Mandos. reg.
8 3. rescr. q. 11. num. 5. neque in regula † de triennali,
Moedan. decis. 169. in man. alias 340. & dixi de resi
gna. benefi. lib. 11. q. 3. nu. 83. & 85.
Ergo in his Constitutionibus Pij IIII. & Pij V.
non comprehenderentur manualia.
Quarto, accedit ratio admodum (secundum ali
quos) vrgens, quia, si potest Prælatus, & superior ad
9 nutum † reuocare, & alijs conferre prædicta benefi
cia manualia, Glo. & DD. in clem. regulares, uerbo
reuocare, de suppl. præl. neglig. Ioan. Selu. de benef.
par. 3. q. 21. nu. 2. ideo poterit etiam in confidentiã
ea conferre, cum hoc sit ei a iure permissum. & pœ
10 nam non † meretur, quod á lege permittitur, l. Grac
chus, C. ad l. Iul. de adult.
His tamen non obstantibus, contraria opinio mi
11 hi probatur, ut confidentia committatur † etiam in
manualibus regularibus.
Et moueor primo, quia in istis manualibus com
12 mittitur Simonia, vt probant plura † iura posita in
titu. ex. de Simon. scilicet, cap. veniens, cap. dilectus,
cap. de regularibus, cap. quoniam, capitu. licet heli,

 &cap.

* & cap.ne Dei,& ibi Glo.& DD.omnes*uolunt, &
tradit Nauarr. ..nsi.71.in eo.titu.de Simon. Ergo,
& pariformiter confidentia,cum confidentia sit cri
13 men Simoniæ,†Caputaq.decis.202.nu.5.par.1.
14 Secundo,quia ratio,quare†confidentia est prohi
bita,& tã grauiter punita est,scilicet ne bñficia Ec-
clesiastica indignis concedantur,ne dentur per hæ-
reditariam successionem,& ne plura vni dentur, vt
late scripsi supra,militat in his manualibus,vt omni
15 bus notum est.Ideo idem ius†statuendum erit,nul-
ga.l.illud,ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerb. oblig.
Tertio,quia expresse id exprimitur, si recte ad-
uertatur in Constitutione Pij IIII.in §.idcirco, ibi,
ac monasteria,&c. & ibi,Prioratus,Præposituras,di
gnitates etiam maiores,& principales,etiam conuẽ
tuales,& officia,&c. & ibi, sęcularia, & quorumuis
ordinum regularia,&c.Dum ergo dicit, Monaste-
16 ria,uidetur†loqui de regularibus,Ioan. Selu.de be-
nefi.par.1.quæst.2.num.56.Hoied.de Incomp.be-
nefi.par.1.cap.5.num.2.Caputaq.decis.225.par.2.
17 Dum etiam exprimit,prioratus,†videtur etiam cõ-
prehendere regulares,Oldrad.consi. 281.Cardi.in
clem.Dudum,§.Statuimus,sub num. 5.de sepultu.
Mandos.reg.3.reser.quæst.8.num.4.Dum quoque
18 Nominat Præposituras,†videtur pariformiter com
prehendere regulares,not.in cap. dudum, el primo
de elect.Selu.dicta quęst.2.nume.75.idque eo ma-
19 gis,cum dicat Conuentuales, & officia. hoc † enim
conuenit religiosis,not.in cap.Monasteria,18.quę-
stio.2.cap.Monasteria,de uit. & honest. cler.clem.
1.iniuncta,gloss.2.de elect.Pauin.de pot.Cap.Sed.
vac.par.1.quæst.10.num.20.Corrad.Brun.de sedi.
cap.7.num.5.Et omne dubium tollunt uerba sequẽ
tia,& quorumuis ordinum regularia,ex quibus uidẽ
tur omnia beneficia regularia comprehendi in hac
Constitutione super cõfidentijs edita,ut in illis quo
que committatur confidentia, & tamen regularia
20 de iure communi sunt†omnia manualia, Simonett.
decis.29.lib.1.& decis.42.lib.2.in recollect. manu-
scr.Cassad.decis.4.de præb.& decis.12.num.9.eod.
titu.Bellamer.decis.203.& dixi de resign. benef.li.
10.quęst.2.nu.39.&,cum dispositio sit aperta, nul-
21 lum†remanet dubium,l.ancillæ,C. de furt.l. conti-
nuus,§.cum ita,ff.de uerb.oblig. quod comprobãt
verba generalia posita in Constitutione Pij V.
22 Quarto,& ultimo comprobatur,†quia,cum Cõ-
stitutiones huiusmodi Pij IIII.& Pij V.emanaue-
rint ob bonum publicum, & ad tollendas fraudes
committi solitas in beneficialibus, sub illis optima
23 ratione debent comprehendi manualia, sicuti in †
Constitutione Gregorij XIII.de publican. lata ad
* tollendum fraudes continentur,vt fuit* resolutum
in Rota,28.Ian.1583.in vna Aquilanen.Prioratus,
coram Cantucio,ut scripsi de resign.benef. lib. 11.
quæst.3.num.84.& in reg.de Infir. Rebuff.in eadẽ
reg.quęst.5.in fi.Et secundum hanc opinionem exi
stimo esse iudicandum.& ita uidetur tenere Nauar.
consi.70.de Simon.
Non obstant contraria.nam ad primum respon
24 detur,vel quod hodie regularia†beneficia sint per-
petua,vt vult Gamma.in tract.de auct.Leg.a lat.li.
4.num.13.in fi.& nu.14.15.& 16.& dixi d.li.11.q.
3.de resig.benef.uel quod iudicentur de eis,vt de p
25 petuis beneficijs,†tũ considerato,qđ Prælatus for-
san non amouebit eos,ut in specie tradit Rebuff.in
tract.de nom.q.9.sub nu.27.Bonif.de Vital. in cle.
1.3.in quibus,nu.3.de suppl.plat.neglig.Gammar.
loc.cit.quod vĩ sufficere,arg.cap.vlt.de rescr.li. 6.l.
sufficit,ff.de condic.indeb.dixi de resig. benef.li. 2.
q.11.nu.5.Ideo dicit Io.Sel.de benef.par.1.q.2.nu.
26 63.†esse perpetuum,quod est in potentia,& dr̃ esse
27 perpetuum,quod† est concessum ad beneplacitum
Superioris,Gl.in clem.2.de rescr.Petrin. Bell.de re
28 nuilit.tit.7.nu.8.& etiã quod est concessum† sine prę
finitione temporis,Nicol.Moron. de treug. & pac.
29 q.32.nu.3.& esse,†vel fieri posse,paria sunt,idem q.
121.nu.143.tum quia uel hodie Superior non põt
illa reuocare,vt per Gammar.in cap.licet,nu.84.de
30 rer.permut.lib.6.uel†saltem id non põt facere sine
causa iusta,& rationabili,Io.And.de præb. cum sin
gularib.super Glo.in c.ad Monasterium, in uerbo
oportuerit,& gl.seq.de stat.Monac.li.6.& in c.insi
nuan..,si per 3.Gl.eo.tit.Idem Io. Andr. in nou in
c.nisi,super uerbo prouenientibus,de præb. Milius
in repert.in uerbo beneficium manuale, si Abb.Et
ideo beneficia nedum sæcularia, sed etiam regula-
31 ria†ueniunt sub nomine beneficij,Gl. in clem.2.de
Iud.& ibi Card.q.5.nu.15.Imol.nu.3.Fel.in ca.po-
stulasti,nu.4.in fi.de rescr.& communiter alij. Et
32 ideo Regularia†vacant per obitum,& per renuncia
tionem,vt dixi li.2.de resign.benef.q.11. ubi etiam
probaui posse resignare: ex qua etiam responsione
patet respõsum ad secundum Ar..mentum.
33 Ad tertium respondeo, speciale esse in .. reserua-
tione,ut non comprehendantur manualia,ne Papa
uideatur alteri præiudicare,vt tradunt C..lder.con-
si.26.de præ..Cassad.decis.4.eo.tit. & egregie hoc
explicauit .. mar.decis.1.incip. Mar..s Anto-
nius,in recoll.manuscr.quod uero dicitur de regula
de annali,& triennali,habet aliam rationem,ut per
Moedan.decis.169.alias 340.in manuscr.
Non obstat quartum,quia re..nde..ur, aliud es
se reuocare manualia,quod potest fieri ex disposi-
tione Iuris communis,eo modo,vt supra dictũ est,
& aliud,conferre in confidentiam,quod omni Iure
34 prohibitum est. nam collatio † debet esse libera,&
absque ulla pactione,conditione,& modo,cap.quã
pio,cap.ordinationes,cum multis al..s,1.q.1.c.cum
pridem,de pact.DD.omnes,in c.ex parte,1.de off.
deleg.Oldrad.consi.324.sub num.5.& dixi lib. 14.
de resign.benef.in princip.
Concludendum est igitur,in beneficijs regularibus committi etiam confidentiam, cum habentes
conferre debeant libere id facere.
35 Et ideo concludo,nõ posse p̃latũ†regularẽ,cuius
cũq; ordinis sit,& conditionis,cõferre beneficiũ re
gulare vacãs Titio cõditione tacita, vel exp..a,ut
infra tm̃ tp̃s illud reliqu..t,uel illud .. M..o.
nã hęc esset cõfidẽtia,eo..magis.. po..et co..era
ri aliqs ex casib.positi.. in §.m.. in Constit.Pij V.
Neque posse dictum prel..tum conferre cũ cõdi
tione,vt oẽs,uel pars fructuum de.. r Caio,vel Seio,
aut annu.. pens.. h..c .. confidentia, ut d.. in
§.Itidem,in d.Const..t.P.. V.& ibi late explicaui ni
si fieret auctoritate P..pæ.Minus posse prædictum
36 Superiorem†recipere pecuniam pro collatione.nã
committeret Simon..m,cap.quoniam, cap.ex insi-
nuatione,cap.de ..ribus, de Sim. & trad.. Na-
uar.consi...1.de ..m.ubi probat ex pluribus Simo-
niam committi ex pecunia data pro in..ressu mo-
37 nasterij.Et etiam iste Prelatus†incurrit S..moniã,si
cogit presbyterum regularẽ renunciare offic..um in
Ecclesia s.. monasterij Canonice ..rou..m,cũ pa-
cto ei conferendi aliud simile officium,quã primũ
vacauerit,

vacauerit, vt respondit Nauarr. consil. 70. titu. de Si
38 mo. quia renun. non fuit libera, vt debet esse, Rot. decis. 6. n. ... de renunc. in antiquior. Ioan. Mona ch. in cap. licet, num. 5. de rerum ... ermut. li. 6. Imol. in cap. cum inter, num. 5 ... Paris. in cap. uene rabilis, num. 45. de e... ept. Zabarell. in cap. ... tum dile cti, num. 2. de præbend. sed facta cum ... itione, de danda recompensa sufficienti, vt late dixi de resign. benefi. lib. 14. quæstio. 1. cum sequen. pro spirituali
39 enim non † debet dari, neque temporale, neque spi-
* rituale, Theolog. omnes* in 4. sen. dist. 25. D. Tho. secunda Secundæ, quæst. 100. Nauar. in Man. capit. 23. sub numero 100.

SVMMARIVM.

1 *Dispositio facta ob bonum publicum comprehendit præceptorias.*
2 *Præceptoriæ comprehenduntur in Constitutione de publicau.*
3 *Præceptoriæ sunt beneficia Ecclesiastica.*
4 *Beneficium Ecclesiasticum, quomodo cognoscatur.*
5 *Collatio beneficij, an possit competere laico.*
6 *Religiosus, qui dicatur.*
7 *Beneficium non potest conferri, nisi clerico.*
8 *Mandatum de prouidendo clericum, quomodo intel ligatur.*
9 *Fratres Hierosolymitani dicũtur personæ religiosæ.*
10 *Beneficium est perpetuum.*
11 *Perpetuum, quod dicatur.*
12 *Beneficium datur propter diuinum officium.*
13 *Præceptoriæ conceduntur simpliciter.*
14 *Simonia quando committitur.*
15 *Confidentia species simoniæ.*

QVAESTIO XVII.

IN præceptorijs cadat ne Confidentia.

DEcimoseptimo, Quæro, an Confidentia puni- bilis per dictas Constitutiones possit com- mitti in præceptorijs, quæ dantur fratribus sancti Io. Hierosolymitani?

Affirmatiua opinio mihi videtur verior.

Primo, quia Pius IIII. in dicta Constitutione in §. Idcirco, exprimit omnia beneficia sæcularia, & e- tiam regularia, cum hac qualitate, quorumuis or- dinum.

1 Secundo, quia dispositio, † quæ emanauit ob bo- num publicum, & ad tollendas fraudes, comprehen
* dit huiusmodi præceptorias, ut fuit* resolutum in Rota in una Segobien. præstimonij, 16. Iunij 1589. coram R. P. D. Mantica, in qua fuit conclusum, di- ctas præceptorias contineri in Constitutione Gre-
2 gorij XIII. de public. & dixi lib. 11. de resign. bene fic. quæst. 3. prope finem. sed Confidentia est prohi bita ad tollendas fraudes, & ob bonum publicum, vt scripsi supra. ergo.
3 Tertio, quia huiusmodi † præceptoriæ dicuntur be neficia Ecclesiastica, vt refert consuluisse Barba. in clem. causam, §. quod si forsan, num. 2 ... cum seq. de
4 elect. & mouetur, quia † esse beneficium Ecclesiasti- cum cognoscitur.

Primo, quia conferens est persona Ecclesiastica,
5 nam ad laicum non potest hoc competere, † nisi ex speciali priuilegio Papæ, cap. di... de preben. ca. vlt. de concess. præb. in Sum. 16. q. 7. in fi. Bal. in l. re- scripta, C. de precib. Imper. offe. sed ius conferendi huiusmodi præceptorias secundum Barbat. spectat
6 ad Magnum Magistrũ, qui dr Religiosus, † & Deo deuotus, ob uotum emissum, ex quo non potest re- trocedere ab illo statu, Gl. in cap. duo sunt genera, 12. q. 1. c. ut lex continentiæ, ... q. 1. cap. nulla ratio ne, dist. 93.

Secundo, cognoscitur beneficium Ecclesiasticũ, quia non potest cõferri nisi personæ Ecclesiasticæ,
7 & sic clerico, & personæ † religiosæ, ca. cum adeo, de rescr. ca. ex literis, de transact. Clem. quia contingit, §. vt aũt, de religiosis domib. Dec. in d. c. cum adeo, & alij, & laico nequaquam possit cõcedi beneficiũ, ca. Saluator, de concess. preb. dixi late de resig. bene
8 fi. lib. 4. Et ideo, cum mandatur † prouideri clerico, intelligitur de beneficio, vel officio Ecclesiastico, c. quam sæpe, de præb. in 6. c. vlt. eo. tit. & lib. Clem. vt hi qui in secundo respon. de ætat. & qualit. c. si quis Episcopus. 1. q. 3. sed huiusmodi præceptoriæ non dantur nisi fratribus Hierosolymitanis, qui dicũtur
9 † personæ religiosæ ob vota, vt per Abba. in rubr. de reg. Idem Abb. in cap. Ecclesia S. Mariæ, de constit. Soc. consi. 13. num. 36. lib. 1. Card. in Clem. cum ex eo. de sentent. excomm.
10 Tertio, dignoscitur beneficium † Ecclesiasticum ex eo, quod sit perpetuũ, & duret ad uitam eius, cui confertur, (si non uelit prop... uoluntate illud di- mittere) cap. precepta, dist. 5 ... c. Sanctorum, di. 70. ca. veniens, de fil. presb. c. pen. de cler. ægrot. Sed hu iusmodi præceptoriæ non conceduntur temporali-
11 ter, sed simpliciter, ergo † dicuntur perpetuæ, l. suffi- cit, ff. de cond. indeb. l. Iuris peritos, in princip. ff. de exc. tut. Gl. in cle... & si principalis, de rescr.

Quarto, dignoscitur beneficium Ecclesiasticum ex annexione spiritualitatis. nam propter diuinum
12 officium † datur beneficium, c. vlt. de rescr. in 6. cap. cum secundum Apostolum, de præbend. sed hoc verificatur in istis præceptorijs, cum conferantur dictis fratribus Hierosolymitanis, propter certam obedientiam in dicendis hori..., ad quam tenentur respectu ordinis, & professionis, ergo, &c.

Quarto, comprobatur hæc opinio, quia huiusmo
13 di præceptoriæ conceduntur pure, & simpliciter, † & sine conditione, & modo, ac commodo tempo- rali, ut tradit Barbat. in dict. cap. causam, §. si forsan, sub numero 30. uersiculo quinto, & ita debent dari,
14 † alioquin secundum ipsum committitur Simonia, cap. quam pio, cap. Sanctorum, 1. quæstio. 1. capit. si quis dator, cap. Saluator, 1. quæstio. 3. capit. consule re, de Simon. Si enim in his cadit Simonia, ergo &
15 confidentia, † quæ est species Simoniæ, Caputaq. de cis. 201. & 2... par. ...

SVMMARIVM.

1 *Qualibet dispositio intelligitur loqui de re perpe- tua.*
2 *Beneficia sæcularia dantur in perpetuum.*
3 *Alleganti incumbit onus probandi.*
4 *Collatores inferiores Papa non possunt conferre ad tempus.*
5 *Papa põt quoquomodo voluerit conferre beneficia.*
6 *Papa habet plenitudinem potestatis.*
7 *Papa est Vicarius Dei in terra.*
8 *Papa potest in vno Episcopatu ponere duos Epos.*
9 *Papa potest vni concedere duos Episcopatus.*
10 *Confidentia est Simonia, quia prohibita.*
11 *Auctoritas Papæ, tollit vitium confidentiæ.*

 12 *Manualia*

11 *Manualia possunt reuocari.*
13 *Differentia inter manualia sacularia,& regularia, contra.num.19.*
14 *Confidentia cadit in manualibus sacularibus.*
15 *Geminata uerba, operantur multum.*
16 *Manualia sunt etiam beneficia.*
17 *Officia,vel sunt perpetua,vel temporalia.*
18 *Manualia comprehenduntur in dispositionibus,editis ob publicam vtilitatem.*
20 *Aequiparatorum eadem dispositio.*
21 *Vbi eadem ratio,ibi idem ius.*
22 *Perpetua,qua sunt concessa ad beneplacitum superioris.*
23 *Simonia etiam in officijs temporalibus.*
24 *In personalibus Prouincia Terraconen. an committitur confidentia.*
25 *Pactio in spiritualibus prohibetur.*

QVAESTIO. XVIII.

IN manualibus sæcularibus,an cadat Confidentia.

DEcimooctauo, Quæro,an Confidentia cõmittatur in manualibus sæcularibus?
Pro negatiua,Primo facit, quod in istis uidentur
cessare uerba Constitutionum, quæ loquuntur de
1 beneficijs†perpetuis,cap.precepta, dist.55.cũ alijs,
vt per Calder.consil.26.de præbend.Cassad.decisi.
4.num.2.eod.titu.
2 Secundo,quia beneficia sæcularia†dantur in per
petuum,l.ap.alleg.9.Card.Paris.consil.119.nume.
16.uolu.4.& ita in dubio uidentur concessa, ita, ut
3 dicens†contrarium teneatur id probare,cap.si con-
* stiterit,& ibi * omnes DD. in primo not. de accu-
sat.immo Episcopi,& alij collatores, etiam Cardi-
4 nales,†non possunt conferre ad tempus . nam hoc
dumtaxat Romano,& uniuersali Ecclesiæ Pontifi
ci licet,qui potest in perpetuum,& ad tempus, &
5 sub cõditione,ac vt magis uoluerit dare† beneficia,
c.si gratiose,de rescr.lib.6.iuncta Glo. & Glo. in c.
Pastoralis,7.quæst.1.Gloss.in cap. 1. uerbo perpe-
tuis,de cappell.Monach.lib.6. Abba.in dict. cap.si
constiterit,in primo not.Anan.in ult. Fel. nume.1.
Cardin.Zabarel.consi.57.incip.Proposita quæstio,
Feli.etiam in cap.vlt.num 6.de Iud.Ioan. Selua de
benef.par.3.quæst.8.num.30.Nauarr.consi.43.nu.
6 17.de Sim.ex eo,quod in beneficialibus habeat†ple
nitudinem potestatis,cap.2.de præbend.in 6.clem.
1.in fin.ut lite penden.cap.1.& 2.dist.22.cap.in il-
7 lis,dist.80.& sit Vicarius Dei in terris,†Host. in ca.
quanto,de translat.prælat.Bald.in l.vlt.C.de sentẽ.
*8 quæ resc.non poss.& ideo in uno Episcopatu† po-
test ponere duos Episcopos,cap.nos autem,7. quæ
9 stio.1.cap.quoniam de off. ord. & uni concedere †
duos Episcopatus,ut sit Episcopus utriusque,ca.re-
latio,21.quæst.1.Quoties ergo Papa confert bene-
ficia ad tempus,illaque sic conferendo de perpetuis
efficiendo temporalia,Card.d.consi. 57. Cassador.
decis.4.& decis.12.de præbend.non uidetur , quod
possit in dictis manualibus committi confidentia,
10 quæ cessat in Papa,cum confidentia † sit Simonia,
quia prohibita,solo iure humano reprobata, & pu-
* nita,iux.Glo.*communem in cap.ex parte,1.de of
fic.deleg.in qua eius auctoritas , & scientia eximit
11 ab omnibus† pœnis,Abb.in cap.extirpandæ,§. qui
uero,sub fine,de præbend.Fel.in cap.de cætero, in
fin.de re iud.D.Thom 2.2.quæst.100.art.1. cum se
quen.Caiet.in 2 Tom.tract.9.q.1.Nauarr.in Man.
cap.23.num.108.uersi.Quod auctoritas.
12 Ergo in istis Manualibus cessat confidentia , &
quia possunt reuocari,Gammar.de pot. Le. Lega. a
lat.lib.4.num.13.& 14.& 15.vbi facit differentiam
13 inter manualia regularia,& manualia sæcularia, &
Simonett.decis.29.lib.1.& decisi. 42. libro.2.dicit,
Quod manualitas in regularibus est de iure com-
muni, in sæcularibus uero secus.
His tamen non obstantibus,contrariam opinio
14 nem existimo veriorem,ut possit considerari con-
fidentia punibilis in istis manualibus sæcularibus.
Et hoc Primo,ex Constitutione Pij IIII. quæ in
§.Idcirco,vult includere omnia genera beneficio-
rum sæcularium,& regularium,& loquitur per uer-
ba geminata,& pręgnantia, ac admodum genera-
15 lia,apta comprehendere† etiam huiusmodi,argu.l.
1.§.quid autem,ff.de aleat.l.in fraudem,ff. de testa
men.mil.ubi Bald.idem Bald.consi.205. lib. 1.eo-
16 que magis,cum etiam † hæc manualia sint benefi-
cia,Bonif.de Vitalin.in Clemen.1.§.in quibus, nu.
3.de suppl.prælat.neglig.& Pius IIII.exprimit etiã
17 officia,quæ uel sunt perpetua,† vel temporalia, iux
ta ea,quæ ponit Rebuff.in prax. tit. sæculare bene-
ficium.Ideo dicta manualia includi pro comperto
habeo.
18 Secundo,quia manualia†continentur in disposi
tionibus editis ob publicam utilitatem,iuxta decis.
* Rot.28.Ian.1583.in * Aquilan. Prioratus coram
Cantucio, [illegible] ipsi de resig[illegible]ne benefi.lib.11.
quæst[illegible].Rebuff.in prax.in interpret.regul.de infir.
quęst.5.in fin.Sed confidentia prohibetur ob pu-
blicam utilitatem.Ergo.
Tertio,quia,si regularia manualia comprehen-
duntur sub Constitutione Pij IIII.& Pij V.ut dedu
xi supra quęst.16.& 17.ex uerbis express[illegible] ipsarum
Constitutionum,ergo & manualia sæcularia , quæ
19 inter se quantum ad hoc [illegible]arificantur,Abb.Anan.
Fel.in d[illegible]o cap.si constiterit,in primo not. de ac-
* cusat.& alij*omnes,vt per Card.Zabarel. dicto con
20 sil.57. & ęquiparatorum eadem † est Iuris disposi-
21 tio,l.ult.ff.de accept.& tritum fuit,ea[illegible]m iuris di-
spositionem competere vbi adest eadem ratio.L.il-
lud.ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerb.oblig.
Non obstant contraria.nam ad primum respon-
detur,posse dici perpetua,ad hunc effectum, quia
22 sunt†concessa ad beneplacitum Superioris, Glo.in
clem.2.de re[illegible]c.uel melius respondetur,includi ma-
nualia sub istis uerbis,vt supra conclusum est.
Ad secundum respondetur,verissimum esse, quod
dantur per Papam dumtaxat dicta beneficia [illegible]
laria manualia,uerum nos non d[illegible] o cõ
mitti confidentiã cũ hoc non po[illegible]eri p supradi
cta,sed [illegible] ex illa prouisione apę comitti cum
alio,ut [illegible],cui datur b[illegible]m,promittat mediato-
ri,aut alteri [illegible] ipsius, vel ei
dare,& soluere [illegible]onem,aut fructus.nã nemo ne
gabit h[illegible]o esse [illegible]dentiam,vt dr̃ expresse
in d.Constitutione Pij V.in §.Quare nos uolentes,
& in §.Itidẽ,& hoc modo põt in dictis beneficijs p
petrari hoc [illegible]lus,& crimen confidentiæ pu[illegible]
& in hac pa[illegible]ur conformis Iuri communi, [illegible]
mitti[illegible]r Simonia etiam in officijs,& gradibus [illegible]
23 solent dari ad tempus.ad not.in ca.ueniens, [illegible]e-
ctus,ca.quoniam,ca.de regularib.cum seq. de Sim.
Nauar.conf.[illegible]1.eo.tit.de Sim.& est communis , &
recepta doctorum sententia.

Vnde

Vnde concludendum est etiam in his committi confidentiam.

Ex hac conclusione potest inferri ad decis. quæ-
stionis positæ per Nauar.conf.43.de Simo. ubi late
24 disputat,& nu.20.con[illegible],In[illegible] perso-
natuum, seu beneficiorum personalium Prouinciæ
Tarraconeñ.factam premisso pacto,cum aliquo be-
neficiario,ut ille renunciet beneficium,ad effectum
vt detur institutori,& quod ipse Institutor nomina
bit eum ad personatum,c[illegible] simoniacam & hoc,q̃-
uis dicta beneficia personalia non sint perpetua,sed
temporalia,& de consuetudine approbata a Conci-
lio Prouinciali Tarraconeñ.de Inst.c.6. consueta eri
gi a fidelibus,ut patet ex tenore Constitutionis rela
tæ a Nauar.d.conf.in principio.& mouetur Nauar.
quia pactio super beneficiis perpetuis, uel tempora
25 libus,† nec iure communi,nec speciali probatur, im-
mo ab omni iure improbat[illegible] pio,c.o[illegible]natio
nes,1.q.1.c.tua,de Sim.c.ult.de pact.& faciunt, quæ
scribit idem Nauar.conf.44.de Sim.

S V M M A R I V M.

1 *Pœnæ contra confidentiarios comprehẽdunt omnes personas.*
2 *Eadem pœna,ubi adest eadem ratio.*
3 *Constitutio Pij iiij.contra confidentiarios, est usu recepta.*

Q V AE S T I O XIX.

QVAE personę puniantur per bullas confidentia-
les.

DEcimonono, Quæro, an pœnæ contra confidẽ
tiarios statutæ comprehẽdant omnes,& qua-
1 scunque personas,etiam * in dignitate constitutas?
* Communis sententia,& * praxis e[illegible] affirmatiua, ut
includantur tam l[illegible]ci,quam clerici, tam laici secula-
res,quam regulares,& etiam C[illegible]nonici,Archi[illegible]aco
ni,Archipresbyteri,Cantores,Thesaurarij, Deca
ni,Præpositi,Priores, Abbates, Episcopi, Archi-
episcopi Patriarchæ,& Cardinales,& officiales Cu
riæ,idque expresse probatur in cõstitutione Pii iiij.
in multis locis, & præsertim in Prœmio,ibi, *Sane*
[*licet dudum,cum certam Simoniacæ prauitatis spe-
ciem,quam beneficiorum confidentiam vocant etiã
in Rom.Cur.atq.adeo in Sacrum venerabilium Fra-
trum nostrorum,S.R.E.Cardinalium Collegium qua
si per cuniculos irrepsisse,ac nonnullos ex ipsis fra-
tribus nimia quadam facilitate seu potius importu-
nis amicorum, familiariumque precibus adductos,
beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi
recepisse,& frequenter recipere intelleximus, hanc
illicitam beneficentiæ exercendæ,seu amicitiæ colẽ-
dæ viam,a tanto saltem Collegio prorsus eliminare
cupientes,eosdem fratres in Consistorio nostro secre
to non semel admonuerimus,hulc aliena beneficia cu
stodiendi modo ne assuescerent,ne ue illa hoc pacto
reciperent,utque sic recepta dimitterent; nihilomi-
nus nuper ad aures nostras peruenit,eorum aliquos
monitionis nostræ, immo potius sui met oblitos, ea,
quæ custodienda receperant,beneficia, nondum ta-
men dimisisse,& insuper illos, & nonnullos alios,
etiam Patriarchas, Archiepiscopos,& alios episco
pos,ac etiam Cameræ Apostolicæ Clericos, & c.&*
in dispositiua,ibi,*per eiusdem Rom. Ecclesiæ etiam
Episcopos,Cardinales,& quoscũque alios et Patriar
chas,Archiepiscopos,& alios Episcopos ac et eiusdẽ
Cameræ Clericos,& c.*& ẽt probatur in Constitutio
ne Pij V.in prœmio ibi, *ceteraque beneficia Eccle
siastica in confidentiam a quibuscunque etiam S.R.
E.Cardinalibus,& c.*& in dispositi[illegible],§.*adhac si Cle
ricus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius.
& c.*

Et ratio huius conclusionis est, quia in omnibus
his personis viget ratio prohibitionis,& omnes idẽ
2 delictum committunt,ideo ea pęna † teneri debent
l.Sancimus,C.de pęn.& ut patet ex dictis uerbis po
sitis in Const.Pii iiij.& omnes qui erant in Vrbe eo
tempore,referunt,quod plures Cardinales detine-
bant beneficia in Confidentiam,quos pluries admo
nuit Pius iiij.& tandem contra eos promulgauit p̃
dictam extrauagantem,immo in odium duorũ Car
dinalium audiui dictam Constitutionem emanasse
3 quæ † fuit,& usu recepta,* tum quia fuit tunc execu-
tioni mandata,tum etiam ob superuenientem extra-
uagantem Pii V.quæ innouauit,confirmauit,& am-
pliauit eam,ut suo loco dicetur.

S V M M A R I V M.

1 *Lex generalis,generaliter est intelligenda.*
2 *Generalitas operatur etiam in odiosis*
3 *Vbi comprehenduntur Cardinales eo magis alij.*
4 *Argumentum a maioritate rationis fortissimum.*
5 *Argumentum a maiori procedit etiam in materia odiosa.*
6 *Argumentum a maiori procedit etiam in correctoriis.*
7 *Ratio legis disponit sicuti facit lex.*
8 *Lex lata ob fraudem comprehendit omnes personas.*
9 *Constitutio lata fauore animarum,ligat omnes.*
10 *Minor,in his quæ spectant ad salutem animæ non excusatur.*
11 *Non delinquens,non est puniendus.*
12 *Minores carent consensu.*
13 *Quælibet dispositio censetur loqui in terminis habilibus.*
14 *Minores ex æquitate restituuntur.*
15 *Lex,in quantum loquitur intelligenda.*
16 *In pœnalibus stricta interpretatio.*
17 *Lex pro his,quæ frequentius accidunt.*
18 *Non habens 25.an.dicitur minor.*
19 *Minor 25.an.& maior 14.comprehenditur sub pœnis latis contra confidentiarios.*
20 *Maior 14.an.delinquendo punitur.*
21 *Maior 14.an.in beneficialibus habetur pro maiori.*
22 *Minor 14.an.absque dispensatione non potest habere beneficia.*
23 *Verba geminata ponuntur ad tollendum dubium.*
24 *Doti capaces minores,quando dicantur.*
25 *Dolus est delictum.*
26 *Delictum puniendum.*
27 *Minor non excusatur a publicatione.*
28 *Si pro minoribus committatur confidentia,an ipsi teneantur.*
29 *Consentiens quando dicatur a principio cõmittere.*
30 *Ratificatio delicti punibilis.*
31 *Ratificatio fit uerbo,& facto.*
32 *Homo potest plus iuris in alium transferre, quam ipse habeat.*
33 *Clausula in fine posita refertur ad omnia.*
34 *Vitium criminis transit ad quem res.*

35 Simo-

35 *Simonia afficit ne dum ignorantes, sed inuitos.*
36 *Ignorantia non excusat, vbi adest decretum irritāt.*
37 *Si pater retinet bullas, filius ignorans non excusatur a pœna, cap. si et canon.*
38 *Actus quilibet ex agentis intentione bonus, vel malus iudicatur.*
39 *Intentio semper præsumitur bona.*
40 *Innocentes ex delicto aliorum non puniuntur.*
41 *Filius an teneatur credere Patri, dicenti cōmisisse confidentiam super beneficio.*
42 *Quis tenetur credere parentibus.*
43 *In his quæ pertinent ad confidentiam, quis debet esse credulus.*
44 *Nullus amat filium, plusquam pater.*
45 *Pater non præsumitur malum capere consilium pro filio.*
46 *Pater præsumitur consulere animę filii.*
47 *Pater præsumitur habere curam existimationis filii.*

QVAESTIO XX.

MINORES num comprehendantur sub pœnis impositis contra confidentiarios, & quibus, & quando.

Vigesimo, Quæro, an minores committentes, aut recipientes beneficia in confidentiam, comprehendantur sub Constitutionibus Pii Quarti, & Pij Quinti illisque pęnis ligentur?

Pro affirmatiua primo adducitur, quia huiusmodi Constitutiones loquuntur generaliter de omnibus personis, ut ex tenore, & ex lectura ipsarum con
1 stat, ergo generaliter† debēt intelligi, l. 1. §. & generaliter, ff. de lega. præst. l. 1. §. Quod aūt, ff. de aleat. l. in fraudem in fin. & ibi Bal. ff. de testam. mil. etiam si in uno casu adsit maior ratio quam in alio, Soc. sen. in l. 2. §. ex his, ff. de uerb. oblig. late Crau. consi. 92. nume. 4.
2 Et hoc siue dicamus† Constitutiones esse fauorabiles, siue odiosas, Ang. ut per Dec. consi. 5. ad fi. Crauc. consi. 118. n. 14. & consi. 308. n. 3. DD. in c. ut circa de elect. ut in reg. odia. de reg. iur. lib. 6.

Secundo comprobatur, quia ibi exprimitur de Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, cęterisque Prælatis, ut comprehendantur, & ligentur illis pœ-
3 nis. Ergo eo magis† alij debēt ligari, arg. eorum, quæ scribunt Put. decis. 195. lib. 1. Ptolemæus decis. 194. Moedan. decis. 141. in recoll. manuscr. Gemin. in c. 1. de Scismat. Fel. in rub. de maio. & obed. nam in alijs maior ratio adest, Sarn. in regu. de publ. q. 12. &
4 argumentum a maioritate† rationis fortissimum est. l. quanto magis, ff. de iurtur. auth. multo magis, C. de sacr. sanc. Eccles. & procedit ex receptiori, et
5 †in materia odiosa, & stricta. l. qui ind[illegible]nus, ff. de Senat. l. cui pacto, C. de Sent. ex bre. l. relegatum, §. postea, ff. de interd. & releg. l. nec in ea, ubi Barto. ff. de adult. c. illorum, de sent. excomm. Bal. in l. quod ue-
6 re, col. 1. ff. de legib. & in materia correctoria, Imol. in l. si uero, ff. de uiro, col. 5. ff. sol. mat. Cur. sen. cōsi. 34. col. 5. Dec. consi. 333. col. 3. in principio, Crauc. consi. 326. sub num. 10.

Tertio, accedunt verba posita in dicta Constitutione Pij iiij. ibi, seu quouis alios. & ibi, & alios. & ibi, & alijs prędictis. & ibi, Vniuersis, & singulis. & in d. Constitutione Pij V. ibi, ut si quis, &c. & in §. Sed ne quisquam, omnes, & singulos, &c. quæ sunt apta comprehendere etiam prædictos iuxta late tradita a me de resign. benef. lib. 12. q. 4. col. 1. & 2. Ex quibus etiam uerbis colligimus, rationem ban[illegible] fuisse, ut omnes comprehenderentur, ut patet ex illo §.
7 Sed ne quis[illegible] iam vana fiducia fretus. quæ rō cum cō prehēd[illegible] casum, satis dicitur disponere in eo. l. his solis. C. de reu. do. Bal. in c. dilectus filius, col. 1. de rescript. Dec. consi. 284. col. 2. & cum competant uerba, & eadem rō. non erit ultra ambigendum. l. ancilla, C. de furt. Cor. consi. 13. col. 2. lib. 2.

8 Quarto confirmatur hæc sententia, quia, ubi agitur de vitanda fraude, constitutio, & lex †comprehēdit oēs personas, c. sciāt cūcti ubi DD. oēs de elec. li.
* 6. c. 1. de scismat. eo. li. communis* opinio, de qua attestatus sum post Caputaque. de resign. benef. li. 11. q. 4. nu. 8. Sed hic agitur de vitanda fraude, ut colligitur ex proœmio Constitutionis Pij iiij. & Pij v. ergo minores comprehenduntur.

9 Quinto suadetur, quia Cstitutioō promulgata fauore† animarum ligat omnes etiam minores, iuxta ea, quæ scribit Gl. in c. Statutum, de preb. lib. 6. Bar. Balenzin. de char. subsid. qu. 66. & regulare est, ut
10 minor, in his, quæ spectant ad† salutē animæ, non excusetur, Mar. sen. in c. ex literarū, n. 8. de apost. Turrecre. in c. Symbolum. de consecr. dist. 4. quos sum secutus de resig. benef. lib. 3. q. 7. num. 15. Quod autē prohibitio confidentiæ respiciat salutem animæ, ex preb. in Constitutione Pij v. continetur.

Pro negatiua vero opinione, quod minores non comprehendantur in dictis Constit. Pij iiij. & Pii v. & nec ligentur ipsarum pęnis.

11 Primo adducitur, quia qui †non deliquit, nō est puniendus. l. Sancimus, C. de pœn. Bal. in l. decuriones C. de infamib. Ias. in l. sed etsi, num. 6. C. de inoff. testam. Bombin. consi. 8. nu. 18. Sed minores recipientes beneficia in confidentiam nō videntur delinque
12 re, †cum careant consensu. l. 1. cum seq. ff. de minor. Card. Ant. de Butr. Io. And. & alii, in c. ex ratione, de ætate, & qual. Ferret. consi. 282. nu. 1.
13 Secundo, quia† quęlibet dispositio censetur loqui in terminis habilibus. l. qui testamento, ff. de testa. Sed termini habiles non ponunt, ut minores comprehendantur, qui nesciunt quid faciant, & idō lex,
14 æquitate mota, uoluit esse† restituendos. Bald. in l. ult. C. ex quibus caus[illegible] in integr. non fit necess. Chisan. decis. 149. in [illegible]. Natt. consi. 16. & 17. li. 1. Imo. in Clem. 1. de restitu. in integr. & communiter DD.

Tertio comprobatur, quia, dum Pius Quintus in dicta constitutione loquitur de minoribus, in §. multi di[illegible] contra [illegible]os, qui asseruant† benefi[illegible] infantibus seu nascituris, ergo non comprehēdit hos
15 minores, cum, si uoluisset, expressisset, c. ad audientiam, de decim. ad not. in l. 1. C. de cad[illegible] llen.
16 Qu[illegible] quia sumus in pęnal[illegible]s, in quibus faciē da est stri[illegible] interpre[illegible], ut [illegible] non censeatur dictum, nisi id quod est scriptum, ad not. in reg. odia. de reg. iur. lib. 6. Roma. late in l. si uero, §. de viro, ff. solut. mat[illegible]om.
17 Quinto quia de raro hic casus eueniet, ut minor huiusmodi scelus perpetret, & uulgare est legem† esse promulgatam pro his, quæ frequentius accidunt l. nam ad ea, ff. de legibus.

Quid dicendum?

[illegible]o resolutione huius Quæstionis aliquos casus constituam.

18 Primus erit in maiori 14. an. minore autem 25. qui etiam† minor dicitur, ca. in præsentia, de probat. §. nunc

§.nunc admonendi, Inst.quibus alien.licet, uel non,
* dixi de resign.benef. lib.3.q.7.nu.1.& in hoc casu*
* communis,& re. c... emrium co...lo o etiam in*
praxi firmata est hunc maiorem 14.an.& minorem
19 25.committentem cõfidentiam,vel †recipiente be-
neficia in confidentiam,comprehẽdi sub dictis Cõ-
stitutionibus,& ipsarum pœnis ligari.nam in tali æ-
tate censetur habere capacitatem sufficientem, ex
qua poterit crimina discernere, & contraueniendo
20 †puniri absq; excusatione.l.pupillum,ff. de reg.iur.
l.infans,ff.ad l.Corn.de sicar. late Igneus, in l.1.§.
impubes,nu.5.ff.ad Syllani.Plaz.libr.1.delictorum
21 c.32.& in eadem ætate in beneficialibus † habetur
pro maiori,ut dicit textus,in cap.ult.de iud. lib.6.ut
possit in legitimam personam in iudicio exercere, a
liosque actus facere, etiam absque curatore, & ibi
Gl.in uerbo debebit,Io.an.Anch.& Franc. Crauet.
cons... in primo dubio,Gozas respons.14.num.3.
* Ferret.cons.282.communis* opinio,ut dixi d.lib.3.
de resig.benef.q.7.nu.6.& cum comprehendantur
sub dictis Constitutionibus Cardinales, ergo & ipsi
ut supra fuit deductum.

Secũdus casus erit in minore 14.an.(præsupponẽdo,
qđ ex dispẽsatione Papæ possit habere beneficium
22 Ecclesticũ,iuxta ea,quæ scripsi de resign.benef.li.4.
q.9.cum ex decreto concilij Trid.c.6.sess. 23. de re-
form.minoribus 14. non dentur beneficia) nam si
iste post dispensationem recipiat in confidentiam
vnum aut plura beneficia, videtur comprehẽdi sub
dictis constitutionibus,& uerbis ipsarum prægnanti-
23 bus,& geminatis †positis ad includendum omnes p
sonas,ut tollatur omne dubium,l.balista,ff. ad Tre-
bel.Bal.in l.cum scimus ,C.de agric.& cens.lib. 1.
Crau.cons.201.num.42.& cons.226.num.6.Cæph.
cons.135.num.12.lib.1.Rolan.a Vall. cons.15.nu.
41.libr.1.

Et pro fundamento præsuppono,quod huiusmo
di dispensatio non solet concedi, nisi pauci menses
24 deficiant.(& hoc etiam de raro)quo †casu uidentur
absque dubio doli capaces,DD.in l.pupillum, ff.de
reg.iur.Plaz.lib.1.Delictorum,c.32.Clar. libr.5.re-
cept.sent.§.ult.q.60.col.1.& per cõsequens videtur
dolose,& fraudulenter prædicta beneficia in confi-
25 dentiam recipere,sed dolus est †delictum.l.1.§. nũc
tractemus,uer.plane,ff.de tut.& cura.distr.l.si ex cã
§.nũc videmus,ff.de iureiur.Gl.in l.prima , in prin-
cipio,& ibi Bal.de fideiuss.tut.Ias.in l.ex ea parte,§.
26 ult.nu.ult.ff.de uerb.oblig.Delictum †uenit punien
dum,l.Sancimus.C.de pœn.Cæph.cons.76.li.1.Pa
ris.in Rub.ff.de op.no.nunt.nu.72. Ergo.

Quod comprobatur,quia si iste minor non pu-
27 blicauerit resignationem beneficii †sibi factam,in-
* cidit in pœnas,ut fuit* resolutum in vna Fulginateñ.
prioratus,coram Puteo,9. Aprilis 1543.ut attestatur
idem Puteus,decis.453.lib.1.Thom.de Tan. decis.
54.manus.in alia Compostullañ.corã Reomano te
ste Achil.de Grass.deci.10.in tit.de rest.in integr.&
late comprobaui de resig.benef.lib.11.q.4.nu.43.
cum seq.& pro hac sententia faciunt omnes ratio-
nes allegatæ in posteriori sententia.

28 Tertius casus erit, †quando alii receperunt benefi
cia in confidentiam, ut infantibus,aut nascituris as-
seruent,iuxta terminos Constit.Pii v.in §. multi, &
duo sunt capita constituenda,primum , quando di-
cti minores peruenerunt ad ætatem legitimam,& p̃
dicta beneficia,quæ asseruabantur pro ipsis fuerunt
eis resignata ab his,qui ea ad hunc effectum recepe
runt in confidentiam,illis hoc scientibus,ut quia eis
fuit dictum,& explicatum omne negotium, & hoc
casu dicendum est comprehendi sub constitutione
Pii V.illiusque pęnis,ut colligitur expresse ex §.mul
ti,iuncto §.Sed ne quispiam.& ratio Constitutionis
habet locum in tali casu absque dubio,ergo & dispo
sitio.l.illud.ff.ad l.Aquil.l.a Titio,de uerb.obl.

Accedit propterea alia ratio, quia, consentiendo
tunc,ut constat,per receptionem beneficii asseruati
in confidentiam videtur approbare omnem tracta
29 ctum,ita,vt a principio uideatur committere,ut p
bat Gl.in l.1.§.deiecisse,in uerbo ratum habuero,
ff.de iniur.Sal.in l.non ideo minus,num.31.C.de ac
30 cus.pœna enim infertur ex eo, † quod quis delictũ
* commissum ratificat,communis* opinio , teste Bal.
in l.obseruare, §. proficisci,numer.9.ff.de off.pro
cons.August.ad.Ang.de malef.uers. & Semproniũ
nu.36.& iste non solum ratificat uerbo uel solo cõ
31 sensu,sed etiam facto,†recipiendo beneficium asser
uatum pro eo,quod videtur omne dubium tollere
Gl.in cle.1.de pœ.Plaz.lib.1.delictorum,c. 18.Cur.
* Sen.cons.21.nu.6.& communiter* alii.

Et dicitur tunc confidentiam committere, unde
ex multis capitibus videtur,ut comprehendatur.Se-
cundum caput huius tertii casus,quia postquam per
uenerunt dicti minores ad legitimam ætatem re-
ceperunt,mediante resignatione, prædicta benefi-
cia,usque ad illud tempus asseruata pro eis ignoran
ter tamen,ut quia de hoc nullam habuerunt sciẽtiã
& tali capite,si loquimur de pęnis positis in dictis
Constitutionibus respicientibus nullitatem actus,
teneo comprehendi,& per consequens nihil eis fuis
se translatum per dictas resignationes. quod expres
se potest probari ex verbis ipsarum.nam dicit Pius
Quartus? Ac interdum ut beneficia ipsa tempore p
cedenti in aliquorum tunc forsan de iure inhabilium,
uel incapacium,vel nondum adhuc natorum fauo-
rem,cedantur,seu resignentur,&c.

Et Pius V.etiam nimirum infantibus , aut nascituris
asseruentur,& postea annullantur quæcumque col-
lationes, & dispositiones de dictis beneficiis,cum
interuentu confidentiæ statuendo,ut sint inualidæ,
nullius roboris,uel momenti, nec cuiquam suffraga-
ri.ergo manifeste colligitur,circa hunc effectum cõ
prehendi hos minores.namque si annullantur ipso
iure,prouisiones beneficiorum factæ , ad hoc ut re-
seruentur beneficia recepta in confidentiam incapa
cibus,& non natis,sequitur, quod illi , qui tempore
commissę confidentię erant incapaces, & non nati,
si postea nascantur,& fiant habiles mediantibus re
signationibus illorum,qui sunt priuati ipso iure, nul
lum ius possunt acquirere:nam resignans nõ potest
32 plus iuris †transferre in alium,quam ipse habeat, &
ideo priuatur ipso iure , non potest resignare.late
has conclusiones comprobaui de resign.benef.libr.
3.quæst.1.

Comprobo , quia, si irritantur tales prouisiones
receptę ut incapacibus beneficia asseruentur, ergo
multo magis debent annullari translationes factæ,
in executionem confidentię commissæ. nã propter
unum quodque,& illud magis. Et quod annullatio
actus posita in §.Sed ne quisquam dictę Constitu-
tionis Pii Quinti referatur ad omnes causas posi-
* tas in §. multi, communiter * est receptum ex-
33 traditis ex clausula in fine posita,ut referat ad om-
nia præcedentia, ca.inquisitionis,in fine,de appell.
l.talis scriptura,§.ult.ff.de leg.1.l.3.§.filius,ff.de li.
& po-

& posth.Fel.in cap.causam,quæ,col.3.de rescr.Aretin.consi.115.Quod procedit etiam in materia odiosa.l.1.C.de his.pret.Baldus in l.quisquis,C.si certum petatur, Afflict.decis.1 8.num.15.& seq.Eoque magis,cum eadem vigeat ratio in omnibus. Abba. in cap.2.requiris,de appe.& in c. Ecclesia vestra, el 2.de elect. Anch.consi.65.col.2.Crau.consi.70.nu. 10.Socin.Iun.consi.158.num.49.vol 3. Eoque magis,cum vtatur uerbis id denotantibus, de præterito,præsenti,& futuro tempore. Et ratio est euidēs,
34 †vt transeat odium,& uitium criminis,ad quos trāsit res.Abb.in c.ex insinuatione,nu.6.de Simo.

Accedat præterea,§. Quare nos volentes, dictę Constitutionis Pij V.vbi iudicantur renunciationes confidentiales,ex sola dimittentis intentione,quod tollit omne dubium.

Nec consideratio, quam vidi facere in quadam causa Salamantin.satisfacit, quod Constitutiones, dum loquuntur de infantibus,disponunt cōtra eos, qui committunt confidentiam,ut minoribus asseruent,& quod non comprehendant, neque priuent postea retinentes talia beneficia iam recepta in confidentiam,nam contrarium probatur ex uerbis, ut supra deduxi,& ex ratione.

Minus obstat ipsorum ignorantia.nam Simonia
35 afficit neduin ignorantes,†sed etiam inuitos,ca.pręsentium,1.q.5.Et regulare est,& cōmuniter *receptum,ut ignorantia non excuset, vbi adest decretū
36 irritans.†Barbat.in clem.1.nu.15.de elect. Cardin. consi.33.Cassado.decis.12.num.5.in reg.Cancella. Butr.late consi.43.& faciunt alia,quæ adduxi de resign.benef.lib.11.q.4.num.43.Hinc filius ignorans
37 †non excusatur a pœna,cap.licet Canon.si pater retinuit bullas.Rebuff.in prax.in tit.de non promou. nu.54.dixi de resign.benef.lib.11.q.4.nu.46.

Si uero loquimur de alijs pœnis positis in dictis Constitutionibus,scilicet inhabilitate, & priuatione obtentorum,& obtinendorum, & excommunicatione,crederem talem ignotantem excusari a prędictis pœnis,& sub illis non ligari ratione ignorantiæ,iux.ea,quæ tradit Nauarr.in Man.ca.23. n.44.

Et ratio est,quia in nullo deliquerunt,præsupposita huiusmodi ignorantia.Bart.& DD. in l.gene-
38 ro,ff.de infamib.Et actus quilibet†ex agentis intentione bonus uel malus iudicatur.D.Tho. p.2.q.18. art.9.in concl.Ant.de Butr.in cap.cum ex officij,de præscr.Fel.in cap.auditis,eo.tit.sed intentio,pręsup
39 ponitur†bona.Bal.in tract.de Scismat.in principio. Ergo.

Accedit,quia intentio Pij V. fuit, vt recipientes beneficia pro infantibus,sint priuati omnibus beneficijs obtentis,& obtinendis,cum sint proprie,& veri confidentiarij,non autem quod infantes,& nascituri ignorantes dictam cōsidenniam, inhabiles sint od alia beneficia,nam hoc esset contra iuris Diuini,
40 & naturalis principia,vt lex puniret innocentes†ex delicto aliorum,Nauar.in cap.fraternitas. 12.q.2.

Sed hic contigit dubitare,si Pater, qui commisit
41 confidentiam pro filio,†hoc ei reuelet, an filius teneatur ei credere?Præposi.in cap. quicunque,1.qu. 5.proponit hanc quæstionem, & refert primo opinionem illorum,qui voluerunt,quod sit securus omnino,si non habet cōscientiam læsam,arg.l. filium, ff.de his,qui sunt sui,vel alien.iur.si uero secus,ædificat ad gehennam,cap.vlt.de præsump.cap.literas, de restit.spol.si statim non dimittat. In dubio autē dicit Præposit.num.1.quod contra filium præsumitur,quod simulet non credere,&,quia non est uerisimile,quod Pater falsum dicat,arg.c.afferre,de prę
42 sumpt. [illegible] quia quis†tenetur credere parentibus,ca. iud.qui mat.accus.poss. Accedit,quia in his,quæ pertinent ad conscientiam,quis † debet esse credulus.
43 Hosti n.in cap.officij,de pœnit. Et faciunt not.in c.per tuas,2.de Simo.

44 Comprobatur,quia†nullus amat filium plusquā Pater,Bald.in cap.per tuas,de probat.Ias.in le.pactum,col.ultima, C.de collat.Port.consi.6.num.64. & consi.150.num.6.Soc.Iun.consi.134. nume. 43. uolu.3.& consi.59.num.4.& vlt.Crau.consil. 1.nu. 2.Tiraq.in præfat.l.si unquam,num.9. cum seq. C. de reuocan.donat.Card.Paris.consi.106.nu.43.uo-
45 lu.1 & non præsumitur malum capere † consilium pro eo.Bombin.late cons.18.nu.22.sed bonū. Ale.
46 conf.73.num.4.volu.4.Et consulere†animæ ipsius. Soc.Iun.consi.8.num.34.uol.2.Port.consi.116.nu.
47 16.ac†existimationi.Soc.Iun.conf.99.nu.10. & cōsi.102.num.27.vol.1.

SVMMARIVM.

1 *Ignorantes probibitionem confidentiæ, non excusantur.*
2 *Ignorantia iuris æquiparatur dolo.*
3 *Ignorantes ius dicuntur esse in lata culpa.*
4 *Sacerdotes scire debēt Constitutiones Pontificias,*
5 *Non excusatur,qui ignorat,quod communiter omnes sciunt.*
6 *Ignorantia crassa non excusat.*
7 *Leges præsumuntur peruenisse ad notitiā ipsorum, quibus spectant.*
8 *Ignorantia non præsumitur in his,quæ quis tenetur inuestigare.*
9 *Error iuris non excusat.*
10 *Error iuris dicitur iniustus.*
11 *Ignorantia facti excusat.*
12 *Ex errore iuris non datur restitutio.*
13 *Ignorantes excusantur a pœna publicationis.*
14 *Rustici non restituuntur aduersus iuris ignorantiā.*
15 *Decretum irritans,ligat etiam ignorantes.*
16 *Nulla difficultas,vbi verba sunt clara.*
17 *Ignorantes probibitionem confidentiæ,non incidūt in excommunicationem.*
18 *Ignorantia excusat ab excommunicatione, etiam in facto illicito.*
19 *Dans ignoranter pro gratis,excusatur a pęnis Constit.Gregorij xiij. de datis,&c.*
20 *Excommunicatio requirit contemptum.*
21 *Ignorans non contemnit.*
22 *Contemnere,quid.*
23 *Ignorans non habet animum delinquendi.*
24 *Statutum addens pęnam in facto non damnato a iure,non ligat ignorantes.*
25 *Decretum irritans nō ligat ignorātes respectu pœnæ*
26 *Excusatur à pœna ignorans qualitatem.*
27 *Respectu pœnæ,Constitutio non extenditur ad præterita.*
28 *Ignorans non consentit.*
29 *Committentes confidentiam per ignorantiam, puniuntur pœnis impositis in Constitutione Pij Quarti,& Pij Quinti.*
30 *Ignorantia in facto illicito,non est probabilis.*
31 *Existentes in lata culpa,non excusantur a peccato mortali.*

32 Transgressio

32 *Transgreſſio legis humana, obligat ad peccatū mortale.*
33 *In foro conſcientiæ ignorans excuſatur a pęnis inflictis contra confidentiarios.*
34 *Renunciatio facta ei, cui aſſeruabatur beneficium in confidentia, nulla.*
35 *Priuatus ipſo iure non poteſt renunciare.*
36 *Res tranſit cum vitio in odium criminis.*
37 *Simoniacus non eſt reſtituendus.*
38 *Habens beneficium ex Simonia commiſſa per alium habet titulum coloratum.*
39 *Confidentiarius eſt priuatus ipſo iure.*
40 *Priuatus ipſo iure non habet titulum.*
41 *Priuatus ipſo iure non reſtituitur.*
42 *Reſignatio per Simoniam ignoranter, nulla ipſo iure.*
43 *Non eſt excommunicatus, qui conſequitur beneficiū per confidentiam, commiſſam eo ignorante.*
44 *Ignorantes recipientes beneficia aſſeruata eis, nō priuantur obtentis, & obtinendis.*
45 *Quis non punitur ex delicto alicuius.*
46 *Simonia realis a pari procedit cum confidentia.*
47 *Simoniace promotus, quid amittat.*
48 *Ignorantes reſtituuntur in integrum.*
49 *Vitium ſequitur rem.*
50 *Committens confidentiam ignoranter tenetur reſtituere fructus.*
51 *Priuatus non facit fructus ſuos.*
52 *Habens ſcientiam de confidentia commiſſa in ſuo beneficio debet ſtatim renunciare.*
53 *Priuati ipſo iure tenentur dimittere beneficia.*
54 *Superueniens ſcientia quando faciat incidere in delictum.*
55 *Epiſcopus an poſſit diſpenſare cum ſimoniaco ignorante.*
56 *Epiſcopus poteſt in omnibus criminibus diſpenſare.*
57 *Epiſcoporum ampla poteſtas.*
58 *Epiſcopus non poteſt ſe intromitterre in reſeruatis.*
59 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare, ubi canon imponit pœnam ipſo iure.*
60 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare poſt ſententiam latā a ſe.*
61 *Purgatio non admittitur, vbi pœna eſt impoſita ipſo iure.*
62 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare, niſi in caſibus expreſſis.*
63 *Scientia probatur coniectura.*
64 *Ex coniunctione ſanguinis, probatur ſcientia.*
65 *Ex cohabitatione præſumitur ſcientia.*
66 *Vicinus præſumitur ſcire facta vicini.*
67 *Habens notitiam facti præſumitur habere ipſius rei.*
68 *Scientia vnius partis negotii arguit ſcientiam totius.*
69 *Pater ſolet communicare filio.*
70 *Sciētia præſumitur ex eo, quod ſolet cōmuniter fieri.*
71 *Filius præſumitur ſcire teſtamentum patris.*
72 *Coniecturę an concludant pluſquā teſtes ſingulares.*
73 *In confidentia commiſſa per patrem non præſumitur ſcientia filii.*
74 *Ignorantia ſemper pręſumitur.*
75 *Delictum excludendum.*
76 *Quiſque præſumitur bonus.*
77 *Factum ſemper trahitur ad bonum.*
78 *Cum agitur de pena inferenda, non ſufficit præſumpta ſcientia.*
79 *Cum agitur de alterius præiudicio, non ſufficit ſcientia præſumpta.*
80 *In præiudicialibus conſanguineus non præſumitur ſcire facta conſanguinei.*
81 *Præſumpta ſcientia non habet locum in actibus, qua ſolent fieri clam.*
82 *Neque in actibus factis tempore infantiæ.*
83 *Scientia probanda eſt plene, cum agitur de inferenda pœna.*

QVAESTIO XXI.

Pœnæ contra confidentiarios, an ligent ignorantes.

VIgeſimoprimo, Quero, an ignorantes cōprehē dantur ſub Conſtitutione Pij V? Dupliciter poteſt hæc quæſtio intelligi. Primo de committentib. confidentiam ignoranter, quia neſciebant illam eſſe prohibitam. Secundo, de recipientibus beneficiū in confidentiam commiſſam ab alio eis ignorantibus hoc.

* Circa primum caput,* communis concluſio eſt
affirmatiua, ut ignorantes huiuſmodi conſtitutio-
1 nem, & prohibitionem † ex hoc non excuſentur, † ſed
2 eo non obſtante ligentur. nam ignorantia Iuris † pro
cedens ex lata culpa non excuſat delinquentem, cū
æquiparetur dolo, l. magna negligentia, ff. de uerb.
ſignif. l. quod Nerua, ff. de poſſ. Barto. in l. prima, ff. ſi
quis teſtam. lib. ius eſſe fuerit, ita Abb. Ant. de Butr.
* Io. Andr. Imol. Fel. Dec. nu. 23. & alii* omnes in ca.
2. de conſt. Sed prædicti ignorantes dicuntur eſſe in
lata culpa, quia omnes Curiales, & alii ſciunt prædi-
3 ctas † prohibitiones: l. late, ff. de uerb. ſignif. & omnes
4 Sacerdotes, & Clerici † ſcire debent. Fel. in d. c. 2. col.
2. ſub nu. 3. uer. circa primam. Nauar. optime in cōſ.
8. nu. 2. de pœn. & remiſſ. & ideo non excuſatur ille
5 qui ignorat id, quod communiter † omnes ſciunt, ca.
ult. qui matrim. accuſ. poſſunt, l. ſed & ſi pupillus, §.
præſcribere, ff. de iuſt. c. paratus, 33. q. 1. Din. in reg.
ignorantia, nu. 4. de reg. iur. lib. 6. Roma. conſi. 440.
nu. 11. Marſil. in l. qui ignorans, num. 24. & in l. qui
falſam, nu. 94. ff. ad l. Cornel. de falſ. late Iaſo. in l. er-
ror, numer. 22. C. de iur. & fact. ignorant. nam eſſet
6 † ignorantia craſſa nimis, & ſupina, l. nec ſupina, ff. de
iur. & facti ignorant. Bar. in l. ſi cui, §. eiſdē, numer.
2. ff. de accuſ. optime Marſil. in d. l. qui ignorans, nu.
7 23. cum ſequentibus. Statuta, enim † & Conſtitutio-
nes Pontificiæ præſumuntur perueniſſe ad notitiā
eorum, ad quos hoc ſpectabat. Bal. in l. leges ſacra-
tiſſimæ, num. 2. C. de legibus. Bar. in l. omnes populi
nu. 67. ff. de iuſt. & iur. Card. Pariſ. conſ. 49. num. 37.
uol. 1. Guid. Pap. in tract. de præſumpt. col. ult. num.
127. late Silueſt. in uerb. ignorantia. Et regulare eſt
8 ut non præſumatur ignorantia de his, quæ quis † te-
neatur inueſtigare, Gl. & Doc. in c. innotuit, de elec.
& in c. ad falſariorum, de falſ. Grat. conſ. 12. nu. 39.
* lib. 2. Et communiter* receptum eſt, ut error † iuris
9 non excuſet. Balb. in tract. pręſcr. titu. pro donat. nu.
7. ff. ſol. matr. Imol. in l. iuſto, nu. 5. ff. de reſcrip. Cor.
10 conſ. 148. lib. 3. nam dicitur † iniuſtus. l. nunq̄, ff. de v
11 ſucap. Et ignorantia † facti, non iuris excuſat. c. igno-
rantia, de reg. iur. in 6. l. nō fatetur, ff. de confeſ. Dec.
in l. ſi is id qđ, n. 32. ff. de iurid. om. Iud. & ex errore
12 iuris nō dari † reſtitutionē* oēs uolunt Doc. Bar. in l.
diuus, nu. 2. ff. de re iud. Alex. conſ. 165. nu. 10. lib. 6.
cum aliis, vt per Sfort. Odd. de reſt. In integrum, qu.
8. art. 82. num. 39. cum ſeq. vbi multa deducit, & late
id probaui de reſign. benef. lib. 11. q. 13. nu. 55. cum
multis ſeq. vbi volui, ignorantes non excuſari a pœ
13 na † publicationis, & nu. 93. ſcripſi, quod nec ruſtici
14 reſtituantur aduerſus iuris † ignorantiā. Barto. in l. 1.
nu. 6.

nu.6.C.unde vl.Alex.in l.uenia,n.3.C.de in ius uoc.
Menoch.de recu.poss.rem.q.nu.21.& 22.
Et hæc cõclusio respectu pẽnæ annullationis actus
nõ habet dubium,tũ ex prædictis,tũ pręterea, quia
in dictis constitutionibus Pij iiij.& Pij v. adest de-
15 cretum irritans,quod ligat etiam†ignorantes, ex**
receptiore sententia,c.1.de concess.præb.c.dudum,
eo.tit.in 6.c.si eo tempore,de elect.eo.lib.6. Clem,
1.de concess.præb.vbi Card.Zabarell.in 6.not.Old,
cons.319.Butr.cons.43.Card.cons.43.de* commu-
ni attestatus sum libr.5.de resignat. benef. quæst.6.
nume.220.
Accedat,quod Pius V.annullat omnes,& quascũ
que concessiones, & receptiones factas per confi-
dentiam.Ergo,ex uerbis generalibus,& prægnanti-
bus ac decreto irritanti videtur comprehendere et
ignorantes.& per consequens collatio facta ignorã
ti,aut electio,p̃sentatio,vel resignatio facta in eius
fauorem,est nulla,& ipso iure, ut dicitur in eadem
constitutione.& in hoc nullam difficultatem existi
16 mo esse faciendam,cum uerba sint† clara,l. ancillæ,
C.de furt.
De alijs vero pẽnis positis in dicta Constitu-
tione Pij V . an comprehendant , & ligent hos
ignorantes,quia vidi plures dubitare, particulariter
& breuiter censui examinare.Et primo, quid de ex-
communicatione.An ignorantes dictam constitu-
tionem,& prohibitionem, & committentes confi-
17 dentiam incidant†in excommunicationem positam
ibidem.& uidetur negatiue tenendum , ut in simili
bus terminis tenuit Nauar.in Man.c.27.num. 274.
cons.54.nu.4.uers.quinto,de sent.excom. dum uo-
18 luit,ignorantiam excusare † ab excommunicatione
imposita a Canone,vel Papa,etiam pro facto de se
illicito,& allegat alios Doct.& idem Nauar.cons.
52.nu.4.uers.contrarium,eodem tit.de sent.excom.
respondit,dantem aliquid pro gratia, vel iustitia in
Romana Curia,excusari ab excommunicatione p-
lata per Gregorium xiij.fel.rec.in sua Constitutio-
19 ne de datis,†& promissis,ubi innouat Bonif.viij.ex-
trag.2.de sent.excom.quod etiam uolucrat idẽ Na-
uar.cons.47.48.& 51.illo eo.tit. & faciunt etiam q̃
probat idem Nauar.cons.42. eo tit.de sent. excom.
20 Excommunicatio†enim requirit contemptum. Pe-
tr.de Anch.in c.2.de const.libr.6.Fel.in d.c.2.nu.6.
uers.contrarium.Arch.in c.nullus,dist.55.sed igno-
21 rans non†contemnit,Cald.cons. 11.de uerb. signifi.
Fel.in c.1.nu.7.de maior.& obed. Butr. in c.si cele-
brat,col.1.de cler.excomm.ministr.cum contemne
22 re,†sit uoluntarie contradicere. Archid. in c.quicũ-
que,dist. 56.Fel.in c.cum quidam,num.7.de iur.iur.
Ergo nõ incidit in excommunicationem,& de hoc
* uidetur tex.in d.ca.2 .de Const.lib.6.& ibi omnes*
Doct.& faciunt,quæ in simili casu deduxi de resig.
benefi.lib.5.q.6.nu.206.Secundo,dubitari contigit
quid de aliis pœnis impositis in dicta Constitutio-
ne,scilicet de priuatione beneficiorum obtentorũ,
& obtinendorum,an hi ignorantes comprehendan
tur.& pro negatiua,quod non ligentur dictis penis,
facit doctr.Io.Andr.in c.2. pen.col.de const. lib.6.
23 dum uoluit pẽnam†constitutionum non ligare igno
rantem,cum non habeat animum delinquendi, quã
uis det operam rei illicitæ,& ibi Gem. sequitur Fel.
d.c.2.nu.6.in fi.ubi refert hác partem alias sustinuis
24 se.& comprobatur,† quia statutum addens pẽnam
in facto damnato de iure communi non ligat igno
rantem.Ant.de Butr.in d.c.2.col.4.

25 Accedat,quia†decretum irritans,quod ligat igno
rantes,eos non ligat respectu pœnæ,ca. si beneficia,
& ibi Arch.in 2.not.de præb.lib.6.Barbat.in Clem.
* 1.nu.25.de elect.communis*opinio , ut dixi de re-
sign.benef.lib.5.q.5.nu.221.præterea dans operam
26 facto damnato,& ignorans†qualitatem excusatur à
pẽna,c.si quis cum matre,& c.si quis cum duabus,&
c.quidam fornicatus,33.q.4.& constitutio,quę alias
27 extenditur ad præterita,respectu pẽnæ non† exten-
ditur,ca.nullus,dist.50.c.quoniam, dist. 47. Et quia
non potest concurrere consensus etiam interpreta-
tiuus,ut obligetur ad pẽnam,Inn.in c. in nostra , de
28 iniu.cum ignorans†non consentiat.c. cum olim de
re iudic.
Et quia non adest tali casu huiusmodi consensus
ideo.& ita uidetur firmare Nauar.in Man. d.ca.27.
num.274.
Sed,his non obstantibus,affirmatiua opinio mi-
29 hi probatur,ut illis pœnis scilicet priuatione †bene
ficiorum obtentorum, & obtinendorum priuentur
committentes confidentiam per ignorantiam pro-
hibitionum,& dictarum constitutionum.quam opi
nionem in indiuiduo uidetur firmare Bar. post Cin.
in l.1.col.8.uers.2.Quæro,C.de summ. Trin. Abb.
in c.a nobis,& ibi Soc.sen.de sent.excom.col.pe. Pe
* tr.de Anch.in c.1.qu.12.de const.Imol.& alii * om
nes in d.c.2.de const.ubi Dec.nu.35.dicit hanc opi
nionem esse ueriorem in iure,& allegant plures ra-
tiones,& ea uidetur maxime concludere,quia igno-
rantia huiusmodi non est probabilis,cum attenta-
30 uerit†factum damnatum,l.uulgaris,§. si quis, ff.de
furt.l.scientiam,§.qui cum aliter,ff.ad l.Aquil. & de
buerat ante cogitare,iuxta id,quod signanter consi
derat Sum.Pont.in c.ul.de homicid.in 6.aliàs enim
daretur causa committendi confidentias,& deludẽ
di præfatas constitutiones,& ideo prædicta uia non
erit aperienda.& ad contraria possumus de facili re
respondere.Et primo ad doctrinam Io.Andr.quę lo
quitur de ignorantia probabili, ut potest uideri. &
in casu nostro nequaquam poterit dici.ita Dec.in d.
c.2.nu.35.sed potius crassa,Gl.in l.municipali,ff.de
decret.ab ord.faciẽ.Abb.cons.35.in fi.lib.1. Dec.in
cap.ad hæc enim,33.de postul.præl.Nec obstat do
ctrina Ant.de Butrio.nam,ultra quod non est rece
pta,contrarium est uerius,ut dicit Dec. dic. cap.2.
nume.35.
Nec obstat quod dicitur de decreto irritanti, cũ
illa conclusio non procedat in factis damnatis, & il
licitis.Minus obstant c.si quis cum matre, & cap.si
quis cum duabus, allegati a Feli.quia illa iura nihil
dicunt de ignorantia.quod animaduertit Dec.d.ca.
2.num.35.uers.moderni.Nec etiam obstat,quod di
ctũ fuit , quod ratione pœnæ ignorantia excusat a
Constitutione,quæ trahitur ad præterita. nam tũc
ignoranta est multum probabilis,cum nihil potue-
rit imputari.Nec etiam obstat defectus consensus,
ut non possit obligari.nam,ex quo dat operam rei
illicitæ reputatur consentire,etiam in eo, quod seq
tur præter eius intentionem.Doct.in c.ult.de homi
cid.lib.6.
Nec pręterea excusantur dicti ignorantes , cum
sint in lata culpa,a peccato mortali, ut uidetur con
31 cludere†Nauar.cons.50.num.4.de sent. excom. ubi
uult, ignorantem excusari ab excommunicatione
non autem a peccato.Idem Nauar. in Man. ca.23.
32 nu.45.cum seq.cum †transgressio legis humanæ ob
liget ad id,Caiet.2.2,q.186.art.9.col.4. Henr.Bot.
do

de Synod.par.3.art.1.num.270.
33 In foro autem conſcientiæ† credimus ignorantẽ
excuſari a pęnis ut conſuluit Nauar. de extrauag.
Greg.xiij.de datis,& promiſſ.conſ.51.de ſent.excõ.
Idem Man.c.27.nu.264.cum ſeq.

Circa ſecundum caput de recipientibus beneficia
in confidentiam commiſſam ab alio eis ignoranti-
bus,quod poteſt primo exemplificari, quando be-
neficia aſſeruabantur pro quibuſdam incapacibus
quibus effectis habilibus,fuerunt eis dicta beneficia
reſignata ab his,qui habuerant in confidentiam.Se
cundo quando pater,frater uel alius conſanguineus
commiſit confidentiam,procurando vt beneficium
conferatur ei,aut reſignetur, promittendo fructus,
uel diſpoſitionem beneficii,quãdo reſignans uolue-
rit,faciendi ſunt tres caſus.Primus,an hi ignorantes
ligentur pœna annullationis actus,ut reſignatio,uel
34 collatio† ſit nulla,& in hoc* recepta, & practicata*
** ſententia eſt affirmatiua,actum fuiſſe, & eſſe nullũ
primo ex decreto irritanti poſito in dictis conſtitu
tionibus quod ligat etiam penitus ignorantes, quo
ad nullitatem actus,Caſſad.deciſ.3.nu.1.& deci.12.
ſuper reg.Cancel.Card.in Clem.1.in 18.q.& Barb.
* nu.25.& omnes* alii,vt ſupra dixi.

Secundo,ex Conſtitutione Pii V.in §.multi, ubi
conſideratur huiuſmodi caſus,& dicit eſſe reſigna-
tionem confidentialem etiã ex ſola dimittẽtis intẽ
tione,quam præſupponimus hoc caſu.

Tertio,quia,poſtquam prædictæ Conſtitutiones
dixerunt confidentiam eſſe accipere beneficia, illa-
que aſſeruare pro inhabilibus , uel aliis ut patet in
Conſtitutione Pii iiij.in §.interdum,& in Conſtitu
tione Pij V.in §.pleriſque, in odium delicti annul-
lant quaſcunque collationes,& diſpoſitiones de di-
ctis beneficiis,cum interuentu confidentiæ,& volũt
eſſe nullas,& inualidas,nulliuſque roboris, vel mo-
menti,nec cuiquam ſuffragari,& loquuntur per uer
ba futuri temporis, ideo ex reſignatione nihil po-
tuerunt acquirere.

Quarto,comprobatur,quia illi confidentiarii,a q
bus beneficia habuerunt,vel per collationem,ob di
ctum crimen erant priuati collatione, uel per reſi-
gnationem, & etiam erant priuati ipſo iure ob hoc.
* & communis* eſt concluſio,priuatum ipſo iure non
35 poſſe reſignare,& reſignando† nihil transferre,ut la
tę ſcripſi de reſignat.benef.lib.3.qu.1.& in odium
36 criminis ad quoſcumque tranſit res,tranſit cum† ui-
tio, Abb.in ca.ex inſinuatione,nu.6.de Simon.& iõ
* alias fuit reſolutum in Simonia,in* vna Firmana Pa
rochialium, 10.Decembris 1538.coram Aquen.qđ
ſi reſignans habuit pecuniam pro reſignatione,quã
uis id ignorauerit reſignatarius, quod nihilominus
37 ipſe reſignatarius† non acquirat, nec etiam titulum
coloratum,& ideo,ſi ſpolietur,non erit reſtituẽdus
vt atteſtatur Sar.de trien.q. 12.col.5.ex dictis Inn.
c.cum uniuerſorum,de rerum permut.Rot. deciſ.7.
de renunc.in antiq.ad quod etiam vide Doct. Inn.
Card.Butr. Abb.& alios,in c.niſi cum pridem,de re
nunc.Redoan.de Sim.par.4.ca.12.Rebuff.de pacif.
poſſ.n.441. ubi quærunt,an habens beneficiũ per ſi
moniam commiſſam ab alio habeat titulum colo-
ratum,& gaudeat regu.de triennali : & concludunt
38 † affirmatiue.quod ego in confidentiario ignoran-
ter non admitterem,ſed tenerem contrarium, cum
per dictas Conſtitutiones,inducẽdo ut ſupra ſit pri
39 uatus† ipſo iure.Collect. in quibus, colu. 1. de pœn.
Ab.& alii in c.accepta,de reſt.ſpol.Fel.in c.1.co.13.

40 de conſt.& priuatus ipſo iure nullum habet † titulũ
* vt eſt communis,* vt late probaui de reſig. benef.d.
41 q.1.lib.3.num.54.55.cum ſeq.& non† reſtituatur ſi
fuerit ſpoliatus,Rot.deciſ.3.de reſti. ſpolia.in noui.
Rip.in l.naturaliter,§.nihil commune, nu.92. ff.de
acq.poſſ.Moedan.deciſ.15.cum aliis citatis per Me
noch.de recup.poſſ.rem.primo,num.330. Et huiuſ
modi actus erit nullus ipſo iure,vt colligitur ex pre
fatis Conſtitutionibus Pij iiij.& Pij v.ita collatio,pſ
42 ſentatio,uel reſignatio† per Simoniam etiam igno-
ranter eſt nulla ipſo iure.Abb.in c.pe.col.1. de elec.
Sarn.de trien.q.12.Couar.reg.peccatum, §.8. nu.7.
2.par.quamuis Nauar.conſ.60.nu.5.teneat contra-
rium ex pluribus argumentis.

Secundus caſus,an hi ignorantes ligentur ſenten
43 tia excommunicationis impoſita per dictas† Conſti
tutiones.Negatiue dicendum erit,ex his, quæ tradit
Nauar.in Man.c.27.num.274.cum ſeq.& conſ.42.
47.52.& 54.de ſent.excom.& dixi ſupra. nam hoc
* non habet dubium,& Doct.communiter* concor-
dant,&c.& in Simoniaco hoc expreſſe tenet Naua.
conſ.60.num.2.uerſ.pro contraria,de Simon.

Tertius caſus,an recipientes benef.per confiden-
tiam commiſſam ab alio eis ignorantibus, ligentur
aliis pœnis poſitis in dictis Conſtitutionibus, ſcili-
44 cet† priuatione obtentorum,& obtinendorum. Et
** exiſtimo negatiuam opinionem eſſe ueriorem,&**
receptiorem,& colligitur ex Nauar.conſ.65.66.nu.
3.nu.1.& conſ.8.de Simon.Et primo,facit, quia eſ-
ſet cõtra ius naturale,ac diuinum,ut quis ex delicto
45 commiſſo ab† alio,eo ignorante puniatur obtentis
& obtinendis,vt late probat Nauar. in c.fraternitas
12.q.2.Secundo,quia Conſtitutiones Pontificiæ, q̃
obligant poſt tempus ibi præfixum,& poſt promul
gationem,minime obligant ignorantes,ut defendit
Nauar.in Man.c.23.nu.44.& diximus ſupra. Ergo.

Tertio quia decretum irritans non ligat ignoran
tes reſpectu pęnæ impoſitæ in illa lege. Gem.in c.ſi
* Apoſtolica,col.pen.de præb.in 6.communis* opin.
ut per Gabr.de Clauſ. concl.3.nu.8.

Quarto,comprobatur ex eo,quod ſtatuitur in Si-
monia reali,quæ quantum ad priuationem ipſo iu-
47 re & priuationem obtentorum,& obtinendorum,†
a pari procedit cum confidentia.Extrauag. cum de
teſtabile,de Sim.Caſſad.deciſ.5.de conſt.& deciſ.1.
47 de Sim.nam ſimoniace† promiſus,ſeu promotus, eo
tamen ignorante eſt inhabilis ad illud beneficium,
& ſuſpenſus quoad illum ordinem, ſuper quo inter
uenit Simonia eo ignorante,non aũt priuatur obtẽ
tis,& obtinendis,neq; ſuſpẽditur ab aliis ordinib.ri
te receptis,Inn.in c.de Sim.in prĩcipio de Sim.& ibi
Hoſt.in uerſi.in aliis.autẽ ordinibus,Io.Andr.in uer
ſicu.in aliis,Anch.ſub num.2.But.uer.in aliis, Abb.
ſub nu.7.Fel.ſub n.4.uerſ.alia aũt.Idẽ Abb. in c.per
tuas.el ſecundo,nu.6.eo.tit.Redoan.in tract. de Si-
mon.par.4.c.16.a nu.11.uſque ad finem, & commu
* niter* alii omnes idem uolunt.

Nec contrarium uoluit Pius V.in dicta Conſtitu
tione, dum conſiderat confidentiam pro naſcitu-
ris,& inhabilibus.nam uerba , & mens eo tendunt,
ut recipientes pro inhabilibus beneficia in confi-
dentiam priuentur omnibus ſuis beneficiis & inha
biles ſint ad alia obtinenda quia dicuntur confi-
dentiarii , non uero quod incapaces ſunt ignoran-
tes dictam confidentiam ſint inhabiles ad obtinen
da alia beneficia,nam id eſſet contra iuris diuini,&
naturalis rationem,ac cõtra omnia iura. & cum hic

casus

casus euenisset,ita vidi consultum per excellentissi-
mos I.V.D.plurium Ciuitatum Italiæ,& Hispaniæ,
ut hoc annumeretur inter alia priuilegia ignorantiæ
48 facti,quæ etiam tribuit †iustam causam restitutionis
in integrum.Bar.in l.1.§.si quis,ff.de itin.act. priua.
Fulgos.in l.si sic,ff.quemadmodum seru. amittatur,
Alex.cons.169.nu.10.lib.2.Loffred.cons.16.nu.10.
Cum.cons.147.nu.4.Barbat.cons.9.nu.3.& 4.lib.1,
Goz.cons.56.nu.10.communis ut attestantur Alex.
cons.51.nu.10.lib.5.& cons.77.num.6.lib.6. Grat.
cons 91.nu.53.lib.1.Ruin.cons.26.nu.19.& 32.lib.
2.Et alia ratio viget in beneficio,super quo cõmissa
fuit confidentia,vt illo priuetur,quamuis eo ignorã
49 te id factum fuerit,cum vitium sequitur †rem. Abb.
in c.ex insinuatione,nu.6.de Sim.& alia in aliis, in
quibus nullum vitium consideratur.

Quartus casus examinandus,an hi recipiẽtes igno
ranter beneficia per confidentiam ignoranter
commissam ab alio, teneantur restituere fructus
perceptos ex illis beneficijs? Omissis, quæ possent
50 adduci, affirmatiua opinio est verior, †quam in ac-
cipiente beneficium per Simoniam commissam ab
alio eo ignorante tenet D.Thom.2.2.q. 100. art.6.
ad tertium,& alij relati in primo casu huius secundi
capitis.& illam deduco,tum ex verbis dictæ Con-
stitutionis Pij V.in §.Sed nec quisquam, ibi, nec nõ
fructibus,intelligendo,vt referatur ad nullitatem a-
ctus,quæ nullitas habet locum non obstante huius-
modi ignorantia,tum etiã ex ratione,quia, cum sit
priuatus eo beneficio ipso iure,ut supra in dicto pri
51 mo casu comprobaui,non potest fructus †suos face-
re,ut per Caputaq.decis.111.par.2. late per Tiraq.
in l.si unquam,in verbo reuocatur,nu.446.C. de re-
uoc.don. Nec obstat, quod in Simonia contrarium
voluerit Nauar.cons.60.nu.5.uers.3. quod auctori-
tas,de Sim.Nam idẽ Nau.cons.61.nu.7.eo.titu. vide
tur recedere ab eo,quod antea scripserit.

Sed dubium est,quid debeant facere huiusmodi
recipientes beneficia per confidentiam commissam
ab aliis eis ignorantibus,cum habuerint scientiã de
* hoc?omnes* Docto.uolunt superueniente scientia†
52 debere statim dimittere illa beneficia, D. Thom.2.
2.q.100.art.6.ad 3.Abb.in c.pe.in 1.& 2.not.per il-
lum text.de elect.& in cap.nobis,1.not.de Iur. pa-
tron.Preposit.in cap.quocumque,num.1.1.quæst.5.
cum alijs,ut per Sarn.d.q.12.de trien.num.8.ubi re-
* fert hãc cõclusionẽ approbasse* Rotã in vna Messa
neñ.Capell.de mense Maij 1566. corã Vortio, Na
uar.cons.11.nu.1.& cons.15.num.6.& consi.21.nu
mer.5.& consi.60.nu.3.& 61.num.1.& 65. nu.2.&
* cons.73.in titu.de Sim.&* communiter alij omnes
53 id volũt,& regulare est,ut priuati †ipso iure teneãtur
dimittere beneficium. Abb.in cap. extirpandæ,§.
uero,col.8.uers.ex his,de præben. Ruin.in consi.4.
nume.11.lib.5.communis opin.teste Alphon. Ho-
jed.de incompat.benef.part.1.cap.13.num.61. dixi
de resignat.benef.lib.3.quæst.1.nu.58.quod subtili
ter potest deduci ex dicta Constitutione Pij V.§.
Sed ne quisquam,ibi,Intercedente hoc confidentiæ
vitio receperunt,ac retinent,nisi statim ad se reuersi
& resipiscentes celeri dimissione sibi prospexerint,
&c. inspecta enim ratione horum verborum, col-
ligitur, quod ignorantes post habitam scien-
tiam confidentiæ commissæ in beneficio quod obti
nent,debent prouidere cum celeri dimissione illius
beneficii,ne incipiant ligari illis pœnis, ut in termi-
nis voluit Nauar.in Sum.c.23.sub nu.100. in fi.uer.
noto 10.Hinc est,quod in delictis superueniens sciẽ
54 tia sufficit †ad incursum pœnæ,nisi statim delictum
illud purgetur.l.sed & si lege,§.de eo autem,ff.de pe
tit.hæred.Anch.in c.si beneficia,num.2.uers. 30.3.
not.de præb.in 6.Rom.cons.329.nu.5.Sal. in l.qui
contra,sub nume.1.C.de incest.nupt.& in l.1.C.de
fals.monet.Bellam.decis.555.Crau.consi. 237.col.
pen.& in terminis de Simonia videtur tex. cum ibi
not.in c.ex insinuatione,de Sim.vbi Gl. Abb. num.
7.& alii.

Rursus dubium est,de quo sępius fui interrogatus
an cum hoc recipiente beneficium per confidentiã
commissam ab alio eo ignorante possit episcopus
55 dispensare.Pro affirmatiua †ponderatur tex.in c.pe.
de elect.ubi inquit Gregorius IX. quod reprobata
electione propter simoniam cõmissam electo igno
rante,& ratum non habente,Episcopus cum eo su-
per prælatione,ad quam fuerat electus,illa uice non
potest dispẽsare:subdit,quamuis circa eum,qui igno
ranter recepit simplex beneficium per Simoniacam
prauitatem,post liberam resignationem Episcopi
dispensatio toleretur, & ibi Glo.communiter rece-
pta in uerbo illa vice,Episcopum in tali Simonia nõ
posse dispensare in dignitatibus,posse autem in sim
plicibus beneficiis.Abb.Ant.de Butr.Zabar. Imol.
& alij omnes Card.Alex.in c.1.nu.11.1.q.5. Inn.in
c.nobis,de Sim.& in facti contingentia respondit
Nauar.cons.61.nu.5.de Simon.
56 Secundo comprobatur, quia Episcopus potest†
in omnibus criminibus dispensare, nisi contrarium
reperiretur expressum,& tenuerunt Collect. Tan-
cred.Goffre.Host.Inn.Io.Andreas,& Io.de Ligna
no in c.at si clerici,§.de adulteriis,& ibi refert Abb.
nu.4.de Iud.Arch.in c.licet canon,de elect.lib.6.&
** est** magis communis opinio,ut attestatur Glo.in
d.§.de de adulteriis,& in c.minor,dist.50.cum latis
57 sima sit †potestas episcoporum,c.1.de off.ord.lib.6.

Sed mihi contraria sententia probatur ut tali ca-
su episcopus non possit dispensare,& moueor ex eo
quod Pius V. circa huiusmodi causas tollit iurisdi-
ctionem Ordinariis,ut dicam suo loco, & imponit
pœnam ipso iure, ac sibi reseruauit absolutionem
ab excommunicatione, ex ipso expresse colligitur,
58 Episcopum †non posse amplius se intromittere, ut
colligitur ex dictis per Io.Andr.in cap.1. de suppl.
præl.negl.& ibi Gem.in 4.col. Card.in clem.2. de
* uita & honestat.cler. & * communis est conclusio,
59 ut Episcopus non possit dispensare, †ubi Canon im
ponit pęnam ipso iure. Arch.in cap.licet canon, de
elect.lib.6.Sequitur Fel.in d.cap.at si clerici,§.de ad
60 ulterijs,n.4.de iud.ubi dicit, †quod, sicut Episcopus
non potest dispensare post sentẽtiam a se latam su-
per pœna,cap.idoneo,2.quæst.7.l.diui fratres, ff.de
pœn.Ita fortiori ratione,cum lex imponit pœnam
ipso iure quia tunc trahit secum executionem,ut nõ
61 admittatur †purgatio Canonica,etiam ubi alias ad
mitteretur,Gl.in Clem.ne in agro,§.primo, in uer-
bo ipso facto,de stat.monach.quam allegat Bal.in
auth.habita,C.ne fil.pro patr.ex quo argumẽto po
test tolli,quod in contrarium allegabatur, d.c. pen.
de elect.libr.6.

Non obstat secundum,quia multi Doct.dant regu
lam negatiuam,ut Episcopus non possit dispensare
62 nisi †in casibus a iure expressis,ut per Abb.d.§.de ad
ulterijs,num.4.& ibi late hanc opinionem compro-
baui,& esto,quod id sit uerum,non habebit locum
in casu nostro,cum videatur Pius V.eis tollere hanc
potesta-

potestatem per dictam Constitutionem.
Quero, juxta terminos quęstionis præcedentis,
Pater commisit confidentiam, vt beneficium asser-
uaretur pro filio tunc minori, vel alias detur filio ei-
dem, an sequuta postea renunciatione in fauoré ip-
sius filij effecti maioris, facta ab eo, qui recepit, ut as
seruaret, pręsumatur scientia ipsius filij ad effectũ,
ut possit puniri in foro exteriori, vt confidentiarius
uerus, & priuari etiam obtentis, & declarari inhabi-
lis ad obtinenda alia: vel ignorantia, vt priuetur dũ-
taxat eo beneficio, super quo commissa fuit huius-
modi confidentia.
Quod præsumatur scientia, primo facit, quia sciẽ
63 tia † probatur coniecturis, Abbas cons. 81. in fin. lib.
1. Bald. consi. 392. num. 1. lib. 1. Alex. consi. 187. nu.
3. lib. 2. Corn. consi. 85. num. 12. lib. 3. Riminal. sen.
consi. 461. num. 5. lib. 3. Card. Paris. consi. 91. nu. 47.
uol. 2. & cons. 57. nu. 15. cum seq. vol. 4. Crau. consil.
193. num. 6. Natt. consi. 231. num. 1. & 2. lib. 1. Pan-
cirol. consi. 130. num. 9. But. decis. 121. li. 2. Borg. de
cis. 36. num. 27. communis opinio teste Soc. iun. con
si. 116. nu. 42. uol. 1. & hic plures extant coniecturę,
ex quibus colligitur huiusmodi scientia filij, prima
coniunctio maxima sanguinis omnes alias superãs
64 † inter patrem, & filium, ca. contradicimus. §. aucto-
ritate, 35. q. 1. Glo. in cap. super eo, el secundo, de te
stibus. Tiraq. in tract. de iure primogen. q. 40. num.
* 29. & communiter * est receptum ratione sanguinis
præsumi scientiam. l. octaui, C. unde cognati, l. si vi-
cinis, C. de nupt. l. consensu, § supra plagijs, C. de re-
pud. Anch. consi. 170. colum. ult. Bald. consi. 295. co
lum. 1. lib. 2. Crauet. consil. 26. num. 3. Corn. consil.
85. num. 12. lib. 3.
Secunda cohabitatio patris & filij, in eadem do-
65 mo, ex qua cohabitatione omnes uolunt † præsumẽ
dam scientiam. Bald. in l. quicumque, num. 2. ff. loc.
& consi. 392. col. 2. lib. 1. Abb. consi. 19. li. 2. Are. cõ-
si. 290. col. 4. Ancha. d. consi. 170. col. ult. Bellam. cõ
si. 46. nu. 17. late Decia. consi. 10. num. 85. 86. cũ se-
quen. lib. 1. & consi. 24. nu. 46. co. li. 1. latissime Bec-
cius consi. 47. nu. 24. cum seq. Ruin. consi. 50. nu. 17.
lib. 1. Rolan. a Vall. consi. 52. nu. 13. li. 1. & cons. 90.
66 nu. 25. lib. 2. nam si † vicinus præsumitur scire facta
vicini, Ale. consi. 23. col. 2. li. 5. Soc. sen. reg. 220. fall.
6. Crau. de antiq. temp. par. 4. §. materia, num. 62. &
* consi. 148. num. 5. & * communiter alij omnes, ergo
eo magis cohabitantes, qui cum præsumantur ha-
67 bere notitiam facti, præsumuntur etiã habere † scien
tiam ipsius rei, & qualitatum. Ias. in l. qui Romæ. §.
duo fratres, nu. 108. ff. de uerb. obli. Ruin. consi. 14.
num. 6. lib. 1. Paris. consi. 52. num. 21. uol. 4. Coras.
in l. admonendi, num. 100. ff. de iureiuran. & scien-
68 tia † vnius partis negocii arguit sciẽtiam totius. l. nõ
est ferendus, ubi Bart. ff. de transact. Abb. cons. 18.
nu. 3. Soc. sen. reg. 176. Sfort. Odd. de restit. in integ.
q. 8. num. 70. Tertia ex eo, quod communiter acci-
69 dit. nam, quod facit Pater, solet † communicare filio.
Soc. sen. consi. 31. incip. prosequendo, in 4. col. uers.
unde quamuis pater, uol. 1. Barba. cons. 10. col. 1. li.
2. cum alijs, vt per Fel. in c. 1. col. 2. de Magist. Alc.
in l. in suis, n. 20. ff. de lib. & posth. nam in simili, ab
* eo, quod potest * communiter fieri, pręsumitur sciẽ
70 tia scripturæ, † probato quod fuerit penes illũ. l. non
est ferendus, ff. de transa. Dec. consi. 328. col. 3. Car.
Paris. consi. 100. nu. 87. uol. 1. Crau. consi. 103. nu. 7.
Quarta, & vltima erit coniectura, quia, si filius præ-
sumitur scire negocia patris, & in particulare testa-
mentum paternum, presupposito quod fuerit domi
71 tempore quo fuit † conditum, Bal. consi. 392. nu. 5. li.
1. & consi. 296. lib. 2. Abb. consi. 19. col. 2. lib. 2. Pau.
de Castr. consi. 94. col. 2. lib. 2. Areт. consi. 15. ad fin.
ita & eius rei, quæ tendit ad eius utilitatem, ut uidē-
tur fere dicere in proposito nostro, Roman. consil.
290. Soc. sen. consi. 264. nu. 9. li. 2. Dec. consi. 136. n.
12. Roland. a Vall. consi. 52. li. 1. Mascar. de probat.
conclu. 1293. nu. 18. & hæ coniecturæ uidentur ma
gis concludere, quam si hoc constaret per testes sin
72 gulares, qui id † probarent. Butr. decis. 121. libr. 2. &
plus quam si constaret per famam, quæ etiam suffi-
ceret, cap. ult. di. 16. Ias. in l. is põt, num. 73. ff. de ac-
quir. poss. Alex. consi. 177. num. 8. lib. 2. Paris. consi.
72. num. 26. uol. 2. Cephal. consi. 314. num. 28. lib. 3.
* & * omnes alij.
His tamen non obstantibus, contrariam opinio
73 nem in facti contingentia firmaui, vt nõ † præsuma-
tur scientia filij in confidentia commissa per patrẽ.
* Primo ex regula vulgari, & communi. * vt ignorã
74 tia semper præsumi debeat, donec † contrarium non
probatur. l. si tutor petitus, ubi not. Bal. C. de peric.
tut. c. præsumitur, de reg. iur. in 6. l. uerius, & ibi Gl.
ff. de probat. Bar. in l. is potest, num. 18. ff. de acqui.
hæred. Roma. consi. 54. post nu. 3. Soc. sen. reg. 175.
Paris. consi. 65. in fi. uol. 3. Rot. decis. 6. de iure patr.
in nouis. Bellamer. decis. 562. eoque maxime in ca-
75 su quęstionis nostræ, vt delictum † excludatur, arg. l.
merito, ff. pro soc. late Marsi. consi. 2. col. 1. Crauęt.
consi. 18. col. ult. Alciat. de præsumpt. 3. regul. præ-
76 sumpt. prima, cum quisque † præsumatur bonus, ca.
unico, de scrutin. in ordinat. fac. Barbat. consi. 77. in
princ. lib. 4. Socin. sen. consi. 82. in princ. lib. 2. Et iõ
regulare est, ut factum, quod potest trahi ad bonũ,
77 † & malum, ad illicitum, & licitum, trahatur, & inter
pretetur bonum, & licitum. Alex. consi. 125. col. 4.
in fine lib. 4. Soc. iun. consi. 83. col. 1. lib. 2. Io. Andr.
* in c nauiganti, de vsur. * communis opinio, ut late
per Gabr. de malef. conclus. 2. col. 1. & seq. Cephal.
consi. 75. nu. 7. lib. 1. & hoc in materia simonię scri-
bit Ferret. consi. 375. lib. 2. & in materia confidentię
Caputaq. decis. 202. num. 5. par. 1. quapropter debe
mus præsumere pro non delicto, quod scilicet igno
rauerit.
Secundo, quia non sufficit pręsumpta scientia (de
78 qua in quæstione nostra) cum agitur de † pœna infe
renda. Rot. decis. 21. de dol. & contuma. in antiqu.
Felin. in cap. quoniam frequenter §. porro. column.
antepenu. ut lit. non contest. Ruin. consil. 66. num.
18. lib. 3. Ripa respon. 17. num. 6. usque ad fin. titul.
de rescr. Sarn. de ann. q. 48. in fine. Crescent. decisi.
193. in manuscriptis. Cephal. consi. 720. num. 17. li.
* 5. Cassad. decis. 2. num. 4. de pœn. & communiter *
alij Doct. Ergo cum Constitutiones Pij IIII. & Pij
V. imponant pœnas grauissimas, concludendũ est,
huiusmodi scientiam non suffragari ad prædictum
effectum.
79 Tertio, quia neq; sufficit scientia † pręsumpta, cũ
agitur de alterius pręiudicio, & post alios late dedu
cit Sim. de Præt. consi. 199. nu. 26. Ber. consi. 68. nu.
86. li. 1. Bal. in c. cum contingat, nu. 6. de rescr. Butr.
decis. 149. li. 1. Paris. cons. 23. nu. 24. uol. 2. Crau. con
si. 193. nu. 8. Cassad. decis. 2. nu. 4. de pœn. But. decis.
6. de publ. in manuscriptis, Moedan. decis. 160. &
196. etiam in manuscriptis.
Ideo scribit Natt. consi. 162. num. 4. in fin. quod
consanguineus, & vicinus nõ pręsumitur scire facta

80 tconſanguinei,& vicini in præiudicialibus; ſcilicet
in ſucceſſionibus in ius alterius.nam tunc ceſſat, qđ
dicit Bald.per illum tex.in l.de tutela.C. de in inte
grum reſtit.Balb.de præſcrip.par.4.q.29.nume. 8.
Beninten.deciſ.69.num.5.& deciſ.21.numer.7. At
hic agitur de magno præiudicio alterius.Ergo.
Quarto,quia neque habet locum præſumpta ſcië
81 tia in actibus,qui ſolent fieri clam† Abba.conſi. 25.
numero 15.ſicuti neque in actibus momentaneis.
Caſtr.in l.prima.nume.21.ff.ſi cert.petat. neque in
82 actibus factis tempore,quo†quis erat infans.Ceph.
conſil.720.num.4.

Ex quibus patet reſponſum ad allegata in contrarium.

Quinto,ex dicto Nauar.conſi.65.num.3.uerſi.4.
de ſimon.ubi negat ſcientiam filij in hac materia ſi
moniæ ex facto patris,ſcilicet ſolutione cuiuſdam
tritici.nec obſtat conſtitutio Pij V.cum,non proba
ta ſcientia,ſimus extra caſum dictæ conſtitutionis.
Et eo magis procederet hæc concluſio,ſi conſta
ret de bona fama,& vita filii,& ſi probarentur ali-
quæ aliæ circumſtantiæ.Et actor admittitur ad pro-
bandum huiuſmodi ſcientiam,quæ,cum hic tracte
83 tur de inferenda†pœna,eſſet probanda plene. Ce-
phal.d.conſil.720.col. 2.cum omnibus qualitatib.
gloſſ.in cap.concertatione de appellationibus in 6.
Alex.conſi.114.num.4.lib.1.Aret.conſil. 68.num.
2.in fin.Bald.conſil.41.num.5.lib.1.Ruin.conſil.1.
per totum.& præcipue in 4.lib.5. Natt.conſil.456.
num.18.lib.2.

Inficiari tamen minime poteſt,ex hoc filium eſ-
ſe valde indiciatum.In foro conſcientiæ autem in-
ſpicienda veritas,ad effectum,ut excuſetur,uel ne,
& pariter ad ffectum excommunicationis.

SVMMARIVM.

1 *Mediator ſimoniæ eſt ſimoniacus.*
2 *Mediator delicti dicitur delictum committere.*
3 *Statutum de committente delictum comprehendit mediatorem.*
4 *Mediator in contractibus vſurarijs tenetur ad reſtitutionem.*
5 *Agentes,& conſentientes pari pœna puniuntur.*
6 *Mediatores pœna infamiæ notantur.*
7 *Mediator confidentiæ incidit in excommunicationem.*
8 *Mediator, ad hoc, vt quis dicatur, non requiritur munus.*
9 *Mediator confidentiæ committit confidentiam.*
10 *Mediator confidentiæ non priuatur obtentis,& obtinendis.*
11 *Pœna habet locum in caſibus expreſſis.*
12 *Pœna impoſita contra facientem non comprehendit conſentientem.*
13 *Pœna contra dantem licentiam malefaciendi non extenditur ad vtentem illa.*
14 *Pœna contra contrahentem non comprehendit conſulentem.*
15 *Dans interceſſori,vt procuret ſibi beneficium, quomodo puniatur.*
16 *Excommunicantur dantes aliquid pro gratia.*
17 *Auaritia eſt prohibita omni lege.*

QVAESTIO XXII.

Qua pęna puniatur Mediator ſimoniæ,& confidētię.

VIgeſimoſecundo, Quæro, an Mediator confi-
dentiæ includatur ſub pœnis appoſitis per
Pium Quartum,& Pium Quintum in eorum Con-
ſtitutionibus contra Confidentiarios? Duo ca-
pita cenſeo eſſe conſtituenda. Quorum primum
erit circa excommunicationem.Secundum circa in-
habilitatem in beneficijs obtentis,& obtinendis.
Quo ad primum omiſſis ſuperfluis,concluſiue pro
cedendo,concludo,mediatorem confidentiæ inci-
dere in excommunicationem,idque ex eo,quia me-
1 diatores ſimoniæ ſunt†ſimoniaci,& in excommuni
cationem incurrunt.cap.ſi quis Epiſcopus, 1. quæ-
ſtio.prima.ubi imponit pœnam aduerſus Epiſco-
pos ordinantes per pecuniam, ſubdit, ſi quis uero
mediator tam turpibus,& nefandis datis, uel acce-
ptis extiterit,& ipſe ſiquidem Clericus fuerit, pro-
prio gradu decidat,ſi uero laicus, aut monachus a-
nathematizetur.& ibi gloſſ.& alij cap.vltim.prima
quæſt.tertia.extrauag.2.Pauli 2. incip. Cum dete-
ſtabile,in titu.de ſimon.in extrauang. commun.in
§.ſtatuentes prȩterea,quod uniuerſi, & ſinguli etiā
præmiſſis dignitatibus præditi, qui quomodolibet
dando,ue recipiendo ſimoniam commiſerint, aut
quod illa fiat,mediatores extiterint,ſeu procuraue-
rint, ſententiam excommunicationis incurrant, a
qua niſi a Romano Pontifice pro tempore exiſten-
te non poſſint abſolui,præterquam in mortis arti-
culo conſtituti. Et hoc expreſſe volunt Ioann. Ca-
raſa.de ſimon.numero 96.Redoan. de ſimon. par.
4.cap.10.numero 37.cum ſequent.Nauar. in Man.
cap.23.ſub numero 106.uerſicu.ad quintum.Idem
Nauarr.conſil.59.titu.de ſimon. Et ratio eſt, quia
2 mediator criminis dicitur ipſum delictum†commit
tere,cap.mediatores,& ibi Geminian.Franc. & alij
in principio de teſtibus,libr.6.inducentes ad ſtatu-
3 tum de committente delictum,vt† includatur me-
diator,ad not.in cap.primo.de off.delega. cap.ſicut
dignum,de homic.cap.nuper, & cap. quantæ præ-
ſumptionis,de ſenten.excommu.Beneuen. in tract.
de proxenetis,par.3.numer.36. & ideo proxeneta,
ſeu mediator in contractibus vſurariis poteſt dici
4 vſurarius,& mortaliter peccat,tac in ſubſidium te-
netur ad reſtitutionem,Gloſſ.in le.ſciente,ff.de par
ricid.Bartol.in l.1.§.incidit.ff.ad Turpil.Franc.dic.
ca. mediatores,ſub num.2. in princip.column.2.D
Antonin.in Summ.par.2.titul. de uſur. numero 15.
& ſequent.& par.tertia.cap.6. num.8. Caietan. in
Summa verbo uſura mentalis, Rom. ſingular.385.
Marſil.ſingu.181.Ioann.Bapt.Lup.de uſur.in com
5 ment.3.in primo not.numero 26.& tritum eſt, †vt
agentes,& conſentientes pari pœna puniantur: ca-
pitu.notum,2.quæſt.1.cap.facientes,diſtinctio.86.
cap.primo.de off.delega.vbi gloſſ. in verbo pari,
* Dec.& communiter*alij omnes. Hinc iſti media-
6 tores pœna†infamiæ notantur,cap. ſi quis præben-
das,prima quæſt. tertia. vbi gloſſ.dicit,huiuſmodi
pœnam eſſe perpetuam, & gloſſ.in capitul.ſi quis
Epiſcopus,uerbo mediator,prima,quæſtio. prima.
& ob id non recipiuntur ad teſtimonium. capitul.
veniens,de teſtibus.cap.primo eod.titu.libr.6.ubi
excipiuntur caſus.Redoan.in eod. tract.de ſimon.
par.2.cap. 26. numero 21. Qua ergo ratione me-
diatores ſimoniæ incidūt in excommunicationem,
eadem etiam mediatores confidentiæ debent inci-
7 dere†in huiuſmodi excommunicationem,arg.le.il-
lud.ff.ad l. Aquil.l.a Titio,ff.de uerb. oblig. Et no-
tandum eſt,quod, ad hoc,ut quis dicatur mediator
8 †ſimoniæ,ſeu cōfidentiæ,non requiritur,quod ipſe
ob eam

ob eam aliquid percipiat, sed satis est, vt mediator
fuerit, ut illa fiat, ut expresse probatur in d. extraua.
2. de sim. & in specie tradit Nauarr. consi. 59. uersic.
respondetur 1. tit. de simo. Ex quibus deducitur cō
clu. satis aperta, quod mediator confidentiæ com-
mittit confidentiam, & hoc in indiuiduo affirmant
Maiol. de Irregular. lib. 5. cap. 45. versi. supradictis
omnibus, Mascard. de probat. concl. 1306. num. 32.
& incidit in excommunicationem, vt supra ex plu-
ribus ostendi.

Quo ad secundum, circa inhabilitatem in bene-
10 ficijs obtentis, & obtinendis, † crederem, mediatorē
confidentiæ, non affici hac pœna, quod uidetur sen
tire Nauarr. cons. 59. uersic. tertio. tit. de Simo. dum
respondit, mediatorem simoniæ non incidere in a-
liam pœnam inflictā contra simoniacos, quam ex-
communicationis, & expressius in uers. quarto fine,
dum dicit, non indigere dispensatione circa obten-
ta, & obtinenda. Et ratio est, quia huiusmodi pœ-
næ proprie sunt inflictę aduersus vere confidentia-
rios, dantes, aut recipientes beneficia in confiden-
tiam, quales non uidentur proprie consentientes tā
* tum, & consulentes, & sic mediatores. Gloss. * sin-
gularis, in clement. prima. de consang. & affinita. &
regulare est, vt pœna habeat locum in casibus tan-
11 tum expressis † leg. pen. ff. de pœniten. cap. pœnæ, de
pœnit. dist. prima. & non debet extendi de uno ca-
su ad alium. Gloss. in clem. prima de sepult. & impo
12 sita contra † facientem, non comprehendi consentiē
tem, & auxilium dantem. Caiet. in Sum. in uerbo, ex
communicatio. Tabien. in eo. uerbo in 5. casu. Hinc
13 pœna † contra dantem licentiam malefaciendi, non
extenditur ad vtentem illa. cap. quicunque, de sentē.
excommu. lib. 6. & contra contrahentes non com-
14 prehendit † consulentes. clem. prima. de consang. &
affin. & lata in sepelientes excommunicatum non
comprehendit consulentes. clem. prima de sepultu.
& ideo in cap. felicis, de pœn. libr. 6. in clem. si quis
suadente, de pœn. & in le. si quis id, quod, ff. de iure.
omn. Iud. Et in multis capitulis Bullæ in Cœna Do
mini exprimuntur consulentes mandantes, vt per
Nauarr. in Manual. cap. 27. num. 2. cum sequent. &
sic secundum propriam significationem uerborum
prædictæ Constitutionis Pij IIII. & Pij V. non lo-
quuntur quo ad huiusmodi pœnas de mediatori-
bus, ideo hac pœna non debent affici, & hac ratio-
ne respondit Nauarr. dict. consilio 59. uersicu. quar-
to. in fin. de Simon. mediatorem Simoniæ non te-
neri pœnis appositis per Pium V. in Constitutione
quinta. incip. Cum primum, anno primo, in §. & ut
Simoniace, quia attenta propria significatione uer-
borum loquitur de Simoniacis.

Hanc autem conclusionem limitarem non pro-
cedere, quoties mediator confidentiæ de fructibus
beneficijs aliquid perceperit, nam hic casus satis ex
pressus est in dict. Constitutione, Pij V. in §. Deni-
que si quis pro concessione alicui facta, quacunque
auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, uel a-
lium, seu alios intercesserit, vel alias in negocio cō-
cessionis sese immiscuerit quoquomodo, deinde ali
quid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per
manus possessoris, ac etiam simplicis donationis ti-
tulo perceperit, seu de illo postmodum ad volunta-
tem intercessoris fuerit dispositum quandocunque.
Verba enim sunt aperta, & clare probant hanc limi
tationem; & in his terminis loquuntur Maiol. &
Mascard. locis citatis. Et ratio est, quia tali casu non
solum est mediator, sed etiam dicitur principaliter
facere, & committere delictum confidentiæ, & ideo
teneri ad restitutionem, respondit Nauarr. consilio
30. num. 4. de Simon. Et non solum mediator Simo
niæ committit eam, & excommunicatur, sed etiam
dans mediatori, seu intercessori, vt procuret sibi col
15 lationem † beneficij. Innocen. in cap. tuam, de ætat.
& qualitat. quæ ibi Anton. de Butr. Abba. & Bel-
lam. sequuntur; idem Innocen. in cap. tanta, de Si-
* mon. & ibi Felin. & communiter * alij dicentes, qđ
paria sunt dare collatori, & dare tertio, vt moueat
collatorem ad conferendum, nisi daretur illi quod
deceret pro labore, quem suscipit in semel, vel fre-
quenter adeundo collatorem, & redeundo ab eo,
vel in compensationem alicuius interesse conside-
rabilis damni, vel lucri cessantis ipsius mediatoris,
vel nisi daret principaliter ad ineundam amicitiam,
secundario uero, vt postea per illa moueretur ad
monendum collatorem, vt conferat ei, vt notabili-
ter scribit Nauarr. in Man. cap. 23. sub nu. 106. uers.
Ad quintum, vbi excusat dantes munera familiari
Papæ, principaliter ad ineundam amicitiam cum il-
lo, & secundario ut impetret ei a Papa aliquod be-
neficium, cum se occasio obtulerit. Et ideo in pœ-
nam excommunicationis, ac priuationis omnium
16 beneficiorum, † & officiorum, ac infamię incurrunt
dantes, vel promittentes Curialibus pro gratia, uel
iustitia obtinentes, vt statuit Bonifacius VIII. in ca.
1. de sent. excom. quam Extrauagantem innouauit
fel. rec. Gregorius XIII. per suam Constitutionem
28. incip. Ab ipso Pontificatus, ann. 3. & fuit necessa
rium hoc facere, quia Clemens V. reuocauit dictam
Extrauagantem Bonif. Palud. in 4. dist. 18. quęst. 3.
colum. penu. Ang. verbo Excommunicatio 5. casu.
25. Siluest. uerbo Excommunicatio 7. cas. 46. Caiet.
17 cas. 81. Et fundatur optima ratione, ut tollatur † aua
ritia prohibita omni lege, D. Paul. 2. ad Timo. rela-
tus in cap. quia radix, de pœni. dist. 2. & in §. 1. auth.
vt iudic. sine quoquo suffr. coll. 6. & ne iustitia uen-
datur, quod est etiam prohibitum lege diuina, iuxta
illud Matthęi 10. Gratis accepistis, & gratis date, re
latum in cap. gratia, 1. quæst. 1. & habetur in ca. qui
studet, cap. reperiuntur, cap. sunt nonnulli, ead. cau.
& quęst. B. August. in cap. vendentis, 1. q. 3. ca. non
solum, ead. caus. & 9. cap. qui recte, & ca. non licet,
11. quæst. 3. & casus omnes, & singulos dictæ Extra
uagantis habes in unum collectos per Nauar. in cō-
ment. ipsius in octauo notabili, & in sequentib. no-
tabilibus declarant omnia exactissime, qui in 17.
not. in X. illatione, num. 35. uers. pro cōtraria tenet
dationem & receptionem Xeniorum, & munerum,
quæ circa Festum Natalis Domini dantur in Curia
Officialibus, non comprehendi in prædicta Consti
tutione, quia ab antiquo tempore sunt licitæ, & hu
iusmodi consuetudo non est contraria iuri naturali,
vel diuino.

SVMMARIVM.

1 *Pensio an sit beneficium, & num. 19.*
2 *Pensio succedit loco beneficij.*
3 *De Pensione facienda est mentio.*
4 *Pensio dicitur res Ecclesiastica.*
5 *Pensio extinguitur de consensu Papæ.*
6 *Pensio pendet a beneficio.*
7 *De pensione soluitur decima papalis.*
8 *De pensione soluitur charitatiuum.*

9 *De pensione soluitur annata.*
10 *Illegitimus non est capax beneficij.*
11 *Illegitimus non potest habere pensionem.*
12 *Facta professione vacant beneficia.*
13 *Latissima interpretatio, ubi agitur de tollenda fraude.*
14 *Transferentes pensiones sub confidentia non includuntur in Constitutionibus Pij IIII. & Pij V.*
15 *Dispositio non competit, vbi verba non conueniunt,*
16 *Constitutio odiosa restringitur.*
17 *Pœna in casibus expressis.*
18 *Ex rubrica colligitur intentio.*
20 *Regula de infirmis, non comprehendit transferentes pensiones.*
21 *Pensionarius non tenetur ad residentiam.*
22 *Pensionarius non tenetur ad officium magnum.*
23 *Pensio non facit incompatibilitatem.*
24 *Pensio an sit quid temporale.*
25 *Pensio potest laico assignare.*
26 *Pensio non potest resignari.*
27 *Pensio morte pensionarij non vacat.*
28 *Translatio pensionis est profana.*
29 *Potest dari pecunia pro redimenda pensione.*
30 *Pensio pensionis non inducit excommunicationem.*
31 *Redimens pensionem absque Papa non excommunicatur.*
32 *Ex diuersis non infertur.*
33 *Beneficium est spirituale.*
34 *Dispositio in actum mixtũ non applicatur simplici.*
35 *Accessorium sequitur naturam principalis.*
36 *Illegitimus non est capax feudi.*
37 *Professus habetur pro mortuo quoad mundum.*
38 *Contrahens matrimonium desinit esse clericus.*
39 *Ex facto oritur ius.*
40 *Exemplis non est iudicandum.*
41 *Iudex debet inniti rationibus.*
42 *Iudex debet iudicare secundum leges.*
43 *Percipiens pensionem post translationem, non est simoniacus.*
44 *Simoniacus in ordine beneficij est excommunicatus.*
45 *Emens iuspatronatus, non est excommunicatus.*
46 *Emens præsentationem, est excommunicatus.*
47 *Pactum contra legem illicitum.*
48 *Non peccat, qui consulit peritos.*
49 *Transferens cum pacto exigendi pensionem, nulliter facit.*

QVAESTIO XXIII.

Constitutiones Pij IIII. & Pij V. num comprehendant transferentes pensionem in Confidentiam.

Vigesimotertio, Quæro, an transferentes pensiones per confidentiam comprehendantur in Constitutionibus Pij IIII. & Pij V. editis super Cõfidentijs, ut illis pœnis ligentur.
1 Pro affirmatiua primo facit, quia pensio† est beneficium, ut firmauit Andr. Barbat. in cap. ad audiẽtiam. 2. de rescript. ex illo tex. & ex ratione, qa succedit
2 loco† beneficij. Gig. de pens. qu. 56. & ideo, si-
3 cuti de beneficio† facienda est mentio in impetratione, ita de pensione. Bar. in ca. super literis, num.
* 72. de rescr. & *communiter Doct. Ergo, quemadmodum committentes confidentiam super beneficijs tenentur illis pœnis, de quib. in dictis Constitutionib. ita & cõmittentes confidentiam super pensionibus.
Secundo, quia in dictis Constitutionibus decernit esse nullas pensiones, accessus, & regressus, quæ imponuntur super beneficijs, quæ resignantur, uel conferuntur per confidentiam beneficialem damnatam. ex quibus verbis clare colligitur, fieri mentionem de pensione, et si illæ sunt nullæ, ergo & aliæ translatæ per confidentiam; nam non solum eadẽ viget ratio, sed maior, arg. auth. multo magis. C. de sacrosanct. Eccles.
Tertio, comprobatur, quia causa pensionis dici-
4 tur res† Ecclesiastica, & ideo non potest coram Iudice sæculari agitari. Gig. de pens. q. 99. nu. 3. neque
5 potest extingui† anticipatis solutionibus, nisi cũ cõsensu Papæ, Gam. de auth. Leg. a lat. tit. de pens. nu. 633. Gig. de pens. q. 87. Nauar. in Man. c. 23. nu. 3. &
* consi. 63. nu. 1. tit. de Sim. & communiter* Doctor. Cum ergo habeat in se quid spirituale, sequitur, qđ rationes consideratæ per dictas Constitutiones habent locum in transactione pensionis, vt obuietur fraudibus.
6 Quarto, quia pensio† pendet a beneficio. Card. in clem. 1. §. eadem, de suppl. præla. neglig. Caccial. de pens. q. 2. Gig. de pens. qu. 1. nu. 9. qua ratione idem iudicium fit de ea. ideo, sicuti de beneficio tollitur
7 decima Papalis, ita de† pensione. Bellenc. in trac. de charit. subsid. q. 75. Caccial. de pens. q. 17. Gig. eod. tract. q. 59. &, sicuti de beneficio soluitur charitati-
8 uum, ita† de pensione, Bellencin. d. tract. q. 37. Gig. de pens. q. 38. per totam, & sicuti de beneficio excedente summam 24. duc. soluitur annata, ita de pen-
9 sione† excedente 24. Gig. de pens. q. 26. & est notis-
10 simum in Curia, & sicut illegitime† natus non est capax beneficij Ecclesiastici sine dispensatione, ca. li-
11 teras, de fil. presb. cap. 1. eo. tit. lib. 6. ita pariter † sine dispensatione non erit capax pensionis. Gig. de pens. quæst. 16. & sicuti beneficia ingressi religionẽ
12 vacant† sequuta professione, ita & pensiones, com-
* munis,* vt per Gig. de pens. quęst. 57. & per contractum matrimonij. idem Gig. q. 54.
Quinto, quia, vbi agitur de obuiando fraudibus,
13 & coercendis illicitis, latissima fit† interpretatio. Caputaqu. decis. 231. lib. 1. in manuscriptis. & secundũ hanc opinionem bon. mem. R. P. D. Alexander Catalanus, iudex confidentiarum, mihi retulit iudicasse Pium V. die 17. Aprilis 1570.
His tamen non obstantibus, cõtraria opinio mi-
14 hi probatur, vt transferentes pensiones† per cõfidentiam non comprehendantur sub dictis Constitutionib. Pij IIII. & Pij V. secundum quam sententiã cõsuluit bis egregius Doctor Naua. cons. 2. nu. 6. uersi. an autem, de constit. & cons. 16. de Simo. & cõs. 46. de præb. num. 1. uers. tertio, refert defendisse, vt hic casus non comprehendatur, &c. & ab hac opinione existimo non esse recedendum in iudicãdo, & con-
* sulendo, illam firmauit Rot. * die 5. Iunij 1591. in una Brixiens. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Pegna Auditore Rotæ integerrimo. & hanc etiam opinionem ego tenui, de resign. benefi. lib. 6. q. 4. num. 43. & probatur primo, quia, ubi uerba nõ
15 conueniunt, neque conuenit† dispositio, l. 4. . quoties, ff. de damn. infect. & ibi Bart. hoc notauit cap. indemnitatibus, §. penul. de elect. lib. 6. ad not. in le. quicumque, C. de seru. fug. sed verba dictarum Constitutionum non conueniunt transferentibus pensiones per confidentias, cum nullum uerbum ibi ponatur de translatione pensionis. Ergo, &c.

Secundo

16 Secundo, Constitutio † odiosa non extēditur, sed
potius restringitur. cap. odia. & ibi late Dyn. de reg.
iur. lib. 6. Bart. Rom. & alij in l. si vero, §. de viro, ff.
sol. matrim. Idem Barto. & alij in le. si constante, in
quęst. 9. princip. ff. solut. matrim. Card. Paris. consil.
16. num. 17. volum. 3. sed huiusmodi Constitutio-
nes super confidentijs sunt odiosæ, vt late conclu-
sum est supra, ideo erunt restringendæ in casibus,
in quibus loquuntur expresse. regulare enim est, ut
17 pœnæ non imponantur nisi in casibus a iure † expres
sis. cap. is qui, de sent. excom. li. 6. l. & siquis, §. diuus,
ff. de religios. Cardin. Paris. in rubr. ff. solu. matrim.
numero 21.

Tertio, probatur ex rubricis dictarum Constitu-
18 tionum, ex quibus arguitur intentio † statuentium,
not. in l. 1. ff. si cert. pet. nam rubr. Constitutionis Pij
IIII. est concepta contra quoscumque, Ecclesias, &
beneficia Ecclesiastica quæcumque in confidentiā
retinentes, seu recipientes, altera Pij V. est concepta
19 de confidentijs beneficialibus. sed † pensio ex com-
muni, * & recepta Doctorum sententia non est be
neficium. Abb. in d. c. ad audientiam. 2. de rescr. vbi
Fel. & alij omnes, Staphil. de grat. expect. uerb. for-
ma noua, num. 12. Sarn. in eo. tract. uerbo gratias, n.
92. de communi Alfon. Hoieda de incompat. bene-
fic. in pręf. num. 3. & par. 2. cap. 7. num. 4. dixi libr. 2.
20 de resign. benefi. quæst. 15. num. 11. & ob id regu. †
de infirmis non comprehendit transferentes pen-
siones in articulo mortis, vt fuit decisum in * Rot. te
ste Sarn. de inf. resigna. quæst. 16. colum. 2. Gamm.
de auctorit. Leg. à lat. tit. de pens. num. 644. ob hāc
21 etiam causam † pensionarius non tenetur ad aliquā
residentiam. Archid. in c. quamuis, el primo, num.
2. de præben. lib. 6. Card. in cap. vlt. quęst. 11. de Cle
ric. non resid. Gig. de pens. quæst. 31. nume. 4. & alij
omnes, * ut dixi lib. 2. dict. quæst. 15. num. 16. neque
22 ad officium † magnum. Domin. Sot. lib. 10. de iust. &
iur. q. 5. art. 3. hinc pensio non facit incompatibilita
23 tem cum alio † beneficio curato, uel requirente resi-
dentiam. Imol. in clem. Gratiæ, num. 10. de rescrip.
Gig. de pens. quęstio. 42. & communiter alij, vt per
Hoiedam de incomp. benef. par. 2. c. 7. in princ.

Quarto, quia non solum in rubro, vt dictum est,
sed etiam in nigro dictarum Constitutionum sem-
per fit mentio de beneficijs, & elicitur factas fuisse
ad tollendam corruptelam fiduciarię, siue confiden
ciariæ mancipationis beneficiorum, ideo non debēt
comprehendere transferentes pensiones, cum uer-
ba non conueniant, quia pensio non est beneficiū,
vt supra dictum est.

Quinto, quia videntur cessare rationes dictarum
Constitutionum, cum pensio non semper sit quid
24 spirituale, nec spiritualitati annexum, immo † quid
temporale. Gig. de pens. quæst. 7. num. 2. & q. 16. &
25 quęst. 21. & ideo potest laico † assignari. Card. in cle
men. 2. quæst. 9. de offic. ord. Redoan. de spol. c. Ec-
clesiastico, q. 8. §. ad maiorem, nu. 26. Rebuff. de pa-
cis. poss. num. 151. Card. Palæot. in tracta. de Not. &
spur. cap. 58. nu. 4. Caccialup. de pens. q. 12. nu. 2. &
communiter * Doct. ut dixi libr. 2. dict. quæst. 15. &
26 ideo † pensio non potest resignari, neque permuta-
ri cum alio beneficio, vt dixi d. quęst. 15. libro 2. in
princ. Card. Imol. & alij in clem. unica, §. eadem, de
suppl. præl. neglig. & ob id potest remitti in totum,
vel in partem, simpliciter, absque auctoritate supe-
rioris, Card. Ale. in c. Agatho, 64. dist. & potest re-
dimi anticipatis solutionibus. Giga. de pens. quæst.
27 86. & † morte pensionarij non vacat. Gig. de pens. q.
12. Et ob id contractib. profanis æquiparatur. Sarn.
de infir. resign. quæst. 16. colum. 2. Roman. consilio
339. col. 4. hinc est, quod Rota * sępius iudicauit, trās
28 lationem † pensionis esse rem omnino profanam, ut
testatur Gammar. de auctoritat. Leg. a lat. li. 6. titu.
de pens. num. 633. & multos deducit Gig. de pens.
quæst. 99. & tetigi de resign. benef. lib. 6. quæstio. 4.
numero 52.

Sexto, quia in dictis Constitutionibus firmantur
plures casus, in quibus omnibus præcedit, uel subse-
quitur dispositio tituli, & in specie, quando annullā
tur pensiones, & reseruationes fructuum id fit, quia
in dispositione titulorum, &c. & sic coniunctim cū
titulo sunt reseruatæ. Naua. in Man. c. 23. nu. 109. cū
seq. Mascard. de proba. concl. 1306. ubi refert 13. ca
sus comprehensos in Constitutione Pij V. & in om
ni casu concurrit dispositio tituli, qui titulus cū sit
quid spirituale, & pensio quid mere temporale, me
rito non potest absque labe simoniæ ualere pensio
confidentialis in dispositione tituli reseruata, quia
esset dare temporale pro spirituali. sed quod habēs
pensionem cum facultate transferendi illam etiam
post factam translationem exigat, non uidetur hic
casus comprehensus dictis Constitutionibus, quia
datum est temporale, purum, & simplex, & exigi-
tur, ac recipitur illud idem, quod est purum, & sim
plex temporale. Gig. cōs. 120. per tot. & cum factū
istud nihil habeat spiritualitatis, in eo cessat confi-
dentia prohibita. faciunt quæ scribunt Caccialu. de
pens. quæst. 4. & 12. Natt. consil. 290. lib. 2. Aretin.
consil. 59.

Septimo, ex his, quę proxime diximus, cum pēsio
non semper sit res spiritualis, sed temporalis, solos
fructus respiciens, unde scribunt Doctores non esse
29 simoniam dare † pecuniā pro redimenda pensione,
vt concludit Gig. de pens. q. 99. num. 6. nam simo-
nia consistit in spiritualibus, vel eis annexis, & pen-
sio sit quid temporale. qua ratione consuluit Naua.
consi. 52. nu. 2. de Sim. emptionem & venditionem
30 pensionis † non inducere ipso iure vllam excommu-
nicationem, quia sola simonia super beneficio, uel
ordine commissa inducit ipso iure illam, idem Na-
uar. consi. 63. nu. 2. de Sim. ubi etiam scribit, ex ea-
31 dem ratione non incurrere † excommunicationē re
dimentem pensionē absque auctoritate Papæ, licet
malefaciat & peccet: ergo pari ratione non erit cō-
fidentia prohibita transferre pensionem sub con-
fidentia.

Octauo, quia dictę Constitutiones solum (ut etiā
dixi in primo fundamento huius opinionis) loquun
tur de renunciationibus, electionibus, præsentatio-
nibus, & alijs modis prouidendi beneficia Ecclesia
stica, statuendo illas esse nullas cū inde sequutis: sed
translatio pensionis non fundatur super ulla mala
confidentiali prouisione, & nihil cōe habet transla
tio pensionis rite facta cum confidentia mala proui
32 dendi beneficia. ex diuersis enim † non infertur. l. Pa
pinianus, ff. de minor. eo magis, quia trāslatio fit au
ctoritate Papæ, ex quo cessat omnis dolus. Abb. con
si. 68. nu. 3. lib. 1. Paris. consi. 171. nu. 16. uol. 4.

Nono, comprobatur hæc opinio, quia non est
tanta ratio puniendi transferentem cum confiden-
tia pensionem, quæ est quędam res temporalis, ut
dictum est supra, quanta est puniēdi conferentem,
vel accipientem beneficium cum confidentia, cum
33 beneficium sit spirituale. cap. dilectio, de prében. &

super spirituale committatur simonia, ut ex eius de
finitione collıgitur.

Ex quibus omnibus concludendum est, transla-
tionem pensionis factam sub confidentia non com
prehendi in dictis Constitutionibus. Nam, ut inqt
Nauar.consi.16.in fin.de Simonia, nec per somniũ
venit in mentem Pij IIII.& Pij V. hos. Remanet,
ut tollamus contraria.

Ad primum argumentum videtur optime satis-
factum per ea, quæ scripsimus in tertio fundamen-
to huius opinionis, cum communis conclusio sit, pẽ-
sionem non esse beneficium, & Barbat. qui contra-
* rium tenuit, *communiter est a Docto. reprobatus,
vt dixi lib.2.quæstio.15.num.20.& 21.de resignat.
benefic.

Ad secundum argumentum, etiam patet respon
sum ex his, quę dicta sunt in 6. fundamento huius
sententiæ. namque dictæ Constitutiones annullãt
pensiones reseruatas in actu collationis, electionis,
& præsentationis beneficij, intercedente confiden-
tia, & sic de pensionibus disponit, illas consideran-
do coniunctim cum titulo, qui titulus cum sit spiri-
tualis, in eo cadit confidentia, & annullantur om-
nia sequuta. Vnde aliud erit, quoties pensio conside
ratur separata a titulo. nam tunc, cum sit res tempo
ralis, si in translatione ipsius cadat confidentia, non
erit casus comprehensus sub dictis Constitutioni-
bus, tum quia sumus in diuersis, vulga. l. Papinianus,
ff. de minor. nam aliud est, vt dixi, damnare collatio
nem, vel renunciationem beneficialem cum confi
dentia, & aliud damnare confidentiam pensiona-
lem, nulla beneficij intercedente collatione, neque
renunciatione confidentiali. ita optime Nauarr. d.
34 consi.16.num.5. tum etiam quia dispositio in † actu
mixto non applicatur simplici. Ang. consi. 248. nu
me.7. cum seq. tum præterea, quia, ut dicit Nauarr.
loco citato, alia ratio suadet illud, quod non sua-
det hoc. ratio enim, quare pensiones, accessus, & re-
gressus concessi super beneficijs per damnatam con
fidentiam collatis, & resignatis, annullantur, est,
35 quia † accessorium sequi debet naturam principalis,
cap. accessorium, de reg. iur. libr. 6. & ita pensiones,
regressus, & accessus accessorij præfatarum collatio
num, & resignationum confidentialium non pote-
rant subsistere, illis non subsistentibus. quę ratio
cessat in confidentia translationis pensionis iam ri
te constitutæ.

Ad tertium respondetur ex his, quę dicta sunt in
sexto fundamento huius opinionis. nec valet con-
sequentia. agitatur causa pensionis coram Iudice
Ecclesiastico, ergo est beneficium, ergo est res spi-
ritualis, ut late Gig. de pens. q.99. nu.12. in fin.

Ad quartum respondetur, quod pensio pẽdet ex
beneficio, ergo non ualet consequentia. nec obstat,
quod soluatur decima de pensione sicuti de benefi-
cio, quia id est ex eo, quod decima imponit habito
respectu ad fructus beneficij, non autem respectu
spiritualitatis, & annata soluitur de pensione eadẽ
ratione. & illegitimus non est capax pensionis in o
36 dium ipsius, sicuti neque † est capax feudi, neque em
phyteusis Ecclesiæ, sine dispensatione. cap. natura-
les, tit. si de feud. fuerit cõtrouersia. in vsibus feudo.
Bal. in l. generaliter, §. cum aũt, C. de insti. & subst.
& ideo per ingressum religionis extinguitur pensio
37 quia professus, † habetur pro mortuo, quo ad mun-
dum. l. Deo nobis, C. de Epis. & cler. c. placuit, 2. q.
3. & cessat per contractum matrimonij, quia con-
38 trahens † matrimonium desinit esse clericus, & amit
tit priuilegium clericale in omnibus, præterquam
in duobus, de quibus in cap.1. de cler. coniug. lib.6.
vt late prosequitur Gig. d. quæst.99. numer. 13. 14.
cum sequen.

Vnde argumentum non concludit.

Ad quintum respondetur, illud procedere, quo-
tiẽs materia non est ita pœnalis, ut in casu nostro,
iuxta ea, quæ diximus.

Non obstat, quod ita iudicauit Pius V. qua po-
tuit Pius V. moueri ex alio, & ex circunstantijs fa-
39 ctis, ex quibus oritur † ius, & variatur. l. si ex plagis,
§. in cliuo, ff. ad l. Aquil. l. ea est. ubi Cagn. num. 27.
ff. de reg. iur. Bal. consil. 12. lib. 2. Ancha. consi. 302.
Card. Paris. consi. 22. num. 23. vol. 1. Roland. a Val.
consi. 1. num. 1. lib. 1. ut quia pensio coniuncta erat
cum titulo, iuxta ea, quę dicta sunt in 6. fundamen-
to huius opinionis, & quomodocumque sit exẽplis
40 etiam superioris † non est iudicandum. l. nemo, C. de
sent. & interlocu. omn. Iud. Card. Paris. consi. 32. n.
30. uol. 2. Perus. in cap. cum speciale. nu. 10. de appe.
eo magis, cum huiusmodi exemplum non transiuit
in consuetudinem, Gloss. in d. l. nemo. Cephal. con
si. 120. num. 13. lib. 1. nec sit proprie sententia Pa-
pę, dato quod constaret de eo, quod diximus. nam-
que solent Iudices confidentiarum factum alicuius
causæ referre Sãctissimo, qui suæ opinioni solet an
nuere. Ideo huiusmodi auctoritas non erit in consi
deratione, cum ex rationibus contrarium constet, q
41 bus Iudex debet † inniti. c. Iudicantem, 30. qu. 5. cap.
Deus noster, di. 13. c. 1. de re Iud. lib. 6. l. rem non no
uam, C. de iudic. Porc. Imolen. consi. 01. nu. 6. ac uer
42 bis † legum, & non exemplis, Sam. in §. quædam, nu.
32. Insti. de action.

Ex his enim colligitur, confidentiam super trans
latione pensionis commissam non comprehendi
sub Constitutionibus Pij IIII. & Pij V. & id potest
exemplificari, quoties quis transferret pensionẽ ea
intentione, uel pacto percipiendi terminos pensio-
nis decurrendæ. Dubium tamen est, an hæc sit Si-
monia inducens excommunicationem, uel aliam cẽ
*43 suram. Communis * responsio † est negatiua, vt con-
suluit Nauarr. consi. 16. num. 2. de Sim. & consi. 46.
de præbend. num. 1. uersi. 2. late Gig. de pens. quæs.
99. nam extrauag. 2. de Simon. in communibus, quæ
inducit excommunicationem ipso iure incurrendã
44 contra simoniacos, habet locum solum † in Simo-
nia commissa in beneficio, & ordine, non autem in
Simonia commissa super alijs rebus spiritualibus,
uel annexis eis, ut colligitur ibi, & tradit Caietan.
in uerbo, excommunicatio, capit. 72. late Nauarr. in
Man. cap. 27. num. 106. & cum sit pœnalis, erit re-
stringenda. cap. pœnæ, de pœni. dist. 1. Hinc alias in
Sacra Pœnitentiaria fuit resolutum, committentem
45 Simoniam, † emendo, vel permutando ius patrona-
tus, iuxta not. in cap. de iure, de iur. pat. non incurre
re excommunicationem de extraua. secus autem, si
46 fuisset commissa † in pręsentando, vt testatur Naua.
d. consi. 16. nu. 3. in fi. versi. tum quia, de Sim.

Secundo dubitatur, an hmõi pactũ redoleat Si-
moniã? Vr dicendũ negatiue, vt patet ex adductis p
Gig. de pens. q.99. col.2. nam pensio non est benefi
cium Ecclesiasticum. Card. in clem. 1. de supp. pl. ne
glig. neq; res Ecclesiæ, sed immo profana, ut iudica
uit Rot. teste Gamar. de auctor. Leg. a lat. titul. de
pens. num. 634. & dictum est supra, contrariũ tamẽ
tenet Nauar. consi. 46. de præb. quia negari nõ põt,
quin

quin sit ius annexũ spiritualitati, multo magis, quã
ius patronatus, c. quanto, de iudic.

Tertio dubitatur, an paciscentes ita peccent? Af-
firmatiue est respondendum, vt videtur sentire Na
uarr. d. consi. 16. nu. 7. de Sim. & d. consi. 46. de præ-
47 ben. & ratio est, quia huiusmodi † pactum non est li
citum, immo illicitum, late Felin. in cap. 1. num. 15.
de re iudic. D. Anton. par. 1. tit. 3. cap. 10. col. 8. Sicu
ti in simili redimens pensionem absque auctoritate
Papæ non incurrit excommunicationem, male ta-
men facit, & peccat, ut consuluit Naua. consi. 63. n.
2. de Sim. & hoc est peccatum Simoniæ, vt dicit Na
uar. d. consi. 63. num. 2. & tenetur pœnitere eius, qđ
fecit, non autem quærere absolutionem ab excom-
municatione. Nauarr. dict. consi. 63. in fine: limita
tamen, nisi id fecisset bona fide, credens id sibi lice
re probabiliter, & iuste, puta, quia interrogauit vi-
ros in hac re doctissimos, an id posset fieri absque
vitio Simoniæ, qui responderunt, quod sic, ut consu
luit Nauarr. dict. consi. 16. de Sim. nam, qui facit ali
quid, quod iure naturali non est illicitum, de quo du
bitat, an lege aliqua humana sit prohibitum, & su-
per ea re consuluit uiros in eo sufficientur peritos,
48 qui consulunt id esse licitum, non peccat † faciendo
illud, etiam si uere non esset iustũ, & lege aliqua hu
mana uetitum. tex. iunct. Gl. & Abb. in cap. Cappel
lanus, de fer. nu. 6. Nauarr. in Man. cap. 27. nu. 284.
& nu. 288. late Feli. in cap. 1. nu. 15. vers. limita sepu
* mo, de re iudic. & est * communis opinio doctorũ.

Quarto dubitatur, an huiusmodi translatio facta
cum pacto exigendi pensionem quoad uixerit, sit
49 nulla? Affirmatiue respondit Nauarr. consi. 46. nu.
1. uersic. tertio de præben. & uersicu. quarto conclu
dit, auctoritatem Papæ esse omnino necessariam,
vt huiusmodi reseruatio, & translatio sit valida. &
consi. 45. Idem Nauarr. sub tit. eo. de præben. scri-
bit, translationem pensionis esse nullam, factam ab
habente facultatem in infirmitate, cum conditione
si moriatur, alias secus, coram Canonico Cathedra-
lis Ecclesiæ, tum, quia, inspecta tali conditione, tum
etiam quia fuit facta coram Canonico, & debebat
fieri coram constituto in dignitate. Canonicus au-
tem non habet dignitatem, sed beneficiũ simplex,
cap. Statutum, de rescr. lib. 6.

Quinto dubitatur, quid in eo, qui habet faculta-
tem transferendi, an possit transferre cum reserua-
tione illam exigendi quoad vixerit? Negatiue est
veritas, vt respondit Nauarr. d. consil. 46. numero 2.
de præbend. aliud est enim potestas transferendi,
quam habet quis à Papa, & aliud potestas transfe-
rendi cum tali reseruatione, quam ipse non habet.

SVMMARIVM

1 *Reditus beneficiorum fuerunt instituti propter spi ritualia.*
2 *Beneficia non debent diuidi.*
3 *Ratio fraudis operatur extensionem legis.*
4 *Translatio fructuum facta in confidentia non comprehenditur in Constitutione Pij IIII. & Pij V.*
5 *Confidentia absque pacto non est punibilis.*
6 *Aduersus coniecturas Pij V. admittitur probatio.*
7 *Confessio non debet diuidi.*
8 *Reseruatio fructuum fit auctoritate Papæ.*
9 *Pœna restringenda.*
10 *Simonia committitur in reseruatione fructuum.*

QVAESTIO XXIIII.

IN translatione fructuum facta sub confidentia, nõ
incurritur pœna Constitutionum Pij IIII. & Pij V.

VIgesimoquarto, Quæro, an transferentes (ex fa
cultate concessa a Summo Pontifice fructus
in confidentiam comprehendantur sub istis Con-
stitutionibus Pij IIII. & Pij V. Affirmatiuam opi-
nionem multi tenebant in Vrbe, cum bis hic casus
accidisset.

Et Primo, affertur argumentum desumptum ex
verbis dictarum Constitutionum, in §. ac quascum-
que, in Constitutione Pij IIII. Ac quascumque col-
lationes prouisiones, præfectiones, commendas, re-
seruationes, &c. in §. Ac etiam in Constitutione Pij
V. ibi, nec non reseruationes fructuum. Et in §. Sed
ne quisquam, ibi, beneficia, fructus, pensiones, alias-
ve res intercedente hoc vitio confidentię recepe-
runt, &c. Aequiparat enim confidentiam commis-
sam in beneficio, & in fructibus illius. ergo idem Iu
dicium. l. vlt. de accept. l. 1. cum ibi not. ff. de leg. 1.

Secundo, eadem ratio fraudis viget in confiden-
tia commissa super beneficio, quæ super fructibus
eius. nam per illam perpetuatur reseruatio, & Eccle
sia remanet in ultimo tempore grauata, contra sa-
cros Canones, ex quorum dispositione fuerunt de-
1 putati, & instituti redditus, † beneficiorum propter
spiritualia, & illa tractantes. cap. 2. capitu. 3. cum ibi
not. de præben. & debeant propterea dari seruienti
bus, & intitulatis in illis Ecclesijs, & non alijs. capi.
cum secundum, de præben. Rebuff. in prax. benefi.
in titu. de reseruat. gen. Mandos. in tract. signa. gra.
tit. fructuum reseruationes. Sarn. de ann. qu. 60. dixi
late de resign. benef. lib. 6. quæst. prima. Ex quorum
2 etiam regulis beneficia † non debent diuidi. cap. ult.
prope fin. 1. q. 3. cap. maioribus, & cap. uacante. cap.
cum causam, in fin. de præben. rub. & nig. ut Eccles.
benef. sint denunc. confer. cap. piæ mentis, in fine.
16. q. 7. Dec. consi. 341. num. 3. in tertio, quæsito, &
3 ratio fraudis † operatur extẽsionem legis. late Capu
taq. decis. 211. lib. 1. in manuscr.

Tertio, accedat ratio satis vrgens, quia simonia
committitur super fructibus beneficiorum, quo-
ties reseruantur, aut alias disponitur absque consen
su, & approbatione Summi Pontificis, vt dixi de
resigna. benefic. libro 6. quęst. 1. numero 25. ubi al-
legaui plures textus. Felin. consi. 11. Roman. consi.
358. Dec. consil. 141. Oldrad. consil. 224. numer. 2.
Paris. consil. 143. num. 12. uolu. 4. Craue. consi. 122.
Nauar. consi. 8. & 37. de Simo.

His tamen non obstantibus, contrariam opinio
nem existimo veram, & tenendam in iudicando, &
4 consulendo, vt in translatione † fructuum facta
in confidentiam non committatur confidentia pu-
nibilis per has Constitutiones Pij IIII. & Pij V. &
secundum hanc opinionem iudicauit Rota in una
* * Brixiens. fructuum pretensę confidentię, die 5.
Iunij 1591. coram R. P. D. Pegna. nam Archiepi-
scopus Corcyren. omnes fructus Archipresbytera-
tus Montis Clari Brixien. diœcesis, demptis quin-
quaginta pro titulari, habebat reseruatos, cum fa-
cultate, in toto, vel in parte, vni, vel pluribus, etiam
in mortis artic. eos transferendi. cuius facultatis ui-
gore de anno 1568. transtulit summam 200. scuto-
rũ ad fauorẽ D. Ludouici Cãpani sui familiaris, &

de anno 1578.transtulit residuum ad fauorem eius
dem. Sed quia Franciscus Fenicius prædicti Archi-
presbyteratus titularis prætendebat in ea transla-
tione commissam fuisse confidentiam prohibitam
per dictas Constitutiones, tum quia post translatio
nem idem Archiepiscopus eosdem fructus exegis-
sei, quod uerificabat per quietantias factas ab eius
procuratore, tum ex quibusdam eiusdem literis mis
siuis, quibus uidebatur significari, Archiepiscopũ,
post translationem se gessisse tanquam dominum
fructuum, & id nõ uidebatur Campanus negare in
suis constitutis, in quibus fatebatur Archiepiscopũ
post translationem omnes fructus exegisse, tum ẽt
denique ex quibusdam locationum Instrumentis,
ex quibus constabat Campanum tanquam procura
torem Archiepiscopi post translationem præfatos
fructus tanquam spectantes ad Archiepiscopum, ut
illorum reseruatarium, locasse, introducta causa co
ram Iudice confidentiarum, qui, vt mihi retulit, uo-
lebat pronunciare pro confidentia, Summus autem
Pontifex ei ordinauit, vt procederet cum uoto R.
P.D.Pegnæ, à quo causa communicata in Rota, oẽs
concorditer, præter dictum Pegnam, tenuerunt, nõ
constare de confidentia.

Et præcipuum argumentum huius conclusionis
est, quia Constitutiones Pij IIII. & Pij V.de hac re
editæ loquuntur, vt patet in rubro, & nigro, de con-
fidentia commissa in beneficijs, vel in pensionibus,
& fructibus ipsorum respectu dispositionis tituli.
quod non procedit in simplici trãslatione fructuũ,
uel pensionis, quę proprie beneficia Ecclesiastica di
ci non possunt, Sarnen.de infirm.resign.q.16. Gig.
de pens.q.28.nu.10.

Et hanc sentẽtiam poteris comprobare ex om-
nibus illis argumentis, quæ late adduximus in quæ-
stione præcedenti, ad probandum, non committi
in simplici translatione pensionis, & hic non repeti
mus causa breuitatis, ibi enim omnia pertinẽtia ad
hanc materiam reperies.

Et in facti specie relata confidentia etiam exclu
debatur secundum sententiam Dominorũ de Ro-
ta, quia si fuisset simulata translatio, cur a principio
non fuit facta de omnibus fructibus, & satis tritum
est, non omnem perceptionem fructuum inducere
confidentiam, sed illam dumtaxat factam interce-
5 dente animo, & conuentione hoc faciendi † ab ini-
* tio, vt * fuit resolutum in illa Consentin. prætensæ
confidentiæ, 4. Februarij 1591. coram R.D.D.Ora
no, & locatio facta per Campanũ nomine Archie-
piscopi habebat causas ꝓbabiles, & uerisimiles, ne
translatio illa a consanguineis Archiepiscopi intel
ligeretur, ac, vt facilior esset exactio in terris seu Do
minio Venetorum: quæ præsumptiones cum sint sa
tis probabiles contrariam confidentię suspicionem
ex perceptione fructuum, & locatione elidunt. nã
6 omnes Doct. hoc firmauerunt aduersus cõiecturas †
positas per Pium V. intrare probationem cõtrariã,
cum non sint præsumptiones iuris, & de iure, ut la-
te etiam ego firmaui, vt infra dicam.

7 Ac ad confessionem Campani dicebant, † non
posse diuidi, cum sit qualificata. Abb. in c. bonæ. n.
29. de postul. prælat.

Non obstant argumenta supra pro affirmatiua
adducta. nam ad primum respõdetur, illa uerba põ
derata in Constitutionibus Pij IIII. & Pij V. cõpre-
hendere reseruationem fructuum, quatenus de illis
sit conuentio cum dispositione tituli, Nauar. in Mã.
c.23. sub nu.109. & sensus illorum uerborum est,
vt, si fuit commissa confidentia in resignatione, &
collatione beneficiorum, pensio, & fructus reserua-
ti existunt nulli, sicuti resignatio, & collatio, & in
alio casu, ut sit nulla collatio facta, vel resignatio
8 cum reseruatione fructuum facta † absque auctorita
te Sedis Apostolicæ, ut late dixi de resignat. benefi.
li.14.q.5. & ita ab omnibus illa verba interpretan-
tur, & ita interpretatur Rota, & late dixi in quęstio
ne præcedenti. Ad secundum respondetur, uigere,
& militare in huiusmodi translatione fructuum fa
cta in confidentiam multa capita fraudis, non tamẽ
possumus ex illis arguere, ut ita transferẽtes, & trã-
slatarii ligentur pœnis dictarum Constitutionum, q̃
sunt pœnalissimæ, & per consequens intelligendæ
9 in casibus, in quibus expresse disponunt † & restrin-
gendę ad limites suos, Bar. in l. si constante, in q.9.
princ. ff. sol. matr. Paris. consi.16. nu.17. vol.3.

Ad tertium respondetur, uerissimum esse, simo-
niam committi in reseruatione fructuum facta, seu
10 mauis promissa † propter beneficium consequen-
dum, absque quo id fuerit narratum Papæ, Abb. in
c. non satis, nu.7. & 8. de simo. Dec. in ca. ex parte, 1.
num.15. de off. deleg. Gig. consi.120. num. 4. com-
* munis * opinio, ut late attestatus sum, & probaui de
resign. benef. lib.14.q.5. in principio, cum huiusmo
di reseruatio non possit fieri nisi a Papa, & de eius
consensu, ut late dixi in eodem tractatu de resigna.
benef. lib.6.q.1. In quo casu etiam committeretur
confidentia, iuxta terminos, §. itidem Constitutio-
nis Pij V. non tamen ex hoc sequitur, quod idem sit
in simplici translatione fructuum, in qua negamus
committi simoniam, & concludimus nullam com-
mitti confidentiam prohibitam, & punitam ex di-
ctis Constitutionibus.

Cætera uero, quæ hanc materiam tangunt, po-
teris supplere ex his, quæ late fuerunt dicta in præ-
cedenti quęstione.

SVMMARIVM.

1 *In permutatione beneficij an habeat locum Consti tutio Pij iiij. & Pij v. & nu.6.*
2 *Constitutio pœnalis restringenda.*
3 *Casus qualificatus non comprehenditur sub simplici.*
4 *Permutatio, & resignatio differunt.*
5 *Verba debent in specie capi.*
6 *Verba generalia generaliter sunt intelligenda.*
7 *Confidentia quare prohibita.*
8 *Permutatio vera dicitur resignatio,*
9 *Per permutationem vacat beneficium.*
10 *Ratio disponit vt lex.*
11 *Plus & minus non differunt.*

QVAESTIO. XXV.

Constitutio Pij IIII. & Pij V. habet locum in permu-
tatione.

VIgesimoquinto, Quæro, an pœnæ imposite cõ-
tra confidentiarios per Bullam Pij IIII. &
1 Pij V. habeant locum in confidentia commissa † in
permutatione beneficiorum, ut quia fuit facta per-
mutatio duorum, uel plurium beneficiorum inter
duos iuridice, & alter recepta possessione beneficij
per permutationem quæsiti, accepit etiam fructus
beneficij

beneficij antiqui collati compermutanti, an sit locus Bullis Pij IIII.& Pij V.de confidentijs? Negatiuam opinionem, nó esse locum dictis Bullis, tenuit Nauarr.qui ita respondit in facti contingentia consi.26.tit.de simon. quam opinionem primo ꝓbat, quia Bulla Pij IIII.& Pij V.loquitur de resignationibus beneficiorum, quæ simpliciter fiunt in fauoré aliquorum, & non de illis, quæ fiunt per permutationes iuridicas, quia nulla earum facit mentionem de resignatione per permutatiunem:&, cum non sit eadem ratio in utroque casu, non erit eadem iuris dispositio.l.illud.ff.ad l.Aquil.

2 Secundo, Quia prędictę constitutiones † sunt pœnales; ergo restringendæ, reg.odia.de reg.iu. lib.6.

Tertio, Quia dictæ constitutiones afficiunt tantum confidentias illicitas, & simoniacas. Nauarr.in Man.c.23.nu.101.& 110.qualis non fuit facta in ꝑdicta permutatione iuridice facta.

Quarto, Vltra Nauarr.addo, quia in simplici renunciatione maior ratio militat, vt Bullę prædictæ habeant locum, quam in permutatione, ex eo, quia simpliciter resignantes de facili inuenient, qui beneficia sub hac occulta conditione recipiant, ad effectus consideratos per Constitutionem Pij V.& hoc argumentum deducitur ex Sarnen.de public.quæst.3.num.17.

3 Quinto, Vlterius, quia sub dispositione de † simplicibus loquente non comprehenditur casus qualificatus, l.1.ff.de donat.ubi lex.loquens in donatione simplici, non habet locum in donatione sub cōditione, c.statutum, de elect.lib.6.l.quæsitū.§.illud.ff.de leg.3.resignatio enim per permutationem di

4 uersa est † a resignatione simplici.Bal. in ca.1.nu.1.de vas.decre.çtat.late Sarn.d.q.3.nu.11.

Accedit, quia in qualibet dispositione uerba in

5 dubio, † in specie capi debent, & nó in genere.l. hoc legatum.ubi Bar.ff.de leg.3.sed permutatio habet se, vt genus l.1.vbi Bar.& alij.ff.si cer.pet.

His tamen non obstantibus, contrariam opinio

6 nem affirmatiuam existimo veriorem, scilicet † Cōstitutiones Pij IIII.& Pij V.editas contra confidentiarios habere locum, ne dum in resignatione simplici, sed etiam in permutatione, & moueor primo ex verbis dictarum Bullarum, multipliciter ea ponderando. Inquit enim Pius IIII.in prooemio *sane, licet dudum cum certam simoniacæ prauitatis speciē quam beneficiorum confidentiam vocant, &c.* subdit postea in dispositiua *in titulum, commēdam, vel administrationem, aut aliter in huiusmodi confidentiam*, &c.& illis verbis, *ac quascumque collationes, prouisiones*, &c.& Pius V.dicit in prooemio, *ad tollendam fiduciarię mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam*, &c.& postea, *nec valerent ipsorum collationes, seu concessiones*, &c.& demum *omnes, & quascunque prouisiones*, &c.prædicta enim uerba sunt satis prægnantia, & generalia, & apta comprehendere resignationem per permutationem. Ideo absque dubio debent illam comprehendere.l.1.§.quod autem, ff.de aleator.l.in fraudē, in fi.& ibi Bal.ff.de testam.milit.idem Bald.consi.205.lib.2.Crau.consi.92.num.4.

Secundo, Quia rationes fraudis in his Constitutionibus consideratæ, propter quas tollendas ema-

7 narunt, militant in permutatione, † ut est illa, ut de illo beneficio disponat ad libitum resignantis, & alia, ut fructus postea percipiat, ac altera, ut asseruetur pro incapacibus, ut etiam in similibus terminis, scilicet in extrauant.de public. considerat late Sarnen.de public. quęst.3. numero 8.& 9. Vnde, cum eędem rationes uigeant, eadem quoque dispositio debet uigere.l.illud, ff.ad le.Aquil. Quod confirmatur ex eo, quod dicit Anania in c. audiuimus, col.2.uers.& prædicta faciunt, de collus.deteg.dum scribit, quod, etiam si renuncians ex causa permutationis post renunciationē in possessione remaneat, ex hoc fraus præsumitur. Hinc est, quod textus in c.2.de renunc.lib.6.iuncto c.1.de rer.permut. eo.li. cum glo.in uerbo fraudem, quæ de simplici resignatione loquuntur, ratione fraudis in permutatione, quoque habent locum, vt tradunt Gem.d.c.2. post gl.& Fran.col.2.Imol.& alij omnes.

Tertio, Quia, esto, quod Constitutiones loquantur tantum de resignatione, nihilominus comprehendunt, resignantes ex causa permutationis, quia

8 permutatio uera, pura, & simplex † resignatio dicitur, Rot.decisi.16.de rer.permut. in antiq. Gemin. quem refert, & sequitur Sarn.de publ.d.q.3.n.2. &,

9 sicut per resignationem vacat beneficium, ita per † permutationem, c.1.de rer.permut.lib.6.&, sicut totum negocium resignationis pendet a uoluntate superioris, ut dixi alias, ita negocium permutationis. Ioan.Monac.in d.ca.1.Rot.d. decis.16.de rer. permut.in antiqu.& sicut in resignatione duę personę interueniunt, resignans, & resignatarius, ita & in ꝑmutatione. & alia differentia, quæ consideratur in proposito, quod permutatio est duplex, & geminata resignatio, non obstat, quia, quod dicitur de uno actu, idem de pluribus geminatis dicendum est.argum.l.singularia, ff.si cert.pet.tradit notabiliter Barbat.in c.1.col.8.de lit.contest.Dom. de S. Gemi.in c.qui ad agendum, .1.de procur.lib.6.Bar.in le. cū filio, circa fin.ff.de leg.1.Pet.de Aneh.in ca.quāuis, el 1.de præbend.lib.6.

Quarto, id teneri debet ob publicam utilitatem, ut obuietur in quantum fieri potest fraudibus, ad not.per Ant.de But.in cap.vltimo in 1.fall.de consuet.Anchar.consi.102.& 304.Gemin.consil. 106. colum.2.Dec.consi.398.Nam inficiari non potest, quin, vt plures casus considerati per Pium V. in sua Constitutione possint interuenire in permutatione, ideo ratione fraudis huiusmodi casus debent coerceri, & per consequens dictę Bullę comprehendent confidentiam illicitam commissam in permutatione.

Non obstant contraria.nam ad primum respondetur, negando Bullas non facere mētionem de resignatione per permutationem, nam contrariū probaui supra in 1.fundamento, &, esto, quod non fiat mentio, non ne ex rationibus fraudis, quæ militant hoc etiam casu, hoc dicere debemus, vt deduxi in 2.

10 & 3.Argumento. Ratio enim † disponit, sicut lex, Bal.in c.dilectus filius, col.1.de rescrip.Dec. consil. 284.col.2.Crauet.consi.183.col.etiam 2.Paris.consil.83.num.21.uol.3.& consi.69.nu.3.uol.4.Tiraq. in l.si vnquam, uerbo libertis.nu.27.C.de reuoc.dona.Oldr.consi.185.thema tale est in fine.

Ad secundum respondetur, esse restringendas, si verba, & ratio aliud non suaderent, l.filium habeo, ff.ad Maced.Ias.in l.si constante, nu.70.ff.sol.matr. Rimin.Iun.in §.1.Inst. per quas ꝑsonas ius nob.acqui.nu.62.sed hoc casu uerba, & ratio dictarum Cōstitutionum aliud volunt, vt supra dictum est. ergo &c.

Ad tertium respondetur, verum esse Constitutio

nes

nes Pij iv.& Pij v.afficere duntaxat confidentias illicitas.at nos præsupponimus,in permutatione fuisse talem cōfidentiam commissam. & dicimus, puniri his pœnis ut commissa in resignatione simplici.

Ad quartum respondetur dispositionem loquentem de resignatione comprehendere permutationem,dato,quod in vno casu maior sit ratio, quam
in alio,l.1.§.quod autem,ff.de al.lusu,& aleat.in ter
11 minis Sarn.de publ.quæst.3.nu.3.nam plus†& mi-
nus non differūt specie,l.vult,ff.de fund.instr.Sarn.
in c.statutum.nu.39.de rescr.lib.6.Accedit,quia præsupponimus fraudem.

Ad quintum iam patet responsum ex supradictis.

Concludendum est igitur, quod,si casus confidentiales considerati a Pio v.interueniant in permutatione ,quod pœnæ illius Constitutionis habebūt locum.

Casus autem,super quo consuluit Nauarr. forsan non erat punibilis dicta pena,quia alter compermutans exegit fructus beneficii renunciati,& collati cōpermutanti antequam compermutans caperet possessionē.qđ cōsiderat Pius V.in d.Cōst.87.§.si quis post cessam ab se Ecclesiam.vel monast.aut beneficium,& publicatam resignationem, aut cessionem, captamque a successore possessionē sese &c.de quo late dicetur.

Et non omittam,quod sim.est permutatio, qua quis ius ad rem,quod habet quis, per regressum,electionem,& præsentationem,optionem,uel aliá nominationem,permuttat cum alio simili iure,uel beneficio alteri quæsito,vel vacanti.c.1.de rer. permu. lib.6.& ibi Io.Andr.& Fran.Naua.in man.c.23.nu. 100.col.3.vbi etiam dicit,quod simoniaca est renūciatio,si renuncians beneficium minoris valutæ reddit pecuniam,vel constituit pensionem annuam alteri permutanti,adæquando ualorem illius. limittatur,nisi id faciat auctoritate superioris.Anch.consi. 280.Fel.in c.Quia verisimile,nu.1.de præsum.

SVMMARIVM.

1 *An absque pacto committatur confidentia,& numer.4.*
2 *Pactum est duorum,&c.*
3 *Studiosa voluntas simoniam inducit.*
5 *Simonia non committitur sine pacto.*
6 *Confidentia est crimen simoniæ.*
7 *Confidentia quid sit.*
8 *Argumentum ab etymologia validum.*
9 *Cessante causa debet cessare pœna.*
10 *Verisimilitudo est attendenda.*
11 *Verisimilitudo cognata naturæ.*
12 *Verisimilitudo habetur pro lege.*
13 *Pœna iuxta mensuram delicti.*
14 *Verba sola dimittentis intentione posita in Constitutione Pij v.quomodo interpretantur.*
15 *Sequentia declarant præcedentia.*
16 *A prioribus sumitur declaratio.*
17 *Confidentia non cadit in ignorante.*
18 *Praua intentio vnius non nocet alteri.*
19 *Ex facto vnius alteri præiudicium inferri non potest.*
20 *Argumentum ab absurdo validum.*
21 *Omnis actus ex intentione facientis iudicatur.*
22 *Ex facto vnius ignorans non peccat.*
23 *Ignorans non punitur.*
24 *Ex aliena conscientia quis non iudicatur.*
25 *Non entium nullæ sunt qualitates.*
26 *Pactio non fit sine consensu vtriusque.*
27 *Lex interpretans aliam intelligenda est iuxta terminos illius.*
28 *Non est confidentia resignatio facta ea mente,quod ille dimitteat post beneficium.*
29 *Recipiens beneficium animo illud dimittendi nō cōmittis confidentiam.*
30 *Conferens beneficium intentione praua non committit confidentiam.*
31 *Renuncians intentione praua non committis confidentiam.*
32 *Coram ordinariis renunciantur beneficia simpliciter.*
33 *Eligentes,& præsentantes praua intentione non cōmittunt confidentiam.*
34 *Benefacienti est benefaciendum.*
35 *Mandatum ad renunciandum,cum clausula,& non alias,non est simoniacum.*
36 *Tractatus de constituenda pensione non inducit confidentiam.*
37 *Promissio generalis facta collatori non inducit confidentiam.*
38 *Verba iactantia non obligant.*
39 *Habens intentionem prauam,opere subsecuto est simoniacus mentalis.*
40 *Simoniacus mentalis nō obligatur ad restitutionē.*
41 *Beneficium Principis latissime interpretatur.*
42 *Creatus rector non desinit esse scolaris.*
43 *Vsura est prohibita ex utroque testamento.*
44 *Vsura an sit prohibita de iure ciuili.*
45 *Differentiæ ratio inter simoniacum mentalem, & vsurarium mentalem in restitutione.*
46 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*
47 *Vsura concernit animam.*
48 *Simonia inducit peccatum.*
49 *Mutuum in quo consistat.*
50 *Beneficium est beneuola actio.*
51 *Beneficium debet esse perpetuum.*
52 *Deuolutiones quare inuentę.*
53 *Simoniaci æquiparantur idolatris.*
54 *Simonia crimen detestabile.*
55 *Soluens vsuram non peccat.*
56 *Male recipiens tenetur restituere.*

QVAESTIO XXVI.

SIMONIA non committitur absque pacto,& conditione cum pluribus illationibus.

VIgesimosexto Quæro,an absque pacto, modo,
seu condicione confidentia beneficialis sit
1 prohibita,†& punibilis per dictas extrauagantes Pij
iv.& Pij v.Pro affirmatiua,quá videtur tenere Mascard.de probat.conclus.1306.Primo ponderantur verba Constitutionis Pij v.in §.*Quare nos volentes periculosam talium audaciam*,&c.*vt si quis*,&c.subdit,*etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa,uel illud*,&c.si enim sufficit sola intentio unius,
2 ergo non requiritur pactum,quod†est duorum, plu
riumue in idem placitum,& consensus,l.1. ff. de pactis,neque etiam modus, & condicio, ad not.in l.5. ff.de uerb.oblig.Secundo,quia omnis studiosa uolú
3 tas†simoniam inducit.ca.qui studet,&c.sicut eunu-
chus,1.q.1. Hosti.in simili casu in c.ex parte,nu.2. & seq.de offic.deleg.

His

4 His tñ non obstantibus, †contraria opinio, ut absque pacto, modo, & conditione, pœnæ dictarũ Cõ
* stitutionũ non habeant locum cõiter* est recepta in
praxi, & eã tenet Nauar. in Manual. c. 23. n. 107. uers.
ad decimũ, & n. 109. & sub nu. 110. Idẽ Nauar. cõsi.
27. & cons. 35. cons. 33. & cons. 36. titu. de sim. Virg.
Boccac. in comment. Const. Piceni nu. 60. & 68. Ga
briel. cons. 172. nu. 4. cum seq. lib. 2. & ita fuit dictũ
* in vna* consentin. prætensæ confidentiæ coram R.
P. D. Orano, 4. Februarij 1591. & in alia Brixien. relata q. 23. & 24. & in vna Calaguritan. confidentiæ
corã R. P. D. Penia 14. Decembris 1592. & postea
in eadem coram R. P. D. Pamphilio 25. Junij 1593.
Eeprobatur, primo, quia absq; pacto, modo seu cõ
5 ditione, simonia punibilis non† contrahitur, Gl. in
c. ordinationes, uerb. pretii, 1. qu. 1. ubi Card. Alex.
nu. 33. idem Alex. in c. 1. nu. 4. 1. q. 1. & in c. quicun
que nu. 1. post alios ead. caus. & q. D. Ant. in Summ.
p. 2. titu. 1. c. 5. §. 11. Card. Paris. cons. 135. nu. 17. uol.
4. Dec. in c. ex parte nu. 17. de offi. deleg. Caccialu.
de pension. q. 19. nu. 67. & seq. Nauar. cons. 11. uers.
* ad secundum, & cons. 38. de simon. & communis*
opinio, teste Put. decis. 171. nu. 9. & 10. lib. 2. & probatur in c. artaldus. 8. q. 3. c. ult. de sim. & hoc sæpe in
* Rota fuit resolutum, vt in vna Firman.* Cappellaniæ 7. Maij 1582. coram S. D. N. tunc Rotæ Auditore, & in vna Tullen. parochialis 28. Maij 1593.
corã Decano, et in vna calagur. 14. Decẽbris 1592.
coram R. P. D. Penia. Nam definitio simoniç est, ut
sit uolũtas studiosa emendi, vel vendendi spirituale
uel spirituali ãnnexum. Gl. in Summ. 1. q. 1. D. Tho.
2. 2. q. 100. art. 1. & non conuenit, vbi non adest pactum, Cassad. deci. 2. de simon. Si ergo absque pacto
modo seu conditione non committitur simonia,
ita neque confidentia, quia huiusmodi Constitutio
nes Pij iv. & Pij v. nihil sanxerunt contra confidentiam, quæ ante eos licita erat, sed solum contra
illam, quç erat illicita, & simoniaca, Nauar. cons. 26.
nu. 1. de simon. & in Manual. c. 23. sub. nu. 109. uers.
6 quod autem. Confidentia enim est crimen† simoniç
conuentionalis. Caputaq. decis. 201. num. 1. & decis.
202. nu. 5. p. 1. & decis. 238. par. 3. quæ sine pacto vel
tacito, vel expresso induci non potest, ad no. in c. ex
parte, de offic. deleg. c. tua nos, de simon. ubi Glo. in
uerb. pure, & Abb. Redoan. de sim. p. 1. c. 2. nu. 1. &
* communiter* alii, vt patet ex supra citatis.
7 Secundo, Quia †cõfidentia fit, ut nomen sonat, per
simultaneam fidem, & consilium, & conuentionem
ac contractum, sed prædicta omnia duorum consensum requirunt, Gl. in l. 2. in uerb. consentire, ff. de a
8 ction. & oblig. l. 1. ff. de pact. & arguméntum †ab etymologia vocabuli validissimũ est in iure. Bar. Alex.
Ias. & alii omnes, ut per Card. Paris. nu. 20. in l. 1. ff.
de acq. poss.

Tertio, Quia etiam in eadem Const. Pij v. in §. itidem, fit mentio de pacto, illis verbis, *ea condictione tacita, vel expressa, vt postea &c.* Vnde cum requirat aliquam conuentionem tacitam, vel expressam,
9 ea cessante, †debent cessare pçnæ. Bart. in l. 1. §. ait
prçtor, ff. ne quid in loco publ. Dec. cons. 65. in prin.
Rom. cons. 152. circa finem.

Quarto, Quia non est verisimile Pium v. voluisse
imponere grauissimas pçnas ibi relatas, nisi in casu,
quando adest pactum expressum, uel tacitum, ex rationibus infra ponendis in responsione primi argu
10 menti: & tamen †verisimilitudo in qualibet materia est attendenda. l. ob carmen, §. ult. ff. de testibus.

11 c. in nostra, eo. tit. Crau. consi. 298. num. 16. cum sit†
cognata naturæ. Bal. cons. 190 mortuo filio, lib. 3. &
12 habeatur† pro lege. Oldr. cons. 13. cum quæstio in fi.
Crau. cons. 298. nu. 16. & tritum est, pçnas esse commensurandas delicto, c. non afferamus, dist. 34. Aut.
omnes peregrini, C. comm. de succes. & legitur Deu
13 teron. c. 25. Iuxta mensuram† delicti erit plagarum
modus. Marsil. consi. 6. in fi. Menoch. de arbitr. iud.
cas. 266. num. 1.

Quinto, Ex aliis rationibus valde stringentibus
ponendis infra in responsione ad primum argumentum. Reliquum est, ut contraria submoueamus. Nõ
14 obstant uerba ponderata in Bulla Pii v. †*etiam sola dimittentis intentione, &c.* nam Primo respõdetur
illa uerba declarari per alia posita in §. sequenti, incipien. itidem, ibi, *ea conditione tacita, vel expressa,*
15 *&c.* sequentia †enim declarant præcedentia. l. si seruus plurium, §. ult. ff. de leg. 1. l. qui filiabus, eo. tit. So
* cin. Iun. cons. 15. nu. 17. lib. 1. &* communiter est receptum, in vnaquaque materia sumi declarationem
16 a† prioribus. Bal. in l. demum, col. 1. in fi. C. de rei uẽdic. Ias. cons. 115. colu. 2. circa med. libr. 2. & cons. 5.
col. 3. in fi. lib. 3. Crau. cons. 113. nu. 5. uers. 10.

Secundo, & melius respondetur, illa verba esse intelligenda intentione nota ei, qui beneficium, recepit, qui, sciens mentem renuntiantis, vel concedentis, videtur assentire, non autem de eo, cui intentio
nota non fuit, ita egregie huiusmodi uerba interpretatur Hier. Gabr. d. cons. 172. nu. 3. uers. 2. & hic intellectus multiplici ratione potest comprobari.

Primo, Quia confidentia non cadit in ignorantẽ
17 mentem eius, †qui confidere intendit. l. quidam cũ
filia, vbi Doct. ff. de hæred. inst. l. si repetendi, C. de
cond. ob caus.

Secundo, Quia absurdissimum esset, secundum
Gabr. d. cons. 172. nu. 4. interpretari Constitutionẽ,
vt sola intentio vnius partis noceat alteri ignoranti
18 †& habenti bonam intentionem. ca. erit autem lex,
dist. 4. l. 1. in princ. ff. de alien. judi. mutan. caus. fact. l.
iniquissimum, ff. de iur. & fact. ignor. l. ult. ad Sillan.
* nam regula trita* est, ex facto unius alteri ignoran
19 ti prçiudicium inferri† non posse, regula non debet,
ff. de reg. iur. Crau. cons. 293. nu. 12. & argumentum
20 ab absurdo †validissimum est in iure. l. nam absurdũ
ff. de bon. libert. Clem. 2. de magistr. cap. quemadmodum, de iure iur. c. in genesi, de elect. Mars. consi.
102. num. 16.

21 Tertio, Quia actus indifferens †ex agentis intentione, bonus, vel malus est iudicandus. D. Thom. p.
2. q. 18. art. 9. conclus. 8. Bal. in tract. scismat. in prin.
Butr. in c. cum ex officii. de præscr. Fel. in ca. auditis,
eo. tit. sed recipere beneficium est actus indifferens
per se: ergo sine agentis intentione non potest iudicari malus, & per consequens ex praua intentione
dantis non infertur confidentia in recipiente.

22 Quarto, Quia ex facto vnius †ignorans non peccat, D. Thom. part. 2. quæst. 73. ar. 6. in conclus. ergo
neque committit confidentiam, cum non possit pu
23 niri †ignorans, l. annis. ff. de calumnia. Bart. & Doct.
in l. genero, ff. de infamibus. Crauet. consil. 201. numer. 36.

Quinto, Quia in confidentia licet vterque peccet
tamen magis peccat, qui fidem suam obligat alienæ
voluntati: idque colligitur ex pœnis positis in dicta
Constitutione, quæ diriguntur in eos præcipue, & tamen, qui recipiunt, & retinent beneficia in confidẽtiam, ut patet §. sed ne quisquam. Sed peccare non

tpo-

24 †potest quis ex aliena conscientia, D. Thom. dicta
q.73.ar.6. sed ex sua. ergo absurdum esset, dicere, qđ
quis dicatur retinere in confidentiam ex aliena, non
autem ex propria conscientia.

Sexto, Quia tertius non debet affici pœna ex alie
no peccato, nam anima, quæ peccauerit &c.c. illud
1 t.q.2.c.quæsiuit, de his. qui fi.a maior. par. Cap.c.
Romana, in fi. de sent. excomm. lib.6.l. sancimus, C.
de pœnis.

Septimo, Qua ratione innotescere potest dimit-
tentis intentio, ignorata etiam ab eo, qui beneficiũ
recepit, ita, vt iudicans possit hanc cessionẽ iudicare
confidentialẽ, namq; Ecclesia nõ iudicata de occul-
tis, & eius, quod non est uera probatio afferri nõ po
test, neque enim confidẽtia esse potest, nisi recipiẽs
suam obliget fidem, alias sequeretur, quod pro con
fidentia puniretur hoc factũ, in quo nulla adest con
fidentia, & eius, quod non est, supponeretur proba-
tio, quæ in rerum natura esse non potest, quia non
25 entium †nullæ sunt qualitates. l. eius, qui in prouinciã
ff. si cert. pet.

Octauo, Quia, si confidentia est species simoniæ
26 necesse est, ut sit pactio illicita, †quã impossibile est
sine consensu vtriusque oriri. l. obligationem sub-
stantia, ff. de actio. & oblig. l. illud, ff. de pact. l. nuda,
ff. de contrah. empt. l. an inutilis, ff. de accept. ideo,
si ego vendo Titio librum, & ille putet se commo-
dato recipere, nullus est neque uenditionis, neque
commodati contractus. Idemque erit, si recipiam
cessionem beneficii, ignorans intentionem cenden-
tis, quia regulariter peccata metiũtur ex facto, & nõ
ex praua intentione. Nec obstat, quod simonia com
mittatur in beneficio recepto ab N. illo ignorante,
c. nobis, de sim. namque id procedit, si datur aliquid
pro eo, cui beneficium cõfertur, etiam si ille ignorat
d.c. nobis, Sarn. de trien. q.12. Verum, si nemo confe
renti, aut renuncianti aliquid det, vel promittat, tũc
sola intentio nõ potest nocere ignoranti, nec ex par
te ignorantis potest dici simonia, nec etiam menta-
lis, ad no. in c. tua nos, de sim. & ita notabiliter decla
rat Gabr. d. cons. 172. nu.7. lib.2.

Tertio respondet Nauar. cons. 36. num.2. de sim.
quod Pius v. dum reprobat confidentiam procedẽ
tem ex solo animo, & cõscientia, loquitur de illicita
de qua Pius iv. edixit. nã cõstitutio interpretãs aliã
27 intelligenda est ẽm terminos †interpretatę. Sed Cõ
stitutio Pij v. fuit facta ad interpretãdã illã Pij iv. er-
go intelligenda de confidentia illicita, & alio modo
ut per Nauar. loco cit.

Ex predictis igitur patet, primum argumentum
adductum pro contraria sententia non obstare, &
per consequens ex sola intentione dimittentis, non
solum non committitur confidentia punibilis per
dictas Constitutiones, sed nec etiam præsumitur, q̃-
uis Nauar. in Man. d.c.23. sub nu.110. in 6. not. inter
pretetur ea verba, quod Pius v. non intendit assere-
re per dicta uerba, quod sola talis intentio consti-
tuat in foro interiori simoniam, sed quod probatio
eius faciat in exteriori illam præsumi, quia, si etiam
non probetur illam intentionem fuisse notam resi-
gnatario non committitur, nec præsumitur confidẽ
tia, & ita nunc teneo. & propterea idem Nauar. in
d. cons. 27. nu.2. de sim. mutauit opinionem, & ibi te
net, quod nec etiam ex hoc præsumitur confidentia
nisi etiam probetur intentio praua recipientis, & ad
tollẽdum hoc dubium bonum esset, vt Summus Põ
tifex conficeret aliam Constitutionem super hoc, &
inter alia hoc declarare, & tollere.

Ad secundum argumentum in contrarium addu
ctum respondetur, quod studiosa uoluntas emendi
&c. est simonia si intercedat pactum, alias secus, iux
* ta communem *opinionem supra relatam.

Concludendum igitur est, solam uoluntatem resi
gnantis, aut collatoris, vel alterius non inducere cõ
fidentiam illicitam, & punibilem per dictas Consti
tutiones Pij iv. & Pij v. sed esse necessarium pactum
aut conuentionem, modum, seu cõdicionem expres
sam, vel tacitam, ex hac conclusione deducẽdæ erũt
aliquæ notabiles illationes, quæ in praxi quotidie
occurrunt, & de eis pluries vidi dubitari.

Primo infertur nõ esse confidẽtialẽ renũciationẽ
28 factã a resignãte †ea mẽte, qđ N. resignatarius ad sui
nutũ renunciabit alteri cui uelit uel sibi retrocedet
beneficiũ resignatũ vel qđ N. resignatarius sinat ip
sum resignantẽ percipere fructus, si huiusmodi mẽs
& praua intẽtio resignãtis expresse, uel tacite nõ fuit
nota resignatario, & sic non intercessit pactum, ut
clare colligitur ex prædictis, & interrogatus respon
dit in facti contingentia, Nauar. cons.30. in princ. de
simon. & huiusmodi illatio procedit, etiam si fue-
rit mandata executioni uoluntas praua resignantis,
ut quia resignatarius retrocessit beneficium, aut re-
nunciauit personæ, de qua cogitauerat resignans, nã
ex quo nullum interuenit pactum, nulla confidentia
committitur. ita Nauar. d. cons.30. nu.2. ubi num.3.
respondit dubio, quod fieri poterat de fructibus.

Secundo infertur, confidentialem resignationem
non esse iudicãdam eam, in qua nullũ interuenit pa
29 ctũ, licet resignatarius receperit beneficiũ †resigna-
tũ intentione ad resignantis nutũ resignare: ita in fa
cti cõtingẽtia respõdit Nauar. cõs.27. de sim. ubi am
pliat, hoc procedere etiam in foro interiori.

Tertio infertur non esse confidentiam simonia-
cam, & punibilem, conferre beneficium, vel procura
30 re, ut alicui conferatur beneficium, ea intentione †&
spe, quod ille aliquando cedet in fauorem ipsius, aut
alterius a se nominandi, si nulla conuentio interces
serit. ita Nauar. in Man. c.23. sub nu.109. uers. & ea-
dem ratione, & in facti contingentia interrogatus
ita respondit idem Nauarr. cons.33. de simon. nam
sibi quidam residens Romæ certioratus a fratre suo
de vacatione cuiusdam beneficii, ut illud impetraret
sibi, illud impetrauit pro dicto suo fratre, & expedi
uit literas, quas misit ad fratrem, ad quem etiam scri
psit noluisse illud beneficium impetrare pro se, sed
pro illo, ea spe, quod ipse renunciauerit illud ad fa-
uorem eius, quando esset adeptus substentationem
decentem, frater in Hispania manens accepit posses
sionem, quam tres annos continuauit, post quos fra-
ter, qui impetrauit, existens Romæ rogauit prædi-
ctum fratrem suum, ut resignaret prędictum bene
ficium in sui fauorem, & frater manẽs in Hispania
statim misit mandatum ad resignandum, & scripsit
ei quod ea mente semper possedit, illud vt resigna
ret in sui fauorem. dicit Nauar. nullam adesse confi
dentiam punibilem, quia non adest pactum. Nec ob
stat, quod Pius v. damnet quærentes, & procuran-
tes beneficia, ut &c. quia respondit Nauar. sub num.
5. uers. ad tertium, quod Pius Quintus non damnat
omnes, qui procurant aliis beneficia, sed solum qui
procurant, ut de illis postmodum ad libitum suũ di
sponant, fructus etiam percipientes illorum: quod
non fecit prædictus.

Quarto infertur non esse simoniacam confidẽtiã
punibi-

31 punibilem illam, qua quis confidit, quod collator †
poſt renunciationem liberam conferret beneficium
reſignatum illi, cui renuncians uolet, puta familiari
conſanguineo, aut amico, ut in ſpecie tradit Nauarr.
in Manual. d. c. 23. num. 109. ſi nullum pactum, mo-
dus, aut condicio interceſſerit, & in facti contingen-
tia interrogatus, ita conſuluit idem Nauar. conſ. 36.
de ſim. quia talis fiducia iure naturali, vel diuino nõ
prohibetur, ſi aliud nõ obſtat, & nullus cõtractus in
teruenit, & tali caſu, neq; ſimonia cõſideratur Gl. in
c. ordinationes, uerb. pretio, 1. q. 1. Card. Pariſ. conſ.
* 135. n. 17. uol. 4. Dec. in c. ex parte n. 17. de off. deleg.
& eſt* cõis opinio. Ex id valde notandũ eſt, quia fre
quenter accidit extra curiam. nam coram ordinarijs
beneficia non poſſunt renunciari, niſi ſimpliciter, &
* eſt* communis omnium Doctorum ſententia, † &
32 patet in Conſtitutione Pij v. 58. & alias late ſcripſi.
Multoties igitur euenit, quod renunciantes coram
ordinarijs renunciant ea intentione, vt illud benefi-
cium reſignatum ſimpliciter conferatur conſangui-
neo, amico, vel familiari, nullo pacto, uel conuentio-
ne intercedente, vtiq. hoc caſu nulla confidentia pu
nibilis committitur, vt reſpondit Nauar. conſ. 36. de
ſimon. & etiam ſcribit idem Nauarr. in Summ. d. ca.
23. ſub nume. 107. uerſ. ad decimum dico, in fine il-
lius uerſiculi, neque etiam ſimonia. D. Ant. 2. par. tit.
* 1. c. 5. §. 11. communis opinio, * ſupra ſcripſi, neque e
tiam ſimonia mentalis. Card. Alex. in ca. quicunque
* el primo 1. q. 1. communis* opinio teſte Nauar. loco
cit. & dixi lib. 14. q. 6. de reſign. beneſ. ampl. 2. Hinc
* alias fuit deciſum* in Rota non committere ſimo-
niam, qui dedit mandatum ad renunciandum, cum
clauſula, ut poſt admiſſam renunciationem aliqui a-
mici rogent collatorem, ut conferat alicui teſte Caſ
ſad. deciſ. 2. de ſimon.

Quinto infertur, non committere confiden-
33 tiam punibilem per has Conſtitutiones † eligentes,
& præſentantes aliquem ad beneficia vacantia, ea
intentione vt electus, ſeu præſentatus renunciet cõ-
ſanguineis, amicis, ſeu familiaribus ipſorum, ſi nullũ
pactum interceſſerit, ita Nauar. conſ. 33. nu. 4. uerſi.
tum quia, de ſimo. dicens eſſe abſurdum aliter ſenti-
re, & ab omni humana ſocietate, & charitate Chri-
ſtiana alienum: nam quiſque ſperat, & confidit pro
fauore recipere gratitudinem, & quod ille faciet in
gratiam ipſius aliquod magnum, uel paruum, & qſ-
que recipit beneficium, & concipit animũ retribuen
di, & oſtendendi aliquam gratitudinem erga bene-
facientem ſibi: namque iure naturæ conſtitutum eſt
34 ut † benefacienti benefaciamus. l. ſi non ſortem, §. li-
bertus, ff. de cond. indeb. S. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. l.
& ſi lege, §. conſuluit, ff. de petit. hære. & hoc idem
uidetur firmare idem Nauar. in Manual. d. c. 23. nu.
109. & conſi. 36. de ſimon.

Sexto infertur ex mandato dato ad renunciandũ
35 coram Summo Pontifice adiecta † conditione ut cõ-
feratur illi, & non alias non committi confidentiam
ſimoniacam, & punibilem, quia ita ſolent dari man-
data ſecundum ſtylum a multis annis obſeruatum
in curia, ex ſcientia, & tolerantia Papæ, ut tradit Caſ
ſad. deciſ. 2. num. 2. de ſimon. Boer. in tract. de auct.
Leg. a later. col. antep. Redoan. de ſim. 2. p. c. 12. per
totum, & c. 13. & quia nullum adeſt pactum inter
reſignantem, & reſignatarium.

Septimo infertur tractatum de conſtituenda pen
36 ſione abſque quo aliud dicatur, non † inducere confi
dentiam ſimoniacam, & punibilem, quia huiuſmodi
tractatus non ſunt improbati, ſi partes ultra nõ pro
grediantur ad firmam pactionem, & illam inſerant
in reſignatione: & iõ ita renunciare, poſtea nõ eſt cõ
* fidentia, * cõis opinio, teſte Io. Petr. Bima conſ. 28.
nu. 7. & 8. quod procedit etiãſi reſignãs nõ eſſet reſi
gnaturus abſque dicta penſione, nam, ſi poſtea Sũ-
mus Pontifex admittat reſignationem, concedatq;
penſionem, non eſt confidentia, Io. Petr. Bim. dict.
conſil. 28. nu. 6. & quod huiuſmodi tractatus ſint li
citi, tradit late Fel. in ca. ad audientiam 2. nu. 3. de re
ſcr. Boer. deciſ. 205. num. 1. ſtante etiam ſcientia Pa
pæ. Caſſad. deciſ. 2. de ſim.

Octauo infertur, quod impetrantes aliqua
beneficia, a Sede Apoſtolica, aut aliunde conce-
pta ſpe ea renunciandi in fauorem aliorum, ut con
ſequantur aliquam penſionem, aut reſeruationem
fructuum, dũmodo nullo pacto, aut conditione, ex-
preſſe, vel tacite id fiat, nullam committere confi-
dentiam ſimoniacam, & punibilem, ita Nauar. cõſi.
36. ſub num. 3. uerſ. Addo. & ratio eſt, quia hic caſus
non comprehenditur in dictis conſtitutionibus, er-
go illis pœnis non erit punibilis, cap. legatur 24. qu.
2. §. conſideremus, Authent. de trient. & ſemiſſ. co-
lumna 3.

37 Nono infertur, promiſſionem † generalem factã
a familiari Cardinalis verbis generalibus, ſe cũ om-
nibus, quæ habet, & habiturus eſt, eſſe paratum ob-
ſequio, & uoluntati ipſius, ſi poſtea ab ipſo Cardi-
nali ei procuretur beneficium, non inducere confi-
dentiam ſimoniacam. & confidentialem, ut in ter-
minis in facti cõtingentia reſpondit Nauar. conſil.
29. tit. de ſim. & ratio eſt, quia uerba generalia iactã
38 tiæ † non obligant. l. ult. ff. de teſtam. cap. cum ueniſ-
ſent, de inſt.

Inficiari tamen minime poteſt, quin collator aut
reſignans ex ea cogitatione mentis, & praua animi
intentione ſine aliquo exteriori actu, incidat in eã
39 ſpeciem † ſimoniæ, quam mentalem uocant opere ta
men ſubſequuto ideſt adepta re, quę ſperatur, &
ſequuto effectu, Abb. in cap. nemo, de ſimon. &
in c. tua nos, &c. conſulere, eod. titul. Ang. in uerſic.
ſimon. 1. uerſ. pe. cum alijs. ut per Redoan. de ſimo.
* part. 1. cap. 3. nume. 6. & communiter* ab omnibus
ita tenetur. Et, quamuis Ioa. Maior in 4. ſent. diſti.
25. queſt. 1. & Adrian. in quolibet. 9. Dom. Soto lib.
6. de iuſt. & iur. quæſt. 8. art. 1. tenuerint, ſimoniacos
40 mentales obligari † ad reſtitutionem taliter accepta
rum, ut coguntur in foro conſcientiæ uſurarii men-
tales, c. conſuluit, ubi Gl. Abb. Anto. de Butr. Anan.
* Card. & alij* omnes communiter de uſur. ibi, Iudi-
candi ſunt male agere, & ad ea, quæ taliter ſunt acce
pta, reſtituenda in animarum iudicio efficaciter in
ducendi. Tamen contraria opinio eſt verior & cõ-
* muniter* recepta ab omnibus Theologis, & Cano-
niſtis, ut ſimoniacus mentalis non obligetur ad reſti
tutionem, ut probatur in c. ult. de ſim. ubi dicitur, qđ
facultas conceſſa a Papa diſpenſandi cum monacis
quibuſdam, qui per ſimoniam fuerant adepti locũ
in Monaſterio, extenditur, ut ex ea poſſint abſolui
41 Abbates, tum quia beneficium Principis † latiſſime
interpretandum eſt, cap. olim, de uerb. ſignificatio-
ne, l. beneficium, ff. de conſt. princ. tum etiam quia ef
fectus Abbas non deſinit eſſe monacus, ut tradit ibi
* Abb. qui dicit, ad hoc* communiter allegari illud c.
42 ſicuti effectus Rector †. non deſinit eſſe ſcholaris,
Bal. in l. nec patronus. C. de ope. nou. nunc. quam di
ſpenſationem ſubdit Summ. Pontifex non eſſe ne-
ceſſariam

cessarii in simoniacis mētalibus,illis uerbis,& ad re
signationes spiritualiū,& temporalium, quæ nullo
pacto, sed affectu animi præcedente utrinque tali-
ter acquiruntur,in quo casu delinquentibus sufficit
per solam pœnitentiam suo satisfacere Creatori,eos
pro sim.huiusmodi non teneri.& ibi Gl.Card.Ant.
de Butr.Abb.Anan.& alii omnes notant. D.Tho.
2.2.q.100.art.6.ad 6.Siluest.in uerb .simonia. q.20.
* communis*opinio teste Nauar.in Man. c. 23.num.
103.uers.secundo,ita exponentes utrinque † ex par
te dantis,& accipientis,Fel.in tua nos,de sim.cum a
liis,ut per Redoan.de sim.par.1.cap.3.num.15.di-
xi lib.14.de resign.benef.q.6.nu.14.Nec obstat,qđ
usurarius mentalis tenetūr restituere,nam plures as-
signantur rationes differentiæ inter Vsuram, & Si-
moniam,quo ad hunc effectum,& Primam rationē
43 diuersitatis assignauit Host.quia usura est†prohibi
ta ex vtroque Testamento,cap.quia in omnibus, de
usur.Abb.in rubr.de vsur.& ibi omnes.Ioā. Capist.
* de vsur.nu.56.communis*opinio omnium Theolo
gorum,& Canonistarum teste Couarr.lib.3. uar.re
sol.c.1.& probatur Exod.c.22.iuxta expositionem
Diui Ambrosij, & Augustini in c.si quis, & ca.seq.
14.q.4.Deuteronom.cap.23.Leuit.c.25.Ezech. ca.
18.Neem.5.Esai.24.Psal.14.c. quoniam 14. q. 4.&
c.si quis obitus,eadem caus.& 9.Luc.6. Apost.1.ad
Rom.& 2.ad Corint.ac 4.ad Ephes.& etiam de iu-
re naturali,Bal.in rubr.C.de usur.col.2.Io. Andr. in
mercurialibus,in reg.peccatum,de reg.iur.lib.6.Io.
Capist.allegat.tract.nu.53.D. Tho.2.2.q.78.art.1.
Archiep.Florent.in 2.p.suæ Sum.titu.de vsur. nu.5.
* Sot.lib.6.de iust.& iur.art.1.col.4.communis * opi-
nio,ut attestatur Couarr.loc.cit.Clar.libr.5. recept.
44 sent.§.vsura,uers.sciendum,& secundum†aliquos ēt
de iure ciuili,Gl.in d.c.quia in omnibus, de usur.&
in c.quod dicam.14.q.3.Abb.in c.cum sit,num.18.
* de form.compet.vbi attestatur*de communi.Imol.
in clem.1.nu.8.de usur.Furt.Garz.de ult.si.iur.illat.
§.Simonia vero nequaquam, Abb. & alij in cap.1.
de sim.& in c.extirpandæ,§.qui vero nu.81.de præ-
ben.Sed hæc ratio nunquam mihi placuit,sicuti ne-
45 que Panorm.d.c.vlt.nu.6.de sim.†quia esset restrin
gere nimis dispositionem illius,c.ad simoniam dū-
taxat prohibitam iure humano,& tamen textus ge-
neraliter loquitur,& propterea debet intelligi,ut p
cedat etiam in simonia prohibita de iure diuino, in
* qua Papa non potest dispēsare ex * receptiori† Ioā.
46 Andr.Card.Ant.de But.& alii in c.primo de simon.
Dec.cons.141.Caccialup.de pens.q.19.n.17.& 18.
Redoan.de sim.p.1.c.25.nu.27.& par.1.c.12.num.
19.& habetur in c.ex multis,1.q.3.sicuti neque in v
* sura,communis*opin.per Couar.d.libr.3.uar.resol.
c.1.n.8.immo proprie ille tex.videtur loqui de hac
simonia,cum pro statu religionis fuerit datum tem
porale,idque videtur esse de iure diuino,Gl.in cap.
ex parte,de offic.deleg.Nauar.in Man.c.27.sub nu.
100.Ideo secundum rationem diuersitatis tradidit
Abb.antiq.in c.consuluit,de vsur.quod simoniacus
mentalis non tenetur restituere, quia simonia pro-
prie concernit actum exteriorem, & venditionem,
47 sed usura †cōcernit animam iuxta illud Luc 6.Mu-
tuum dantes nihil inde sperantes,Sed hæc ratio dā-
natur a Io.Andr.Panorm.d.c.ult.nu.6.& ab aliis cō
muniter,quia non potest reddi ratio cōcludens,qua
re usura magis cōcernat animam quam simonia,im
48 mo utraque inducit†peccatum mortiferum, clem.1.
de usur.Castr.libr.de heret.c.ulti.Conrad.de contr.

q.25.26.& 27.Gl.in sum.1.q.1.Zabarell.in cap.ex
tuæ,de sim.& alii omnes.Tertiam reddidit rationē
diuersitatis Io.And.quod magis uulneratur bonū
charitatis sperare lucrum ex mutuo,quam ex bene-
49 ficio,quia in†mutuo teneris mihi reddere tantundē
sub identitate substantiæ,l.2.§.mutui datio,ff.si cer.
pet.& ibi Dec.num.2.ac alij,sed in beneficio conse
queris beneficium sine alia restitutione , & propter
50 ea dicitur†beneuola actio,ca.1.quibus mod.feud.a-
mitt.in vsibus feud.Io.Selu.in tract.de benef.p.1.q.
1.Rebuff.in prax.benef.in princ.& quia magis quis
obligatur ad mutuum,quam ad concedendum bene
ficium,cum ex mutuo minus lędatur mutuans,nam
consequitur identitatem,& conferre sit donare.Gl.
& Doc.in ca.cum accessissent,de const.& compro-
bat Io.Andr.quia in simonia mens utriusque, dan-
tis scilicet,& recipientis,potest esse deprauata, & iō
melior est conditio possidentis,sed in mutuo tātum
est deprauata mens mutuantis, non mirum ergo si
tenetur restituere. Has autem rationes differentiæ
iure confutat Abb.d.c.ult.nu.6.uers.sed aduerte, ex
eo quia non concludunt. nam quod beneficiarius
nō teneatur illud beneficium sibi collatum restitue-
51 re,euenit ex natura beneficiorum, quę debent † esse
perpetua,c.satis peruersum,dist.56.Gl.1.in c.pasto
ralis 7.q.1.Card.consi.57.Card.Paris.cons.119. nu.
16.uol.4.Quod autem beneficium sit donatio,uerū
est,respectu effectus considerati, in d.c.cum accessis
sent,& ex collatione non grauantur,neque recipiūt
læsionem habentes facultatem conferendi,sicuti, si
donarent bona propria,cum ad collationem teneā-
tur ratione officii,c.ne pro defectu,cum ibi not.de
52 elect.& hac ratione fuerunt inuentę † deuolutiones
c.cum nostris,c.literas,de concess.præb.ca. vnico,vt
Eccles.benef.c.ult.de consue.lib.6.Gl.& Doct.in c.
cum in cunctis.§.1.de election.late Rebuff.in prax.
titu.de deuolutionibus col.1.& 2.quod autem dicit
Io.Andr.quod in simonia sit deprauata mens utri-
usque & in usura mens unius,id potest esse falsum,
& oppositū posset accidere , ut ex exemplis traditis
per Abb.d.c.ult.nu.6. constat,& uoluit Couaru.in
reg.peccatum reg.2.sub num.8.fol.43.& 46.& pro
pterea Quartam rationē diuersitatis assignat Abb.
53 d.c.ult.num.7.prope fi.hoc esse inductum† in odiū
usurariorum,& fauorem pauperum.Sed hæc ratio
neque concludit cum simoniaci sint admodum o-
diosi sacris ordinibus,& hominibus,ca.ult.in fin.de
purgat.canon.c.ult.1.q.7.c.per tuas primo de simo.
54 Et propterea simonię crimē comparatur† Idolatrię
c.cito,& c.eos 1.q.1.& reputatur crimen detestabi
le,& atrocissimum.Abb.in c. sicut,in prin.de simo.
Sarnen .de trien.q.12.nu.13.Mihi autem probatur
ratio diuersitatis,quam tradidit Nauarr.in Manual.
c.23.d.nu.203.uers.num quia.Nam per simoniā mē
talem accipit ab eo qui male dat,ob ignorātiam hu-
ius prauæ intentionis,nemini tenetur illud benefi-
cium restituere:Recipiens aūt usuram uidetur in cul
pa,& male accipit,& ideo tenetur restituere danti,
55 qui in hoc non peccauit,nam usuram† soluere non
est peccatum,c.debitores,de iureiur.Recipere autē
sic,& regula est,qđ qui male recipit ab eo,qui bene
56 dat, teneatur restituere†dāti,c.nō sane cū gl.14.q.5.

S V M M A R I V M

1 *Primus casus cōfidentialis cōstitutionis Pii Quinti.*
2 *Ex simulatione colligitur fraus.*

3 *Argu-*

3 *Argumentum a præcedentibus, vel sequentibus validum.*
4 *Fraus ex vicinitate actuum.*
5 *Confidentia quando in resignatione fit pactum, vt Resignatarius restituat illud benef.*
6 *Beneficium non potest resignari sub conditione mortis.*
7 *Beneficia debent pure resignari.*
8 *Beneficia debent dari absque conditione,*
9 *Ex retrocessione resignatio non præsumitur pura.*
10 *Promissio facta a resignatario resignāti simoniaca.*
11 *Fraus ex correspectiuitate.*
12 *Simonia etiamsi ex promissione committitur.*
13 *Monasterium regulare, vel seculare.*
14 *Monasterium sine conuentu datur in commendam.*
15 *Vbi sunt Moniales, dicitur Monasterium.*
16 *Sunt quædam beneficia, quæ appellantur officia.*
17 *Renuncians officium, ut superior ei det aliud, committit simoniam.*
18 *Dictio aliud includit omnia omissa supra.*
19 *Dictio aliud includit diuersa ab expressis.*
20 *Dictio qualecumque vniuersalis, & nu. 122.*
21 *Dictio qualiscumque includit masculos & fœminas.*
22 *Qualitas personæ in simonia non excusat.*
23 *Verbum si quis, est admodum generale.*
24 *Dictio cuiuscumque omnes comprehendit.*
25 *Dictio cuiuscumque est vniuersalis.*
26 *Dictio cuiuscumque ponitur ampliatiue.*
27 *Dispositio legis comprehendit non solum causas, sed etiam personas priuilegiatas.*
28 *Sequentia intelliguntur secundum præcedentia.*
29 *Cardinales non includuntur in lege generali.*
30 *Papa admittit resignationes ad vota resignantium.*
31 *Ius non abdicatur a resignante nisi acquiratur resignatario.*
32 *Regula de Infirmis habet locum in collatione inferioris.*
33 *Regula de Infirmis habet locum in renunciationib. factis extra Curiam.*
34 *Dictio quauis vniuersalis.*
35 *Dictio quauis ponitur ampliatiue.*
36 *In lege nullum verbum sine virtute.*
37 *Coram ordinariis non potest fieri renunciatio in fauorem.*
38 *Vbi verba non conueniunt, neque dispositio.*
39 *Literæ beneficiales aliquando fiunt in forma gratiosa, quandoque in forma dignum.*
40 *Ordinarius quid faciat cui diriguntur literæ in forma dignum.*
41 *Mens attendenda est.*
42 *Simonia coram quocumque, & vbique potest committi.*
43 *Connexorum idem iudicium.*
44 *Resignatio omnis simplex, uel qualificata.*
45 *Resignatio omnis hodie dicitur simplex.*
46 *A definitione bonum argumentum.*
47 *Resignatio in curia absque prouisione quomodo fiat.*
48 *Verba generalia multum conferunt.*
49 *Intrat dispositio pœnalis, vbi potest cadere fraus.*
50 *Prohibitum immediate, mediate fieri non potest.*
51 *De relicto ad pias causas non detrahitur Trebellianica.*
52 *Prohibitum vna via censetur omni alia.*
53 *Circuitus sunt vitandi.*
54 *Fraudibus obuiandum.*
55 *Ordinarii non possunt conferre beneficia coram eis renunciata suis consanguineis.*
56 *Constitutio Pij v. 58. prohibet directe, & per circuitum.*
57 *Exempla faciunt rem melius intelligere.*
58 *Recipiens beneficium cum pacto retrocedendi committit confidentiam.*
59 *Circuitus collationum quomoda intelligatur.*
60 *Vetus intellectus quoties est conformis verbis, & effectui.*
61 *Pensio sine causa difficilis.*
62 *Resignatio simulata quæ.*
63 *Resignans nullum incomodum patitur si statim fiat retrocessio.*
64 *Ex causa resignationis conceditur pensio.*
65 *Causa falsa expressa nocet.*
66 *Causa declarat, quod factum est.*
67 *Circuitus cum effectu considerandus.*
68 *Exempla non restringunt regulam.*
69 *Commune pluribus competit.*
70 *Resignans cum pacto, vt regressui non sit locus, confidentiam committit.*
71 *Regressus quando intrat.*
72 *Regressus hodie sunt sublati.*
73 *Regressus ob non solutionem pensionis hodie datur.*
74 *Aequiparatorum idem ius.*
75 *Origo spectanda.*
76 *Confidentia non committitur sine pacto, & numer. 124. & num. 171.*
77 *Nutu non committitur confidentia.*
78 *Verba Constitutionis Pii v. etiam sola intentione &c. quomodo intelligantur.*
79 *Ex facto unius alteri præiudicium inferri non debet.*
80 *Ignorans non peccat.*
81 *Resignans cum pacto, ut fructus ei dentur, committit confidentiam.*
82 *Per resignationem vacat beneficium.*
83 *Resignans habetur pro mortuo.*
84 *Resignans amittit omne ius quod in eo habebat.*
85 *Resignans non potest se ingerere beneficio resignato.*
86 *Fructus beneficij resignati spectant ad resignatarium.*
87 *Resignatio debet fieri libere.*
88 *Simonia, resignare pacto consequendi fructus.*
89 *Fraus ex coniecturis.*
90 *Fraus quomodo probatur.*
91 *Fructus pertinent domino, vel possessori.*
92 *Dans fructus collatori committit simoniam.*
93 *In parte perpetratur delictum, sicuti in toto.*
94 *Dans aliquid pro præsentatione, vel electione committit simoniam.*
95 *In minimis non cadit confidentia.*
96 *Benigna interpretatio recipienda.*
97 *Constitutio exorbitans restringenda.*
98 *Fructus vnius anni sufficiunt ut committatur simonia, si super illis fiat pactum.*
99 *Committit confidentiam resignans, siue fructus dentur resignanti, siue aliis.*
100 *In claris nulla difficultas.*
101 *Resignatarius dans fructus resignanti non committit simoniam.*
102 *Resignatio debet esse pura.*
103 *Sequentia declarant præcedentia.*
104 *Vna pars constitutionis declarat aliam.*
105 *In ignorante nulla voluntas potest considerari.*
106 *Pactum in beneficialibus improbatur.*
107 *Resignatarius ex resignatione efficitur dominus fructuum.*

108 In

QVAESTIO. XXVII.

Quæ pertinent ad primum casum confidentiæ, plenissime explicantur.

VIgesimoseptimo Quæro, qui casus confidentiales explicentur in Constitutione Pij v. 8. incipien. Intolerabilis, hac de re edita? communis opinio omnium Doctorum est, quatuor ibi poni casus in §. Quare nos, vsque ad §. ad probandum, de quibus quam breuissime erit agendum.

Primus casus confidentiæ beneficialis positus in
1 dicta constitutione est, vt omnes, & quæcunque resignationes, & cessiones siue simplices, siue cum circuitu retrocessionis, & reseruatione regressus beneficiorum, etiam ex sola intentione resignantium & cedentium factæ, ut illa beneficia eidem dimittẽtur, aut alteri conferantur, uel omnes aut pars fructuũ detur aut pensiones soluantur sint confidentiales, ut probatur illis uerbis, *Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere præsentium auctoritate statuimus, ut si quis quacumque auctoritate Ecclesiam, vel monasterium aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumque ex resignatione, uel cessione cuiuscumque personæ simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu etiam sola dimittentis intentione receperit, aut illa, vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus eidem dimittendi, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij vel aliis concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdẽ hæc confidentia censeatur.*

Ratio huius conclusionis colligitur ex §. Multi. vbi referuntur causæ plures, ex quibus solent dari beneficia custodienda, & deponenda in confidentiam de quibus dixi supra. Et ex Constit. Pij IIII. §. & insuper, & ideo huiusmodi resignatio retrocessio, & perceptio fructuum, uel reseruatio pensionis iudicatur confidentialis, & fraudulenta, cum non fuerit ani-
2 mo libero; sed simulata, & supposita, † ex quo generaliter deprehenditur fraus, l. pupillus, §. sed & si per interpositam, ff. de auct. tutor. l. 2. C. de natural. lib. l. 3. ff. eo. Guid. Pap. de præs. nu. 47. Craue. cons. 121.
3 num. 10. & gesta † præcedentia, & sequentia dolosa satis id ostendunt Docto. in l. si quis post hac. C. de bon. præscr. Gl. in l. apud Celsum, ff. de dol. except. Crau. cons. 143. nu. 9. Menoc. de arbitr. Iud. cas. 470.
4 nu. 10. & actuum † vicinitas. Bar. in l. post contractũ nu. 8. Io. Annib. num. 163. ff. de don. Paris. cons. 143. num. 21. uolumn. 4. ac frequentia, Guid. Pap. d. trac. de præsumpt. nume. 47. & 51. & breuitas temporis, Crau.

Crauet.consi.100.num.8.Cassan.cons.33.num.15. Rui.consi.130.num.2.uol.1.Affl.decis.72.num.3. & alia prosequitur Dec.cons.235.col.1.& 2.Et hic primus casus cōfidentiæ bñficialis multa continet capita, quorū Primum erit, ut sit cōfidentia recipe-
5 re bñficiū ex cā resignationis, †vt illud ipse resignatarius restituat resignāti, aut alteri, Naua.cons.48.n.
* 3.de sim.Hinc in una*Augustan.corā Guidobono de anno 1551. fuit resolutū esse confidentiā, si fuit
6 conuentum, vt beneficium resignatū †restituatur, si resignans ex infirmitate non moriatur, teste Capu-
7 taq.decis.201.p.1.& ratio est, quia beneficiorū †resignatio dēt esse pura, Rot.decis.6.nu.2.de renunc.in antiquior.Io.Monac.in c.licet, nu.5.de rer. perm.li.
8 6.& absque ulla †pactione, cōditione, & modo, c.cū
* pridē, de pactis, vbi Doctores*oēs, Oldra.cōs.324. nu.5.Card.Paris.in c.uenerabilis, nu.45.de except.
9 Quoties aūt fit hmōi †retrocessio in ipsum resignātem, vel resignatio in aliū uoluntate eiusdē resignātis, resignatio prima non præsumit pura, vt dēt esse, Doctores in c.ex parte, 1.ff.de offi.deleg. Riminal. Sen.cons.91.nu.1.Crau.cons.122.nu.2.& per cōsequens confidentialis iuxta ea, q̄ scribit Gig.de pens. q.4.Calde.in c.mandatū nu.4.de rescr.Redoan. de
* sim.p.2.c.10.Idque et sit conforme iuri cōi, nam*cōi
10 ter receptum est resignationem esse simoniacam, † si resignatarius promisit resignanti cedere, aut alte-
* ri, Doctores*oēs in d.c.cum pridem, de pact. & fuit
* bis resolutum in Rota*in una Legionen.teste Moedan.decis.243.manuscr.de qua re di xi de Resig. be nef.li.14.q.7.nu.41.cum seq.& inficiari non potest
11 fraudē colligi ex hmōi †retrocessione, & correspe-
* ctiuitate, vt fuit resolutum*in una Gebenen. de anno 1534.teste Sam.decis.4.li.1.Arag.deci.12.Moedan.decis.222.oēs in recollectis manuscr.Caputaq. decis.240.p.3.& faciūt, q̄ ad hoc pōderat Card.Paris.cons.143.nu.21.uol.4.& simonia committitur,
12 nō solū ex datione iuris† spūalis, uel tpalis, sed ēt ex
* promissione, ut refert Bal.fuisse*iudicatum Florentiæ in c.1.de testib.li.6.ubi hoc tenent Pet.de Anc. Gemi.& Franc.& alij.Roma.sing.327.cum alijs ad ductis per me, de resign.benef.li.14.q.7.nu.31.

Et hanc conclusionē Primo intellige in cessione Epatus, Archiepiscopatus, vt patet ibi Ecclesia, &c.

Secūdo intellige in cessione Abbatiæ, Prioratus, & Monasterij, vt illud uerbum Monasteriū ꝓbat,
13 & procedit, siue sit† Monasterium regulare, siue sæculare, Gl.& Abb.in c.ex trāsmissa de renun.ob generalitatē, Bal.in l.in fraudem, ff.de milit.testa.Cra. cons.308.nu.3.siue habeat conuentum, siue nō habeat, nā uidemus, quod q̄ plurimæ Abbatiæ, & Prioratus et regulares, concedi tū solitæ in commendā,
14 non habent †Conuentum, & nihilominus in impetratione ipsarum, seu per obitum, siue per resigna-
* tionem, exprimuntur Monasteria, & ita stylus*cōis docet, vt dicatur, Beatissime Pater, cū Monasteriū
* S.Petri, &c.Ordinis S.Benedicti, &c.cura, & conuētu carens.Procedit ēt hmōi cōclusio in cessione Monasterij Monialium, idest in cessione Abbatissatus,
15 cum hoc ēt † sit proprie Monasterium, Mandos.in præfat.regu.2.cance.nu.6.cum alijs, quæ scripsi de
* resign.benef.li.2.q.1.n.71.& 74.& est cōis*opinio
16 & ex hoc pōt dici, comprehendi beneficia, q̄ †appellantur officia c.de multa, de preb.c.2.& c.ū ad Monasterium, §.prior de stat.Monac.Clem.2.de simo. Hinc ridit Naua.cons.70.tit.de sim.fuisse commissam
17 sam simoniā† per renunciationē Presbyteri regularis de quodam officio, cum pacto, vt Abbas illum remuneraret, & de alio officio ei prouideret ex rationibus, quas ibi adducit.

Tertio intellige in resignatione quorumcumque beneficiorum simplicium, vel requirentium residentiam, aut curatorum, ac habentium dignitatem etiā primam post Pontificalem, vt illa uerba, *aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecunque* ostendūt.
18 Dictio enim *aliud* †includit oīa omissa in præcedētib.uerbis, ut nihil remaneat, ut notat Bal.in l. conuenticulam, col.5.C.de Epis.& Cle.Doct.post Gl. in auth.ex testā, C.de collat.& in l.si fugitiui C.de furt.& in c.sedes, de rescr.Card.Paris.cons.79.n.21.
19 uol.3.& sic diuersa† ab expressis, vt late probat per multa Soc.Sen.cons.300.col.4.uers.3.principaliter vol.2.Card.Paris.cons.92.nu.5.uol.1.Et dictio qua
20 lecūque est uniuersalis, & oīa gñā† beneficiorum, ac qualitates includit, & nihil intactum reliquit, Alberic.de Rosat.in l.metum §.animaduertendum, ff.q. met.caus.Bal.in l.cū uirū C.de fideic.egregie, Bart. in l.quę oia §.plane ff.de ꝓcur.& in c.1.qual.olim
21 feud.poter.alien.& comprehendit masculos, †& fęminas, Doctores in l.quicūque C.de seru.fugi.& in l.ait diuus, ff.de iur.fisc.Bar.in l.habeat unusquisq;, C.de sum.Trin.Ias.in l.fideiussor §.prętor ait, ff.qui satisd.cogant.faciunt no.in c.Romanorum di.19. & in c.solite de maiorit.& obedient.Paris.d.cons. 92.num.6.uol.1.

Quarto intellige, hanc conclusionē procedere, in quibuscūque personis ēt existentib.in dignitate resignantib.uel cedentib.in fauorē cuiuscunq; ꝑsonę ēt constitutæ in simili, vel maiori dignitate, ut cōmittant confidentiam, & incidāt in pœnis huius constitutionis, si resignatarius retrocedat beneficiū resignatum resignanti, aut alteri resignet modo ex-
22 presso, nā qualitas ꝑsonæ non excusat, †ut colligitur ex illis uerbis, *siquis*, &c.& ibi *cuiuscunque*, &c. di-
23 ctio enim† si quis est admodum gñalis, Bar.in l.1.n. 2.ff.de uerb.sign.Card.Zabar.in clem.1.q.3.nu.9. de elect.Curt.iun.cons.35.Dec.cons.453.n.7.& di
24 ctio cuiuscunque† oēs comprehendit, Paris.cons.1. nu.100.uol.3.Albe.in l.metum §.animaduertēdū,
25 ff.quod met.cau.nam† est admodū uniuersalis, cap. Romanorū di.19.ca.solite, de maior.& obed.& ū
26 posita† ampliatiue, Gl.in clem.si de beneficio, verb. cuiuscūque, de præb.& in clem.1.de iud.& in clem. 2.de vit.& honest.cleric.Mandos.in regu.1.cancel. q.6.num.6.

Accedit, quia regulare est, vt dispositio legis cōm-
27 prehendat, non solum cās, sed etiam †personas priuilegiatas, Bal.in l.in fraudem, §.si quis, ff.de testa. milit.Dec.cons.120.num.1.col.2.& cons.131.col. 3.& alibi, vt refert Mandos.de infir.resig.q.2.nu.3.

Amplia ut sub his uerbis comprehendantur etiā Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchę, & Cardinales, namque hi exprimuntur in Constitutione Pij IIII. super beneficialibus cōfidentijs edita, quam refert, innouat, & ampliat Pius V.in hac Constitutione.Iō dum primum determinat casum confidentialē, uſ
28 includere etiam Cardinales S.R.E. ut intelligatur† hic §.secundum præcedentia, l.si seruus plurium, §. vlt.ff.de legat.1.l.qui filiabus eod.tit.Bal. in l.domum col.1.C.de rei uend.Ias.cons.215.col.2.circa med.li.2.& cons.5.col.3.in fin.lib.3.Soc.iun.cons. 15.nu.17.li.1.& optimum fuit exprimere, nā inter Doctores, fuit admodū controuersum, an Cardina-
29 les includerent in dispositione† legis generalis Arc.

E Ioan.

Io. Andr. & Gemin. in c. nemo. de elect. li. 6. Oldra.
cons. 221. Barba. late in tract. Card. p. 1. q. 7. Ias. cõs.
117. col. 3. li. 1. & cõior* opinio sit negatiua, Ber. in
c. 1. nu. 41. de rescr. Paris. cons. 141. nu. 8. uol. 4.
Quinto intellige hãc cõclusionem procedere in
accipiente beneficiũ ex cã resignationis quacumq;
auctoritate, vt illa verba, si quis quacunque auctori-
tate, ostendunt, q̃ uerba uñr includere, non solum il
lũ, qui accepit bñficium ex cã resignationis, uel ces-
sionis a Summo Pontifice, quod non hẽt dubiũ, nã
solet ex* stylo uulgari, & omnib. noto Papa admit-
30 tere resignationes ad uota resignantiũ, † & corũ sup
plicationẽ, Mandos. de signat. per fiat q. 7. n. 3. Cass.
decis. 10. in fin. de conces. preb. & hac rõne facilius
fit fraus, cũ resignans non p̃stet consensum, nisi Sũ
mus Pontifex admittat resignationẽ in fauorẽ resi-
31 gnatarij, & † ius non abdicetur a resignante, nisi ac-
quiratur resignatario, vt ex oium doctorũ* snia cõ-
probaui in tract. de resign. benef. li. 1. q. 3. & li. 8. q.
7. nu. 61. Sed ẽt accipientem de manu Legati, Epi-
scopi, aut alterius ordinarij. Ita ẽt similia uerba posi
ta in regula Cancellariæ de infirm. resign. ibi ac ip-
sum beneficium, quauis auctoritate conferat, &c. cõ
32 prehendunt collationem factã per Papam, † Lega-
33 tum, Episcopum, & alios ordinarios, vt Rebuff. in
prax. gl. 12. sup reg. de infir. nu. 3. considerat, ac etiã
Mandos. sup ead. reg. q. 16. in fi. & ex illis uerbis di
cunt cõiter* scribentes regulam Cancellariæ de in-
fir. habere locũ † ẽt in renũciationib. factis extra Cu
riã, Cass. decis. 31. sup reg. Sam. d. reg. q. 26. Simone.
decis. 63. & 64. manuscr. & ita fuit* pluries resolutũ
in Rota in vna Barcbinonẽ. Cappellaniæ, & in alia
Parmen. beneficij, lunæ 19. Ianuarij 1587. corã R.
P. D. Gipsio retuli de resig. benef. li. 12. q. 5. Accedit
34 quia dictio † quauis est admodum universalis, ut pa-
tet ex his, quæ scribit Ias. in l. quędã, §. nihil interest
nu. 3. ff. de eden. Aret. & idem Ias. in l. Gallus, §. ẽt si
35 parente nu. 17. ff. de lib. & posthu. & uñ posita † am-
pliatiue, ut oẽm collationẽ cõprehendat, Rom. cõs.
31. Fel. in tract. qñ litter. Apost. noc. patr. in 4. am-
pliat. faciunt notat. p Gl. in clem. 1. de benef. de p̃b.
Mandos. in reg. 1. canc. q. 6. nu. 6. Alioquin sequere-
tur hæc uerba esse supflua, quod in cõstitutione Sũ
36 mi Pontificis non est dicendũ † neq; de minimo ver
bo, ut sit sine virtute, & effectu, §. quib. in princ. ibi
superuacuis in 1. Const. Codicis, Bal. sup rub. de cõ
trah. empt. Dec. cons. 47. nu. 2. Card. Paris. cons. 3. n.
86. uol. 4. Curt. iun. cons. 85. n. 4. Sed si quis obiiciat
37 † coram ordinarijs non posse fieri resignationẽ in fa
uorẽ, sed duntaxat simpliciter, vt scripsi de resign.
benef. li. 5. q. 6. nu. 188. & alibi, nã hæc est* cõis om-
nium Doctorum snia, & per consequens pactũ con
sideratũ per Pium V. non posse interuenire, unde
38 cũ uerba dispositionis non cõueniant, neque † ẽt di-
spositio l. 4. §. totiens. ff. de dam. infect. l. his accusa-
re, ff. de accusat. Rñdeo, intelligendo dupliciter, pri
mò, quoties resignatio fit in Curia, corã Papa in fa-
uorem alicuius, pro quo resignatario expediunt lit-
39 teræ prouisionis † ipsius resignationis non in forma
gratiosa, cũ non sit p̃sens in Curia, vel nolit se subij
cere rigoroso examini, qđ fit in Curia, in domo Il-
lustrissimi Cardinalis Vicarij S. D. N. sed in forma
dignũ nouissima directa ordinario, ut si p̃uio exa-
mine illũ repererit dignũ cõferat, quo casu ordina-
40 rius illũ † examinat, & postea cõfert de mãdato Pa-
pæ bñficiũ resignatum in Curia, vt scripsi de resig.
benef. li. 8. q. 7. nu. 183. absque dubio conclusio nřa
uerificatur in prędicto exemplo, ac uerba prędicta.
Scđo intelligerẽ, quoties quis uult resignare corã
ordinario, & ante resignationem paciscitur cũ ami
co ipsius ordinarij, vt procuret sibi conferri ab ipso
ordinario bñficiũ in suis manib. resignandũ, aut in
gñe primum vacaturũ, qđ ad sui instantiã, & requisi
tionem retrocedat ad fauorẽ ipsius resignãtis, uel al
terius; hanc enim esse confidentiã, nemo dubitabit,
tũ ex p̃dictis uerbis, quauis auctoritate, &c. tũ exmẽ
41 te, q̃ in primis † admodũ attendenda est, l. scire opor
tet, §. aliud aũt, ff. de excus. tut. Dec. cõs. 327. & 344.
& hoc põt uerificari in legato a latere, ac misso, in
Archiep̃o, Episcopo, Vicario, & alijs inferiorib. Id-
que p̃terea cõprobatur, nã simonia põt cõmitti co-
ram quocũque in quibuscũque bñficijs non habita
42 aliqua distinctione, † dũmodo pactum sit illicitũ, &
cõprehensum sub definitione ipsius simoniæ, Do-
ctores in c. cũ pridem de pact. & in c. ex parte 1. de
off. dele. in c. 1. & tot. tit. de sim. ita pariter dicendũ
43 est in confidentia p p connexitatẽ, † ad not. in c. trãs
lato. de const. in c. quãto de iud. & idẽtitatẽ rõnis. l. il
lud, ff. ad leg. Aqui. l. a Titio ff. de uerb. oblig.
Sexto intelligerẽ hanc conclusionẽ, in quacunq;
44 resignatione, s. tã pura simplici, quã † qualificata in
fauorẽ alterius, & cũ reseruationib. nã ad hæc duo
capita referẽ ois resignatio, Rebuff. in praxi de resi-
gn. expr. nu. 2. Couar. pract. q. c. 36. sub nu. 9. Rosi-
niac. de benef. c. 14. n. 3. cũ alijs adductis a me de re
sign. benef. li. 1. q. 2. nu. 1. cum seq. ubi late declaraui,
45 & hodie utraque dř simplex resignatio † attento, q̃
unus supplicat pro admissione resignationis, & al-
ter pro collatione beneficij resignati uacãtis ex di-
cta admissione, ut dixi de resign. benef. li. 8. q. 7. nu.
39. ad q̃ habuit respectum Pius V. p̃dictis uerbis vo
lens includere oẽm resignationẽ iuxta stylũ* ex resi
gnatione, seu cessione simpliciter, &c. rõ ẽt dictat
hoc modo esse interpretanda p̃dicta uerba, cũ con-
ueniat oi generi resignationis diffinitio confidẽtiæ,
& mẽs huius Cõstitutionis Pij V. ut oĩb. ad sensum
46 patet, & regulare est argñ † deducere a definitione,
& a mente, ut de primo tradunt Dec. Cagn. & alij
oẽs in l. oĩs definitio, ff. de reg. iu. de secundo adsunt
vulgaria iura, & p̃sertim quæ superius citauimus l.
illud, ff. ad le. Aql. l. cũ pater, §. dulcissimis, vbi Bar.
& alij Doctores, ff. de legat. 2. & ut praxis obtinuit.
nullũ cadit dubiũ, cadere confidentiã, & simoniã in
resignatione, q̃ fit in fauorem cũ reseruationib. vel
absq; in Romana Curia. Maius dubium cadit in ea
47 resignatione, q̃ fit simpliciter † absque prouisione in
Romana Curia, ut quia arctatus dimittere benefi-
ciũ, uel alias petit a Papa admitti resignationẽ, quã
facit de tali beneficio, Papa signat supplicationẽ, in
qua alter nõ supplicat pro prouisione, ut solet fieri,
sed ipse tm̃ pro admissione resignationis, vt scripsi,
& posui formã de resig. benef. li. 8. q. 7. nu. 103. an in
hac habeat locum dispositio huius §. pro negatiua
facit, quia non conueniunt hoc casu uerba disposi-
tionis, cũ nullus in eadẽ supplicatione supplicet pro
prouisione, sed Papa conferat cuicunque uelit, & sic
cesset fraus, ergo, &c. l. 4. §. toties, ff. de dãn. infect.
Hoc nõ obstãte affirmatiua opinio est tenenda,
48 tũ põderãdo verba † gñalia huius. §. l. 1. §. gñaliter, ff.
de le. p̃stan. Bal. in l. in fraudem, ff. de milit. testam.
tum etiam, quia potest fraus interuenire hoc mõ, ut
quis antequã det R. P. D. Datario supplicationẽ ad
missionis, resignationis absque prouisione, uel tunc
certiorem faciat amicũ familiarẽ, aut cõsanguineũ.
de

de hoc, ad effectum, ut per aliã supplicationẽ petat
illud beneficium taliter resignatũ, qui ob gratitudi-
nem, aut alia cã promittat ei, uel fructus, uel renũcia
re illud sibi, aut alteri outu ipsius, proculdubio hæc
est confidentia simoniaca, nam cõuenit definitio, &
rõ. Iõ hoc casu etiam uerificantur uerba supradicta
huius constitutionis, & intrabit dispositio prohibi-
49 tiua, †& pœnalis, not. c. indemnitatib. §. penu. de ele
cti. li. 6. Bar. in l. ita autem, in prin. ff. de administrat.
tut. ex quo satis patet responsum ad contrarium su-
pra adductũ. Et hoc nota, quia alias uidi dubitari.

Septimo intellige hanc conclusionem procede-
re in resignatione, cum circuitu retrocessionis, ut pa
50 tet ibi, simpliciter, aut cũ circuitu retrocessionis, nã †
prohibitum fieri immediate, mediate fieri nõ dẽt,
l. a uia. §. Titio, ff. de cond. & demonst. quem tex. ad
hoc allegat Ias. in l. 2. in prin. col. 6. vers. & tenendo
istam partem, ff. de uulg. & pup. Hinc dixit Roma.
in repet. auth. similiter col. 78. C. ad le. falcid. quod
51 sicut de legato immediate facto †ad pias causas nõ
detrahitur Trebellianica, ita neque de legato facto
alicui priuato, qui postea sit rogatus piæ causę resti
tuere, refert Crau. cons. 330. ad fi. & cons. 137. nu. 1.
Hinc receptum est, prohibitum vna via censeri ꝓ-
52 hibitum †omni alia, c. cum quid una uia de reg. iu. li.
6. c. hęc imago 24. q. 5. c. detestanda de concess. pb.
li. 6. l. ult. si manci. ita uend. ne prost. c. unico §. 1. de
cler. coniug. li. 6. c. tuę, de procu. & plura exempla de
ducit Dyn. d. reg. & Gl. in uerbo, cum quid. Accedit
53 ad comprobationẽ, quia circuitus † sunt uitandi, l. do
minus testam. ff. de cond. & dem. l. 1. in prin. C. cõ-
mu. dele. clem. auditor de rescr. c. tua de ord. cogna.
& per consequens, cum adsit eadem rõ utroq; casu,
idem ius statuendum est, l. illud, ff. ad leg. Aqui. frau
54 dibus enim † est obuiãdum omnino, & radix ex qua
uenire possunt amputanda, l. c. cũ hi, §. si cum his de
dolo, ff. de transa. l. in questionis in fi. C. de fideicõ. l.
si legatarius, C. de leg. Raim. de forliu. in l. oẽs popu
li sub nu. 8. ff. de iust. & iu. & per circuitum, Ias. in l.
cum fundus, §. fertuum tuum nu. 4. & 5. ff. si cert. pet.
& in l. stipulationum, §. si is, qui duplum in fin. ff. de
uerb. oblig. Rolan. cons. 51. nu. 8. li. 1.

Hinc Constitutio Pij V. 58. incip. Quãta Eccle-
się, q̃ prohibet sub pœnis, ne beneficia renunciata
55 corã ordinarijs ab illis conferantur† eorũ cõsangui-
neis, aut familiarib. uel consanguineis, aut familiari
bus resignantium, includit quoties collatio fieret p̃
dictis per circuitus multiplicatarũ in extraneos col-
lationum illis uerbis, cæterũ precipimus, atq; inter-
dicimus, ne ipsi Episcopi, aut alij collatores de bene
56 ficijs, & officijs †resignandis prædictis, aut suis, aut
admittentiũ consanguineis, affinibus, vel familiari-
bus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum
in extraneos collationum audeant prouidere, &c.
idque notandum dixi lib. 5. de resigna. benef. quæst.
ult. num. 188

Et hęc conclusio potest pluribus modis exempli
57 ficari, quos modos hic referam quam breuissime, †
vt dicta uerba melius explicentur, §. sed cum magis
inst. de grad. Bal. in l. 1. in 1. lect. sub num. 1. uers. itẽ
per exempl. ff. de iust. & iur. Riminal. iun. in l. impe-
rium nu. 5. ff. de iurisd. omn. iud.

Primum exemplum est, quoties quis recepit bene
ficium, nõ ex manu Titij resignantis, sed Neuij resi-
58 gnatarij, pactione tacita, uel expressa interueniẽte, †
quod illud postea resignabit in fauorem Titij pri-
mi resignantis, aut alterius ad nutũ ipsius: nã hæc re
trocessio, siue resignatio ad nutũ ipsius erit confidẽ
tia, & probatur hic intellectus: nã uerba diriguntur
resignatario, cũ dicat, si quis receperit, dum igit̃ sub
dit ex cessione cuiuscũque personæ simpliciter, uel
cũ circuitu retrocessionis ur̃ intelligere, siue habue-
rit a primo resignante, siue a secundo, siue a tertio,
esse confidentiã, stante p̃dicto pacto illud dimittẽ
di, restituendi, ac resignandi. namque hoc casu uiget
eadem rõ, vt supra ostendi, cum prohibitum imme
diate cẽseatur prohibitũ mediate l. a uia, §. Titio, ff.
de cond. & demon. rursus probatur ex illa alternati
ua simpliciter, uel cum circuitu retrocessionis, intelli
gendo simpliciter, quoties ille recepit beneficium a
primo resignãte, cũ p̃dicto pacto, illud postea ei re-
signãdi, cũ circuitu retrocessionis, quoties ab alio, &
sic scd̃o resignante pacto illud dimittendi in fauorẽ
primi. Pręterea comprobatur hęc intelligentia ex
dicta constit. 58. Pij V. ubi ita interpretatur circuit⁹
59 †collationum, ut dixi li. 5. de resig. benef. q. ult. num.
188. Et hic intellectus est cõformis uerbis, effectui,
60 & rerũ exitui, †ergo verus, Ias. cons. 128. col. penul.
in princ. lib. 1. Craue. cons. 294. sub nu. 8. & hũc exi-
stimo esse uerum sensum horum uerborum, & hãc
fuisse mentem Pij V.

Secundo potest exemplificari. Quoties uolens re
seruare pensionẽ sub beneficio suo pro nepote, aut
alio consanguineo, uel amico, cũ non possit id con-
sequi uia ordinaria, nam pensio sine causa sem p fuit
61 †difficilis, vt scripsi de resig. benef. li. 6. q. 2. & hodie
impossibilis, nã nemini datur de mandato Sanctissi
mi D. N. Clementis Octaui; ad effectũ dictæ reser
uationis, recurrit ad fraudem, vt illud beneficiũ resi
gnet in fauorẽ Petri reseruata pẽsione pro dicto ne
pote consanguineo, uel familiari, quod facilius põt
obtineri stante resignatione, ut probaui d. q. 2. & cũ
pacto, vt prædictus Petrus eidem resignãti retroce-
dat dictum beneficiũ resignatũ: hęc enim est confi
62 dentia, nã non est uera resignatio, † sed simulata ad
effectũ, ut reseruaretur pensio, quæ via ordinaria nõ
posset reseruari, quo facto beneficiũ statim ei retro
cederet, l. qui sic soluit, ff. de sol. Moedan. decis. 224.
in manuscr. & ita fuit resolutũ in his* terminis, ac cõ
sideratum circa hanc constitutionẽ in una Reatin.
pensionis ueneris 11. Martij 1588. corã R. P. D. Pã
philio Auditore Rotæ, ut uidi annotatũ ex eius de-
cisione in 2. par. ubi ẽt fuit dictũ tali casu nõ potuis
se considerari dispendiũ resignantis, ob retrocessio
63 nem factã † modico tpis interuallo, ad not. per Put.
dec. 341. & seq. li. 1. Rebuff. de resc. general. & spec.
nu. 23. & huic casui satis applicant̃ rõnes supra ad-
ductæ de prohibito immediate, ut sit prohibitum
mediate. l. a uia §. Titio, ff. de cond. & dem. & de ꝓ-
hibito una uia, ut omni etiam censeatur prohibitũ,
cap. cum quid una uia, de reg. iur. li. 6. & de hac cõ
fidentia loquemur, infra in 3 casu.

Tertiõ põt exemplificari in eo, qui uult reseruare
pensioẽ sup suo beneficio, aut oẽs fructus alicui, &
cũ non possit id facere uia ordinaria, nã ut dixi, pen
sio sine causa non conceditur, recurrit ad fraudem,
quæ est talis, resignat illud beneficiũ ei, cui uult re-
seruare fructus, aut pensionẽ, ille postea retrocedit
idem beneficium eidẽ resignanti, reseruata sibi illa
quãtitate pensionis, q̃ a principio uolebãt impone-
64 re, q̃ reseruatio a Papa conceditur † stante resigna-
tione, & illa uulgari clausula ne nimiũ dispẽdiũ, &c.
Anch. cons. 226. Card. Alex. in c. 2. sub num. 5. 1. q.
3. Caccialup. de pens. quæst. 19. Gig. eodem tracta.

* q.4.Put.decis.342.& 343.& 389.li.1.&* communi
ter Doctores,ut late dixi li.6.de resign. benef. q. 2.
col.3. Vtique hæc est confidentia, nam resignatio
non fuit uera,sed simulata,ad hũc effectũ reseruan
di prædictã pensionem, vt in simili fuit dictum in
* dicta*Reatin.pensionis 11. Martij 1588. corã R.
P.D.Pamphilio,& causa posita,ne nimium dispen
65 dium,vr falsa,†qa constat p.p celerem retrocessio-
nem nullũ dispendiũ passum fuisse,ad not.per Put.
d.decis.341.cum seq.ll.1.Gammar.de auct. legat.a
later.tit.de pens.nu.98.& 99.Fel.in c.ad audientiã,
el 2.nu.2.uers.exemplifica de rescr.Mandos. tract.
de signat.grat.tit.pens.col.3.& in ea nequaquã pos
sit uerificari,q̃ scribit Caccial.de pens.q.1.Card.in
clem.1.§.1.q.3.& ibi Imol.col.3.de suppl.prela.ne-
glig.Hoied.de incõpat.benef.p.1.c.4.nu.4.Et hãc
esse confidentiã comprobatur ex §.præcedente, in
cip.plerique,vbi exprimuntur causæ ex quib. com-
mittitur confidentia,& hæc inter alias ur̃ includi,q̃
66 quod factum†est declarat,l.verum 2.ff.de furt.l.cũ
tale §.ult.ff.de cond.& demonst.c.intelligentia,vbi
Gl.de uerb.signi.Et cum hic circuitus sit cũ aliquo
67 effectu,considerandus†erit Card.in clemẽ. auditor
in 14.q.de rescr.Ant.Mass.de form.obligat.camer.
c.pen.nu.5.vt consideratur in fideicõmissaria sub-
stitutione,§.sed quia,inst.de fideico.toto titu.C.ad
Treb.Alijs modis poterit doctus exẽplificare hanc
68 conclusionẽ,†nã exempli gratia positum extendit
ad omne simile,l.regula §.vlt.ff.de iur.& fact.igno.
l.scire oportet §.pen.ff.de excus.tut.Bal.in l.1.in 1.
lect.sub nu 1.ff.de inst.& iur.& hoc est, quod dici-
mus,qđ exempla non restringunt regulam,l. dam-
ni in princ.ff.de dam.infect.Ceph.cons. 133. n.17.
69 uol.1.Quod enim est†cõe plurib.omnib.illis cõpe-
tit,l.his solis,C.de reuoc.donat.l.non solum, §. qui
primitiuum,C.de excus.tut.Bald.in d.l.1.1.lectu.in
princ.ff.de iust.& iur.

Octauo intellige hanc conclusionem procedere
ẽt in resignatione cũ reseruatione regressus,uel ac-
cessus,ut patet ibi,*cum regressu,vel accessu.* Quę ver
ba ita exemplificantur. Quidã resignat suũ benefi-
ciũ in fauorẽ Titij reseruato regressu,aut accessu ad
dictũ beneficium præmissa conuentione, quod erit
70 locus regressui,†vel accessui,dictus resignans habẽs
p̃dictam reseruationẽ regressus,vel accessus debeat
idem beneficiũ eidem Titio, uel alteri renunciare,
ut colligitur ex sequentib.uerbis, *vt illa,vel illud
etiam in euentum regressus,vel accessus eidem dimit
tenti,vel alteri postea conferatur.* Nam hæc absq;
dubio est confidentia,ut ẽt colligitur in §.plerique,
& ex Constitutione Pij IIII.in §.insuper. Et Intrat
71 hmõi regressus†cedente resignatario,Mandos.de si
gnat.grat.tit. regressus col.2.Moedan.decis.338.&
sub tit.de renun.in manuscr Put.decis. 314.li. 1.uel
moriẽte,ut dixi de resig.benef.li.6.q 5.nu. 22.cum
seq.aut acquirẽte incõpatibile,Moedan.decis. 120.
• in manuscr.uel si fuerit priuatus,ut dixi d.q.5.n.24.
his enim casib posset uerificari hmõi conclusio, ut
quia fuerit cõuẽtũ de dimittendo beneficiũ in euen
tũ regressus, & accessus, & quia hmõi regressus,&
72 accessus sunt†sublati p Conc.Trid.c.7.sess.25.de re
for.& per Const.Pij V.136.inci. Roma. Pontificis
ex rõnib.quas posui d.li.6.q.5.nu.97.cũ seq.Iõ non
curabo alia scribere de hoc.Posset ẽt hæc conclusio
uerificari in cõuentione facta de nõ utẽdo regressu
73 reseruato in litteris ob non solutionẽ†pẽsionis, qui
ẽt hodie datur,Put.decis.293.li.1. Gig. de pens.q.
99.nu.18.Burs.cons.395.nu.42.uol.4.de qua mate
ria late dixi lib.6.de resign.benef.q.3.per totam.

Nono, Hanc conclusionẽ intelligi cõmitti confi
dentiã hoc casu,siue fuerit promissum a resignata-
rio,qđ resignauerit illud beneficiũ eidem, siue alte
ri,vt probatur illis uerbis *eidem dimittenti,vel alte
ri postea conferat.* Quæ uerba æquiparãt hos duos
74 casus†ut idem ius sit in utroq; l.ult.ff.de acceptilat.
q̃ cõprobatur,tũ quia idẽ statuitur circa fructus,&
pẽsiones nõ inspecto,quib.soluãtur resignanti,vel
alteri,tũ ẽt,quia eadem rõ uiget utroque casu:nã ni
hil refert,quod vni,uel alteri conferatur,dummodo
75 origo,q̃ spectẽda†est,l.3.C.ad macedo.sit mala,&
pactum simoniacum,ac confidentiale, & hæc con-
clusio nullã hẽt difficultatẽ,& infra illã cõprobabo.

Et hanc conclusionẽ cũ illationib.supradictis de
clara ꝓcedere pacto p̃cedente,nã alias secus,quia si
76 ne pacto†confidentia non committitur, Nauarr.in
Manu.c.23.sub nu.107.uers.ad decimum.Idem Na
uar.cons.27.& cõs.30.& cons.33.& cõs.36.tit.de si
mo.Virgi.Bocc.in cõment.const.Picen.num.60.&
68.Gabr.cons.172.n.4.& 12.li.2. & fuit resolutum
* in una*Cosentina p̃tensæ cõfidentię corã R.P. D.
Orano 4.Februarij 1591.& late cõprobaui suo lo-
co ponendo rõnes.Iõ in §.sequenti incip.itidẽ,loq
tur Pius V.de confidentia commissa ex conditione
tacita,uel expressa.Hinc uoluit Naua.cons.27.de si
mo.non esse confidentiã,si quis recepit beneficium
77 ex resignatione,intentione illud resignãdi nutu†re-
signantis,si non interuenit pactum,quia,subdit,abs
que conuentione non committitur.

Qua conclusione stãte verba posita in hoc §.cir
ca hanc conclusionẽ,ẽt sola dimittentis intentione,
78 sunt intelligenda†de intentione nota ei qui benefi-
cium recepit,vt interpretatur,Gabrie.d.cons.172.
nu.3.uers.scđo stãte uerba de cõditione tacita, uel
expressa posita in §.sequ.ex quib. uerbis declarant
hæc,l.qui filiab.ff.de le.1.& necessario ita esse inter
pretanda,posui plures rõnes q.26.col.3.& licet Ma
scard.de probationib.concl.1306.nu. 53.intelligat
hæc uerba,cũ alter horũ,siue dimittẽs,aut recipiẽs,
itẽ conferens,eligens,vel p̃sentans,aut electus,præ-
sentatus,uel cui est collatum beneficiũ, itẽ cedens,
aut retrocedẽs,& in summa, ut oẽs cõpiectant uno
uerbo,siue dãs,uel recipiens bñficiũ alterius,iõ dat,
aut recipit,ut postea sibi detur bñficiũ, uel pensio,
aut fructus ẽt,si nihil alteri parti sit norũ,tñ in con-
* trariũ se hẽt ueritas,& cõis*opinio ẽt in* praxi re-
* cepta,ne sequat absurdũ, qđ ex facto vnius alteri
79 ignorãti†p̃iudicium afferatur,reg.non dẽt,de regu.
80 iur.Crauet.cons.293.cum ignorans non†peccet,D.
Thom.1.2.q.73.art.6 & late ex pluribus rationib.
comprobaui suo loco d.q.26.

Et ad tollendum omne dubium,bonum esset,vt
Summus Pontifex declararet hoc per aliam consti-
tutionem. Et sanct.mem.Gregorius XIII. manda-
uit hæc uerba deleri,& Congregatio super compi-
latione septimi Decretalis, idem censuit, & mihi
fuit demandatum,vt illam imprimerem absque di-
ctis uerbis.

Secundum caput huius §. & primi casus confi-
dentiæ beneficialis est,ut sit confidentia, si fructus
81 beneficij resignanti,aut eorũ pars†dentur resignan
ti illud beneficium,uel alijs,vt probat ibi,*aut illius
fructus vel eorum pars alij, vel alijs concedantur,
& c.confidentia censeatur*, & hoc uolunt Nauar.in
Manu.c.23.sub nu.110.& cons.48.nu. 1.de simon,
Maiol.

Maiol.de irregul.li.5.c.45.col.5.sub nu.5. Masc.de
probat.concl.1306.nu.19.20.cum plurib.seq.Et rõ
82 est,quia per resignationem vacat beneficiũ † Lap.al
aleg.14.Arch.in c.denique nu.3.6.q.3.Rot.decis.1.
de rescr.in nou.Card.Paris.cons.76.nu.4. uol.4.cũ
alijs infinitis allegatis a me,de resign. benef. li.1.q.
4.col.1.& resignans habeatur pro mortuo, quo ad
83 beneficiũ † resignatum,Cassad.decis.16.nu. 2.super
regu.cancell.Abb.in c.nisi essent,de præb.Put.dec.
* 468.lib.2.& cõiter* Doctores,nam amittit † oẽ ius,
84 quod in eo habebat,Rot.decis.6.in fi.de rer. perm.
in nou.Cassad.deci.2.nu.3.eo.tit. Card. Paris.cons.
39.nu.3.uol.4.sequitur post resignationẽ nõ posse
85 † se ingerere beneficio resignato,neque ex eo habe
re fructus,Abb.Ant.de But.Imol.& alij in c.solli-
cite,de restit.spoli.Host.Inn.in c.quod in dubus de
* renunc.& communiter*alij,ut deduxi de resig. be-
nef.li.1.q.5.& tradit Rot.decis.1.de renunc.in nou.
Rebuff.cons.22.nu.19.Card.Paris.d.cons.39.uo.4.
86 & late plures allegaui,de resign.benef.li.1.q.6.† fru
ctus enim spectant ad resignatarium, & ad eum cui
confertur beneficium canonice, Couar.li.1.uar.re-
sol.c.15.sub nu.12.Iõ si conditione dictos fructus
percipiat resignans,merito uř commissa confiden-
tia,ad not.in l.non dubium C.de legib.nã natura re
87 signationis † est vt sit libera,& pura, Rot.decis.6.n.
2.de renunc.in antiquor.Oldra.cons.324.nu.5.Io.
Monac.in c.licet nu.5.de rer.perm.li.6.cum alijs de
ductis a me supra,& de relig.benef.li.14.q.1. Quo
enim potest esse pura,si dentur dicti fructus,& hac
rõne censeatur fieri? Doctores in c.ex parte 1.de of
fi.dele.cum alijs,vt per Redoan.de simo.p.2.c.10.
erit ergo confidentialis.Et in hac parte vř hæc con
clusio conformis iuri cõi,quo inspecto simonia est
88 resignare pacto,conditione,† & modo consequẽdi
fructus post resignationẽ,vt late probaui de resign.
* benef.li.14.q.1.& seq.& fuit resolutum * pluries in
Rota,ut per Moedan.decis.245.manusc.& fraus sa
89 tis uř commissa,ut ex hmõi coniectura † apparet,la-
te Bar.in l.post contractum,ff.de don.Pau.de Cast.
cons.137.nu.4.li.2.Dec.cons.235.& cõs.659.Grat.
cons.81.nu.42.uol.2.Card.Paris.cons.97.nu.17.uo.
3.cum alijs,vt per Mant.de coniecturis ult.uolun.li.
90 10.tit.4.num.9.& modos † probandi fraudem ponit
Masc.de probat.conc.815.per totã,cum fructus nõ
91 dentur domino,neque † possessori,quib.pertinent,
Bal.in l.si traditio col.vlt.C.de act.emp. Ale. cons.
120.nu.5.li.4.& cons.73.li.2.& per hmõi traditio-
nem mutetur natura ipsorũ fructuum,quę est,vt de
beantur dño,c.conquestus de usuris l.Herennius ff.
de euict.Grat.cons.18.nu.2.li.1.Rui.cons.25.nu.2.
& cons.53.nu.23.li.2.Ceph.cons.131.nu.14.& cõs.
215.nu.49.& cons.290.nu.13.Bursa.cons.11.nu.7.
vol.1.Bened.Capr.cons.10.nu.33. Eadẽ rõne com
mittitur confidentia simoniaca,& punibilis,si pro-
92 uisus de beneficio † fructus illius beneficij tradat col
latori,præsentatori,& electori,ut dicitur in §.sequ.
incip.Itidem si,& in illius interpretatione adduxi-
mus rationes,& auctoritates.

Et hanc conclusionem primo intellige, siue oẽs
fructus dentur resignanti,siue eorum pars, nã utro-
que casu committi confidentiam probatur ibi *fru-
ctus,vel eorum pars.* Idque ex eo,quia uiget eadem
93 ratio,cum in parte quoque delictum † perpetretur,
Gl.in §.gallinarum in verb.qui lucrandi animo,in-
sti.de rer.diuis.ita in §.sequenti incip. itidem dř de
fructibus,uel parte ipsorum,vt si dentur collatori ꝓ
collatione,præsentanti,pro præsentatione,electori
94 † pro electione,committatur confidentia, & tradit
Mascar.de probat.conclus.1306.num.7.

Declara tamen,dummodo illa pars sit notabilis
alicuius quantitatis, nam alias non committeretur
95 confidentia,sicut neque † simonia,ca. & si qões de
sim.tradit egreg.e Nauar.in comment.de dat.& ꝓ
miss.pro iust.uel gratia nu.20. & hæc interpretatio
96 est † recipienda tanquam benigna, not.in c.iuuenis
de sponsa.c.illud de cler,exc.c.2.de pœn.dist.7.l.an
tiqui,ff.si pars hæred.pet.eoque magis,cum quo ad
97 pœnas hæc constitutio sit exorbitans, ergo † restrin
genda in quantum fieri potest, Doctores in l. si ue-
ro §.de uiro.ff.solu.matr.& in l.si constat,ff.sol. ma
tri.& fructus unius anni sufficiunt, ut committatur
98 confidentia † nec requiritur plurium annorum,iuxta
regulam positam in le.boue,§. hoc sermone. ff. de
uerb.signifi.ubi late Tiraqu.

Secundo intellige hanc conclusionem siue hi fru
ctus dentur resignanti,siue alijs,ut patet ibi,*alij*,*vel
alijs*,quę uerba includunt resignantem absque du-
99 bio,cum id faciens resignans committat † confiden
tiam,ut etiam probatur in §.si quis post cessam eius
dem Constitutionis,Gabr.cons.172.nu.11.li.2.Na
uar.in Man.c.23.sub nu.109.& 110.Maiol. de irre
gu.li.5.c.45.sub nu.5.& alij omnes. Includunt etiã
100 alios,ut patet ibi *alijs*,vnde † nulla remanet difficul-
tas l.ancillæ C.de furt.le.continuus §. cum ita, ff.de
verb.obl.vnde illud pronomen *alij* necessario refe
rendum est ad personam resignantis,quæ relatio at
tenta proprietate uerborum haberet difficultatem,
Ideo Mascar.de probat.d.conclu.1306.nu.4. existi
mat errore typographi ita legi,& esse legendũ, ꝓ-
ut in originali apparet *illi,vel alijs*, vt id pronomẽ
illi referatur ad resignãtem,quæ lectio, quãuis alias
mihi non probaretur,hodie admodũ placet, quia
ex stricta interpretatione non prohiberetur perce
ptio fructuum,quam perciperet resignans,qđ sen-
sit doctus Nauar.cons.66.nu.6.tit.de sim.quod con
101 silium est transpositum to.2.fol.801.ubi firmauit †
dationem fructuum factam a resignatario resignan
ti non inducere confidentiam, cum dicat constitu-
tio *alij,vel alijs*,& sic uerba tali casu non uerificen-
tur,quod est absurdum,cum maior ratio militet in
eo,quam in alijs,& alijs rationibus hoc comprobat
Mascar.& mouet me etiam,quia in sequenti.§.itidẽ
ita legitur *illi,vel alijs*.uerisimile ergo est ita legen
dum hic,& hanc fuisse mentem Pij V.arg. eorum,
quæ dicunt, Dec.cons.109.col.2.Crauet. cons.234.
num.3.Mars.sing.1.& stante hac lectura cessat, qđ
dicit Nauar.d.cons.

Declara tñ procedere id quod statuit Pius V.de
aliis,quoties de volũtate ipsius resignantis,& cõdi-
tione apposita ab eo ante resignationem, vel in ip-
so actu resignationis dantur a resignatario fructus
illi, qđ probo:tũ quia tunc uiget rõ confidentię, &
102 simonię,qa resignatio nõ uř libera,& † pura ,ut dẽt
esse,ut scripsi de relig. benef li.14.q.1.& 7.tum ẽt,
quia hoc declaratur in sequenti §.Itidem, ubi cõfi-
dentia appellatur,quoties dãtur fructus collatori ꝓ
collatione,pręsentanti pro præsentatione,& electo
ri pro electione, aut alijs, quibus ipsi significaue-
rint,& iusserint,seu mandauerint, ratio enim quæ
militat in his casibus,uiget hic,ideo ualidum erit ar
gumentum ab illis uerbis,ad hæc l.a Titio,ubi Do
ctores,ff.de uerb.oblig.l.illud,ff. ad leg. Aquil. eo-
103 que magis, cum sequentia † declarent pręceden-

 tia,l.

104 tia,l.qui [illegible] ff.de leg.1 & vna pars†constitutio
nis declaret [illegible] l.utrum,ff.de pet.hæred.not.in l.
non est [illegible]onum ff.de legib. Ideo alias respódi nó es-
se confidentiam, si resignatarius det fructus oés,uel
parte beneficij resignati alicui non consanguineo,
vel amico resignanti, vel ignorante resignante: ná
nullum factum, vel uoluntas ipsius resignantis tali
105 casu potest †cósiderari, Bar.& Doct.in l. genero ff.
de infam.Crauc.cons.201.nu.36.Ale.cons.241.co.
1.li.6.& per hanc constitutionem nó est sublata po
testas resignatarijs,& prouisis de beneficijs dispo-
nere de fructibus ipsorum beneficiorum,quomodo
voluerint,dummodo non appareat id facere in exe
cutionem promissionis pro resignatione, & colla-
tione,nam id solum prohibetur,& iudicatur confi-
dentia.c.Eps de præben.& ibi Abb.& alij, Zabar.
in c.postulasti,de rescr.vbi Abb.& Fel.nu.6.Socin.
Sen.cons.91.li.3.Caiet.in 2.2.q.185.art.7.resp.ad
* 3.*communis,testibus Dec.d.c.Episcopus,Couar.
in ca.1.nu.2.de testam.ex collatione enim resigna-
106 tarius iam effectus†est dominus omnium fructuú,
vt late explicaui de relig.benef.li.1.q.6. Et receptú
* *est quod†in re sua quisque est moderator & arbi-
107 ter,l.in re mandata.C.mandati,l.nemo exterus, C.
de iud.§.per traditionem,Inst.de rer.diuis.Soc.con
si.53.n.8.li.1.& cons.100.col.2.li.2.Dec.cons.419.
nu.3.Rolan.cons.62.nu.13.li.1.Crau.cons.296.co.
108 8,nam rebus†suis quisque pót apponere eá legem
quam vult.c.verum,de cond.appos.l.quoties, C.de
dona.quę sub mod.l.ob res,§.1.ff.de pact.dotal.ca.
de monachis,de præb.c.cú Bertoldus,de re iud.l.1.
§.si conuenerit,ff.de pos.l.seruus ea lege,ff.de seru.
export.l.legem,C.de pact.auth.excipitur,C.de bo.
matern.Doctores in l.in traditionib.ff.de pact.Car
din.Paris.cons.72.in princi.vol.1.& cons.24.num.
24.uolum.2.

Eadem róne declara non procedere quoties nó
resignatarius,sed alter dedit resignanti aliquid pro
fructibus,nam hic casus non includitur in hac con-
stitutione,ut sit commissa confidentia per resigna-
tarium,cum nullum factú ipsius in hoc considereť,
neq; uoluntas,eoq; magis cum appareat, & constet
de causa,s.pro uenditione fructuum spectantiú ad
resignátem, quod est clarum,& ita uidi alias uideri
109 per peritissimos,nam cá excludit delictum,†& ét p-
sumptionem ipsius,Barba.cons.47.col.3.li.1.Ale.
cons.167.col.1.li.7.Bertan.cons.84.li.2.Hinc dici-
* mus,*& communiter est receptú in praxi, * etiá in
* hac materia quod causa†iusta excusat a dolo,l.igiť,
110 §.1.ff.de liberal.caus.Gl.in l.plagij,C.ad legé Flau.
de plag.Fel.in c.cum contingat,col.3.de rescr. Ale.
cons.125.col.3.li.4.Dec.cons.170.nu.2.Grat.cons.
111 15.col.3.li.1.ét si sit†bestialis,Aret.& Ias.in l.clam
possidere,§.qui ad nundinas,ff.de acq.poss.late Ga
brie.d.conclu 8.nu.2.& maxime inter personas bo
112 næ†famæ & códitionis c.& si rónes,de sim.ubi Do
ctores,& dicam suo loco ample, & ita mihi retulit
* pronunciasse in facti contingentia*bon.mem.R.P.
D.Alexander Catalanus Iudex cófidentiarú, cum
quo coniunctissimá habebá amicitiá. Tertio, nota
uerbú concedantur esse gńale,uim assumens a natu
113 ra rei,cui†adijciť,Bal.in l.non ambigitur, in fi.ff.de
legib. Bar.in l.vxoré,§.1 eltó,ff.de le.3.Soc.Sen.cós.
93.nu.4.li.1.Ias.in l.qď principi,nu.4.ff. de consti.
prin.Luc.de Pen.in l.ult.col.ult.C.de locat.pd.ciui.
li.11.unde gńaliter interpretabitur hic,ut importet
concessioné dictorú fructuum quocunque factam,

Abb.in c.pastoralis,n.2.de dona.Imol.in c.1.co.1.
Comod.Fel.in c.cum uenerabilis,n. [illegible] de exce. Ale.
in l.si quis antea,nu.1[illegible].ff.de acq.poss. siue p uiam
donationis uel simplicis cócessionis aut có[illegible]us,
& alio quocú[illegible]ue modo,Moder.Flor.de cópens.q.
27.nu.3.late Gomes.in §.hc itaque,num.6.Inst.de
action.Ideo; eo magis procedit in casu nro,q[illegible] et
eadé ró,cum improbentur quocunque huius[illegible]i
114 †condi[illegible]iones in resig[illegible]tionib.ut l[illegible]e dixi,de re ig.
benef.li.14.q.1.& [illegible]er[illegible] idem ius statuendum, l.il
115 lud,ff.ad le Aquil.& hoc satis expressum d[illegible] cú col
ligatur ex ui uerborum, Bar.in l.uxorem,§.ag[illegible] i ƒ la
gam,ff.de le.3.& in l.fideiussor, §. meminis[illegible]e,ff.de
leg.1.Cepha.cons.133.multa.nu.8.& cons.135.nu.
116 20.uol.1.& quod sub gńalitate cótinetur. Bar.in l.
prætor ait in prin.ff.de nou.ope.nunc.Crauc. cons.
117 162.nu.2.in fin.& qď cóprehenditur †sub ratione,
Dec.cons.284.col.2.& cons.301.col.etiam 2. Car-
din.Paris.cons.83.nu.3.& cons.69.nu.3.uol.4.Cra-
uet.cons.118.num.15.

Quarto intellige hanc conclusionem siue hmói
fructus percipiat,resignans auctoritate propria,siue
de manu resignatarij aut alterius cuiuscunque,nam
eadem viget ró omnib.his casib.qui etiam compre
henduntur sub gńalitate dictorum uerborum,& ió
in §.sequenti, Itidem,æquiparantur prædicti casus
in collatore presentante eligente,vt ibi dic[illegible] late.&
* receptum*est ęquiparatorum eandem esse dis[illegible] i[illegible] li
nam l.vlt.ff.de acceptilat.& rónem ponunt oés Do
ctores in l.1.ff.de leg.1.& constat omni casu prohi-
118 beri†resignanti post resignationem ingerere se be-
neficio resignato,ut late scrip[illegible]i de resig.benef.li.1.
* q.6.& est communis*opinio omnium Docto[illegible]rum,
& non curamus de modo perceptionis fructuú, cú
119 appareat perceptioné fuisse malá,iniustá,†& prohi
bitá,l.ul.C.com.de iud.l.cú seruus.ff.de uerb.obl.l.
vlt.ff.mád.l.mulier,ff.ad Treb.l.si mater.C.de inst.
c.in his de verb.sign.Crau.cons.300.sub nu.2.

Quinto intellige hác cóclusionem procedere in
120 quocunq; beneficio,ná uerba sunt †gńalia,quæ ge-
neraliter de quibuscumque bńficijs sunt intelligen-
da,Bal.in l.in fraudem in fi.ff.de testam.milit.ét in
materia odiosa,Dec.cons.5.ad fi.Crau.cons.118.n.
14.& cons.333.nu.5.& cós.308.n,3. Soci. Sen.in l.
2.§.ex his in prin.ff.de uerb.obli.& uiget in omnib.
eadé ró,ne tam graue scelus perpetretur,Bar. in l.si
plurib.ff.de le.2.Doctores in c.ut circa de elect.lib.
6.Pau.de Cast.cons.187.notandú est,col. pen.post
mediú li.2.Crau.cons.70.nu.27.Idque eo magis,qa
tá proxime supra,ǭ infra,& in sequenti §.ac in pœ
mio,& alibi exprimit beneficium cum dictione qua
121 lecúque,quæ†dictio includit omnia genera,& [illegible]
Bal.in l.conuenticulam col.5.C.de epi.& cler.& in
l.fugitiui C.de furt.cum alijs supra adductis,& ex-
primit de Ecclesia,& Monasterio,ut dixi,& dicá in
122 fra,& ex præcedentibu[illegible] declarantur [illegible]quentia, [illegible]
econtra,l.si seruus plurium,§.[illegible] ff. [illegible] .1.l.q[illegible] fi
liab.ff.eo.tit.l.penu.C.de inst.& substi.Bal.in l.do
mum.col.5.C.de rei uend.Ias.cons.215.col.2.lib.2.
Crauet.cons.213.nu.5.uers.10.

Sexto intel[illegible]ige hác cóclusioné,in quib[illegible] p-
sonis,nam constitutio exprimit etiam Cardi[illegible]es.

Limita tamen hanc conclusionem non [illegible]-
dere,quoties non interuenit pactum inter res[illegible]n
tem,& resignatarium ante resignationem,[illegible]l in ip
* sa resignatione,nam*cóis conclusio est [illegible] ue pa-
123 cto,modo,& †conditione tacita, [illegible]el [illegible]xpressa,nó cóm
mitti

mitti confidentiã, vt supra late deduxi, & tradit Na
uar. in manu. c. 23. num. 107. uers. ad decimũ, & sub
num. 109. & 110. Idem Nauar. consi. 2 . & cons. 30.
& cons. 33. & cons. 36. tit. de simo. Virgi. Boccac. in
comment. const. Picen. nu. 60 & 63. Gabr. cõs. 172.
nu. 4. & 12. cum seq. uol. 2. & fuit resolutum in * Ro-
* ta in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ Corã R.
P. D. Orano 4. Februarij 1591. & ideo pceptio fru-
ctuum per resignantem post resignationem indu-
123 cit presumptionem † confidentiæ, ut fuit resolutum
* in dicta * Cosentina, quę purgatur, constito de cau-
125 sa, † ex qua fuerunt percepti, Gabr. d. consi. 172. nu.
8. uers. 1. lib. 2. & non põt dici confidentia uera abs-
126 que pacto, sicuti neque † diceretur simonia, Gl. in c.
ordinationes 1. q. 1. Card. Alex. in c. 1. num. 9. 1. q. 1.
Card. Paris. consi. 135. nu. 17. uol. 4. Nauar. cons. 11.
uers. ad secundum, & 38. de simon. & est communis
* * opinio teste Put. decis. 179. nu. 9. & 10. lib. 2.

Limita secundo hanc conclusionem non proce-
127 dere, quoties resignatarius daret † resignanti fructus
ei debitos, nam hoc casu nulla esset commissa confi
* dentia, & in simili fuit resolutũ * in Rota, teste Car.
S. Crucis decis. 179. in manuscr. & colligitur ex his,
* quæ scribit Nauarr. locis citatis, & communiter * ita
practicatur.

Quod potest exemplificari quoties resignans nõ
dum exegisset fructus anni elapsi, nam potest Resi-
gnatarius eos fructus promittere, & postea soluere
resignanti, vel etiam fructus vsque ad diem præstiti
128 † consensus qui debentur resignanti, vt late dixi ex
communi de resign. benef. li. 1. q. 6. uel usque ad diẽ
129 captæ possessionis per † resignatarium fm opinionẽ
Christophori Rossiniac. tract. de benef. c. 14. n. 26.
Rebuff. cons. 186. nu. 19. quam sententiam nouissi-
* me uidi * practicari, hi enim fructus cum nõ spectẽt
ad resignatarium, Couar. var. resol. li. 1. c. 15. sub nu.
12. sed ad resignantem dominum illorum, usque ad
id tempus, sequitur posse ex pacto ei permitti, & da
130 ri, † cum debeantur. Grat. cons. 18. nu. 7. li. 1. Rui. cõ-
si. 25. nu. 2. lib. 2. Capr. consi. 10. nu. 33. Cepha. cons.
50. nu. 3. Roma. singu. 538. Anan. cons. 19. nu. 17. &
facit tex. in l. necessario. §. si pendente, ff. de peric. &
com. rei vend. & l. si dominium C. de pigno. act. l. 1.
* & 2. C. de pign. act. & receptum * est, expressionẽ eo
131 rum, quæ a iure insunt, † nõ inducere simoniam, Gl.
2. in c. ad audientiam de rescrip. vbi Abb. & Feli. la-
te, col. 1. & 2. nu. 8. Glo. 2. in c. olim el 1. de rest. spol.
& tradit Nauar. ponendo exemplum in manual. ca.
* 23. sub nu. 100. vers. quę tamen, & tenuit Rot. * vt
per Redoan. de simo. p. 2. c. 11. in fi. & in his etiã ter
minis fuit hoc firmatum in d. Cosentina 4. Februa-
132 rij 1591. corã R. P. D. Orano. Et ideo † in primis cã,
quę id fiat, erit inspicienda, l. verum 2. ff. de furt. l. cũ
tale, §. ult. ff. de cond. & demon. c. intelligentia, ubi
Gl. in uerb. ex causis, de verb. signif. c. & si Christus,
§. quædam, vbi Gl. in uerb. ex causa de iureiu. Gl. in
l. legata inutiliter, ff. de adim. leg. Crau. cons. 319. n.
7. & 304, nu. 3. & per consequens perceptio fructuũ
facta a resignante interpretabitur ob causam prece
133 dentem proxime † expressam, l. quędã mulier, ff. de
rei vend. l. a. ff. de acq. poss. l. 1. circa fi. C. de imposi.
Lucrat. li. 10. & in executionem illius, l. si pecuniã §.
ult. ff. de cond. ob caus. Corn. cõs. 64. licet plura, col.
vlt. li. 2. Crau. cons. 125. nu. 13. Bar. in l. 3. ff. de fund.
instr. Doctores in c. inter dilectos de fid. instr. Cra.
134 cons. 284. nu. 6. & etiam ob causam † necessariã l. ul.
C. de alien. pup. prę st. vbi Bar. idem Barto. in l. cum
seruus, ff. de uerb. obli. & in l. 2. ff. de cond. & demõ.
Ale. cons. 16. ad fi. li. . Rom. cons. 247. col. 2. Cor.
cons. 316. col. 2. li. 1. Crau. cons. 106. nu. 8. & 149. n.
135 12. & 282. nu. 4. & 304. nu. 5. & fm † ius disponit. ca.
ex litteris de const. c. sed . s de res uenientes de iu
reiu. Cald. cons. 11. in fi. in tit. de feud. Crau. consil.
136 186. sub nu. 9. & eo modo quo ci f l. 1. & 2. ff.
de solu. Bar. in l. gent. nu. 21. ff. de acq. hæred. Soci.
Sen. cons. 113. nu. 3. li. 4. Tiraqu. de ret . lang.
137 §. 30. Gl. 1. nu. 32. & non † extenditur vltra g a, l. 1.
§. Iulianus, ubi Bar. ff. de itin. act. priu. l. uoluntarie,
138 C. de excus. tutor. Crau. cons. 292. nu. 1. & vltra † intẽ
tionem l. non omnis, ff. si cer. pet. Bar. per illum te.
in l. absentes in 2. oppos. si cert. pet., Ias. cons. 32. co.
4. circa med. lib. 3.

Et potest etiam hæc limitatio exemplificari alijs
casibus similibus, in quibus viget eadem ratio.

Hanc tamen limitationem declara non procede
re, si quantitas data non est æquiualens, sed maior
139 fructibus, ac debitis resignanti: nam tunc † intrat cõ
iectura confidentiæ ad not. in c. cum pridẽ de pact.
* & in c. quæsitum de rer. permut. ita decisum * teste
Card. S. Crucis d. decis. 169. manuscr. ẽt si illa quan-
titas maior fuerit data pro expensis factis per resi-
140 gnantem in illo beneficio † consequendo, ut fuit * re
* solutum in Rot. die 19. Octobris 1543. in una cano-
nicatus S. Andreę coram Put. teste eod. decis. 40. li.
2. ubi adducit rationes, vel pro expensis faciendis in
141 illa resignatione: † nam esset simonia: Nauarr. cons.
5. de simon.

Tertium caput huius §. & primi casus cõfidentię
beneficialis est, ut sit confidentia promissio, vel so-
lutio pensionis facta a resignatario resignãti, vel a-
lijs, vt probatur illis uerbis, *vel pensiones soluantur
ex eisdem, hæc confidentia censeatur*, & hoc etiam
voluit Nau. in manua. c. 23. sub nu 110. & cons. 11.
& 22. de simo. & Maiol. de irregu. li. 5. c. 45. sub nu.
5. col. 5. Masca. de proba. concl. 1306. nu. 7. & n. 18.
cum seq. & rõ est, quia resignatio, vt sæpe scripsi, de
142 bet esse pura absque † conditione, & pacto, Oldr. cõ
* si. 324. nu. 5. cõiter * Doctores in c. quæstum. de rer.
permu. in c. cum pridẽ de pact. ergo promissio, seu
solutio pensionis uř contra naturã resignationis ad
no. p Io. Monac. in c. licet, nu. 5. de rer. perm. li. 6. cũ
143 reddat actum † nõ liberũ, & purũ, ut esse dẽt, Rot. de
cis. 6. nu. 2. de rer. permu. in antiquior. & ẽt uř confi
dentialis inspecta conditione, & pacto, late Moedã.
decis. 245. manuscr. Naua. cons. 27. 30. 33. & 36. tit.
de simo. Gabr. cons. 172. nu. 4. & 12. li. 2. & per cõse
quens punibilis per hanc constitutionẽ l. 4. §. toties,
ff. de dam. infe. & in hoc uř esse hæc constitutio cõ-
formis iuri cõi, quo iudicatur simoniaca renũciatio,
144 cũ pacto, vt soluatur † certa pensio, Gl. in c. ex parte
de off. dele. Abb. in c. non satis nu. 8. de simo. Cald.
cons. 1. de vsur. Paris. cõs. 143. n. 12. cũ seq. uol. 4. di-
xi de resig. benef. li. 6. q. 2. n. 74. & probantur ex his,
q̃ habentur d. c. cũ pridem, & per Bal. Gem. Anch.
& alios in c. 1. de testib. li. 6. & dixi ẽt late de resign.
benef. li. 14. q. 1. & q. 7. Redoan. de sim. p. 2. c. 10. Cõ
probatur hæc snia, quia si est confidentia recipere
fructus pro resignatione, vt in capite pcedenti late
deduximus: ergo erit ẽt confidentia recipere pẽsio-
nem a resignatario: nã pensio nihil aliud est, quam
145 quædã † fructuum solutio, cũ debeatur ex fructibus,
Rom. cons. 417. nu. . Gig. cons. 19. nu. 4. & seq. late
dixi de resign. benef. li. 6. q. 2. nu. 0. cum seq. & rõ
quæ militat in fructibus viget in pensione, Sam. de

ann.q. 60.Rebuff.in prax.tit.de reſcri.general.dixi
de reſign.benefi.lib.6.q.1.col.2. Accedit præterea
146 quia eſt confidentia recipere vel promittere† pẽſio
nem pro collatione,vel pro præſentatione, aut pro
electione,vt dicitur in §.Itidem eiuſdem conſtitu-
tionis,& ibi adduxi rationes.eadem ratione erit cõ
fidentia huiuſmodi ſolutio,vel promiſſio penſionis
pro reſignatione,arg.l.illud,ff.ad leg. Aquil.l.a Ti-
tio,ff.de uerb.oblig.Hinc reſpondit Nauar.conſ.6.
147 nu.3.de ſimon.eſſe ſimoniam promittere † penſio-
nem ob auxilium recipiendum in litigando.

Et hanc concluſionem intellige eo modo,quo in
telligitur concluſio capitis præcedentis:nam quę di
ximus circa eam habent locum hic, & hoc tum ex
eo,quia, vt ſupra probatum eſt,eadem eſt ratio pẽ
ſionis & fructuum,tum etiam quia eſt materia con
nexa,& Pius V.loquitur continuatiue, ut colligitur
primo ponderando dictionem vel, quæ ſiue inter-
148 pretetur,vt ſtet aduerſatiue,† iuxta l. ſi hæredi plu-
res,ff.de cond.inſt.quo caſu erit ſenſus, vt ſufficiat
alteram partem uerificari,Corn.conſi.237.colũ.4.
verſ.itaque uerba,lib.4.vt ex promiſſione & ſolu-
tione tam fructuum,quam penſionis committatur
confidentia in reſignatione, & eodem modo ac eiſ
dem qualitatibus,Iacob.Noue.de iur.protom,§. q
149 ſi forte,nu.83.ſiue interpretetur, ut ſtet † diſiuncti-
ue inter genus & ſpeciem,ut in l.quintus,§.plane,ff.
de aur.& arg.leg.quo caſu reſoluitur in dictionem
copulatiuam,l.ille aut ille,ubi Doctores, ff.de le.3.
Bald.conſi.37.nu.9.lib.5. Et ſenſus erit, ut ex pro-
miſſione ſolutioneque fructuum,& penſionis com
mittatur confidentia eiſdem modis & formis,& ita
accipiendo uerbum fructus erit loco generis,uerbũ
penſionem loco ſpeciei,cum penſio in materia be-
neficialis ſit pars fructuum,& ideo in uno beneficio
quantitas maior penſionis imponitur, quã in alio,
ut late deduxi de reſign.benef.lib.6.q.2. & vulgare
150 eſt,genus† latius patere ſpecie,l.ſi quid earum,§.in-
ter emptum,ff.de leg.3.c.excommunicamus,de hæ
ret.not.in l.ſi is qui ducenta,§.uerum,ff.ad Trebel.
151 2.ponderantur illæ dictiones ex eiſdem, Dictio† ex
ſtat incluſiue,Hoſt.in ca.cum in cunctis,ſuper uer-
bo exegerit,de elect.Archid.in cap.1.de reſtitutio.
152 ſpol.li.6.Albericus in dictionario litt.ex.Et† deno-
tat cauſam proximam l.non dubium, C.de legib.l.
1.C.ſi ſeru.ext.Bar.in l.1.§.ex incendio,ff.de incen.
ruin.& naufr.Bal.in l.1.C.de cond.inſert.Corn.cõ-
ſi.122.col.5.lib.2.& conſi.290.col.1.li.4. & dictio
153 eadem † eſt qualitatum præcedentium repetitiua,
Grat.conſ.21.nu.26.lib.1.Socin.conſi.150.col.pe-
nul.uerſ.a.lib.2.Tiraq.de utroque retract.tit.1. .8.
Gl.7.ſub num.24.Gl.in clem.ult.§.ſi uero,de uit.&
hone.cleric.Arch.in c.penu.ante fi.in uerb.eiuſdẽ,
de off.ord.li.6.cum omnibus qualitatibus, ut dictio
154 † ut ſupra,l.item quæritur,§.idem Iulianus,ff. locat.
Bar.in l.1.§.deinde,ff.de poſtul.Dec.conſi.187.nu.
10.& conſi.227.nu.3.Card.Pariſ.conſil. 19. nu.68.
& conſi.41.num.65.& conſi.48.num.14.uol.2.Cra
ue.conſi.88.num.3.Ruin.conſi.183.num. 1. uol.2.
&: ponit de ambobus,ſcilicet de penſione & fructi-
bus,namque poteſt conſiderari diuerſus caſus,cum
id quod dicitur de fructibus a communiter acciden
tibus referat ad fructus beneficij reſignati illius an-
ni,quod autem dicitur de penſione, põt referri ad
promiſſionem,uel ſolutionem pro pluribus annis,
Laurent.in clem.1.de ſupplen.prælat. neglig.& ibi
Card.Zabar.in §.1.q.3. & ſeparatur a beneficio pro
155 dicto tempore,† ſicut vſusfructus a proprietate c.
ult.de pignor.c.quicumque,12.q.2.c. poſſeſſiones,
16.q.1.Caccialu.de penſ.q.2.Gig.in eod.tract.q.1.
ubi refert definitiones penſionis.

Ex hoc ergo fundamento ſupra facto infero pri
mo,confidentiam eſſe,ſiue reſignanti promittatur,
aut ſoluatur penſio in quantitate magna,ſiue ſecus:
nam conſtitutio hæc in hoc §.dum diſponit de fru
ctibus,dicit fructus vel partem,& ſupra deduxi cõ-
probationes,& vna hic ero contentus,quia ita com
mittitur delictum in penſione magnæ quantitatis,
impoſita ſuper beneficio pingui, ſicuti in penſione
moderata,uel mediocri impoſita ſup beneficio te
nui,& utroque caſu actus eſt illicitus, & improba-
tus a iure,ac ſimoniacus,Doctores in c.& ſi quęſtio
nes,de ſim.& in c.quæſitum,de rer.permut.& in ca.
cum pridem,de pactis.

Secundo infero,committi confidentiam ſiue pẽ
ſio fuerit promiſſa,ſiue fuerit ſoluta, cum ſimonia
156 committatur ſiue fuerit datum† ſiue promiſſum,ut
* dicit Bal.iudicatum fuiſſe Florentię* in ca.1.de te-
ſtib.in 6.vbi hoc tenent Pet.de Anch. & Fran.col.
1.Dec.in c.1.gl.1.de teſtib.Roman.ſing.327.& eſt
* communis* opinio ut dixi de reſign.benef.lib.14.q.
7.nu.32.nam datio,& promiſſio in qualibet mate-
157 ria ęquiparantur† l.ult.C.ad leg.Aquil.Soci.ſen.quẽ
refert,& ſequitur Sarn.de trienn.q.12.col. pe. uerſ.
ſed hoc,& ideo aſſaſſinium etiam ex promiſſione
158 † perpetratur Sali.in l.non ideo minus, in fin.C.de
accuſ.Gram.uot.9.col.1.Gabr.de malef.concl.1.&
pro hac illatione faciunt,quæ ſcribit Moedan.deci.
243.in manuſcr.& comprobatur quia quamuis uer
ba videantur denotare,& ponderare ſolutionẽ, dũ
dicit penſiones ſoluantur,tamen rectius conſideran
do uidentur etiam includere promiſſionem inſpe-
ctis uerbis poſitis in eo.§.ſupra,dum dicit,ſi quis be
neficium receperit ex cauſa reſignationis,ut illud di
mittat,aut fructus concedantur, vel penſiones ſol-
uantur,& ſenſus eſt,ſiue id promiſerit,ſiue id cũ ef-
fectu fecerit dimittendo beneficium,fructus ſoluen
do ac penſionem,vt ex textura,ordine,ac intentio-
159 ne,& procemio colligitur,ex quibus ualere † argumẽ
tum omnes uolunt,l.cum pater. §. dulciſſimis.ff.de
leg.2.l.ult.C.de hered.inſt.& ex præcedentib.decla
rantur ſequentia.l.ſi ſeruus plurium,le. qui filiab.ff.
160 de leg.1.& vna pars† legis declarat aliam,l. uerũ,ff.
de petit.hære.Et hanc ſecundam illationem intelli
go quoties poſt huiuſmodi promiſſionem fuit ſub
ſequuta reſignatio hac de cauſa facta.

Tertio infero committi confidentiam tam ſi hu
iuſmodi penſio fuerit promiſſa,& ſoluta reſignan-
ti,quam Reſignatario,quia in hoc præſens §. nullã
videtur conſtituere differentiam, dummodo ex ea-
dem cauſa,ut patet ibi *eidem &c. vel alteri*.& uere
eadem uiget ratio,cum poſſit eadem ſpecies fraudis
committi,ideo idem ius ſtatuendum erit, l. illud ff.
ad leg.Aquil.l.a Titio ff.de uerb.obli.†Inſpicitur.n.
cauſa geſti,l.uerũ.ff.de furt.& ibi gl.late c. intelligẽ
tia ubi gl.in uerb.ex communis de uerb.ſign.c.& ſi
Chriſtus §.quędam de iur.iur.Crau.conſ.304.n.3.

Quarto.Infero cõmitti confidentiam ex hoc ca-
pite in omnibus,& quibuſcunque beneficijs, & per
omnes,& quaſcunque perſonas etiam in dignitate
maxima conſtitutas,& Cardinalatus honore fulgẽ-
tes:nã id expreſſim hic cauetur,& iõ nullũ remanet
dubium,l.illam C.de collat.l.Ancillæ C.de furt.

Quinto.Infero committi confidentiam hoc ca-

ſu,

fu,siue fuerit facta solutio uel promisio resignanti
per resignatarium siue per alium hac de causa,& re
* spectu:nam regula trita*est in iure,ut qui per alium
facit per se ipsum facere uideatur,& cum vigeat ea-
dem ratio,idem ius statuedum erit,l. illud ff.ad leg.
161 Aquil.& uerbum† soluantur positum hic est admo
dum generale,& aptum comprehendere omnes ca
sus,ad quos ratio,& uerba constitutionis se exten-
dunt,l.4.§.totiens.ff.de damn.infect.l.illud ff. ad le
gem Aquil.

Et hæc conclusio huius tertii capitis potest exem
plificari in eo qui resignat in manibus ordinarii pa-
cto præcedente pensionis soluendę sibi uel aliis sin-
gulis annis per eum cui confertur beneficium ipsum
resignatum, tam si pactum factum fuerit ab ordi-
nario ad effectum ut resignet quod procurauit sibi
solui pensionem,quam etiam si fuerit factum ab eo
qui sperabat sibi conferri dictum beneficium,& il-
lud enixe procurauit,& etiam in eo, qui resignat co
ram Papa in fauorem N.cum quo pactus est huius-
modi pensionem,ea ratione,quia pensio ob tenuita
162 tem fructuum aut qualitatem† benefici non reser-
uaretur per Papã,iuxta ea,quæ late scripsi libr.1.q.
2.de resigna.benef.& ideo pactum pro facilitanda
resignatione quod resignatarius illam soluet, est si-
moniacum.Ita etiam pari ratione confidentia erit,
si resignans velit pensionem centum a Resignata
rio,Papa cassat,& reseruat tantũ quinquaginta,si re
signatarius promittat soluere integram pensionem
centũ in eo quo excedit reseruationẽ Papæ,est con
fidẽtia. Eadem ratione pactũ de soluendo plus quã
163 Papa† ordinauit,est simonia,Fel.in c.ad audientiam
2.sub nu.3.col.3.uer.si autem de rescr. dixi de resig.
benef.lib.6.q.2.sub num.73.

Hanc autem conclusionem cum supradictis quin
que illationibus limita procedere quoties huiusmo-
di pensio fuerit promissa,& postea soluta non sub
sequuta reseruatione Papæ,alias secus, nam tracta-
164 tus de pensione inter resignantem,† & resignatariũ
sunt liciti,& permissi,Caccialup.de pens.q.19.num.
* 16.Gig.d.tract.qu.4.& *communiter Doctores, ut
retuli d.lib.6.q.2.& pensio licite,& iure est soluen-
165 da,si postea† subsequatur Papę auctoritas, & con-
sensus,Abb.in c.non satis.de simon.Dec. in cap.ex
parte num.15.de offi.deleg.Gammar. de auct.leg.
* a later.tit.de pens.nu.618.ubi dicit tentum* fuisse p
Rot. nam licite potest quis resignare coram Papa
beneficium,& ab illo obtinere impositionẽ annuæ
pensionis sibi soluendæ a resignatario, cũ quo hoc
prius tractauerat, Anan.& Fel.in di.ca. non satis de
* sim.&* communiter ita practicatur tota die, ut om
166 nibus notum est.Papæ enim auctoritas † tollit om-
ne uitium simoniæ,prout de iure,& stylo inuetera-
to attestatur Nauar.in Manual.cap.23.sub.nu.107.
uers.ad 2.Caput.decis.316.p.2.etiam mentalis Fel.
in d.c.ad audientiam num.3.Archiep. Florent.in 2.
par.suæ summ.tit.1.ca.5.Gammar.de auct.leg.a la-
167 ter.d.tit.de pens.nu.116.& omne† scrupulum, & su-
spicionem,Gig.de pens.q.4.nume.2.cum seq.Cac-
cialup.eo.tract.q.19.nu.1.2.& 3.Redoan. de simo.
par.2.c.13.n.4.Ideo hoc casu,scilicet subsequuta au
ctoritate Papę in constituenda illa pensione, cessat
constitutio,nam cessant uerba,& ratio, arg.c. cũ ces
sante de appel.l.adigere §.quamuis de iure patron.
& per consequens notandum erit hanc constitutio
nem,dum loquitur de confidentia circa promissio-
nem,vel solutionem pensionis,esse intelligendã de
168 pensione imposita absque consensu Papę,sine quo†
non potest imponi,ut probaui in interpretatione se
cundi casus confidentiæ beneficialis circa §. iudem,
ubi etiam eandem conclusionem firmaui circa pen
sionem promissam collatori præsentanti,& electo-
ri,vt sit confidentia,si fuit promissa,uel soluta absq;
auctoritate Papæ,& in his terminis fuit resolutũ in
* una Cosentina* pretensæ confidentiæ 4. Februarij
1591.coram R.P.D.Orano dum fuit firmatum il-
169 lam perceptionem fructuum post † resignationem
inducere confidentiam,quæ fuit facta absque con-
* sensu Papæ,alias secus,& trita*est regula, esse pmis
sa,quæ fiunt de consensu principis,confidentia igi-
tur erit quoties est promissa pro resignatione absq;
consensu Papæ, & quoties fuit promissum ultra id,
quod Papa reseruauit.

Secundo limita hanc conclusionem procedere,
quoties pręcessit pactum inter resignantem, & resi-
gnatarium de soluenda pensione prædicta, alias se-
170 cus,cum† receptum sit*absque pacto non committi
* confidentiam, Nauar.in Manual.cap.23. sub nume.
107.& cons.27.30.& 33.& 36.de simon. & fuit re-
* solutum*in dicta Cosentina,ut supra retuli. Quod
quomodo verificetur,& procedat,potest colligi ex
his,quę dixi supra in c.pręcedenti de cõfidentia, cir
ca fructus inter resignantem, & resignatarium.

Sed quid dicendum de eo,qui resignauit benefi-
cium,quod habebat multa bona,& inter alia quæ-
171 dam litigiosa,& hac ratione intercesit† pactum in-
ter resignantem,& resignatarium, quod euicta lite
resignatarius solueret certam pensionem, uel cõsen
tiet asignationi,an sit confidentia? pro affirmatiua
respondit Nauar.cons.11.nu.1.uers.ad priorẽ quæ
stionem de sim.& dixi de resig.benef.lib.14. quę.7.
nu.10.& faciunt quę deducit idem Nauar.in Manu.
c.23.sub nu.100.cum seq.quia resignatio non est li
bera,& pura,cum adsit pactum,&c.

Limita nisi expresserint hoc Papæ,nam hoc ca-
su cessat confidentia,& nemo inficiauit esse licitum
resignare apposito in supplicatione,quod in euen-
tum subsequutę victoriæ litis resignatarius soluat
* pensionem, & ita uidi * practicari.per consensum
172 enim Papæ,& scientiam cessat† confidentia, Cassad.
decis.2.de sim.& 5.de const.

Dubium tamen cadit,quid de permutantibus be
neficia cum pacto, quod si ullum illorum beneficio
rum reperiretur grauarum pensione aliqua, is cuius
erat illud ante permutationem solueret eam pen-
sionem,an facta permutatione auctoritate ordina
173 rij,si appareat alterum illorum esse grauatum † ali-
qua pensione,sit simoniaca permutatio? Respondit
Nauarr.cons.4.de simon.affirmatiue,quia huiusmo
di pactum fuit medium faciendæ permutationis:er
go simoniacum,argum.cap.quam pio 2. quæst.1.c.
ult.de pactis.

S V M M A R I V M

1 *Conferens beneficia aliquibus cum pacto disponen*
di de illis vel fructibus est confidentia.
2 *Venditio in suppositam personam fraudulenta.*
3 *Fraus coniecturis elicitur.*
4 *Collatio beneficii debet fieri libere.*
5 *Beneficia quare spiritualia.*
6 *Pro spiritualibus nihil potest dari.*
7 *Gratis accepistis & gratis date.*
8 *Pro sacramentis ecclesię nihil dandum.*

9 Colla

9 Collator paciscens aliquid cum eo cui confert beneficium, committit simoniam.
10 Collator nō est dominus beneficiorū, sed dispensator.
11 Spiritualia continent gratiam.
12 Origo spectanda.
13 Verbum Ordinarius, est admodum generale.
14 Quilibet prælatus habens iurisdictionem, dicitur ordinarius.
15 Plebanus ruralis est ordinarius.
16 Episcopi sunt proprie ordinarii.
17 Abbates dicuntur prælati.
18 Legati a latere omnia possunt.
19 Legati a latere habent maiorem potestatem quam episcopi.
30 Verbum ordinarii, quomodo interpretetur in beneficialibus.
21 Territorium an sit de substantia iurisdictionis.
22 Verbum collator, quos comprehendat.
23 Geminatio multum operatur.
24 Geminatio includit casus speciales.
25 Vbi uerba competunt ibi dispositio.
26 Lex generalis, generaliter est intelligenda.
27 Locutio generalis nihil relinquit intactum.
28 Reipublicæ interest vt delicta puniantur.
29 Ratio legis disponit sicut lex.
30 Lex includit causas & personas priuilegiatas.
31 Cum casus est expressus, nullum cadit dubium.
32 Verbum conferat, est futuri temporis.
33 Dictio ante hac, comprehendit præterita.
34 Dictio in antea idem significat.
35 Testes deponentes ante publicationem testamēti quomodo interpretentur.
36 Lex generaliter respicit futura.
37 Constitutio Pii iiij. de confidentiis, comprehendit præterita.
38 Verbum beneficium est generale.
39 Ex dignitate non mutatur natura beneficii.
40 Dictio qualecumque includit omnia.
41 Ex præcedentibus declarantur sequentia.
42 Beneficium est beneuola actio.
43 Feudum dicitur beneficium.
44 Beneficium debet interpretari late.
45 Verbum beneficium, in dubio capitur pro ecclesiastico.
46 Verba quouis modo, capiūt omnem vacationem.
47 Vbi lex nō distinguit neq; nos distinguere debemus.
48 Feudum quando transeat ad extraneos hæredes.
49 Conditio suspendit actum.
50 Conditio fit per dictionem si, & cum.
51 Taciti & expressi eadem est virtus.
52 Instrumentum quando habet executionem paratam.
53 Inter tacitum & expressum nulla est differentia.
54 Tacita resignatio beneficii idem operatur quam expressa.
55 Tacita auocatio causæ eiusdem est virtutis quod expressa.
56 Tacita renunciatio excludit attētatorum reuocationem.
57 Appellatio extinguitur renunciatione.
58 Expressa conditio quomodo intelligatur.
59 Expressum quod colligitur ex verbis.
60 Tacita conditio quæ.
61 Tacite conuentiones aliquando fiunt.
62 Conditio non præsumitur.
63 Tacita conditio colligitur ex coniecturis.
64 Dolus & fraus quomodo probantur.
65 Conditio est difficilis probationis.
66 Quæ sunt difficiles probationis probātur leuioribus.
67 Quæ occulte patrantur quomodo probentur.
68 Plus exprimitur facto quam uerbo.
69 Facta loquuntur.
70 Promissio tacita vel expressa pro gratia est illicita.
71 Tacitum tribus modis habetur pro expresso.
72 Substantia rei consideratur.
73 Substantia est principium angulare.
74 Paria sunt non esse, vel esse & non apparere.
75 De incertis non fit iudicium.
76 Probatio debet concludere.
77 Pactum est duorum &c.
78 Stipulatio requirit interrogationem, & responsionē.
79 Intentio praua episcopi nō nocet aliis in collatione.
80 Confidentia non cadit in ignorantem.
81 Actus agentis iudicatur ex intentione.
82 Aequiparatorum idem est iudicium.
83 Qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.
84 Origo mala præsumit malum.
85 Verbum arbitrium quomodo intelligatur.
86 Dictio omnis generalis.
87 Verbum dispono generale.
88 Episcopus ex causa potest admittere resignationes.
89 Beneficia resignata coram ordinariis non possunt cōferri familiaribus.
90 Vicarius non potest beneficium conferre episcopo.
91 Resignatio debet esse pura.
92 Resignatio debet esse libera ut collatio.
93 Delicta puniuntur secundum eorum qualitatem.
94 Delicta non debent perpetrari.
95 Conferens beneficium cum pacto disponendi de fructibus committit confidentiam.
96 Pro collatione non possunt dari fructus beneficii.
97 In collatione nulla conditio potest interuenire.
98 Si collator recipit fructus beneficii, committit simoniam.
99 Fructus beneficii spectant ad beneficiatum.
100 Fructus sunt accessorii dominio.
101 Pro furto rei modicæ datur pœna.
102 De minimis non est curandum.
103 Modica non sunt in consideratione.
104 Res modica non inducit simoniam.
105 Res modica excusat a peccato mortali.
106 Valet argumentum de toto ad partem.
107 Dispositio verificatur in vno anno.
108 Vtilitas quomodo intelligatur.
109 Verbum libitum quomodo intelligatur.
110 Heres & defunctus una & eadem persona cēsetur.
111 Remittere est donare.
112 Dictio siue est continuatiua.
113 Dictio siue est in eadem materia.
114 Clausula refertur ad omnia capita.
115 Fructus dati collatori absque pacto non faciunt cōfidentiam.
116 Datum ex mera liberalitate non facit simoniam.
117 Pro literis collationis beneficii nihil dandum episcopo.
118 Notarius episcopi vnum aureum potest recipere pro literis.
119 Promissio facta episcopo de soluendis expensis sim.
120 Episcopi an possint imponere pensiones, & quando, & an nunquam.
121 Leges odio habent lites.
122 Beneficia debent conferri integra.
123 Pronomen illi est generale.
124 Resignatarius habet ius a Papa.
125 Verba sunt nuntia cordis.

126 Verba

126 *Verba sunt testimonia mentis.*
127 *Verba probant quod est expressum.*
128 *Ex verbis colligitur consensus.*
129 *Annuens capite censetur consentire.*
130 *Scriptura nihil inducit nouum.*
131 *Scriptura inducta ad probationem.*
132 *Scriptura loquitur.*
133 *Illicitum, scripto & uerbo.*
134 *Verbum iubeo, est preceptiuum.*
135 *Verbum persoluat, quid significet.*
136 *Cui non competunt verba legis, neque dispositio.*
137 *Ratio legis plus attenditur quam lex.*
138 *Papa est vicarius Christi.*
139 *Papa est pater omnium.*
140 *Papa est sponsus totius ecclesiæ.*
141 *Papa est caput ecclesiæ.*
142 *Papa est iudex omnium Christianorum.*
143 *Papa potest tollere simoniam probibitam.*
144 *Papa potest conferre quomodo uult beneficia.*
145 *Tractatus pensionis habito consensu Papæ est licitus.*
146 *Papæ auctoritas est maxima.*
147 *Simonia quoties soluitur aliquid ultra auctoritatē Papæ.*
148 *Verba generalia non inducunt confidentiam.*
149 *Verba generalia non obligant.*
150 *Verba generalia non disponunt.*
151 *Verba curialiter sunt intelligenda.*
152 *Benefacienti ōt uefaciendum.*
153 *Ingratitudo reprobatur.*
154 *Ingratitudo est vitium enorme.*
155 *Filius ob ingratitudinem potest exhæredari.*
156 *Vasallus ob ingratitudinem potest priuari.*
157 *Filius emancipatus ob ingratitudinem reducitur in potestatem.*
158 *Expressio eius quod inest non facit conditionem.*
159 *Constitutio Greg. xiiij. de datis non habet locum in verbis generalibus.*
160 *Obligatio antidotalis tacita inest.*
161 *Lex debet esse possibilis.*
162 *Absurdum vitandum.*
163 *Preces non inducunt simoniam.*
164 *Sub extrauaganti Iulii ij. non includuntur preces.*
165 *Munera mutant mentem.*
166 *Dictio &, coniungit.*
167 *Aduerbium pariter continuat.*
168 *Dictio id, est qualitatum præcedentium repetitiua.*
169 *Diuisio multum prodest.*
170 *Ius patronatus triplex.*
171 *Ius patronatus libertorū prouenit ex manumissione.*
172 *Aduocati dicuntur patroni causarum.*
173 *Ius patronatus eccl siæ quot.*
174 *Patronus ecclesiæ qui dicitur.*
175 *Ius patronatus quale fuit concessum.*
176 *Laici non possunt se intromittere in spiritualibus.*
177 *Patroni laici & ecclesiastici qui.*
178 *Ius patronatus præsumitur laicorum quoties laici fundant.*
179 *Ius patronatus quomodo acquiritur.*
180 *Præsentatio quæ.*
181 *Ius patronatus potest dari in feudum.*
182 *Ius patronatus potest permutari.*
183 *Ius patronatus potest donari.*
184 *Donatio facta compatrono non requirit consensum episcopi.*
185 *Ius patronatus transit in donationem omnium bonorum.*

186 *Simonia in spiritualibus.*
187 *In iure patronatus committitur simonia.*
188 *Simonia committitur etiam in annexis.*
189 *Conditio facta inter patronum & præsentatum inducit confidentiam.*
190 *Præsentatio est præparatoria institutionis.*
191 *Præsentatio est annexa spirituali.*
192 *Ex priuilegio potest haberi ius præsentandi.*
193 *Procurator non obligat dominum ad pœnam.*
194 *Mandans censetur facere.*
195 *Mandatum non præsumitur.*
196 *Mandandatum est probandum.*
197 *Mandatum quomodo probatur.*
198 *Mandatum præsumitur durare.*
199 *Dominus obligatur ex facto procuratoris in sua præsentia.*
200 *Irregularis non potest præsentare.*
201 *Patronus uergens ad inopiam debet habere alimēta.*
202 *Pactum super pensione factum a patrono, est confidentiale.*
203 *Obtinens præsentationem cum pacto renunciandi beneficium, committit simoniam.*
204 *Præsentans aliquem cum pacto habendi duos capellanos, est simonia.*
205 *Probatio iurispatronatus est difficilis.*
206 *Iuspatronatus probatur probatione prosumptiua.*
207 *Antiquissima possessio habetur loco tituli.*
208 *Quibus modis probetur iuspatronatus de iure communi.*
209 *In beneficialibus attenditur vltimus status.*
210 *Assertio episcopi, an probet iuspatronatus.*
211 *Hodie ex concilio iuspatronatus debet probari fundatione & dotatione.*
212 *Dictio vel, aduersatiua.*
213 *Dictio vel, quando resoluitur in copulatiua.*
214 *Probatio instrumentorum authentica.*
215 *Instrumentum probatio probata.*
216 *Instrumenta debent recognosci, & quomodo.*
217 *Instrumentum debet habere sua requisita.*
218 *Instrumentum non signatum proprio Not. signo non probat.*
219 *Instrumentum defectiuum antiqui probat.*
220 *Instrumentum insertum in priuilegio an probet.*
221 *Instrumentum faciens mentionem de alio non probat.*
222 *Quoties relatio continet rem certam probat.*
223 *Sufficit semiplena in antiquis.*
224 *Antiquum probatur per coniecturas.*
225 *Antiquum probatur per uerba enunciatiua.*
226 *Antiquum probatur per famam.*
227 *Antiquum quod dicitur.*
228 *Exemplum Instrumenti sumptum ab eodem Not. probat.*
229 *Authentica documenta quæ dicuntur.*
230 *Titulus fundationis & dotationis quomodo constet.*
231 *Dotans videtur sibi reseruare Iuspatronatus.*
232 *Præsentatio quomodo probatur.*
233 *Præsentatio requiritur pro substantia Institutionis.*
234 *Præsentatio semper præsumitur facta in tempore.*
235 *Tempus antiquissimum quod.*
236 *Tempus cuius non est memoria, dicitur centum annorum.*
237 *Titulus in beneficialibus præsumitur ex diuturno tempore.*
238 *Tempus centum annorum habet vim tituli.*
239 *Per præsentationes 40. ann. non probatur tit. iurispatron.*

240 *Ex*

240 Ex priuilegio non probatur tit. Iurispatr.
241 Ecclesia quando dicitur constructa.
242 In potentibus viget præsumptio v,urpationis.
243 Quæ persona dicitur potens.
244 In potentibus Iuspatronatus quomodo probatur.
245 Publica fama quando probet dotationem.
246 Forma precise seruanda.
247 Ad cautelam semper faciendum est aliquid plus.
248 Iudex quando possit remittere.
249 Ius præsentandi quomodo acquiritur.
250 Confessio Episcopi quando probet Iuspatronatus.
251 Episcopus non potest nocere successoribus.
252 Testis de communitate non probat Iuspatronatus communitatis.
253 Immemorabilis habet vim tituli.
254 Immemorabilis quomodo probatur.
255 Verbum continuate quid importet.
256 Præsentationes effectum sortitę quando dicantur.
257 Præsentationes in personis potentibus probandæ scripturis.
258 Probatio per testes, & per scripturam æquiparantur.
259 Præsumptio non admittitur, cum quid requiritur pro forma.
260 Ex præsentationib. 150. an. probatꝰ immemorabilis.
261 Immemorabilis probatur per scripturas.
262 Beneficia electiua quæ.
263 In beneficijs electiuis committitur simonia.
264 Electio est ius spirituale.
265 Committitur confidentia inter eligentem, & electū.
266 Aliquid promittere pro voce est simonia.
267 Habere ius eligendi est præeminentia.
268 Factum procuratoris & domini æquiparatur.
269 Electio an possit fieri per procuratorem.
270 Per electionem initiatur matrimonium.
271 Simonia commissa cum vno ex eligentibus vitiat totam electionem.
272 Promittens beneficium pro electione committit simoniam.
273 Qualitas requisita a lege verificanda.
274 Per electionem acquiritur ius.
275 Eligentes non possunt eligere cum conditione.
276 Eligentes non possunt paciſci vt vnus eligat alium.
277 Dignus semper est eligendus.

QVAESTIO XXVIII.

QVAE ad secundum casum spectant, latiss. explicantur.

SECVNDVS casus confidentialis positus in dicta constit. Pij Quinti in §. itidem, est, vt omnes collationes factæ ab ordinario sub conditione tacita, vel expressa, ut postea in alterū pro arbitrio
1 †collatoris, pręsentantis, aut eligentis de beneficio disponatur, siue ut prouētus fructus omnes, aut partem, illi uel alijs, quos collator, præsentans, eligens significauerit verbo, uel in scriptis relinquat, aut pēsionem soluat, his uerbis, Itidem si ordinarius uel alius collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacans, ea conditione tacita, vel expressa, ut postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu alterius cuiuscū que contra iuris communis ordinationem disponatur, siue ut de eo prouisus, fructus illius uel partē ad vtilitatem uel libitum conferentis vel decedēris, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius, per se, vel alium scripto, aut uerbo iusserit, seu significauerit, persoluat & pariter si a patrono etiam laico, uel alteri præsentatori seu electori contigerit, aut contingat id fieri; & Ratio huius conclusionis ponitur in 3. ad hęc pleriq; ordinarij, & collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda benef. ut fructus seu pensiones capiant eorundem, aliasve faciant ministrare, quasi velit dicere, quod collatio, p̄sentatio non fuerit vera, sed simulata ad hunc effectum, ideo non mirum si erit confidentialis, sicuti
2 venditio †in suppositam personam censetur fraudulenta, Bar. in l. post contractum col. 1. & 2. ff. de do-
* na. & ibi Ioan. Annibal. Alcia. & alij *omnes, Gui. Pap. de præsumpt. num. 47. vers. cum alijs, ut p Ma-
3 scard. de probat. concl. 815. nu. 43. fraus enim †coniecturis deprehenditur, Doct. omnes in ca. 2. de renunc. lib. 6. Ial. in l. apud celsum, ff. de dol. mal. excepti. Paris. cons. 52. nu. 35. uol. 4. Dec. cōs. 659. in pri. Crauet. cons. 10. nu. 3. & cons. 143. num. 12. & huiusmodi uerba ad hunc effectum refert Mascard. de probat. conclus. 1206. nu. 8. & hic secundus casus cōfidentiæ beneficialis multa continet capita, quorū Primum erit, ut conferentes beneficia cum conditione tacita, vel expressa dimittendi illa, seu resignandi in fauorem alicuius incidant in pœnas positas p hanc constitutionem Pij V. ac etiam recipientes, nā hæc est confidentia expressa, ut dictis uerbis apparet manifestissime & tradunt Nauar. in Man. ca. 23. sub nu. 110. uers. noto septimo, Maiol. de irreg. li. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. d. conclus. 1306. col. antepe
4 nu. & penu. & in specie nu. 8. Et ratio est, quia †collatio beneficij debet fieri libere, & absque pacto, conditione, & modo & c. sanctorum 1. q. 1. c. quam pio. 1. q. 2. c. Saluator 1. q. 3. & c. consuluit, vbi Docto. de simon. c. penu. de elect. Doct. in c. 1. ut Ecclesiastica beneficia, Felin. in c. ad audientiam de rescript. Anchar. cons. 274. Florent. in 2. p. sum. in princ. ca. 5. §.
5 21. cum beneficia †ratione beneficij, & administrationis sint spiritualia, Glos. in sum. 1. q. 1. Abb. & Feli. in rub. de simo. & in c. nemo, & c. ad nostram eo. tit. de sim. Abb. per illum tex. in 5. not. in ca. dilecto
* de præben. Glo. in c. cum M. vbi Docto. *omnes de constit. Doct. in c. quęsitum de rer. permu. late Selu. de benef. par. 1. q. 7. col. 12. vers. istud etiam, Caccia lup. de pens. q. 19. Card. Paris. cons. 135. in fine uol. 4. Paul. Rom. in tract. de pens. nemo, Redoan. de simon. p. 3. c. 9. Turrecrem. in c. si quis obiecerit nu.
*6 4. 1. q. 3. & receptum *sit ab omnibus pro †spirituali
7 bus nihil posse dari iuxta illud, gratis †accepistis, & gratis date c. presbyter 1. q. 1. c. penu. ubi Docto. de elect. Barbat. in c. 2. de rescr. & in c. cum vniuersorū de rer. permut. Glo. in c. super, de renunc. Abb. in c. non satis de sim. Glo. in c. ex parte de off. dele. Abba. in c. ad quæstiones de rer. permut. extrauag. cum
8 detestabile de simo. in extrauag. comm. & de †Sacramentis Ecclesię c. non satis, vbi Abb. Anan. Feli. & alij de sim. c. baptizandis, vbi Archid. c. quicquid, c. placuit, c. emendari cum seq. 1. q. 1. Feli. assignat rationes in c. in tantum vers. ult. not. de sim. est etiam tex. in c. nullus Episcopus 1. q. 1. cum alijs multis, q̄ adducit Redoan. de sim. par. 3. c. 5. 6. & 7.

Et ideo hoc primum caput huius §. erit conforme iuri communi, nam est simonia quoties collator
9 †paciscitur cum eo, cui confert beneficium, Docto.
* * omnes in capitu. cum pridem de pact. & habemus text. expressum cap. querelam, cap. ex ligenti, cap. veniens, de simon. c. de iur. patr. cap. super eo

de

de transact.c.decimas.16.qu.5.Abb. in c.non satis
de sim.Inn.in c.vniuersorum.de rer.permut. Arch.
in c.dudum in princ.de præb.lib.6. Gem. cons.225.
in 1.dubio cum infinitis aliis citatis per Redoan.de
simo.p.3.c.8.& 9.nam conuenit* definitio simonię
posita per Gl.communiter*receptam 1.q.1.in sum.
a dd.in rubr.de sim.& a Theologis in 4.dist. 25.D.
Thom.2.2.q.100.art.1.Nauar.in Man.c.23.nume.
100.per Gem.in sum.1.q.1.per Archid.in ca. quæ-
cunque 1.q.1.idem Arch.in c.Saluator 1.q.3.Re-
doan.late de sim.p.3.c.1.

Et ratio rationis prima huius conclusionis est,qa
ordinarius,& alius collator, de quibus loquitur præ
10 sens §.non est† Dominus,sed dispēsator,Feli.in c.in
tantum de sim.Redoan.de sim.p.3.c.5. Secunda qa
11 spiritualia continent gratiam,† quæ non potest pa-
cto acquiri,c.12.ad Rom.c.3.& 4.Prouerb. Et ideo
dicitur Matth.10.gratis accepistis,& gratis date re
pugnat ergo huiusmodi pactum origini spiritualiū
12 ergo illicitum,nam †origo in vnaquaque re spectan
da erit,l.qui cum maior,ff.de bon. lib.l. 3.§.si quis
cum,ff.de min.l.de qua re,ff.de iud.aliæ colligentur
ex sequen.

Et hanc conclusionem primo intellige in quocū
que habente facultatem conferendi,nam dicit text.
si ordinarius,vel alius collator, nomen ordinarius,
13 est admodum generale,†& complectitur omnes ha
bentes ordinariam iurisdictionem,Abb.in c.decer-
nimus nu.16.super gl.ult.Dec.super eadem glo.nu.
14.de iud.& alij*omnes,Turrecrem. in ca.continua
nu.7.11.q.1.Doct.omnes in rub ex.de off.delega.&
in rub.ff.de off.eius cui mand.est iurisd.Gl.& Doc.
plene in c.cum ab Ecclesiarum de offi.ord.& quili-
14 bet etiam prælatus habens†prelaturam ex electio-
ne est ordinarius,& habet iurisdictionem, Inno.Ar
chid.col.2.& alii citati per Zabarel.in rep.c.vt ani-
15 marum nu.8.de const.lib.6.dicens†etiam plebanū
ruralem dici ordinarium,c.si in plebibus dist. 63.Ar
chid.in c.1.de maior.& obed.Host.in sum. tit.de of
fic.ord.§.quis possit esse ordinarius,& §.quis possit
constituere,& §.item uniuersitas.

Appellatione igitur ordinarii uenient non solum
16 Episcopi qui proprie†ordinarii sunt,c.omnes basili
cę,& c.seq.16.q.7.c.de persona 11.q.7.c.1.de offic.
ord.extrauag.Io.22.execrabilis §.cęterum ordina-
rios intelligimus sub tit.de præben.Card.in clem.1.
q.14.in fi.ut lite pend.Mandos.de inhibit.q.7.nu.2.
& maiores ordinarii c.cū Episcopū de off.ord.lib.6.
Sam.in c.ut animarum nu.63.de const.libr. 6.sed ēt
quilibet inferior,ut est tex.& Glo.in c. ordinarii de
offi.ord.lib.6.Arch.in c.ut animarum,Sam.nu. 63.
Abb.Fel.Aret.Barbat.col.4.uers.nota,in c.post ces-
sionem,de probat.Bart.in l.more,ff.de iurisd.omn.
iud.Anch.in clem.& si principalis de rescript. Soc.
17 Sen.cons.185.col.2.lib.2.ut sunt Abbates,† qui pro
prie etiam dicūtur prælati,& ordinarii, c.nullus Mo
nachus,c.nullam potestatem 18.q.2.c. ne pro defe-
ctu,§.statuimus cum gl.de elect.c.quanto,ubi Inn.
& Card.de offi.ordin.c.ult. in princ. eod.tit. lib. 6.
Abb.in d.c.de decernimus in 2.col.de iud. Archid.
Prępositi,Archipresbyteri,Decani,& alii quocum-
quæ nomine, seu prærogatiua uocentur habentes
hanc facultatem conferendi,Marc.Ant.Mar.in d.c.
ut animarum nu.72.uer.ex his,Abb.Feli.& Deci.ac
alii in d.c.decernimus de iud.Mand.in reg.26. Can
cellariæ q.6.nu.5.in specie tradit Pauin.de potest.c.
sed.uac.par.2.q.7.nu.3.Eo maxime, quando mate-
ria est proportionabilis inferioribus,ut in casu no-
stro,Gem.in d.c.ordinarii de offi.ord.libr.6. Sam.
d.c.ut animarum nu.63.& ibi Marc. Ant. num.72
imo hoc casu includentur,non solum inferiores sub
18 uerbo ordinarii;sed etiā legati a latere†qui sunt or-
dinarii,& possunt oīa,q̄ possunt Primates, Patriar-
chæ,Archiepiscopi,& Episcopi,ac alii ordinarii, c.
legatos de off.leg.l.si in aliq̄,§.cū plenissimam,ubi
Bal.ff.de offi.proc.Io.And.in rub.de off.leg.in gl.
19 1.& in c.1.eo.tit.Gamm.de aut.leg.a lat.li.2.n.2.&
3.& plu-ra†alia Abb.in c.1.de offi.leg.Spec.de leg.
uers.17.Et in summa hoc uerbum ordinar.positum
20 in pręsenti §.capiet omnes,qui suo† iure conferre
possunt beneficia,ita enim interpretatur in materia
beneficiali huiusmodi uerbum Coras.de benefic.
par.2.cap.4.num.1.ex c.de iudicibus 2. quæst. 6.ex
gl.in c.ordinarii.de offi.ord.lib.6.quamuis non ha-
beant ordinariam iurisdictionem,Gl.in clem.1. ut
21 lit.pen.quia†non est de substantia territorium,Bal.
in l.cum vrbē circa medium,ff.de offi.præfect. urb.
Marc.Ant.in d.c.ut animarum.num.72. uers. ex his
tamen de const.lib.6.

22 Verbum autem collator† quod ponitur postea,
si ordinarius,uel alius collator,est etiam admodum
generale,hic autem comprehendet eos, qui confe-
runt,non iure suo,sed de mandato alterius ac indul
to,ut omnes sub his uerbis comprehendantur. hæc
enim fuit intentio Pii v.ex generalitate ipsorum ver
borum,Bald.in l.in fraudem,ff.de mil.testam. Idem
Bal.cons.205.li.1.Crau.cons.133.nu.5.ac etiam ex
23 geminatione,†quæ multum operatur Bald.in l.cum
scimus,C.de agric.& cens.lib.10. Castr.in l.balista.
ff.ad Trebell.Crau.consi.201 num.42.& inter alia
24 ut†includat casus speciales,Soc.cons.242. nu.2.Ca-
phal.cons.133.num.5.lib.1.ut quod omittit natura
vnius verbi,includat aliud sequens,Crau. cons.226.
nu.6.Ideo colligemus,Cardinales etiam legatos a la
tere,Nuncios,Primates, Patriarchas, Archiepisco-
pos,Episcopos,Abbates,Priores, Archidiaconos,
Præpositos,Decanos,Plebanos,Vicarios,& alios si-
miles includi sub hoc.§.vt si conferant beneficia cū
conditione expressa,uel tacita dimittēdi,seu resignā
di in fauorem alicuius illa beneficia, committere cō
fidentiam prohibitam,& incidere in pœnis conten-
tis in dicta Bulla Pii v.nam ita sonant uerba, ut su-
pra diximus, & militat ratio prohibitionis ad not.
in l.hos accusare §.omnibus,ff.de accusat.Vbi enim
25 habent locum uerba,& ratio dispositionis,† habet
locum etiam ipsa dispositio,l.si seruum,§.non dixit
Prætor,ff.de acq.hær.l.4.§.toties,ff. de damn.insec.
l.quod constitutum,ff.de mil.test.l.cum pater, §.dul
cissimis,ubi Bar.ff.de leg.2.Silu.cons.15.nu.1.& est
communis*omnium Doct.sententia,& Cardinales
de quibus poterat esse dubium exprimuntur in con-
stitutione prædicta Pii v.An hic Papa comprehen-
datur,dicemus infra,vbi concludimus negatiue.

Secundo hanc conclusionem intellige cuicumq;
fuerit facta collatio prædicto modo,ut sit confiden
tialis,& ipse incidat in pœnam dictæ constitutionis
26 Pii v.nam dicta constitutio loquitur† generaliter;er
go generaliter est intelligenda in quocunque, l.1.§.
quod autem.C.de alcat.l.1.§.generaliter,ff.de leg.
præst.l.in fraudem in fine,vbi Bal.ff.de testam mil.
Soc.sen.in l.2.in §.ex his in princ.ff.de uerb. obliga.
27 loquutio enim generalis nihil relinquit† intactum
Bal.cons.205.lib.1.& melius cons.191.eo. lib.Cra-
uet.cons.92.num.5.quod procedere etiam in mate

ria

ria odiosa,& pœnali,tradit Dec.conf.5.ad fi. Crau.
conf.118.nu.14.& conf.308.nu.3.Are.in l. cum le-
ge,ff.de testam.ob vtilitatem publicam,cum reipu-
28 blicæ†intersit,vt delicta puniantur,l.ita vulneratus,
ff.ad l.Aquil.l.capitalium,ff.de pœn.ca.ut famæ de
sent.excom.ex ratione l.1.C.ad l.Iuliam. repet.quã
auream appellat Iodoc.in prax.crim.in proœmio n.
9.& ratio cõstitutionis est itidem generalis, & apta
comprehendere omnes,& quascumque personas,vt
extirpetur hoc atrocissimum crimen, quæ ratio di-
29 sponit†sicut lex in omnibus in quibus militat,ut di-
cit Bal.in c.dilectus filius col.1.de rescr. Dec.consi.
284.col.2.Craue.conf.183.col.etiam 2.Paris. consi.
83.nu.21.uol.3.Tiraq.in l.si vnquam uerbo liberis
* nu.37.C.de reuoc.don.& est*communiter ab omni
bus receptum.Idque procedit etiam in personis pri
uilegiatis,& constitutis in dignitate quantumuis ma
xima,ut paret ex prædictis, & quia dispositio legis
30 includit non solum causas, sed etiam † personas pri
uilegiatas,Bal.in d.l.in fraudem,§.si quis, ff. de mili.
testam.Dec.conf.120.num.1.col.2.late Mandos de
infirm.resignan.q.2.nu.3.eoq.magis cum hic expri
mantur(ad tollendum omne dubium)Cardinales,
& cęteri constituti in dignitate, Ideo nullum rema-
nebit dubium,quominus omnes comprehendantur
31 †l.ancillę.C.de furt.l.illam.C.de collat.Corn.consi.
109.lib.1.Rol.a Vall.conf.77.nu.5.lib.1.Dec.conf.
484.num.1.

Tertio intellige hanc conclusionem , non solum
in collatione facta dicto modo prohibito post hãc
constitutionem Pij v.per quemcumque,& cuicum-
que,quod nullum habet dubium,vt uerba expressa
id uolunt,Soc.iun.conf.12.nu.2.lib.2.Cæphal.conf.
32 138.nu.20.uol.1.nam dicit,aut conferat.† quod est
futuri temporis,Gl.in clem.1.de vsuris.Paris. consi.
29.nu.15.vol.4.Eoque magis cum subdat in futurũ
quod tollit omne dubium,l.continuus,§. cum ita,ff.
de uerb.oblig.sed etiam in collatione facta ante pro
mulgationẽ huius cõstitutionis,vt uolunt uerba po
sita in præsenti §.ibi,contulerit ante hac. Dictio e-
33 nim†ante hac refertur ad tempus ante editionem,
& publicationem huius constitutionis Pij v. vt est
tex.in cap.Capellanus,& ibi Abb.in 2.Not.de feriis
& in c.ex tua de filijs presb.c.Michael.eo.titu.Abb.
in c.dudum,el 2.col.9.de elect.Alber.in dictionario
34 in uerbo ante,nam idem importat,quod dictio†in-
antea,quæ etiam idem significat,Bar.in l.1.§.credi-
tum,nu.6.ff.si cert.pet.tradit Iacob.Nouel.in tract.
de iur.protomis.nu.37.quod est utile ad interpretã
da dicta testium deponentium cum hac dictione,&
ita ea interpretatur Bar.loco cit.& Ang. consi.274.
35 vbi loquitur†de testibus deponentibus ante publi-
cationem testamenti,Alex.conf.143. lib.2. Barbat.
consl.30.col.6.lib.1.Corn.conf.261.licet p. libr.4. &
idem Corn.conf.324.lit.m.lib.3.ubi loquitur de te
stibus deponentibus ante bellum,Alex.conf.74.lib.
1.Ideo omnes collationes factę cum dicta conditio
ne dimittendi,& resignandi alicui ante editionem,
& publicationem huius constitutionis sunt itidem
confidẽtiales,& includũtur sub pęnis positis in hac
cõstitutione,ut patet ex supradictis. quibus accedat
quia huiusmodi dictio antehac includit,& iuxt.l.est
qui ita,§.qui ita stipulatus ante,ff.de uerb. oblig. Al-
beri.in auth.hoc lus,col.2.C.de procur. Oldr.consi.
49.col.ult.Et hoc est admodum notandum, nam re
36 gulariter lex†respicit futura,& non præterita,c.ulti.
de cõst.Bal.& Sal.in l.leges & cõstitutiones,C.de le-
gibus Bar.in l.omnes populi nu.39.ff.de iust.& iur.
Host.in sum.in titu.de const.§. quando constitutio
* in fine,& *communiter Docto.hoc uolunt in dict.
cap.ultim.

Idque per Pium v.hoc casu fuit statutum , namq;
in hac parte,ut supradixi,est conformis iuri cõmu-
ni,comprehendit igitur etiam præterita,cum colla-
tio eo modo facta esset simoniaca, ut supra deduxi
ratione simili in Constitutione Pij iv. super hac ma
37 teria†edita comprehenditur confidentia antea per
petrata,verum non adhuc consumata , & perfecta;
* ut patet in §.quare,& in §.idcirco,ac alibi,& fuit*re
solutum in Rota die 17.Decembris 1568.coram O
radino,& late comprobaui suo loco.

Quarto intellige hanc conclusionem in quocum-
que beneficio Ecclesiastico,nam dicitur in tex.gene
raliter *beneficium Ecclesiasticum*,&c.uerbum enim
38 †beneficiũ positũ in literis,uel in lege cõtinet oẽ, &
qualecunq; beneficiũ Ecclesiasticũ,qđ datur in titu
lum vel in cõmendam habẽs ius spirituale, Doct.in
c.quamuis,el primo,de præb.lib.6.vbi Gem. & alii
Anania quem refert,& sequitur Caccialup. de pens.
q.30.nu.2.& hoc quamuis habeat dignitatem, nam
39 ex dignitate non mutatur natura†beneficii, sed ad-
ditur prærogatiua,ut patet ex traditis per Barbat.in
clem.causam,§.quod si forsan nume.28.29.& 30.de
elect.Idque etiam apparet ex §.superiori incip. *qua*
re nos volentes , vbi Summus Pont.ad includenda
omnia genera,ac qualitates,& dignitates beneficio
rum addit dictionem qualecumque,quæ prorsus tol
40 lit omne dubium,& includit†omnia,Bal. in l.conuẽ
ticulam col.5.C.de episc.& Cler.Card. Paris.consi.
79.nume.21.uol.3.Alber.in l.metum,§. animaduer
tendum,ff.quod met.cau.ex quo uerbo potest sumi
argumentum ad maiorem declarationem huius §.
cum sint coniuncti,& ex præcedentibus declaren-
41 tur†sequentia,Bal.in l.domum col.1.C.de rei uend.
* Ias.conf.215.col.2.circa medium lib.2.& est* com-
munis omnium sententia in l.si seruus plurium, §.
ult.ff.de leg.1.& subiungitur Ecclesiasticum,ut hæc
dumtaxat propter spiritualitatem includantur,nam
beneficium accipitur large ꝓ omni eo, quod gratis
42 tribuitur,& definitur hoc casu,beneficium†est bene
uola actio gaudium tribuens capienti, Bald. consi.
112.col.1.lib.2.& conf.501.col.2.lib.1. Doct.in ca.
43 indultum,de reg.iur.lib.6.& isto modo feudum†di-
citur beneficium,ut patet in tit.de beneficio fratris,
&c.in usibus feud.& dicimus uulgariter beneficium
44 debere†interpretari late,& ut sit mansurum , & ut
iuuet eum cui tribuitur, c.1.de commod.c.cum dile-
cti,de donat.c.decet,de reg.iur.lib.6.ubi Din. & a-
* lij*omnes,& nemini debere auferri,l.4.C.si ex test.
c.de his in fin.dist.37.Crau.conf.7.nu.13.& capitur
45 stricte† pro beneficio Ecclesiastico de quo nos lo-
quimur,cap.ex parte,de concess.præbend. ca.benefi
cium de regul.iur.in 6.cap.ex multis circa medium
1.quæst.3.

Quinto intellige hanc conclusionem procedere
& vendicare sibi locum quocumque modo uacaue-
rit illud beneficium ut ostendunt uerba posita
46 in hoc §.†*quouis modo uacans* , *&c*.quæ sunt admo-
dum generalia,& apta comprehendere omnes spe-
cies vacationis,iuxta ea,quæ dicunt Glo. in clem.1.
de iud.& in clem.1.de uit.& honest.cler.& in clem.
1.de re iud.& in clem.1.de iur.patron.& in clem .ne
in agro,de stat.monach.& in clem.1.de sent. exco.
47 & cum non distinguant,neque nos distinguere†de-
bemus.

bemus,c.ſolite,de mai.& obed.& ibi Abb.in vlt.no.
* Dec.conſi.78.col.3.& ideo quamuis communiter*
ſit receptum feudum non tranſire ad extraneos hæ
redes,fallit tamen hoc quoties dictum fuit in conceſ
48 ſione pro ſe,† & ſuis hæredibus quibuſuis,ſeu quibuſ
cunque,nam tunc tranſire ſcriptum reliquere,Bald.
in l,cum uirum col .ult.C.de fideicom. Alexã. in l.ſi
patroni,in princ .col.pe.ff.ad Trebel.Aret.& Iaſ.in
l.gallus.§.etiam ſi a parente.ff.de libe.& poſth. late
Georg.Nat.in tract.de ſtatut.q.4.nu.122.& plura ſi
milia deducit Gig.de penſ.q.19.col.1.& 2.faciunt
quę ſcribunt Alex.conſ.30.col.2.& 4.lib.5.Card.Pa
riſ.conſ.25.nu.113.& conſ.68.nu.29.uol.1.Nic.Fe-
ſtaſius de æſtim.& coll.c.7.nu.51.

Et ratio huius concluſionis ſupradictæ eſt, quia
omni vacationi militat ratio fraudis, & ſimoniæ,idẽ
quocunque modo vacauerit beneficium,& ordina-
rius,vel alius collator conferat illud cum pacto ex-
preſſo,uel tacito dimittendi,uel reſignandi alicui ad
requiſitionem,committitur confidentia, & ſic ſiue
vacauerit beneficium per obitum,ſiue per renuncia
tionem,aut priuationem,vel alio modo, prout per
Doct.in c.ſuſceptum de reſcr.lib.6.Rebuff.in praxi
in 3.par.habet locum cõfidentia,cum militent uer-
ba , & ratio conſtitutionis, ut ſupra ample dedu-
ctum eſt.

Sexto intellige hoc caſu committi confidentiam
ſiue pactio ordinarij,aut alterius collatoris fuerit ex
preſſa,ſiue tacita,ut uerba illa poſita in hoc §.*ea con
ditione tacita,uel expreſſa,&c.*ſignificant, nã utra-
que conditio habet futurũ euentum,& mutat natu-
ram collationis,quę debet eſſe libera,& gratuita, vt
49 dixi ſupra,nam † ſuſpendit actum,Bar. in l.1.colu.1.
ff.de cond.& demoſt.eſt tex.in §.conditiones, Inſt.
de uerb.oblig.l.multum,ff.de cond.& demonſt.l.in
facto,l.hæres,ff.de illo eod.titu.l.cedere diem ff.de
uerbo.ſign.Gl.in rub.ff.de cond.& demonſtr. Azo
in ſum.C.eo.in prin.Abb.in rub.extr.Bal. in rub.C.
50 de inſt.& ſubſt.fit enim conditio per † dictionem,ſi,
& cum l.1.vbi Bar.in l.3.l.hæres meus,l.qui hæredi,
ff.de cond.& demonſt.Bar.in l.1.ff. de cond.inſt.&
in l.in illa §.ult.ff.de uerb.oblig.& ideo reddit ſimo
niacam collationem factam tali conditione, Doct.
omnes in c.cum M.de conſt.& in c.cum pridem,de
pact.& in c.non ſatis de ſim.cum aliis,ut per Card.
Pariſ.conſ.29.col.2.uol.4.

51 Et ratio eſt,quia taciti † & expreſſi eadem eſt uir
tus potẽtia,& efficacia,l.cum quid,ff.ſi cert. per. ubi
Doct.omnes notant & Iaſ.in l.Marcellus nu.47.ff.
eo.tit.Ant.de Burgos in c.quę in Eccleſiarum num.
67.de conſt.ubi notat caſum quo plus operatur taci
tum,quam expreſſum . Et ideo inquit Dec.in d.l.cũ
quid nu.3.quod ſi inſtrumẽtum,habet paratam exe-
52 cutionem ex forma ſtatuti,etiam illud,quod tacite †
continetur in inſtrumento,habebit executionem pa
ratam,Bal.in l.ad probationem la 1.C. de prob.ubi
refert pro hac opinione conſuluiſſe,& fuit primum
conſilium eius,Bal.in l.1.§.& ut plenius C.de rei ux.
act.Abb.in c.cum olim in ult.not.de cenſ.Fel.in ca.
tranſlato de conſt.Alex.in l.iuriſgentium,§.quod ſe
re,ff.de pact.ad quod faciunt notata per Glo.in cle.
1.de elect.& in clement.auditor,de reſcr.Barbat.in
repet.rub.de fid.inſtr.nu.76.Ant.de Burg. in c.cum
acceſſiſſent num.287.de conſt.ubi dicit nullam eſſe
53 differentiam inter tacitum,† & expreſſum.Hinc ta-
cita hypotheca ita operatur,ut expreſſa,late Nicoſ.
de pignor.memb.5.p.2.princ.nu.2.cum ſequ. uſque
ad finem,& num.88.Paul.de Caſtr.conſ.384. lib.2.
Alex.conſ.58.libr.2.Hinc etiam tacita renunciatio
54 beneficij idem † operatur, quod expreſſa, cle.gratiæ
ubi omnes de reſcr.Doct.in c.de multa,de præben.
Card.Pariſ.conſ.40.num. 30 .uol.4. Nauar. conſ.3.
de renunc.Curt.Sen.conſ.80.Præpoſ.in ca.quamuis
nu.1.7.q.1.& plures ad hoc adduxi,ponendo, exem
pla de reſign.beneſ.lib.1.qu.1.col.3.& 4.ac 5.Hinc
55 etiam tacita auocatio † cauſæ idem operatur, quod
expreſſa,Bald.in l.ſolet,§.ſicut, ff. de offic. proconſ.
Doct.in ca.ſi quem,de procurat.lib.6.Lancell.de at
tent.poſt auoc.cauſ.cap.10.num.12.Hinc etiam ta-
56 cita † renunciatio excludit attentatorum reuocatio-
nem,ſicut expreſſa,Lancellot.de attent.limi. 15.nu.
57 20.Mandoſ.de inhib.q.99.Hinc † appellatio renun
ciatur renunciatione tacita,& expreſſa, Lancello.de
act.c.12.nu.15.& tacita petitio in reuocatione attẽ
tatorum ſufficit,Idem Lancell.ubi ſupra c.25.num.
17.& tacita renunciatio nominationis ſufficit, Re-
buff.de nominat.q.ult.nu.18.& 19.ac tacita renun-
ciatio regreſſus,Card.Pariſ.conſ.76.num.7.uol.4.&
ſententiæ,Card.Pariſ.conſ.5.num.42.uol.1.& rei iu
dicate,Corn.conſi.148.num.20.uol.2.cum aliis quę
addduxi d.lib.1.de reſign.benef.q.1.num.3.& 4.cũ
58 ſeq.Et expreſſam conditionem † in terminis horum
uerborum intelligerem,quoties fuit deducta, & po-
ſita in ipſa collatione, vel in alia ſcriptura publica,
uel priuata ,uel coram pluribus,ut colligitur ex his,
quæ ſcribunt Doct.in l.1.ff.de cond.& demonſt.

59 Expreſſum enim dicitur,quod colligitur † ex ver-
bis,Bar.in l.uxorem,§.agri plagã , ff. de leg.3.& in l.
fideiuſſor §.meminiſſe,ff.de leg.1.Cæph. conſ. 133.
nu.8.& conſi.135.num.20.uol.1.Card.Pariſ.conſi.
32.nu.78.uol.1.& conſ.71.nu.5.uol.4. Tacitam au-
60 tem intelligerem,quoties † interuenit,verum nõ fuit
deducta,ita palam,& publice in inſtrumento colla-
tionis,vel in alia ſcriptura,ſed interceſſit inter con
ferentem,& eum cui fuit collatum beneficium taci-
te,ac ſecrete,& deprehenditur ex coniecturis, & ſi-
gnis,ac præcedentibus,uel ſequentibus geſtis, iuxta
ea quæ egregie in hac materia deducit Hier. Gabr.
conſ.172.num.3.uol. ſecundo,Maſcard.de probat.
concluſ.1306.num.33.& hoc eſt,quod dicimus, qđ
51 fiunt tacitę † promiſſiones,& conuentiones l.Labeo
l.item,quia,ff.de pact.ibi conuentiones etiam tacitę
ualent,Nauarr.in comment.de dat. & promiſſ.pro
iuſt.uel gratia,in 11.not.ſub num.23.Sed circa hæc
uerba multoties uidi dubitare,quomodo deprehen
datur huiuſmodi tacita conditio , ideo in hac parte
hæc conſtitutio eſſet declaranda,& de duobus alte-
rum facere, vel tollere illud,quod dicitur de tacita
conditione,& ponere de conditione tantum, prout
intelligitur,& declaratur a iure,vel declarare , quo-
modo hæc tacita conditio deprehendi debeat , &
RR.PP.Auditores Rotæ deputati, ita reſponderũt
ſel.rec.Sixto Quinto volenti tunc declarare hãc bul
62 lam, nam regulariter conditio non præſumitur † ſi
uerba non ſunt ſatis clara,Bar.in l.cum mota; col.1.
poſt n.2. C.de tranſ.Abb.conſ.4.n.34.Maſc.de pro
bat.concl.343.nu.1.ubi infert nu.2.vſque ad finem
ad plures caſus frequentes.

Quouſque autem hæc Conſtitutio Pij v.non mo
derabitur in hac parte huiuſmodi tacita conditio
63 poſſet colligi † ex coniecturis, & ex ſequentibus ge-
64 ſtis,nam his modis probatur dolus, † & fraus & alia
ſimilia in animo conſiſtentia,l.dolum cum ſimo.C.
de dol.Rui.conſ.4.n.10.uol.1.& conſ.73.nu.1. & 9.
uol.2.

uol.2.Card.Pariſ.conſ.75.nu.31. uol.1. & conſ.89.
nu.29.eod.vol.Barb.conſ.17.nu.28.uol.2.Cor.cōſi.
65 124.num.4.uol.3.Quæ enim ſunt† difficilis proba-
tionis,ut hæc eſt,Burſ.conſ.40.num.63. uol.1. pro-
66 bantur†leuioribus probationibus,Menoch. de arbi.
67 lud.caſ.116.nume.21.& quæ etiam†occulte patrari
ſolent,Feder.de Seni.conſ.119.Alex.conſ.53. nu.1.
lib.2.Grat.conſ.61.nume.15.libr.2. & quoties quis
uerbo non promittit,ſed facto dat,vel deponit, uti-
que hæc ex coniecturis deprehenditur eſſe tacitam
conditionem,& per conſequens cōmitti ſimoniam,
Nauarr.in d.comment.de dat.& promiſſ. not.11.in
fi.num.23.poſt Io.Monach.quem citat,& eſt ratio,
68 quia plus†exprimitur facto,quam uerbo,l.ſi tamen
§.1.ff.de ædil.edict.& plus eſt appellare facto, quā
69 uerbo,c.dilecti,de appel.nam facta† loquuntur,arg.
c.cauete,el 2.2.q.5.Et ideo promiſſio expreſſa, &
tacita pro iuſtitia,vel gratia obtinenda,ut dicit Na-
70 uarr.loco cit.facit Incidere in † pœnas conſtitutionis
incip.Ab ipſo Pontificatus,&c.Greg.xiij. innouan-
tis extrauag.Boniſ.8.prima ſub titu.de ſent. excom.
iam reuocatæ per Clem.v.teſte Palud.in 4. diſti. 18.
quęſt.3.colu.penul.Angel.in verbo excommunica-
tio 5.caſ.25.Silueſtr.in uerb.excommun.7.46. Ca-
iet.poſt caſ.81.

71 Illud autem non omittam ,†quod tacitum tribus
modis non habetur pro expreſſo,& non eſt eiuſdē,
neque ſimilis potentie cum expreſſo,ut tradit egre-
gie Iaſo.in l.cum quid nume.18. ff.ſi cert.pet.primo
quando omittitur aliquid de ſubſtantia,uel forma,
tunc enim non haberi pro expreſſo,probat text.in l.
quicquid aſtringendę ſecundum vnum intellectum
ff.de uerb.obl.l.3.§.ſi quis in ſolam,ff.de eo qđ cert.
loco,quod habet locum etiam in ultimis uoluntati-
bus,l.iubemus,l.hac conſultiſſima,C.de teſtam. re-
72 gulare enim eſt,ut†ſubſtantia rei in primis rema-
neat,cuius corruptio eſſentiam rei perimit.l. ubi ita
donatur,de don.cauſa mort.l.ſi quis ante,de acquir.
poſſeſ.l.cum præcario,de præcar bonus tex. in l.Iu-
lianus §.ſi quis rē.ff.de exhib.Zaſ.de feud.p.12.n.20.
Brun.de mut.concl.1.nu.33.Ac ēt forma,l. certa for
ma,l.prohibitum,C.de iure fiſc.lib.10.l. conſtitutio
nibus,ff.ad munic.Bal.in l.cōparationes in 3.oppoſ.
* C.de fid.inſtr.Doct.*omnes in ca. 1. de conſt.Dec.
73 conſ.90.num.6.quæ eſt†principium angulare, Doc.
in l.omnes populi,ff.de iuſt.& iur.& in l. cunctos
populos,C.de ſum.Trin.& fide Car.ca.cum dilecta
de reſcr.Bal.conſ.11.col.ult.lib.1.Card.Pariſ.conſi.
12.num.47.& conſ.15.num.23.& conſ.33.num.20.
uol.2.Dec.conſ.699.num.4.& 5.Roland.a Val.cōſ.
70.nu.13.lib.1.

Secundo tacitum non habetur pro expreſſo pro-
pter nimiam incertitudinem l.quicquid aſtringēdæ
ſm aliū intellectum,ff.de verb.obli.paria enim ſunt
74 non eſſe, † uel eſſe & non apparere,l.duo ſunt Ti-
tij,ff.de teſta.tut.l.quoties,ff.qui ſatiſd. cog. ubi Iaſ.
late,l.2.C.de ſucceſſ.edict.Incerta quamuis ſint ue-
ra,non tamen ſunt iudicanda,ut per Pauin.de viſita.
p.2.q.7.num.40.Doct.omnes in c.præſentia,de pro
* bat.& in l.vlt.C.ad accuſ.vbi* communis eſt opin.
76 probationem†debere eſſe concludentem, ideo con-
ſuluit Gabr.In hac materia intentionem prauam v-
nius debere eſſe notam alteri conſ.172.lib.2.

Tertio,quando tacitum agebatur ex una parte tā
tum,nam hoc caſu habetur pro omiſſo , & non po-
teſt haberi ullo modo pro expreſſo,l.ſi repetenti,C.
de cond.ob cauſ.Gl.in d.l. cum quid,ff.ſi cert.peta.
* & ibi Bart.Iaſ.nu.18.in fi.& alii*omnes. Et eſt ra-
77 tio,quia hoc caſu ceſſat definitio pacti,quæ†eſt duo
rum,vel plurium placitum l.1.ff.de pact.ubi Doct.
78 & definitio ſtipulationis,quę requirit †interrogatio-
nem,& reſponſionem l.5.§.ſtipulatio,ff.de uerbor.
oblig.& natura ipſius conditionis,quæ fit per dictio
nes ſi,& cum l.1.l.qui hæredi,ff.de cond.& demon.
& intentio praua unius non eſt nota alteri unde in-
trat quod in his terminis conſuluit Gabr.conſi.172.
lib.2.Ex hac,& alijs rationibus conſuluit Nauar.col
lationem non eſſe confidentialem factam ab epiſco
79 po intentione praua,†quod ille poſtea de beneficio
diſponet ad ſui nutum, ſi huiuſmodi intentio non
fuit nota ei, cui fuit collatum beneficium conſi.30.
per totum de ſimon.

His ergo tribus caſibus,ſiue exemplis poſſent plu
res concluſiones,& quæſtiones, ac caſus terminari,
ut non iudicentur collationes confidētiales, ut quia
non adeſt pactio,& ſic deficit ſubſtantia, & forma
iuxta ea quę ſcripſi alias.Et propter nimiam incer-
titudinem,& quia intentio praua unius non eſt no-
ta alteri late Gabr.d.conſil.172.lib.2. quia confidē
80 tia non poteſt†cadere in ignorante mētem eius,qui
confidere intendit,l.quidam,cum filium, ubi Doct.
81 ff.de hæred.inſtitu.actus enim†bonus,uel malus ex
agentis intentione iudicatur,D.Tho.1.2.q. 18. art.
9.& in concl.8.Anto.de Butr.in c.cum ex officii, de
pręſc.Fel.in c.auditis eo.tit.

Cętera autem ad hanc materiam pertinentia ad
duxi alias per nouem illationes.

Septimo intellige,ſiue conditio appoſita in colla
tione fuit ut de illo beneficio diſponatur ad uolun-
tatem collatoris,ſiue alterius, ut probant illa uerba
poſita in hoc §.ut poſtea in alterū pro arbitrio col
latoris,aut alterius cuiuſcunque contra iuris commu
nis ordinationem diſponatur, quę æquiparant hos
82 duos caſus,ut diſpoſitum in vno cenſeatur † eſſe di
ſpoſitum in alio, ut eſt natura æquiparatorum, l.ſi
quis ſeruo,C.de furt.l.ut tantum,ff.de ſeru. corrupt.
l.ult.ff.de acceptil.Gl.in c.ſi poſtquam de elect.lib.
6.Corn.conſ.133.num.8.lib.2.& ratio eſt, quia ni-
83 hil refert,quod aliquid fiat per unum,vel†per alium
dummodo illud ſit expreſſe prohibitum , ad ef
fectum,ut incurratur pęnam inflictam §.1.auth.de
monaſt.Gl.& Bar.in l.1.ff.de poſtul.Doct.in c.no-
uit.de iud.& faciunt c.non afferamus diſt. 34. auth.
omnes peregrini,C.communia de ſucceſſ.Marſ.cōſ.
6.in fine,ſufficit enim quod origo fuerit mala, & illi
cita,ac ſimoniaca,ſcilicet ipſa pactio in collatione,
84 nam†origo in primis,& ante omnia ſpectanda erit
l.3.C.ad Maced.l.ſi procurator 1.reſp.ff.mand.l.clā
poſſidere,ff.de acq.poſſ.Mar.Soc.Sen.in c. veniens
ſub nu.52.de accuſ.& ſufficiet effectus ſequutus, qđ
in alterum diſponatur,ſiue ergo uoluntate collato-
ris,aut alterius,idem erit,l.ult.C.com.de iud.l. ult.ff.
mand.l.mulier,ff.ad Treb.l.ſi mater,ff.de inſtitu.&
ſubſtitut.cap.in his,de uerbor.ſignific.Sarn.in §.ex
maleficiis num.47.Inſtit.de act.Crauett.conſi. 300.
ſub numer.2.

Sed contigit dubitare,quomodo intelligātur hęc
uerba pro arbitrio collatoris,aut &c. communis in-
* telligentia*recepta eſt etiam in praxi intelligi pro li
bera diſpoſitione,ut habetur in l.1.C.de ſacr.ſanct.
85 Eccleſ.uerbum enim arbitrium,†quamuis multipli-
citer capiatur,ut per Peruſ.de arbitr.lib.1.c.6.hic au
tem capitur pro diſpoſitione,& nutu l.in re manda-
ta,ubi Gl.C.mand.Menoch.de arbitr.Iud.quęſt.1.
num.1.

num.1.Georg.Natt.in clem.sæpe §. non sic tamen
num 69.de uerbo.signific.Andr.ab ex.in capi. Ca-
nonum statuta nume.39 t.cum sequen. de constitu.
Paris.consil.38.numer.69.uolum.3. Vt sensus sit,ut
committatur confidentia,si ille, cui confertur bene
ficium promisit collatori de eo disponere ad arbi-
trium,id est uoluntatem, & nutum ipsius,uel alte-
86 rius cuiuscunque,sub qua dictione†omnes includũ-
tur,tam si sint familiares,seu cõsanguinei ipsius col-
latoris,quam si sint amici,uel penitus extranei,iux-
ta ea,quæ scribit Alberic.in l.metum, .animaduer-
tendum,ff.quod met.caus.

Octauo iuxta ea,quæ proxime diximus intellige
procedere hanc conclusionem,vt committatur con
fidentia,quomodocumque ille,cui fuit collatum be
neficium cum huiusmodi conditione dimittat, aut
resignet illud qualitercunque,aut alias disponat ad
uolũtatem ipsius collatoris uel alterius, nam ita ver
bum illud contra communem iuris ordinationem,
disponatur probat. Et ratio est,quia dictum uerbũ
87 dispono†est admodum generale,& aptum compre
hendere omnes, & quoscumque casus,§. disponat
auth.de nupt.§.nos omnia,auth. de testament. im-
perfect.§. cum autem Institut. ex quibus caus.ma-
num.non poss.Alberic.de Rosat.in dictionario in
uerb.dispositio.Corn.consi.273.colum.7. in fin.vo
lum.4.Cardinal.Paris.consil.33.nume.57.& 62.uo
lum.3. generaliter igitur erit intelligendum, ac in-
terpretandum,Bald.in l.in fraudem,ff.de test. mili.
est tex.in le.1.§.& generaliter,ff.de leg. præst.le.1.
§.quod autem,C.de aleæ lus.& aleat.Et hoc in ter-
minis cõclusionis nostræ potest uerificari pluribus
modis.Primo,si collator,uel alter velit,ut beneficia
tus renunciet beneficium simpliciter coram eodem
Collatore,ad effectum, vt tunc possit de eo rursus
disponere,& illud conferre,cui uoluerit iuxta suam
facultatem,ita Feli.de except.in princip. ut dixi de
resign.benefic.libr.8.Secundo si collator, uel alter,
cuius arbitrium fuit reseruatum in collatione,ut di-
ctum est,velit vt beneficiatus illud resignet in ma-
nibus Summ.Pont.in fauorem alicuius,& sic amici,
consanguinei,uel familiaris.Tertio,si collator, uel
alter uelit, ut beneficiatus illud permutet cum alio
beneficio exiguo,iuxta ea,quæ habentur in ca.2.de
renun.in 6.Quarto,si collator velit,ut illud resignet
in fauorem cuiuscumque,ipse beneficiatus uoluerit,
reseruata tamen pensione pro amico,cõsanguineo,
uel familiari ipsius collatoris.Quinto,si ille,in cuius
arbitriũ collator reseruauit,velit,ut beneficiatus il-
lud resignet in sui fauorem,& iste casus potest eue-
nire,ut hoc unico exemplo demonstrabo. Præsup-
ponamus beneficium fuisse resignatum simpliciter
88 †in manibus Episcopi, qui admittit renunciationẽ,
ex causis positis in cõstitutione 58.Pij V.incip.Quã
ta Ecclesiæ Dei incommoda, quam retuli formali-
ter & commentatus sum de resign.benefi.lib.5.q.6.
& ut seruet tenorem huiusmodi constitutionis pro
89 hibentis beneficia renunciata coram† ordinariis cõ
ferri familiaribus,uel consanguineis eorumdem or-
dinariorum,uel resignantium,sub pœnis ibi expres
sis,confert beneficium resignatum Titio,tacita, uel
expressa conditione,ut illud postea resignet suo fa-
miliari,uel consanguineo,aut familiari,uel consan-
guineo resignantis,vtique hęc est confidentia,& vẽ
esse etiam prohibitum in dicta Constitutione 58.
Pij V.ibi,etiam per fallacem circuitum multiplica-
tarum in extraneos collationum,&c.& firmauid.li.

5.q.6.de resign.benef.num. 188.Hinc in simili Ro
ta in una*Calciaten.coram Fabio de ann.1548. ha
buit pro probata simonia ex eo quod quis loco sui
90 eadem die substituerat† generalem Vicarium ad cõ
ferendum,qui eadem die ei contulerat ex not.in ca.
cum officij de elect.& per Feder.consi.258.ut atte-
statur Achil.de Graff.decis.340.impressa. Exem-
pla autem siue causæ aliorum casuum suprapositorum
rum possent colligi ex §.multis huius cõstitutionis
nostræ Pij V.super confidentijs,ut scilicet beneficia
ijs quibus fuerunt collata asseruentur infantib. uel
nascituris existentibus in bello,aut bannitis, & cęte
ris criminosis,aut incapacibus,aut alias,ut ibi,ex q-
bus plures conclusiones possunt decidi,& firmari.

Ex his etiam satis declarantur alia uerba ibidem
posita contra iuris communis ordinationem, nam
ut supra deduxi huiusmodi pactum positum in col
latione est simoniacum,dd.in cap. cum pridem de
pact.& in c.querelam,& c.non satis,de simo. & per
consequens illicitum,D.Thom.2.2.q.100.Theolo
gi*omnes in 4.sent.dist.25.Glos.in sum.1.q.1.dd.
omnes in rubr.de simon.& nunc confidentiale per
hanc Constitutionem.Ideo si sequatur effectus id
est adimplementum illius conditionis,ut quia de be
neficio fuit dispositum pro arbitrio collatoris renũ
ciando illud,aut alias,hoc uidetur factum contra or
dinationem iuris communis multis modis, primo,
quia mutatur natura collationis, quæ debet esse li-
bera,dd.in c.penu.de elect.& in cap.1. ut Ecclesia.
benefic.cum alijs deductis supra. Secundo,quia mu
tatur natura resignationis beneficiorum,quę debet
91 †quoque esse pura,Rot.decis.6.num. 2. de renunc.
in antiquior.Ioann.Monach.in cap.mandatum,nu
mero 5.de rescr.Redoan.de simon.p.2.2.cap.10.&
omnes*alij,ut probaui de resign.benefic. libro 14.
92 num.1.cum seq.&†libera,Oldra.consi.324.sub nu-
me.5.Host.in summ.de renunc.§.qualiter,Rot.de-
cis.5.n.2.de renũ.in nou.& dec.6.n.2.e.tit.in antiq.
Tertio,quia cõmittit simonia,ita execrabiliter pro
hibita a iure,vt patet in toto tit.de sim. Quarto,qa
committitur confidentia, q̃ et acriter est prohibita.

Quinto,quia perpetrantur delicta,vt late per Ma-
scard.de probat.conclus.1305.colum. 1. quæ om-
nia committuntur contra iuris ordinationem, &
93 ideo puniuntur†secundum eorum qualitatem,cap.
non afferimus distin.34.& habetur in cap.25.Deu-
ter.Marsil.consil.6.in fin.Card.Paris.in l.1.nu.124.
ff.de oper.nou.nunc.lex enim summo studio niti-
94 tur,ne delicta†perpetrentur l.1.C.ad l.Iul.repet.le.
2.ff.de orig.iur.cap.super litteris.de rescrip.l.2. C.si
contra ius,uel util.pub.

Sexto,quia homines illaqueantur,cum huiusmo
di constitutio ex*communi liget in foro interiori.

Hisce de causis fit contra iuris ordinationẽ,& fa
ciũt quæ oẽs volunt,in l.non dubium,C.de legib.

Scd͠um caput huius §.ponentis s͠m casum confi
dentię beneficialis est,quoties prouisus ab ordina-
rio,uel alio collatore conditione tacita,uel expressa
disponit de omnib.uel parte fructuum beneficij col
lati ad vtilitatẽ,seu libitũ ipsius collatoris,uel dece-
dẽtis,aut alterius,vt patet illis uerbis, siue ut de eo
95 ꝓuisus fructus illius,uel partẽ ad utilitatẽ,†uel libi-
tũ cõferẽtis,vel decedẽtis,aut alterius relinquat,uel
remittat,& ita volũt Naua.in Manua.c.23. sub nu.
110.Maiol.de irreg.li.5.cap.45.sub nu.5.Mascard.
de probat.conclu.1306.nu.8.& 25.& alij* omnes.
Nauar.etiam consi.20.nu.1.de simon.Et hoc caput

F eandem

eandem habet rationem, quod primum proxime ꝓ
96 cedens, quia nihil dari debet† pro collatione benefi
cij cap. presbyter 1. qu. 1. extrauag. cum detestabile
de simon. in extrauag. communi. & optime Concil.
Constantien. quod ad hoc refert, Redoan. de sim.
p. 3. c. 8. nu. 2. & recte sit a sanctis Patribus, sacris Ca
nonibus, & Oecumenicis Concilijs constitutũ colla
97 tionem beneficij esse faciendam† pure, & absque ul
la conditione, & modo, ca. sanctorum, cap. presby-
ter. 1. q. 1. c. quam pio, 1. q. 2. c. Saluator 1. q. 3. Conc.
Calcedon. Act. 15. Can. 2. Conc. Braccaren. 2. Con.
Aurelian. 2. Can. 3. Conc. Toletan. 5. Can. 9. & q. ca.
6. Conc. Trid. c. 1. sess. 21. de refor.

Et hoc etiam caput est conforme iuri communi,
nam simonia est recipere fructus conditione præce
98 dẽte ab eo, †cui confertur beneficium, de ipso bene-
ficio, vt probatur in d. c. 1. Conc. Trid. sess. 21. de re-
form. tradunt dd. in c. 1. ut Eccl. benef. ubi Abba. &
alij D. Tho. in 4. sent. relatus a Redoan. d. p. 3. de si-
mo. c. 8. num. 7. & 8. & tradit idem p. 2. c. 8. & 29. Et
* in hoc* communiter conueniunt Doctores, & com
petit definitio ipsius simon. de qua Gl. in sum. 1. qu.
1. Nauar. in Manual. c. 23. num. 100. ac etiam ratio,
ideo, &c. Et in terminis tradidit D. Thom. 2. 2. quæ.
100. ad quartum in fine, Redoan. de simon. p. 2. cap.
21. nume. 28.

Et hoc quoque fit contra iuris ordinationem, ut
99 patet ex supradictis. Et quia fructus beneficij† spe-
ctant ad beneficiatum l. fructus, l. in fundo, l. e. ex di-
uerso, ff. de usur. Ruin. cons. 25. num. 2. lib. 2. Nauar.
cons. 7. de sent. excom. & non ad alium, nam sunt ac
100 cessorij† dominij, l. 1. ff. de cond. indeb. l. indebito, cũ
ibi not. ff. eo. Cephal. consi. 63. & consi. 131. nu. 14.
* & est communis *omnium Doct. sententia, ut late
scripsi in his terminis de resign. benef. li. 1. q. 6.

Et hanc conclusionem primo intellige procede
re, siue prouisus relinquat, aut det ordinario collato
ri totos fructus, uel partem, nam sicuti committitur
confidentia per perceptionem omnium fructuum,
ita & per perceptionem partis, ut illis uerbis proba
tur fructus illius, uel partem, nam vtroque casu vi-
get eadem ratio, cum in parte quoque delictum cõ-
mittatur, Gl. in §. gallinarum uerb. qui lucrandi ani-
* mo insti. de rer. diuis. & est communis *opi. teste Ti
raq. relato a Clar. lib. 5. recept. sent. §. furtum, uersi.
* pariter, vbi etiam dicit seruari in praxi* ut pro fur-
101 to† rei modici valoris infligatur pœna, Coua. li. uar.
res. c. 3. nu. 12. quod est notandum, nam regulariter
102 de re minima† non curatur l. scio, ff. de in integr. re-
103 stit. & modica non sunt† in consideratione, ca. licet
causam, §. quamquam de prob. instit. ad le. falcid. in
princ. Card. Paris. cons. 165. nu. 14. 15. & 16. uolu. 4.
104 Craue. cons. 46. nu. 12. Et rem modicam non †indu
cere simon. probat, c. & si quæstiones de simon. Na
uar. in cõmentar. de dat. & promiss. pro iust. & grat.
105 num. 20. & rem modicam excusare a †peccato mor-
tali scribit D. Tho. 1. 2. q. 88. art. 5. & 6. & 2. 2. q. 59.
art. 4. & q. 66. art. 6. c. unum. §. ult. dist. 25. Nauar. in
Manual. c. 11. nu. 4. Ita enim potest committi confi
dentia ex toto, sicut ex parte, ut patet ad sensum, &
106 comprobatur, quia valet argumentum de † toto ad
partem, l. quæ de toto, ff. de rei uend. Crau. cõs. 161.
sub nu. 17. confirmatur ex c. ult. 14. q. 6. c. de appella
tionib. de app. ubi dd. concludunt eandẽ habẽdam
esse rõnẽ de parte, eo magis cũ est data pro forma,
ut hic iux. c. primum de baptis. Ideo in §. ad probã-
dum eiusdem constit. æquiparat hos duos casus, &

uult, ut probabilis cõiectura sit, si quis post resigna
tionem percipiat oẽs, vel partem fructuum, ut late
dicam infra, & satis erit, quod ille, cui confertur be-
neficiũ dederit omnes fructus beneficij collati, uel
partem unius anni, namque hæc uerba simpliciter
107 prolata uerificantur in uno †anno l. boue §. hoc ser
mone, ff. de verb. sign. ubi late Tiraq. comprobat ex
similibus, & adducit rationes, & concordantes.

Secũdo intellige procedere, tam si hmõi fructus
omnes, vel pars cesserint in utilitatem conferentis,
quã alterius ad libitum ipsius collatoris, ut illis uer-
bis probatur ad utilitatem, uel libitum conferentis,
&c. & ratio est, quia eadẽ uiget ratio utroque casu,
cum fundetur confidentia simoniaca in pacto dam
nato, quod adest utroque casu, & nihil refert pro cu
ius utilitate expẽdatur pecunia, ut habetur in toto
108 tit. extra de simon. & illud uerbum ad vtilitatem †re
spicit commodum collatoris, quoties pecunia expẽ
ditur pro eius commodo, l. quod dicitur §. ult. & l. se
quen. ff. de impens. in re dot. fact. l. impensæ, ff. eod.
tit. l. si quis hoiem §. ult. ff. ad exhiben. Verbum aũt
libitum respicit uolũtatem, & arbitriũ ipsius, ut fru-
109 ctus dentur, cui ipse collator† ordinauerit ad not. in
l. 1. C. de sacr. san. Eccl. §. disponat, Auth. de nupt. li-
bitũ enim est proprie placitum, l. libertas, ff. de stat.
ho. l. nõ distinguem'. §. officio ff. de arb. Et põt exẽ-
plificari, quoties collator uult, ut fruct' oẽs, uel pars
beneficij collati dentur, hæredib. illius, qui ultimo
loco obtinebat illud beneficiũ, & ita interpretor il-
lud uerbũ, uel decedẽtis, nã reg. iuris clara est, ut he
110 res, & defunctus †una, & eadem persona censeatur,
auth. de iur. iur. in prin. Specu. in tit. de feud. §. 2. ver
sic. 27. Bal. in l. si seruus fugitiuus de cond. furt. cum
alijs, vt per Sarn. in §. actiones autem. col. 1. & 2. In-
stit. de act. uel quoties collator uoluerit, ut illi fru-
ctus dentur alteri, nam dicit constitutio alterius, &
cũ generaliter loquatur oẽs casus, & personas inclu
det, siue sint amici, familiares, & consanguinei colla
toris, siue nõ l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præstan.
Bal. in l. in fraudem, ff. de mil. test. aut aliter quocũ-
que, & facit, qđ scribit Naua. cons. 62. de simon. vbi
respondit esse simoniacam solutionem, uel promis-
sionem fructuum factam N. qui procurauit, ut ei il-
lud beneficium conferatur.

Tertio intellige, siue resignãs pcipiat hmõi fru-
ctus per se, siue per alios, nã qui per aliũ facit per se-
ipsum facere uidetur. uulg. reg. qui per alium, de re-
gu. iu. li. 6. & expresse hoc specificatur hic ibi per se,
vel alium, & in resignante in §. ad probandũ infra.

Quarto notandum existimo, quod illud uerbum
relinquat refertur, quoties iam collator propria au-
ctoritate percepit fructus, uel sinat percipere iuxt.
ea, quæ scribunt, Docto. in leg. gerit, ff. de acquiren.
hæred. & in l. ult. C. de iur. delib. Illud autem uerbũ
111 remittat, †refertur ad donationem, l. contra §. si fi-
lius, ff. de pact. l. 1. ff. de transacta. Bar. in l. peculium
la 1. ff. de pecu. Signorol. cons. 26. col. 2.

Quinto notandũ uř illud uerbum prouisus esse
generale, & posse uerificari, siue vacauerit benefi-
cium per obitum, siue per renunciationem, aut pri-
* uationem, uel alias quomodocumque Doctores, *
omnes in c. susceptum de rescr. li. 6.

Sexto notandum est, quod tex. vt committař cõ-
fidentia, considerat fructus beneficij collati, cũ di-
cat, ut de eo, &c. fructus illius, &cæt. & in hoc fides
sequatur: si autem fuerit data pecunia, non autẽ
ex fructibus, cõmittitur simonia, iuxta ea, quæ supra

adduximus

adduximus, & tradunt* omnes sub tit. de simon.

Septimo monendi erunt Episcopi, & collatores, ne aliquid percipiant ex collatione beneficiorum, ne incidant in poenas contra confidentiarios inflictas. Octauo, notandum, quod hic Pius V. considerat consumationem delicti, ut ille relinquat, vel remittat, amplia idem in promissione, quia illam etiā includit Pius V. & ratio est, quia equiparantur datio, & promissio Nauar. in comment. de dat. & promiss. pro grat. vel iust. not. 120. num. 27. & communiter* ut dicemus infra.

Nono intellige, siue fuerunt dati fructus per pactum, siue fuit hoc onus appositum in collatione, nā hæc æquiparantur ad hunc effectum, ut egregie ostendit Nauar. cons. 20. de simon.

Hæc autem omnia declara, dummodo hoc fecerit Episcopus, & collator tacita, uel expressa conditione, ut dicitur in hoc §. expresse, & dicta uerba posita in capite proximo debent subintelligi in hoc secundo capite, tum quia dicitur, siue ut, &c. Dicti o

112 enim siue† est continuatiua, & augumentat, le. certi conditio in princ. ff. si cert. pet. l. si cum dotem, §. si pater. ff. sol. matr. l. Iulianus, & l. alias ff. de cód. ind.

113 & denotat eundem ordinem, & † materiam, le. cum pater, ff. de leg. secundo, l. si ita quis stipuletur, ff. de uerbor. obligat. tum etiam quia eadem est ratio huius §. ideo idem censebitur dictum in omnibus capitibus iuxta ea, quæ scribit Bart. in l. in repetendis col. 1. & 2. Cardin. Paris. consi. 38. num. 25. uol. 2. Socin. Sen. cons. 63. num. 26. uol. 3. Com. cons. 129. co. penu. & ult. uolu. 2. Dec. cons. 190. col. 1. & clausula

114 vna ad omnia capita † refertur, leg. filium, ff. quando dies leg. ced. l. talis scriptura in fine, ff. de leg. primo, l. 3. §. penul. C. de lib. & post. Bar. in l. ult. ff. de rebus dub. Abb. & Dec. in cap. secundo requiris de appe. Dec. cons. 14. num. 4. in fin. Riminal. consi. 375. nu. 2. Bursat. consi. 460. num. 57. vol. 4. Accedat præterea, quia pactum, & conditio requiritur, ut confidētia committatur, Nauar. in Manua. c. 23. nu. 107. & num. 709. & sub num. 110. & cons. 27. & cons. 30. & cons. 33. & 36. tit. de simo. Gabri. cons. 172. nu. 4. &

* 12. cum seq. lib. 2. & fuit resolutum* in una Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. Igitur si fructus fuerunt dati colla-

115 tori † absque pacto, & conditione tacita, uel expressa precedenti confidētia non committitur, uerum oritur præsumptio confidentiæ, ut probatur ex his q̄ dicuntur in §. ad probandū. Ergo ad tollendos scrupulos, ac etiam lites, optimum erit, ut etiam ab hoc abstineant collatores. Cætera autem ad hanc materiem pono infra, circa interpretationem §. ad probandum. Vel fuerunt dati fructus, vel pars postade

116 ptum beneficium ex mera liberalitate, tuue enim † nulla committitur simonia, Caiet. in summ. uer. simonia, sed ad hoc esset quoque abstinendum, ne intret præsumptio, & in hac parte posset declarari hęc constitutio: si autem fuit promissa, vel data Episco-

117 po, aut collatori pars fructuum pro litteris † collationis beneficij, esse simoniā rndit Naua. cōs. 13. de simo. ex not. et c. 1. de sim. & ex his, q̄ idē Nau. scribit in Manu. c. 23. n. 103. & 111. & ex his, q̄ dicunt in c. 14. sess. 24. de refor. Conc. Triden. & ex Congrega. Concilij s̄nīa Notarius pro dictis litteris dumtaxat

118 vnū aureū † recipere pōt, vbi non habet salariū cōstitutum, iuxta ea, quę dicuntur in capi. 1. sess. 21. de refor. & promissionem 25. ducatorum factam in col

119 latione, p̄ t expēsis factis ab Episcopo in carcerādo eum, qui tenebat beneficium, respondit Nauar. con si. 72. de sim. esse simoniacam, & præsumi talem.

Tertium caput huius §. ponentis secundum casum confidentiæ beneficialis, est, ut committatur confidentia, quoties collator, aut cedens iusserit, vel significauerit ei, cui contulit beneficium, ut soluat pensionem sibi, uel alijs, vt probant illa uerba, seu pēsionem illi, uel illis, quem uel quos idem collator, aut cedens, uel alius per se, vel alium scripto, aut uerbo iusserit, seu significauerit, persoluat, &c. Ex quibus uidetur tolli Episcopis facultas constituendi pēsiones super beneficijs per eos collatis, nam scribūt

120 DD. Episcopos posse imponere pensiones † moderatas, & psonis benemeritis, & egenis, c. nisi de præben. Innoc. per ill. tex. in c. de cætero de transact. Oldrad. cons. 226. Ant. de Butr. in c. audiuimus de col-

* lus. detegen. Petr. de Anchar. cons. 279. Fel. in ca. ad audientiam 2. col. 1. uers. 2. conclusio de rescr. Spec. tract. de mod. cog. Conc. gener. rub. 37. Abb. in c. ueniens, de rest. spol. num. 9. Innoc. & Abb. in ca. 1. ut Eccles. benef. D. Thom. 2. 2. q. 100. ad quartum in fine. Dec. cons. 141. nume. 3. & 339. incip. uisa instructione col. 2. Caccialup. de pens. qu. 4. 5. 6. 7. Gig. in tract. q. 6. num. 2. Vestr. in prax. Roman. Cur. lib. 3. c. ult. Host. in d. cap. nisi. Sarn. in regu. de ann. q. 2. & in compend. utriusque signat. uersi. est aduertendū usque ad fin. Rebuff. de pacif. possess. nu. 103. uersi. item Legatus, Nauar. consi. 22. num. 4. de simo.

Quod optime uidetur meo iudicio constitutum, tum quia omnis conuentio inter partes erat prohibita, & simoniaca in pensione, quę poterat ab Episcopo d. c. nisi. de præben. ibi non quidem ex pactione partium, & ibi dd. Rebuff. d. tract. de pacif. poss. num. 104. uers. est tamen differentia, tum quia non simpliciter potest Episcopus imponere pensionem secundum dd. Sed adhibitis quibusdam modificationibus, ut Pro concordatione litis, & bono pacis d. c. nisi, de præben. Pro pauperibus, & egenis, In n. in ca. de cætero, de transact. Pro benemeritis, Oldr. cons. 226. Pro usu pio, D. Th. 2. 2. q. 100. §. ad quartum in fine. Pro renunciante ex causa renunciationis loco alimentorum, Petr. de Anchara. cons. 279. Redoan. de simon. par. 2. cap. 21. colum. 3. In princ. in quantitate moderata, Felin. in d. cap. ad audientiam, Ad vitam constituentis, Nauar. cons. 43. num. 9. de simonia, Ad coæquandum fructus in permutatione, Nauar. cons. 22. num. 4. de simon. Et cum cau

* sa Nauar. cons. 20. num. 2. de simon. omnes * fere Doctores tractantes de huiusmodi materia loquūtur parce, & cum requisitis, & modificationib. Ideo ad tollendum scrupulos, & difficultates, ac lites, quæ possent oriri, quando fit bene pensio reseruata per Episcopum, & ex causa sufficienti, bonum fuit eis tollere hanc genericam potestatem, iuxta ea quæ habentur in c. finem litibus de dol. & contum. ca. 1. de appel. in 6. l. quidam æstimauerunt, ff. si cert. pet.

121 nam ad hoc pręcipue legum conditores † habuerunt respectum, Dec. cons. 699. num. 15. & ideo introduxerunt usucapionem, ut instit. in princ. de usucap. l. 1. ff. de vsucap. ubi dd. Tum præterea, quia huiusmodi potestas quam Doct. dicunt competere Episcopis constituendi pensiones ex non usu recessit ab aula, antequam fuit promulgata hęc Cōstitutio Pij Quinti vt tradit Rebuff. de pacific. possess. numero 105. secundum paruam impressionem, & expressius attestantur quidam moderni in opusculo de pension. numero 3. impresso tom. 15. par. 2. tracta-

* tuum,& uere nũquam uidi hoc seruari in * praxi,ió
de ea non est habenda consideratio, Socin.Sen.in
l.si filius eius nu.7.ff.de lib.& post.Fel.in c.1. de tre
gu.& pac.Card.Paris.cons.104.nu.69.uol.1.& cóf.
105.num.8.vol.4.Dec.cons.469.num.8.Et hæ tres
rationes sunt efficacissimæ,vt ex illis potuerit mo-
ueri Pius V.ad declarandam collationem coofiden
tialem factam ab ordinario cum conditiooe soluẽ-
di pensionem sibi, uel alijs,cum beneficia debeant
122 conferri integre, † & absque diminutione, ut patet
ex rub.ex.vt Eccl.benef.sine diminutione conferã-
tur.Et debent Episcopi,& ordinarij ab hoc absti-
nere ob fraudes,quę possunt fieri,*& ne videantur
reddituum partem quasi paciscendo sibi reseruare,
& hoc modo loquitur Innoc.2.in cap.1.ut Ecclesi.
benef.tradit Campeg.de pension.num.2.dixi de re
sign.benef.lib.6.quæst.1.nume.3. & ita seruatur in
* *praxi,& hãc conclusionem firmant Nauar. in Ma
nual.cap.23.sub num.100.Maiol.de irregul. libr.1.
cap.45.sub num.5.Mascard. de probat. conclusio.
1306.colum.pen.

Et hanc conclusionem primo intellige procede-
re,siue pensio soluatur collatori de beneficio colla
to,nam hoc non habet dubium, quod sit simonia,
* ut*commuoiter omnes Doctores volunt, siue etiã
soluatur alijs,nam etiam hæc est confidentia,ut di-
citur ibi,illi,vel illis,&c.nam eadem viget ratio hoc
casu,cum pactio sit quoque prohibita, unde idẽ ius
statuendum,l.illud,ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uer.
123 oblig.& cum pronomen illis † sit generale,intelligi-
tur in omnibus quacunque dignitate fulgeant,& cu
iuscumque gradus,Bald.in l.in fraudem,ff.de milit.
test.ut dispositio hæc tam utilis omnes casus,& per
sonas comprehendat,vt fuit intentio Pij V.

Secundo,hanc conclusionem intellige procede-
re,siue huiusmodi pensionem iusserit,& significaue
rit soluendam ipse collator,vel alter quicumque ut
illa uerba probant,quem uel quos idẽ collator, aut
cedens,vel alius,&c.quæ uerba comprehendũt col-
latorem quemcumque,cedentem loquendo in be-
neficijs resignatis coram ordinarijs, & collatis per
eosdem,vt si pensio soluatur per eum, cui fuit colla
tum beneficiũ,quia id iusserit, vel significauerit ce-
dens,idest,qui resignauit illud beneficium,sit confi
dentia,quandoquidem nullam habeat in hoc pote-
statem cedens,qui post renunciationem habetur ꝓ
mortuo,Cassad.decis.16.num.2.super regu.cancel.
Abb.in c.nisi essent de præbẽ.Card.Paris.cons.93.
num.25.uol.4.Put.decis.468.libr.2.& ante hẽt ius,
quod dumtaxat potest cedere in manibus ordinarij
* simpliciter,ut est*communis opinio, vt scripsi lib.
5.de resign.benef.q.6.Redoan.de simon. par.2.ca.
124 22.& in manibus Papæ itidem,nam † resignatarius
habet ius a Papa,& non a resignante, Cassad.decis.
15.sub num.1.de præb.Mandos.reg.33.de resigna.
* per fiat.q.7.num.8.& omnes*alij tradunt. Et quẽ-
cumque alium,in hoc enim comprehenditur ami-
cus,cõsanguineus,& familiaris ipsius collatoris, uel
cedentis,& quicumque alius,vt omnes casus cõpre-
hendantur,hi non possunt se in his intromittere,&
pacisci de tali materia absque Labe simoniæ, & cõ
fidentiæ,ut probat optime tex.in c. nisi de præbẽ.
ibi non ex pactione partium,&c.& ibi omnes Doc.
Redoan.de sim.p.2.c.21.col.2.& 3.hoc enim redo
let simoniam ex plurib.capitib.alias consideratis,&
faciũt notata in c.cum pridem de pact. & quod ex
definitione simoniæ scribit Nauar.in Manua.c.23.
sub num.100.& multoties in facti contingentia vi-
di per peritissimos responderi his casibus cõmissam
esse confidentiam.

Tertio,intellige hanc conclusionem procedere,
siue collator cedens,aut alius quicunque iusserit,aut
significauerit ei cui confertur beneficium solutionẽ
dictæ pensionis per se,vel per aliũ,vt patet illis uer-
bis per se,vel alium,hi enim duo casus æquiparãtur
ex vulgatis iuribus,& rationibus supra sæpius addu
ctis.Et hoc nullum habet dubium.

Quarto,intellige hanc conclusionem uendicare
sibi locum,siue prædicti iusserint,& significauerint
huiusmodi solutionem pensionis scriptura,uel abs-
que,ut patet ibi scripto,aut uerbo, & sic hi duo ca-
125 sus ęquiparantur,& est ratio,quia uerba † sunt nun-
cia cordis,l.Labeo,in fine,ff.de supell.leg.Dec.in l.
semper in stipulationibus num.4.ff.de regul.iu.Cra
126 ue.cons.20.nu.2.& cons.290.in fine,& testimonia †
mentis nostræ,Bal.in rub.de probat.Cost. li.3.var.
127 ambig.c.14.& probant,quod quis † expressit, Boer.
decis.1.nu.8.latissime Tiraqu.in l.si unquam, uer-
bo liberis num.17.C.de reuoc. donat. Menoch. de
128 arbit.iudic.q.7.num.75.ac denotant consensum † lo
quentis,dd.in l.1.§.si quis ita,ff.de uerb.obli.& præ
cipue Iaso.col.1.2.& 3.ubi quod est plus scribit de
129 annuente † capite,& signis nu.8.& ou.12.Et scriptu
130 ra nihil † inducit noui,Bartol.in lege 2.in princip.co
lum.1.ff.de vulg.& plures ibi allegat Alexan. colũ.
131 2.sed solum † probat le.cum res,C.de probat.l.con-
trahitur,ff.de pignor.Anton.de Butr.in c.ultim. in
princ.colum.3.de coosuet.Ange.Aretin.in §.ex nõ
scripto col.1.Institut.de iur.nat.gent.& ciu.Dec.in
rub.de consuet.num.3. & ad hoc inuenta fuit scri-
ptura,scilicet ad faciliorem probationem d.l. cõtra
* hitur,& est*communis opinio per Abb.Fel.Dec.&
alios in rub.ex.de constit.vt habeatur consensus ex
132 pressus,qui non possit negari,cum scriptura † loqua
tur,l.epistolam inter claras,C.de sum.Trin.& fide
133 Cat.paria sunt ergo aliquid illicitum committere, †
scripto uel uerbo,DD.in d.l.1.§.si quis,ff. de uerb.
oblig.& in d.rub.ex.de const.

Quinto,intellige hanc conclusionem habere lo-
cum,siue ille collator cedens,aut alter iusserit, siue
significauerit ei, cui fuit collatum beneficium, ut
soluat huiusmodi pensionem ad effectum, ut com
mittatur confidentia, ut probatur illis uerbis ius-
134 serit, seu significauerit, verbum iusserit † impor-
tat necessitatem,& præceptum,& ideo refertur ad
collatorem, Alberic.in leg.sæpe audiui, ff. de offic.
pręsid.Oldrad. consil.80. & est text. in capitu. qui
iusserit vndecimo.quęstio.3.cap.2.de maior.& obe
dien.clemen.exiui de Paradiso, de verb.significat.
Bermon.de publ.concub.uerb.teneatur numero 1.
folio mihi 165.tom.11.par.1. tracta. Verbum au-
tem significauerit importat declarationem uolun-
tatis,& ideo refertur ad cedentem,& alium, ut sit
sensus,quod isti significauerunt ei cui fuit collatum
beneficium,ut soluat pensionem iuxta ea, quæ ha-
bentur in d.le.1.§.si quis,ff.de uerbo. obligat. Vel
etiam potest intelligi, ut uerbum iusserit referatur
ad conditionem expressam, requisitam ad effe-
ctum incurrendi pœnas aduersus confidentiarios,
inflictas,verbum autem significauerit ad conditio-
nem tacitam,ut singula singulis referamus, iuxta re
gulam recti sermonis.

Sexto,nota Pium V.hic requirere consumatio-
nem delicti,secundũ quosdam,nam dicit persoluat,
quod

135 quod †requirit interuentũ naturalis solutionis, Bar.
in l.satisfactio, ff.de solu. Alciat.in l.solutionis, ff.de
uerb.signif.Card.Parif.conf.107.n.132.uol.3. Ego
autem ampliaui idem etiam in promissione, nã hoc
respectu videtur loqui Pius V. & includere etiam
hunc casum, vt ex verbis expressis probatur, & est
ratio, quia promissio æquiparatur dationi late Nau.
in comment.de dat.& promiss.pro gratia, uel iusti.
not.12.num.27.cum seq.

Et hæc omnia supradicta declara ꝓcedere, quoties id fecit Episcopus, cedens aut alius tacita, uel expressa conditione, iuxta uerba illa posita in princip. huius §.quæ uidentur posita pro toto §.& etiam ꝓ hoc capite, nam hæc est materia continuata, & connexa, vt patet ex dictione, seu, not.in l.si ita quis stipuletur, ff.de uerb.oblig.Calde.in rub.de reb. Eccl. non alien.nu.7.Ant.de Burg.in c.inter cæteros nu. 30.de rescr.& viget etiam eadem ratio, ut latius ostendi supra, in fine 2.capitis. Confidentia enim cõmittitur præcedente pacto, Nauar.in Manual.c.23. nu.107.109.& 110.& conf.27.& 30.tit. de simo. & est* communis opinio, ut late probaui alias quæstione uigesima sexta, & faciunt quæ deducit Gabri.in his terminis, conf.178.lib.2.

Et ut nihil intactum remaneat, non omittam, ꝙ id quod dicitur in his tribus præcedentibus capitib. huius §.habet locum in renunciatione.quæ fit coram ordinarijs, & alijs collatoribus superiorib.uel inferioribus, vt uerba sonant, non autem in resignationibus, quæ fiunt coram Summo Pontifice in fauorem alicuius, etiam cũ aliqua reseruatione, & hoc
136 Primo, quia cui non competunt †uerba legis, neque
competit dispositio l.4.§.toties, ff.de dam.infec.sed
resignationibus, quæ fiunt coram Papa non compe
tunt uerba huius §.cum semper loquatur de ordina
rijs, & alijs collatoribus, & nunquam exprimit Curiam Romanam, aut manus suas, vel suorum officialium, vt solet facere de * stylo, quoties vult hoc exprimere, ergo, &c.

Secundo quia ubi non habet locum ratio legis,
137 neque ipsa lex.nam †non plus attenditur quam lex.
l.1.C.quæ sit long.consuet.c.consuetud dist.1. Gemin.in c.vbi periculum nu.1.de elect.lib.6.l.adigere.§.quamuis de iur.patr.l.cum pater.§.dulcissimis. ff.de le.2.Bal.in c.dilectus filius col.1.de rescr. Dec. conf.284.col.2.sed ratio huius constitutionis vt ex lectura apparet non cõpetit his renunciationibus, ergo, &c.

Tertio, quia cessat præsuppositum legis in Papa,
qui nõ præsumitur talia facere cum sit Vic. Christi,
138 & successor B.Petri †principis Apostolorum, Tur-
recrem.in c.ego Ludouicus nu.2.di.63.& Pater om
139 nium, †Turrecrem.in c.absit nu.1.dist. 50.& spon-
140 sus †vniuersalis ecclesiæ, Turrecre.in c.sicut alterius
141 nu.3.7.q.1.& caput †totius ecclesiæ catholicæ, Tur-
142 recrem.in c.1.nu.2.di.12.& Iudex æqualis † omniũ
Christianorum Turrecrem.in cap.nul.num.1.dist.
19.& esto quod id faciat quod q paciscat de benef.
uel fructibus conferendis nullam committit simoniam, nam hæc est sim.& consid.inducta a iure positiuo ex constitutione canonica quam Papa ipse tol
143 lere potest, & sufficit eius scientia, ut cesset †sim.Ho
sti.in c.1.ne prælat.uices suas.Io.Anan.in c.1.de simo.ubi Card.Ant.de But.& alij* omnes. Fel.in ca. ad audientiam col.2.& 3.de rescr.& in c.de cætero, col.ult.de re iud.Dec.conf.142.cum alijs, ut p Cassad.decis.2.nu.4.de sim.& decis.5.de constit.Turrecrem.in c.latorem, nu.1.1.q.1.& in c.si quis pecunia, nu.4.dist.79.& *communiter Doct.Redoan.de Simon.p.2.c.10.11.& 12.cum multis sequentibus, ubi plures Doct.& casus notabiles congerit. Ideo potest conferre Papa simpliciter, cum cond.modo,
144 pacto, †reseruatione fructuum & pensionis, ut late
adduxi de resign.benef.lib.6.q.1.nu.3.& q.2.in pluribus locis, Rebuff.in praxi.tit.de reseruat. genera. Nauar.d.cap.23.sub num.107.

Quarto, ostenditur exemplo claro ad rem nostram, quia * communiter receptum est tractatum de soluenda pensione inter resignantem, & resignatarium sequuta resignatione coram Papa, & reserua
145 tione dictæ pensionis nullum inducere uitiũ †simo-
niæ etiam mentalis, Fel.post alios, quos citat in ca. ad audientiam, el 2.nu. 3.de rescr. & in c.nõ satis in fine de sim. Archiep.Floren.In 2.par.suæ sum.tit.1. c.5.Gammar.de auth.leg.a lat.lib.de pens.nu.116. Gig.de pens.q.4.nu.2.Caccialup.eo.tract.q.19.nu. 1.& 2.cum seq.ubi attestatur* de communi, cum Pa
146 pæ auctoritas tollat †omne scrupulum, Glo. in c.cũ
pridem.uerb.illicitæ pactiones de pact. quæ ad hoc communiter approbantur teste Caccialup.d.q.19.n. 3.& recipitur de stylo, Nauar.loco cit.dixi de resig. benef.lib.6.q.2.num.70.

Quinto ostenditur et alio exemplo* cõiter recepto, ut tractatus de renunciando beneficium, & reseruandis fructibus, aut regressus, nõ sit simoniacus, sequuta renunciatione corã Papa, Caccialu.d.q.19. col.1.& 2.dixi de resign.benef.d.li.6.q.2. nu.73.

Limita tamen non procedere, quoties inter resignantem, & resignatarium intercessisset pactũ, qđ non fuisset expressum in supplicatione, & narratũ Papę, uel de disponendo de beneficio, vel de fructibus soluendis, aut de soluendo pensionem nõ reseruatam, vel maiorem pensionem, quam Papa reser-
147 uauit, aut quid aliud, nam †hęc esset simonia, Maio.
de irregu.li.5.c.45.col.penu.Fel.in ca. ad audientiã 2.sub num.3.col.3.uers.si autem præcederet de rescr.Gamm.de aut.leg.a lat.lib.de pension.nu. 618. Gl.in c.ex parte de offic.deleg.Abb.in ca.non satis num.8.de sim.Calde.conf.1.de vsur.Card.Paris.cõsi.143.nu.12.cum seq.uol.4.dixi d.q.2.lib.6. de resigna.benef.nu.73.& 74.Redoan.de simo.p.2.c.34. nu.5.nam omnis pactio in his spiritualibus est simonia, Gl.in c.cum pridem de pact.Nauar.in Man.ca. 23.sub nu.100.cum seq. Et his casibus, & similibus potest hic §.uerificari in resignationibus, quæ fiunt coram Papa in Romana Curia.

Sed cadit dubium, an id quod dicitur in hoc §. circa supradicta tria capita procedat in eo, qui pro obtinenda collatione beneficij ab ordinario, uel renunciatione alicuius beneficij ab amico, promisit generalibus verbis fore gratum effectibus, & quod semper posset disponere de persona sua, & omnib. suis bonis temporalibus, & spiritualibus, ut per hæc uerba committatur confidentia prohibita per hanc constitutionem.

Pro affirmatiua facit, quia hæc videtur tacita conditio, ut patet ex his, quæ scribit Iason in leg. item quia nume.21.22.& 23.ff.de pact.quæ prohibetur per hanc constitutionem, & de iure communi omnis pactio in spiritualibus est illicita, dd.in capitul.cum pridem de pact.in cap.non satis de simo. in cap.quæsitum de rerum permut.Nauar.in Man. cap.23.sub num.100.cum seq.

148 In contrarium †se habet ueritas in praxi* etiam

recepta,ut nulla committatur confidentia per dicta
uerba generalia,quæ probatur,quia nihilo plus ob-
149 ligāt †quam si non proferrētur,c.cum venissent, de
Inst.vbi dicitur nihil obligasse quendam Archidia-
conum Archiepiscopo suo dicentem posse dispone
re de omnib.redditibus sui Archidiaconatus,ut uel
let,& ibi notant Io.Andr.Zabar.Abb.& alij uerba
generalia prolata ad complacendum alteri non ob
150 ligare,neque†disponere& ibi dicit Abb.num.5.ad
hoc quotidie allegari illū tex.Glo.in l.1.C.de pact.
Card.in proœ.decre.Fel.in c.cum iuramento de ho
mic.Ias.in l.ita stipulatus,col.3.ff.de uerb.obli.& fa
cit tex.cum Glo.in l.2.C.in quib.caus.coló. cens.li.
11.quę habet passim amicos amicis dicere uerba il-
la generalia tuus sum , & in omnibus tuum me esse
recognosco,& propterea non obligari plus, quam
illis non expressis obligarentur, uerba enim ciuili-
151 ter,& curialiter sunt intelligenda , † & non rustice,
aut rigorose,l.antiquitas C.de vsufr.facit quod scri
bit Bar.in l.ult.ff.de testam.Ias.in d.l.ita stipulatus
col.3.ff.de uerb.oblig.

Secundo quia ex collatione beneficij,†& renun-
ciatione,ille cui confertur,seu renunciatur,intelligi
tur obligatus ad antidora,& ad habendam , agen-
dam,& opportuno loco,& tempore referendā gra-
152 tiam,iuxta illam legem naturalem,benefacienti†be
nefaciendum,l.si non sortem,§.libertus iuncta glo.
in uerbo naturaliter,ff.de cōd.indeb.l.sed & si lege
§.consuluit,ff.de petit.hæred.c.cum in officij de te-
stam.D.Tho.2.2.q.106.art.3.l.2.C.de oper.libert.
l.si seruo,ff.de hęred.inst.Imol.in c.ult.de donat.in
3.not.l.proxime de rit.nupt.Bal.cons. 112. col.1.li.
2.Arist.9.Ethi.Seneca,& Hesiod.de quibus memi
nit Fortunius Gars.in l.ius naturale nu.40.ff.de iust.
& iur.Riminal.iunior in rub.Instit.de donat. n.26.
153 & in princ.eiusdem tit.nu.102.nam ingratitudo , †
legum,& canonum auctoritate reprobatur,c.octa-
ua discussio 12.q.2;Dec.consi:686.nu.13.& uitium
154 enorme†ac detestabile reputatur,vt inquit D. Ber-
nardus in Canticis,Io.And.Abb.Barba.in c.ult.de
don.Guliel.Ben.in c.Raynutius,in uerbo in eodem
testamento nu.35.de testam.& in quæstione quam
facit de homic.nu.32.& ob eam filius potest priua-
155 ri†bonis paternis auth.ut cum de app.cog.Vassallus
156 feudo†c.deforme circa finem 22.qu.ult.cap. 1.quæ
fuer.p.caus.benef.amitt.Afflict.decis. 282. 2.dub.
Card.Paris.cons.1.nu.10.uol.1. Donatarius dona-
tione l.ult.C.de reuoc.dona.c.ubi,de dona.l. ult.C.
de ingr.libe.princ.inst.de donat. Dec.d. cons. 686.
157 nu.12.& filius emancipatus reducitur†in patriā po-
testatem lege 1.C.de ingr.lib.Marsil.sing.13.& le-
gitimatus ad pristinum naturalitatē,Ias.in l. ex hoc
iure nu.54.ff.de iust.& iur.si ergo iste Beneficiatus
est obligatus ad antidora,ergo sequitur,quod exp̄s-
sio illius,quod tacite inest,eo tantum modo quo in
est,non facit illicitam rem alioqui licitam,tex.& gl.
in c.significasti de elect.c.ad audientiam 2. ubi Gl.
* Fel.alios adducunt,& communiter*de rescr.le.3.ff.
de leg.1.ubi Bar.Alc.& late Ias.Hinc notabiliter di
cit Bal.in c.ult.nu.10.de præsump.quod expressum
conditionis tacitę,quæ de necessitate inest, nō facit
158 †conditionem,l.hęc uerba ff.de leg. 1.l. non rectè,
C.de fideiuss.l.iam dubitari,ff.de hæred.insti.idem
Bal.in l.3.C.de arbit.& in l.si ex cautione in 8.q.C.
de non num.pec.& in l.unica ad fin.C. de cad. toll.
* &*receptum est non esse simoniam expressione,qđ
tacite inest,Feli.late d.c.ad audientiam,dixi de resi-

signa.benef.lib.14.

Tertio,quia hæc requiritur cōditio tacita,uel ex-
pressa,& loquitur constitutio cum hoc præsupposi
to,quod cessat in precibus,& prędictis uerbis gene-
ralibus Gammar.in ext.Iulij 2.contra simoniacum
elect.Papę nu.116.& nu.135.
159 Quarto,quia Constitutio Greg.XIII.† de datis,
& promissis pro iust.uel gratia obtinenda , licet in-
cludat promissionem factam uerbis generalibus,ut
patet ibi,vel promissionē reciperent, aut ex pacto,
uel promissione occulta,vel manifesta,siue sub uer-
bis generalibus,& plene non expressis,&c.declara-
tur per Naua.in eius comment.in not.11.num. 22.
1 non procedere in uerbis generalibus prolatis pro
habenda gratia,uel iustitia,Ero tibi gratus,& loco,
& tempore oportuno referam gratias,& non pęni-
tebit te huiusmodi gratiam fecisse , & similib. quia
160 huiusmodi obligatio antidoralis tacite †inest,l.sed
si lege §.consuluit,ff.de pet.hæred.cum aliis addu
ctis supra,sed habere locum in talibus uerbis gene-
ralibus,quibus prædicta obligatio antidoralis aliter
quam inest cum aliquo ciuilis obligationis augumē
to exprimitur,& huiusmodi declaratio ab omnib.
* *recipitur,& seruatur,nam alias sequeretur, qđ om
nes Cardinales , Prælati , & alij includerentur,cum
quotidie huiusmodi uerba proferunt pro obtinen-
161 da gratia,vel iustitia . Vt ergo lex sit possibilis,† ita
erit tenendum,c.erit autem lex.dist.4.D. Thom.2.
162 2.q.95.art.3.& ne†sequatur absurdum c.dudum de
præb li.6.l.nā quod absurdum,ff.de bon. liber.

Non obstat argumentum in contrarium addu-
ctum,quia iam satis patet responsum ex supradi-
* ctis quibus accedat,quia*receptum est , preces non
163 inducere†simoniam in beneficialibus,cum nō adest
pactum,& conditio tacita,vel expressa, c.quicquid
inuisibilis c.de ordinationib. 1.q.1.c. dilectus filius
de simon.Et ideo sub extrauag.Iulij 2.de simo.ele-
164 cti.Pap.non†includuntur preces,vt late tenet,& cō
probat Gammar.in eius repetit.nu.116.& nu.135.
vbi dicit,quod non est æqua precum uerborum ge
neralium,& munerum in permouendis animis po-
testas,Arg.in l.non dubium,C.de legib.munera:n.
165 †excæcant oculos sapientum,& mutant mentem iu
storum,ut scribitur Deuteron.c.15.ca.qui recte 11.
q.3.Ias.in d.l.non dubium in prin.Folle.in prax.cri
mi.in princ.nu.63.Hinc dicimus,

Munera crede mihi placant hominesq; Deosq;,
Placatur donis Iuppiter ipse Deus.

Hinc rńdit Naua.cōs.29.tit.de sim.nō esse com-
missam cōfidentiā,si familiaris , vt Dńs impetraret
sibi beneficium,vel mandaret expediri impetratū,
dixit,se cum omnibus,quæ habet & præfatum bńfi
cium esse paratum eius obsequio,& uoluntati, quia
sunt uerba generalia iactantiæ,l.ultima,ff. de testa.
c.cum uenissent,de instit.

Quartum,& vltimum caput huius §.est in benefi
cijs iurispatronatus,& in beneficijs electiuis,ut in il
lis committatur confidentia supradictis casibus per
patronum , & præsentatum , & eligentem , & ele-
ctum,vt patet ibi,& pariter si a patrono etiam lai-
co,uel alteri pręsentatori , seu electori contigerit,
166 aut contingat id fieri.Dictio enim † &,coniungit
hunc casum præcedentibus l.si hęredi plures , ff. de
cond.insti.l.si quis ita ff.de verb.obliga.l.ea tamen
adiectio,ff.de leg.3.Bart.Ias.& alij in l.1.ff. de iust.
& iur.l.si cuis ducenta,§.utrum,ff.de reb.dub. Car.
Paris.cons.17.nu.23.& cons.31.nu.131.uol.4.& ad
uerbium

167 uerbium pariter;†quod sequitur,idem operatur,ca.
1.de temp.ord.lib.6.l.si pariter,ff.de liberal. cã.l.2.
com.diuid.l.1.pro dote l.1.C.com.de success.Arch.
in c.1.nu.1.de decim.Bar.in l.si fundus, §.si duo,ff.
de pignor.nam pariter est aduerbium congregandi
& uniendi,ac denotandi identitatem temporis, rõ-
nis,& causæ c.bonæ de elect.ubi Gl.& Doct.tradūt
Moder.de coniunct.n.87.ut id quod determinatur.
supra habeat locum hic,Bar.in l.Seiæ,§. Caio nu.3
ff.de fund.inst.Anch.in clem.plerisque colũ. ult.&
ibi Imol.col.4.de elect.Ale.cons.101.num.8.lib.1.
Corn.cons.129.in fine lib.2.Card.Paris.cons.38.n.
25.uol.2.Natt.cons.458.nu.10.Dec.cons. 324.col.
pen.Curt.Iun.in l.2.§.ult.nu.27.ff.si cert.pet.& eis-
dem modis committatur confidentia, iuxta ea quæ
dicit Gl.in c.statutum,§.insuper de rescr.lib.6.Glo.
pragm.sanct.super tit.de collat.§.insuper.Soc. Sen.
cons.52.nu.9.lib.1.Roma.cons.104.nu.4.Alci.in l.
sæpe,ff.de uerb.signif.late Io.Baptista Plot.in tract.
de in lit.iur.§.6.nu.54.Ponderatur præterea dictio
id,posita in fine ibi,contingat id fieri,quæ est quali
168 tatum†præcedentium repetitiua.Grat.cons. 21.nu.
26.lib.1.Bart.in l.si cui seru,§.1.ff.de leg.1. Alc.cõ
si.1.nu.9.li.4.Curt.iun.cons.58.& refertur ad præce
dentia,Soc.Sen.cons.150.col.pen.lib.2. Tiraqu.de
vtroque retr.tit.1.§.8.Gl.7.sub nu.24. Quod suade
tur eo maxime,quia eadem ratio,quæ uiget in bene
ficijs collatiuis,de quibus supra dictum est, viget in
his iuris patronatus,& electiuis,ut infra probabo,iõ
merito idẽ ius statuitur,l.illud,ff.ad l.Aquil.l. a Ti-
tio,ff.de uerb.oblig.Et ut distincte,& ordinatim ꝓ
cedamus,ponemus de beneficijs iurispatronatus, q̃
uidentur necessario explicanda,& postea de bene-
169 ficijs electiuis;Diuisio†enim reddit facilem explica
tionem,Gl.in §.igitur in proœ.instit.Gl.in l.1.ff.de
excep.dol.Cagnol.in l.si emancipati nu.3.C.de col
lat.Rebuff.in l.1.nu.54.C.de sent.quę pro eo, &c.
Loquendo igitur primo de beneficijs iurispatro
170 natus scire oportet triplex esse † iuspatronatus,ut
tradit Card.Zabar.in rub.de iurepatr. & sequuntur
Abb.& alij,Primum iuspatronatus libertorum,qđ
171 prouenit†ex manumissione,c.liberti,& c.seq.12.q.
2.& habetur in tot.tit.ff.& C.de iur. patr. Secundũ
172 iuspatronatus aduocatorum,qui dicuntur† patroni
causarum.c.2.15.q.2.c.ex litteris de transact.ca.ult.
ne cler.uel monac.l.rem non nouam, . patroni C.
de iud.l.aduocati,C.de aduoc.diu.iud.Tertium ius
patronatus Ecclesiarum,& beneficiorũ,de quo nos
loquimur,quod sumitur pro iure competenti in Ec
clesijs,quoad præsentationem rectoris,& beneficia
173 u,†ut tradit Host.in sum.tit.de iur.patr. & in rubr.
illius tit.omnes,Goffre.in sum.Innoc.Calder.Zaba
rell.Io.Andr.Imol.& alij omnes in d.rub.late Lam
bert.de iur.pat.li.1.in 1.q.1.partis principalis, Pau.
de Cittad.in eo.tract.in prin.ac Rocch.de Curt.ĕt
174 col.2.Patronus†igitur est,qui construxit , fundauit,
& dotauit Ecclesiam,Cappellas,vel Altare,aut aliũ
pium locum,ut habetur caus.16.q.7.cum alijs, ut p
Lambert.de iur.patr.in 2.art.1.q.princ.1. par.1 li-
bri col.2.nam sicut pater ducit filium de nõ esse ad
esse,ita patronus ducit Ecclesiam de non esse ad es
se,Innoc.Card.Ioan.And.& omnes in rubr.de iur.
pa.r.Paul.de Citad.in tracta.de iur.patr.in 2. & 3.
par.in 2.quæst.Stephan.de Caietan.in c. ult. in 16.
* col.de elect.& ita communiter * & frequenter ap-
pellatur,in aliquibus autem regionibus appellatur
aduocatia,cap.quia clerici, & c. cum autem de iure
patro.quandoque Vicedominatus, Custodia,Guar
dia,cap.præterea,el 2.de iur. patro. quandoque ius
frequentationis,& possessionis,c.piæ mentis, & ca.
sigentius 16.q.7.Archidiacon.in cap.1.de iur. pa-
tron.lib.6.Cardin.Zabarel.Petr.de Ancharan.Ab-
ba.in d.c.præterea,Host.in sum.d.titu.in fin.§.quid
sit iuspatronatus,quandoque gratia,gloss. in d.cap.
quia clerici de iur.patr.ca.si quis Episcoporum 16.
175 q.3.Et ex gratia iuspatronatus † fuit concessum, ut
scilicet patroni possint præsentare cap.3.de iure pa
tro.ibi,hucusque Ecclesia substinuit,d.c.si quis Epi
scoporum,cum sit annexum spiritualitati,c.de iure,
176 de iur.patr.quia laici non possunt se †intromittere,
c.decernimus,de iud.c.messana de elect. Et rõ est,
ut considerant Host.in sum.titu.de iur.patr. Abba.
in cap.ad Apostolicam de simon.& in d.c.3.de iur.
patr.Rocch.de Curt. in tractat.iuris patronatus in
princ.Paul.de Cittad.in eod.tract.in 4.parte,ut inci
tentur homines ad ędificandas, & dotandas Eccle-
sias, & ut pro remuneratione habeant huiusmodi
ius pręsentandi.
177 Et aliqui dicuntur†patroni Ecclesiastici, aliqui
uero laici,cap.unico de iur.patr.lib.6.Abba. per il-
lum tex.in cap.cum autem.eod.titu.idem Abba.in
cap.cam te,& in cap.cum propter, & cap. pastora-
lis,& c.cum dilectum eod.titu.Patroni laici,dicun-
tur laici,uel clerici fundantes de bonis patrimonia
libus proprijs non prouenientibus ab Ecclesia, Gl.
in uer.præsentare in clem.plures de iur.patr.Abba.
in cap.illud,de iur.patro.idem Abb. & alij in ca.de
monachis de præbend.Fel.in tract. quando litteræ
Apo.noc.patr.col.4.Patroni Ecclesiastici sunt Cle
ricus,Ecclesia,Monasteriũ,Abbas,Episcopus,Car-
dinalis,habentes illud ratione, & nomine Ecclesiæ
eorum,ut quia fuit fundatum de bonis ipsius Eccle
siæ,fuit ei relictum,ut probant Doct.proxime alle-
gati,& Rot.decis.8.de iur.patr. in ant. late Rocch.
de Curt.in uerbo ius in suo tract.Lambert.in 5.6.7.
8.art.1.quęst.princ.1.par.1.lib.col.2.& præsumitur
178 †esse laicorum,quoties laici possident,vt fuit* reso-
* lutum in Rot.die 13.Ianuarij 1548.in vna Placen-
tin.Cappel.coram Cardi. Sanctę Crucis, teste Put.
decis.90.lib.3.
179 Et huiusmodi iuspatronatus Laicale, † vel Ec-
clesiasticum acquiritur ex fundatione,constructio-
ne,& dotatione,c.filijs,c.quicumque 16.q.7.c. Ab-
batem 18.q.1.c.3.& c.nobis,de iur.patro.unde po-
nitur uersus,Patronum faciunt dos, ædificatio, fun
dus.Gloss.in c. piæ mentis 16.q.7.Inn.in rub.de iu
re patr.in uer.acquiritur,& ibi Card.in 2.q. Anch.
* Abba.Imol.& alij * omnes Archidiacon.in capi.
stnico eodem titu.in 6. Abba. in capitul. querelam
in 3.colum.de electio.& consilio 54.libro 1.& con
sil.106.libro 2.Anan. consilo 24.Alexand.consilio
74.lib.4.& pluribus rationibus,& exemplis, ac quę
stionibus hoc declarat Lambert. de iure patron. in
2.art.2.q.prin.1.par.1.li.ac in 3.seq.& 4.Pau.de Cit
tad.in eo.tract.in 3.par.in prin.late Card.Paris.cõs.
35.uol.4.& cõs.47.eo.uol.4.Io.Selu.de bñs.par.1.q.
5.nu.229.cũ seq.& p.2.q.22.Coras.de benef.p.4.c.
6.nu.2.& 3.Caputaq.decis.133.pa.2.& alij omnes,
& De fundatione late loquitur Pau.de Cittad.in d.
3.par.a nu.2.usque ad nu.93.De dotatione late lo-
quitur idem in eadem 3.par.in 2.causa a nu. 1.usq;
ad 78. De constructione loquitur idem in eadem
3.par.in 4.causa a nu.1.usque ad 7. acquiritur ulte-
rius priuilegio,ca.quicumque,c.piæ mentis, & cap.

sequen.c.filijs 16.q.7.cum alijs multis, quæ adducit
Paul.de Cittad.d.3.par.in 2.causa numer. 2. 3.cum
pluribus sequentib.

Et huiusmodi præsentatio, quod competit patro
180 nis, † est exhibitio quędam facta superiori de cleri
co, Abb.in c.noscitur in 2.not.de his quę fiunt a pręla. sine cons.cap. Gloss.in clement.dudum, in uerbo
pręsentari de sepultu. Idem Abb. in cap.parati, col,
1.de appellat.

His igitur præmissis ad intelligentiam huius materiæ. Quęro an hoc, quod hic dicitur de confidentia commissa inter Patronum, & præsentatum, sit
conforme iuri communi, ut secundum illud sit simo
nia? Pro negatiua adducitur, quia non uidetur, quod
in iurepatronatus possit committi simonia, si inspiciamus naturam, & qualitatem talis iuris, nam pōt
181 dari in † feudum, c.cum feudum de iur. patro. potest
182 vendi, & alienari, c.de iure, de iure patr. † potest per
mutari, c.nemini Regum 16.q.7. Glo.in ca.pię mē-
183 tis, 16.q.7. potest † donari, c.quod antę de iur. patro.
184 etiam sine consensu Episcopi, quoties † donatio fit
compatrono, Abb.in c.ex insinuatione nu.4.de iur.
* patro. & annuit * Rot.in una Salentin. San. Andreę
1.Iulij 1551.coram Guidobon.teste Caputaq.deci,
185 131.par.2.& transit † in donatione omnium bonorum, Abb.in c.ex litteris de Iure patr. Dec. cōs.177.
* fuit * resolutum in Rot.in una Aretin. Cappellaniæ
14.Decembris 1545.coram Antonio August.teste
Pur.decis.351.li.2.acquiritur præscriptione. Pau.de
Citt.in tract.iurispatr.in 3.par.in 5.causa, Io.Andr.
in c.quod alicui, de reg.iur.in 6. Dec.in c.quanto, de
iud. Fel.in c.causam de p̄scr. Abb.cons.76.li.2.Dec.
cons.124.126.& 149.& competit etiam laicis, ut supra dictum est. Vnde cum iuspatronatus tot modis
sit contractabile, & si in eo cadant tot species cōtractus, & competat laicis, concludendum est non pos
186 se committi simoniam, quæ in rebus spiritualibus, †
& quæ contractari, ac vendi non possunt perpetratur, S. Thom.2.2.q.100.ad quartum no.in l.1.ff.ad
l.Iul.de ambit.

His tamen non obstantibus contraria opinio est
* uerior, & * communiter per doct.recepta † in iurepa
187 tronatus committi posse simoniam, ut scribit Abb.
in c.ueniens.el 1.nu.1.2.not.de testibus, ubi notat,
quod non solum simonia committitur cum pro tē-
porali obtinet ius mere spirituale, vt est institutio,
& electio, sed etiam cum obtinetur ius annexū spiri
tualib.ut est præsentatio Doct.per illum tex. in c.p̄
terea de transact. Roma.cons.368.Fel. & Dec.post
alios in d.c.veniens. Idem Fel.in c.quanto de simo.
Abb.in sua disputat.quę incipit Augerius co.6. Re
doan.de simon.par.3.c.13, nu.21, uers.nec est dubiū
& pluribus auctoritatibus, & rationibus, hæc comprobat Rocch.de Curt.in tract.iurispatron. in uer-
* bo, & utile nu.9.10.cum seq.& hæc est * communis
188 omnium doct.sententia, nam † simonia committit,
non solum in spiritualibus, sed etiam in annexis spi
ritualibus, c.ex insinuatione c.de iure, de iur. patr.c.
quæsitum de rer.permut. Abb.in cap.1.in 1. not.de
* transf. Abb.& alij * omnes in c.quanto de iud.ubi dāt
rationem, Doctores in c.hoc de simon. Io. Anan.in
c.2.in pen.not.de simon. Gl.in c.quia clerici de iur.
patr.& contraria tolluntur ex his, quæ habentur in
d.c.3.de iur.patr. scilicet ex gratia concedi laicis, &
ex eadem contractari, vt homines incitentur ad cō
struendas Ecclesias, vt supra dixi.

Nunc autem prædictis iactis fundamentis colligam conclusionem, & exempla, quibus Patroni, &
Præsentati committunt confidentiam iuxta mentē
Constitutionis Pij V.in hoc §.itidem. Prima cōclusio committi confidentiam, si Patronus, aut alter p̄-
189 sentans † aliquem ad beneficium vacans conditione
tacita, vel expressa dimittendi, uel resignandi illud
beneficium pro arbitrio ipsius patroni, aut alterius
cuiuscumque, ut colligitur ex uerbis positis in prin.
huius §. Indem si ordinarius, quæ uerba censentur
repetita, & continuata, ut patet ex dictione, & aduerbio, pariter, & pronomine id, ut supra comprobaui
late, & ita uolunt Nauar.in Manua.c.23.sub nume.
110.uer.noto septimo, Maiol.de irreg.li.5.c.45.sub
nu.5. Mascard.de probat.conclu.1306.col. antepe.
& penu. Nauar.cons.24.de simon. Et hæc conclusio
habet conformitatem cum iure communi, quo iudi
catur simoniaca promissio, uel datio pro habenda
præsentatione beneficij, Rocch. de Cur.de Iur.pat.
in uerbo, & utile, in 3.quæstione nu.9.cum seq. Redoan.de simon.par.3.c.14.nu.1. Abb. Fel.& alij oēs
in c.ueniens de testibus, Ab. & alij in c. quanto de
190 iud. Præsentatio † enim est præparamentum institutionis, & sic iuris spiritualis, & ideo reputatur originaliter dependere a iure spirituali mero, Fel.in d.c.
191 quanto, & esse ius † annexum spirituali, Abb.in cap.
præterea, el 1.1.not.de transf. Archid.in c.piæ mentis 16.q.7. Feder.de sen.cons.65. Abb.cons. 76.li.2.
Bald.cons.1.lib.3. Dec.cons.137. & cōmuniter alij
in d.c.quanto de iud.& omnis pactio in spiritualib.
& annexis reprobatur tanquam simoniaca, Abba.
* communiter * receptus in c.ex insinuatione, & c.de
iure, de Iur.patr.

Primo intellige hanc conclusionem procedere ēt
in his præsentationibus, quæ emanauerunt hac cōditione ante publicationem huius Constitutionis,
quia dicit ante hac c.Cappellanus, & ibi Abb. in 2.
not.de ferijs c.ex tua de fil.presbyt.& plura adduxi ad hoc propositum supra. Et quia dicit, contigerit, aut contingat id fieri, & sic pręteritum, & futurū
tempus includitur, Corn.cons.261, lib.4. Ale. cons.
74.li.1.& nullum cadit dubium, cum uerba sint expressa l.continuus §.cum ita, ff.de uerb.oblig.

Secundo intellige hanc conclusionem uendicare
sibi locum etiam, si Patroni fuerint laici, ut dicitur
expresse in tex.ibi, si a Patrono etiam laico, & sic
comprehenditur, non solum Ecclesiasticus, sed etiā
laicus, & ratio est, quia eadem ratio uiget in utroq;
ne tam graue scelus perpetretur. Abb.in cap.si quis
* simoniacæ de simon. Innoc.in c.quoties eo.tit. Et *
receptum est in prohibitis ratione publicæ utilitatis & ratione peccati omnes comprehendi, & Ecclesiasticos, & laicos, Doct.in ca.nouit.de iud. Amplia etiam si sint constituti in quacunque dignitate, ut dixi supra.

Tertio intellige, ut sub hac conclusione comprehendantur habentes ius præsentandi, quamuis non
sint patroni, & sic non dotauerint Ecclesiam, construxerint, & fundauerint, ut quia id ius præsentan-
192 di habent † ex priuilegio c. Adrianus, & c.in synodo
dist.63. Paul.de Cittad.de iur.patr.in 3.par. caus.6.
ut si isti præsentent cum dicta condirione committant confidentiam: Vel quia habent ius præsentandi, cum uacauerit illud, vel aliud beneficium, ex mādato speciali dato ad hoc a patronis, ut multoties
solet fieri, ut si isti p̄curatores pręsentent, cum ista
conditione committant confidentiam, quamuis nō
sint patroni, ut colligitur ex illis uerbis, uel alteri p̄-
sentatori;

ſentatori,& hoc caſu viget eadem ratio, Ideo idem
ius merito ſtatuitur, l.illud, ff.de l. Aquil.le. a Titio,
ff.de uerb.oblig.& neceſſarium fuit huiuſmodi ver
ba ponere ad includendum omnes caſus,& tollen-
das omnes,& ſingulas fraudes, vt ſit confidentia nó
ſolum, ſi ita paciſcatur per patronum, ſed etiam per
quemcumque alium præſentatorem habentem hu
iuſmodi facultatem.

Et quod firmauimus de procuratore habente fa
cultatem præſentandi, vt ſi præſentet cum dicta có
ditione dimittédi beneficium illud pro arbitrio ip-
ſius, uel patroni, aut alterius ſit confidentia, aduer-
tendum, quod tali caſu, ſi patronus hoc non dedit in
mandatis,& id ignorat non incidit in pœnas aduer-
ſus confidentiarios inflictas per hanc conſtitutio-
193 nem,& moueor, † quia procurator non obligat do-
minum ad aliquod illicitum, vel ad pœnam l.ſi pro
curator, ff.de cond.indeb. vbi Bar.& alij omnes Ab
ba.in c.1. vt lit.non conteſt.col.9.& ibi late Fel, nu.
8.Gl.in c.dilecto, de præb.& ibi Imol. Bal.in l.1.p
illum tex. C.de cond.ob turp.cauſ. Roma. conſ.69.
Anchar.conſ.360.Lap.alleg.127.col.4.Gemi.in c.
eum qui, circa finem de præb.lib.6.Card.Pariſ.con-
ſi.100.nu.7.uol.3.Imol.in c.ſedes col.4.de reſcri.&
col.5.& in terminis noſtris uidetur doctrina, Abb.
in c.bonæ lo.2.col.4.de poſtul.præl.Dominum non
teneri de pactis ſimoniacis geſtis per procuratoré,
& plures illationes,& comprobationes ad hanc cō-
cluſionem habes ex Felin.dicto c.1.tota col.6.& 7.
ut lit.non conteſt.

Declara tamen primo non procedere, ſi apparet
194 Dominum id mádaſſe, nam hoc † caſu ipſe commit-
* teret confidentiam Doct.* communiter in l.non ſo
lum §, mandato, ff.de iniur.Bal.in l.cum mádati, C.
mandat, Cæpoll.conſ.30.Boſſ.in prax.tit.de máda.
ad homic.Plaz.li.1.delict.cap.15.Ang.de maleſ.in
uerb.& Sempronium mandatorem late Clar.lib.5.
recep.ſent.§.ult.q.89.& hoc nullum habet dubiũ,
* nam* communiter dd.concordant. Et quia manda-
195 tum † regulariter non præſumitur, Bal.in l.1.de reb.
Eccleſ.non alien.Rebuff.in tract.nominat.q.113.
num.118.Doct.in l.ſciendum, ff.de uerb.obli. Ma-
ſcard.de probat.concl.104.nu.8.& maxime ad pa-
trandum delictum, Gl.in c.cum ad ſedem de reſtit.
ſpol.Bal.conſ.383.col.ult.lib.5.Anan.conſ.59.Frá.
196 de March.q.423.nu.12.par.2.Ideo eſſet † proban-
dum, vel per inſtrumentum procuratorium, Specu.
in tit.de procurat.§.4.Bar.& alij in l.1.C.eo.titu.de
197 procur.Boer.deciſ.242.Anch.conſ.41.uel † per litte
ras ipſius mandantis, Inno.in c.inter dilectos de fi-
de inſtr.Boer.deciſ.154.nu.6.Franc.de March. de-
ciſ.511.num.4.p.1.Bal.in l.1.C.de procur. aut eius
confeſſione, Roman.conſ.63.Fel.in ca. cum in iure
num.14.de off.deleg.deciſ. Tholoſ.566.in fine, aut
per teſtes, Gl.in l.maritus,& ibi Bar.Bal. Sali. Fulg.
C.de procurat.Bart.& alij in l. non ſolum §. alieno
* ff.eo.tit.Ang.conſ.192.col.1.de communi, * Iaſ.in
l.1.C.de procu.Boer.deciſ.281.Et ſi fuerit probatũ
198 fuiſſe, datum † mandatum præſumitur durare, l. ſi ue
ro non remunerandi §. ſi mandauero, ff.mand.l.uni
ca §.1.C.de ſatiſdan.l.ſi procurator, §.ult.ff.de pro-
cura.reuocatio enim, quæ eſt uoluntatis mutatio nó
præſumitur, Corn.conſ.155.nu.3.li.2.Dec.cóſ.190.
nu.6.& 8.Rot.deciſ.3.in princ.de do.& contu.late
Maſcar.de prob. concl. 1013.col.1.2.& 3.

Declara ſecundo non procedere, ſi ex poſt facto
tacite, uel expreſſe ratum habuiſſet, quod fecit pro
curator illicite, nam tunc obligatur ad pœnam ex fa
cto procuratoris, Lap.alleg.127.Gem.in c.eum qui,
de ſent.excom.lib.6.Mil.in uer.procurator, cũ alijs
adductis per Fel.in c.1.nu.12, ut lit.non conteſt. &
* eſt *communis opinio Doctorum.

Declara tertio non procedere, quoties procura-
199 tor illud pactum feciſſet præſente domino, ná tunc
dominum † obligari ad pœnam, ſcribunt Guliel. de
Zuz.in l.licet C.de procur.Rom.conſ.289. cũ alijs,
ut per Felin.d.c.1.nu.25.

Quarto intellige procedere, quomodocumque va
cet beneficium, ſiue per renũciationem ſiue p mor-
tem, aut alias, quia hoc ſuadent verba generalia po
ſita hic, Bald.in l.in fraudem, ff.de milit. teſt. & ra-
tiones adduxi ſupra.

Quinto intellige procedere in quocumque pſen-
tato tam priuato, quam etiam conſtituto in dignita
te, cum dignitas non excuſet a delicto, imo aggra-
uet, ut ſupra deduxi

Sexto intellige, ſiue huiuſmodi conditio fuerit,
ut dimittatur ſimpliciter beneficium ad arbitrium
ipſius coram ordinario, aut alio, ſiue reſignetur in
fauorem, aut alias, quia ita probat illud uerbum ge-
nerale poſitũ in hoc §.diſponatur §.diſponat.auth.
de nuptijs, Card.Pariſ.conſ.33.num.57.& 62.uolu.
3.& omnibus caſibus ſupradictis uiget eadem rõ,
ut rurſus præſentent ipſi patroni perſonam magis
dilectam ratione ſanguinis, uel amicitiæ, quam tũc
200 forſan præſentare non poterant ob ætatem, aut ali-
quam † irregularitatem, Rocch.de Curt.de iur.patr.
uer.honorificum q.3, Cou.c.36.pract.q.nu.9. cum
alijs, quæ adduxi de reſig.beneſ.li.2.q.4.col.2.& 3.

Septimo ſiue huiuſmodi conditio tacita, uel ex-
preſſa fuerit, quòd præſentatus diſponet de illo be-
neficio ad arbitrium ipſius patroni, ſiue alterius, ut
probant illa uerba pro arbitrio,&c. vel alterius, ea-
dem uiget ratio vtroque caſu, ergo idem ius l.illud
ff.ad l.Aquil.& ut tollatur omnis materia fraudádi.

Declara dictas concluſiones procedere præcedẽ
te conditione tacita, uel expreſſa, vt dicitur ibi ea có
ditione tacita, vel expreſſa, quę uerba ſupra declara
uimus,& tradidimus rationem, quæ militat etiam
hoc caſu. Ideo,&c.

Secunda concluſio committi confidentiam, ſi Pa
tronus Eccleſiaſticus,& laicus, aut alter præſentans
aliquem ad beneficium quocumque modo vacans
conditione tacita, vel expreſſa, vt fructus, uel pars
ad utilitatem,& libitum ipſius, aut alterius relinquã
tur, ac remittantur, vt probatur ex uerbis poſitis in
uerſ.ſiue ut de, in hoc §.itidem ſi, quæ uerba cenſen
tur repetita,& continuata in præſentante,& pręſen
tato ut colligitur ex dictione,& aduerbio pariter,&
pronomine id, ut ſupra comprobaui late, & hãc có
cluſionem firmat Naua.in Man.ca.23.ſub nu.110.
uerſ.noto ſeptimo, Maiol.de irreg.li.5.c.45.ſub n.
5.Maſcard.de proba.concluſ.1305.num.25.cum ſe
quen.Nauar.conſ.10.& 24.de ſim. Et viget hoc ca
ſu eadem ratio in præſentante, quæ uiget in confe-
rente, cum ex præſentatione habeatur aliquale ius,
& ſit principium inſtitutionis,& ſic præparamentũ
ad habendum beneficium, c.quod autem, in uer.in
choatum de iur.patr.ergo idem ius ſtatuendũ eſt.

Et hęc concluſio eſt etiam conformis iuri com-
muni, nam pręſentatio quatenus eſt annexa ſpiritua
litati eſt ius ſpirituale, Abb.in c.quanto col.1. de iu
di.late Lamb.in 2.ar.1.q.princ.1.p.lib.2.& ideo p
ea promittere fructus eſt confidentia iuxta ea, quæ
dicunt

dicunt Abb.& Fel.in ca.ueniens primo de teſtibus pluries id.uult Redoa.de ſim.p.3.ca. 13. col.ult.nume.25.cum ſequen.& eadem par.c.14.col.1. & 2.& * eſt *communis opinio doct.fructus enim debentur duntaxat beneficiato,& promittere eius ſolutionẽ alteri pro collatione eſt ſimonia,dd.in cap.primo,ut Eccleſia benef.Redoan.de ſimon.cap.8. nume.7.& * 8.& alij *omnes.Et hoc expreſſe ſtatuit ſacrum Cõcil.Triden.cap.9.ſeſſ.25.de reform.in §.patroni autem beneficiorum cuiuſcumſque ordinis,& dignitatis, etiam ſi Communitates, Vniuerſitates, Collegia quæcunque clericorum,vel laicorum exiſtant, in perceptione fructuum,prouentuum, obuentionũ quorumcunque beneficiorum, etiam ſi uere de iure patronatus ipſorum ex fundatione,& dotatione eſſent,nullatenus nullaue cauſa,vel occaſione ſe ingerant,ſed illos libere Rectori,vel Beneficiato nõ obſtante etiam quacunque conſuetudine, diſtribuendos dimittant. Nec dictum iuſpatronatus uenditionis,aut alio quocunque titulo in alios contra canonicas ſanctiones trãsferre præſumant,ſi ſecus fecerint excommunicationis,& interdicti poenis ſubijciantur,& dicto iure patronatus ipſo iure priuati ſint.

Patronus autem poteſt ex fructibus duntaxat ha-
601 bere alimenta,quoties vergit ad extremam inopiã, Gl.in c.quicũque.§.ult.25.q.2.Bertach. de Epiſc.3. lib.in 2.p.in fine q.27.Paul.de Cittad.de iur.patr.in 6.par.1.quæſt.in 4.art.Rocch.de Curt.in eo. tract. in uerbo,& utile,late Lambert.in 3.lib.3. qu. princ. art.2.col.2.& art.ſequ.3.& 4.ad exemplum Patroni ex bonis liberti,l.ſi quis a liberis §.parentes, ff. de agn.liber.ergo prohibita conditio tacita,vel expreſſa de fructibus in præſentatione.

Et hanc concluſionẽ primo intellige, ſiue cõditio fuerit de oĩbus, fructib.ſiue de parte,ut probant illa verba *fructus illius, vel partem*,nam utroque caſu viget eadem ratio,& committitur ſimonia, Glo. in §.qui gallinarum.uerbo qui lucrandi animo,Inſt. de rer.diuiſ.Clar.§.furtum uerſ.pariter, & hoc nullum habet dubiũ cũ exprimatur,& ſeruetur in praxi.

Secundo intellige,ſiue pręſentãs percipiat huiuſmodi fructus de manu præſentantis aut alterius,ſiue auctoritate propria,ut illud uerbum relinquat oſtẽdit,quia in omnibus caſibus eadem uiget rõ, cum inſpiciatur origo,quę fuit mala l.3.C.ad maced.

Tertio intellige hanc concluſionem procedere ſiue fructus illi cedant ad utilitatem ipſius pręſentãtis,ſiue ad utilitatem alterius, domini cõſanguinei amici,& familiaris,aut cuiuſcunque, ut probant illa uerba aut alterius,nam uiget eadem ratio.

Quarto intellige,ſiue præſentans percipiat huiuſmodi fructus per ſe,ſiue per alium,ut exprimitur, & eſt ratio,quia qui per alium facit per ſe ipſum facere uidetur.

Quinto intellige etiam in præſentatione quæ ita emanauit ante bullam,vt probatur ex uerbo contingerit,& dixi ſupra,& comprobaui.

Declara tamen has concluſiones procedere conditione tacita,vel expreſſa præcedente, ut ſupra ample dictum eſt.

Tertia concluſio,committi confidentiam, ſi patronus,aut alter præſentauerit aliquem ad benefi-
602 cium vacans ea conditione tacita,uel expreſſa, ut pręſentatus perſoluat penſionem ei,aut alteri,&c. ut probatur in eodem §.item,in uerſ.ſeu,qui uerſ. uidet & de his beneficijs loqui,ut oſtendũt, Dictio,& aduerbium pariter,& pronomen id,vt ſupra late probaui,nam materia eſt talis conʃimata,& connexa,& eadem ratio quę uiget in d.uerſ. uiget,in hoc verſ. & pariter ſi a patrono,unde idem ius debet ſtatui & hæc concluſio uidetur de mente Maiol.de irreg. lib.5.ca.45.ſub num.5.Maſca.de prob.concl.1306. col.pe.Nauar.conſ.24.de ſimon.

Et hæc concluſio eſt etiam cõformis iuri communi nam cum penſio non poſſit reſeruari niſi a Papa * ut ſupra ex *communi deduxi,ergo ſequitur, quod omne pactum,ſeu conditio de ſoluenda penſione abſque beneplacito Sedis Apoſtol. eſt ſimoniaca, Gig.de penſ.q.34.Redoan.de ſim.p.3. ca.11. col.1. 2.& 3.& communiter alij,ut ſupra dixi. Et ſi eſt ſimonia,ut ſupra proxime probaui ſoluere fructus pro præſentatione,ita,& ſolutio penſionis, quæ quando non adeſt auctoritas Papę dicitur ſolutio fructus nam ſoluitur ex fructibus, ut dixi de reſignatio. benef.lib.6.

Sequitur igitur omnem conditionem de ſoluẽda penſione abſque auctoritate Papæ inter patronum præſentantem, & præſentatum eſſe confidentialẽ, ut uerba,& ratio huius conſtitutionis expreſſe,& in indiuiduo,ac punctualiter probant.

Et hanc concluſionem primo intellige,ſiue penſio fuerit in magna quantitate,ſiue alias:Primo quia Conſtitutio hæc loquitur generaliter,ergo generaliter eſt intelligenda l.1.§.& generaliter ff.de legat. præſtand. Secundo, quia eadem uiget ratio,nam vtroque caſu origo eſt illicita,Gl.Abb.& alij in c.cũ pridem de pact. Tertio,quia qua ratione promiſſio omnium fructuum,vel partis pro præſentatione eſt confidentia,ut ſupra dictum eſt,ita & promiſſio pẽſionis magnæ quantitatis, vel alias eſt confidentia, quia adeſt eadem ratio.

Secundo intellige,ſiue huiuſmodi pensio ſit ſoluendi patrono præſentanti,siue alijs,nam utroque caſu committitur confidentia,ut dicitur ibi ſeu penſionem illi uel illis,&c.& utroque caſu uiget ead.rõ.

Tertio intellige siue iuſſerit,& significauerit ſoluendam hanc penſionem Patronus præſentãs, ſiue alius ut procurator,conſanguineus familiaris,& amicus,& uerba poſita in dicto uerſ.ſeu penſionem,probat expreſſe,& uiget eadem ratio.

Quarto intellige ſiue pręſentatus ſoluerit illã penſionem per ſe,ſiue per alium, uel præſentans illam receperit per ſe,uel per alium,nã oĩbus his caſib. cõmittitur confidentia,ut probãt illa uerba p ſe,p aſ um facere uidetur.

liũ& c.& eſt ratio,quia qui per alium facit, per ſe ip

Quinto intellige hanc concluſionem procedere ſiue interceſſerit ſcriptura,vel verba,ut dicitur ibi ſcripto,aut uerbo,& diximus ſupra eandem eſſe rationem ee pluribus.

Sexto intellige,ſiue conditio fuerit expreſſa, ſiue tacita inter pręſentatum, & præſentantem, nam utroque caſu committitur confidentia ut probatur illis uerbis ea conditione tacita,vel expreſſa & ſupra tradidimus rationem.

Limita primo has concluſiones procedere,dummodo præcedat huiuſmodi conditio tacita vel expreſſa,ut ſupra late deduxi,nã cũ hoc pręſuppoſito loquitur præſens conſtitutio,Ideo in primis erit verificandum,Doc.in l.quicumque C.de ſeru.fugi.

Limita ſecundo non procedere has conluſiones quoties fuiſſet penſio reſeruata auctoritate Papæ, nam tunc nulla committeretur confidentia cum Papæ ſcientia tollat omne vitium, Caſſad. deciſ.5.de conſt.

const.& decis.2.de sim.& late comprobaui de resig.
benef.lib.6.& in his terminis loquuntur Maiol. Ma
scard.locis citatis.
Limita tertio non procedere, quoties conditio
fuisset iuxta ius commune in casu quando uergeret
ad extremam inopiam ex his, quæ dicit Fel.in c.ad
audientiam 2.de rescript.& quam quantitatem tali
casu possit habere Patronus, quando dicatur uerge-
re ad extremam inopiam,& similia pertinentia ad
hanc materiam ponit Lamber.de iure patr.in 3.qu.
princ.3.lib.per omnes art.
Dubium est quid si aliquis rogauit enixe patro-
num, ut illum præsentaret generaliter promittendo
futurum gratum,&c. an committatur confidentia?
vera sententia est negatiua, quam supra firmaui in
3.c.ex his, quę scribit Nauar.in comment.de dat. &
promiss.pro gratia, vel iust.in 11.not.nu.22.& uide
tur firmare, Gam.in extrau.Iulii 2.nu.116.dú scri-
bit preces non esse sim.& non includi sub illa extra-
uag.c.quicquid inuisibilis 1.q.1.
Quid autem si quis petit a Patrono præsentatio-
nem ad dignitatem vacantem, & pertinentem ad
eius pręsentationem offerendo se relictorum unum
beneficium simplex? respondit Nauarr.consi.23.de
203 sim.†esse simoniam, quia adest pactum, & uide rõ
nes, quia possunt applicari ad plures casus.
Et quid si patroni præsentant Capellanum ad Ec
clesiam parochialem cum duabus conditionibus, P.
204 quod †teneatur salicare porticum, Secunda quod te
neatur habere duos Cappellanos, scilicet T.& Me-
uium, inter quos vnus erat filius patroni, Rot. in u-
* na Bononie.* resoluit esse simoniam, quia expressio
erat facta alio modo quam inesset de iure, teste A-
chil.de Grass.decis.343.impressa, Dec.in c.significa
sti nu.17.de elect.& cons.118.col.ult. Et non ab re
erit hac sumpta occasione, aliqua ponere de ꝓbatio
ne beneficiorum iurispatronatus, cum frequenter de
hoc dubitetur,& plures sint lites, ac dubia, & sæpe
sępius contingat de hoc unusquisque interrogari: In
primis igitur suppono probationē iurispatronatus
205 secundum plures censeri †difficilem, Arch.in c.unico
de iur.patronat. libr.6. Paul. de Cittad. in tracta.
iurispatr.p.6.q.17.nu.27.Bursat.cons.324. nume.1.
uol.4.quamuis quandoque possit probari plene, &
concludenter, scilicet per fundationem, constructio
nem, dotationem,& similia, ut late per Lambert.de
iur.patr.2.par.2.lib.4.quæst.princ.art.4.& lib.1.qu.
2.per totum.
* Et receptum* est de iure communi iuspatronatus
206 probari †probatione præsumptiua, Bald.in Authē.
quas actiones ad finem, C.de sacr.sanc.Eccl. cũ alijs
ut per Mascar.d.concl.916.nu.2.
207 Et ideo de iure communi probatur, Primo† anti-
quissima possessione, quæ loco tituli habetur, Bal.in
l.cum semper, C.de reiuend. Dec.consi.126.num.3.
Cassad.decis.-.num.4.de iur.patro. Rol.a Vall. late
cons.3.lib.1.Cæphal.cons.26.num.28.uol.1. Cot.
decis.330.Ber.cons.6.uol.1.Menoch.cons.30.num.
14.125.uolu.1.latissime Ioseph.Ludou.conclus.42.
Secundo probatur fama, Dec.cosi.126.num.3. Bar-
* bat.cons.41.in princ.lib.1.&* communiter alii, ut p
Masc.d.conclus.956.nu.19.quoties sumus in antiq.
Put.decis.141.lib.1.Crau.cons.222.nume.2. Tertio
208 scripturis,†& instrumentis antiquis, in quibus sit mē
tio de iure patronatus, Crauett.cons.222.nume.2.&
cons.228.num.17.Burs.cons.324.nume.9.uolum.4.
Card.Alban.consi.6.nume.21.& cons.84.numer.5.

Quarto litteris antiquis in lapide, uel marmore inci
sis, Bal.cons.310.lib.5.& cons.445.lib.4. Mas.in ru-
br.de prob.num.111.Imol.consi.60.Dec.cons.135.
Quinto præsentatione effectuata, scilicet sequuta in
209 stitutione, cum in beneficialib.attendatur† vltimus
status Abb.cons.55.lib.1.Oldrad.cons.312.in fine,
Feder.de Sen.quæst.334.in 2.dubio Corn.cons.47.
lib.3.Cald.cons.2.de iur.patr.Put.decis.193.lib.2.&
decis.242.eod.libr.Cot.decis.184.in manuscr. Dec.
consi.117.col.2.& cons.124.in princ.& 126.nume.
210 3.Sexto probatur uerbis enunciatiuis Episcopi asse
rentis adesse iuspatronatus, Card.Paris.cons.33.nu.
7.uol.1.& cons.15.numer.27.& cons.17.nume.14.
uol.4.Craue.cons.157.num.3.& 16.& plures refert
Couar.lib.pract.q.c.21.num.2.& faciunt quę scribit
Caputaq.decis.133.p.2.ac alijs modis, ut colligitur
per Doct.supra citatos,& pręcipue per Lambe.Ma
scar.& alios recentiores.
Hodie autem probatio iurispatronatus debet es-
se secundum formam traditam per sacrum Conc.
Trid.cap.9.incip.sicuti legitima, sess.25.de reform.
nam hoc est ius nouissimum,& per illud derogatur
* alijs iuribus.& ita ab omnibus est usu* receptum, &
* seruatur in* praxi,& ratio finalis Concilii colligitur
ex principio sicuti legitima patronorũ iura tollere
piasque fidelium uoluntates in eorum institutione
uiolare ęquum non est, sic etiam, vt hoc colore bene
ficia Ecclesiastica in seruitute, quod a multis impru-
denter fit, redigantur, non est permittendum.
Ex illo ad maiorem declarationem pręsentis ma
teriæ elicio duo capita, Quorum primum erit in iu-
repatronatus priuatorum. Secundum uero in iurepa
tronatus Dominorum Ciuitatum, Castrorũ,& Op-
pidorum,& Vniuersitatum.
Deuenio ad primum caput circa probationem iu
rispatronatus personæ priuatę,& prima erit conclu-
211 sio, titulum† iurispatronatus, primo modo esse probã
dũ ex fundatione, uel dotatione, ut patet ibi. Vt igi-
tur debita in oĩbus rõ obseruetur, decernit Sãcta Sy
nod.ut titulus iurispatronatus sit ex fundatione, vel
dotatione,&c.nam ex fundatione, & dotatione ac-
quiritur iuspatronatus ca.filijs 16.quæst.7.cap.3.de
iurepatr.Gl.in cap.piæ mentis 16.quæst.7. Innoc.in
rubr.de iurepatr.in uers.acquiritur, Abb.cons.54.li.
* 1.Anan.cons.24.dd.* omnes in c.nobis de iurepatr.
late Lambert.in tract.iurispatr.lib.1.p.1.quęst.2.&
* libr.2.par.2.quæst.10.ar.5.& alij* omnes supra alle
gati, Ergo efficaci ratione statuit, Conc.vt probetur
titulus ex fundatione uel dotatione,& sufficit ad o
stendendum huiusmodi titulum deducere alterutrũ
scilicet uel fundationem, uel dotationem, ut osten-
212 dit dictio, vel† quę ponitur in medio, cuius natura est
aduersari, vt sufficiat alteram partem uerificari, l.si
hæredi plures, ff.de cond.inst. Corn.consil.237.col.
4.uers.itaque uerba uol.4.nam hic non ponitur in-
213 ter genus,& spẽm, quo† casu resolueret in copulatiuã
,l.quintus §.plane, ff.de aur.& arg.leg. l. ille aut ille
ff.de leg.3.Bald.consil.37.num.9.libr.5.Alex. in l.1.
num.8.ff.de iurisd.omn.iud.
Sed poterat fieri dubium, quomodo sit proban-
dus huiusmodi titulus ex fundatione requisit' a Cõ
cil.in iurepatro.priuatę personæ? Respondet Conc.
d.cap.9.his uerbis, *qui ex authentico documento, &
aliis iure requisitis ostendatur*,&c.authentica docu-
214 menta, ut sunt instrumenta, quorum probatio† di-
citur authentica,& manifesta, Alc.tract. præsumpt.
reg.3.præsumpt.13.nu.8.Natt.cons.145.n.1.ac cui
dens

dens,Soc.sen. consi.2.num.2.uol.3.Soc.iun.cons.1.
215 nu.49.uol.4.& appellatur† probatio probata, Grat.
cons.76.num.9.lib.2.Cu.iun.cons.64.num.4.Dec.
cons.423.nu.10.Card.Paris.cons.54.num.3.& cosi.
103.nume.63.uol.1.Iaso.cons.224. lib.1.Roland.a
Val.cons.40.num.8.lib.2.Gram.decis.103. num.1.
Neuiz.cons.82.numer.2.quę vel debent recognosci
saltem per exhibitionem aliorum instrumentorum
216 eiusdem† Notarii,ut fuit decisum* in Rota,teste Pu
* te.decis.9.& 13.de fid.instr.in manuscr.Corn. cons,
14.col.1.lib.4.vel constare,quod reperiantur in lo-
cis authenticis,uelut in Archiuio publico,Bal.in au-
th.quas actiones num.17.C.de sacros.sanct.Eccles.
Dec.cons.36.col.2.num.3.& cons.42.col.2. num.2.
Ferret.consi.149.num.1.Alex.consi.101.libr.2.Af-
flict.decis.251.num.6.aut in actis iudicialibus, Bar.
in l.chirographis,ff.de administr.tut.& in l.eos §.su
per his num.1.de appel.Inn.in c.cum olim nume.5.
de cens.& in cap.quoniam nume.4.de proba.Gem.
consi.38.num.2.Rui.cons.64.num.4.uol. 4. Rot.de
cis.2.de fid.instrum.antiq.Fel.in c.cum iure col.3.de
off.deleg. Card.Paris.in ca.quoniam contra col.57.
* Dec.nu.233.de prob.& alii* omnes.
217 Quod instrumentum debet† habere sua requisita
nam illis deficientibus nō diceret authenticū, Abb.
Butr.Fel.& alii omnes in ca.cum P.Tabellio de fid.
instrum.Rui.consi.11.uol.3.Card.Paris.cons.27.&
consi.28.uol.2.

Et alias in hac materia fui interrogatus de instru
mento non signato solito Notarij sigillo? Et respon
218 di non probare fundationem† ex dicto, Ancha.cōs.
432.Corn.cons.226.uolu.3.Card.Paris.d. consi.27.
n.6.uol.2.Inn.in c.1.& 2.de fid.instr.Dec.in c.si scri
pturam num.37.de fid.instr.ubi hoc firmant expres
se,Iacob.Nouell.reg.11.Et alias etiam in hac ma-
teria fui interrogatus,quid de instrumento antiquo
defectiuo in quibusdam non de substantia actus ge
stis an probaret dotationem? respondi affirmatiue
219 †ob diuturnum cursum temporis ex his quæ scribūt
Bald.cons.400.super 1.puncto col.2.nume.5.lib.4.
Bar.in l.qui per aliena.ff.de acqu.her.Fel. in cap. si
cut num.33.de re iudic.late Menoch. cons. 38. per
totum,ubi comprobat ex pluribus uol.1. Crauet,de
antiqu.tempo.par.1.sect.8.num.17.& part.3.sect.
uidimus num.39.

Et hesterna die contigit dubitare,quid de instru
220 mento inserto in priuilegio Principis† an probaret?
plura fuerunt allegata,& in primis considerandum,
an fuerit insertum de cōsensu partis,aut auctoritate
iudicis,nam tali casu probare scribunt,Imo.in c.cū
in iure de off.deleg.Alex.cons.6.col.2.num.8.lib.4.
Nat.cons.143.num.3.lib.1.Crau.late de antiq. tēp.
p.1.sect.8.num.19.ubi dicit eo magis, si in antiquis
& hoc nullum haberet dubium,si priuilegium fuis-
set concessum a Papa,Card.Episcopo, & alio habē
te facultatem id de nouo inducere,& disponere,Gl.
in c.Romanorum dist.19.Boer.decis.247.nume.3.
cum alijs adductis per Mascar.de proba.concl.923.
nu.9.Curt.in l.admonendi nu.53.ff.de iur.iur.

Et non omittam,quod non fuit annis elapsis di-
sputatum Consentiæ in Curia Archiepiscopali in-
strumentum authenticum faciebat mentionem sim
pliciter de alio instrumento dotationis,& fundatio
nis Ecclesiæ Sancti Io.Baptistæ per Nicolaum &c.
dubitabatur an producto prędicto instrumento,
in quo fit talis mentio constet per authenticum
documentum de iurepatronatus illius ex fun-
datione,& dotatione? pro negatiua afferebatur re-
* cepta* conclusio per dd.instrumentum faciens men
221 tionem de alio† non probare authe.si quis in aliquo
documento,C.de eden.ubi omnes dd.Cassan.cons.
63.num.19.cum seq.Bell.consi.35.num.3. Foller.in
tract.cens.in uer.tenoris num.12.ego autem cum es
sem scholaris exercitationis causa contrarium defen
di,quę opinio etiam nunc placet; Et primo,ut leuia
omittam,quia illa relatio cōtinebat rem certam, sci-
222 licet dotationem Nicolai pro illa ecclesia,† unde p-
bare tunc scribit Dec.quem alii sequuntur in d.au-
then.si quis in aliquo col.6.Grat.cons. 123.nu. 14.
uol.2.Cępoll.cons.38.num.12.Goza.cons.57.nu.8.
* Boer.decis.281.num.5.ubi attestatur de* communi
Bald.in l.1.C.de Episcopis,& Cler.Soci.Sent. cons.
266.nu.1.vol.2.Secundo, quia Notarius attestaba-
tur a se fuisse confectum illud instrumentum funda
tionis,& dotationis,& tunc probare volunt, Ange.
in l.si donatio,C.de don.Dec.cons.505. superiorib.
* diebus col.3.in princ.nu.2.& est communis* opinio
teste Grat.d.consi.num.18.& idem esset si dixisset
vidisse,& legisse illud absque aliquo vitio,uel rasu-
ra,Spec.in tit.de instr.edit.§.restat prope fi.Aret.in
stit.de legit.agnat.tut.in fine.Tertio faciebam ma-
gnum fundamentum super antiquitate, nam exce-
223 debat hominum memoriam, in quibus† semiplena
sufficit,Inn.in c.ueniens de uerb.signif.Bal. in ca.cū
224 olim de cens.Antiquum enim potest probari per †
coniecturas indicia,& pręsumptiones,Bal.late cons.
41.num.2.uol.1.Anch.consi.310.num.2.Alex. cōs.
90.num.8.lib.6.Ias.cons.128.nu.1.uol.1.cum aliis,
ut per Card.Paris.cons.104.n.41.& seq.uol.1.& est
* cōis* opinio,ut patet ex adductis per Masc.de prob.
225 concl.107.col.1.Et per† uerba enūciatiua,Ias.cons.
56.n.1.li.2.& cōs.128.n.1.li.1.Dec.cons.146.n.14.
Alex.cons.74.lib.3,cū aliis,ut per Paris.d.cons.104.
nu.47.Butr.in c.cum dilectus de success.ab intest.&
226 per† famam.Alex.cons.4.num.11.lib.2. Rom.cons.
227 109.& antiquum† intelligitur post centum annos,A
lex.cons.58.lib.4.Affl.decis.267.Curt.iun.cons.90.
Dec.cons.13.& 42.& dicam latius infra.

Preterea dubitatur de exemplo instrumenti sum
pto ab eodem Notario cum solemnitatibus requisi
228 tis,† an probet fundationem,vel dotationem? affir-
matiue uidetur respondendum,Rot.decis.1.de fid.
instrum.in nou.Abb.num.5.Fel.nu.1.in cap.Alberi
cum post.Inn.de testibus Alex.in auth.si quis in ali
* quo num.5.C.de eden.vbi testatur* de communi,&
Dec.num.15.Bellam.decis.15.& decis.58. Card.Za
barel.cons.62.in 3.dub.& ratio est,quia dicitur vni
cum instrumentum,l.unum,ff.de testa.& ibi Bal.&
Imol.Fel.in c.ult.nu.4.de fid.instr.
229 Et authentica documenta † in hac materia no-
stra dicentur priuilegia concessa in limine fundatio
nis,uel tempore dotationis exprimentia fundationē
uel dotationem cum cōcessione iurispatronatus dd.
* *communiter in cle.1.de proba.in c.super quibusdā
de uerb.signif.latissime multa cumulat Card. Paris.
cons.14.nume.1.cum seq.& cons.27.nu.1.& 13.cū
alij multis uol.1.& cons.22.num.7.uol.4.facit text.
in c.accepimus c.contingit,ca.inter dilectos de fid.
instr.c.porro,cap.cum olim de priuil.cap. licet cau-
sam de proba.c.cum personæ de priu.in 6. Card.Pa
ris.in ca.ad audientiam col.5.& 6.de prescrip.latis-
sime Masc.de probat.concl.1227.col.1.2.& 3.cum
multis sequentibus illa.faūt uerba, *& aliis iure requi
sitis ostendatur*,uidentur intelligere de alius scriptu

ris concesſionibus,contractibus ex quibus poteſt cō
ſtare de huiuſmodi titulo ex dotatione, vel funda-
tione,uel etiam ſecundum quoſdam de probatione
230 immemorabilis,ex qua de iure communi uerus†ti-
tulus ex fundatione uel dotatione præſumitur, vt pa
tet ex allegatis, per Dec. conſi. 126. nume. 3. Bald.
in l.cum ſemper. C.de rei uendic. & in auth. quas a
ctiones circa fi. C.de ſacro.ſanct. Eccleſ.Caſſad.de-
ciſ.2.de iur.patron.& deciſ.2.de probat. Moed. de
ciſ.254.in manuſcript. maxime concurrentibus his
de quibus infra.

Dubium autem hic oritur, an ſi quis probauerit
per documenta publica dotaſſe Eccleſiam de qua
qritur,nō tamen in illis apparet ſibi reſeruaſſe iuſpa
tronatus,conſtet de ti. iuriſpatronatus ex dotatione
ut in hoc decreto Concilij requiritur.

Affirmatiue videtur reſpondendum,quia dotans
231 uidetur ſibi,& ſuis hęredib. iuſpatronatus† reſeruaſ
ſe, etiam ſi id non expreſſerit, Rot.deciſ.5.de iur.
patr.in antiq.Staph.de mod.& form.impet.§. ſequi
tur videre num.5.fol.46.Rocch.de Cur.de iur.pa-
tron.in uerſ.Eccleſiam fundauit num.9.dd.c.ſignifi
cauit de teſtibus quicquid in contrarium ſcripſerit
Paul.de Cittad.de iur.patr.cauſ.2.qu.5.nu.5.faciunt
quæ latiſſime deducit Card.Pariſ.conſ.35.colu.1.2.
cum ſequ.uol.4.

Secunda concluſio titulum iuriſpatronatus eſſe
probādum,ſecundo modo per pręſentationes mul-
tiplicatas excedentes memoriam hominum, ut pa-
tet ibi,ſiue etiam ex multiplicatis præſentationibus
per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominū
memoriam excedat aliaſue ſecundum iuris diſpoſi
232 tionem,&c. Et pręſentatio probatur† per litteras in-
ſtitutionis Epiſcopi narrātis præſentationem, Rot.
deciſ.11.de iur.patr.in nou. Rebuff. in prax.in 3.p.
ſignat.ſuper uerbo,nec non iuſpatronatus num.14.
Pauin.in tract.de poteſt.c.ſed.uac.in 2.par. quæ.ult.
Rocch.de Curt.de iur.pat.uerb. honorificum q.50.
num.52.& communiter Docto.teſte Maſcard.qui
alios citat concl.1216.num.3. Et ratio eſt,quia præ
233 ſentatio† requiritur pro ſubſtātia inſtitutionis c.illud
de iur.patr.ergo præſentatio pręſumitur,quod præ
ceſſerit inſtitutionem iuxta illud, quod ſcribit Biſi-
gnet.deciſ.1.tit.de præſum.Rot.deciſ.3.de conceſſ.
præben.in nou.Fel.in c.paſtoralis col.4.de reſcri. &
234 †ideo ſequuta inſtitutione præſumitur præſentatio fa
cta in tempore, Rot.deciſ.12.de iur.patro.in antiq.
Fel.in c.3.num.11.de probat.Lamber.de iur.patro.
lib.2.par.2.quæſt.1.princ.art.25. Et etiam probatur
præſentatio per inſtrumentum,ut voluerunt Stefa.
de Caiet.in c.ult.col.53.de elect.lib.6. Lambert.de
iur.patr.lib.2.par.2.10.quæſt.princ.art.7. & eadem
par.2.lib.2.q.2.princ.art. 12.Maſcard. de probat.d.
conclu.1216.col.1.aſſerentes debere patronos dili-
gentes, & cupidos conſeruationis iuris patronatus
fieri facere inſtrumenta publica per Notarios, & te
ſtes,tam de pręſentatione per ipſos facta, quam de
inſtitutione,nec in hoc caſu ſufficit una præſenta-
tio, ſed debent eſſe plures,nam utitur plurali nu-
mero,qui uerificatur in pluribus,Card. Pariſ. conſi.
31.num.84.uol.1.

Debent enim præſentationes eſſe multiplicatę p
antiquiſſimum temporis curſum, qui excedat me-
moriam hominum.ſed contingit dubitare, quod di
235 catur tempus antiquiſſimum? & † plures ſunt docto-
rum opiniones,quidam uoluerunt ſpatio 15.anno-
rum,Calcan.conſ.8.num.6.quidam ſpatio 30.anno
rum,Guid.Pap.ſingu.387.Affl.deciſ.13.nu.23.Gl.
in ca.1.uerſ.antiquitas de his qui feud.dar. poſſ.Ro
man.conſ.127.Alii ſpatio 40.annorum.But. in cap.
ueniens el 1.de teſtibus Iaſo.conſi.24. col.2.lib.3.A
lii ſpatio 70.annorum,Aret.conſ.36.col. ult. Quidā
alii ſpatio 90.annorum,ut fuit reſolutum in vna Bo
nonienſ. coram Moedano 19.Ianuarij 1545. teſte
Put.deciſ.209.lib.2.Multi tenuerunt arbitrio iudi-
cis remitti,Hoſt.in c.illud de præſum.Alex. conſ.4.
nu.12.& conſ.184.nu.4.lib.2. Rui. conſ.92. nu.10.
lib.4.cum aliis multis allegatis per Menoch. de ar-
bitr.iud.caſ.3.num.2.

Receptior tamen opinio ab omnibus approbata
tempus antiquiſſimum dici ſpatio centum annorū,
& maxime in materia,de quo nos loquimur, ſcilicet
in iure patronatus,in quo tractatur de probando ſer
uitutem beneficij Arch.in c.ſi plures 16.quæſt.7.A
lex.conſi.58.lib.4.Soc.Sen.conſ.88.lib.1.Curt.iun.
conſi.90.Crau.conſ.141.num.3.uol.1.Dec.con.13.
42.& 321.Caſſad.deciſ.2.de probat.Put. deciſ. 3.li.
3.cum aliis ut per Petr.Duen.conclu.299.fall.7.Cra
uet.de antiqu.temp.in princ.nu.4.Menoch.d.caſ.3.
num.6.Maſcard.de probat.concl.103.num.1.ubi di
cit illam receptiorem ſententiam,Caſſ.conſ.15.nu.
19.& conſi.54.Mant.conſi.72.nu.3.uol.1. Cæphal.
infinitos allegat ad hoc.250.nume.18. uol.2. deciſ.
Pedemon.173.nu.8.Mil.in repet.in uerbo antiquū.
Idque clariſſime hic eſprimitur,cum dicatur,qui ho
236 minum memoriam excedat,nam tempus cuius† ini-
tii memoria non extat in contrarium dicitur centū
annorum,Cin.in l.2.num.9.C.de ſeru.& aquęd.Cæ
pol.in tract.de ſeru.ruſt.præd.cap.19.in princ.Re-
buff.de decim.quæſt.19.num.94.Duen.regul. 90.in
1.fall.pręſentationes igitur per huiuſmodi tempus
antiquiſſimum centum annorum,ut praxis recepit
probant titulum fundationis,uel dotationis, nam,ex
237 diuturno temporis curſu præſumitur titulus† in be-
neficialibus,Bal.conſ.352.num.3.lib.1.Zabar.conſ.
118.Alex.conſ.6.col.2.lib.1.Hoſtien.in c.licet heli.
Abb.nu.22. Anan.nu.27.Fel.nu.10. de ſim.Fel.in c.
cū nobis col.2.de præſcr.Rui.cōſ.118.col.3.nu.8.li.
4.Soc.iun.conſi.77.n. 54.uol.1.Ber.conſ.67.nu.18.
uo.1. Ac titulus iuſtus, Bal.in c.1.§.cum aūt de cōtro
uerſia in inueſtituræ,Roland.a Vall. conſ.66. num.
48.cum ſeq.uol.2.Soc.Sen.conſ.49.nume.24.uol. 1.
Affl.deciſ.277.num.6. Tempus enim centum anno
238 rum ſatis habet uim† tituli l.hoc iure §.ductus aquæ,
ff.de aq.quot.& æſt.c.1.de pręſcr.li.6.Gl.in cap.ſu-
per quibuſdam §.præterea ſuper uerbo non extat
mem.& ibi Abb.de uerb.ſignif.Innoc.in cap.ſi di-
ligenti num.5.de pręſcr.Aret.conſ.15.nu.11.Card.
Pariſ.conſ.111.num.43.& 49.uol.1.Dec.conſ.271.
co.2.Goz.conſ.8.num.37.& eſt communis omniū
doct.ſententia. Ex quibus alias reſpondi in facti cō-
tingentia in quadam Mediolanen.titulum non fuiſ
ſe probatum a domino Paulo per præſentationes
239 40.† annorum,& poſſeſſionem quaſi præſentādi, &
ita cenſuit ſacra congreg.Concilii, namque requi-
rit tempus centum annorum, Ergo excludit hoc 40.
Inn.in c.ueniens de uerb.ſignif.Soc.Sen.conſ.89.li-
br.1.Ferret.conſi.80.num.23.Specu.de probat.§.1.
uerſ.uelit,nec obſtant uerba Concilii,quæ pondera-
bantur ex alia parte ibi,aliaſue ſecundum iuris di-
ſpoſitionem,nam hęc uerba referuntur ad alios mo
dos,quibus iuſpatronatus de iure acquiri poteſt, ut
conſtructione,ut ſupra dixi,&c.

Sed alias dubitabatur,an ſi quis deduxerit priui-
legium

legium,probet nunc iuspatronatus in congregatio-
* ne *Concilij die 5.Martij 1573.fuit resolutum ne-
40 gatiue,† quia concilium dicto capitulo reuocat pri-
uilegia concessa,quę reuocatio cū sit generalis tol-
lit ius quæsitum,Bart.cons.572.col.1.Crauet.consi.
235.num.3.& faciunt ad materiam quę scribit dec.
5.nu.3.de dilat.limita nisi priuilegium habeat ori-
ginem ex dotatione,vel fundatione,Put.decis.397.
li.5.Et illud non prætermittam,quod huiusmodi p̄
sentationes per tempus antiquissimum nō suffragā
tur,vbi constat de iniusto titulo ab initio ut fuit a-
* lias per sacram *congregationem Concilij resolutū
2.Aprilis 1573.quia in claris cessat præsumptio iux
* ta communes.* & receptas doctorum cōclusiones.
Et sic illa verba posita in dicto decreto aliasue secū
dum iuris dispositionem uidentur includere proba
tionem constructionis,ex qua fuit resolutum in Ro
* ta*in vna Malatican.iurispatron.coram Put. 26.Iu
nij 1551.teste Caputaq.decis.133.p. 2. q dicit post
241 Lambert.Ecclesiam dici constructam , † si domus,
aut fundus pro constructione assignetur,Rocch.de
Curt.tract.iurispa.in uerbo,& fundauit q.9.& alias
vt per Lambert.d.tract.

Nunc autem ex ordine deuenio ad secundum ca
put probationis iurispatronatus personæ potentis,
vniuersitatis,& communitatis,in quibus ex præsum
ptione usurpationis plenior , & exactior probatio
ad docendum verum titulum requiritur, ut patet il
lis uerbis.In his vero personis,seu communitatibus
vel vniuersitatibus, in quibus id ius plerumque ex
usurpatione potius, quæsitum præsumi solet ple-
nior,& exactior probatio ad docendum uerum ti-
tulum requiratur,&c.In his enim personis, & locis,
ut dicitur,intrat præsumptio usurpationis, magis q̄
242 dotationis,& fundationis,† Ant.de But.in c.cum di
lectus uers.2.de off.deleg.Lambert.de iur.pat.pag.
160.Ptolom.decis.86.Card.S.Cruc.decis.70.Pelle-
grin.decis.22.in recoll.manuscr.Put.decis.59.num.
1.lib.1.eoque magis in Italia,nam dicit Specu.rela-
tus a Put.decis. 205.nu.5.lib. 1.quod propter reces-
sum Curiæ omnes domini , & populi cęperunt esse
tirāni,& iura Ecclesiæ occupare,& persona talis di-
243 citur potens,scilicet Domini Castri,† vt sunt Domi
celli,Comites,Marchiones,& Duces, ac Principes,
vt de familia Columnę,Vrsinorum,Comitum , Sa-
bellorum,& similium tradunt,Put.deci.58.alias 51.
lib.1.Pellegrin.decis.5.lib.1.Ptolom.decis.86.alias
87.in manuscr.Caputaq.decis.128.p.2.qui dicit ita
* *decisum,& adest decisio Illustrissimi Card.Aldo-
brandini in causa Sabinens.beneficiorum 15. No-
uembris 1582.& alias pluries fuit resolutum in Ro-
ta,namque viget eadem ratio.Et hæc conclusio p̄
cedit etiam in Episcopatibus,qui obtinentur,& pos
* sidentur per S.R.E.Cardinales,vt fuit * resolutum
in d.Sabinen.corā Illustrissimo Aldobrandino 15.
Nouembris 1582.nam uiget eadem ratio ob absen
tiam Summorum Pontificum,& Cardinalium, dū
Auenioni morabantur . Et in uniuersitate propter
eius potentiam etiam uiget eadem ratio. Put.deci.
205.lib.1.quem uide.Procedit etiam,vt supra dictū
est,non solum in non recognoscentibus superiorē,
sed etiam in cognoscentibus,Put.decis.65.li.5. fuit
* *pluries resolutum in Rot.In his enim personis, &
locis iuspatronatus non probatur ex quinquagena-
244 ria † possessione cū pręsentationibus effectuatis iux-
ta decis.Moedan.153.in recoll.manuscr. nec etiam
quando cum immemorabili publica fama dotatio-
245 nis,& fundationis † concurrit,ut fuit * resolutum in
* d.Sabinen.coram Illustrissimo Aldobrandino,Sed
debet probari iuxta decretum hoc c.9.Conc. Trid.
quod dat formam,ut patet ex illis uerbis nec aliter,
Dec.cons.528.num.11.Ruin.consi.92.nu 25.lib.3.
246 Soc.cons.46.nu.24.lib.4.& forma data † per dicta
uerba est præcise obseruanda,l.non aliter,ff.de leg.
3.Surd.cons.143.num.43.Bald.in l.comparationes
3.opp.C.de fid.instr.Dec.consi.90.nu.6. Card.Pa-
ris.late cons.12.nu.47.& cons.15.n.23.& cons.33.
247 nu.25.uol.2.Et melius est ad † cautelam aliquid fa-
cere ex abundantia,quam omittere,Fulg. in l.ult.n.
16.C.de edict.diu.Adrian.tollen.cum nihil possit a
248 iudice,† uel ab alio remitti , Bal.in authen.iubemus
in fin.C.de iud.Dec.cons.699.nu.4.& 5. Card. Pa-
ris.cons.43.colum.ult.uolu.1.& consi. 107.nu. 82.
uolu.3.& cons.14.col.2.uol.4.Roland.a Vall.cons.
70.num.13.uolu.1.

Quod requirit Concilium, & dat pro forma est,
ut pręter immemorabilem,& reliqua necessaria p̄-
sentationes debeant esse continuatæ,& sortitę effe-
ctum non minori spatio,quam 50.annorum ; Nec
immemorabilis temporis probatio,aliter eis suffra
getur,quam si præter reliqua ad eam necessaria prę
sentationes etiam continuatę , non minori saltem,
quam quinquaginta annorum spatio , quæ omnes
effectū sortitæ sint,authenticis scripturis probent.

Et sic per hęc uerba sublati sunt modi quibus de
249 iure communi acquirebatur ius præsentandi,† de q
bus per Staphil.de mod.& for.impetr.nu.14.& se-
quen.fol.407.Lamber.& Rocch.de Curt.supra al-
legati,& huiusmodi decretum esse omnino obser-
uandum,& uerificanda sua requisita , ut constet de
* iurepatronatus in prædictis personis * fuit resolutū
in una Reatin.iurispatronatus die lunæ 20. Octo-
bris 1572.coram R.P.D.Robusterio,& in d. Sabi
nen.beneficiorū die Mercurij 15. Nouēbris 1582.
coram Illustrissimo Aldobrandino , in quibus etiā
fuit dictum,quod possessio antiquissima, ut p̄sen-
tationes continuatæ,aut confessio Episcopi, uel te-
stes probantes,&c.non sufficiunt cum sit data for-
* ma,& de confessione Episcopi fuit resolutum * in
250 una † fundan.iurispatronatus coram Ant.Augu.13.
251 Iunii 1552.ut non noceat Ecclesię, † uel successori-
bus,Rip.lib.2.respons.c.28.Et ita ego hoc anno ob
tinui in quadam Beneuentan. Nec etiam testes de
252 communitate probant † iuspatronatus communita-
* tis,vt fuit *dictum in una Lunē.Sancti Eustachij co
ram Capisucco 20.Iunij 1551. Et ualde notādum
253 est,quod nō sufficiat immemorabilis,† cum habeat
vim tituli.l.hoc iure §.ductus aquę,ff.de aq.quot.&
æst.c.5.de præscr.in 6.Host.in c. peruenit col. 5.de
cens.Abb.in cap.super quibusdam circa fi. de uer.
signif.Paul.de Castr.in le.si certis annis,C. de pact.
Ias.cons.209.col.1.lib.2.Card.Paris. cons. 111.nu.
43.& 49.uol.1.& alij omnes , adeo ut habens hūc
titulum non teneatur probare,Archid. d.c.1. Ge-
mi.& omnes de præscr.lib.6.Bald.consi.352.col.2.
lib.1.Card.consi.518.col.pen.Ale.consi.6.col.1.li.
1.Dec.consi.341.col.pen.Paris.consi.27.nu.80.uo.
1.Curt.iun.consi.61.col.1.Gozadi.consi. 8. nu.37.
latissime Gabr.de præsumption. conclu.1. per to-
254 tam usque ad num.84.ubi etiam † habes, quomodo
debeat probari.

Nec sufficiunt pręsentationes centum annorum,
uel ducentorum,si non sint continuatæ , ut scilicet
una subsequatur aliam , nam ita ostendit illud uer-

255 huiusȝ continuatę ut late per Anton. Barto. de tem-
por.util.cap.2.numer.1.& cap.8.Iacobac.de concil.
libr.7.artic.1.num.130.Stephan.de feder.de inter-
pretat.iur.part.1.numer.126.Nec etiam suffragan-
tur præsentationes continuatæ per tantum tempus
uel maius si non sunt effectum sortitæ omnes, Et di
256 cuntur effectum sortitæ quoties habuerunt † effectũ,
ut quia ordinarius cum uacaret beneficium instituit
quem præsentauit N.Patronus late Mascard. de ꝓ
bat.concl.121.col.2.& 3.& pręsentatus accepta uit
* ut fuit*resolutum die 4.Decẽbris 1551.coram Ant.
Aug.teste Caputaq.decis. 131.p.2.

Et huiusmodi præsentationes debent probari ex
forma Cõcilij in prædictis personis authenticis scri
pturis, tam sancta Synodus testibus omnino confi-
disse non uidetur, quando agitur de iurepatronatus
257 tharum personarum,& propterea non sibi satisfit,
quod probarentur pręsentationes per testes, sed vo
luit ultra hoc ut per se scripturas authenticas proba
* rentur,& fuit in his terminis resolutũ*per Rot.in d.
Sabinen.15.Nouẽbris 1582.Sed alias fuit dubitatũ,
an deficientibus authenticis scripturis sufficiat illas
probare per testes?& aliqui dicebant quod sic, cum
258 huiusmodi probationes † æquiparentur dd. rubr.de
probat,& de testibus. Contrarium fuit decisum in
Rota die 2.Maij 1588.coram R.P.D.Pamphilio,in
vna Archipresbyteratus,quia dicta probatio per in
strumenta requiritur pro forma l.meuius.& l.qui hę
redi,ff.de cond.& demonstr.l.quoties,ff. qui satisd.
cog.l.nulla de auctor.tut.Rol.cons.9.num. 7.libr.1.
Franc.in c.non solum de appell.libr.6. neque etiam
259 suffragatur præsumptio, cum probatio pro forma †
requiratur,Ruin.cons.68.nume.18.uol.1. Menoch.
de præsumpt.lib.1.quęst.37.ante nume.1. Rom.in
Rubr.de recept.arbitr.col.6.Abb.consi.76.lib.2.Fe
der.de sen.cons.65.

Et alias dubitabatur, quia Princeps Paterno de-
ducebat ad probandum iuspatronatus Abbatiæ cu-
iusdam dioc. Argentin. præsentationes cẽtum quin-
quaginta annorum continuatas,& sortitas effectũ,
ac probatas authenticis scripturis teneantur proba
re etiam immemorabilem,ego consului pro negati
ua,qa ex scripturis hmõi satis uſ probata immemo
260 rabilis † requisita,ut fuit* resolutũ in vna Cesaraugu
* sta.Cape.de anno 1573.ubi in persona,in quo cadit
ꝑsumptio usurpationis fuit pronũciatũ constare de
immemorabili e xꝑsentationib.130.annor. facit de
cis.4.Achil.de Grass.de iur.patr.in manuscr.Put.de-
261 cis. 205.libr.1.nam consuetudo † immemorabi-
lis probatur etiam per scripturas, Ang.ꝑ illum text.
in l.vetustissima,C.de iud.Imol.cons.94.n.7. Oldr.
consi.244.col.3.Crau.de antiq.temp.in 4.part.uers.
materia nu.3.Bal.in l.1.num.5.C.ad treb.Dec.cõsi.
21.nu.9.Curt.iun.consi.106.nume.5.in fine. Crau.
cons.139.nume.9.

Restat ut de beneficiis electiuis loquamur,in qui
262 bus proceditur per electionem † quæ exigit cõfirma
tionem superioris,Card.Zabarel.in clement. 2.§.ut
autem,nume.2.de relig.domibus Io.Selu.de benefi.
* par.1.qu.3.& est comunis*opinio,ut dixi de resign.
benef.lib.2.qu.5.nu.2.Rebuff.de nomin.qu.15.nu.
32.Aeneas de Falcon.de reseru.benef.q.3.princ.nu.
21.Fel.in c.in nostra Corollar.31.& 32.de resc.Ri-
pa lib.2 respons.cap.34.de rescr.Rot. decis.1.de ele
ctio.in ant.In his enim beneficiis electiuis commit
263 ti simoniam, test * communis omnium doctorum
sententia,Io.Anan.in c.de hoc.de simo.Ant.de Bu-
* tr.Abb.Anan.& alii*omnes in ca.Matthæus eo.tit.
de sim.cum aliis,ut per Redoan.de sim.p.3. cap.14.
264 nu.4.6.& 7.cum seq.nam electio † est ius mere spiri-
tuale,c.Messana,c.sacrosancta,& per totum de ele-
* ctio.ubi * omnes dd.Innocen.in cap.quod de ele-
ctio.Abb.in ca.quærelam in pen.not.de elect.& iõ
clericis,& alijs religiosis duntaxat competit, dd.om
nes in d.ca.Messana dd. etiam in c.causam de præ-
scr.ut Ecclesia,& collegium,gl.in cap.delicta de ex-
cess.prælat.Abb.in c.1.in 2.not.de elect.c.quia pro
pter eo.tit.ubi omnes dd.notant,late Lambert.de
iur.patron.lib.2.in 5.art.4.qu.princ.par.1. Et simo-
nia committitur in iuribus spiritualibus late Redo-
an.de simon.p.3.cap.8.& 9.ac 10.cum seque. & su-
pra late comprobaui.

Accedat,si simonia committitur in præsentatio-
ne,ergo eo magis in electione ex his, quæ deducit
ample Lamber.d.art.5.nam per electionem acqui-
ritur ius c.nostri,& ibi dd.de elect.Host.in c.pasto-
ralis de iur.patr.Lap.alleg.138.Fel.in cap. cum Ber
toldus col.2.de re iud.Sarn.in 1.q.reg.de non tolle.
iur.quæst.nu.18.& 27.Io.Selu.de benef. p.3. quę.1.
nu.2.Card.Alex.in c.quanto dist.64. Merito igitur
hic statuitur posse committi confidentiam inter eli
gentes, & electos , sicuti inter pręsentantes, &
pręsentatos in omnibus casibus huius §.itidem, ut
patet ibi,& pariter,si a Patrono etiam laico, uel alte
ri pręsentatori,seu electori contigerit,aut contingat
id fieri, Dictio,&,coniungit,& continuat ad omnes
casus supra positos eiusdem,§.l.si hæredi plures, ff.
de cond.inst.l.si cui ita,ff.de uerb.oblig.Bar. Ias.&
alii in l.1.ff.de iust.& iur.Card.Paris. cõs.17.nu.23.
cons.31.n.131.uol.4.& aduerbiũ pariter idẽ facit,l.si
pariter,ff.de liber.causa l.1.C.com.de success. Gl.in
c.bonæ de elect,& dictio id tollit omne dubium,nã
est qualitatum omnium præcedentium repetitiua,
Grat.cons.21.num.26.li.1.cum aliis supra adductis
eo maxime , quia uiget eadem ratio,ideo idem ius
erit statuendum l.illud,ff.ad l.Aquil. & pro maiori
declaratione colligemus conclusiones , ut supra fe-
cimus.

265 Prima conclusio committi confidentiam, † si eli-
gentes aut eligens aliquẽ ad beneficiũ uacans,quo-
quomodo conditione tacita,vel expressa dimitten-
di,vel resignandi simpliciter coram ordinario,in fa-
uorem coram Papa,illud beneficium pro arbitrio ip
sorum eligentium, vel ipsius eligentis, aut alterius
cuiuscumque,ut probant uerba posita in principio
huius §.itidem se , &c.quæ habent locum hoc casu
ex rationibus , & uerbis , ac ponderationibus ut
supra deductum est , connexa enim est oratio
eo maxime quia eadem uiget ratio, ut ex prędictis
constat. Præterea si in præsentante, & præsentato
id firmauimus,eo magis in eligente,& electo, nam
maior in his personis militat ratio,ut comprobat ex
pluribus Lambert.libr.2.5.art.4.qu.princ.1.p.Ergo
&c.auth.multo magis,C.de sacro.eccles.l. qui indi-
gnus,ff.de senat.l.cui pact.ff.de seru.export.c. illorũ
de sent.excom.Crau.cons.290.sub nu.2.Dec. consi.
333.Cur.iun.cons.34.col.5.circa med.

266 Et hæc † conclusio est conformis iuri communi,
nam est simonia aliquid promittere pro uoce unius
uel plurium ad effectum electionis,Anton. de Butr.
Abb.Io.Anan.in cap.Matthæus de simon. Redoa.
* de simon.p.3.c.14.nu.6.& cõmuniter dd.ut late per
Gammar.in extran.Iulii 2.de simo.de electione Pa
pæ,& hęc conclusio uidetur ex mente Maiol. de ir-
reg.

reg.lib.5.c.45.co.5.& 6.Masc.de prob.concl.1307.
col.pen.& in specie num.8.

Primo Intellige hanc conclusionem non solum
in electionibus factis hoc modo post, publicationē
huius cōstitutionis, sed etiam in electionibus antea
factis dicta conditione tacita, vel expressa, nam sunt
itidē confidentiales, nam dicit Constitutio ***contige
rit aut contingat id fieri***, Et sic includitur tempus p̄
teritum, & futurum cum simus in his, quę sunt de ge
nere prohibitorum, ut latius comprobaui supra, &
quia etiam dixit antehæc, ut supra probaui.

Secundo intellige hanc conclusionem uendicare
sibi locum quocumque modo vacet beneficium, nā
dicit Constitutio quouis modo vacans, ut includat
omnem uacationem, dd. communiter in c. susceptū
de rescr. lib.6. cum aliis supra aductis, & est ratio, qđ
eadem uiget utroq; casu ratio, ergo idem ius, l. illud
ff. ad l. Aquil. Ideo habebit locum etiamsi benefi-
cium uacaret per renunciationem, ita in simili Gam
mar. in interpretatione extrauagan. Iulii 2. de simo-
niaca, elect. Pape, num.99. illam intelligit, & inter-
pretatur procedere non solum si Sedes Apostolica
vacet per obitum Papæ, sed etiam si uacet, quia papa
renunciet, iuxta ea, quæ dixi de resignat. benef. lib.
2. quæst.1. & mouetur tum fauore religionis, tum ex
dictis per Bar. in l. quemadmodum C. de agr. & cēs.
lib.10. Rom. cons.105. Bellam. decis.74. & quia con
stitutio puniens crimina est conformis rationi, nam
omnia iura summo odio illa prosequutur cap. tanta
de simon.

Tertio intellige, siue huiusmodi conditio fuerit,
ut dimittatur simpliciter prædictum beneficium, si-
ue ut resignetur in fauorem alicuius, ut patet ibi, vt
postea in alterum, quæ uerba possunt intelligi in al-
terum, uel per uiam electionis, uel per uiam renun-
ciationis in fauorem cum consensu eligentiū, Card.
Zabarell. in clem.2. §. ut aūt nu.2. de relig. domibus.
Inn. in c.2. eo tit. in 6. Abb. quem refert Boer. decis.2.
num.15. Gl. in c.1. Gem. num.15. Gammar. nu.102.
* & communiter* alii de rer. perm. lib.6. Gem. consi.
97. in fine. & in hoc possent habere interesse ipsi eli
gentes, ut ualeant tunc eligere, quem non poterant
alias, uel ratione ætatis, vel alterius impedimenti, la
te Boer. decis.2. ca.1. & per totum, de postul. prælat.
267 uel ut sæpe deueniant ad electionem, cum hæc sit†
præeminentia, & quædam iurisdictio cap.1. & tot.
tit. de elect. Pet. de Bais in direct. elect. in princi. Re-
buff. in prax. in titu. de elect. uel ut hac uia aliquid
acquirant, iuxta not. in capit. ne pro defectu, de
electio. aut alias quomodocumque, nam mens
Pij V. est per uerba generalia omnes, & quos-
cumque casus comprehendere l.1. §. & generaliter,
ff. de legat. præstan. Bald. in l. in fraudem, ff. de mi-
lit. testament.

Quarto intellige, siue hoc fecerit per se siue per
268 alium, nam† factum procuratoris, & domini æquipa
ratur, Inn. in c. quamuis de re iud. Inno. idem, & alii
* communiter* in ca. ex parte decani, de rescr. Butr. in
c. cęterum, in fine de iud. Quod non intelligo de ip-
* sa electione, cum communiter* sit receptum electio
269 nes huiusmodi non posse fieri per† procuratorem, c.
si quis iusto, de elect. lib.6. c. quia propter §. illud, eo.
* tit. ubi omnes, *Lap. allega.8.1. col. Lamber. de iur.
patro. lib.2. In 2. par. in 4. q. princ. in 2. art. & in hoc.
quoque differt a præsentatione, quæ potest fieri per
procuratorem, & constitutum etiam a præsente, &
non impedito, Feder. de Sen. cons.99. Lambert. de
iure patr. lib.2. p.1.1. q. princ. art.5. num.13. Et ideo
per præsentationem non contrahitur aliquod uincu
lū spirituale, Abb. in c. quęrelā in 2. col. in pe. not. de
270 elect. p electionē aūt† initiatur matrimoniū spiritua
le, c. cum inter Canonicos de elect. c. ult. de transla.
pręla. & per eā tribuitur ius pręlaturę, & administrā
di saltē in habitu ante confirmationē, Gl. in c. quāto
dist.63. Fel. in c. cum Bertholdus in 2. col. de re iud.
Abb. in c. nobis de iur. pat. & ī c. auctoritate de inst.
late Frā. Are. in c. su p his in 2. not. de accus. Sed quo
ties p aliū fecit pactū iuxta ea, q̄ supra deducta sunt
ample. Limita non procedere quoties eo ignorante
pactum fecit, Gammar. super extrauag. Iul.2. de si-
monia elect. Papæ num.137.

Quinto intellige siue eligentes, & electi fuerint
constituti in dignitate quamtumuis maxima siue nō
nam utroque casu procedit, & habet locum præsens
§. itidem, ut supra comprobaui ex uerbis generali-
bus, & rationib. loquutio .n. generalis nihil relinqt
intactum, Bal. cons.205. lib.1. ac etiā ratio generalis
l. cum pater §. dulcissimis, ff. de legat.2. & receptum
est dispositionem legis includere non solum causas
sed etiam personas priuilegiatas, Dec. cons.120. col.
2. late Mandos. de infirm. resign. quæst.2. num.3. eo
que magis, cum ad tollenda dubia Pius v. exprimat
etiam Cardinales, Ergo non egemus alia demon-
stratione l. ancillę, C. de furt. l. continuus, §. cum ita,
ff. de uerb. oblig.

Sexto intellige hanc conclusionem procedere, &
committi confidentiam, siue dicta conditio tacita,
uel expressa emanauerit ab uno eligente cum eligē
do, siue a pluribus, vel omnibus eligentibus cum
ipso eligendo, nam hic exprimitur id quod poterat
esse dubium, scilicet de uno, ibi, seu electori. Hinc
scribit Petr. de Bais. in direct. elect. in 1. par. ca.14. in
12. requisito nu.2. quod ad inualidandam electionē
271 sufficit, quod simonia sit commissa cum uno ex †eli-
gentibus, nam per illum solum infi[illegible] totus actus
c. nobis de simon. & ibi Abb. & Fel. col.1. not. in ca.
si alicuius de elect. c. sanctorum patrum 1. q.1. Hinc
scribit idē Petr. de Bais. in eodē director. elect. p.2.
c.28. in 28. requisito nu.6. & 7. quod promissio be-
272 neficiorum facta, †ut quis eligatur est simonia c. de
hoc de sim. & committitur etiam simonia, si pecu-
nia datur pro habenda voce alicuius in electione, q̄
uis illa uox nō sit necessaria pro ualiditate illius ele-
ctionis, tex. & ibi Abb. & Fel. in c. Matthæus, de si-
monia, Rom. cons.317. c. cum super de cons.

Amplia procedere etiam si eligentes essent illum
nihilominus electuri, nam huiusmodi datio, aut
promissio pro electione est simonia, & annullat ele
ctionem, Petr. de Bais. d.c.28. num.8. Amplia etiam
procedere etiam si datur, uel promittatur ab amico
consanguineo, uel familiari, nam si fuit datum, uel
promissum eo sciente committitur simonia, eo au-
tem ignorante secus. Petr. de Bais. d.c.28. Abb. Ant.
de Butr. Io. Andr. Host. in c. nobis de simon. Gam-
mar. in extrauag. Iul.2. de simo. elect. Papæ in §. per
se nu.137. Ignorans enim non committit pœnam l.
generalibus de decur. lib.10. l. si ignorans, ff. loc. c. si
cut de simon. & maxime si ab emulis, uel inimicis ip
sius eligēndi, Petr. de Bais. dict. direct. part.1. cap.
14. numer.2.

Septimo intellige, siue conditio fuerit tacita, uel
expressa, iuxta ea quæ late adduximus supra, siue ēt
fuerit datum, vel promissum, nam hæc duo æquipa
rantur, late Gammar. in extrauag. Iul.2. de simon.
elect.

elect. Papæ num. 115. cum ſequen.

Octauo intellige procedere in quocumque beneficio ẽt habente dignitatẽ, ut ex prædictis colligit.

Hæc autem omnia limita procedere præcedente huiuſmodi conditione tacita, uel expreſſa, nam cum
273 hac qualitate loquitur †præſens conſtitutio, Ideo in primis uerificanda dd. in l. quicumque, C. de ſer. fug. l. aut facta, §. 1. ff. de pœn. l. ſi in rixa, ff. de ſicar. c. ſicut dignum de homic.

Secunda concluſio committi confidentiam, ſi eligens, aut eligentes eligunt conditione tacita, uel expreſſa, ut fructus omnes, uel pars remittantur, uel relinquantur ab electo ad vtilitatem, vel libitũ ipſius, atque ipſorum, uel aliorum, ut probatur in uerſ. ſiue de, in hoc §. itidem, quæ verba habent locum in electo, & eligente cum ſint continuata, & cenſeant repetita ex illa dictione &, & aduerbio pariter, & dictione id, ut ſupra probaui pluries. Et viget hoc caſu eadem ratio in eligente, quæ uiget in conferente, & præſentante, cum electio debeat eſſe libera, ideſt abſque conditione, & modo, ac pacto, ca. ſi alicuius de elect. c. ſanctorum patrũ 1. q. 1. & eſt cõmunis *
274 omnium doct. ſententia, nam per eam †acquirit ius, vt ſupra deduxi. Faciunt, quę ſcribunt Maiol. de irreg. li. 5. c. 45. col. 5. & 6. Maſcard. de probat. concl. 1306. col. pen. & hęc concluſio eſt cõformis iuri cõmuni, nam eligentes non poſſunt eligere conditio-
275 ne tacita, uel †expreſſa recipiendi, aut retinendi fructus beneficij, aut quid ſimile dd. in ca. nobis, de ſimon. Ant. de Butr. in ca. tuam, col. 3. de ętat. & qual. dd. in c. Matthæus de ſimon. quãdoquidem fructus debeantur, dumtaxat domino, ut probaui de reſign. benef. lib. 1. q. 6. & ſic electo, Petr. de Baiſ. in direct. electionis, c. 43. & 44. 3. par.

Et hanc concluſionem primo Intellige ſiue conditio fuerit de omnibus fructibus ſiue de parte ipſorum inter eligentem, & electum, quia nihilominus committitur confidentia, ut probant uerba illa, fructus illius, uel partem, & rationem adduxi ſupra in collatore recipiente partẽ fructuum & in præſentante illam etiam partem capiente.

Secundo intellige, ſiue eligentes recipiant huiuſmodi fructus de manu electi, ſiue de manu alterius, nam nihilominus committitur confidentia, nã ita probat conſtitutio, & uiget eadem ratio, & ſic tenetur electus, licet ipſe non dederit. Declara hoc procedere, ſi fuit datum eo ſciente, ſecus ſi ignorante, quia non ligatur pœnis huius conſtitutionis tali caſu, cum non delinquat, l. annis, ff. de calumniat. Bart. & dd. in l. genero, ff. de infamib. Crauet. conſi. 201. num. 36. & in alijs terminis hoc tenent Pet. de Baiſ. in directe. elect. p. 2. c. 28. Gammar. in extrauag. Iulij II. de ſimon. elect. Papę nu. 137.

Tertio intellige etiam in electione, quę fuit facta cum prædicta conditione ante publicationem huius conſtitutionis, & probatur ex uerbo contingerit vt ſupra deduxi.

Quarto intellige, ſiue eligentes percipiant huiuſmodi fructus per ſe, ſiue per alium, nam eadem viget ratio.

Quinto intellige procedere, ſiue fructus cedant ad vtilitatem, & libitum eligentis, uel eligentium, ſiue aliorum puta amicorum familiarium, conſanguineorum & ſimilium, nam ita probat conſtitutio, & eſt ratio, cum adſit eadem rõ utroque caſu, iõ idem ius ſtatuendum vulg. l. illud, ff. ad l. Aquil.

Et has concluſiones, & ampliationes declara procedere pręcedente conditione tacita, uel expreſſa, nam cum hoc præſuppoſito loquitur huiuſmodi cõſtitutio, quod in primis uerificandum erit, ut habeat locum.

Tertia concluſio committi confidentiam, ſi eligens, aut eligentes eligant aliquem ad beneficium vacans ea conditione tacita, uel expreſſa, ut electus ſoluat penſionem ei aut alteri. Hoc enim probatur in uerſ. ſeu, eiuſdem §. itidem, quæ uerba habent locum in eligente, & electo, ſicuti in conferente, & eo cui ſuit collatum beneficium, & præſentante, & pręſentato, nam materia eſt counexa, & continuata, & repetita, ut oſtendit dictio et, & id, ac aduerbium pariter, ut late ſupra ꝓbaui, & eadem uiget ratio hoc caſu, ideo idem ius ſtatuendum l. a Titio, ff. de uerb. oblig. faciunt, quæ ſcribunt Maiol. de irregu. libr. 5. c. 45 ſub nume. 5. Maſcard. de probat. conclu. 1306. num. 18. cum ſequent.

Et hæc concluſio eſt conformis iuri communi, namque ſimouia eſt, pactum de ſoluenda penſione abſque auctoritate Papę, Gig. de penſ. q. 34. Et alibi, Redoan. de ſimo. p. 3. c. 11. col. 1. 2. & 3. dd. in ca. ex parte 1. de off. deleg. vbi Dec. nu. 15. cum ſequẽ. Ita etiam eſt ſimonia pactum de ſoluendo fructus beneficij, vt ſupra deduxi, ergo quod ſtatuitur hic, habet conformitatem cum iure communi, & cum ratione, & quia electio debet eſſe libera.

Et hanc concluſionem primo intellige ſiue penſio fuerit in magna quantitate, ſiue non, quia cõſtitutio loquitur generaliter l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præſt. & uiget eadem ratio, ut dictum eſt de omnibus fructibus, & parte ipſorum.

Secundo intellige, ſiue huiuſmodi penſio ſit ſoluenda eligenti, ſiue alijs, nã utroq; caſu committit cõfidentia, ut probatur illis uerbis illi, uel alijs, Et ratio eſt quia in utroque caſu adeſt eadem ratio, l. e. illud, ff. ad l. Aquil.

Tertio intellige, ſiue eligens ſignificauerit ſoluẽdã hãc penſionẽ, ſiue alius, vt verba uidentur probare, & ratio ipſius conſtitutionis, & faciunt, quę late ſcribit Gammar. in repe. d. extrauag. Iulij II. ſuꝑ ſimoniaca elect. Papæ.

Quarto intellige, ſiue electus ſoluerit illam penſionem per ſe, ſiue per alium, vt patet ibi per ſe, vel alium, & eadem ratio uiget utroque caſu, nam qui ꝑ alium facit, per ſe ipſum facere uidetur.

Quinto intellige hanc concluſionẽ, ſiue interceſſerit ſcriptura, ſiue nõ, vt probãt illa uerba ſcripto, aut uerbo, quia eadem eſt uirtus, ut ſupra deduxi.

Limita primo, dũmodo interceſſerit cõditio tacita, vel expreſſa ante electionem, uel in ipſa electione, nam cum hac qualitate loquitur Pius V. hic.

Limita ſecundo nõ procedere, quoties huiuſmodi penſio fuit reſeruata auctoritate Papæ, nã ceſſat de ſtylo omne vitium, Caſſad. decis. 2. de ſimo. Nauar. in Man. c. 23. ſub nu. 107. cum ſeq. & ſcripſi late de reſign. benef. lib. 6. q. 1. & 2.

Cętera poſui ſupra, quæ non referam, ne ſim longus in hoc articulo.

Vnũ aũt non omittã, de quo fui alias interrogatus, an iuſta conſcia poſſint hñtes facultatẽ eligẽdi cõuenire, vt in oĩb. uacationib. contingentib. eligãt ex ipſis, & pro nullo dẽt ſuffragia ad effectũ, ut ipſi
276 oẽs adueniente caſu poſſint eligi? reſpondi †negatiue nõ poſſe, & conuenientes, ac ita coniurantes peccare cum ex hoc habeant finem, & ſpem prouidendi ſibi, & amicis, ut colligitur ex his, quę ſcribit D.

Thom. 2.2.q.63.art.2. & non eligendi digniorem,
277 tut debent c.licet, 8.q.1.& ibi Glo.c.constitutus 2. de appe.& ibi Franc.Dec.& alij communiter, Nauar.in Manual.c.17.nu.72.& 73. & hanc opinionẽ postea reperi fuisse approbatam per Nauar. consil. 21.tit.de simo.ubi etiam dicit,quod si fuerint exequuti huiusmodi conuentionem,incidunt in simo-
* niam,quia est simonia ex* communi opinione conuentio querendi beneficium spirituale,c. quam pio 1.q.2.c.cum pridem,& cap.ult.de pact.sicuti etiam est simoniaca conuentio, ut unus suffragetur alicui in una electione,ut alius suffragetur alteri in altera electione,Ange.in sum.uerb.simonia 3.§.2.Siluest. in uerb.simonia q.13.num.4.& reddit rationem,ac comprobat Nauar.in Manual.c.23.nu.100, uers.nã cum quis.Redoan.de simonia.part.2.cap.34.nu.2. quod nota quia multi decipiuntur.

SVMMARIVM.

1 *Resignatio ad effectum fraudandi iura Cameræ, aut cum retrocessione est confidentialis.*
2 *Aulici auide procurant beneficia.*
3 *Regressus,& simonia qua ratione inuenti.*
4 *Resignationes in fauorem cur reperta.*
5 *Resignatio in fauorem frequens in Curia.*
6 *Qui sunt qui in Cancellaria nihil soluunt.*
7 *Fit quod alijs prodest,& facienti non nocet.*
8 *Resignatio prabet iustam causam faciendi reseruationem.*
9 *Sine causa non datur reseruatio.*
10 *Lucrum turpe quod.*
11 *Pluralitas beneficiorum ex ambitione.*
12 *Decima non debent fraudari.*
13 *Regressus quando intret.*
14 *Habens beneficium tenetur soluere pensionem.*
15 *Acceptans beneficium obligatur ad onera.*
16 *Canones odio habent hæreditariam successionem.*
17 *Retrocessio facta infra tres menses ab exempto est . confidentialis.*
18 *Fraus ex coniecturis.*
19 *Fraus ex vicinitate actuum.*
20 *Fraus ex breuitate temporis.*
21 *Fraus ex actorum frequentia.*
22 *Pluralitas permutationum ostendit fraudem.*
23 *Alienatio in fraudem creditorum nulla.*
24 *Argumentum a verisimili validum.*
25 *Fraus ex magna alienatione.*
26 *Fraus ex modicitate pretij.*
27 *Liberalitas insolita inducit fraudem.*
28 *Contractus suppositus arguit fraudem.*
29 *Venditio cum pacto de retrouendendo præsumitur fraudulenta.*
30 *Resignatio ad effectum reseruationis quando confidentialis.*
31 *Exempti a iuribus Cameræ qui.*
32 *Mandatum de expediendo gratis,quando,& quomodo datur.*
33 *Verbum Ecclesia comprehendit Cathedrales.*
34 *Sub nomine Monasterij venit Abbatia,& Prioratus.*
35 *Dictio alia omnia includit.*
36 *Resignatio in fauorem non potest fieri, nisi coram Papa.*
37 *Idem ius vbi eadem ratio.*
38 *Retrocessio facta statim post expeditionem litterarum præsumitur fraudulenta.*
39 *Fraus ex vicinitate actuum.*
40 *Quod tempus dicatur modicum,remittitur arbitrio iudicis.*
41 *Tempus quatuor mensium modicum,& etiam multorum annorum.*
42 *Retrocessio coacte facta, non est confidentialis.*
43 *Vbi lex loquitur clare,nullum cadit dubium.*
44 *Cessante præsupposito legis,cessat lex,*
45 *Delictum debet excludi,*
46 *Dictio vel,& seu alternant.*
47 *Vbi verba legis non competunt,neque dispositio.*
48 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*
49 *In pœnalibus fit restrictio.*
50 *Verba posita in lege stricte,& proprie capiuntur.*
51 *Retrocessio facta a quocunque breui tempore cum reseruatione est confidentialis.*
52 *Inclusio vnius non est exclusio alterius multis casibus.*
53 *Argumentum a maiori validissimum est.*
54 *Dictio præsertim includit alias personas.*

QVAESTIO XXIX.

DE confidentia,quæ solet committi, ut fraudentur officiales Cancellariæ,& Cameræ Apostolicæ.

TERTIVS casus confidentialis positus in dict. constit.in §.ad hæc,est,vt si exemptus a solutione iurium Cameræ recipiat mediante resignatione beneficium,quod modico temporis spatio inter
1 iecto, scilicet duorum,aut trium mensium † retrocedat eidem resignanti,reseruatis fructibus, uel ipsorum parte,aut pensione,vel regressu,accessu,aut ingressu,ex hoc committatur confidentia his uerbis, Ad hęc si clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis,aut alius a solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellarię Apostolicę exemptus post resignationem,uel cessionem alicuius extranei de Ecclesia,Monasterio,uel alio beneficio Ecclesiastico in se Apostolica,vel alia auctoritate factam, & admissam,illam,uel illud etiam confectis litteris Apostolicis,& possessione apprehensa in eundem resignantem,uel cedentem modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ,seu Monasterij, aut beneficij, uel eorum pars,seu pensio,seu quid aliud super illis reseruatum,aut regressus,seu accessus, & ingressus ad illam uel illud ipsi clerico.uel Cardinali, aut alio exempto sit,fueritve concessus.& hæc uerba ad hunc effectum refert Mascard.de probat.conclus. 1306. numer. 9.dicens ex hoc presumi confidentiam, Nauarr.consi.66.nume.5.& 6.titu.de simon.quod est transpositum 2.tom.fol.801.& ratio huius conclusionis colligitur ex §.multi illis uerbis,plerique,vel senes,vel infirmi,ut beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui uel prophanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, uel illa etiamnum infantib. aut nascituris asseruent,facto interdum circuitu retrocessionis cũ reseruatione fructuũ,& aliarũ rerũ, aut accessu p̃sertim ab illis,qui p̃standorũ iuriũ Cameræ Apostolicæ sunt immunes,&c.& clarius colligitur ex constitut.Pij IIII. quę ad hoc præcipue tollendum emanauit,& patet ibi,*ac nonnullos ac ipsis fratrib.nimia quadã facilitate,seu potius importunis amicorum familiarium precibus adductos beneficia*

neficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi re-
cepisse, & frequenter recipere intelleximus hanc il-
licitam beneficentia exercendæ, seu amicitiæ colen-
dæ, &c. subdit, *huic aliena beneficia custodiendi mo*
do, ne assuescerent, neue illa hoc pacto reciperent,
vtique sic recepta dimitterēt, &c. subdit, *ea quæ cu*
stodienda receperant beneficia, nondum tamen dimi
sisse, & insuper illos, & nonnullos alios etiam Pa-
triarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac &
Cameræ Apostolicæ clericos, &c. subdit, *Ac sibi*
propterea pensiones annuas, ac fructus, &c. sibi re
seruari procurasse, & obtinuisse ad hoc videlicet,
vt confidentes sic decimarum Apostolicarum, vel
communis dicti collegij, & annatæ, aliorumve iu-
rium dicta Cameræ debitorum solutionem eludāt,
integrisque beneficiorum etiam in mensibus Apo-
stolicis vacātium, aut alias dispositioni Sedis Apo
stolicæ generaliter reseruatorum collationibus, ac in
2 *terdum, &c.* Nam aulici, † & degentes Romæ curio
se nimis beneficia solent procurare, ut redditus opu
lentos consequantur, & ditissimi euadant, & ideo in
3 uenti Regressus, Accessus, † Ingressus, reseruationes
fructuum & pensiones, incompatibilitates, ac simo-
niæ ad not. in c. cum pridem de pactis, c. quia. ca. de
multa de præben. c. ad audientiā de rescr. c. conque-
* rente de cleric. non residen. & Doct. * omn. tradunt,
4 hac etiam ratione fuerunt repertæ † resignationes in
fauorem antiquo tempore ignote, ut qui non possit
habere beneficium per obitum illud acquirat me-
diante resignatione hac uia faciliori, Quæ resigna-
5 tiones in fauorem † sunt frequentes in Romana Cu
ria, essentque frequentiores, si non expenderetur tā
magna summa pecuniarum, vt fit de stylo in Data-
ria, Cancellaria, Camera, & plumbo, secundum ex-
pressionem, vel taxam beneficiorum. Exempti autē
6 a dicta solutione, † ut sunt Cardinales, Clerici, Ca-
meræ, & familiares Papę, ac alij, de quibus infra di-
cetur, qui nihil soluunt pro compositione in officio
componentis, neque pro annata in Cancellaria an
te cōstitutionem Pij IIII. ambitionis, & auaritię vi-
tium sequentes rogabant, & persuadebant amicos,
familiares, & consanguineos, ut beneficia pinguia
per eos obtenta in fauorem ipsorum exemptorum
resignarent præmissa conuentione eadem retroce-
dendi, ut possint ipsi exempti in retrocessione obti
nere reseruationem fructuum, aut pensionis, uel re-
gressus, & accessus, quia reseruatione ipsi non uten
tur, nisi post mortem ipsorum, & de hoc facili indu
cebantur illi amici, familiares, & consanguinei, tum
7 quia id eis non nocebat, & alios iuuabat † iuxta id, q̄
notat Bal. ex l. in creditore, ff. de euict. le. mulier, qui
potior. in pign. habeant, tum ut prædictis rem gra-
tam facerent, & Papa etiam de facili reseruabat hu
iusmodi fructus pensiones, & regressus stante resi-
8 gnatione, quæ præbet iustam causam † faciendi reser
uationem, Gig. de pens. q. 4. nu. 2. & q. 19. Gammar.
de auct. leg. a Later. tit. de pens. nu. 98. & 99. & nu.
146. & 194. Mar. Angui. cons. 20. nu. 15. & dixi late
de resign. benef. lib. 6. q. 2. col. 3. & etiam q. 1. ubi di-
9 xi sine causa † non dari huiusmodi reseruationes, qđ
* hodie etiam de stylo * est notissimum. Sequuta igi-
tur resignatione in fauorem dictorum exemptorū
ipsi exempti expeditis, uel non expeditis litteris bre
ui tempore interiecto retrocedebant eadem benefi
cia eisdem obtinendo reseruationem fructuum pē-
sionis, uel regressus, qua reseruatione fructuū, & pē
sionis uiuentib. dictis amicis, familiarib. & cōsangui
neis primis resignantib. non utebantur, mortuis au
tem ipsis, uel capiebant beneficia ꝑdicta uigore re-
gressus, vel si non habebant regressum ab illis, quib.
conferebantur per ordinarium, aut Papā, petebant
fructus, aut pensionem ostendendo reseruationem
obtentam in retrocessione; Et cum id ex plurib. ui-
deatur malum, Primo, quia nihil aliud est, quam ge
nus quoddam piscationis beneficiorum ac negocia
10 tionis, & turpis lucri commodum † ex cupiditatis ra-
dice procedens, c. quia nonnulli de Cleric. non resi-
den. c. de multa de pręb. c. 1. 21. q. 1. ac continēs pra
uas cupiditates, & ambitionis, ac auaritiæ uitiū, c. cū
iam dudum de præb. Abb. in c. quia in tm̄ de pręb.
11 ut dr̄ de pluralitate † beneficiorum, Alfons. Hoied.
de incompatib. benef. p. 1. c. 19. num. 2. Gammar. de
auct. leg. a later. tit. quando legatus possit plura be-
neficia alicui conferre nu. 69.

Secundo, quia fraudatur Dataria, Camera, & Cā
cellaria, eorumque collegia & officiales, qui emerūt
officia ut consequantur certa emolumenta constitu
ta solui solita in expeditione litterarum Apostolica
rum, a quorum solutione sunt exempti prędicti, qui
ita in confidentiam recipiunt beneficia, quod cōsi-
deratur in Constiturione Pij IIII. in uerbis supra
positis.

Tertio in hoc etiam patitur detrimētū ipse sum
mus Pontifex, qui si contingat ex aliqua causa impo
nere decimas beneficiorum, a Cardinalib. & aliis ex
emptis non exigeret eas pro reseruatione fructuū,
12 aut pēsionis ipsis facta, & † hoc etiam considerauit
Pius IIII. illis uerbis, *sic decimarum Apostolicarū.*

Quarto, quia fraudatur ipse Summus Pontifex, ac
alij ad quos spectat ius conferendi illa beneficia, nā
si moriant̄ possessores, uel non poterūt ea conferre,
13 si fuit exempto per confidentiā reseruatus, † regres-
sus, Rebuff. in praxi tit. de regress. Mandos. tract. si-
gnat. grat. tit. regressus, Moed. decis. 338. in manu-
scr. Card. Paris. cons. 5. uol. 4. dixi late de resig. bn̄f. li.
6. q. 5. uel si nō fuit reseruatus regressus, sed tm̄ fru-
ctus, aut pēsio cōferēt bn̄ficia uerū non integra, sed
diminuta, cū illi, cui fuerint collata beneficia, teneā-
14 tur soluere † pēsionem, & cōsentire perceptioni fru-
ctuū reseruatorū, Guid. Pap. q. 557. Sarn. deci. 159.
* manuscr. & fuit pluries * resolutū in Rot. ut late di-
xi de resig. benef. li. 1. q. 8. nu. 25. & 26. cum seq. Ac-
15 ceptans enim beneficium ur̄ se obligare ad onera †
imposita in eo, Gig. de pens. q. 51. Caputaqu. decis.
302. li. 1. late Bursa. cons. 361. uol. 4. & rōne, ne frau
dentur ordinarij plura sunt introducta, ut diximus
circa publicationem de resign. benef. li. 11. q. 1.

Quinto, quia bn̄ficijs ur̄ prouisum, quasi hæredi-
16 taria successione, q̄ † odio hn̄t canones, c. 1. cum ibi
notatis de ꝑb. c. Apostolica 8. q. 1. ca. ad extirpādas
de fil. presby. c. cōsuluit de iur. pat. esset enim in po
testate ꝑdictorū aucupari, quot, & q̄ uoluerint bn̄fi
cia, no. in c. ex trāsmissa de fil. presby. ca. ad hæc de
decim. Cōtra ēt plerunque naturam beneficiorum
arg. c. 23. 3. Con. Carthagi. c. quando dist. 24. ca. ex
tenore, & c. non est, de temp. ordin.

Ideo Pius V. in hoc §. statuit esse confidentiā re-
17 trocessionem † factam infra tres menses ab exēpto
dictorum iurium, cum reseruatione fructuum, & pē
sionis, aut regressus, quia uidetur in se cōtinere frau
18 dem supra explicatam, quę fraus deprehenditur † ex
coniecturis, cap. 2. ubi omnes de renunc. lib. 6. Glos.
in l. dolū C. de dol. Bart. in l. post contractum, ff. de
donat. Dec. cons. 235. col. 1. & 2. Card. Paris. consil

97.num.17.uol.3.& consi.52.nu.55.uol.4. Ioan.de
Amic.consi.107.in princ.Grat.consi.81.nu.42.lib.
2.Menoch.de arbitr.iudic.cas.459.nu. 4. Et plures
extant coniecturæ,quod ita conuenerunt, & quod
resignatio fuerit simulata ad hũc effectum. Prima,
19 uicinitas†actuum,iuxta not.per Bart.per illum tex.
in l.si uentri §.ult.de priuil.credit. Idem Barto.in l.
post contractum,ff.de donat.& ibi Ioã.Annib.nu.
363,Card.Paris.cons.143.nu.21.uol.4.Ruin.consi.
* 130.num.2.uol.2.Crot.cons.13.nu.26.&* commu
20 niter alij, Et Breuitas†temporis,Loffred.consil.52.
num.15.Afflict.decis.72.nume.3.Cassan.decis. 33.
num.17.Crauet.consi.153.num.9.

Secunda,quia resignatio prima facta in fauorem
exempti,nihil prodest ipsi resignanti,cum nihil re-
seruauerit,nec fructus,nec pensionem, ergo ex hoc
deprehenditur fraus conuenta,iuxta ea,quæ scribit
Ruin.cons.78.nu.9.vol.3.cum alijs, ut per Mascar.
de probat.conclus.815.num.2.

21 Tertia,ex actorum†frequentia, scilicet recipro-
ca resignatione,iuxta ea,quę dicuntur per Gui.Pap.
tract.de pręsump.nu.47.& 51.Card Paris.cõl.153.
num.2.uol. 4. ita etiam ex pluralitate pmutationũ
22 †fraus colligitur,Stapbil.in tract.de Grat.expectat.
in rub.de uar.mod.vacat.num.71.quem ad hoc re
fert,& sequitur Masca.de probat.concl. 815. n. 17.

Quarta,ex damno quod infertur collatoribus,si-
23 cuti dicimus de alienatione † in fraudem creditorũ
iuxta ea,quæ scribunt Bar. in l. si priusquam num.
10.C.de iur.fisc.lib.10.late Soci.sen.in l.1.nu.84.cũ
seq.ff.sol.matr.Gabr.consi.82.li.1.

24 Quinta,ex uerisimilitudine,quod†argumentum
validissimum est in hmõi materia, Dec.consi.644.
nu.6.Crau.cons.100.nu.5.& cons.153.nu.11.& de
ea constat.nam non solent Clerici resignare benefi
cia sua absq; recõpensa,uel reseruatione pensionis,
vt experientia docet,& faciũt no.in c.sup hoc de re
25 nun.ergo sicuti ex magna alienatione†p̃sumit̃ frã,
Bar.in l.oẽs §.Lucius nu.2.ff.de ijs q̃ in fraud.cred.
Bal.in l.fraus,ff.de legib.Ale.cons.47.nu.5.li.1.Car
di.Paris.cons.72.nu.68.uol.3.Nat.consi. 162.nu.6.
uol.1.Soci.iun.cons.7.nu.6.uol.4.Afflic.decis. 370.
nu.13.Et ex re insolita,Guid.Pap.tract. præsumpt.
nu.27.Crau.cons.100.nu.5.Io.Annibal, & alij oẽs
26 in d.l.post contractũ nu.139. Et ex modicitate †p̃-
tii in contractu uenditionis,Bar.in d.l.post contra-
ctum nu.17.Pic.nu.44.Crau.cons.100.nu.4. Guid.
27 Pap.d.tract.n.46.ita ex liberalitate†insolita p renũ
ciationẽ prædicto modo factam,Cassane.cons. 39.
Dec.cons.235.col.1.& 2.& ut potius id fecisse dica
tur ex eo quam ratione amicitiæ,familiaritatis, con
sanguinitatis,& reuerentię,ac spei,iuxta ea, quę po
nit Castr.cons.337.num.20.lib.1.

28 Et cum omnis cõtractus†suppositus arguat frau
dem,l.pupillus,§.sed & si per interpositã,ff.de auct.
tut.Guid.Pap.d.trac.de pręsump.nu.47.Rui.consi.
* 130.nu.2.uol.2.&*cõiter alij,ut per Masca.de pro-
bat.concl.815.nu.43.ita & huiusmodi resignatio si
mulata facta ad dictum effectum.

Et quẽadmodũ uẽditio facta cũ pacto de retro-
29 uẽdẽdo p̃sumit̃†simulata,& fœneratitia,ut per Ce-
pol.de simul.cõtract.n.15.uer.& prima p̃sumptio,
Boer.decis.183.nu.16.Grãm.decis.76.nu.4.Gabr.
cons.74.nu.4.lib.1.cum alijs,ut per Menoc.de præ
sump.lib.3.præsumpt.122.nu.42. cum seq. Ita pa-
ri ratione huiusmodi resignatio facta ex uerisimili
ratione cum pacto retrocedendi,cum eadem uidea
tur adesse ratio,ut patet ex his,quæ scribunt Corn.
cons.41.nume.8.lib.3.Ale.cons.54.colum.1.libr.6.
Abb.cons.97.& hanc esse rationem huius §.& fuis
se intentionem Pij censeo.

Non nego tamen,quod hæc conclusio potest ex
emplificari alio modo,quo casu etiam confidentia
committeretur,quoties habens beneficium uellet,
& optaret,ut talis Cardinalis, uel familiaris Papæ
haberet pensionem super suo beneficio,aut regres-
* sum,& cum pensio sine causa non detur ex stylo,*
resignat ad hunc effectum ipsi Cardinali,aut fami-
liari Papę,ut postea sibi retrocedat cum reseruatio-
ne dictæ pensionis,quam reseruationem stante re-
signatione obtinebit absque dubio,ut dixi lib.6.de
resign.benefi.qu.2.& hoc quia resignatio non fuit
30 uera,sed simulata ad effectum,†ut reseruaretur pen
sio,committitur confidẽtia,ut in his terminis huius
* constitutionis fuit resolutum in Rot.in * una Rea-
tin.pensionis ueneris 11.Martij 1588.coram R.P.
D.Pamphilio,sicuti colligitur fraus ex venditione
cum pacto de retrouendendo,Cepoll.de simul.con
tract.num.15.Grammat.decis.76.nu.4. Idque ma-
gis potest contingere in personis exemptis a solu-
tione iurium Cameræ,quæ cum nihil impendant in
expeditione litterarum de facili expediunt litteras,
resignationis,ut postea retrocedant cum dicta reser
uatione,& expediant litteras reseruationis.Ideo de
his loquitur,& has personas nominat præsens Con
stitutio.

Nunc autem pro intelligentia totius materiæ,&
explicatione omnium casuum,de quibus posset du-
bitari,per modum quæstionum explicabo omnia
uerba huius §.

Primo quæro qui sint isti exempti a iuribus Ca-
* meræ,& Cancellarię?Stylus*communis†docet exẽ
31 ptos a iuribus Camerę esse S.R.E.Cardinales,pro-
pter eorum maximam dignitatem,& continuos la-
bores,quos sustinent in consilio uniuersalis Eccle-
siæ,itidem Clericos Camerę Apostolicę, aliosque
officiales principales Sanctissimi D.N.Papæ.& qui
bus id ex priuilegio concedit Summus Pontifex:Fa
miliares autem Papæ solent expedire litteras bene-
ficiorum,ut Cardinales,nam nil soluunt, in unaqua
32 que autem expeditione consueuit Papa†signare sup
plicationem,quæ appellatur mandatum de expediẽ
do gratis,& datur cum clausula,quod sola signatu-
ra sufficiat,& sanct.mem.Gregorius XIII.uocabat
me familiarem suum,& cum hoc mandato expedi-
ui quatuor bullas,octo beneficiorum a sua Sanctita
te sponte mihi collatorum.

Secundo quæro, in quibus beneficijs procedat
* hæc conclusio?communis*opinio omnium est ha-
bere locum in omnibus,quia dicit de *Ecclesia Mo-*
nasterio,& alio beneficio Ecclesiastico.nam uerbũ
33 †Ecclesia comprehendit Ecclesias Cathedrales, &
Metropolitanas,uerbum autem Monasterium Ab
34 batiam,& Prioratum†secularem,uel regularem,sub
35 dit postea,& alio beneficio,ut†omnia includat,iux-
ta ea,quæ dicit Bald.in l.in fraudem,ff.de milit. te-
stam.& patet ex adductis supra in casibus pręceden
tibus.

Tertio quæro,quõ intelligantur illa uerba, Apo-
stolica,vel alia auctoritate factam, & admissam,cũ
loquat̃ de resignatione ĩ fauorẽ,ut patet ibi post re
signationẽ,uel cessionẽ in se,q̃ non põt fieri,nisi co
36 ram†Papa,ut late dixi de resigna.benefic. lib. 5.qu.
6.respondeo mentem Pij V.fuisse,ut includat om-
nem

nem casum,& excludatur penitus omnis fraus,nam poterat euenire,quod quis renunciet coram ordinario simpliciter ad effectum, ut conferat tali exempto,qui postea exemptus, cui collatum est dictum beneficium illud coram Papa retrocedat modico temporis interuallo interiecto eidem resignanti,vti que hæc est confidentia. Ideo hæc uerba existimo esse intelligenda de prima resignatione facta corā Papa,& de ea quę fit coram ordinario,nam eadem ratio fraudis potest considerari vtroque casu, ideo
37 idem ius†statuen.l.illud,ff.ad leg.Aquil.le. a Titio, ff.de uerb.oblig.& cum dixit Apostolica intelligit, quando fit coram Papa,cum autem dicit,uel alia auctoritate intelligit coram ordinarijs & alijs collatoribus,Rebuff.in prax.benef.gl.12.super regu.de infirm.nume.3.

Quarto quæro,an hæc conclusio procedat, quoties exemptus a iuribus cameræ, & Cancellariæ,cui sunt resignatum beneficium expediuit litteras illius beneficij,& apprehendit possessionem,& postea illud retrocessit in fauorem primi resignantis? affirmatiue est respondendum,ut colligitur ex illis uerbis etiam confectis litteris Apostolicis,& possessio-
38 ne apprehensa,quæ fuerunt†consulto addita,ut exprimant casum magis dubitabilem,nam quoties qs retrocedit non expediuis litteris,tunc absque dubio constat de fraude,dubium poterat fieri,quando resignatarius expediuit litteras,& apprehendit possessionem,nam ex hoc colligebatur resignationē non fuisse simulatam,sed ueram,nihilominus contrariū uoluit hic Pius V.vt etiam hoc casu sit confidentia ex ratione,quam supra attulimus, quę militat prædicto casu.

Quinto quęro,an tempus constituat ad cognoscendam retrocessionem fraudolentam? Respōdeo duorum,vel trium mēsium,ut patet ibi *modico spacio interiecto,veluti duorum,vel trium mēsium re*
39 *trocessit*:cum ex uicinitate†actuum præsumat fraus, Bar.in l.post contractum nu.8.& ibi Io. Annib.nu. 163.Paris.cons.143.nu.21.uol.4.& temporis breuitate,Crauet.cons.100.nu.8. Afflict.decis.72.nu.3. Ruin.cons.130.nu.2.uol.1. appellat spacium duorum,uel trium mensium tempus modicum,nam ar-
40 bitrio iudicis remittitur,quod tempus†dicatur modicum,l.si constante,§.si uxor,ff.sol.matrim. l.si qs ita §.scia,& ibi Gl.ff.de uerb.oblig. Bar.in l.continuus §.insulam,ff.eo.& in l.item si unus,ff.de arbit. Gl.in l.& si post tres,ff.si quis caut.Gl.ī c. præterea de ętat.& qualit.Specul.in titu.de iuramen.delat.in uerb.nunc igitur Bar.in l.sed si susceperit .1.ff.de iudic.Bertach.in repert.in uerb. modicum tempus, Corse.in tract.de minimis p.2.nu.18.Iul. Ferret.de re naual.lib.12.num.135.Franc.de Plat. de excom. §.37.num.4.Albe.Brun.de stat.art.9.nu.215. Cardin.Iacobac.de Conc.lib.4.art.40.nume.173. nam
41 quandoque tempus†quatuor mensium dicitur modicum,l.si cum dies,§.interdum,ff. de arbitr. quandoque duorum annorum cap.potuit locat.l. domini horreorum,ff. eod. quandoque quinque annorum l.1.§.quod dictum,ff.de separat.quandoque septem annorum c.ult.ne prælat.uic.su.Corset.d.tracta.par.2.nu.18.aliquando nouem annorū Redoā. de reb.Eccl.non alien.uers.Item nu.5. quandoque decem annor.Franc.de Plat.d.tract.§.37.nu.4.Redoan.de reb.Eccl.non alien.cas.3.nu.15.In casu autem nostro tempus duorum vel trium mensiū Summus Pontifex statuit modicum tempus esse ad iudicandam retrocessionem factam ab exempto confidentialem.

Ex quo colligitur,quod dicti exempti retrocedēdo post tres menses retrocessio non dicetur confidentialis arg.l.cum prętor,ff.de iudic.nisi aliūde cōstaret de confidentia,nam tunc esset confidentialis, etiam si fieret post,neq; etiam retrocessio debet iudicari confidentialis, quāuis facta intra tres menses,
42 si fuit†coacte facta,nam Pius V.loquitur de retroces-
* sione libera,ut fuit alias*pronunciatum ex his,quæ tradunt Io.Andr.in c.propterea,el 2.de iur.patr.Feli.in c.cum M.nu.21.de constit.& ibi Dec.nu.34.& cons.22.nu.2.Crauet.cons.156.nu.8.

Sexto quęro,an hæc conclusio procedat in retrocessione facta infra dictum tempus ante constitutionem publicatam:affirmatiue est tenendum,quia dicit *retrocesserit,aut retrocedat in futurum*:ergo cōprehendit tempus pręsens,præteritum,& futurum, quod potuit facere ex rationibus,quas pono alias.

Septimo quæro,an requiratur,vt in retrocessione aliquid præseruetur,ut iudicetur confidentialis? respondeo affirmatiue,quia expresse dicitur de reseruatione omnium fructuum,aut parte uel pensione,
43 aut regressu,uel accessu,unde nullum cadit † dubiū l.illam,C.de collat.l.ancillæ,C.de furt. Ex quo infertur,quod si retrocessio esset facta absque reseruatione prædicta non esset confidentialis,quia cessant
44 uerba,& †præsuppositum dispositionis l.4.§.toties, ff.de damn.infect.& cessat ratio fraudis,quæ consistit in reseruatione,ut supra dictum est, & per consequens huiusmodi retrocessio pręsumetur facta ex
45 alia causa,tum vt excludatur†delictum iuxta l. merito,ff.pro soc.tum etiam,quia ad quid ita conuenirent prędicti, nam nulla vtilitas eis oritur ex dictis circuitibus,quare omne aliud,quam delictum est pͣsumendum,late Gabr.de malef.concl.2.

Octauo quæro,an requirantur, ut omnia nominata in hoc §.reseruentur retrocedenti,ut habeat locum hęc conclusio?respondeo negatiue,unum sufficere scilicet,uel reseruationem fructuum,aut pēsio-
46 nis,vel regressus,& accessus,quia utitur † dictionib. uel,aut,seu,quæ id significant,l. si hæredi plures,ff. de cond.inst.cum alijs,ut per Iac.Nouell.de iur.protomiss.§.quod si forte columna 8.& hoc nullum habet dubium.

Nono quæro a quo tempore computetur huiusmodi tempus duorum,uel trium mensium?respondeo a prima resignatione.

Decimo quæro,an hoc quod dicitur de exemptis iurium Cameræ,& Cancellariæ, vt sit confidentialis retrocessio facta cum reseruatione infra tres mēses,a prima resignatione, procedat etiam in retrocessione facta per non exemptos,cum dicta reseruatione:exemplum Titius resignauit Meuio beneficium simpliciter,Meuius postea infra tres menses, uel minus illud retrocedit Titio cum reseruatione pensionis,dubitatur an hæc sit confidentia?Pro negatiua primo adducitur,quia ubi uerba legis nō cō-
47 petunt,neque†dispositio l.4.§.toties,ff. de damn.infec.sed prędictis non exemptis a iuribus Cameræ, & Cancellariæ non competunt uerba constitutionis ut e lectura patet,ego,&c.

Secundo,quia huic casui non applicatur rō pͣsentis constitutionis,quę fundatur in fraude, quæ fit officialib.Cameræ,& Cancellariæ,ut in constitutione Pij IIII.& hoc expresse dicitur ergo neque constitutio l.illud,ff.ad l.Aquil.c.cum cessante de appe.

Tertio, quia consulio exprimit de exemptis ob
48 dictam rationem fraudis officialium, ergo † excludit
alios l.cum prętor, ff.de iud.

Quarto, quia sumus in pœnalibus, & odiosis, in
quibus uerba stricte sunt accipienda, & restringen
49 da, quatenus proprietas uerborum † suadet, ad no.in
reg.odia, de reg.iur. Et regulariter uerba posita in l.
50 uere, † & proprie capiuntur. l.1.§.si is qui nauem, ff.
de exercit.l.quod constitutum, ff.de testam.milit.c.
ad audientiam de decim.

Quinto ob generalem illam prȩsumptionem ex-
cludendi delictum l.merito, ff.pro soc.

His tamen non obstantibus contrariam opinio-
51 nem existimo veriorem, & † tenendam in iudicādo,
ac consulendo, ut retrocessio facta a quolibet, cum
prȩdicta reseruatione intra dies, mensem, duos mē-
* ses, uel tres sit præsumenda confidentialis, ut fuit *
pluries iudicatum per tribunal confidentiarum, &
* alias tenuit Rota, in una Reatin. pensionis* de anno
1588. Veneris 11. Martij coram R. P. D. Pāphilio,
nam resignatio non fuit uera, sed simulata facta ad
effectum, ut fieret dicta reseruatio, quæ sine causa
non obtineretur, unde intrant uerba, & rationes cō
sideratȩ per Pium IIII. in sua Constitutione in §. &
insuper, ac etiam ratio considerata hic per Pium V.
qui loquitur de exemptis iurium cameræ, & Cancel
lariæ, cum tunc esset hic casus frequentior, & quia fa
cilius hoc eueniebat, eo quia non expendebāt in ex
pedisione litterarum, non propterea sequitur, quod
non comprehendat alios casus, in quibus militat ea
dem ratio simulationis, fictionis, & fraudis, l. his so
lis, C.de reuoc.dona. Paris.cons.83.nu.21.uolu.3.&
* cons.69.nu.3.uol.4. Et ita etiam uidi alias* fuisse ,p
nunciatum, nam 10. Ianuarij Io. Andreas resignauit
beneficium simplex, quod obtinebat in fauorē Fa-
bij, qui Fabius 22. Ianuarij, & sic infra 12. dies post
dictam renunciationem, antequam litterȩ essent ex
peditæ, retrocessit dictum beneficium eidem reser-
uata pensione 50.duc. fuit resolutum retrocessionē
confidentialem, & pensionem reseruatam esse nul-
lam, eo magis, quia causa solita exprimi in reserua-
tione pensionis ex causa resignationis, ne nimium
dispendium patiatur, vt dixi de resig.benefi. li.6.q.
2. non est uera, cum nullum dispēdium patiatur ex
tam modico temporis interuallo, ut etiam fuit con-
sideratum in d. Reatin. pensionis per Rotam corā
Pamphilio 11. Martij 1588.

Ad contraria sic respondetur.

Ad primùm dico satis includi in ratione , ut late
prosequitur Tiraq. in l.si unquam uer.liberis nu.37.
C.de reuoc.don. & de vtroq.retract.tit. de retra. li-
gn.§.20.nu.2.& 3. Crau.cons.118.nu.15.

Ad secundum respondeo, quod non una est rō,
sed plures, vt supra dixi.

Ad tertium respondeo inclusionem unius nō es-
52 se exclusionem alterius, quando † casus exclusus in-
cluditur alia via, & ratione, Fel.in c. nonne 4. limita
tione de præsump. Paris.cons.111.nu.39.uolu. 1.&
neque quoties unus casus includitur ratione frequē
tioris contingentiæ, ut est iste Gl.in clem.1.uer.prȩ
sidentes de rescr. Ias.in l.1.nu.33.ff.sol.matr.& in l.
2.nu.10.ff.de uulg.& pup. Bellon.cons.82.nu. 18.

Ad quartum respondeo hic non tractari de extē
sione, sed de comprehensione ex eadem rōne, Dec.
in c.at si clerici, §.de adulterijs nu.18.de iud.& con
si.284.col.2.& cons.301.col.etiam 2.

Quintum autem non applicatur, cum constet de
delicto, quod uenit puniendum, l. ita uulneratus, ff.
ad l.Aquil.l.capitalium, ff.de pęn.c.ut famæ.de sen.
excom.& communiter alij, &c.

Concludēdum igitur est, quod hic dicitur de exē
ptis iurium Cameræ, & Cancellariȩ habere locum
etiam in non exemptis concurrentibus qualitatibus
hic requisitis, & hoc pretere a ex argumento a maio
53 ri, quod validissimum † est Auth.multo magis, C.de
sacr.sanct.Eccl.c.illorum de sen.excom. Crau.con-
si.290.sub nu.2.& cons.326.nu.10.& alij omnes, &
ponderando uerba posita in §.multi, in uers. pleri-
que ibi, præsertim ab illis, qui præstandorum iuriū
Cameræ Apostolicȩ sunt immunes, dictio enim il-
54 la præsertim † includit alias personas, & casus, sicut
dictio præcipue, & dictio maxime, Gl.in l.illud in fi
ne, ff.ad l. Aquil. Gl.in ca.ad abolendum de fil.pre-
sbyt. Cepoll.de simulat.contract.nu.216.& per cō-
sequens reseruationes factas in prædicta retrocessio
ne esse nullas, inualidasq. tanquam prouenientes ex
fonte, & radice infecta, ut fuit pluries resolutum.

S V M M A R I V M.

1 *Accipiens denuo beneficium post absolutionē a cri mine præsumitur fraudulenter cessisse.*
2 *Ex sequentibus colligitur animus.*
3 *Alienatio omnium bonorum facta ante delictū præ sumitur fraudulenta.*
4 *Alienatio maioris partis bonorum etiam.*
5 *Ex magna alienatione semper præsumitur fraus.*
6 *Beneficium acquiritur cum labore*
7 *Alienatio post delictum est nulla.*
8 *Fraus ex coniecturis colligitur.*
9 *Fraus ex verisimilitudine colligitur.*
10 *Alienatio fraudulenta quoties alienās remansit in possessione.*
11 *Simulatio quomodo probe tur.*
12 *Contractus facti in suppositas personas fraudulēti.*
13 *Dictio ante quid significat.*
14 *Ex vicinitate actus fraus.*
15 *Delictum perpetratum ex rixa non inficit facta prius .*
16 *Arbitrio iudicis remit titur, quando delictum dica- tur fieri de proximo.*
17 *Alienatio facta in fauorem coniuncta persona fraudulenta.*
18 *Coniunctus præsumitur scire facta coniuncti.*
19 *Coniunctus dicitur consanguineus, vel ille, qui est sub potestate.*
20 *Amicitia est magna fraternitas.*
21 *Alienatio facta clam fraudulenta.*
22 *Dictio post quid significat.*
23 *Dictio vel alternatiua.*
24 *Ex timore amissionis colligitur fraus.*
25 *Alienatio in fraudem fisci qua.*
26 *Relatiuum, si quis, omnes personas comprehendit.*
27 *Subsequentia intelliguntur secundum præcedentia.*
28 *Vna pars legis declarat aliam.*
29 *Verba quacunque auctoritate, quomodo intelligant.*
30 *Delicta quædam priuant a beneficio, quædam non.*
31 *Delicta quædam inducunt irregularitatem, quędam non.*
32 *Delicta quę inducunt irregularitatem.*
33 *Irregularitas qua.*
34 *Irregularis non potest obtinere beneficia sine dispen satione.*
35 *Dispensatio in irregularitate quando detur .*

36 In

QVAESTIO XXX.

DE confidentia, quæ committitur, vt perpetrentur delicta.

QVARTVS casus confidentiæ beneficialis po
positus in d. Cóstitutione in §. postremo est,
1 ut sit confidentia recipere id beneficium † quacumq;
auctoritate post absolutionem a crimine, & dispen
sationem ab irregularitate, quod ante, uel post com
missum delictum, & contractam irregularitaté fuit
renúciatum his verbis. *Postremo si quis crimine ali
quo absolutus, aut cum quo super irregularitate di-
spensatum est, denuo receperit quacunque auctorita
te Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ec
clesiasticum, quod ante, vel post commissum delictū,
aut contractam irregularitatem dimiserit.* Et tra
dunt simpliciter Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu.
5. col. pen. uers. si quis criminosus, Mascard. de pro-
bat. concl. 1306. nu. 21. & ratio huius conclusionis
colligitur ex §. multi, vbi Pius V. assignat rationes,
ex quibus solet committi confidentia, interq. alias
hæc est, quod nequeuntes iure retinere beneficia, &
incapaces propter crimina, vel ut inimicos occidát,
aliaque delicta perpetrentur, in alios deponunt eo-
rum beneficia, ut purgato delicto, vel absolutione
consequuta, illa repetant. Ideo iusta, & probabili ra
tione hic statuitur, ut recipere beneficium post ab-
solutionem, quod ante absolutionem, vel delictum
renunciatum fuit, sit confidentia, cum ex eo colliga-
tur animus prauus ipsius, & qua ratione renúciauit,
& quid actum sit in renunciatione, & propterea q
renunciatio non fuerit uera, sed palliata, ne benefi-
2 cium amittatur † ex illo delicto, l. quædam, ff. de reb.
dub. l. sed Iulianus §. proinde ff. ad Macedo. & sem-
per inspici debet, cur aliquid sit factum le. uerum. 2.
ff. de furt. l. cum tale. §. ult. ff. de cond. & demonst. c.
intelligentia, ubi Gl. in uer. ex causis, de verb. signi-
fic. ex quo potest ius præsumere, & statuere, l. in fun
do in princ. ff. de rei uend. l. ult. in fin. ff. de act. & ob
liga. Menoch. de præsumpt. q. 17. nu. 2. li. 1. & faciút
not. per Crau. cons. 304. nu. 3. & cons. 319. nu. 7.

Et uidetur habere magnam conformitatem cú
iure communi, quod hic dicitur tam de renunciatio
ne facta ante delictum, quam de facta post, ante ue-
* ro absolutionem quia * communiter receptum est
3 alienationem factam † ante delictum omnium bo-
norum censeri fraudulentam, & nullam, l. omnes §.
Lucius ff. de his q in fraud. cred. & ibi Dyn. & Bar.
in l. in fraudé in prin. ff. de iur. fisc. Gl. in l. qui testám,
ff. de testam. Bar. in l. post contractum nu. 2. ff. de do
na. Dec. cons. 235. nu 1. et 2. ubi dicit idé esse in alie
natione maioris † partis bonorum, Gl. in l. nomé, §.
4 filio, ff. de le. 2. Bal. in l. si vnquá C. de reuoc. donat.
Ang. in l. 2. col. 1. C. de dona. int. uir. & ux. Ale. cósi.
* 55. col. pen. li. 1. & cons. 108. col. 1. li. 4. & * oés uolút
5 ex magna † alienatione colligi fraudem. Bart. in le. si
patronus, nu. 2. ff. de prob. Corn. cons. 140. li. 2. Nat.
cons. 162. nu. 6. li. 1. Afflict. decis. 370. post nu. 13. Ia
te Soc. iun. cons. 7. nu. 6. uol. 4. Card. Paris. consi. 72.
nu. 68. uol. 3. Io. de Amic. cons. 29. quæ ratio magnę
alienationis militat in eo, qui habet beneficium tot
6 laboribus, & expensis acquisitum, † & illud renúciat
iuxta ea, quæ scribunt Ant. de Butr. Inno. Host. Ab
ba. & alij in c. super hoc de renunciat. Io. Annib. in
d. l. post contractum nu. 93. Paul. de Monte Pico n.
22. & 24. ff. de dona. Ale. cons. 47. col. 3. nu. 5. uol. 1.
* Et communiter * etiam receptum est, alienatio-
7 nem † factam post delictum perpetratum esse nullá,
& censeri factam in fraudem, Bar. in d. l. post cótra-
ctum nu. 12. 13. 14. & 15. & in l. si quis maior, C. de
transac. & in l. Mæuius §. duob. col. ult. ff. de lega. 2.
Bal. in l. iubemus, §. sane col. 2. C. de sacr. san. Eccles.
cum alijs, ut per Dec. cons. 235. n. 4. uers. uenio igi-
tur, & nu. 5. Pet. de Ancha. cons. 215. & probatur in
l. in fraudem in princ. ff. de iur. fisc. l. aufertur §. 1. ff.
eo. tit. l. in fraudem l. sed & si maritus §. ult. ff. qui &
a quibus, l. si aliquis in fine, ff. de donat. caus. mor. l. si
quis post hac. §. si quid etiam, C. de bonis præscrip.
l. donationes §. ult. ff. de donat. l. vlt. C. ad l. Iul. maie
sta. cum alijs, vt per Ale. cons. 34. li. 3. Ideo non mi-
rum, si pari róne hic statuitur esse confidentiam re
cipere habita absolutione beneficium renunciatú
post delictum. fraus enim ex coniecturis, & indicijs
8 † deprehenditur, c. 2. ubi omnes de renunc. li. 6. l. do
lum, C. de dol. Gl. in l. apud Celsum in princip. ff. de
dol. mal. Paris. cons. 97. nu. 17. uol. 3. Crauet. consil.
10. num. 3. Grat. consi. 81. num. 42. lib. 2. Idque satis
9 ostendit uerisimilitudo, ex qua † fraudem colligi scri
psere Paul. de Castr. cons. 58. nu. 9. lib. 2. Dec. consi.
644. nu. 6. Crau. cons. 73. num. 16. & 41. & cós. 153.
num. 11. Comprobantur hæc quia fraudulenta præ
10 sumitur alienatio, quoties qui alienauit remansit † in
possessione rei alienatæ, uel illam breui tempore ap
prehendit, aut utilitaté capit le. sicut §. superuacuú,
ff. quibus modis pig. uel hypot. sol. l. si is qui la vlti-
ma, ff. de acq. hæred. l. si quis §. pen. C. de natu. libe.
Bar. in d. l. post contractum nu. 4. ff. de donat. Idem
Bar. in d. l. sicut, §. superuacuú, vers. uenio ad tertiú,
Spec. in tit. de donat. uers. item pone, Bar. consi. 70.
in 2. dubio li. 1. & cons. 438. li. 5. Imol. cons. 55. Ale.
cons. 28. & 57. li. 5. Corn. cons. 203. li. 3. cú aliis, ut p
Dec. d. cons. 235. nu. 2. uers. 3. præsumptio, Paris. có-
si. 83. nu. 12. & cons. 54. nu. 71. uol. 1. Gozad. cos. 94.
nu. 55. Neui. cons. 8. nu. 52. Afflict. decis. 40. nu. 17.
Alci. respons. 379. nu. 2. Crau. cons. 100. nu. 7. Io. An
nibal. d. l. post contractum nu. 135. Mascard. de pro
bat. concl. 815. nu. 48. Abb. cons. 97. nu. 5. Iura enim
admodum abhorrent simulationem, Bal. in l. illud,
C. de sacr. san. Eccles. & in l. multum, C. si quis alte-
ri, vel sibi, & in l. cum precibus, C. de probat. & in l.
emptionem, C. plus ual. quod agit. & in l. ordo, & le.
etiam, C. de exec. rei iudic. Bart. in l. ab Athanasio
11 in fine, C. mand. Et de † modo probandi hanc simu
lationem, Bald. cons. 83. & cons. 447. lib. 4. & cons.
18. lib. 5. Roman. cons. 304. Io. Annibal. in d. l. post
contractum num. 135. & ibi Paul. de Monte Pico
num. 55. eadem ergo ratione præsumetur fraus ex
hac renunciatione beneficij ante, uel post delictú,
& restitutione ad illud post absolutionem.

Accedit, quia de fraude constat cum contractus

12 est factus† in suppositas personas l.pupillus §.sed &
si per interpositam,ff.de auct.tut.l.2. C.de nat.lib.
Calcan.cons.35.col.1.Ruin.cons.130. nu.6. libr.2.
* Crau.cons.122.nu.10.Abb.cons.97.nu.5.&* communiter Doct.in d.l.post contractum. At in casu ꝓ
posito uidetur facta renunciatio,ut deponatur bene
ficium ad dictum effectum,ut dicitur in §.multi,hu
ius constitutionis;Ergo fraudulenta erit renũciatio
talis,& confidentialis arg.l.3.ff.de liber.causa l.is,ff.
de acq.hære.Guid.Pap.de præsump.sub nu. 47.

Duæ principales conclusiones colligũtur ex hoc
§. Quarum prima erit, quod dimittens beneficium
ante delictum,& postea illud recipiens habita abso
lutione a delicto commisso committit confiden-
13 tiam,ut ex dictione illa,†ante delictum, colligitur.
Bart.in l.1.§.creditum num.6.ff.si cert.pet.Ang.cõ
si.274.Alex.cons.143.lib.2. Barbat. cons.30.col.6.
lib.1.Oldrad.cons.49.col.ult.Alberic. in auth. hoc
ius col.2.C.de procur.Doct.in l.qui ante chalen.ff.
de uerb.oblig.& rationem iam supra posuimus; Et
hæc conclusio tunc procedit, si post resignationem
dicti beneficij,de proximo sequatur delictum iuxta
ea,quæ uult Fulgos.cons.198.in quęstione proposi-
ta in princ.Bart.consi. 17.col.pen.nam ex eadem ra
tione alienatio pręsumitur fraudulenta, & facta in
fraudem fisci l.si uentri §.ult.ff.de priuileg.cred.ubi
Bart.Ange.& alij omnes,l.sed Iulianus §.sed ut si fi
lius ad Macedon.cap.officij de elect.Bart.in d. leg.
post contractum nu.8.ff.de donat.Ange.in l.si quis
post hac,C.de bon.præscr.Idem Ange.in l.res uxo
ris,C.de donat.int.uir.& uxo.Dec.d.cons.235.n.2.
uers.quinto præsumitur,& alios citat Mascar.de ꝓ
14 bar.conclu.815.nu.24.Ex†uicinitate enim actus cõ
iectura fraudis præsumitur,Specu.in §.1.nu.7.tit.de
donat.Card.Paris.cons.143.nu.21.uol.4.Rui.cons.
130.nu.2.uol.2.& cons.117.num.14.uol.1.Crot.cõ
si.13.nu.26.Io.Annibal. in d.l.post cõtractum nu.
163.Crau.consi.153.nu.9.Gabr.de pręsump.concl.
13.nu.7. & seq.Roma.consi.68.Anchar. cons.251.
Aret.cons.72.Barba.cons.11.& 22.uol.1.Et hoc ca
su uidetur committere confidentiam etiam ille, qui
tunc habuit beneficiũ ex resignatione illius,qui cõ-
misit delictum,& postea eidem illud retrocedit se-
quuta absolutione,nam uidetur fuisse particeps, &
conscius omnium sequutorum,vt firmat Bar.de em
ptore in d.l.post contractum nu.8. post Cyn.in l.si
quis post hac.C.de bon.damn.dicens, quod ex quo
de propinquo sequutum est delictum,legis pręsum
ptione præsumitur animum præcessisse auth.mino
ris,C.qui dar.tuto.poss.& in corpore unde sumitur,
nisi subdit Bart.manifeste appareat delictũ fuisse
15 perpetratum ex inopinata rixa,†& ibi sequitur Al-
cia.nu.37.uers.cæterum,Io.Annibal.nu.127.Meno
ch.de pręsump.lib.3.præsumpt.124.nu.6.Ant. Go
mes.tom.3.var.resol.c.14.de confiscatione bono-
rum nu.4.& quando dicatur de proximo fieri deli-
16 ctum†remittitur arbitrio iudicis, vt scribit Angel.
in d.l.si uentri,§.ultim.Dec.d.consi.235.col.2.uers.
quinto in fin.

Secundo,eo magis hæc conclusio procedit,si re-
signatio fuerit facta coniunctę personę iuxta ea, q̃
habentur in c.2.de renunc.lib.6.Pet.de Ancha.con
si.251.nam hac ratione alienatio præsumitur frau-
17 dulenta,& facta in fraudem fisci,quia † fuit facta in
fauorem coniunctæ personæ,l.data,C.de dona.l.pe
nul.circa principium de bon. lib.l. si quis post hac,
C.de bon.præscr.uel dam.le.ait prætor §. si quis,ff.
quæ in fraud.cred.Bart.in d.l. post contractum nu.
3.& ibi sequuntur,Imol.Roma.Io.Annibal.nume.
105.Paul.de Monte Pico nu.45.Alciat.nu.41. An-
char.cons.251.nu.5.Roman.consi.367. nume. 15.
Alex.consi.54.num.19.lib.7.Cepha.consi.325.nu.
53.lib.3.Natt.cons.549.num.3.4.& 9.Goza. cons.
1.num.34.Aret.consi.2.nu.3.Paris.consi.143.num.
2.uol.4.Dec.d.consi.235.nu.2.uers.2.cum alijs,ut p
Mascard.de probat.d.concl.815.nu.10. Menoc.de
* præsump.p̃sumpt.124.num.24.& est *communis
omnium doct.sententia,Et tunc aderant graues ini
micitiæ.Dec.consi.587.nu.9.Curt.iun. consi. 6.nu.
6.Natt.consi.549.nume.11.Et quamuis uerum sit,
quod ipsa consanguinitas non arguat fraudem, ta-
mẽ illa operatur,ut facilius præsumatur l. si quis do
nationis,ff.de cont.empt.Gl.in c.1.in uerb.carnali-
tatem,ut Eccl.benef.Alciat.in d.l.post contractum
nu.41.Picus nu.45.Io.Annibal.nu. 112. Cõiunctus
18 enim præsumitur scire facta coniuncti,† l.octaui,ff.
unde cog.l.de tutela,C.de in integr.restit.min.De-
ci.consi.64.& coniunctus dicitur hoc casu,uel san-
guine iunctus l.in testamento,C.de fideico.liberto.
iuncta l.hac consultissima §.ex imperfecto, C.de te
stam.c.si requisisti de testam.Ias.in le.exigendi nu.
19 7.de procur.aut†sub potestate l.penu.ff. de bon.li-
bert.Imol.d.l.post contractum nu.9.Alciat. nu.42.
aut procurator,uel amicus,Io. Annibal.in d.l. post
contractum nu.118.Picus nu.46.Alciat.nu.42.nam
20 amicitia†est plusquam fraternitas, Alberic. in l. sed
& hæ.ff.de procur.cum alijs,ut per Menoch. d.lib.
3.de præsumpt.Præsumpt.124.num.28.& 29.& li.
4.præsumpt.75.

Tertio,eo magis hęc conclusio procedit,quoties
constat resignationem fuisse factam clam, nam ea-
21 dem ratione ex†alienatione facta clam præsumitur
fraus,arg.l.ult.ff.de rit.nupt.l.non existimo,ff.de ad
minist.tut.l.ait prętor,§. si quis particeps ff. quæ in
fraud.cred.Bart.in d.l.post contractum nu. 7.ff.de
donat.& ibi sequitur Imol.Io.Annibal.nu.158.Pi-
cus num.54.Alci.nu.48.Bal.per illum tex.in leg.ab
Athanasio not.5.C.mand.cum alijs,ut per Deci.d.
cons.235.nu.2.uers.quarta est;Gl.in c.consuluit in
uers.odit lucem.Fel.nu.20.Dec.nu.44. de off.dele.
Card.Paris.consi.52.num.32.uolu.4.Crauet.consi.
205.nu.5.Sigismund.Goffre.consi.21.col.2.& hęc
* est*communis opinio,ut patet ex adductis per Ma
scard.d.concl.815.nu.33.Menoc.d.pręsumpt.124.
nu.40.41.42.& 43.Et hoc posset contingere, cum
celarent resignationem,Card.Paris.cons.57.nu.18.
col.4.Dec.cõs.399.Fel.in d.c.cõsuluit de off.deleg.

Quarto,eo magis hęc cõclusio procedit, quoties
constat expresse de fraude,Anch.consil.227. nu.3.
Paul.de Cast.cons.58.nu.4.lib.2.Natt.cons. 549.n.
1.lib.3.Pic.in d.l.post contractum nu.68.

Scđa conclusio dimittẽs bñficiũ post delictũ, &
postea habita absolutione a delicto commisso illud
22 recipiẽs cõmittit confidentiã,ut probat illa dictio †
post,Bar.in l.quoties,§.si quis ita.nu.1.ff.de here.in
sti.Bal.cons.179.nu.2.li.2.Ale.in l.2.§.creditũ.n.2.
51 ff.si cer.pet.& cons.141.col.2.li.2.Ias.in l.fructus n.
5.ff.sol.mat.Aret.in l.si cui legetur, ff. dele. 1.Dec.
in l.certi conditio §.deponi in prin.ff. si cert.pet.&
23 3 l.mutui dati ff. creditũ n.2.ff.eo.tit.Et dictio,†vel
posita inter u.trunĩ ante,uel post,denotat ut suffi-
ciat unũ eorũ uerificari l.si hæredi plures,ff.de cõd.
insti.Cor.cõs.237.col.4.uol.4.Et rõ huius cõclusio
nis est,vt ẽt dixi supra,quia cẽset resignare metu im
minentis

24 minentis † priuationis, Bal. in l. si quis post hac nu. 2.
uers. quinto, C. de bon. præsc. Alc. in d. l. post contra
ctum nu. 29. & ex hoc fraus deprænhenditur, ut late
Bar. in d. l. post contractum nu. 12. cum seq. ff. de do
nat. & ibi Imol. in fi. Picus num. 68. Alc. nu. 29. Ang.
& Sal. in l. si quis post hac co. pe. C. de bon. proscr.
Gem. & alij in ca. cum secundum in fi. princ. de hæ
ret. lib. 6. Hac enim ratione donatio, & alienatio di
25 citur fraudulenta, † & in fraudem fisci late Dec. cõs.
235. nu. 4. vers. uenio igitur ad illa quatuor tempora
Io. Annibal. in d. l. post contractum nu. 183. Blanc.
in tract. de indic. nu. 88. Boss. in praxi crim. tit. de pu
bl. cens. nu. 51. Et Bar. in d. l. post contractum n. 12.
13. cum seq. considerat tempus ante accusationem,
post accusationem, post litis cõtestationem, & post
sententiam, de quibus Dec. d. cons. 235. col. 2. Me-
noch. de præsump. d. præsump. 124. 2 nume. 46. us-
que ad finem.

Restat ut pro intelligentia omnium casuum, qui
possunt accidere aliquas subijciamus quæstiones.
Et primo quæro an hæc conclusio habeat locum in
omnibus quibuscumque personis? affirmatiue est re
26 spondendum, nam dicit generaliter, si quis, & † re-
latiuum si quis uidetur omnes, & quascunque perso
nas comprehendere l. si is id quod, ff. de iurisd. oĩum
iud. l. oẽs populi, ff. de iust. & iur. Ias. in l. cunctos po
pulos nu. 2. C. de sum. trin. Bal. cons. 447. nu. 17. lib.
5. Corn. cons. 224. co. 4. lib 4. Dec. cons. 289. & 207.
col. 1. Etiã fœminas, Bar. in l. iura in fine, ff. de leg. &
in l. 1. in fine, ff. de stat. hom. Alex. cons. 135. libr. 1.
Anch. cons. 121. Ange. cons. 191. Soc. Sen. consi. 55.
lib. 3. Rom. cons. 98. circa finem, Fulg. consi. 203. &
* alii* omnes, Comprobatur, quia iam in procemio,
& in §. multi exprimuntur etiam Episcopi Archie-
piscopi, Patriarchæ, & Cardinales S. R. E. ergo iste
§. subsequens debet intelligi iuxta terminos dicto-
27 rum §§. etiã in prędictis personis iuxta ea, † quę scri
bant Bal. in l. domum col. 1. in fin. C. de rei uẽd. Ias.
cons. 215. col. 2. circa medium lib. 2. & cons. 5. col. 2.
in fine lib. 3. Soc. iun. cons. 15. num. 17. uol. 1. Crau.
28 cons. 313. n. 5. uers. decimo. Vna enim † pars legis de
clarat aliam, l. utrum. ff. de petit. her. l. pe. C. de insti.
& subst. l. qui filiabus, ff. de leg. 1. l. nõ est nouum, ff.
de legibus.

Accedat pręterea, quia eadem ratio fraudis uiget
in omnibus prędictis casibus, nam siue priuata per-
sona, siue constituta in dignitate etiam maxima id
faciat animo fraudandi, uidetur committere con-
fidentiam. Inficiari tamen non potest, quin id de ra
ro posset contingere in Episcopis, & Cardinalibus,
qui, ut experientia docet, nunquam siue raro perpe
trantur delicta.

Secundo in quibus beneficiis hęc conclusio ha-
bet locum? responde in omnibus etiam in dignitati
bus, nam inquit Ecclesiam, vel Monasterium, aut a
liud beneficium Ecclesiasticũ, quę uerba sunt apta
comprehendere Ecclesias Cathedrales, & Metro-
politanas, & omnia alia genera beneficiorum, ut ex
his, quæ diximus superioribus, §. §. supradictis, colli-
gitur etiam ex generalitate, Bald. in l. in fraudem ff.
de mil. test. facit l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præst.
& quia militat eadẽ ratio fraudis in omnibus, Ideo
cum competant uerba, & ratio constitutionis absq;
dubio debet uerificari constitutio in §. toties, ff. de
damn. infect. l. his solis, C. de reuoc. don. & est com
muniter receptum per omnes.

Tertio quęro, an hæc conclusio procedat in eo,
qui recepit beneficium, quod dimisit ante uel post
delictum per collationem factam a collatoribus or-
dinariis, & inferioribus, an uero in eo dumtaxat qui
habuit beneficium a Papa? responde intelligendam
esse hanc conclusionem generaliter tam de collatio
ne Papę, quam de collatione ordinarii, & alterius
29 collatoris, ut probant illa † uerba quacunque auctori
tate, Rebuff. in prax. benef. gl. 12. reg. de infir. nu. 3.
& suadet ratio, quæ militat omnibus prædictis casi
bus, ergo idem ius statui debet. l. illud, ff. ad l. Aquil.
l. a Titio, ff. de uerbor. obligat. l. his solis, C. de reuo
cand. donat. & hæc conclusio nullum dubium ha-
bet cum exprimatur l. ancillæ, C. de furt. l. illam, C.
de collation.

Quarto quæro pro complimento quomodo con
trahatur irregularitas? & quando detur absolutio a
delicto, & dispensatio ab irregularitate? respondeo
delicta perpetrata esse in duplici differentia, quædã
30 reddunt indignum, † inhabilem, & priuant benefi-
ciatum, quædam secus. Bellam. decis. 697. nu. 5. Feli.
in c. stipulasti col. 4. de resc. Selu. de benef. p. 3. q. 11.
nu. 157. Menoch de arbitr. iud. cas. 202. nu. 37. Put.
decis. 514. lib. 2. cum aliis, quę adduxi de resign. be-
nef. lib. 4. quęst. 3. nume. 3. & 4. cum sequen. & exem
pla habes per Lamber. tract. iur. patr. par. 1. 2. lib. q.
9. per omnes art.
31 Rursus quædam crimina efficiunt irregularem †
committentem, quædam uero secus. Nauarr. cons.
35. nu. 37. de hom. & quę crimina inducant irregula
32 ritatem habes plene per summistas † in uerbo, Irre-
gularitas, & per Burg. & Maiol. in tract. de irregula
ritate. Et irregularitas est nota, seu impedimentum
33 Canonicum proueniens † in clerico ex violatione cẽ
suræ ecclesiasticæ, vel ex alia notabili inobedientia,
Io. Andr. & Arch. in c. 1. de iur. iur. lib. 6. & in clem.
si furiosus, de homic. Mar. Soc. sen. in c. sententiam,
col. 2. ne cleri. vel monac. cum aliis, ut per Maiol de
irreg. lib. 1. c. 1. num. 1. cum seq. ca. cum ergo aliquis
committit delictum dignum priuatione uel incidit
in irregularitatẽ & propterea effectus est indignus
ecclesiasticis ministeriis, oportet si velit retinere be
neficium si reperiatur habere, uel consequi, si non
habeat, quod a summo Pont. impetret absolutionẽ
34 rehabilitationem, † & dispensationem, Nau. cons. 2.
de homic. & cons. 34. eo. tit. Rebuff. in concord. ru-
br. de electionis derogatione in uers. rehabilitatio-
35 nibus, Quæ conceduntur † ex iusta causa, Glo. in c. si
quis diaconus, dist. 50. Burgas. de irreg. tit. de dispẽs.
p. 6. tit. de adult. num. 15. Maiol. eo. tract. lib. 3. c. 17.
facit quod dicit Gl. in c. priscis, dist. 55. & habita pa
cea proximioribus Mandos. de sign. grat. tit. absolu
* tio & rehabilitatio ab homicidio, & uidemus de*
stilo dari in signa gratię, uel per specialem rescriptũ
Papæ, & nunquam conceditur absolutio, dispẽsatio,
& rehabilitatio ad ordines & beneficia ob homici-
36 dium † uoluntarium, Gl. in c. sicut dignũ, & ibi Abb.
de homic. Siluestr. in sum. uerbor. homicidium 2. B.
Thom. 2. 2. q. 64. art. 7. Maiol. de irreg. lib. 5. cap. 51.
37 nume. 3. quamuis possit id † facere sum. Pont. Host.
* Inn. Anan. Abb. num. 12. qui dicit hanc opinionẽ*
communem d. cap. sicut dignum, Card. Alex. in cap.
lector dist. 34. Anto. de Butr. & Abb. in c. super eo,
de bigam. Fel. in cap. ad audientiam, num. 2. & 3. de
hom. Siluestr. in uerb. irregularitas, ad finem. Tho.
38 Ferrat. caut. 44. nam omnes irregularitates † sunt re-
dactæ sub iure positiuo, Anch. in clem. 1. de hom. &
ibi Card. col. 6. Abb. in cap. ego, de iur. iur. Silu. in d.
uerb.

39 uerb.Irregularitas,& Papa†super eo habet plenariã
potestatem c.proposuit,de conces.præb.Abb.in ca.
super eo,de schismat.Spec.in tit.de dispens.§.Iusta,
versic.Papa autem in omnibus,omnes summistæ in
uerbo dispensatio,& in uerbo, irregularitas neque
in ea quæ insanabilis irregularitas dicitur, quæ sur-
40 git†ex possibilitate ut in cæco,surdo muto, amputa
tis manibus uel pedibus,nam his casibus ecclesiasti
ca medela nequaquam est speranda ad tollendum
huiusmodi defectum D.Tho.3.qu.82.art.ult. ad 3.
& in 4.dist.25.q.2.in fi.Maiol.d.c.51.col.1.
41 Et absolutio†est restitutio quędam Spec.tit.de cõ
42 tumac.§.sequitur,num.12.Rehabilitatio†est ad pri
stinam habilitatem,& priorem statum repositio,&
dispensatio,c.de irregularibus,c.de simoniaco,cum
Gl.de sim.Rebuff.in prax.tit.de rescr.rehabil. mix.
Card.Paris.cons.88.nu.19.uol.4.
43 Et datur absolutio†& rehabilitatio petenti ,Inn.
in c.Romanam,in uers.iniustam,de sent. excomm.
lib.6.Bal.in marg.in uers.absolutio,Io. Andr. in ca.
1.de sent.excom.lib.6.D.Thom.in 4. sent. & ideo
44 non conceditur de stilo motu†proprio .Mandos.de
signat.grat.titul.absolutiones,columna 2.limita, ut
poteris colligere ex Abb.in ca.ab excommunicato,
de rescr.Fel.in c.ueniens 2.nu.22.de testibus.
45 Dispensatio†est iuris communis relaxatio prouide
facta utilitate uel necessitate pensata,uel est rigo-
ris iuris communis relaxatio facta cum causę cogni-
tione cap.nisi rigori & cap.seq. & ibi Glo.& doct.
7.quæst.1.Specul.de dispens.in princ.Abb.in ca.de
multa,ubi alii de præb.Io.Monach.de dispens.p.1.
§.ingrediendo,nu.1.Gammar.de author. leg.a lat.
lib.10.num.11.cum sequen.

S V M M A R I V M

1 *Resignans ingerens se in beneficio resignato aut percipiens fructus committit confidentiam.*
2 *Actus subsequens indicat animum.*
3 *Talia subiecta qualia prædicata.*
4 *Resignans amittit omne ius.*
5 *Verbum beneficium accipitur latissime.*
6 *Resignans,cum beneficio amittit omnia bona beneficii.*
7 *Resignans non potest percipere fructus.*
8 *Fructus sunt accessorij dominii.*
9 *Principale sequitur accessorium.*
10 *Non Dominus non percipit fructus.*
11 *Fructus ueniunt appellatione bonorum.*
12 *Qui per alium facit per se facere uidetur.*
13 *Mandans & Mandatorias puniuntur eadem pœna.*
14 *Rei suæ quisque est moderator & arbiter.*
15 *Etiam abutendo.*
16 *Leges permittunt dispositionem liberam rei propriæ.*
17 *Resignatarius dicitur successor.*
18 *Verba debent aliquid operari.*
19 *Nullum uerbum debet esse superfluum.*
20 *In parte etiam delictum committitur.*
21 *Ingerere se quando quis dicatur in beneficio.*
22 *Hæres ingerens se in bonis præsumitur adiuisse hæreditatem.*
23 *Verbum remiserit importat donationem.*
24 *Qui non potest donare non potest remittere.*
25 *L.si unquam habet locum in remissione.*
26 *Remittens debitum ecclesiæ punitur sicuti donans.*
27 *Ex donatione & remissione committitur simonia.*
28 *Donatio facta a resignatario longo tempore post resignationem non est confidentialis.*
29 *Perceptio fructuum post resignationem inducit præsumptionem tantum confidentiæ.*
30 *De facto percepit qui absque causa id facit.*
31 *De facto fit quod de iure non potest fieri.*
32 *Ex causa percipiens fructus post resignationem, nõ committit confidentiam.*
33 *Ex causa fit aliquando illicitum.*
34 *Præsumptio cedit veritati , & fortiori præsumptioni.*
35 *Ex causa pluribus modis potest Resignans percipere fructus post resignationem.*
36 *Authoritas Papæ facit cessare uitium confidentiæ.*
37 *Cardinali creditur.*
38 *Deficiente qualitate legis cessat lex.*
39 *Gratia Papæ probatur etiam per testes.*
40 *Resignans percipiens fructus pro debito non committit confidentiam.*
41 *Episcopus conferens beneficium potest multis casibus percipere fructus.*
42 *Resignatarius non committit confidentiam si resignans eo ignorante se ingerat.*
43 *Ignorans non punitur.*
44 *Factum unius non nocet alteri.*
45 *Cessante ratione cessat dispositio.*
46 *Præsumptio fraudis cessat in faciente actum ex necessitate.*

Q V AE S T I O XXXI.

AGITVR de cofidentia quæ frequentius solet cõmitti,quando resignans post resignationem se ingerit beneficio resignato,& percpit fructus, & hęc est prima cõiectura posita in hac cõstitutione Pii v.

TRigesimoprimo Quæro an sit probabilis con-
iectura in hac materia confidentiæ quoties resi
1 gnans post resignationem†percipit fructus aut se in
gerit in beneficio cesso?affirmatiue est responden-
dum,quia hoc est expressum in d. Cõstitutione Pij
V.in §.*Quare ibi,aut illius fructus uel eorum pars*
&c. & melius in §.ad probandam in uersi.uidelicet
si quis post cessam ab se ecclesiam,uel monasterium
aut beneficium & publicatam resignationem, seu
cessionem captamque a successore possessionem se se
in illa,vel illo,seu rebus illius,per se uel alium, seu
alios de facto ingesserit,aut fructus perceperit , aut
quicũque successor illi uel eius propinquis,ipsos aut
partem aliquam remiserit eorundem. & per hæc
uerba,ita tenet Naua.in man.cap.23.sub num.100.
107.111.Gabriellus infra citandus,Maiol.de irreg.
lib.5.c.45.sub num.5.Mascard.de probat.cas.1306.
Nauar.cons.48.tit.de simon:Et huiusmodi conie-
ctura secundum Gabr.consi.172.nu.11. lib.2.fun-
2 data est ex eo quia actus subsequens†indicat animũ
& quid actum est in cessione demonstrat l. quadã,
ff.de reb.dub.l.sed Iulianus,§.proinde,ff.ad maced.
Paul.de Castr.consi.247.num.5.lib.1.nam talia sub
3 iecta†qualia predicata l.si defuncto,ff.de interroga.
act.l.3.ubi Barto.ff. de fund. instru. cap. inter dile-
ctos,§.cęterum,de fid.instrum.Craue.cons.286.nu.
4 6.accedit quia cum resignans post cessionem†amit-
tat omne ius & possessionem,Innoc.Hostie. Card.
Abb.Imol.& alii in cap.quod in dubiis,c.super hoc
& c.admonet,de renunc.Rot.decis.6.in fin.de rer.
permu.in nou.Cassad.decis.2.nu.3.de renun. Card.
Paris.cons.39.nu.2.uol.4.Nau.in ca.accepta,opp.7.
nu.11.

* nume.11.de rest.spol.&* communiter doct.ut late
adduxi de resig.benef.lib.1.q.5.non potest amplius
se ingerere,& percipere fructus, sicuti non posset q
libet extranea persona,& aliter faciendo, præsum-
ptio fraudis & renunciationis prohibitæ simoniacę
& confidentialis intrabit,arg.eorum quę habentur
per Doct.in c.2.de renunc.lib.6.uolunt.n.Canones
ut habentes titulum beneficij fruantur fructibus, &
non alij:Ideo &c.

Et hanc conclusionem intellige, nedum in sim-
plici clerico resignante sua beneficia,sed etiā in ha
bente dignitatem,ac etiam in Abbate, Episcopo,
Archiepiscopo,& Patriarcha,vt constat ex illis uer
bis Ecclesiam,Monasterium,aut beneficia, ut late
per Rebuff.super concord.tit.de mand. apostol.§.
statuimus.uerbo Monasteria,& sub tit.de collat.§.
1.sub uerbo statuimus,& ratione suadetur, quia ea-
dem uiget ratio in omnibus prædictis casibus, arg.l.
illud,ff.ad l. Aquil.l.a Titio,ff.de uerb.oblig.& uer-
5 bum beneficia † positum ibi accipitur latissime,ut p
Io.Selu.in suo tract.de benef.p.1.in 1.& 2.q.

Secundo intellige hanc conclusionem procede-
re tam si resignans ingerat se in beneficio resigna-
to,quam in rebus ipsius beneficij, vt probatur illis
uerbis,seu rebus illius,& rō est,quia resignans post
resignationem non solum amittit,& perdit benefi-
cium resignatum,Card Paris.cons 143.num.19.uo.
4.Bisignet.decis.5.num.2.de renunc.Butr.in c.solli
6 cite nu.15.de rest.spol.sed † bona ipsius Io. Monac.
7 in c.si te,num.30.de renunc.li.6.& † fructus,Rot.de
cis.1.de renunc.in nou.Ideo receptum est post ces-
sionem resignantem non posse in Ecclesia se inge
rere,nec de rebus disponere,nec fructus percipere,
Card.Paris.consi.36.uol.4.Rebuff.consi.22.nume.
19.Gabr.cons.192.col.1.uol.1.Cassad. decis. 4.nu.
6.de restit.spol.Sarn.de publ.q.7.& alij,quos citaui
de resign.benef.lib.1.q.6.& ratio est euidens, quia
8 hæc sunt accessoria † dominij,vt communiter* om-
* nes doct.concludunt,& omnibus apertum est,extin
9 cto igitur dominio, tanquam † principali, quod fit
mediante cessione,Abb.d.ca.quod in dubijs de re-
nunc.cessant prædicta,reg.accessorium,cum ibi no
tatis per Dyn.de reg.iur.lib.6. & ideo qui non est,
10 dominus regulariter,non potest fructus † accipere,
11 Paris.consi.94.nu.15.uol. 2.ubi † quod ueniunt ap-
pellatione bonorum l.vsufructu legato, ff.de vsufr.
l.vsuræ,ff.de usur.

Tertio intelligenda est huiusmodi conclusio, ut
habeat locum siue resignans se ingerat,& percipiat
dictos fructus per se,siue per alium, ut probatur il-
lis uerbis per se,uel alium,& est ratio, quia qui per
12 alium facit, † per se facere uidetur,regul. uulgar.qui
per alium de regu.iur.libro 6.& ideo mandans deli
13 ctum committi, † eo sequuto punitur eadem pœna,
qua principalis delinquens,Glo.magna in l.1.§.per
suadere,ff.de seru.corrupt.Bart.in l.non solum §. si
mandato num. 19.ff.de iniur.Gandin.de malef. tit.
de transact.& tit.de poen.Ias.in l.si quis mihi bona,
§.sed quid si mandauit num.16 .ff. de acq.hęred.&
* in l.1.numer.22.C.de ser.fug.* communis opinio,
de qua attestantur Gomes.in §.pœnales nu.10.in-
sti.de action.Curt.iun.cons.237.num.5.Clar.lib.5.
* recept.sent.§.ult.q.89.in principio,ubi refert* ita
seruari.Et hoc exemplificatur,quoties id facit p p
curatorem,uel consanguineos,aut alios amicos, &
quod dicitur de uno idem erit in pluribus, ut patet
ibi,aut alios,& quia eadem est ratio.

Quarto intelligenda erit huiusmodi cōclusio, ut
procedat non solum,quando resignans per se, per
alium fructus beneficij resignati percipiat, sed etiā
quando successor in eo beneficio ipsos, aut partem
aliquam ei remiserit,ut probatur illis uerbis,aut qui
cumque successor,&c.& hoc ex eo, quia uiget eadē
rō fraudis,& simoniacæ cessionis, Verū notādū est,
14 qa regulariter quisq; rei suę est † moderator,& arbi
ter l.in re mādata,C.māda.l.nemo exterus,C.de iu.
§. p traditionē insti.de rer.diu.Soc.cōs.53.n.8.li.1.
15 & cōs.100.col.2.li.2.Dec.cōs.419.n.3.et † abutēdo
l.sed,& si lege §.consuluit,ff.de petit.hæred. Crau.
cons.198.nu.15.uers.& si dicas, Roland.a Vall.cō-
16 si.62.nu.23.lib.1.& quisque potest de re sua † libere
disponere per uiam uenditionis,donationis, & alie
nationis,l.dudum,C.de contrah.empt.l.nec emere,
C.de iur.delibe.Card.Paris.cons.82.in princ.uol.3.
& cons.124.col.1.uol.4.Craue.cons.263.col. 2.fal-
lit tamen in casu nostro ex ratione suprapposita,Et
in his uerbis uidi fieri dubium, cur dicat quicūque
successor, nonne sufficiebat facere mentionem de
17 resignatario,qui † successor dicitur doct. *omnes in
* c.susceptum de re seru.lib.6.sed respondi cum my-
sterio Pium V. ita dixisse, ut comprehendat oēm
casum,& sic resignationem non solum,quæ fit in fa
uorem alicuius,ut si tunc resignatarius, qui etiam
dicitur successor remittat fructus resignanti com-
mittatur confidentia ob præsumptam fraudem, &
pactum simoniacum,sed etiam resignationem sim-
pliciter factam in manibus Ordinarij: nam si dicti
ordinarij cōnferant beneficia resignata,& hi quib.
collata sunt beneficia prædicta non possunt ppriè
dici resignatarij:sed bene propriè dicentur succes-
sores,si ergo omnes fructus, aut partem remiserint
resignantibus coniectura probabilis confidentię in
trabit ob præsumptam fraudem,ideo concludendū
est huiusmodi uerba fuisse posita cum misterio, &
illis consideratis comprehēditur casus, qui alias nō
comprehenderetur, quod eo magis suadetur, quia
18 uerba debent aliquid † operari,& debent esse posita
cum effectu l.si quando,ff.de leg.1.l.si per alium,ff.
ne quis eum,c.si Papa de priuile.in 6.l.1.§. hæc uer
ba,ff.quod quisque iur.c.relatum de cler.non resid.
Bal.in rub. C.de contr.empt.q.6.Laur.Siluan.con-
si.30.num.10.Gomes.in §.ex maleficijs nu.47.inst.
19 de action.& nullum uerbum † debet esse superfluū,
si alius intellectus sanus dari potest l.1.in prin.& ibi
not.ff.quod metus causa l.1.in fin.cum ibi not.ff.ad
municip.l.3.§.1.ff.de iur.iur. Crau.cons.294.nu. 3.

Quinto intelligenda erit hæc conclusio,tam si re
signans per se,uel alium percipiat omnes fructus be
neficij resignati,quam si partem illorum percepe-
rit,Nauar.cons.41.de simo.nu.1.ut patet ibi ipsos,
aut partem aliquam,&c.quæ uerba & si loquantur
in successore remittente omnes,aut partem, tamen
idem erit in resignante percipiente, cum eadem sit
* ratio,l.illud ff.ad l.Aquil.& communis * conclusio
20 recepta ab omnibus sit etiam † in parte delictum cō
mitti,& expresse hoc probatur in eadem constitu-
tione in §.Quare nos uolentes,ibi aut illius fructus,
uel eorum pars,&c.

Sed primo contigit dubitare quomodo intelliga
21 tur illud uerbum ingesserit?respondeo uerificari, †
quoties resignans post cessionem ea faciat in bene
ficio resignato,quę spectant ad resignatarium,& ip
se faciebat ante resignationem,nam hoc modo di-
citur se ingerere,&c.vt doctores late concludunt in
l.gerit,

l.gerit,& ibi Bar.nu.18.ff.de acq.hęr.Ias.conf.112.
num.2.lib.3.docto.in l.1.& 2.C.de repud.hæred.&
in l.potuit,C.de iur.delib.& ideo adiuisse præsumi-
22 tur† hæres ingerens se in bonis defuncti, Crau.conf.
148.nume.10.Mantica in tracta.de coniect. ult. uo
lunt.lib.12.titu.11.°nume.9. Anch.conf.324. Natt.
conf.140.nu.12.lib.1.Soc.iun.conf.69. nu.7.uol.1.
Cæph.conf.294.nu.19.uol.2.late Mascar. de prob.
conclu.42.43.44.45.cum sequenti.Ruin.conf.168.
num.1.lib.4.Mant.conf.34.numer.20.lib.3.Et hoc
quam malum sit docet Sarn.de publ.q.9.nu.3. dum
scribit,quod aliquando resignatur dignitas habens
iurisdictionem temporalem,& spiritualem, cui sub
diti tenentur præstare iuramentum obedientiæ, uel
aliquid facere nam tunc interest subditorum, ne a-
lius præter titularem se ingerat, ne fierent fraudes,
intrusiones,& usurpationes beneficiorum in graue
animarum periculum,& ne postea fructus exigátur
iuxta ea quæ dicta sunt,&c.

23 Secundo dubitatur an illud uerbum remisserit†
importet donationem? Affirmatiue est responden-
dum ut probatur in l.contra,§.filius, ff.de pact. l.1.
ff.de transact.l.si mulier,& ibi Bald.ff.de condit.ob
caus.l.peculium la 1.& ibi Barto. ff.de pecul.l. sicut
§.an pacisci,ff. quibus mod.pignor.uel.hipot. Glo.
in l.si inter,C.de solut.Abb.in c.ex insinuatione de
iur.patr.Signor.cõs.26.col.2.Ang.conf.94.col.pen.
Anch.conf.306.col.2.& ideo qui non potest dona-
24 re,non potest †gratis remittere,Bal.& Sal.in l. 1. C.
de pact.Paul.de Castr.conf.342.col.1. in fin. lib.1.
Abb.in c.ueniens 1.in 3.not.de testibus Bal.in l.prę
ses col.2.de transact. Alex.conf.115.colum.1. lib.5.
Cor.conf.274.col.2.lib.3.& ideo l.si unquam, C.de
don.quæ loquitur in donationibus habet etiam lo
25 cum in simplici remissione,†Corn. conf.11.col.pe.
libr.3.Soc.Sen.conf.20.col.ult.lib.3.Ruin.conf.98.
col.8.lib.1.& conf.60.num.14.lib.3.Tiraq.in d.l.si
unquam in uerbo donatione largitus nu. 173. Hinc
etiam non minus punitur,qui remittit debitum Ec
26 clesiæ,quam †qui donat Io.And. in c.si quorundam
& ibi Ant.de Butr.col.1.de solut.Ex his igitur con-
cludédum est ex donatione omnium fructuum, aut
partis facta a resignatario resignanti intrare præ-
sumptionem confidentiæ,quod comprobatur, quia
27 tam committit simoniam, qui remittit, quam qui†
donat.c.ueniens, & ibi Glo.Abb. in 3.not. & alij
de testibus Barb.consi.41.col. 16.lib.1. cum aliis,&
per Tiraq.in d.l.si vnquam uerbo donatione largi-
tus nu.175.Intellige tamé hoc,quoties remissio, seu
28 donatio† fuit facta illico post resignationem, secus si
postea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua cã
nam hoc casu nulla committitur confidentia,ut fuit
* resolutum in Rota in vna* Cosentin. Archiepisco-
patus sub die Lunæ 3.Februarii 1591.coram R.P.
D.Orano,& in alia Oriolen.confidentiæ 1.Februa
rii 1591.coram R.P.D. Bubalo.

Tertio dubitatur an hæc prima coniectura posi-
ta in hac constitutione pij V.uers.si quis post ces-
sam,inducat veram confidentiam? Pro affirmatiua
29 †uidi consultum de anno.1583.dũ de hoc cõtrouer
teretur in quadam Mediolanensi, Ego autem cum
de hoc interrogatus fuissem contrariã sum sequutus
sententiam,sed ne meæ sentẽtiæ plus æquo uiderer
acquiescere,cum Perillustri,& Reuerendissimo Do
mino Io.Angelo Papio,qui tunc temporis omnium
I.C.celeberrimus habebatur,hac de re sermonem
habui qui paulo ante Bononia,ubi multos annos le
gũ fuerat interpres primarius,& pręcipuus,a Grego
rio XIII.Romam vocatus inter utriusque signaturę
Referendarios ascriptus est,vir fama præclarus, eru
ditione insignis,pietateque nulli inferior,maximis-
que muneribus,& maioribus,quæ in urbe sunt, fun-
ctus in meam uenit sententiam nam mens Pij V.
non fuit,ueram ex hac coniectura inducere confidẽ
tiam sed ex ea colligi coniecturã,& pręsumptionem
ex qua alijs concurrentibus uult delicti commissi
resultare probationem,& ita postea fuit resolutum
in Rota, in dicta Cosentin.prætensæ confidentiæ,
coram Orano,die Lunæ 4.Februarij 1561.& in a-
lia Brixien.prætensæ confidentiæ,coram Pegna 5.
Iunii eodem anno,& colligitur ex lectura, & infe-
rius latius dicetur.

Quarto dubitatur,quomodo intelligitur illud uer-
bum de facto? crederem intelligendum esse quoties
30 resignans absque†causa,uel nouo tit.id faceret iux-
ta ea,quæ habentur per Glo.& Io. Monach.col.1.
Gem.Franc.in c.cupientes §.cęterum de elect. libr.
6.Glo.Card.Imol.in clem.1.de vit.& honest.Cler.
Corn.conf.165.col.6.lib.2.Dec.in ca. cæterum col.
31 pe.de iud. Vel melius† de facto, quia de iure id non
poterat fieri;uide gl.& dd.in cap.1.de presbyt.non
ord. Nunc auté pro declaratione huius notabilis,&
practicabilis coniecturæ aliquæ limitationes sunt
ponendæ quas notaui in disputationibus diuersarũ
causarum,& quotidie possunt occurrere.

Primo igitur limitanda est huiusmodi conclusio
ut non procedat, quoties resignans post resignatio-
32 nem percepit† fructus beneficii resignati ex aliqua
causa,nam hoc casu nulla oritur præsumptio confi-
dentiæ,& cessat dicta cõiectura,ita in terminis, Ga
briel.conf.172.num.8.uer.1.lib.2.& fuit resolutum
in Rota in d.Cosent.prætensę confidentiæ sub die
Lunę 4.Februarii 1591.coram Orano,& in alia Bri
xien.prætensę confidentiæ 5.Iunii eo. anno coram
Pegna,in qua fuit dictum,quod non omnis perce-
ptio fructuum inducit confidentiam,'sed animus &
conuentio hoc faciendi ab initio.

33 Et ratio est, quia potuit ex causa superuenientet†
facere resignans,quod sibi erat prohibitum l.si ho
minem cum ibi not.ff.mand.Dec.in c. cum sit Ro-
mana nu.13.de appell.

34 Quo stante† pręsumptio cedit veritati vel fortio
ri pręsumptioni l.ult.in princ.ff.quod met.cau.l. do
mus,ff.de in integr.rest.c.litteras de præs.l.diuus,ff.
de in integr.rest.l.1.in fi.ff.qui,& aduersus, &c.l.nõ
solum,ff.de rit.nupt.c.accedens de fals.Bal. in l.siue
possidetis,circa finé,C.de probat.Crauet.conf.313.
sub nu.3.uers.4.& sub nu.5.uers.undecimo, Rolan.
conf.16.nu.26.lib.1.

Et hæc limitatio potest exemplificari pluribus
modis.

35 Primo quotiescumque† recepisset fructus post re
signationem ex conuentione facta cum resignata-
rio consensu Papę interueniente,nam hoc casu nul-
lam oriri præsumptionem confidentiæ fuit resolu-
* tum in d.* Cosent.prætensę confidentiæ coram R.
P.D.Orano.facit quod scribit Nauar.conf.41.num.
1.de simon.& ratio est,quia auctoritas Papæ facit
36 cessare† vitium simoniæ,& confidentiæ, Abb. in ca.
cum pridem in fi.de pact.Cassad.decis.2.de simon.
& decis.3.nu.4.de renunc.Card.Paris.consi. 30.nu.
3.uol.4.nam ibi Archiepiscopus Cosentinus perce-
pit fructus Archiepiscopatus post cessionem de cõ
sensu Fel.Rec.. Sixti V. ut attestatus fuit Serenissi-
mus

mus magnus Dux Etruriæ, cui tanquam de re a se
in pręsentia Principis gesta (dum esset Cardinalis)
37 fuit † adhibita fides, c. nobilissimus dist. 92. Alex. cōs.
106. nu. 19. lib. 2. Put. decis. 2. num. 4. lib. 1. Caputaq;.
decis. 95. p. 1. cum aliis, ut per Gabr. de probat. con-
clu. 3. nu. 14. & communiter* dd. & etiam deposue-
runt duo abi testes de auditu a bo. mem. Donato Car
dinalis de Cesis, qui pro admissione dictę cessionis
cum prædicto Serenissimo apud Papā intercesserat
& pro uerisimili etiam scientia Papę adducebatur
dilatio pensionis reseruatæ in cessione d. Archiepi-
scopatus de mense Maij 1585. in annum sequentē
ut ex scedula concistoriali constabat, ex quibus, & a
liis, Rota censuit non adesse confidentiam neque
præsumptionem. Et comprobatur hęc conclusio ex
notabili argumento considerato per Rotam io d.
causa, quia cum perceptio fructuum sit cum licentia
Papæ, non potest dici fieri de facto. deficiente igi-
tur qualitate illa de facto considerata, & requisita a
38 Pio V. in allegatis uerbis non intrabit † extrauagan-
tis dispositio, Bart. in l. 1. ne quid in flum. pub. Alex.
cons. 161. in princ. lib. 5. Quod etiam posset conside
rari, quoties tēpore resignationis fructus essent, vel
maturi, vel esset inceptum exigi, uel retardaretur ex
peditio, & his casibus, & aliis possunt de Papæ licen
tia exigi illi fructus absque vitio confidentiæ, nam
per scientiam Papę cessat iux. communem* opinio
nem supra relatam, & de huiusmodi scientia Papæ,
39 & gratia constabit, etiam per testes, † iuxta stylum
*Rotæ, ut per Soc. cons. 60. nu. 14. lib. 1. & quanquā
alii tenuerint contrarium, tamen ita fuit resolutum
in d. Cusent. 4. Feb. 1591. coram Orano. Et hęc sunt
notanda quia sępę eueniunt, & plures de hoc con-
trouertitur.

Secundum exemplum erit quoties resignans per
40 cipit fructus beneficii resignati, quia resignatarius †
donauit post resignationem, in extinctionem debi-
ti antiqui, uel pensionis decursę, aut decurrendæ ex
alia simili causa, ut fuit* resolutum in d. Cusent. 4. Fe
br. 1591. coram R.P.D. Orano. Cum enim constat
de causa perceptionis fructuum cessat coniectura
confidentię, ut fuit conclusum in vna Imolen. confi
dentię. 24. Feb. 1592. coram Pamphilio.

Tertium exemplum, quoties resignatarius illos
gratis donaret, & antea non fuit de hoc conuentum
ut fuit resolutum* in ead. Cusentin. nam non omnis
perceptio fructuum post renunciationem factam a
resignante, ut post præsentationem, est confidentia
sed ea quæ præcedente pacto, & cōuentione, ut fuit
resolutum in una Imolen. Lunę 24. Februarii 1592.
coram Pamphilio.

41 Quartum exemplum, in Episcopo collatore, † qui
absque scrupulo confidentiæ potest fructus benefi-
cii collati percipere pro decimis, seminario, & repa
ratione Ecclesię, & illos percipiēs ex hac causa nul
lam committit confidentiam, ut in terminis, consu-
luit Gabr. cons. 172. nu. 9. cum seq. uol. 2.

Secundo limitatur huiusmodi conclusio ut resi-
gnans percipiens fructus beneficii resignati cōmit-
tat confidentiam, seu oriatur ex hoc presumptio cō
fidentiæ, si huiusmodi perceptio fuit facta post per-
fectam resignationem post captam per successorē
possessionem, & factam publicationem, ut fuit re-
solutum* in d. Cusent. prætensæ confidentiæ die Lu
nę 4. Febr. 1591. coram R.P.D. Orano, & hanc opi
nionem consulendo uidetur firmare, Nauar. consi.
28. nu. 2. de sim. & consi. 26. ante num. 1. eo. tit. & p
batur in uerbis allegatis const. Pij V. ubi post cessam
&c. publicatam, &c. captamque a successore posses-
sionem, & de hoc dicetur infra.

Tertio limitatur ut non committatur confiden-
tia ex parte resignatarii, quoties resignans post resi-
42 gnationem se † ingerit, & fructus percipit ignorante
ipso resignatario, ita in terminis limitat Gabr. cōs.
172. nu. 10. in fi. & num. 13. lib. 2. quam opinionem
puto esse sequendam in iudicando, & consulendo.
Et ratio est, quia si ignorat Resignatarius fructuū
perceptionem, quę fit a resignante post cessionem,
43 † quomodo ei nocere debet, Craue. cons. 171. nu. 18.
cons. 201. num. 36. & cons. 203. num. 5. factum enim
44 alterius post ius plene quæsitum, impossibile est, †
ut noceat præsertim ignoranti c. Matthæus, ca. sicut
iuris, ubi dd. de simon. Anch. cons. 271. col. pe. Ideo
ne iniquitatem huiusmodi Constitutio Pii V. con-
tineat, interpretanda erit in perceptione fructuum,
quæ permittente, & sciente beneficiato fit, cū igno
rans non delinquat.

Accedit, quia ratio dictę coniecturæ, ut præsuma
tur confidentia, quoties resignans percipit fructus
post resignationem fundatur in eo, quia actus sub-
sequens, indicat animū & pactionem præcedentem
l. quædam. ff. de reb. dub. quæ ratio prorsus cessat in
ignorante Crau. cons. 203. nu. 5. Ideo &c.

Quarto limitatur huiusmodi conclusio ut non sit
confidentia ex parte resignatarii quoties resignans
percipit fructus post cessionem, eo tamen sciente, &
nolente, ita declarat in terminis, Gabr. d. cons. 172.
num. 10, in fi. & nu. 13. lib. 2. hoc potest exemplifica
ri quoties uis insertur, aut similij modo.

Et ratio est quia hoc casu cessat ratio coniecturæ,
45 ideo debet cessare † dispositio c. cum cessante, de ap
pel. & regulare est ut presumptio fraudis, & doli ces
46 set quoties † fit actus ex necessitate, Ange. in l. si quis
post num. 3. C. de bon. proscrip. quem commendat
Paul. de Monte Pico in l. post contractum, nu. 79.
ff. de donat. dum concludit, quod qui facit actum ex
necessitate in quo alias dolus & fraus præsumere-
tur, cessat talis præsumptio, arg. l. quoties. §. qui do-
lo. ff. de prob. Mascard. de proba. concl. 531. ubi plu
res in terminis citat.

Accedit quia alias sequeretur quod esset in po-
testate resignantis vel conferentis uim inferendo re
ctori facere ut beneficium ille amittat, quod est
absurdum.

Et hæc distinctio ex parte recipientis & dantis
in hac materia est trita, Abb. in c. cum in Ecclesiæ
in fi. ubi Anan. de sim. Ang. in uerbo simo. 2. nu. 15.

SVMMARIVM

1 *Præsumitur Cōfidentia in Resignatione, si resignata rius constituat resignantem Procuratorem, uel Cō sanguineos.*
2 *Actus subsequens indicat animum.*
3 *Ex causa ius præsumit.*
4 *Ex facto lex colligit mentem.*
5 *Præsumptio Iuris dicitur necessaria.*
6 *Ex coniecturis statuitur aliquid.*
7 *Resignans amittit omne Ius.*
8 *Resignans non potest percipere fructus.*
9 *Ex datione fructuum facta uēditori arguitur fraus*
10 *Ex coniunctione sanguinis arguitur fraus.*
11 *Dictio si, exponitur pro quando.*
12 *Dictio si, denotat conditionem.*

13 *Dictio*

13 *Dictio si, capitur multis modis.*
14 *Verba generalia generaliter accipiuntur.*
15 *Locutio generalis nihil relinquit intactum.*
16 *A proprietate uerborum non est recedendum.*
17 *Constituens Procuratorem collatorem ad percipiẽdum fructus ex hoc non præsumitur confidentia.*
18 *In claris non cadit dubium.*
19 *Coniectura cessant ubi est ueritas.*
20 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*
21 *In pœnalibus stricta fit Interpretatio.*
22 *Verba generalia restringuntur ad specificata.*
23 *Verba generalia recipiunt restrictionem a sequentibus.*
24 *Vna pars legis declarat aliam.*
25 *Posteriora declarant priora.*
26 *Verbis & ratione comprehẽditur aliquid in lege.*
27 *In lege fit expressio exemplariter, & non restrictiue.*
28 *Exempla non restringunt regulam.*
29 *Ratio disponit sicut lex.*
30 *Plus attenditur ratio quam lex.*
31 *Ratio extendit legem.*
32 *Regula de inclusione unius non hẽt quando in exclusis militat eadem ratio.*
33 *Experientia est rerum magistra.*
34 *Vnius inclusio non est alterius exclusio quando aliquid includitur ratione maioris frequentiæ.*
35 *Verbum Beneficium est generale.*
36 *Fauorabile est ut puniantur delicta.*
37 *Verba sequentia intelliguntur continuatiue.*
38 *Dictio uel, stat alternatiue.*
39 *Donatio facta coniunctæ personæ præsumitur fraudulenta.*
40 *Dictio aut disiungit.*
41 *Sub uerbo parentes, Intelliguntur utriusque sexus.*
42 *Verbum parentes, quid significat.*
43 *Verbũ parentela, refertur ad Agnatos & Cognatos.*
44 *Propinqui qui sint.*
45 *Affines an sint propinqui.*
46 *Procurator potest constitui Instrumento & per literas.*
47 *Pacta sunt habere de præsenti & de futuro.*
48 *Habens obligationem uidetur habere rem.*
49 *Assassinus dicitur ex promissione & datione.*
50 *Locatio quid sit.*
51 *Vbi eadem ratio ibi idem ius.*
52 *Beneficiatus potest expendere fructus beneficiorum conseruando patrimonium.*
53 *In re sua quisque est moderator & arbiter.*
54 *Rei suæ potest quis eam legem apponere quã uult.*
55 *Beneficiatus non potest disponere de fructibus benef. pro re illicita.*
56 *Neque pro re profana.*
57 *Alias peccaret mortifere.*
58 *Et teneretur ad restitutionem.*
59 *Donatio non præsumitur.*
60 *Capitur præsumptio pro non donatione.*
61 *Malitiis est occurrendum.*
62 *Radix mala amputanda.*
63 *Fraus colligitur quando emptor daret fructus uenditori.*
64 *Dictio, &, coniungit.*
65 *Dictio, &, includit principium & finem.*
66 *Dictio, &, continuat.*
67 *Argumentum a uerisimili ualidum.*
68 *Dictio &, copulat etiam diuersa.*
69 *Coniectura huius quæstionis non inducit ueram confidentiam.*

QVAESTIO XXXII.

DE confidentia, quę committitur quando prouisus constituit procuratorem dimittentem, uel eius parentes.

SEcunda coniectura, & præsumptio ex qua probatur confidentia est, quoties prouisus de beneficio
1 constituit procuratorem ad percipiendum, † uel locãdum fructus illius beneficij dimittẽtẽ uel illius pa-
rentes propinquosque, & illi uel illis donauerit hu-
iusmodi fructus perceptos, uel percipiendos ut dici-
tur in §. si recipiens beneficium constituerit dimittẽ-
tem, uel eius parentes, aut propinquos, procuratores
ad percipiendum, uel locãdum fructus beneficij di-
missi, & illo, uel illis de fructibus perceptis, aut perci-
piendis donationem fecerit, & sequuntur Maiol. de
irreg. lib. 5. c. 45. sub num. 5. uer. idem est si prouisus.
Mascar. de proba. concl. 1306. num. 29. 30. & 31. &
causa committendi hanc confidentiam ponitur in
§. multi, uers. plerisque. Et ratio est, quia huiusmodi
2 actus † subsequens indicat animum prauum ipsorum
& quid actum fuerit demonstrat, l. quædam, ff. de
rebus dub. l. sed Iulianus, §. proinde, ff. ad Macedon.
Paul. de Castr. cons. 247. num. 5. lib. 1. cum aliis ut p
3 Crau. cons. 284. num. 6. Et ex † causa ius præsumere
colligitur ex l. in fundo in princ. ff. de rei uend. & ex
l. ult. in fi. ff. de action. & oblig. Menoch. de pręsum.
4 q. 17. num. 2. & etiam ex facto, legem colligere, † mẽ-
tem animumque agentis constat, ex l. Paulus, ff. rem
rat. hab. l. si tamẽ §. ei qui ff. de ędil. edict. §. pauonũ
ubi Gl. inst. de rer. diuis. late Meno. de præs. q. 19. n.
3. Dec. cõs. 421. n. 13. Crau. cõ. 87. n. 10. Alc. de pręs.
reg. 2. præsu. 26. & reg. 3. præsumpt. 33. & ideo præ-
5 sumptio iuris † necessaria dicitur Spec. tit. de præsu.
§. species num. 5. Menoch. d. tract. de pręsum. qu. 3.
col. 1. & iusta ratione potuit hic Pius V. ex huiusmo-
di constitutione procuratorum, & donatione fru-
6 ctuum statuere confidentiam ex † coniecturis, & in-
diciis humana lege, & ratione probatis, Bal. in rub.
C. de probat. nu. 6. uers. exemplum, Idem Bal. in l. ea
quidem nu. 5. C. de accus. Alc. de præsum. in prælud.
pat. 3. in princ. maxime in dimittente, qui post resi-
gnationem, nõ potest se in beneficio resignato am-
plius intromittere, & ingerere, cum amiserit omne
7 ius, Inn. Host. Abb. & alii omnes in ca. quod in du-
biis de renunc. Rot. decis. 6. in fin. de rer. permut. in
nou. Cassad. decis. 2. num. 3. de renunc. & communi-
* ter * alii, ut probaui latissime de resign. benef. libr. 1.
8 quæst. 4. & 5. neque aliquos fructus † perciperet ut la-
te etiam dixi d. lib. 1. de resignat. benef. quæst. 6. Ex
hac ergo constitututione, & mandato procuratorio
& donatione fructuum arguitur fraus iuxta ea, quæ
dicuntur in ca. 2. de renu. in 6. in l. dolum C. de dol.
Gl. in l. apud Celsum, in princ. ff. de dol. mal Bart. in
l. post. contractũ, ff. de don. Dec. cõs. 235. in prin. Pa-
ris. cons. 97. num. 17. uol. 3. Grat. cons. 81. nume. 42.
9 lib. 2. Et propterea † ex datione fructuum facta uen-
ditori arguitur fraus, Bart. in l. post contractum nu.
4. Io. Annibal. nume. 135. ff. de don. cum aliis, ut per
Mascar. de probat. conclus. 815. nu. 48. Et de paren-
tibus, & propinquis statuitur ea ratione, namque
10 ex coniunctione † sanguinis deprehenditur fraus,
Bar. in l. non solum, nu. 1. ff. de rit. nupt. Are. cons. 2.
post nu. 5. & cons. 17. post n. 7. Castrens. consi. 537.
nu. 16. cum sequ. uol. 1. Rom. in l. post contractum,
num. 4. & ibi Io. de Annibal. nu. 62. ff. de don, Card.

Parif.conf.143.nu.22.uol.4. Dec. conf.235.col.2.
& conf.629.nu.2.Gozad.conf.1.poft nu.34. Grat.
conf.53.nu.68.uol.1.Crau.conf.82.nu.5.Et ideo in
§.fuperiori incip.ad probandum ftatuit,ut legitima
fit coniectura,fi refignans fe ingerat poft refigna-
tionem beneficio refignato, uel fructus percipiat
per fe,uel alium,& ibi explicaui caufam, & adduxi
concordantia.

11 Et ex uerbis pofitis in boc §.primo nota, quod†
dictio fi,exponitur pro quando,ut per Bartol. in l.
12 hæc uerba num.4.ff.de leg.1.& denotat†conditio-
nem,ut fit confidentia,quando quod fubdit, inter-
uenerit,Bar.in l.fi ita quis promifit nu.1.ff.de uerb.
oblig.& in l.muto.§.fub conditione,nu.2.ff.de tut.
13 &†capitur aliis modis ut per Iaf.in l.1. nu.69. ff.de
off.eius cui mand.eft Iurifd.

Secundo nota, quod verbum recipiens pofitũ in
hoc §.poffet ex fui generalitate uerificari in recipiẽ
te beneficium vacans quocumque modo fiue per o-
bitum,fiue per renunciationem iuxta ea quæ fcribit
14 †Bal.in l.in fraudem,in fi.ff.de mili.teftam. & conf.
15 191.lib.1.locutio enim†generalis nihil relinquit in
tactum.Bal.conf.205.lib.1.Craue.conf.118.nu.14.
& conf.113.nume.5.& conf.308.nume.3.eo magis
cum id uerbi proprietas fuadeat.l.non aliter,ff.de le
16 ga.3.a qua non †eft recedendum,l.fi alij,ff. ufufruc.
leg.Crau.conf.188.col.2.Bal.conf.452.ftatuto col.
ult.lib.1.Decian.refp.47.nu.8.uol.3.Menoch.conf.
97.nu.40.uol.1.& conf.215.nu.9.& 11.

Et hoc modo accipiendo effet fenfus,ut commit
tatur confidentia fi recipiens beneficium confti-
tuerit procuratorem ad percipiendum uel locandũ
refignantem, collatorem, & præfentantem,& ita
uidetur intelligere hũc tex.Maiol.d.lib.5. de irreg.
c.45.fub num.5.col.ult.uerf.Idem eft fi.effe confidẽ
tiam fi prouifus conftituat procuratorem ad perci-
piendum fructus uel locandum,refignantem, proui
forem uel propinquum refignantis prouiforis, aut
præfentantis,fequitur eifdem uerbis,Mafcar. d.con
cl.1306.num.29.& 30.& hæc conclufio poffet cõ-
probari ratione quia ratio quæ militat inter refignã
tem & refignatarium,militat inter conferentem &
prouifum,inter præfentantem,& præfentatum,ele-
ctorem & electum,ergo idem ius debet ftatui uulg.
l.a Titio,ff.de uerb.oblig.l.illud.ff.ad l.Aquil.

Sed his non obftantibus pro contraria opinione
alias in facti contingentia refpondi,ut hic §.debeat
intelligi duntaxat in eo prouifo qui conftituit renũ
cientem procuratorem,ad percipiendum & locan-
dum fructus illius beneficii,& non in eo qui confti
17 tuit†collatorem,præfentantem & electorem,& mo
uebar primo:Quia id expreffe exprimitur in eodem
§.ibi conftituerit dimittentem,uel eius parentes, &
18 ç.ergo nullum cadit†dubium,l. ancillæ. C. de furt.
Corn.conf.109.lib.1.Dec.conf.484.nu.1. Rolan.a
Vall.conf.77.num.5.lib.1.unde ceffant coniecturæ
19 &†argumenta,l.continuus,§.cum ita, ff. de uerbo.
obliga.Soc.iun.confi.12.num.2.libr.2.Cefal. confi.
138.nu.20.vol.1.

Secundo, quia in hac parte conftitutionis dum a
git Pius de præfumptionibus,& coniecturis fufficiẽ
tibus ad arguendam & probandam confidentiam
a §.ad probandum ufque ad §.fi uel fola, loquitur
de refignatione ut patet ibi fi quis poft ceffam, &
ibi publicatam refignationem,ergo non debent in-
cludi ordinarii pręfentantes & electores,cum unius
20 inclufio fit exclufio†alterius,l.cum pretor, ubi Glo.
& alii,ff.de iud.Fel.in c.non ne.de pręfump.Iafo.in
l.1.col.4.ff.folut.matr.

21 Tertio,quia hæc eft materia†pœnalis,& ádmodũ
odiofa,& ideo ftricte intelligenda,& quantum fo-
nat,Din.in regul.odia,ff.de regul.iur.cap.15. qui de
fent.excom.lib.6.

Ad contrarium refpondebam,quod generalitas il
lius uerbi recipiens debet reftringi ex uerbo fubfe-
quenti dimittentem,quod excludit aliam uacatio-
nem quam refignationis ut fupra dixi, & regulare
22 eft, ut uerba†generalia reftringantur ad fpecificata
l.fi de certa, C.de tranfac.l.fi ex maiore, C.de ex-
cep.Crau.conf.308.fub num.5.col.pe.uerf. inde ui-
23 demus & ex†fequentibus,Glo.in auth. offeratur,C.
de lit.conteft.& in l.fciendum,in prin.ff. qui fatifd.
cog.Dec.conf.179.col.ult.uerf.nec obftat,& regula
24 re eft ut una pars legis declaret † aliam l. non eft
nouum,l.nam & pofteriores,ff.de legibus.l. utrum,
25 ff.de pet.her.l.qui filiab.ff.de legat.1.& pofteriora†
declarant priora, Crauet. conf.86.nume.5.& conf.
221.nume.15.

Et hanc opinionem exiftimo effe ueriorem,in pũ
cto iuris uero,a contraria non recederem in iudicã
do ex identitate rationis,ut fi prouifus conftituat ꝓ
curatorẽ,collatorẽ ꝑſentantẽ,illifq; donet fructus ꝑ
ceptos,& percipiendos,ut colligatur coniectura cõ-
fidentiæ,nam eadem uiget ratio,& pacti præfum-
pti,Ideo præfens cafus uidetur inclufus,quamuis nõ
26 exprimatur uerbis,quod non eft †neceffarium cum
comprehendatur ratione,l.bis folis,C.de reuoc. do-
nat.Parif.confi.83.num.21.uol.3.& conf.69.nume.
3.uol.4.Dec.conf.284.col.2.& conf.301.col. etiam
2.& receptum eft ut fi ratio legis comprehendit plu
27 res cafus fi de uno in ea fit mentio uidetur†factum
exemplariter non reftrictiue,Tiraq.in l.fi unquam,
uerb.libertis nu.37.C.de reuoc.dona.& de utr.retr.
28 Lignag.§.28.nu.2.& 3.nam exempla† non reftrin-
gunt regulam,l.regula §.ult.ff.de iur.& fact. ignor.
l.fcire oportet §.penult.ff.de excuf.tut.Bal.in l.1.in
1.lect.fub num.1.ff.de iuft.& iur.Ex quo uidetur re
fponfum ad argumentum primum,quod adducebã
confulendo de uerbo dimittentem cum exempla nõ
29 reftringãt regulam,& ratio†difponat, ficut lex,Bal.
in c.dilectus filius col.1.de refcr.Dec.conf.284. col.
2.Crau.conf.183.col.2.Dec.etiam in ca.2. requiris
num.2.de appella.& in c.at fi clerici,§.de adulteriis
30 num.18.de iudic.imo plus†eft attendenda ratio le-
gis,quam lex l.1.C.quæ fit longa confuet.c.confue-
tudo prima dift.Gemin.in cap.ubi periculum num.
1.de elect.libr.6.

Ad fecundum refpondeo quod licet uerba §.ad ꝓ
bãdum fonent in refignatione,tamen uerba huius
31 §.fi recipiens,ex ratione habent hanc†extenfionem
l.cum pater §.dulciffimis,ff.de leg.2.Are. conf.143.
col.4.& 5.Gemin.conf.39.col.1.& conf.40.col.2.o
ptime Bar.in l.pater filium §.fundum in fine, ff. de
leg.3.Glo.in clem.1.de elect.Non obftat argumen
32 tum de inclufione,quia refpondeo regulam † illam
* *communem non habere locum,quoties in exclu-
fis militat eadem ratio,quæ inclufis,Glo.in di.l.cum
prætor,ff.de iud.Fel.in c.nonne in 4.lim. de præfu.
Gerard.de petrafancta fingu.7.Riminal.fen. confi.
251.num.44.& confi.529.num.25.Dec.in l.1. in 3.
lect.nume.84.ff.fi cert.petat.Card.Parif.confi.111.
num.39.uol.1.Menoch.de arbit.iud.caf. 64. nu.18.
Eoque magis,quia poteft dici,quod id, quod dici-
tur hic de refignatione exprimitur ratione frequen
tioris

tioris contingentiæ,nam re uera frequentius potest
33 accidere,& experientia docet,†quę est rerum magi
stra §.sed hodie in Ititu,de satisd.cap. quam sit de ele
ctio.lib.6.Paris.in rub.ft.sol.matr.nu.6.& commu-
* niter* est receptum,ut unius inclusio nō sit alterius
34 exclusio , quando id quod †exprimitur,deciditur ra
tione maioris frequentię, & contingentię Gl.not.in
cle. 1.uerbo præsidentes in fine de rescr.&ibi illam
not.Ant,de Butr.& Imol.Ias.in l.1.numer.33.ff.so-
lut.matrimo. & in l.2.numer.12.ff.de uulga.& pu-
pill.Fel.in c.nonne in 5.limit. de præsumpt. Bellon.
cons.52.num.10.

Ideo conclusio huius tex.siue §. intelligenda erit
ut non solum sit confidentia quando resignatarius
constituit procuratorem resignantem,uel eius pro-
pinquum ad percipiendum,vel locandum fructus il
lius beneficii resignati,illisque donando dictos fru
ctus sed etiam quando prouisus,præsentatus,nomi-
natus,electus,id facit constituendo collatorem præ
sentantem,nominantem,& eligentes,eisque donā-
do fructus,nam ex hoc colligitur confidentia.

Tertio intellige hanc conclusionem in quocum-
que beneficio tam simplici,quam requirente residē
tiam,'& curato , ac habente dignitatem quamtu-
muis maximam,quod probat,tum generalitas dicti
35 †uerbi beneficium,Gem.in c.quamuis el 1.de pręb.
lib.6.Anan.quem refert,& sequitur Caccial.de pēs.
q.30.num.6.Barbat.in clem.causam .quod si for-
san,num.28.& 29.ac 30.de elect.& colligitur ex his
quę scribit Ioannes Selua de benef.part.1.2.& 3.&
late tradidimus de resig.benef.lib.2.quę.1.ubi expli
cauimus omnia genera beneficiorum , tum etiam
ratio,quæ militat in omni beneficio,& dignitate,vt
censeatur punibilis,& prohibita confidentia ibi cō
missa.Accedit tertio,quia fauorabile.est ut puniā-
36 tur†delicta,& fit lata interpretatio,l.si quis ingenuū
§.in ciuilibus,ff.de capt .& postli.l.si ita uulneratus
ff.ad l.Aquil.Bart.in l.quemadmodum,C.de agric,
& cens.lib.11.Blanc.in prax.crim.§.datis defensio-
nibus nume.49.

Quarto quia in §.pręcedenti incip. ad probandū
iam expresserat Ecclesiam,aut Monasteriū,& aliud
beneficium unde hic non erat necessarium id repe-
tere,cum eadem sit materia,& continuet,ac intelli-
37 gatur,†quod hic dicitur iuxta terminos præcedētis
orationis de Episcopatibus,Abbatijs,& reliquis sa-
cerdotijs,Bal.in l.dnmum col.1.in fine,C.de rei uē-
dic.Ias.cons.215.col.2.lib.2.& cons.5. col.3. libr.3.
Soc.Sen.consi.15.num.17.libr.1.Craue.consi.313.
num.5.& in principio iam expresserat de omnibus
personis,etiam S.R.E.Cardinalibus,de quibus po-
terat fieri dubium.

Quarto intellige hanc conclusionem, colligi con
fidentiam siue prouisus cōstituerit procuratorem re
signantem,siue eius parentes, aut consanguineos,
nam hęc parificantur,ut probant expresse illa uerba
constituerit dimittentem,uel eius parentes aut pro-
pinquos procuratores,l.si hæredi plures,ff.de cond.
38 & demon.Dictio enim,uel operatur,ut†sufficiat v-
nam partem esse ueram ad effectum,ut ex hoc oria
tur coniectura confidentiæ,tam si fuerit constitutus
procurator resignans quam si fuerint constituti pro
pinqui uel parentes,Corn.cons.237.colum.4. lib.4.
Ang.de Gam.de testam.nu.2.& in hoc nullum ca-
dit dubium,quia uerba sunt clara l.continuus, §.cū
ita,ff.de uerb.oblig.& rationem supra deduximus,
quare æquiparentur hi duo casus,nam eo quia sunt
constituti procuratores,parentes,& propinqui,uide
tur constitutus ipse resignans ob coniunctionē san
guinis,quæ inter illos adest,& merito arguitur con
iectura fraudis,Rom.in l.post contractum nu.4.ff.
de donat.ubi Io.Annib.nu.62.uers.nec obstat,Are.
consi.2.nu5..Calcan.consi.25.col.12.in princ. cum
aliis,ut per Mascard.de probat.concl.815. nu.10.&
39 ideo donatio†facta coniunctę personę præsumitur
fraudulenta,ac simulata,& non uera,ut est tex.opti
mus,in l.data opera,C.de don.l.pe.in prin.ff.de bo.
libert.Bar.in l.non solum in prin.ff.de rit.nupt.Bal.
cons.438.lib.5.Cuman.cons.155.colum.2. Petr.de
Anch.cons.251.Dec.cons.235.num.2.uers.secunda
pręsumptio,Card.Paris.cons.143.num.22. uol.4.&
faciunt notata in c.2.de renunc. lib.6. & quod dici-
tur de parentibus,aut propinquis dimittentis bene-
ficium,ut sit coniectura confidentiæ si constituan-
tur procuratores a resignatario illisque donētur fru
ctus,intellige disiunctiue,nam nō requiritur,ut sint
constituti parentes , & propinqui; sufficit enim,
quod alter eorum fuerit constitutus,ut colligitur ex
40 dictione aut,quę ponitur inter prædictos quæ disiū
git,& operatur,ut unum sufficiat,Bar.in l.is qui du-
centa §.utrum num.2.ff.de reb.dub.Bal.in l.cū quæ
dam nu.6.C.de uerb.signif.ubi dicit quod si dictum
fuerit,uolo pecuniam deponi in manibus Titij aut
Sempronij,videtur tacite procuratoris officium cui
libet de per se in solidum esse commissum idem uo
luit Bar.in auth.si quando,C.de const.pecu. Et dū
Pius V.nominat in hac coniectura parentes, uide-
41 tur intelligere de parentibus† utriusque sexus,Glo.
in l.appelatione parentis,ff.de uerb.sign.& ibi Alc.
Gl.& Bal.in l.quisquis,C.ad l.Iul.Maiest.Et quam
42 uis proprie pater,& mater†significetur, cū ueniat a
uerbo pario,tamen apud Iurisconsultos teste Festo
etiam auus & proauus',& alij superiores utriusq; se
xus usq; ad tritauos & tritauias intelligūtur,& ultra
hos maiores appellātur,ut tradit Paul.I.C.de grad.
affinit.l.Iuriscons.Caius in d.l. parentis appellatio-
ne,ff.de uerb.sign.& optime intrat hmōi coniectu-
ra,quoties fuit constitutus procurator,Pater, Auus,
tam paternus,quam maternus resignantis, ut præsu
matur confidentia ex pręsumpta fraude uel intelli-
ge latius,nam parentū uocabulum ad quoslibet con
sanguineos extensum inuenimus,ut Plin.lib.18.cap.
1.Cic.1.de Ora.& 2.de Finib.& li.9.ad Atti.Ouid.
1.Metam.& alii tradunt relati a Calepin.in Dictio
nario uerbo parēs,& sequitur Iac.Spieg.in dictiona
rio in eodem uerbo parens,uers.at latius hodie uti
usq;,Ias.in l.in ius uocari §.ptor n.8.ff.de in ius uoc.
43 Affl.decis.178.nu.2.Hinc verbū†parentela adapta
tur ad Agnatos,& Cognatos,Corn.cons.133.col.1.
lib.2.Card.in clem.1.§.ult.de iur.iur.& omnes col-
laterales,Abb.in c.fraternitatis,de usuris,Bal.cons.
334.nu.5.lib.3.Ang.cons.289.Butr.cons.9.Ancha.
cons.239.col.4.Alex.cons.160.lib.2.
44 Dū aūt nominat propinquos†uī intelligere de cō
sanguineis,& sic de oībus sanguine coniunctis cum
resignante,Cic.ad Cæl.lib.2.epist.& habetur ex Di
ctionario in uerbo propinquus,Bar.in l.ult.nu.4.C.
45 de uerb.sign.An affines dicātur†propinqui,Idē Bar
to.in l.1.C.unde ui.& ux.& in l.cui eorum §.affinita
tis,ff.de post.Bal.in l.ul.C.de ind.vid.

Quinto hāc conclūsionē intellige, siue pdicti cō
stituantur procuratores per instrm,siue per literas:
46 nam utroque mō posset†constitui tradit Card.Paris.
cons.47.nu.14.uol.1.cum aliis adductis a me de re
signa.

sign.benef.lib.9.q.6.col.1. & eadem ratio uiget in
vtroque casu, Ant.de Bui.in c.a.nu.4.de renunc. li.
6.ergo idem ius,l.illud,ff.ad l.Aquil.& hoc nullum
habet dubium.

Sexto hanc conclusionem intellige,vt committa
tur confidentia tali casu,siue fuerint a resignatario
constituti procuratores,parentes,aut propinqui re-
signantis ad percipiẽdum fructus beneficij resigna-
ti,siue ad locandum fructus percipiendos, vt patet
illis uerbis *ad percipiendum, vel locandum fructus
beneficij dimissi*.hi enim casus æquiparantur, & rõ
est,quia paria sunt quod quis percipiat fructus de
47 præsenti, † vel habeat promissionem illos conse-
quendi infra certum tempus,ut dicit Salic. in l. non
ideo minus,in fine,C.de accus.Gramma.Vot.9.col.
1.qui enim habet obligationem, & promissionem
48 uidetur habere † rem ipsam,Curt.Sen.cons. 20.col.
18.uers.omitto postremo, Aret.cons.164.col.11.&
sequ.Paris de Put.in tract.de synd.fol.57.nu.14. Et
49 ideo assassinus dicitur tam † ex datione, quã ex pro-
missione,Archid.in c.pro humani col.1.in fine,Ge
min.in §.cum igitur in primo not.Petr.de Anch.in
6.not.de homic.lib.6.Dec.cons.327.in prin. Corn.
cons.249.col.1.uol.4.Carrer.in prax. crimin.in tit.
* de homic.§.circa tertium in princ.ubi attestatur *
de communi,quam promissionem uidetur habere
50 ex locatione facta,cum locatio † sit ad rei usum con
cessio pro mercede,vel pecunia numeranda conuẽ-
ta, Azo in princ.loc.in sum.Gl.Bar.& Salic.in l. ex-
* cepto ff.loc.Doct.*communiter in rubri.ff.& C.ac
Instit.loc.Et hoc intellige, quoties iste procurator
locauit fructus dicti beneficij paciscendo,ut sibi re-
spondeatur de pecunia, nam hanc uidetur habere
mentem Pius V.quia si pecunia erit soluenda domi
no beneficij,cessat omnis fraus,cum nullam utilita-
tem habeat ipse procurator.

Septimo intellige hanc conclusionem procede-
re quoties fuerint constituti procuratores dicti pa-
rentes,uel propinqui ad locandum, uel percipiẽdũ
fructus beneficij dimissi,nam ita declarat tex.ibi *be
neficij dimissi*,& est ratio,quia tunc põt ex eo præ-
sumi fraus conuentionis illicitæ iam factæ, vt supra
dictum est,ergo secus erit,si fuerint constituti pdi-
cti procuratores ad percipiendum,uel locandũ fru
ctus alterius beneficij non dimissi, quia huic casui
uerba tex.non applicantur l.4.§.toties,ff.de damn.
infect.Si autem constat pecunias uersas ad utilita-
tem resignantis,inficiari non potest,quin ex illa p-
ceptione fructuum non arguatur ad actum illicitũ,
& ad præsumptionem confidentiæ,quoties uere cõ
stat fructus illos uerti in utilitatem illius, & actum
esse correspectiuum iuxta ea,quæ scribit Paris. cõs.
143.num.21.uol.4.cum aliis,ut per Mascard.de p
bat.concl.815.num.4.& fraudulẽtum, nam dicitur
in §.quare nos uolentes,& in §.itidem,siue per se,si
ue per alium,&c.

Octauo intellige,siue huiusmodi fructus benefi-
cij dimissi fuerint dati resignanti,siue prædictis p-
curatoribus,nam hos duos casus æquiparat Pius V.
illis uerbis,& illi,uel illis donationem fecerit, & ra-
tio est, quia utroque casu potest fraus deprehendi
iuxta ea,quæ supra deduximus latissime.

Nono intellige hanc conclusionem in fructibus
tam perceptis,quã percipiendis, ut patet ibi *de fru-
ctibus perceptis,aut percipiendis*,& ratio est, quia
eadem viget rõ in utroque casu,nãque eadem fraus
51 deprehenditur.ergo idem ius † debet statui l.illud,
ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerb.obliga. Et sufficit
alterutrum,ut patet ex dictione illa,aut,Bart. in l.si
is,qui ducenta §.vtrum nu.2.ff.de reb.dub.Bald. in
* l.cum quædam num.6.C.de uerb.oblig.&*commu
niter Doct.sequuntur.

Decimo nota casum,in quo quis non potest di-
sponere de fructibus beneficij absque periculo com
mittendi confidentiam, cum regulariter clericus
beneficiatus possit expendere fructus beneficij,quo
52 modocumque uoluerit † etiam bona propria cõser-
uando,Innoc.in c.Episcopum de præb.& ibi Abb.
& alij Card.Zab.& Abb.in c.postulasti de rescrip.
vbi Fel.nu.6.Soc.Sen.cons.91.uol.3.Caiet.2.2.quæ.
* 185.art.7. resp.ad 3.communis * opin.teste Feli.in
d.c.Episcopus,& comprobat late Couarr.in cap.1.
col.3.de testam.sub nu.2.cum sint domini, & in re
53 sua quisque sit moderator,† & Arbiter l.in re man-
data,C.mand.l.nemo exterus, C.de iudic.§. per tra
ditionem,instit.de rer.diuis.Soc.Sen.cons.53.num.
54 8.lib.1.rei suæ potest,quis eam legem † apponere, q̃
voluerit,cap.uerum,de cond.apposit.c.1.de mona-
chis,de præb.c.cum Bertoldus de re iudic.l.quoties,
C.de don.quæ sub mod.l.ob res §.1.ff.de pact.do-
tal.l.legem,C.de pact.Bald.in l.hac edictali in prin
ci.col.5.C.de secur.stab.Card.Paris.cons.72.in prĩ.
uol.1.& cons.24.nu.24.uol.2.

Et ratio huius conclusionis est, quia non potest
55 clericus fructus beneficij expendere pro re † illicita,
Archiep.Florent.in 3.par.summ.tit.15.c.1.§.19.&
in 2.par.tit.2.c.2.§.ult.Siluestr.in uer.clericus 4.An
ge.in uerb.clericus 4.§.4.Palud.in 4.sent.dist.24.q.
56 3.art.3.& pro † re profana, Riccard.in 4.sent.distin.
15.art.3.q.1.ad 1.Caiet.2.2.q.185.art.7.alias pecca
57 ret † mortifere, Archid.& Gem.in princ.dist.44.Ab
ba.in c.cum secundum de præb.Fel.in c.postulasti
nu.6.de rescr.Dec.in c.Episcopus de præb.& secũ-
58 dum unam opinionem † tenetur ad illorum restitu-
tionem,ut late tradunt Aluarot.Pelagius de plan-
ctu Ecclesiæ lib.2.c.28.col.8.Maior in 4.dist.24.q.
* 17.& communiter,*ut attestatur Nauar. qui hanc
opinionem pluribus rationibus,& auctoritatib. de
fendit in tract.de reddit.Eccl.q.2.in 7.monit.fo.mi
hi 179.colum.4.

Vndecimo intellige,siue hmõi donatio facta fue
rit scriptura,siue absq.scriptura,nã utroq; casu exi-
stimo colligi ex hoc cõfidẽtiã,qđ probo,Primo ex
gñalitate huius uerbi apti cõprehendere utrũq; ca-
sum,Bal.in l.in fraude,in fin.ff.de mil.testa.l.1.§.ge
neraliter,ff de le.pst.Scđo,qa in §. itidẽ dr scripto,
vel uerbo significauerit,& ibi late dixi.Tertio,quia
eadem est rõ,ut patet,ergo idem ius utroque casu,
l.illud,ff.ad l.Aquil.Quarto,qa mens Pij V.nõ est
loqui de donatioue formali,q̃ prouenit ex mera li-
beralitate,de qua in l.donari,ff.de don.& in l.dona
ri,ff.de reg.iu.Host.in sum.tit.de dona. sed de ea,q̃
fit fraudulẽter p consequẽdo bñficio,vt verba ostẽ
dũt,l.Labeo in fi.ff.de supel.le.Dec.in l.semp in sti
pulationib.nu.4.ff.de reg.iu.Crau.cõs.20.n.2.& cõ
59 si.290.in fi.& regulariter donatio non † psumit, cũ
põt capi alia cõiectura,vel cõstat de cã,l.cũ de inde
bito,ff.de probat.l.si cũ aurũ,ff.de solu.Ale. in le.si
is qui quadringenta,§.dos legata.nu.4.ff. ad l. falci.
Corn.cons.64.nu.2.uol.2.Goz.cons.94. n.28. Imo
60 in dubio † capitur alia præsumptio datum ob aliam
causam,Bal.in l.generaliter col.4.C.de nõ nu. pec.
61 Ias.in l.si a substit.§.vlt.in fi.ff.de le.1.Malitijs † n.
occurrendum est,l.cũ hi,§.si cũ lis de dol.ff.de tran
sact.

pet.l.magis,§.si pupillus,ff.de reb.cor.& omnis ra-
62 dix† mala amputanda,l.in fundo de rei uend.l.quæ-
stionis in fi.C.de fideico.Ang.de malef.in uerbo fa
ma publica sub nu.118.in fine.

* Hinc communiter* receptum est, fraudem præ-
sumi,quando possessor uenditor responderet de fru
63 ctibus emptori,† vel e contra,Bart.in l.post contra-
ctum post num.4.uers.respondeo,non puto suffice-
re,ff.de donat.Crot.cons.141.Bart.in l.sicut,§.su-
uacaneum in fine,ff.quibus modis pign. uel hypot.
solu.Mascard.de probat.concl.815.num.55. Ita pa
ri ratione fraus debet deprehendi ex datione fru-
ctuum beneficij,quam facit resignatarius resignãti.

Sed dubium cadit, an hęc debeant coniungi, ut scilicet requiratur ad effectum, vt hæc coniectura confidentię intret,quod recipiens beneficium constituerit procuratorem resignantem, uel eius parentes,& propinquos ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi,& illi,uel illis de prædictis fructibus donationem fecerit,vel alterutrum sufficiat,ut ex constitutione sola arguatur confidentia, & ex donatione sola? Mihi uidetur alterutrum non sufficere,ut habeat locum hæc coniectura posita in hoc §.si recipiens,sed coniunctim requiri constitutionem procuratoris ad percipiendum & locandũ fructus,& illorum donationem resignanti, uel eius propinquis,& parentibus. Quod probo,quia copu-
64 la,&,† quæ ponitur inter hęc duo,coniungit,l.si hę-
redi,ff.de cond.inst.vbi Glo.& alij latissime,Fel.in c.ex par.1.nu.21.de rescri.Et operatur, ut requirat verificatio utriusque requisiti,Ias.in l. fluminib.nu.64.ff.de flum.Fel.loc.cit.Imol.in clem.in plerisque in 8.col.de elect.Bart.in l.si is,qui ducenta,§.proinde,de reb.dub.& in d.l.qui hęredi, Adeo,quod quo-
65 ties ponitur inter† principium,& finem habet inclu-
dere medium.Host.in c.licet causam, Fel.num.10. uers.tertia causa de probat.Bald.in l.1.num.4.C.de iur.emphyt.Abb.cons.11.num.26. sub eadem qualitate,l.nam,quod liquide,ff.de pœn.leg.le. Seię,§. caio,ff.de fund.instr.l.si quis Titio,ff.de vsufruc. accresc.Pauin.de potest.cap.sed.vacant.in præl. 3.nu.
66 3.cum seq.Et eius natura† est,vt continuet præcedẽ-
tia,Bar.in l.1.in fine,ff.de his, qui not.infam. & in l.Seie,§.Caio nu.3.ff.de fund.instr.Roman. consil. 104.nu.4.Alex.cons.101.num.8.lib.3.Corne.consi.129.in fine lib.2.

Eoque magis,cum materia sit connexa, & posita in eodem §.Soc.Sen.cons.53.nu.9.lib.1.Paris.cõsi.38.num.25.lib.2.Curt.iun.in le.1.§.ult. nu.27.ff. si cert.pet.Dec.cons.324.col.pen.Anchar.in clem. in plerisque,col.vlt.de elect.

67 Quod comprobat etiam uerisimilitudo, † cuius
argumentum ualidissimum est Bal.cons.180.lib.3. Oldr.cons.13.Crau.cons.297.nu.6.19. Hæc enim
68 dictio,Et,copulat omnino† diuersa,vt vtrumque co-
pulatum ueniat principaliter,Gl.in rub.ff.de iur. & fact.ignor.Bar.in l.si finita §.si eleganter,ff.de dã. infect.Archid.in c.cupientes in princ.de elect. Eoque magis,cum utrumque est necessarium . Petr.de Anch.in c.pręsentium,§.testes,de testibus li.6.Bar. & alii in l.diuus,ff.de re iudic.Gemin.in ca. quoties in fine 2.q.1.Roman.cons.369.in antepe.col. cum alijs,ut per Felin.d.c.ex parte num.23. & excludit, quæ non narrantur.Lud.Rom.cons. 146. uiso, col. 3.late Fel.d.c.ex parte nu.22.de rescr.

Rursus contigit dubitare,an hæc coniectura præsentis §.inducat ueram confidentiam? prima facie uideretur dicendum,quod sic,ex uerbis positis in superiori §.ad probandum,ad probandum uero plene confidentiarum abusum inter alias, etiam præsumptiones,& coniecturæ habeantur legitimæ,&c.

69 In contrarium tamen est veritas, vt † huiusmodi
præsumptio non inducat ueram confidentiam, sed
* * tãtum præsumptionem,* ut fuit resolutum in una *
Cosemin.prætensæ confidẽtiæ coram R.P.D.Orano 4.Febr.1591.& probatur expresse in §.testes ea ratione,qa aliud est pręsumptio,aliud ueritas. Nec obstant uerba supra posita ex §.ad probandum, qa solum probant,ut huiusmodi præsumptio,& coniectura sit legitima inter alias,non autem quod sit veritas.

70 Postremo dubitatur, quid † si resignatarius post
plures annos post resignationem donet resignanti aliquam quantitatem pecuniarum,an ex hoc arguatur confidentia,cum hic casus proponeretur in Rota a bo.mem.D.Bubalo in una Oriolen.1.Februarij 1591.de ordine fel.rec.Gregorij XIIII.fuit resolutum ab omnibus negatiue,scilicet, quod donatio facta post multos annos post resignationem nõ arguat simoniam,neque confidentiam, nisi probetur præcessisse pretium illicitum super huiusmodi donatione facienda in ipsa resignatione,c.artaldus,ibi antequam eligeretur 8.q.3.Ioan.Andr.Abb.Fel.& Dec.in c.ueniens,el 1.de testib.Abb.in cap. cũ M. nu.24.de const.Dec.cons.118.num.4.Moed.decis. 116.Put.decis.171.numer.9.lib. 2. Caputaq.decis. 239.num.7.par.3.

SVMMARIVM

1 *Resignans expendens pecuniam pro literis Resignatarij committit confidentiam.*
2 *Ex solutione pecuniæ intrat fraus.*
3 *Ex facto ad quod quis non tenetur,oritur fraus.*
4 *Ex facto insolito intrat fraus.*
5 *Insolita venditio facit præsumere fraudem.*
6 *Fraus ex coniecturis.*
7 *Actus præsumitur factus ad instantiam,illius in cuius vtilitatem vertitur.*
8 *Citatio præsumitur facta ad instantiam partis.*
9 *Mutuum præsumitur factum gratia recipientis.*
10 *Contractus simulatus si impensa quæ debet fieri per uenditorem,fiat ab emptore.*
11 *Impensæ instrumentorum fiunt ab emptore.*
12 *Resignatarius expendens in litteris Resignantis cõmittit confidentiam.*
13 *Casus non expressus non includitur in lege.*
14 *In pœnalibus fit stricta interpretatio.*
15 *Causa principalis quæ.*
16 *Impensa probatur per dictum Procuratoris.*
17 *De facto proprio quis potest testificari.*
18 *Dictum vnius non probat.*
19 *Libris mensariorum creditur.*
20 *In habentibus officium publicum, non cadit suspicio.*
21 *Libri scripti auctoritate priuata non probant.*
22 *Interest Reipublicæ vt delicta puniantur.*
23 *Regula,Vnius inclusio,fallit pluribus modis.*
24 *Expensę probantur pluribus modis.*
25 *Expensa probantur ex coniecturis: arbitrio Iudicis.*
26 *Expensæ præsumuntur factæ animo repetendi.*
27 *Dictio simulque coniungit.*
28 *Dictio vna coniungit.*

29 Vbi

29 *Vbi verba ſunt clara, nullum cadit dubium.*
30 *Dum duo requiruntur vnum non ſufficit.*
31 *Capienda interpretatio pra non delicto.*
32 *Sine pecunijs non fit expeditio.*
33 *Ingerit ſe in hæreditate qui ſoluit æs alienum.*
34 *Sub titulo beneficij includuntur annexa.*
35 *Fideiubens reſignans pro Reſignatario non committit confidentiam.*
36 *Qualitas legis debet in primis verificari.*
37 *Actus fideiuſſionis non eſt prohibitus.*
38 *Dictio ſi, venit continuatiue.*
39 *Sequentia declarantur ex præcedentibus.*
40 *Lex generalis comprehendit omnes caſus, & perſonas.*
41 *Actus attribuitur mandanti.*
42 *Mandans & Mandatarius puniuntur.*
43 *Ex coniectura huius quæſtionis non oritur vera cõfidentia.*
44 *Scientia Papæ facit ceſſare omne vitium.*

QVAESTIO XXXIII.

DE confidentia, quæ committitur ex expeditione litterarum.

TRIGESIMOTERTIO quæro, &c. Tertia cõ iectura, & præſumptio ex qua probatur con
1 fidentia † colligitur ex totali expeditione litterarum
reſignationis pro reſignatario facta a reſignãte de
ſuis proprijs pecunijs, ut patet in §. ſi uel ſola procu
ratoris depoſitione, vel libris rationalibus menſa-
riorum ex parte dimittentis expeditio, quæ perſonã
recipientis concernit, proſecuta ſit, ſimulque expẽ
ſæ pro ea neceſſariæ ab illo factæ fuerint. & cauſa id
faciẽdi ponitur in §. multi, de qua dixi. Et ratio eſt,
quia quoties reſignatur beneficium in fauorem ali-
cuius fit ſupplicatio, qua ſignata, datata, ac regiſtra
ta, ac præſtito conſenſu, litteræ expediuntur ut late
tradidi de reſign. benef. lib. 8. & ſi in illa reſignatio-
ne aliquid reſeruatur reſignanti, ſcilicet penſio, uel
fructus, ipſe expedit ſuas bullas reſeruationis pẽſio-
nis, aut fructuum, & ſoluit de ſuo cõpoſitionem, &
alia neceſſaria, quæ expenduntur pro expeditione
dictæ reſeruationis penſionis, aut fructuum, ut reſi-
gnatarius expediat ſuas litteras reſignationis, ſcili-
cet prouiſionis factæ per S. D. N in perſonam ſuã,
ſoluendo de ſuo annatam, & alia neceſſaria in Ca-
mera, vel Cancellaria expendi, & dari ſolita, ac in
* plumbo, & ita ſeruat ſtylus* vulgaris Curiæ omnib.
notiſſimus, & de eo etiam atteſtatur Nauar. conſ. 5.
nu. 1. uerſ. reſpondeo, de Simon. Si ergo reſignãs ſe
ingerit in expeditione, quæ pertinet ad reſignata-
2 rium, expendatque pro illa † pecunias proprias, ex
hoc oritur præſumptio fraudis iuxta ea, quæ ponit
Io. Annib. in l. poſt contractum num. 138. uer. item
fraus, tamen præſumitur, & nu. 140. ff. de donat. per
Glo. primam in l. ſi quis ſub conditione, de condit.
3 & inſt. Et regulare eſt ut oriatur † cõiectura fraudis,
quoties fiunt ea, ad quæ quis non tenetur, Paul. de
Caſtr. in d. l. ſi quis ſub conditione poſt numerũ pri
mum ex l. unde propter, ff. de cond. & demon. Cra-
uet. conſ. 321. num. 3. uerſ. præſumitur contra eum,
4 & quoties quis facit † inſolita, Guid. Pap. de præſum
ptionib. nu. 51. uerſ. ex cautelis. Crau. conſ. 44. nu. 5.
5 Maſcard. de probat. concl. 815. nu. 40. Hinc † inſoli-
ta uenditio facit pſumere fraudẽ contractus, Bal. in
d. l. ſi quis ſub conditione, Io. Annib. d. l. poſt contra
ctum nu. 139. Craue. conſ. 100. Titius poſt n. 5. uer.
6 itaque ex actu. Fraus enim coniecturis † deducitur c.
* 2. de renun. in 6. ubi * oẽs dd. Glo. in l. apud Celſum
in princ. ff. de dol. mal. Pariſ. conſ. 97. nu. 17. uolu. 3.
Crau. conſ. 10. nu. 3. Grat. conſ. 81. nu. 42. li. 2. Dec.
conſ. 235. in princ. & conſ. 659. ẽt in princ. Et huiuſ
modi fraus poteſt hac de cauſa, & ratione, interue-
nire, ut reſignans deponat illud beneficium penes
reſignatarium ex una undecim, uel duodecim cauſa
rum poſitarum in eadem Conſtitutione Pij V. in §.
multi, ut quia non poteſt retinere illud beneficium,
uel ne cogatur ad ſacros ordines, aut ad reſidentiã,
uel ad incedendum in habitu clericali, uel ut poſſit
proficiſci ad bellum, aut inimicum occidere, uel ut
alieno nomine lites agat, & defendat, uel ob crimẽ
cum ſit inhabilis, quærat purgationẽ, vel abſolutio-
nem, aut ut uxorem capiat, non recitet horas cano
nicas. his enim de cauſis, & ſimilibus, põt uerificari
hæc concluſio noſtra, ut ex aliqua ipſarum quærat
reſignans deponere beneficium penes aliquem, ad
effectum, ut poſtea illud poſſit conſequi ad ſnũ be-
neplacitum, & ideo facit expeditionem, & expẽdit
pro reſignãte, cum reſignatio reſpiciat potius com
modum, & intereſſe ſuum, quã reſignatarij, qui eſt
ſuppoſitus, & propterea non mirum, ſi non curatur
expedire litteras ſuæ reſignationis in ſui fauorem, &
in illis expendere, ad not. in l. pupillus §. ſed & ſi per
interpoſitam. ff. de auct. tut. Et ex hoc oriri fraudẽ
euidentem colligitur ex his, quæ ſcribit Guid. Pap.
tract. de præſumpt. nu. 47. Calca. conſ. 35. col. 1. uerſ.
& fraus, Crau. conſ. 122. nu. 10. Ruin. conſ. 130. nu.
2. uol. 2. & non mirum eſt ſi reſignans eſt tam dili-
gens, & proſequitur, ac facit expeditionem, quæ nõ
ſpectat ad ipſum, ſed ad reſignatarium, cum res ſua
agatur, & de ſuo intereſſe, faciunt not. per Abba. &
alios in c. conſtitutus de teſtibus, per Bart. in l. de pu
pillo §. ſi quis ipſi prætori nu. 19. ff. de ope. nou. nun.
vbi dicit actum præſumi factum de uoluntate, & ad
7 inſtantiam illius, ad cuius fauorem, & vtilitatem †
verſatur, hoc idem uolunt Roman. conſ. 68. col. 1.
& conſ. 152. col. ult. Alc. conſ. 69. nu. 5. li. 2. Rui. con
ſi. 47. nu. 12. lib. 2. Menoch. de præſumpt. lib. 2. q. 23.
* nu. 7. & eſt * communis omnium doctorum ſenten-
tia, ut per eundem Menoch. de recupe. poſſ. rem. 1.
8 nu. 58. Et hac ratione citatio præſumitur facta ad †
partis inſtantiam, Abb. in c. 1. de iud. vbi Rip. n. 20.
* dicit hanc * eſſe communem, Franc. in c. cum parati
col. 3. de appe. Fel. in c. ſicut nu. 15. de re iudi. Capic.
deciſ. 4. nu. 20. Soc. Iun. conſ. 97. nu. 14. lib. 2. & ſimi
9 li actione mutuum ſub vſuris † præſumitur factũ cau
ſa, & gratia recipientis, qui habet commodũ, Gl. 1.
in l. ſi quis, nec cauſam, ff. ſi cert. petatur, & ibi Dec.
* col. 1. atteſtatur * de communi, Menoc. de præſump.
lib. 3. præſumpt. 70. Optima igitur ratione Summ.
Pont. ex hoc oriri coniecturam confidentiæ hic ſta
tuit. Ita in ſimili contractus ſimulatus deprehendi-
10 tur, ſi impenſa, quæ † ſpectat ad emptorem, fiat a uẽ
ditore, Abba. conſil. 76. in præſenti colum. 2. uerſic.
quarta coniectura libr. 1. Alex. conſ. 54. nume. 2. lib.
6. Card. Pariſ. conſ. 55. num. 56. uol. 1. Bertrand. con
ſi. 186. in fine, & conſ. 287. etiam in fin. lib. 2. par. 1.
Natt. conſ. 198. num. 13. lib. 1. Roland. a Vall. conſ.
40. num. 33. lib. 2. Cepoll. tract. de ſimulat. contract.
nu. 41. uerſ. ſexta præſumptio, Io. Baptiſta Lupus in
l. 2. in 2. par. §. 1. n. 45. C. de pac. Ber. conſ. 165. n. 14.
lib. 1. Tiraq. in tract. de retr. conuent. §. 6. gl. 2. in fi.
* & eſt * communis omnium doct. ſententia, & ibi aſſi

gnant rationem,nam cum de stylo emptor debeat
11 soluere impensam†instrumentorum, si a uendito-
re,ad quem non pertinet,fiat,arguitur, quod eme-
re noluerit,sed potius pignori recipere, Alberic.in
l.eos in fine,C.de vsur.& in l.dissolute, C.de cond.
ex lege,Menoch.de præsumpt.presump.122.n.58.
Eadem ratione præsumetur,quod ille noluerit resi
gnare,& quod actus fuerit simulatus.faciunt, q̃ scri
bunt Dec.cons.543.nu.18.Afflict.in ca.1.in princ.
nu.13.tit.de feud.dat. in uicem legis Commiss.

Ex his igitur colligit̃ conclusio, quod si resignãs
beneficium in fauorem alicuius,scilicet Tirij,prose
quutus fuerit expeditionem illius,& expensas neces
sarias pro ea expẽderit,ex hoc probatur confidẽtia.

Dubium tamen est,quid ecõtra, si resignatarius
fecerit omnes expensas etiam pertinentes ad resi-
gnantem ratione reseruationis fructuum,aut pen-
12 sionis,an itidem sit confidentia? Et quidẽ quoties†
constat de pacto, absque dubio est confidentia, ut
in facti contingentia respondit Nauarr.in cons.5.&
cons.46.in princ.tit.de sim.arg.not. in c.quam pio
1.q.2.c.ult.de pact.c.quæsitum de rerum permuta.
Si uero non constat de huiusmodi pacto,controuer
sum est,an ex hoc colligatur coniectura confiden-
tiæ? Quidam uoluerunt,quod non.Primo,Quia cõ-
stitutio exprimit tantum expensas factas a resignã-
13 te pro litteris resignatarij,ergo præsens casus † non
includitur l.in præuaricationis §.ult.ff.de præuaric.
l.dissentientem,C.de diuor.si uoluisset expressisset,
l.illam,C.de coll.ca.ad audientiam de decim. c.illa
ne Sed.vac.Oldr.cons.202. Vnius enim inclusio est
alterius exclusio,l.cum prætor,ff.de iudic. Secundo
quia sumus in materia pęnali,ergo stricta debet fie
14 ri†interpretatio, Docto.in l.si uero §.de uiro,ff.sol.
matrimon.& in le.constante,ff.eod.Dyn.in regul.
odia,de reg.iur.lib.6.

His non obstantibus,contrariam existimo opi-
nionem ueram,ut ex expensis factis a resignatario
in litteris pensionis reseruatæ resignanti arguatur
confidentia,quam opinionem probo, Primo, quia
hoc casu eadem adest ratio fraudis,ergo idem ius,l.
illud,ff.ad l.Aquil.l.his solis,C.de reuoc.donat. Et
* cum fraus coniecturis probetur, communiter * dd.
per illum tex.in c.2.de renunc.lib.6. Bart.in l.post
contractum col.1.& 2.ff.de donat.Dec.consi.235.
col.1.quæ coniectura erit ualidior ista? cum faciat
eam impensam,ad quam non tenetur,ut in contra-
ctu simulato argumentantur Abb.consi.76.col.2.li
br.1.Cepol.tractat.de simulat.contract.nu.41.Ro-
land.cons.40.num.33.lib.2. Quare præsumitur, ita
actum,& conuentum,ut omnis impensa fiat per re-
signatarium,iuxta ea,quæ scribit Paris.cons.55.nu.
56.uol.1.Tiraq.in tract.de retra.conuent.§.6.gl.2.
in fi.Natt.cons.198.nu.13.li.1.& colligitur hãc fuis
se causam principalem,quasi sine ea non fieret resi
gnatio,Bar.in l.2.§.ult.ff.de donat.Nauar.in c.cum
minister nu.39.23.q.5.& cons.50.nu.5.tit.de simo.
namque multi,ut tota die experimur, non renun-
ciant beneficia pro recompensa proposita propter
pecunias expendendas in reseruatione pensionum,
si ergo resignatarius pro facilitanda,& obtinẽda re
signatione illius beneficij,quod desiderat,dicat uel
le facere omnem expensam,etiã ad ipsum resignan
tem pertinentem,utique ex hoc committitur con-
fidentia,quia sine hm̃oi conuentione non fieret re-
15 signatio,& id†est causa principalis,Nauar. cõs.50.
& 51.tit.de sim.& competit definitio simonię, Gl.
in sum.1.q.1.D.Tho.2.2.q.100.art.1.& per conse
quens ex hoc oritur coniectura cõfidentiæ, & in cõ
trarium allegata ex hoc tolluntur.

Concludendum est igitur esse cõfidentiam,si ex
pacto resignatarius faciat impensam pertinentem
ad resignantem,& si non constat de pacto ex impẽ
sa facta oriri confidentiam.Hanc autem conclusio-
nem posteriorem intellige,quoties fecit totalẽ im-
pensam;nam resignatarius de stylo,quando expe-
dit suas litteras, expendit etiam aliquid necessario
pro reseruatione resignantis,quod solet retinere in
primo termino solutionis pensionis, & si non reti-
net id,uel fecit omnem impensam, cum illa non so
leat fieri,etiam vt retineatur,& non constat ex alia
causa fecisse,uel habuisse pecuniam, oritur conie-
ctura confidentiæ,ut supra dictum,& cõclusum est,
& ita uidi alias respondere per doctissimum uirũ.

Amplia,prędictas conclusiones etiam in foro Po
li procedere,ita Nauar.d.cons.5.de simon.& com-
* muniter* sequuntur Doctores.

Amplia secundo, etiam si resignatarius uelit id
gratuito dono donare resignanti,& sic soluere pro
eo compositionem,& alias expensas necessarias,uel
causa eleuandæ paupertatis id facere,nam nihilomi
nus est confidentia,ita Nauarr.d. cons.5.de simon.
nam inquit,id non faceret,si ille renunciaret in fa-
uorem alterius,ergo non solum uult soluere illi ꝑ p
gratitudinem,& paupertatem,sed etiam ex eo, q̃d
resignat beneficium in fauorem suum.

Sed poterat oriri dubium,quomodo probetur re
signantem expendisse pro litteris resignatarij? Ideo
hoc declarat probari ex depositione sola procurato
ris,uel ex libris rationalibus mensariorum, ut patet
illis uerbis,si uel sola procuratoris depositione, uel
libris rationalibus mensariorum. ex quibus uerbis
duæ colliguntur conclusiones,Prima per solam de-
16 positionem procuratoris probari, per quem†fuerit
facta impensa necessaria in litteris resignationis, &
quis dederit pecunias,& ratio est,quia ipsa pecunia
deuenit ad ipsum,& expenditur per ipsum,ideo po
terit de hoc testificari tanquam de facto proprio,
17 †iuxta ea,quæ scribunt Abb. in c.cum in sua,quem
omnes sequuntur de sponsal.& in c.ult.nu. 9.de ꝑ-
scrip.Bar.in l.quæ tutores,C.de administr.tut. An-
ge.in l.sciẽdum.col.1.C.de vsur. Quis enim melius
poterit id scire? Ale.cons.24.col.4.li.2.Salic.in l.ul.
C.de sic. Vnum autem est notandũ, quod est cõtra
regulas iuris communis. nam uult, ut dictum illius
sufficiat,ut probatur ibi,uel sola, regulariter enim
18 dictum unius†non probat c.licet,c.ueniens, c.iusiu-
randi de testib.c.admonere 33.q.2.Ias.in l.si quan-
do n.11.C.unde ui.& hoc ob atrocitatem criminis,
uel ob difficilem probationem,Doct.in l.1.§.ult.ff.
de uerb.oblig.Marsil.in l.si quis,ne quæstio col.32.
ff.de quæstio.

Scd̃a cõclusio,ꝑ libros rõnales mẽsariorũ, i. ar-
gentariorũ probari pecunias expensas in litteris,cu
ius fuerit,quod hẽt rõnem,quia libris prædictorũ
19 plene creditur,†ut uoluit Menoc.de arbit.iudic.cas.
91.nu.15.uers.uera itaque,Mascard.de probat.con
clu.973.nu.87.Ias.in l.admonẽdi nu. 19.ff. de iure
* iur.& ita cõsuetudine* receptũ est,Castr.in d.l. ad-
monendi nu.42.Ias.nu.120.Fede.de Sen.cõsi.118.
Boer.decis.105.Couar.lib.prac.q.c.22. nam ꝑp eo
20 rum officiũ†publicũ non cadit suspicio, Fel. in c.2.
nu.21.de fid.instr.Ias.cõs.103.col.1.li.1.Rip.in d.l.
* admonendi nu.121.ff.de iur.iur.& alij* omnes.

Sed

Sed contingit dubitare, an aliæ probationes sint
sublatæ, vt hoc non possit alio modo probari? aliq
tenent, quod sic, quia vnius inclusio est alterius ex-
clusio, l. cum prætor, ff. de iudic. sed exprimuntur hæ
duę dumtaxat ergo, &c. l. illam C. de coll. Contrariũ
tamen existimo uerum, tum quia huiusmodi expres
sio uidetur facta ad augendam probationem deli-
cti, ut sola depositio procuratoris sufficiat, & soli li-
bri argentariorum, primum erat dubium propter il
lam regulam generalem supra positam, quod dictũ
unius sit nullius, secundum etiam habebat aliquale
dubium ex his, quę scripsere plures dd. libros con-
21 scriptos auctoritate priuata † nõ probare plene Bar.
in l. nuda ratio nu. 7. ff. de donat. & in l. admonendi
nu. 26. ff. de iur. iuran. Ant. de Butr. in c. 2. & ibi Ab-
ba. nu. 9. de fid. instr. Card. Paris. cons. 90. nu. 1. uo. 5.
Anan. cons. 53. circa principium. Ergo non dẽt ope
rari diminutionem l. legata inutiliter, ff. de leg. præ-
stan. Tum etiam quia, ut puniantur delicta, materia
dicitur fauorabilis, & propterea extendenda, vt plu
22 ribus modis † possit probari l. ita vulneratus, ff. ad le.
Aquil. & ibi notat Bal. & alij l. licitatio, §. quod illici
te, ff. de publ. l. capitalium, ff. de poen. ca. ut famę, de
sent. excom. Tertio confirmatur, quia præsentis cõ
stitutionis mens non est tollere ius commune, nisi
in his, quæ repugnant, ut ex uerisimilitudine, & alijs
adminiculis colligitur. Et ita tenendo, ad argumen-
tum in contrarium adductum respondetur expres-
sionem de dictis duabus probationibus esse factam
ad augendum, vel exempli gratia, ideo non esse re-
stringendam l. regula, §. ult. de iur. & fact. ignor. l. sci
re oportet §. pen. ff. de excus. tut. Bal. in l. 1. in 1. lect.
23 nu. 1. ff. de iust. & iur. Et † vnius inclusio non est alte
rius exclusio, quando casus exclusus includitur alia
uia, scilicet lege, uel rõne, Dec. in l. 1. in 3. lect. nu. 83
ff. si cert. pet. Card. Paris. cons. 551. nu. 39. uol. 5. Fel.
in c. nonne in 4. limit. de præsumpt. Dec. cons. 55. n.
24 18. Riminal. sen. cons. 255. nu. 44. Quare † concludẽ-
dum est huiusmodi expẽsas posse probari alijs mo
dis. Et Primo per euidentiam rei, Barbat. cons. 46. n.
24. lib. 4. Bal. in l. 1. nu. 26. C. de fruct. & lit. expen. &
in l. scimus §. computatione nu. 2. C. de iur. delib. &
cons. 353. nu. 2. uol. 3. Secundo per testes etiam do-
mesticos, Feder. de Sen. cons. 519. Mascard. de pro-
ba. concl. 721. nu. 5. & 2. Tertio per libros, in quibus
descriptæ sunt, Barba. d. cons. 46. nu. 21. cum seq. uo.
4. Mascard. conclu. 723. de prob. Quarto ex conie-
25 cturis † arbitrio iudicis approbandis l. ius alimento-
rum, ff. ubi pupill. educ. deb. l. si filium, le. si ita fuerit
§. in reliquis, ff. de manumiss. test. l. ult. §. inter cæte-
ra, ff. de liber. legat. late Mascard. de probat. conclu.
755. col. 1. & 2. Qui iudex dẽt ad id aduertere, qđ
26 expensę ꝑsumuntur † factæ aĩo repetendi, Mascard.
de probat. concl. 727. col. 1. ubi comprobat.

Secundo contingit dubitare, quid si resignans se
ingessit expeditioni litterarum ad fauorem resigna
tarij, non autem expendit pecuniã de suo, an ex hoc
oriatur coniectura confidentiæ? pro affirmatiua. Pri
mo facit, quia dicit constitutio, Expeditio, &c. pro-
sequuta sit, &c. ergo ex hoc oritur pręsumptio arg.
l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. Secundo, quia huius-
modi diligentia ad ipsum non pertinens uidetur su
specta, ut late prosequitur, Cepoll. in tract. de simu-
la. contrac.

His tamen non obstantibus contrariam opinio
nem existimo ueriorem, ex huiusmodi prosequutio
ne expeditionis non oriri pręsumptionem confidẽ
tiæ, quia Pius V. hic requirit vltra prosequutionem
expeditionis, expensas, & in illis se fundat ob ratio-
nes allegatas, ergo sola expeditio non causat prædi-
ctam coniecturam iuxta tradita in le. si domus, ubi
Bart. ff. de seru. urb. pręd. l. si mihi in principio, ff. de
seru. rust. præd. Ias. in l. nec eis §. 1. in 1. not. ff. de ac-
qui. hæred. Anch. consi. 391. col. 3. Craue. cons. 290.
27 col. 1. Et patet ex illa † dictione, simulque, quæ con-
iungit pręcedentibus l. is operis, ff. loc. l. 3. ff. si fam.
furt. fecis. dic. c. nouimus, 3. q. 9. Innoc. in ca. dilectus
28 filius, de præb. sicuti dictio tuna l. vlt. C. de impube.
& alijs substit. l. ult. ad l. Aquil. dd. in l. huius §. quis-
que ff. de leg. 2. Pauin. de potest. cap. sed. uac. præl. 3.
29 nu. 54. Ideo † cum uerba sint clara, nullum cadit du-
bium c. is, qui fidem, de sponsa. l. continuus. §. cũ ita,
ff. de uerb. oblig. Oldr. cons. 258. col. 2. Bal. cõs. 342.
col. etiam 2. li. 1. Curt. Sen. cons. 29. col. 3. Et patet re
sponsum ad primum argumentum in contrariũ ad
ductum, quia post illa uerba prosequuta sit, subse-
quitur dictio illa, simulque, quæ coniungit, ut dictũ
est. non obstat secũdum, quia cessat, cum hoc requi
rat constitutio iuxta not. in l. 2. ff. de orig. iur. Sed ca
dit dubium, quod e contra si resignans expenderit
pecunias necessarias pro expeditione resignatarij,
non tamen se ingessit in expeditione? alias uidi con
sultum pro negatiua, ex hoc non oriri præsumptio-
nem confidentiæ ex eo, quia cum constitutio, ut di-
30 xi duo requirat in uno nequaquam † uerificabitur l.
ubi numerus, ff. de test. & ut capiamus interpretatio
31 nem pro † non delicto l. merito, ff. pro soc. His autẽ
non obstantibus contraria opinio mihi semper ui-
sa fuit uerior, ut ex sola impensa facta per resignan
tem in litteris resignatarijs oriatur pręsumptio con
fidentiæ, & mouet me primo ratio ualde cõcludẽs,
quia expendens de suis pecunijs in expeditione sa-
tis dicitur prosequi illam, cum huiusmodi expensa
32 consideretur, ut causa principalis, sine qua † non fie
ret expeditio, Bar. in l. 2. §. ult. ff. de dona. namq; ut
stylus uulgaris docet sine pecunijs promptis non
expediuntur litteræ, soluitur enim officialibus con-
stitutis, & habentibus officia titulo oneroso in Cã
cellaria, satis enim dicitur se ingerere in hæreditate,
33 qui soluit æs alienum † creditorib. Bar. in le. 2. C. de
iur. delib. Bal. in l. potuit q. 9. C. eod. tit. idem Bal.
cons. 75. nu. 5. lib. 5. Card. Paris. cons. 56. nu. 41. uol.
2. Corn. cons. 82. nu. 2. & cons. 272. nu. 6. uol. 2. Soc.
Sen. cons. 45. col. 2. nu. 4. uol. 4. Ale. cons. 32. col. 5. li.
3. Natt. cons. 540. nu. 52. li. 5. Secundo, quia Pius V.
in hoc §. uidetur hoc præcipue habere in considera
tione, ut colligitur, dum uult huiusmodi expensas fa
ctas fuisse probari ex solo dicto procuratoris, aut li-
bris mensariorum, ergo colligitur, quod solæ expen
sæ faciunt oriri coniecturã confidentiæ, cũ sub illis
contineatur aliud ex uerisimilitudine, & ex ratione
pręsumpta, ac eo, quod solet fieri, unde non obstat
argumentum in contrarium adductum, quod duo
requirantur, nam respõdetur sub hoc includi aliud,
34 unde utrumque probatur iuxta ea, † quæ de benefi-
cio annexo alteri, scribunt Gemin. & Ioann. Andr.
in cap. super eo, dę præbend. in 6. Felin. in capitu. in
nostra numero 30. de rescript. Rot. decis. 46. de
rescript. in antiqu. Ioan. Selu. de benefic. par. 3. quę-
stio. 52. num. 64.

Rursus cadit dubium, si resignans fideiusserit
pro pecunia, quæ fuit impensa per resignatarium in
expeditione litterarum an ex hoc oriatur præsum
ptio confidẽtiæ, alias in facti cõtingẽtia euenit hic

casus,nam cedens Ecclesiam Metropolitanam de
ann.1585.fideiussor accessit pecunijs ad societaté
officij per cessionarium acceptis,qui cedens postea
fassus fuit prædictas pecunias fuisse expensas in ex
peditione litterarum Archiepiscopatus, dubitabaẽ
35 an ex hoc oriatur†coniectura confidentiæ, fuit re-
* solutum in*Rota negatiue in d.Cosentin. prætẽsæ
confidentiæ,coram R.P.D.Orano 4.Febru. 1591.
ex eo,quod cedens nõ se intromisit in expeditione,
neque ipse impendit,ut requiritur in hoc §. quibus
36 qualitatibus cessantibus,†non habebit locum dispo
sitio ad not.in l.quicumque,C.de seru.fug.eo magis
37 in materia odiosa reg.odia,de reg.iur.lib.6. sed tan
tum fideiussor intercessit,qui actus de per se simpli
citer non†est prohibitus,ut prosequitur Archiepi-
scopus Florent.in tract.de vsur.

Et hanc conclusionem hujus §.intellige primo,
procedere in quibuscunque beneficijs etiam habẽ-
tibus dignitatem,quod probo,tum, quia id explica
tur in §§.præcedentib & præcipue in proximo su-
periore,§.ad probandum,& hic cum ueniat conti-
38 nuatiue,†ut colligitur ex dictione si,quę exponitur
pro quando,& continuat eandem materiam, Bart.
in l.hæc uerba nu.4.ff.de leg.1. Iac. Nouell. de Iur.
protomisios,§.4.nu.5.& ex dictione,uel Bal.consi.
98.nu.6.uol.1.Archid.in c.ego dist.63. Marc. Ant.
Marsil.de Ecclesiast.reddit c.23.nume. 59. uidetur
disponere,cum eadem qualitate ad tradita in c.trãs
lato de constit.in cap.quanto de iud.in le. nam hoc
iure,ff.de uulg.& pupi.l.quamuis,C.de impub.& a-
lijs substit.nam admodum tritum est,sequentia de-
59 clarari†ex pręcedentib.l.qui filiab.ff.de le.1.l. utrũ,
ff.de petit.hære.l.non est nouum,ff.de legibus tum
etiam quia viget eadem ratio fraudis cõsideratę ex
multis capitibus in hac constitutione in omnib.be-
neficijs,& dignitatibus,ideo idem ius debet statui l.
illud,ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerb.oblig.Et hęc
conclusio nullum habet dubium , ut pręsens conie-
ctura intret in beneficijs simplicibus, in Curatis re-
quirentibus residẽtiam,Dignitatibus,Prioratib.Ab
batijs,Ecclesijs Cathedralibus, & Metropolitanis,
& ita uidi de stylo seruari.

Secundo intellige hanc conclusionem procedere
in quibuscũque personis etiam constitutis in digni-
tate,etiam S.R.E.Cardinalibus , quod probo,tum
quia generaliter dicit,ex parte dimittentis, quę per
* sonam recipientis,&c.& receptum est legem*gene
40 raliter loquentem comprehẽdere†omnes casus spe
ciales,& personas priuilegiatas,Sal.in l.ult.C.de iu.
dot.Ias.in l.1.col.3.ff.sol.matr.& consil.157.col.3.
li.2.Calcan.cons.13.col.2.Gozad.cons.43.colũ.2.
Ruin.cons.136.col.4.uol.3.Paris.cons.17.colũ. ult.
uol.1.Cagno.in l.1.nu.16.ff.de reg.iur. Tum etiã,
qa constitutio exprimit in principio omnes,& quas
cũque personas,etiam Episcopos, Archiepiscopos,
& Cardinales,imo cõstitutio Pij IIII.emanauit cõ
tra Cardinales potissimum,ut ex procemio colligi-
tur,& hæc conclusio nullam uidetur habere difficul
tatem,attenta etiam ratione, quæ militat etiam in
prędictis.

Tertio intellige hanc conclusionem procedere,
siue resignans se intromiserit in expeditione littera
rum pro resignatario,& expenderit pro illa pecu-
nias per se,siue per alium,quod probo Primo, quia
dicit constitutio ex parte dimittentis,&c.quæ uer-
ba comprehendunt principalem,& quemlibet aliũ
nomine suo facientem iuxta tradita p Bar.in l.non
solum,§.mandato,ff.de iniur.Clar.li.5.recept. sent.
41 §.ult.q.89.regulare enim est, ut actus† attribuatur
non exequenti,sed mandanti l.item eorum §.decu-
riones,ff.quod cuiusque uniuers.nomin.Barto. in l.
unum ex familia,§.si de Falcidia,ff.de leg.2.Craue.
cons.314.sub nu.2.Secũdo probo, quia id expresse
dr̃ in §§..pręcedentibus ibi,per se,siue per aliũ.Ter
tio,quia eadem uiget ratio,ut per Glo.in l.1.§.per-
suadere.ff.de seru.corrup.Ias.in l.si quis mihi bona,
§.sed quid si mandauit nu.16.ff.de acq.hære. Quar
42 to,quia paria sunt,quod aliquid faciat, † vel mãdet,
ut incurratur pœna imposita circa illum actũ,Gan-
din.de malef.tit.de transact.& tit.de pœn. Gomes.
in §.pœnales nu.10.institu.de action.Et necessario
erit hæc conclusio intelligenda etiam in alijs, quia,
vt stylus docet,solet per alios id exequi, & non per
Episcopos,plátos,& Cardinales,alias enim seque-
retur absurdum,quod in paucis casibus hoc uerifica
retur,& hac uia fieret fraus huic constitutioni.

Dubium tamen est,an hæc sit ita sufficiens,ut ex
ea colligatur uera confidentia?Pro affirmatiua uidi
ponderari illa uerba,ad probandum uero plene cõ
fidentiarum abusum,inter alias etiam hę præsump
tiones,& coniecturæ habeantur legitime,&c.

Contraria tamen opinio est uera , & tenenda in
43 iudicando,& consulendo,†ut ex huiusmodi conie-
ctura non inducatur vera confidẽtia,sed ex ea oriaẽ
pręsumptio,qua alijs concurrentibus resultet pba-
* tio commissi delicti,& in his terminis fuit*resolutũ
in una Cosentin.prætensæ confidentię coram R.P.
D.Orano die Lunæ 4.Februarij 1591.Et hæc con
clusio põt tũ pbari ex verbis positis in §.testes,ibi,
pluresq; hmõi psumptiones,& cõiecturę plenã fa-
ciant probationẽ in pdictis,&c. Tũ ẽt qa aliud est
cõiectura,& aliud ueritas,& late cõprobaui alias,&
hęc erit prima limitatio ad hũc §.& ei' cõclusionẽ.

Scd̃o limita nõ pcedere,quoties expressum fuit
in supplicatione expẽsas totales resignationis esse
faciẽdas p resignantẽ, uel resignatariũ, nã tali casu
cessat cõiectura cõfidẽtię,attenta scĩa Papę, q̃ facit
44 cessare†oẽ uitiũ,Abb.in c.cũ pridẽ ĩ fi.de pact. Cas
sad.decis.2.de sim.& decis.3.nu.4.de renunc.Card.
Paris.cõs.30.n.3.uol.4.& id tpe Sixti V.cõcedebaẽ
multoties,hodie aũt tpe S.D.N.Clemẽtis VIII.ne
quaquã.& hoc pcedit in bñficijs, q̃ expediunẽ ex-
tra Concistoriũ,in his uero,q̃ expediunẽ in Conci-
storio,idẽ erit,si de pmissione,& licẽtia Papæ fiat,
ut in simili de perceptione fructuum Archiepisco-
patus cessi,post cessionem ex scientia Papę, tenuit
* Rota,*& excusauit cedentem a confidentia in dic.
Cosentin.4.Februarij 1591.

S V M M A R I V M.

1 *Faciens conferri alicui beneficium,& postea perci piens fructus committit confidentiam.*
2 *Beneficiatus debet habere fructus beneficij.*
3 *Beneficiatus habet ius in re.*
4 *Beneficiatus est dominus.*
5 *Talia subiecta,qualia prędicata.*
6 *Animus soli Deo notus.*
7 *Conuentio secreta est difficilis probationis.*
8 *Animus declaratur ex facto.*
9 *Fraus probatur coniecturis.*
10 *Fraus colligitur ex præcedentibus, & sequentibus.*
11 *Nemo præsumitur iactare proprium.*
12 *Neque donare.*
13 *Donatio præsumitur ob causam.*

14 *Donatio*

14 *Donatio nunquam præsumitur.*
15 *Factum refertur ad causam necessariam.*
16 *Potius error quam donatio præsumitur.*
17 *Et potius stultitia.*
18 *Ex insolitis colligitur simulatio.*
19 *Ex actu qui non prodest facienti præsumitur fraus.*
20 *Venditio fraudulenta, si venditor percipit fructus post venditionem.*
21 *Ex eadem causa donatio præsumitur fraudulenta.*
22 *Supposita persona arguit fraudem.*
23 *Dictio seu stat alternatiue.*
24 *Verbum intercedo quomodo accipiatur.*
25 *Verbum Intercedo comprehendit omnem obligationem quam quis pro alio suscepit.*
26 *Intercessores sunt Fideiussores.*
27 *Verba proprie debent capi.*
28 *Verba debent capi in potentiori significatu.*
29 *Verba debent aliquid operari.*
30 *Verba debent potius capi in specie, quam in genere.*
31 *Ex fideiussione non oritur præsumptio confidentiæ.*
32 *Absurda tollenda.*
33 *Constitutio Pij Quinti super confidentijs non prohibet opera charitatis.*
34 *Contra legem naturalem non statuitur.*
35 *Verba intelliguntur secundum subiectam materiã.*
36 *Verba non sunt curanda, quando apparet de veritate.*
37 *Causa in primis est spectanda*
38 *Verba capiuntur consueta.*
39 *Verba intelliguntur eo modo quo prolata sunt.*
40 *Verba non interpetrantur contra Ius commune.*
41 *Sanus intellectus semper capiendus.*
42 *Verisimilitudo spectanda.*
43 *Laicus non potest habere beneficium.*
44 *Criminosus est incapax beneficij.*
45 *Incompatibilitas prohibetur.*
46 *Fraus colligitur ex sequentibus, & præcedentibus.*
47 *Fructus spectant ad Dominum.*
48 *Dictio quoquo modo est generalis.*
49 *Verba si quis sunt generalia.*
50 *Verbum concedo est generale.*
51 *Verbum concedo importat donationem.*
52 *Collatio est donatio.*
53 *Non debet fieri id per quod Patroni retrahuntur a fundatione.*
54 *Dictio aliquid quid importet.*
55 *Dictio etiam implicat.*
56 *Veritas facit cessare præsumptionem.*
57 *Percipiens absque causa facit de facto.*
58 *Causa superueniens concedit quod prius erat prohibitum.*
59 *Fortior præsumptio tollit minus fortem.*

QVAESTIO XXXIIII.

Intercedens pro alio beneficium, & postea ingerens se in illo committit confidentiam.

TRIGESIMOQVARTO quæro, &c. Quarta
coniectura, seu præsumptio, ex qua probatur
Confidẽtia colligitur ex eo, quod quis intercesserit,
ut alicui beneficium conferatur, aut alias quoquo-
modo in negocio se immiscuerit, & postea percepe
1 rit † fructus illius bñficij, aut de eo, arbitrio suo fue-
rit dispositum, ut dicitur in §. denique si quis pro
concessione alicui facta quacunque auctoritate de
beneficio Ecclesiastico per se, uel alium, seu alio
intercesserit, uel alias in negocio concessionis sese
immiscuerit, quoquo modo, deinde aliquid de fru-
ctibus talis beneficij de facto, etiam per manus pos
sessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perce-
perit, seu de illo postmodum ad uoluntatem inter-
cessoris fuerit dispositum quandocunque. Et ratio
huius conclusionis est, quia huiusmodi perceptio
fructuum, & dispositio de beneficio quid actum sit
in collatione, institutione, confirmatione, nomina-
tione, præsentatione, & electione, ostendit, l. quedã
mulier, ff. de rei uend. l. 2. C. de acq. poss. c. inter dile
ctos de fid. instrum. quandoquidem fructus benefi-
2 ficij nullus † possit habere, nisi beneficiatus, Ioann.
Monac. in c. rite num. 30. de renunc. lib. 6. Rot. deci.
1. de renunc. in nou. Card. Paris. consi. 39. uol. 4. Re
buff. consi. 22. num. 19. Port. Imol. cons. 25. Gabrie.
consi. 192. num. 1. uol. 1. Cassad. decis. 4. nume. 6. de
3 restit. spol. † qui habet ius in re, c. cõquestus de vsur.
l. herennius, ff. de euict. Grat. consi. 18. num. 2. lib. 1.
Ruin. consi. 25. num. 2. & cons. 53. nu. 23. lib. 2. Ce-
phal. cons. 131. num. 14. Bursat. cons. 11. num. 7. uol.
1. & late comprobaui de resign. benef. li. 1. q. 6. Nec
4 alter potest de beneficio disponere, † quam habens
ius, & possidens, Rot. decis. 5. de re iud. in antiq. per
Bisignett. Fel. in cap. in nostra colla. 37. ver. fallit 5.
de rescrip. cum alijs, ut per Boer. decis. 205. num. 8.
Rebuff. cons. 64. Put. decis. 266. lib. 1. Ant. August.
* decis. 17. lib. 1. & est * communis omnium doct. sen-
tentia, ut dixi de resignat. benefi. lib. 3. q. 1. col. 1. &
col. 4. Ideo ex hac perceptione fructuum, & disposi
tione beneficij, quæ fit contra naturam actus, colli-
gitur prauus animus eorum, & conuentio illicita, q̃
intercessit in ipsa collatione arg. l. quædam, ff. de re-
bus dub. l. sed Iulianus, §. proinde ff. ad Macedon.
5 iux. illud talia subiecta, † qualia prædicata, l. si defen
sor, ff. de interrog. act. l. 3. ubi Bar. ff. de fund. instr.
6 Crau. cons. 284. n. 6. Animus † enim qui soli Deo no
tissimus est l. 2. ff. de interrog. act. clem. exiui de Pa-
radiso de verb. signifi. Gl. in §. aliæ constit. de actio.
7 Ang. cons. 93. & conuentio secreta, quæ † est diffici-
* lis probationis dd. * omnes per illum tex. in c. 2. de
renunc. lib. 6. Ang. cons. 160. & cons. 190. & consil.
236. & 271. Bologni. cons. 6. in princ. declaratur ex
8 † facto §. seruos Inst. de rer. diuis. Inno. quem refert,
& sequitur, Anchar. cons. 302. materia de qua agi-
tur col. 1. Crau. cons. 150. sub num. 4. & ex sequenti
bus gestis, Bald. in l. quamuis, C. de fideic. Nã fraus
9 † probatur coniecturis l. dolũ, C. de dol. Bar. & om-
nes in l. post contractum, ff. de donat. col. 1. & 2. De
ci. cons. 235. col. 1. Paris. cons. 97. nu. 17. uolu. 3. cum
alijs, ut per Mascard. de probat. concl. 815. nu. 1. Et
10 propterea deprehenditur † ex præcedentibus, & se-
quẽtibus dolose gestis, Gl. in l. apud Celsum in ver
bo causa de dol. excep. Castr. cons. 337. nu. 23. uolu.
1. Crau. cons. 143. nu. 9. Menoch. de arbitr. iud. cas.
470. nu. 10. Accedat propterea ad comprobationẽ,
11 quia nemo præsumitur iactare † proprium, leg. cum
12 de indebito, ff. de donat. † nec donare le. campanus,
ff. de oper. liber. Bartol. in leg. 1. nume. 6. C. ad Vel-
13 ley. Iason consil. 53. numer. 2. libro. 1. quare † potius
censetur ob causam datum, Cepoll. in tracta. de si-
mul. contractus in 7. præsumpt. num. 3. Bald. consil.
189. lib. 2. Cuman. consi. 37. in fin. Abba. consil. 13.
14 nu. 3. lib. 1. & omnis alia coniectura potius, † quam
donatio, Anchar. cons. 7. col. 2. Bal. in l. si ex Sena-
tus, C. de incest. nupt. Ruin. cons. 171. num. 7. uol. 1

Natt.conſ.73.num.9.Ideo prædicta datio fructuũ
facta a poſſeſſore beneficij, ei qui intercesſerit pro
ipſo dictum beneficium,aut alias ſe immiſcuerit, &
diſpoſitio de dicto beneficio ad voluntatem antedi
cti interceſſoris,videtur facta ex conuentione illici-
ta,quæ emanauit in collatione,inſtitutione, confir-
matione,nominatione,præſentatione,& electione,
arg.l.1.C.de imponen.lucr.deſcript.lib.10.ca.inter
15 dilectos dé fid.inſtr.& ſic ob † cauſam neceſſariam
l.ult.C.de alimen.pupill.præſt.ubi Bar. & idẽ Bart.
in l.cum ſeruus,ff.de verb.oblig.& in l.2. ff.de con-
di.& demonſt.Abb.conſ.116.ad fin.lib.2.Roman.
conſ.247.col.2,Corn.conſi.316.col.5.lib.1. Craue,
conſ.106.nu.8.& conſ.139.nu.12.& conſ.282. nu.
16 4.Præſumitur enim † potius error, quã donatio Gl.
in l.generaliter uerbo cauſa,C.de non numer.pecu.
cum alijs,vt per Dec.conſi.177.nu.1.Gramma.66.
17 nu.3.& † potius ſtultitia, Bal.conſ.189.in ſi.li.2.Car
din.Pariſ.conſ.88.nu.13.lib.3.Comprobatur, quia
* *communiter receptum eſt ex inſolitis colligi † frau
18 dem,ſimulationemque Butr.in c.illo vos de pigno.
Anchar.conſ.257.nume.5.Cepoll. de ſimulat.con-
tract.uer.nona præſumptio num.48.Soc.Sen.conſ.
262.num.4.lib.2.Natt.conſi. 198.num.12.lib.1.De
cianus conſ.2.num.37.lib.1.& conſ.105.num.18.li
bro 2.Caſſan.conſ.25.col.2.Roland.conſ.40.num.
39.lib.2.Poſtremo corroboratur huiuſmodi cõclu-
ſio,quia cum fructus beneficij collati dantur inter-
ceſſori,aut diſponitur de beneficio ad eius nutum,is
cui collatum fuit beneficium ex ipſa collatione ni-
hil acquirit,ut patet ad ſenſum, immo deterioratur
eius conſcientia,ex hoc ergo colligitur fraus,quę de
19 prehenditur ex actu,† qui nihil prodeſt facięti, Rui.
conſ.78.num.9.lib.3.Mantica in tract. de coniectu
ris ultim.uolunt.lib.10.tit.13.nu.5.Maſcard.de ꝓ-
bat.conclu.815.num.2. Ideo venditio præſumitur
fraudulenta,& ſimulata, quoties uenditor poſſidet
20 poſt † uenditionem,aut percipit redditus,Bar.in d.l.
poſt contract.num.4.Ioan.Annib.nu.135.& com-
* muniter *alij de donat.cum alijs,vt per Dec.conſil.
235.col.1.& 2.Craue.conſ.100.num.7.Et itidẽ do-
21 natio † præſumitur ſimulata ex eadem cauſa, Specu.
in tit.de donat.§.1.num.7.& ibi Ioan.Andr.in ad-
dit.Abb.conſ.97.num.5.Ex his ergo patet de con-
uẽtione illicita,& quod fuerit ſuppoſita perſona ip
22 ſius,quod † ſemper ſolet de per ſe arguere fraudem,
Guid.Pap.de præſumpt.nume.47.Ruin. conſ.130.
num.2.lib.2.Calcan.conſ.35.col.1.cum alijs, ut per
Maſcard.de probat.d.conclu.815.num.43.Duę col
liguntur concluſiones principales,prima,quod ſi il-
le,qui interceſſerit percipiat fructus,oritur præſum-
ptio confidentiæ, Secunda,quod ſi fuerit diſpoſitũ
de beneficio ad uoluntatem ſuam,oritur etiam con
iectura confidentiæ,& ſic ſufficit, quod unum eorũ
23 interueniat,ut probatur ex illa dictione,† ſeu, ꝗ ſtat
alternatiue,Bart.in l.ſi quis ita legauerit,ff.de aur.&
arg.leg.Abb.Imol.& alij in c.inter cæteras de reſcr.
& ibi Fel.nu.29.Euerard.in ſua centur.loc.49. Alc.
in l.ſæpe,ff.de uerb.ſignifi.

Sed quæro,quomodo intelligatur illud uerbum
interceſſerit?Pro intelligentia eſt ſciendum,qđ ver
24 bum † intercedo ſumitur pro intromittere,ut Cic.li.
2.de or.& Cæſar lib.1.Comm.& alij tradunt, ut re
fert Ambroſ.Calep.in d. uerbo, & pro omnib.qui
alieno nomine aliquid procurant,not.in le. 1.ff.de
procur.tradit Io.de Graſſ.tract.de ſubſtantiali pro-
cur.in uer.interceſſores. Aliquãdo autem accipitur
pro ſpondere,fidem ſuam interponere, ſeu fide iu-
bere,Cic.ad Att.li.1.accerſiuit ad te,ꝓmiſit,inter-
ceſſit,dedit,idem Philip.2.tantum pro te interceſ-
ſiſſe dicebant,& dicit Bar.in l.2.§.omnis,ff.ad Vel-
leian.quod uerbum intercedit,comprehendit om-
25 nem † obligationem,quam quis pro alio ſuſcipit,ſe-
quitur Bertach.in uer.intercedere,addens quomo-
documque quis faciat pro alio,allegat d.l.2.§.om-
nis,ff.ad Velleia.Et inquit Io.de Graſſis loc.cit.qđ
26 proprie † interceſſores ſunt fideiuſſores. Dubium ta
men eſt,quomodo hic accipiatur,alias ego accipie-
bam ſecundo modo pro fideiuſſ.Primo,quia uerba
27 legis in dubio proprie debent † capi,l.ferri,ff.de uer
28 bo.ſign.not.in l.hoc legatum,ff.de leg.3.& in † po-
tentiori ſignificatu l.1.§.qui in perpetuum,ff.ſi ager
vectig.Secũdo,quia ſubdit, aut alias quoquomodo
ſe immiſcuerit,quę uerba includunt ſe intromitten-
29 tem,ergo præcedentia † debent aliquid operari,l. ſi
quando,ff.de leg.1.l.ſi per alium,ff.ſi quis eum,&c.
c.ſi Papa de priuileg.li.6.Bal.in rub.C. de contrah.
empt.q.9.Crau.conſ.297.num.4. Tertio, vt uerba
30 capiantur in † ſpecie,magis quam in genere. Cardi.
Par.in rub.ff.de leg.1.ſub num.12.Nunc autem his
non obſtantibus mihi placet contraria ſententia,
ut huiuſmodi uerbum interceſſerit hic poſitum ca-
piatur primo modo pro ſe intromittente, & hanc
opinionem comprobo.Primo ex §. multi eiuſdem
conſtitutionis,ubi traduntur cauſæ, ex quibus põt,
& ſolet committi confidẽtia,& prope finem in uer-
ſi.alij,aut in capaces,&c.ponitur caſus huius §.ideo
qui procurat alteri conferri beneficium,& poſtmo-
dum de illo diſponat,vel fructus capiat,a quo uerſi.
dependet prẹſens §.& ſecundum illum erit intelli-
gendus,arg.l.qui filiabus,ff.de leg.1.l.c.utrum, ff.dę
petit.hæred.

Secundo, ex eo,quia nulla oritur prẹſumptio cõ
31 fidentię ex fideiuſſione facta,etiam ſi fuerit † facta
reſignatario,a reſignante, ut fuit reſolutum in una
* *Coſentin.prętenſę confidentiæ 4.Febr. 1591. co-
ram R.P.D.Orano, & conſuluit Nauarr. conſ.50.
de ſimon.& late dixi.

Tertio,quia abſurdum eſſet,vt ſi quis fideiuſſerit
pro pecunijs expendendis in litteris reſignationis,
uel pro cautione bãcheria danda pro penſione, aut
pro ſimili alia re contingente occaſione collatio-
nis,uel reſignationis committat confidentiam,qñ-
quidem huiuſmodi actus uidentur permiſſi,Ioann.
Gutter.de contract.iur.c.22.nu.1.dd.in c.1. de fide
32 iuſſ.& fuit dictum in d.Coſenti.& † tamen abſurda,
& extranea ſunt ab omni diſpoſitione aliena, l. nã,
& abſurdum,ff.de bon.libert.l.furto,§.pactus,& ibi
Barto.ff.de pact.l.ſed & ſi hoc,§.liberorum,ff.de in
ius uoc.Card.Pariſ.conſ.8.nu.4.& 111.nu.35.uolu.
1.& conſ.71.num.9.uolu.4.

Quarto, quia Conſtitutiones Pij IIII. & Pij V.
33 non intendunt prohibere opera charitatis,† ut tra-
dit Nauarr.conſi.68.num.5.de ſimon.quod eſt trãſ
34 poſitum,fol.479.quia fuiſſet ſtatuere † contra legem
naturalem,quod non fit.c.ſunt quidam 25.q.1.cha-
ritas enim eſt forma omnium uirtutũ, ut tradit D.
Ambroſ.relatus a Nauar.in c.charitas eſt,nu.19.di.
2.de pœnit.& uoluit D.Tho.2.2.q.23.art.6.

Non obſtant argumenta in contrarium allega-
ta,ad primum reſpondetur ſubiectam materiã ſua-
35 dere † ità eſſe interpretandum illud uerbum,arg.no.
per Gloſ.in cap.dilecto de ſent.excom.Gemin.cõ-
ſi.29.Siluan.conſ.17.nu.29.& texturam, ac naturã
huius

huius dispositionis, iuxta ea, quæ dicit Bal. conf. 67.
col. 1. lib. 3. Calc. conf. 1. col. 15. Dec. in l. 1. col. 7. cir-
ca medium, C. qui admitt. Accedit quod uerba non
36 sunt curanda, quando apparet de uoluntate, † c. cum
expediat, de uerb. signif. c. intelligentia eo. tit. l. om-
ne uerbum, C. com. de leg. Cæph. conf. 110. nu. 23.
& conf. 149. num. 2. lib. 1. Paris. conf. 2. num. 57. uol.
3. Cur. Sen. conf. 51. col. 1. Ias. in l. 3. C. de lib. preter.
de qua hic consta, ut colligitur ex uers. alij, aut inca
37 paces, §. multi, ubi referuntur causæ, Et causa † in pri
mis est spectanda, ut dixi late de resign. benef. lib. 5.
in princ. primę quæstionis, & regulariter uerba sunt
38 capienda, ut comprehendát ea, † quæ moris sunt, ar-
gu. l. pe. ff. de aur. & arg. leg. l. si prius, §. placuit, ff. de
aq. pluu. arc. Oldr. conf. 198. col. 2. Siluan. consi. 56. n.
39 27. eo respectu, quo † prolata fuerunt, l. si quis domú,
§. quod autem, ff. loc. l. profectitia, § ul. ff. de iur. dot.
l. debitor § ult. ff. ad Treb. Dec. in c. si pro debilita-
te, col. 5. de off. deleg. & conf. 283. col. 1.

Nec obstat secundum argumentum, quod alias
uerba sequentia nihil operarentur, ná respondetur
id esse falsum, ut infra dicam, cum casus possit diuer
sificari. Accedat, quia uerba non debent aliquid ope
40 rari, quando operando resultaret intellectus † iuri
communi contrarius, Gem. in c. si Papa de. priuileg.
lib. 6. Alex. conf. 33. col. 2. uers. item respondeo libr.
1. Paris. conf. 110. num. 48. uol. 1. Ruin. consi. 59. nu.
41 19. lib. 3. tunc enim debent operari, cum sanus † inte-
lectus dari potest, l. 1. in prin. & ibi no. ff. quod met.
causa l. 1. in fi. cum ibi not. ff. de munic. l. 3. §. 1. ff. de
iur. iur. cum alijs, ut per Crau. conf. 294. numer. 3. &
42 cum adest † uerisimilitudo, l. obligatione generali. ff.
de pign. l. solutum, § solutum, ff. de pigno. act. l. si ita
quis, § ult. ff. de testam. tut.

Non obstat tertiú, quia respondeo procedere in
dubio. Bar. in l. hoc legatú, ff. de leg. 3. Sebast. Sapia
in l. imperium nu. 15. ff. de iurisd. omnium iud.

Vnde concludendum est, verbum intercesserit ac
cipi pro se intromittente, & procurante: idque pôt
exemplificari casibus expressis in d. §. multi, uer. alii
aut incapaces, aut aliis beneficiis Ecclesiasticis onu
sti, aut Ecclesiastico ordini se mancipare refugien-
tes, aut mere laici beneficia Ecclesiastica ali s confe
renda procurant, ut de illis postmodum ad libitum
suum disponatur, fructus etiam percipiendo illorú,
potest enim euenire, quod aliquis uel sit mere laicus
43 † & propterea non possit habere beneficium Eccle-
siasticum, iux. communem opinionem late cóproba
tam a me lib. 4. de resign. benef. quæ. 3 aut alias inca
44 pax propter ætatem, uel crimen, † Fel. in cap. ex par-
te nume. 5. de rescr. Menoch. de arbitr. iud. cas. 202.
num. 37. vel onustus beneficijs Ecclesiasticis, quia
multos titulos habeat, iux. not. in c. de multa de præ
be. aut refugiés mácipari ordini Ecclesiastico, & ideo
45 non possit habere beneficia † curata, & dignitates, c.
licet canon de elect. c. 12. sess. 24. de reform.

Quare, si accidat hunc habere nuntium uacatio
nis alicuius beneficij, & cum illud obtinere possit a
S. D. N. uel R. P. D. Datario, nolit, uel non possit ob
causas prædictas recurrit ad fraudé, illud interceden
do pro amico, familiari, consanguineoque; Si ergo
post expeditas litteras captamque possessionem p
cipiat fructus illius, uel de eo disponat, intrat con-
iectura confidentię, quod non charitate intercesse-
rit, & impetrauerit illud pro amico, sed malo animo
ac praua intentione, & quod hoc modo cóuenerint
fraus enim colligitur ex præcedentibus, & sequenti
46 bus † dolose gestis, Crau. conf. 143. num. 9. Menoch.
47 de arbitr. iud. cas. 470. num. 10. fructus enim † benefi
cij non possunt ad alium spectare nisi ad dominum,
ut dixi de resign. benef. lib. 1. quę. 6. & proximis die-
bus quidam amicus meus V. I. D. interrogauit me,
an posset iuxta conscientia procurare collationem
cuiusdam beneficij in personam N. cósanguinei sui
cum haberet Datarium propitium, & non posset ex
pedire supplicationem in personam suam ob mul-
tos titulos, quos habet, & S. D. N. Clem. VIII. habē
tibus quinque titulos, non uult alia beneficia confer
re & postea percipere aliquá partem fructuum? E-
go respondi non posse, & non esse tutum in foro fo
ri, ob præsumptionem confidentię orientem ex hoc
§. qui in his terminis intelligitur. posse etiam exépli
ficari alijs similibus modis, & Nauarr. consi. 62. de
simon. scribit committi simoniam realem, si laicus
procurauit, ut beneficium uacans conferatur cleri-
co cum pacto, ut ipse haberet dimidium fructuum
Idemque erit in eo, qui intercesserit præsentationē,
uel nominationem ut infra dicetur.

Secundo, quæro, quomodo intelligantur uerba se
quentia, uel alias in negotio cóceßionis se immiscue
rit quoquomodo? respondeo, esse capienda, ut in-
cludant non intercessorem beneficij, de quo proxi-
me dixerat, sed intromittēté se in collatione præsen
tatione, ac nominatione, ut si postea perceperit fru-
ctus illius beneficii vel de eo disposuerit ad suum li
bitum oriatur coniectura cófidentiæ, & potest exē-
plificari pluribus modis quando familiaris episcopi
uel alterius collatoris, vel præsentantis se ingerit in
negotio concessionis, & postea percepit fructus, uel
disponit, de beneficio, aut alter intromittit se in ex-
peditione, uel in nominatione, ut infra dicam uel
48 alijs modis, ut dictio illa quoquomodo † ostendit, ut
probant iura quæ citat Gemin. conf. 115. col. 2. Sta-
fil. de lit. grat. titul. de vi. & effectu clausularum §.
subsequenter num. 30.

Et conclusionem huius §. primo intellige proce-
dere in quocunque ut ostendunt illa uerba posita in
49 principio † si quis, que sunt generalia, & apta compre
hendere omnem casum, omnesque personas Bal. in
l. in fraudem ff. de mil. test. Iudex aút debet cúcta ri
mari, & de hoc facere Iudicium secundum diuersas
personas & qualitates personarum.

Secundo, intellige hanc cóclusionem in quolibet
beneficio nam dicit generaliter de benef. Ecclesia-
stico Rebuff. in concord. tit. de mand. apost. §. statui
mus, & sub tit. de collat. §. 1. Et ratio uiget in quo-
cunque beneficio ideo idem ius statuendum, l. illud
ff. ad l. Aquil. l. a Titio ff. de uerb. oblig.

Tertio, intellige in eo qui intercesserit tam ipse
quam si alius hoc fecit nomine ipsius nam dicit per
se uel per alium, uel alios, & est ratio quia æquiperá
tur hæc duo, quod quis faciat per se, uel per alium
reg. qui per alium de reg. iur. lib. 6.

Quarto intellige hanc conclusionem procedere
non solum in collatione, sed etiam, in præsentatio-
ne, & nominatione, nam dicit generaliter pro con-
50 cessione, &c. Verbum enim † concedo generale
est uim sumens a natura rei cui adijcitur, Bald. in l.
non ambigitur in fi. ff. de leg. Soci. sen. conf. 93. nu.
4. lib. primo. Ias. in l. quod principali nu. 4. post Glo.
ff. de const. pecun. Imol. in c. primo, col. 1. commod.
Abb. in c. Pastoralis num. 7. de don. Alex. in l. si quis
antea, n. 18. ff. de acq. poss. & aptum comprehende-
re omnes casus secundum subiectam materiam Bal.
in c.

in ca. 1.§. si titlus num.primo,si de feud. fuerit con
tro.inter dom.& agn.Luc.de pen.in l.ult.col. ult.C.
de loc.præd.Ciuil.lib.11.Arez.cons.159. nume.15.
Fel.in c.cum venerabilis,nu.5.de except. late Sam.
51 in §.sic itaque num.6.de act.Et †inducit donationẽ
Bar.in l.uxorem.§.in testamento ff.de leg.3. Sebast.
Medices de compens.quæst.22.num.2. sed collario
52 test donatio,& concessio,not.in cap.cum accessis-
sent de constitut.Et etiam præsentatio, & nomi-
natio ergo, &c.

Comprobatur quia eadem uiget ratio omnibus
his casibus ideo,&c.Posset enim non solum quis in
tercedere collationẽ beneficij pro amico ad effectũ
fructus percipiendi, sed etiam præsentationem ad
eundem effectum cum subsequatur necessario con-
53 firmatio,ne patroni †retrahantur a fundatione, &
dotatione Gl.in c.cum dilectus de iur.patr.Lap.Al-
leg.96.num.3.Gem.in cap.2.nume.11. de præben.
lib.6.Roch.in tract.Iur.patr.uerbo honorificũ. Ac
nominationem quoties quis potens apud Pontificẽ
intercesserit nominationem,ut N.nominetur ad ta-
le beneficium,uel ad dignitatem,& postea percipiat
fructus,cum subsequatur prouisio,late Rebuf.in tra
cta.de nom.Et necessaria est prouisio huius §.in his
qui procurant nominationes a Pontificibus,pro per
sonis minus idoneis, ob dictum effectum.

Quinto,intellige hanc conclusionem procedere
siue prouisio,concessio,collatio,& confirmatio fiat
per Papam,& sedem Apostolicam siue per alios pu
ta Cardinales Archiepiscopos, & Episcopos ac a-
lios Collatores inferiores,nam dicit quacumque au
ctoritate,ergo omnes prædictos includit, ut proba-
ui de resig.benef.li.12.q.13.circa verba Regulæ de
infir.quacumque auctoritate.

Sexto,intellige hanc conclusionem procedere si-
ue iste qui intercesserit,aut se immiscuerit percipiat
omnes fructus,siue partem,nã dicit deinde aliquid
54 vt dictio aliqd uerificet in †qualibet parte fructuũ,
Gl.in clem.1.uerbo aut earũ parte de for.cõpe.Alb.
in cap.pastoralis in principio de off.deleg. Anchar.
cons.160.præsupponitur Stafil.de lit.& grat.expec.
in nona forma nu.49.& in §.circa tertiam partem
regulæ nume.51.

Septimo,intellige hanc conclusionem procede-
re tam si percipiat hos fructus propria auctoritate
quam si per manus possessoris,nam parificat hic §.
hos casus,cum dicat etiam per manus possessoris, &
55 dictio †etiam implicat,Gemin.cons.120.in fi.& cõs.
125.nam eadem ratio uiget.

Octauo,intellige hanc cõclusionem etiam si hu
iusmodi fructus intercessori fuerunt dati titulo do-
nationis, ex quo nota casum quem prohiberi rem
suam dare contra l.in re mandata C.mand. quod in
tellige cum grano salis, multis concurrentibus sci-
licet breuitate temporis,actu clandestino, qualitate
personarum,& aliis similib.ut colligitur,ex his quæ
superius sunt explicata in §§. pręcedentibus.

Nono,intellige si prædictus intercessor percepe
rit fructus,siue disposuerit de eo beneficio ad libitũ
suum,ut dicitur in finalibus uerbis,quod potest exẽ-
plificari quoties fecit illud resignare ad fauorem per
sonæ bene sibi uisæ, nam hi duo casus parifican-
tur in hoc §. & faciunt quæ scripsimus in §. qua-
re nos volentes.

Declara tamen hanc conclusionem cum prædi-
ctis intelligentiis seu ampliationibus procedere dũ-
modo non constet ex alia causa fuisse fructus perce
ptos per dictum intercessorem,nam hoc casu cessat
56 præsumptio,& coniectura † confidentiæ, ut tradit
Gabriel.cons.172.nume.8.lib.2.Et fuit resolutum
* in vna Cosentin.*pretensę confidentiæ,4. Februa-
* 1591.coram R.P.D.Orano,& est communiter*re
ceptum in praxi in Rom.curia.Quæ conclusio pri-
mo,probatur in uerbo posito in hoc §.de facto, qđ
uerbũ declarat conclusionẽ intelligendã in percipiẽ
57 te de facto,& sic absque cã†& titulo,Gl.Io. Mona-
ch.Gem.Franc.in c.cupientes §.cęterum de elect.li.
6.Gl.Card.Imol.in Clem. prima, de uit.& honest.
clericorum.Dec.in c.cęterum col.pe.de Iud. Corn.
cons.165.col.6.lib.2.

58 Secundo quia causa † superueniens facit cessare
quod erat prohibitum, l. si hominem cum ibi not.
ff.mand.Dec.in c.cum sit Romana num.13. de ap-
59 pellat.& præsumptio†cedit ueritati,& fortiori præ-
sumptioni,l.ultim.in principio ff. quod metus cau-
sa,l.domus ff.de in integr. restitut. cap. litteras de
præsumption.

Et potest exemplificari quoties debebat pecu-
nias ab antiquo tempore,uel fuerunt factæ expen-
sę,aut alias,&c.

Insuper intellige ut hæc coniectura non inducat
ueram confidentiam,nam Pius V.ex ea tantum eli-
cit pręsumptionem,& ex qua, aliis concurrentibus
uult delicti commissi resultare probationem, ut fuit
* *resolutum in d.Cosent.& ita communiter tenetur.

SVMMARIVM

1 *Resignans percipiens fructus antequam Resignata rius capiat possessionem non committit confidentiam.*
2 *Præsuppositum legis debet in primis, verificari.*
3 *Vbi non conueniunt uerba legis neque dispositio.*
4 *Qualitas legis verificanda.*
5 *Resignans ante captam possessionem habet colorem, & si spolietur debet restitui.*
6 *Resignans potest omnia facere donec resignatarius capiat possessionem.*
7 *Resignans potest conferre beneficia donec resignatarius capiat possessionem.*
8 *Resignatarius non potest se ingerere in beneficio Resignato ante captam possessionem.*
9 *Resignatarius quando possit percipere fructus.*
10 *Collatio quod Ius tribuat.*
11 *Ius quod acquiritur ex collatione efficitur firmum per possessionem.*
12 *Possessio corporalis est apprehendenda.*
13 *Possessio non transfertur per collationem.*
14 *Resignans vsque ad quod tempus possit recipere fructus.*
15 *Non abdicatur ius a Resignante si non acquiritur Resignatario.*
16 *Verba intelliguntur cum effectu.*
17 *Acceptans beneficium quando possit uariare.*
18 *Optans quando possit uariare.*
19 *Habens Ius percipit fructus.*
20 *Pius V. damnat confidentiam Illicitam.*
21 *Quisque potest percipere fructus ad se spectantes.*
22 *Factum permissum non punitur.*
23 *Absque superiore quis potest Capere rem suam.*
24 *Quandiu quis substinetur in officio est officialis.*
25 *Perfecta Resignatio quando appellatur.*
26 *Post consensum præstitum non datur pænitentia.*
27 *Pactum gratuitum inter Resignantem, & Resignatarium*

gnatarium est licitum.
28 *Pactum super his quæ tacite insunt est permissum.*
29 *Paeisci super re propria est licitum.*
30 *Quæ super abundant non vitiant.*
31 *Expressio eorum quæ tacite insunt nihil operatur.*
32 *Fructus vnius anni sunt deputati pro oneribus eiusdem anni.*
33 *Verbum fructus Intelligitur deductis expensis.*
34 *Siue proferatur a lege siue ab homine.*
35 *Dos relicta de oibus Intelligitur deducto ære alieno.*
36 *Impensæ sunt multiplicis differentiæ.*
37 *Impensæ necessario debent fieri.*
38 *Vsufructuarius tenetur conseruare in bono statu bona sibi concessa.*
39 *Beneficiarius æquiparatur Vsufructuario.*
40 *Beneficiarius tenetur reaptare & agros, & domus*
41 *Impensæ ex causa alimentorum præferuntur.*
42 *Impensæ necessaria in primis retiuentur.*
43 *Qui sentit onus debet sentire commodum.*
44 *Sequester est legitimus administrator.*
45 *Sicuti diuiduntur fructus inter Resignantem, & Resignatarium, Ita & Impensæ.*
46 *Ratione temporum fit diuisio fructuum.*
47 *Legatarius tenetur ad onera cum consequitur rem.*
48 *Onus est fructuum. & non proprietatis.*
49 *Fructus beneficiati defuncti spectant ad hæredes pro rata ratione seruitii.*
50 *Nouus possessor tenetur ad onera.*
51 *Nouus possessor potest conuenire antiquum ut contribuat ratione temporis.*
52 *Titularis & non Vicarius perpetuus tenetur ad onera visitationis.*
53 *Fructus veniunt consequutiui ad beneficium.*
54 *Fructus percipiuntur ex beneficio.*
55 *Ex facto permisso non committitur confidentia.*
56 *Quis tenetur restituere rem alienam.*
57 *Resignatio simplex statim abdicat ius.*
58 *Facta resignatione libera statim potest conferri beneficium.*
59 *Intellectus §. quare, constitutionis Pii V.*
60 *Verbum receperit importat factum.*
61 *Resignatarius efficitur dominus absque possessione.*
62 *Resignatarius tenetur soluere pensionem.*
63 *Pactio firma inducit simoniam.*
64 *In delicto respicitur animus.*
65 *Dolus consideratur in delictis.*
66 *Fructus an sint quid temporale.*
67 *Temporale non potest dari pro spirituali.*
68 *Spirituale non potest dari pro spirituali.*
69 *Ex proœmio colligitur ratio.*
70 *Malitiis uia est claudenda.*
71 *Scriptura probatur pactum.*
72 *Confessione probatur pactum.*
73 *Quæ fiunt occulte coniecturis probantur.*
74 *Factum clam præsumitur malum.*
75 *Pactum de retrouendendo quomodo colligatur.*
76 *Qui male agit, odit lucem.*
77 *Qui odit lucem, præsumitur in mala fide.*
78 *Ex solitis fit coniectura mali.*
79 *Præsumitur contra solitum.*
80 *Delictum non præsumitur.*
81 *Semel malus, &c.*
82 *Contractus simulatus quomodo colligatur.*
83 *Retrocessio coniectura mali.*
84 *Qualitas personæ excludit delictum.*
85 *Bona fama tollit præsumptionem delicti.*
86 *Ob paupertatem fiunt delicta.*

QVAESTIO XXXV.

AN resignans possit se ingerere beneficio resignato, antequam resignatarius publicet resignationem & capiat possessionem.

TRigesimo quinto quęro, an hæc constitutio Pij V. habeat locum in eo, qui post resignationem se intromisit aliquo modo, & fructus beneficii resignati percepit antequam resignatarius publicaret illam resignationem, & illius beneficii possessionem caperet, ut ex hoc resignatio iudicetur cōfidentialis.
1 Negatiua opinio † est verior, & tenenda in iudicando, ac consulendo, secundum quam pronuncia-
* uit* Rota in una Consentin. prætensæ confidentiæ
coram R.P.D. Orano die Lunæ 4. Februarij 1591. & illam uidetur firmare Nauar. cons. 26. & cons. 28. de simon. & expressius in Man. cap. 23. sub nu. 116. uers. noto 7. & fulcitur auctoritate, & ratione: Auctoritas depromitur ex dicta constitutione Pij V. in §. ad probandum illis uerbis, si quis post cessam ab se ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficiū, & publicatam resignationem, seu cessionem captamque a successore possessionem de facto se ingesserit, aut fructus, &c. quę uerba requirūt, ut fructus percipiātur, postquam resignatarius cepit possessionem, & regulare est, ut lex loquens cum aliquo præsupposito ad hoc, ut habeat locum debeat in primis
2 præsuppositum illud † uerificari ad not. in l. ubicumque, C. de seru. fugit. Vbi enim uerba legis non con-
3 ueniunt, † neque etiam dispositio habebit locum l. 4. §. toties, ff. de damno infecto, l. ita autem in principio, ff. de adminiſt. tutelę, Crau. cons. 10. nume. 7.
4 & cum qualitas † alicuius dispositionis non uerificatur, cessat illius dispositio l. pater §. Tusculanus, ff. de leg. 3. Card. Paris. con. 49. num. 19. cum sequ. uol. 3. & cessante ea qualitate cessat statutum, l. si usufruct. ff. quibus modis ususf. amitt. l. tutelas in principio, ff. de cap. dim. Sign. cōs. 92. co. 3. in fine uer. præterea, Ideo resignans percipiens fructus ante captā possessionem per resignatarium, non cōmittet confidentiam.
* Ratio colligitur ex illa* communi, & recepta sententia, resignantem ante captam per resignatariū possessionem, etiam post consensum pręstitum per ipsum, uel procuratorem in Camera, & Cancellaria
5 habere colorem, † cuius uigore si spolietur posset restitui, Sarn. de trien. 9. 24. numer. 8. Crescent. decis. 158. in fin. in recollet. manuscr. Pontan. de spol. cap. 33. nu. 26. & num. 143.
Et comprobatur hæc sententia ex his, quæ uolue re Roffin. de benef. cap. 14. numer. 26. & cap. 23. num. 10. Rebuff. in praxi de simon. resignatio. num. 27. & 31. & in tract. nomina. quæst. 14. numer. 157. ubi scribunt resignantem post resignationem admissam, & etiam consensum pręstitum posse incumbere possessioni, & omnia pertinentia rationē illius
6 beneficii exercere, donec † resignatarius capiat possessionem, quorum sentētia ipse sum sequutus in tracta. de resign. benef. lib. 1. quęst. 7. nu. 9. & ibi nu. 15. post Rebuff. scripsi posse conferre beneficia spe-
7 ctantia ad collationem † illius beneficii resignati ex rationibus ibi deductis.
Accedit præterea efficax ratio, quæ uidetur tollere omnem difficultatem, quia resignatarius nō potest se ingerere in beneficio resignato ante captam
8 possessionē † Aufrer. decis. Tholosana 444. Fran. de
March.

March.q.49.in 2.part.Io.Sel.de benef.p.2.q.15.&
9 alij,quos retuli d.q.7.nu.12.& minus † percipere fru
ctus,Rebuff.in prax.tit.de simo.resignat. num. 31.
Abb.in c.transmissa col.3.de elec.Feder.de Sen.cō
si.234.Franc.in c.cum qui,de præben.in 6.Card.Pa
ris.cons.5.num.21.& 22.& cons.39.num.7. cum se
* qu.uol.4.tritum enim est in praxi,* ius quod acqui-
10 ritur prouiso † de benef.ex ipsa collatione c.ul.& ibi
omnes de concessio.præben.lib.6.Abb.in c.cum au
11 tem,& in c.suggestum de iur.patr.nō esse firmum, †
& efficax antequam prouisus capiat possessionem,
Rebuff.cons.186.nu.19.late dixi de resign. benefi.
12 lib.10.q.6.nu.3.Ideo possessio † corporalis in primis
est apprehendenda,Couar late lib.3.uariarum reso
lut.c.16.nu.6.Pontan.de spol.lib.1.ca.9.nu.94.Put.
15 decis.402.lib.1.quæ nequaquam † trāsfertur per col
lationem cap.cum Bertoldus de re Iudic.Rebuff.in
prax.tit.requisita ad collat.nu.22.Ergo ne Ecclesia
remaneat destituta,& viduata,poterit cōtinuare re
signans,donec resignatarius cœperit possessionem,
arg.l.meminisse,ff.de off.procōs.§.ult.Auth.de ad-
ministr.extrauag.inūctæ de elect.c.ne pro defectu
eo.tit.& hoc firmaui de resign.benef.lib.1.q.7.nu.
* 13.& seruatur* in praxi.

Postremo huiusmodi conclusio suadetur, quia
14 uidetur permissum resignanti capere fructus † bene
ficij resignati donec resignatarius capiat possessio-
nem,ut tenet Rebuff.in tit.de publicat.glos.18.nu.
7.& in tract.de nominat.q.17.num.157.cuius opi-
nionem declaraui in tract.de resign.benefi.lib.1.q.
6.nu.60.Et ius nequaquam abdicatur a resignante,
15 nisi beneficium resignatum † acquiratur resignata-
rio,in cuius fauorem facta fuit cessio,Rebuff. cons.
4.nu.13.& cons.192.nu.8.Bursa.cons.411.nu.4.&
5.uol.4.Put.decis.158.nu.2.lib.3.& decis. 523. li.2.
* Caputaq.decis.84.nu.5.par.3.& fuit pluries* resolu
tum in Rota,ut late scripsi,& comprobaui de resi-
gnat.benef.lib.1.q.3.nu.47.cum seq.quod intelligi
tur,si cum effectu ius fuerit acquisitum,quod succe-
dit capiendo possessionem,ut scripsi d.lib. 1.q.7.n.
16 10.Nam uerba intelligūtur,cum † effectu l.1.§. hęc
uerba,ff.quod quisque iur.cap.relatum de cleric.nō
resident,Sarn.in §.ex maleficijs num.47.Institu. de
* act.Et ideo ex hac ratione * communiter tradunt
doctores habentem facultatem acceptandi aliquod
beneficium,& uigore huiusmodi facultatis acceptā
17 tem posse variare,si talis acceptatio † non tenet,Ho
stiens.in c.cum in multis nu.11.Petr.de Ancha. nu.
4.uers.5.quęro Gemin.nu.14.Franc. col.ult. prope
* finem,& alij omnes* de rescr.lib. 6. late Lap.alleg.
120.Oldr.cons.307.num.3.Gemin.cons.103.latis-
sime Roman.cons.329.col.1.& 2.Io.Baptista Fer-
rettus cons.96.nu.3.ubi alios citat, Licet contrariū
18 voluerit † in optione,Cald.cons.6.in tit.de consuetu.
Eneas de Falconibus de reseru.benefi. in quinqua-
gesimo effectu,ex his,quæ scribunt dd.in ca. vlt.de
consuet.li.6.& Cald.cons.7.eo.tit.Ex quo sequitur,
19 quod si habet † ius in beneficio licite,& lege permit
tente percipiet fructus,c.conquestus, de usur.l.He-
rennius,ff.de euict.Ale.cons.120.nu.5.uol.4.Ruin.
cons.25.nu.2.li.2.Bursa.cons.11.nu.7.uol.1.& quic
quid fit lege permittente, pœnam non meretur.le.
Gracchus,C.ad l.Iul.de adul.& nulla poterit colli-
gi ex hoc confidentia prohibita per constitutionē
20 hanc Pij V.quæ damnat confidentiam † illicitam, &
in iure detestatam, Naua.in Man.c.23.sub nu.110.

Declara hanc conclusionem procedere, Primo
in eo casu,quando resignans post resignationem,&
consensum in ea præstitum percepit fructus ad se
spectantes,nam tali casu nulla committitur confi-
21 dentia,cum huiusmodi perceptio non † solum non
sit prohibita,sed permissa in omni iure,l.fructus,le.
in fundo,l.ex diuerso,& l.non solum §. meum ff.de
vsur.l.si dominium C.de pignor.Ruin.consil.25.n.
2.lib.2.Nauar.cons.7.de sent.excom.& regulare est
in hac materia,ut nulla committatur cōfidentia ex
22 facto permisso,& † approbato a iure ad notat. in le.
Gracchus C.ad l.Iul.de adulter. & Constitutiones
Pij IIII.& Pij V.emanarunt non contra omnē con
fidentiam,sed dumtaxat contra illicitam. Nauar.in
Man.c.23.sub num.109.uers.quod autem extraua-
gantes,& rem suam,uel ad se spectantem licite quis
23 capit, † etiam absque superiore,quamuis detineatur
ab alio,ut uoluit Hostiens.Io.And.& Abb. quos re
fert,& sequitur Io.Lup.in tractat.de bello, & bella
tor.§.si simus nu.2.& faciunt notata, & scripta,per
Gemin.& Franc.ac alios in cap.pri.de Iniur.libr.6.
D.Thomas 2.2.q.40.c.1.&2.ergo eo magis hoc ca
su cum iste incumbat possessioni,& substineatur in
24 officio,ex quo magni effectus † sequuntur ut per In-
noc.in c.si uere in fin.de sent.excom. Abb. in ca.ad
probandum col.3.de re iud.Rebuff.quem citaui de
resig.benef.lib.1.q.7.num.16. Et si aliquis quærat,
qui sint isti fructus? respondeo fructus annorum pte
ritorum,& fructus illius anni vsque ad diem consen
sus præstiti,nam usque ad illud tempus debent fru-
ctus resignanti,& ab illo incipiunt deberi resignata
rio effecto tunc domino,ut firmaui ex pluribus ra-
tionibus,& auctoritatibus de resignat.benef. lib.1.
25 q.6.num.38.nam tunc potest appellari † perfecta re
signatio Put.dec.106.libr.3.& ideo ab eo tempore
26 dicitur irreuocabilis, † vt pluries tenuit* Rota, ut di
* xi de resignat. benef.lib.1.q.12.Et hæc Conclusio
huius primæ declarationis,procedit etiam si in hoc
pacti fuissent resignās,& resignatarius ante resigna
tionem,ut resignans perciperet fructus sibi debitos
pro annis præteritis,& fructus usque ad diem resi-
gnationis,nam hæc non esset confidentia, Ex pluri
bus,Primo,quia pactum gratuitum inter resignan-
27 tem, † & resignatarium est licitum Anto.de Butr.&
Anan.in c.ex parte 1.de off.deleg.ubi Felin. col.2.
circa medium.idem Fel.in c.ad audiētiam de rescr.
Boer.de potest.leg.a latere.n.122. Redoan.de sim.
* p.2.c.11.nu.11.& 12.& * communiter dd.ut dixi de
resig.benef.lib.14.q.7.nu.7.Secundo, quia pactum
28 super his, † quæ tacite insunt, & de iure permittunt
itidem est licitum,Nauar.in man.c.23. sub nu.100.
uers.quæ tamen Io.Pet.Bim.in consi.15.Gl.Abb.
* Fel.num.8.& alij* omnes in c.ad audientiam de re-
scr.Redoan.de Simon.p.2.c.11.in fin.& est * com-
munis opinio,vt explicaui de resignat. benef. li.14.
q.7 nu.22.& 23.cum seq.ubi posui exemplū in eo,
qui promisit soluere pensionem,reparare Ecclesiā,
administrare Sacramenta, & similia, & in eadem
quęst.nu.65.alia ad propositum retuli.Tertio,qu o-
29 niam non est illicitum, † pacisci super re propria, &
eius solutione ad notat.in cap.1.de Iniur.lib.6.Quę
30 enim † superabundant non vitiant,l. testamentum,
31 C.de testam.& expressio eorum,quæ tacite † insunt,
nihil operatur,le.conditiones,quę ff.de conditio.&
demonstr.Et huiusmodi fructus debet recipere resi
gnans deductis oneribus,& impensis, nā fructus cu
iuscunque anni sunt obnoxij,& deputati pro oneri
32 bus illi* Gem.in c.præsenti §.potro de offi. ord.li.

6.Gig.

6.Gig.de penſ.q.72. ante nu. 1.& conſ. 124.nu.3.
33 & verbum † fructus intelligitur deductis expenſis
Clem. 1.cum ibi not.per dd. de cēſ.Gl.Bar.& Ang.
in l.in fundo ff.de rei vend.Spec. in tit.de expenſ.§.
primo.Neg.de pign.in 6.mem.2.part.num.12.Pon
tan.in l.diuortio.num.8.ff.ſolut.matr. Ceſ.de graſ-
34 ſis deciſ.117.num.2.Siue proferatur † a lege, Siue ab
homine Iaſon in l.fructus num.16.ff.ſolut.matrim.
etiam in Lucratiuis,Glo. in l.ſi quis argentum §.pri
mo.ff.de donat.quam dicit ſingularem Gig. conſi.
134.num.2.Bar.in l.non amplius,ff.de leg.1.Iul.fer
ret.de gabell.num.546.& patet in dote data de om
35 nibus,& ſingulis bonis,† nam intelligitur deducto ę
re alieno,l.mulier ff.ſol.mat.etiam ſi addatur dictio
integri,Bald.& Sal.in l.2.C.de fructi.& liti.expenſ.
quam opinionem ſequitur Alex.in d.l.fructus, illá
comprobando ex pluribus, ut late etiam per Giga.
36 d.conſ.134.numero 8.& 9.Et hoc intelligendum †
eſt tam de expenſis, quæ colligendorum fructuum
gratia fieri ſolent,iuxta not.in c.tua nobis de decim.
Affl.deciſ.252.co.4.cum aliis,ut per Boer. deciſ.44.
num.11.& 13.quam de alis,quæ conſeruandorum
eorundem fructuum factæ ſunt ad tradita per dd.in
l.diuortio §.impendia,ff.ſol.matr.& etiam de his,
quæ ad Eccleſiæ utilitatem, ſcilicet reparationem,
37 & alias res † neceſſarias,ad quæ tenetur habens titu-
lum c.1.& c.de his de Eccleſ.ædific.Dec. cōnſ. 118.
nu.5.uer.5.principaliter,Paul.de Citad.de iur.pat.
* in 5.princ.art.nu.125.*communis opinio,ut dixi in
tract.de reſignat.benef.lib.3.q.15.num.1. nam ſicu
38 ti uſufructuarius tenetur conſeruare in bono † ſtatu
bona ſibi conceſſa ad utendum l.1.§.hactenus,ff.de
39 uſufruct.l.2.C.eo.ita,& Beneficiarius,qui † ei ęquipa
ratur,c.requiſiuiſti.de teſtam.d.c.pręſenti de officio
ord.libr.6.Corſet.in uerſi.Clericus,Affl.in c.primo
§.his conſequenter,titulo hic fin.lex. cōis opinio,ut
p Alb.in l.diuortio nu.12.ff.ſolu.matr.late Grego.
conſ.24.Ferr.conſ.a 56.Et de impenſis pro utilita-
te agrorum,& domorum ipſius eccleſię, quas tene-
40 tur beneficiarius cōſeruare,† & reaptare,ut per Bar.
in l.impen.ff.de Imp.& reb.dotal.Runn. conſ.157.
nu.23.lib.1.Menoch.conſ.64.num.17.uol.1. & fa-
ciunt notata in c.alia de officio ord.lib.6.ubi de fru
ctibus debitis alicui detrahuntur ſalaria ſeruorum,
41 & expenſæ factæ ex cauſa alimentorum † ipſorum,
& ibi Gem.Anch.& Franc.Gem.conſ.78. col.ulti.
Tiraq.in tractatu de ret.conſang.§.15.gl.1 .n.7.Et
expenſis pro capellanis, & alijs ſimilibus Menoch.
d.conſi.64.num.20.& ob id condemnatus ad reſti
42 tutionem fructuum poteſt † retinere impēſas prædi
* ctas enumeratas,ut fuit*reſolutum in vna Placent.
19.Octobris 1545.teſte Puteo deciſ.314. numer.6.
libr.2.nam onera ratione fructuum imponuntur l.
hactenus,& l.arbores in fi.iuncta gl.de uſuf.Gig.de
43 penſ.q.28.num.1.Et æquum eſt ut is † ſentiat onus,
qui ſentit commodum,l.ſi pendentis §.ſi cloacarii
ff.de uſuf.l.ſecundum naturá ff.de reg.iur.Et reſpe
ctu anni præteriti,uel annorum pręteritorum hoc ſi
ne difficultate tranſit,ut impenſæ onerum illorum
annorum ſpectent ad reſignantem, & de fructibus
ſpectantibus ad ipſum ſint detrahendæ, quod poſ-
ſet multis modis habere locum, eo præſertim cum
fructus ſint ſequeſtrati, cum ſequeſter ad illas tenea
44 tur,nam eſt legitimus † adminiſtrator, ſicuti is qui ſe
de uacante adminiſtrat,cap.quoniam.c.ſtatutum de
elect.in 6.Gl.in Clem. prima, in uerb.benef.de ſe-
queſt.poſſeſſionis,& fruct.quem ſequitur ibi Card.

in 2.col.not.10.& quæ.27.Fel.in ca. cum bertoldus
* col.ultima de iure patr.Gig.d.quæſt.72. ubi ex*cō
muni dicit poſſe pręſentare.Dubium tamē eſt quid
in oneribus illius anni,in quibus,ipſe ſum huius ſen
45 tentię,ut impenſæ præfatę diuidantur inter † reſignā
tem,& reſignatarium,ſicuti diuiduntur fructus, ut
circa fructus in reſtitutione fundi dotalis concludit
Bald.not.in tracta.de dot. priuil.75.poſt medium.
Campeg.in eodem tractatu in 15.quæſtion.Et in
terminis quęſtionis noſtræ uoluit Gig.de penſio.
* dict.quęſtion.72.Et communiter * receptum eſt
generaliter,in oneribus habendam eſſe rationem
46 temporis,† & ſic ſecundum illud faciendam eſſe di-
uiſionem,ut poſt Barbat.reſpondit.Menoch.conſi.
64.num.31.uol.primo,& facit quod ſcribit Soc.ſe-
nior conſ.247.nume.3.uerſ.aliquando,libr.2.quod
donec res eſt penes hęredem,ipſe debet ſubire onus
ſed poſtquam tradita eſt legatario,hæres liberatur
47 † ab onere,& incipit teneri legatarius tex. cum ibi
not.in l.apud Iulianum §. hæres ff.de legat. primo,
tex.& ibi Gl. Bartol.in l.quęro ff.de uſufr.leg.ſubdit
48 Soc. quia onus eſt † potius fructuum,q̃ proprietatis
l.nec ſtipendium ff.de impenſ.Et propterea uult,ut
hæres teneatur ad onera pro tempore quo conſe-
quitur fructus,& legatarius ad reliqua.Hinc eſt,qđ
** ſecundum receptiorem** ſentētiam mortuo bene-
ficiario fructus eius anni quo mortem obierit pro ra
ta temporis ad heredes defuncti pertinēt pro ſerui
49 tio,& oneribus uſque † ad illud tempus factis Alber.
in l.diuortio nume.12.ff.ſol.mat.ex ratione illius le
* gis de communi,*atteſtat Couar.lib.primo, uar.re-
ſol.c.15.ſub n.12.Et reſoluit alias Rot.teſte Gabr.
conſi.191.num.6.uol.2. nam ſi fructus totius anni
ſunt deputati pro oneribus,Gem.in d.cap. præſenti
§.porro.Gig.in prin. d.q.72.ergo ut fructus diuidū
tur,ita & onera,ad tradita per Card.Zabare.in Cle.
prima.num.6.in fi.de cenſ.Bonif.ibidem nume.56.
Et ratio naturalis id dictat l.ſecundum naturam ff.
de reg.iu. Hinc dicit Anchatan.in d.clemen.prima
de cenſib.quod nouus poſſeſſor tenetur ad onera,
cum res tranſeat cum onere,poteſt tamen ipſe an-
50 tiquum poſſeſſorem † conuenire,ut ratione tempo-
51 ris,quo fructus habuit,cōtribuat,† ut ibi uoluit Car.
ſub nume.6.Et uoluit late Bellenzin. in tractatu de
chari.ſubſid.q.37.& 75.de penſionario qui tenetur
contribuere ad onera, Deci.conſi.157.Giga. conſl.
117.nume.5.

Et qui maiorem partem percipit,tenetur plus cō
tribuere dic.clem.prima, de cenſ.ubi Card.in tertio
not.Imol.num.4.& facit quod reſolutum fuit in v-
* na Vlisbonenſ.* impoſitionis onerum ueneris 25.
Februarii 1575.perceptorem,& non Vicarium per
52 petuum † teneri ad ſalarium deputatum per viſitato
rem Cappellano,teſte Cæſare de Graſ.d.deciſ.117.
Et in alia Legionen. congruarum coram R. P. D.
Seraphino,quod qui percipit maiores fructus eccle
ſiæ,teneatur ad omnia onera,& in propoſito maio
rem partem debet habere,qui plus habet beneficiū
53 cum fructus † ueniant conſecutiue ad bñficium,Put.
54 deciſ.374.nu.9.libr.1.Et percipiantur,† ex eo.Oldr.
conſi.118.Put.deciſ.464.num.2.lib.2. Et ita in fa-
cti contingentia in quadam Brixien. Parochiali mi-
hi commiſſa pronunciaui,& partes acquieuerunt.

Declara ſecundo hanc Concluſionem procedere
etiam in eo caſu, quando reſignans poſt reſigna-
tionem,& conſenſum in ea præſtitum ante tamen
quam reſignatarius caperet poſſeſsionem percipe-
ret

ret fructus etiam ad se non spectantes, animo illos
restituendi, nam ex hoc nulla confidentia com
mitteretur,& hanc sententiam probo,quia si usque
ad illud tempus resignans potest incumbere posses
sioni,& omnia facere ,sicuti antea poterat,Rebuff.
de Sim.resign.num.27.& 31.Et in tractatu de No-
mini.q.14.numer.157.cum aliis quos citaui de resi-
gnat.benef.q.7.col.2.li.primo,ergo poterit fructus
exigere,Rossiniac. de benef.c.14.num.26.& ca.23.
num.10.Franc.de March. quæst.49.in secunda par
te.Nam illo tempore resignatarius non potest, ut
ex communi dixi dicta quęst.7.neque alius, & per
55 consequens ex facto permisso a iure† non committi
tur confidentia prohibita per cõstitutiones Pij IV.
& Pij V.Nauar.in man.c.23.sub num.109.neque ẽt
committeretur.confidentia,si resignans eo tempo-
re locaret possessiones beneficii,faceret quietantias
debitoribus,aliosque contractus iniret ratione illius
beneficij,cum ut dixi,hi actus sint ei permissi, Re-
buff.in praxi de resign.Simon.num.27.cum multis
sequentibus.Poterit tamen resignatarius capta pos-
sessione illos fructus perceptos per resignantem, &
ad se spectantes repetere ab ipso resignante, qui re-
56 signans tenebitur illos† restituere in foro fori, & po
li.c.sæpe,cum ibi not.de rest.spol.c.si res 14. quæst.
6.not.per omnes in Regula peccatum de regul.iur.
lib.6.D.Thomas 2.2.quæst.25.art.4.Caiet. 2.2.qu.
62.art.6.late Nauar.in man.ca.17.& summistæ om
nes in verbo Restitutio,immo omnino debebit re
signatarius illos repetere,ne ex hoc colligaẽ cõiectu
ra pacti illiciti initi ante resignationem,ut infra di-
cam in limitatione 4.Et faciunt quæ scribit Gabr.
cons.192.num.6.vol.primo.

Declara tertio, hanc Conclusionem procedere
in Resignatione,quę fit in fauorem alicuius, nam
tunc resignans poterit ea quæ dicta sunt facere,cum
antea non abdicetur ius ab ipso nisi cũ effectu quæ
ratur resignatario,ut late dixi de resignat.benef.lib.
1.quæst.3.& quæst.7.num. 9.& alibi pluries. Secus
autem erit in resignatione facta simpliciter,nã hæc
57 statim abdicat† ius a resignante,qui remanet sine ti
tulo etiam colorato,& uidetur habere illud benefi
cium pro derelicto adeo ut statim possit libere im-
58 petrari,&† conferri,Abb.Ant.de Butr.Imol. & alii
* *omnes in ca.sollicite,& cap.accepta,de restit.spol.
Cassad.decis.4.eo tit.Put.decis.158.nume.4 .libr.3.
* ubi refert ita fuisse*decisum in una Burgen. præsti-
moniorum coram Fabio 15. Ottobris 1548.& late
dixi lib.primo de resign.benef. quæst.3. nume.5.&
6.Et nequaquam possit resignans ita incũbere pos
sessioni,ut comprobaui dict.quæst.7.col.prima.lib.
1.de resig.benef. Et ideo non potest percipere fru-
ctus post resignationem siue resignauerit coram or
dinario,coram quo omnes resignationes fiũt ita sci
licet simpliciter,siue coram Papa,

Limita quarto,ut non procedat,quando resignãs
post resignationem,sed antequam resignatarius ca
piat possessionem percipiat fructus spectantes ad ip
sum resignatarium uigore pacti initi ante dictam re
signationem:nam hæc esset confidentia punibilis
per dictas Constitutiones Pij IV. & Pij V.& hanc
sententiam deduco ex uerbis positis in eadem con-
stitutione Pij V. in §. quare nos uolentes, ubi sta-
tuitur,ut sit confidentia quando quis recipit bene-
ficium ex resignatione cum pacto illud retroceden-
di,aut omnes fructus,uel partẽ dimittendi & conce
dendi,ergo resignans percipiens fructus spectantes
ad resignatarium ex pacto,etiam si illos recipiat an
te possessionem captam per ipsum resignatarium
committit confidentiam prohibitam,& punibilem
59 Nec† dicas,quod dictus §. ĩtelligitur capta possessio
ne,ut alias existimabã ex duobus: Primo scilicet ne
sit contrarius §.ad probandum,ubi ut dixi loquitur
post captam possessionem arg.l.prima. C. de inoff.
test. Bart.in l.ult.§.idem quęrit. ff.de cond. indeb.
Dec.in l.ubi repugnantia ff.de reg.iur.& in c.gratũ
60 de off.deleg.secundo,ex uerbo receperit† posito ibi
quod importat factum,not.in c.eam te, de rescr.&
in c.bonæ el 2.de elect.Nam ad primum responde
tur prædictos duos §§.non esse contrarios , nam §.
Quare nos uolentes,ponit casum confidentialẽ ex
pacto faciendi ea,quæ ibi exprimuntur,§. Vero Ad
probandum,loquitur de coniecturis,ut illa sit ualida
coniectura,quoties post captam possessionem, &c.
In casu uero nostro cessant coniecturę, & pręsum-
ptiones,& illis non egemus, cum habeamus pactũ
præsuppositum,quod sonat in Simoniam, & confi-
dentiam ad tradita per Bart. & alios in l. filio ff.de
lib.& posth.l.non solum ff.de rit. nupt.Card.Paris.
cons.54.num.19.cum sequ.uol.primo. Non obstat
secundum de uerbo receperit, quia illud uerbum in
telligitur de iure ipsius ben.ut in terminis tradit
Imol.in c.maioribus,num.5.uers.item ideo dixi, de
præben.late Gem.post alios per illum tex.in c.cũ
in Eccles.nu.8.eod.tit.lib.6.faciunt quæ scribit Ge
min.cons.103.Io.Selua de benef.par. 3.q. prim.nu.
33.quod quidem ius cõsequitur irreuocabiliter post
præstitum consensum per resignantem , Sarn. de
infirm.resign.quęst.31.Put.decis.106.libr.3. Gabr.
* cons.102.uol.primo,& est communis*omnium do
ctorum sententia,ut late dixi de resigna. benef.libr.
primo per plures quæstiones,Et ideo ab eo tempo
re ei debentur fructus,quamuis per aliquod tempus
distulerit ob impedimenta, uel ob aliud capere pos
sessionem,ut signanter tradit Gabrie. cons.192.nu
mer.6.uolu.1.& dixi.quæst.6.nume.72.de resigna.
benef.& qu.8.num.3.ubi attestatus sum de commu
61 ni lib.1.cum iam fuerit effectus dominus absque †
possessione,Arch.in c.si tibi col.1.Gemin.nume.2.
* Franc.num.7.de pręb.li.6.&*communiter , & ideo
62 ab eo tempore tenetur† soluere pensionem imposi-
tam super illo beneficio Gammar. de auctor.leg.a
lat.lib.6.tit.de pens.num.421.Bursat.cons.361.uol.
* 4.& fuit*resolutum in Rota in una Terdunen.pen-
sionis coram Moedano 11.Februarij 1538.& in a-
lia Oxomen. teste eodem Moedano.decis.2.in col.
manulc.& ad alia onera,ut late retuli de resign.be-
nef.lib.1.q.9.& 10.Concludendum est igitur dictũ
§.quare nos uolentes expresse non obstantibus in
contrarium deductis probare esse commissam con
fidentiam ex perceptione fructuum spectãtium ad-
resignatarium facta per resignantem etiam ante ap
prehensam possessionem,per ipsum resignatarium
pacto pręcedente ante resignationem uel in actu .
Comprobatur.

Secundo,hęc sententia ex ratione,quia pactio fir
63 ma† in beneficialibus inducit Simoniam capit. cum
vniuersorum de rer.permutat.dd.in cap.ex parte. 1.
de off.de leg.Nauar.in man.c.23.num.100.Redoã.
de Simon.par.2.c.10.*& omnes alij,& pactio de p
cipiendis fructibus spectantibus ad resignatarium
est Simoniaca, & cõfidentialis,non facta distinctio
ne de possessione capta,vel ne per ipsum resignata
rium.Oldrad.cons.224.num.2. Abb.in c. non satis

num.

num.7.& 8.de Simo.Cald.conſ.p.de Sim.Card. Pa
riſ.conſ.143.nu.12.uol.4.& plures,vt adduxi de re
sign.benſ.lib.14.q.5.nu.1.Ergo &c.
Tertio,accedit quia in vna quaque materia.& p̄
ſertim cum agitur de puniendis delictis inſpiciẽdus
64 †eſt animus,& factũ ſequutum,Bar.in l.diuus ff. ad
l.Corne.de Sicar.Paul.de Caſtr.conſ.192. incip. in
cauſa incarceratorum. Aret.conſ.147.incip. uiſa cõ
ſultatione,col.5.Sign.de Homed.conſ.50.Felin. in
tractat.de conatu col.pen.Auguſt.in addict.ad An
ge.de maleſ.in uerbo,& appenſate in fine,& com-
* muniter*alij,ſed hic adeſt animus,nempe pactum
65 illicitum,quod includit dolum,qui in† primis conſi
deratur in delictis Bald.in le.quicunque in quinta
col.C.de Ser.fugit.idem Bald.in l.data opera,colũ.
4.C.qui accuſ.non poſſ.Paul.de Caſtr.in l. 1. C.ubi
Senatori.uel clariſſ.Cepoll.conſ.29.ante penul.col.
Bart.in l.1.§.p.ff.ſi quis teſtam.lib.eſſe iuſſus fuerit
dd.omnes in l.1.§.præterea ff.de ſicarijs,Adeſt enĩ
factum ſcilicet perceptio fructuum ſpectantium ad
reſignatarium,facta per reſignantem, Fructus autẽ
66 ſunt quid temporale† ad notat.per Abb.Fel.& De-
ci.num.99.in c.M.Ferrarienſis de conſt.& non erit
67 licitum †dare temporale pro ſpirituali ſcilicet pro
ipſa reſignatione Hoſtien.in c.ad audientiam 2. n.
3.Bald.num.6.Anchar.num.5.de reſcript. Præpoſ.
* in c.1.num.6.7.q.1.& eſt communis*opinio quam
comprobaui de reſignat.benef.lib.14.q.3.nume.2.
Aut ſunt quid ſpirituale ratione connexitatis ad no.
68 in cap.maioribus & c.dilecto de preb.& neque†erit
licitum dare ſpirituale pro ſpirituali, Io. Caraf.de
ſim.ment.num.6.& comprobaui de relig.benef.li.
14.q.4.Ergo uidetur commiſſa confidentia.
Quarto, præterea accedat, quia quid reſignans
non capiat poſſeſſionem nihil facit ad excuſandum
pactum de ſui natura illicitum,& reprobatum,nam
poſſet conſulto differre uſque ad vltimum diem, &
hac ratione aperiretur uia faciendi plures confiden
tias,quod eſt contra intentionem Pij V. qui ſanctiſ
ſime rigoroſam hanc conſtitutionem promulga-
uit,ut exularet hoc atrociſſimum delictum ſuo tẽ-
pore,& ſucceſſorum,a Curia Rom.& Eccleſiaſticis
69 viris,vt colligitur ex procemio †l.1 in principio ff.
ad Maced.Bart.in l.cum quid ff.ſi certum pet. & in
l.ambitioſa ff.de decret.ab ordine fac.Abb. in c.ex
multa de uoto Bald.in l.prima ff.de Iuſt. & iur.qua
re ne in hoc caſu fruſtretur huiuſmodi conſtitutio
Pij V.concludendum erit, & pariter iudicandum
70 pro confidentia,cum malitijs†via ſit claudenda le.
cum hi.§.ſi cum lis ff.de tranſact.le. quoties in fine
C. de fideicom.l.ſi legatarius C.de legat.& interſit
reipublicę, vt delicta puniantur l. ita uulneratus ff.
ad l.Aquil.Bart.in l.quemadmodum C.de agric.&
cenſ.lib.11.prodeſt dumtaxat poſſeſſio non capta,
ut non intret coniectura confidentiæ,cum de pacto
non conſtat,neque de perceptione fructuum ſpe-
ctantium ad reſignatarium,& ita intelligendus erit
§.ad probandum,ut ſupra dixi.Sed poſſet aliquis q̄
rere,quomodo conſtabit de huiuſmodi pacto? re-
ſpondeo multis modis,ut alias in facti contingẽtia
71 reſpondi.Primo, per ſcripturam iuxta † tradita p
Bald.in l.Imperator ff.de ſtatu homin.& in l.quo-
ties in ultimis uerbis C.de Iud.cum alijs cumulatis
per Marſ.in rubr.C.de proba. nu.3.
72 Secundo,per Confeſſionem†ut eſt clarum, & di
cam in ſuo loco.
Tertio,per Coniecturas,& indicia,ut habetur in
hac Conſtitutione Pij V.& in uno quoque §. expli
73 cauimus coniecturam ibi poſitam, † cum ſit de his
quæ ſolent occulte fieri ad tradita per Cynum in l.
prima,C.ad l.Corne.de Sicar. Paul. de Caſtr. conſ.
58.colum.2.lib.2.Crauet.conſ.156.num.7.& pon-
derabam quam plurimas cõiecturas, quia clam reſi
74 gnans,& reſignatarius†id tractarunt Salicet. in l. ſi
quis poſt hanc in princ.col.5.C.de bonis proſcrip.
75 Paul.de Caſtr.in l.prima,C.de fur.nam pactum†de
retrouendendo ex hoc ſumitur Glo.in ca.ut noſtrã
§.porro in uerbo occulte,ut Eccl.benef. Bar. in le.
76 poſt contractum ff.de donat.nam qui † male agit,
odit lucem.Glo.in l.donatio,in uerb. occulte C. de
donat.glo.in cap.conſuluit de off.deleg.& in ca. pe
77 riculoſum 13.q.2.& præſumitur†in mala fide Paul.
de Caſtr.in l.vlt.ff.de Rit.nupt.Fel.in ca.cum ex in
iuncto,in principio ff.de haret.& in c.porro de ſen
tem.excomm.& in d.cap.conſuluit colum. penulti.
78 Quia reſignans†erat ſolitus id facere iuxt. trad. per
Bar.Ang.Ale.& Iaſ.in l.certi conditio §.ſi nummo
ff.ſi certum pet.cum alijs,& per Euerar. in locis cõ
munibus in loco a ſolitis,& regulare eſt, ut præſu-
79 matur contra†ſolitum l.non omnes §.a barbaris ff.
de re mil.l.qui ſemiſſes §.1.ff.de uſur.l.item §.quod
dicitur,& ibi dd.ff.ad macedon. Hinc delictum qđ
80 regulariter†nõ præſumitur,l.merito ff.pro ſoc.Bal.
in l.precibus num.21.C.de Impub.& alijs ſubſtitu.
81 præſumitur†contra ſolitum committere, Gozad.cõ
ſi.66.num.7.verſ.ſecundo,reſpondeo. Maſcard.de
probat.concl.495.num.20.Et quia fuit beneficium
per reſignatarium locatum reſignanti,nam proba-
82 tur.Contractus ſimulatus † per locationem factam
ab emptore uenditori Bald.conſ.311.incip.in quę
ſtione colum.2.lib.5.Cepoll.in tract.de Simul.cõt.
preſcripti.26.& 17.Craue.conſ.156.num. 12.Et ẽt
quia non dimiſerat reſignans poſſeſsionem ſtante
prędicta locatione facta ſtatim,ſed continuauerat,
ex quo præſumitur fraus,& ſimulatio.l.ſicut §.ſup-
uacuum,& ibi gl.& Bar.ff.quibus mod.pign.vel hy
pot.ſolu.Afflict.in cap.1.tit.de feud.datis in vicem
l.commiſſor.num.25.Fulgo.conſ.42.Anchar.conſ.
237.num.4.Socc.conſ.84.num.6.libr.3. Bald.conſ.
438.lib.3.Ruin.conſ.94.num.9.uolu.4.late Decia.
conſ.62.num.39.uolu.3.Et in alia facti contingen-
83 tia,alias ad hoc conſiderabam retroceſſionem iux
ta ea,quæ late poſt alios conſiderat Maſcar.de p-
bat.conclu.441.& magnos redditus beneficij,Bar-
bat.conſ.22.numer.8.lib.4. Afflic. loco cit. num.
63.& 68.Ange.in l.ſumma cum ratione,ff.de pecu.
& ex paucitate penſionis reſeruatæ,Paul. de Caſtr.
conſ.74.lib.3.Tiraq.de vtroque retrac. conſang.§.
1.glo.14.num.37.& quaſdam depoſitiones fictua-
rij, qui hoc atteſtabatur, ſcilicet reſpondere reſi-
gnanti,& aliorum teſtium dicentium hoc audiuiſſe
ab eodem,Et in alia ponderabam, quia paulo ante
reſignationem,reſignans locauerat beneficium an-
ticipatis ſolutionibus,& reſignatarius non petierat,
nam ex hoc nemo negabit argui pactum illicitum,
iux.trad.per Bart.& alios in d.le. poſt contractum
ff.de donat.ſed alias poſtea ponderabam pro abſo
lutione qualitatem perſonę,nam erat Epiſcopus,vt
84 præſumatur † aliam ob cauſam feciſſe, quam rõ-
ne confidentię,& in terminis argumentatur Gabr.
conſ.172.nume.14.lib.2.Et qualitatem, & bonam
famam recipientis,vt illam ad hoc etiam ponderat
85 Gabr.d.conſ.172.num.18.Et regulare eſt,† ut bo-
na fama tollat præſumptionem delicti,le.ulti. ff.de
quęſt.

qu.ubi dd.Bar in l.diui ff.de in integ.restit.Marsil.
cons.74.Grammat.cons.13.num.7.& cons.31.nu.
12.Tiraqu.de pen.tempor.causa 15.num.2.consi-
86 deratis etiam diuitijs nam † pauperes sunt, qui regu-
lariter id faciunt iux.gloss.in l.prima C.de comit.&
Tribun.lib.12.per text.singularem in l.cum socie-
tas ff.pro soc.& habetur Eccl.cap.27.prouerb.cap.
30.Faciunt notata per Mar.socc.sen.in cap.& si q̃-
stionis col.prima de simon.Hinc Salamon prouer.
30.scriptum reliquit mendicitatem non dederis
mihi,ne egestate compulsus furer, & periurer no-
men Dei mei,nam propter inopiam multi delique
runt Eccl.cap.27.Valer.Max.lib.2.c.1.Lactant.Fir-
mian.lib.de Ira Dei,capit.20.late Lucas de Penna
multa cumulat in l.eos qui C.de his qui numero li-
ber.col.3.lib.10.fol.91.Tiraq.de Nobilit.capitu.2.
num.25.cum seq.Et plura exempla deduxit Excel-
lentissimus,& eruditissimus D.Thomas Parisius I.
C.Consentinus,Sacrij Regij Consilij Neapolitani,
Consiliarius integerrimus in trac.quem composuit
de paupertatis priuilegijs & incommodis, quem ui
di manuscriptum diebus elapsis penes Excl.V.I.D.
Dominum Prosperum Parisium Consentinum, &
Patritium Romanum.

S V M M A R I V M.

1 *Ex mutuo facto ante resignationem,nulla committi tur confidentia.*
2 *Cessante diffinitione Simoniæ,cessat Simonia.*
3 *Cessante diffinitione,cessat diffinitum.*
4 *Vbi non habent locum uerba,neque dispositio.*
5 *Mutuum de per se non inducit usuram.*
6 *Mutuum non aduersatur amicitiæ,sed illam conciliat.*
7 *Mutuans potest accipere munus a mutuatario.*
8 *Mutuatarius obligatur ad antidora.*
9 *Non est peccatum expectare aliquid ex mutuo.*
10 *Intentio secundaria non est in consideratione in usura,& simonia.*
11 *Licitum est seruire Prælato,& Ecclesiæ cum spe secundaria consequendi beneficia.*
12 *Non est Simonia renunciare beneficium cum intentione,vt conferatur Nepoti.*
13 *Distributiones,quotidianæ debentur ex seruitio.*
14 *Deus qua causa sic amandus.*
15 *Licitum est sperare a Deo remunerationem.*
16 *Potest quis seruire Deo intuitu præmij.*
17 *Finis principalis est in consideratione in qualibet re.*
18 *Ex intentione secundaria non arguitur vsura.*
19 *Vsura requirit pactum expressum,& nu.25.*
20 *Magna similitudo inter vsuram,& Simoniam.*
21 *Semper attendendum quod principaliter agitur.*
22 *Absque pacto expresso,vel tacito non committitur Simonia.*
23 *Ex longinquitate actus excluditur fraus.*
24 *Quando ex vicinitate actuum colligatur correspectiuitas.*
26 *Vbi eadem ratio,ibi idem Ius.*
27 *Mutuans pecuniam ob præsentationem committit Simoniam.*
28 *Pactum appositum in contractu probat Simoniam.*
29 *Mutuans Regi cum pacto,quod ei conferat officiũ,facit Vsuram.*
30 *Quando committatur vsura,& simonia.*
31 *Ex pacto tacito etiam committitur confidentia.*
32 *Ex actu principaliter facto committitur Simonia,& vsura.*
33 *De spiritualibus quando possit haberi spes.*
34 *Sperans principaliter ex mutuo committit vsuram.*
35 *Est Simonia seruire principaliter ob beneficium.*
36 *Ex actibus reciprocis colligitur fraus.*
37 *Actus præsumitur fieri ad exequutionem dispositionis præcedentis.*
38 *Talia subiecta,qualia prædicata.*
39 *Ex mutuo facto in resignatione an colligatur confidentia.*
40 *Correspectiuitas quando colligatur.*
41 *Constitutio de confidentijs est odiosa,& pœnalis.*
42 *Pœnæ non imponuntur nisi in casibus expressis.*
43 *Delictum debet excludi.*
44 *Interpretatio,vt actus valeat.*
45 *Vt actus valeat receditur a natura dispositionis.*
46 *Et impropriantur verba.*
47 *Et hæc præsumptio præualet alijs præsumptionib.*
48 *Ex conuentione prohibetur dispositio beneficij Ecclesiastici.*
49 *Ex ratione lex ampliatur.*
50 *Taciti,& expressi eadem est ratio.*
51 *Resignans potest pœnitere donec fuerit præstitus cõsensus.*
52 *Causa principalis qua.*
53 *Simonia sine pacto non committitur.*
54 *Causa ostendit,quod factum est.*
55 *Præsumptio fortior facit cessare minus fortem.*
56 *Actus correspectiui in eodem loco,& coram eisdẽ personis.*
57 *Mutuum factum post resignationem quando inducat confidentiam.*
58 *Vicinitas actuum arguit fraudem.*
59 *Quisque tenetur iuuare proximum.*
60 *In foro conscientiæ quando sit Simonia mutuare in resignatione.*
61 *Ex intentione colligitur peccatum.*
62 *Spes quando inducat peccatum.*
63 *In foro conscientiæ inspicitur quod vere actum est.*

Q V AE S T I O XXXVI.

QVANDO ex mutuo committatur confidentia in foro fori,& foro Poli.

TRIGESIMOSEXTO Quæro, an ex mutuo facto a Resignatario Resignanti cõmittatur simonia,& confidentia? Quia varias reperio sententias pro resolutione distinguendum existimo,aut loquimur in foro fori,aut uero in foro Poli id est interiori,& conscientiæ.

In primo casu de foro exteriori constituẽda sunt & examinanda tria capita,Primum,in mutuo facto ante resignationem. Secundum,in mutuo facto in ipsa resignatione,Tertium,in mutuo facto post resignationem.

Circa primũ caput,in mutuo facto ante resigna-
tionem,quia Titius mutuauit Meuio pecunias, &
postea subsequuta fuit resignatio beneficij obten-
ti per Meuium in fauorem Titij,uidetur dicendum
1 nullam esse commissam simoniam † vel confiden-
tiam ut consuluit Alciat.Resp.2.num.9.uers.circa
secundum,li.primo,& uolui de resign.benef.li.14.
quæst.7.num.2.ex his quæ a fortiori scribit Nauar.
2 consil.50.de simon.quia cessat diffinitio simoniæ †
* posita per gloss.*communem in summ.1.questio.
1.& per D.Thom.2.2.q.100.art.1.& in 4.dist.21.

Nauar.

Nauarr.in man.capit.23.nume.100.Cessat quoque
3 diffinitio confidentiæ † quam posuimus in prima
quæstione,ergo cessabit diffinitum,Dec.& Cagno.
in l.omnis diffinitio,ff.de regul. iur. Comprobatur
quia non possunt huic capiti applicari uerba,& ca
sus confidentiales positi per Constitutionem Pij
IIII.& Pij V.vt patet ex lectura,& infra expressius
4 demonstrabitur:ideo non † habebunt locum,l.4.§.
toties,ff.de damno,infect.capit. indemnitatibus de
elect.libr.6.Accedit,quia mutuum de per se non in
5 ducit aliquam † usuram neque simoniam, ut uo-
lunt *omnes Theologi in 4.dist.15.Summistæ in
uerb.mutuum,& uerbo vsura,D.Thom.2.2.quæs.
78.art.2.ubi late Caiet.Dom.Sot.de Iust.& iur.lib.
6.art.2.Et quod sequitur ex mutuo non conuentio
nis nexu,uel tacite,uel expresse, sed quod gratuito
mutuanti rependitur nullam impingit usuræ labẽ,
6 cum beneficium mutuandi non solum non † auer-
setur amicitię,sed eam conciliat,& firmat,ergo mu
tuator potest munus quodcunque suscipere,quo so
lent amici amicorum beneficia repensare, ita post
D.Thom.tradit Dom.Soto lib.6.de iust.& Iur.ar.
2.uers.secunda,conclusio,& dicit D.Thom.*com-
muniter receptus in 2.2.q.78.art.2.uersicu.respon-
deo,quod mutuator potest accipere munus aut be
7 neficium a † mutuatario,non quasi exigens, nec qua
si ex aliqua obligatione tacita uel expressa,sed sicut
gratuitum donum,& non peccat,quia etiam ante-
quam pecuniam mutuasset licite poterat aliquod
donum gratis,& beneficium accipere, nec peioris
conditionis efficitur per hoc quod mutuauit, hæc
enim sunt uerba D.Thom.Eoque magis cum mu-
8 tuatari' post mutuũ obliget † ad antidora, Archiep.
Flor.de vsur.c.3.n.81.Ant. Rosel.in eo tract.n.22.
9 Et idẽ nõ ẽ potẽs † expectare aliqd ex mutuo ob ami
citiã,& gratitudinẽ, Nau.d.c.si fœneraueris.nu.22.
Amplia primo,hanc cõclusionem procedere,ut
non committatur vsura,& confidentia,etiam si mu
tuans habuit hanc intentionem secundariam conse
10 quendi beneficium † illius, mediante resignatione
per eum facienda,ut uidetur firmare Nauar.consil.
50.num.3.de simon.& in comment. de vsur. in c.si
fœneraueris.num.17.14.q.3.vbi dicit,quod licitum
est mutuare alteri ad consequẽdam eius amicitiam
ex qua ei proueniat aliquod beneficium,allegat D.
Thom.2.2.qu.78.art.2.in corpore quæstionis, ubi
clarius id explicat Caietã.& probatur quia licitum
11 est Ecclesię,& Prelato seruire † cum spe secundaria
licet non principali,aliquod beneficium obtinendi
ca.si officia.dist.59.c.quid proderit dist.61.cũ suis
glo.Nauar.in man.cap.17.num.209.uers. tunc qa,
Idem Nauar.in Comment.de usur.in c.si fœneraue
ris 14.q.3.num.19.in fin.uers.Tertio,Idem Nauar.
cons.50.num.4.de sim.Dom.Sot.de Iust.& Iur.lib.
6.ar.2.col.2.uers.dum æquissimum;probatur itidẽ,
quia non est simonia neque confidentia renunciare
12 beneficium cum intentione † quod cõferatur Nepo
ti gl.in c.ordinationes,1.q.1.Abb.in c.dilecto.de p̃
ben.Fel.in c.ad audientiam 2.co.4.de rescr.D.Ant.
2.par.tit.1.c.5.§.11.Nauar.in man.c.23.nume.107.
& in d.c.si fœnerauerís.nu.9. uers. Quarto accedit,
quia quamplurima sunt, quę quamuis non possint
esse fines principales,& primarij operis,possunt ta-
men esse minus principales,& secundarij,exemplũ,
non licet dicere missas,& diuina officia audire prin
13 cipaliter propter † distributiones quotidianas, mi-
nus autem principaliter sic,iuxta glo.singu.in c.pri-
mo,de cler.non resi.lib.6.& ibi omnes *sequuntur,
non licet etiam principaliter seruire Deo intuitu re
munerationis terrenæ,neque amare illum principa
14 liter ob hanc causam,quia † est vltimus finis, & pro-
pter seipsum tamen amabilis,D.Thom.2.2.qu.27.
art.primo,Nauar.in c.cum minister, 23.q.5.nume.
4.Et sic esset facere de vltimo fine medium, licet
15 tamen amare Deum,& illi seruire † minus principa
liter propter remunerationem iuxta illud Psal.118.
Inclinaui cor meum ad custodiendas Iustificatio-
nes tuas propter retributionem,& Conc.Trid.Sess.
6.can.31.diffiniuit contrarium dicere esse hæreti-
16 cum,& anathematizat eum,qui dixerit peccare † iu-
stum,qui Deo intuitu præmij seruit, quoniam tam
merces temporaria, quam æterna assumi potest in
finem minus principalem,& primarium. Et ideo
egregie Adrian.quolibet 10.column.4.firmat om-
nem actum cuiuscunque uirtutis cuius totus finis,
17 aut partialis principalis,est bonum aliquod † tem-
porarium,esse uitiosum,& excludit secundariam in
tentionem,ut etiam explicat Nauar.d.c. cum mini-
ster,num.39.23.q.5.& in c.inter uerba concl. 5.nu.
12.& 13.11.q.3.Durand.lib.2.sent.dist.38.q.2.Ca
iet.in sum.cas.7.& in tomo 1.opusc.tract.primo re-
spon.13.& in 2.2.q.78.art.4.not.in c.ult.23.q.6.in
c.ad fidem 23.q.5.in c.si quid verius 33.q.2.

Hinc intentio minus principalis,& secundaria lu
18 crandi ex pecunia mutuata non † sufficit ad consti-
tuendam usuram,gl.& Inno.in c.consuluit,de vsur.
& alij *omnes D.Thom.2.2.q.78.art.2.Caiet.tom.
3.q.3.de Vsur.dicit nunquam de hoc dubitasse D.
Thom.& est communis *opinio teste Nauarr. in d.
Comment.de usuris,ad c.si fœnerauerís 14.q.3.nu.
19.ubi defendit hanc sententiam contra Dom.Sot.
lib.6.de Iust.& iur.q.1.tenentem oppositum, & de
*communi Theolog. & Canoni.attestatur in man.
idem Nauar.c.17.num.209.& Colligitur ex Capi-
str.de vsuris,p.prima,nume.52.ex positis per Gui.
19 Pont.de Vsur.nume.26.Vsura enim † requirit pactũ
expressum,uel tacitum,aut intentiónem principa-
lem lucrandi ex mutuo aliquid c. consuluit ubi om-
nes de Vsuris D.Thom.2.2.q.78.art.2.uers.Respõ
deo,& ibi Caiet.D.Anton.in 2.par.sum.tit.1.ca.7.
§.6.Laurent.in c.salubriter de Vsur.

Ita pari ratione huiusmodi intentio non indu-
cet simoniam neque confidentiam, tum quia adest
eadem ratio,ut supra deductum est,tum etiam, qa
20 magna in hac † materia est similitudo inter simoniã,
& vsuram,ut licet colligere per Nauar.d.c. si fœne-
raueris,num.17.in fin.14.q.3.

Pręterea hæc conclusio confirmatur, quia semp
21 in unaquaque materia debet † attendi,quod princi-
paliter agit l.si quis nec causam ubi omnes,ff.si cer.
pet.Riminal.sen.cons.161.num.14.

22 Comprobatur etiam † quia absque pacto expres-
so uel tacito non committitur confidentia,ut fuit *
resolutũ in Rota in una Cosentin.p̃tensæ confidẽ-
tiæ coram R.P.D.Orano 4.Febru.1591.Gabr.cõs.
172.nu.4.& 12.cũ seq.lib.2. Nauar.cons. 27.& 30.
& 33.de simo.Accedat quia pauci sunt, qui ex suis
honestis actionibus aliquod bonum temporariũ
Honoris,famæ,gloriæ,salutis, rei familiaris victus
sui aut aliorum in finẽ minus principalẽ non præsti
tuant,quos nemo Catholicorum peccare dicit, ita
Nauar.in comment.de vsur.in d.c.si fœnerauerís.n.
20.prope finem uersic.& patet 14.q.3.

Amplia secundo, hanc conclusionem procedere

I non

non solum quoties resignatio fuit subsequuta lon-
go tempore post mutuum, quo casu nullum adest
23 dubium ex longinquitate actus† iuxta not.per Bal.
in le.penul.§.mulier.circa finem.ff.solut.matrim.&
in l.petens.colum.penu.num.49.C.de pact.& in le,
prima,numer.4.uersicu.secundo nota. Cod.de ope
ris noui nunciat.Corne.consil.192.numero 2.libro
nono,Iason. in leg.prima,§.primo,numero 9.ff.de
uerbor.obliga.Sed etiam si fuit subsequuta modico
tempore interiecto post mutuũ,nã nihilomin⁹ non
erit iudicandum ex hoc Simonia, & confidentia,ex
his,quæ in fortioribus terminis dicit Nauarr.consi
50.in princip.de Simon. Tum ex prędictis addu
ctis supra, Tum etiam, quia præsupponimus non
adesse pactum expressum,vel tacitum sine quo non
committi confidentiam,est communiter receptum
* * & fuit resolutum in dicta Cosentin. 4. Februa-
rij. 1591. Vt dixi supra quæstio. 26. Accedat
pręterea,quia vicinitas huiusmodi actus non est ta-
24 lis, ut ex ea colligatur † correspectiuitas, Corne.
consil.10.numero 14.libro 2.Decius in le.certi con
dictio §. si nummos,numer.14.ubi plures citat ff.si
certum petat.Marsil.in rubr. Cod.de probat.num.
* 394.Et de * communi attestatur Tiraquell. in l.si
vnquam,uerb.Donatione Largitus num.119.C.de
reuoc.donat.

Amplia tertio, hanc Conclusionem procedere,
siue mutuum fuerit magnæ quantitatis, siue mini-
mæ,nam utroque casu viget eadem ratio,ut absque
pacto tacito,uel expresso,& intentione principali-
25 ter lucrandi non committatur † vsura,neque con-
fidentia,Nauarrus.d.cap.si fœneraueris.numer.19.
14.quæstio.3.Et probatur ex his, quæ supra dedu-
ximus.

Quarto,Amplia hanc Conclusionem procedere
in mutuo facto collatori ab eo cui postea confertur
beneficium,& patrono habenti facultatem præsen
tandi,ac electori,vt ea,quæ supra sunt dicta,de Re-
signãte,procedant in prædictis personis,quia viget
26 † eadem ratio leg.illud,ff. ad l.Aquil.le.a Titio.ff.
de verb.obligat.

Limita primo,hanc Conclusionem non proce-
dere,quoties in mutuo inter mutuantem,& mutua-
tarium emanauit pactum de resignando,de confe-
rendo,præsentando,aut nominando , & eligendo,
nam ex hoc committitur vsura , & confidentia, ut
tradit Nauarr.in comment.de Vsur.ad d.cap.si fœ-
neraueris,numero 16.14.quæstio.3.Idem Nauarr.
27 consilio decimo.de pecun. † mutuata ob præsen-
tationem , consilio 37. de Simon. uidetur esse de
mente Alciat.respon.secundo. colum.2.lib.primo,
28 numero 16. Idque iustificatur † ex pacto præ-
supposito,quod facit committere confidentiam,vt
ex Lectura huius Constitutionis Pij Quinti licet
uidere,Nauarr.consilio 30.33.& 36.de Simon.in
Man.cap.23.num.107.versicu.ad decimum, & nu-
mero 109.& 110. Hinc in simili scribit idem Na-
uarr.in eodem man.capit.17.numero 222. uersicu.
85.Quod mutuans Regi , vel Magnati cum pacto
29 quod sibi conferat † aliquod officium committit
vsuram.Cum ergo diffinitio,Simoniæ , tradita per
gloss.in summ.1.quæstio.1. & diffinitio confiden-
tiæ de qua loquuti fuimus,quæst.prima, habeat lo-
cum hoc casu,nullum erit dubium quin etiam ha-
bebit locum diffinitum,Decius in l.omnis diffini-
tio,ff.de regu.Iur.
30 Et ex hoc quod est Simonia,& Confidentia, nõ
desinit esse vsura,erit ergo vsura Simoniaca,uel Si-
monia usuraria,vt tradit Nauarr. d.cap. si fœnera-
ueris,numero 17.uersicu. neque dicens esse duplex
peccatum.
* Et in hoc omnes * communiter resident, ut
quoties mutuum fuerit causa immediata,& princi-
palis expressa pacto conferendi , præsentandi , eli-
gendi,nominandi,& resignandi, beneficium Eccle
siasticum,committatur Simonia,& confidentia, cõ
sideratis omnibus considerandis.
31 Et hęc Conclusio procedit, † siue pactum fuerit
expressum,siue tacitum.nam ex vtroque committi
tur confidentia,ut dicitur in dic. Constitutione Pij
Quinti.in §.Itidem, ubi declarauimus , & tradidi-
mus rationem,in pacto autem tacito existimo esse
considerandam qualitatem personarum, quantita-
tem mutui,tempus decursum inter prędictos actus,
& alia similia,quæ illud probent.

Limita secundo, hanc Conclusionem non pro-
cedere quoties causa principalis,& primaria mutuã
di fuit ob beneficium Ecclesiasticum obtinendum
per viam collationis,præsentationis, electionis, re-
32 signationis,nam tali casu†committitur Simonia,&
Vsura,vt scribit,& probat Nauarr.in dict.capitu. si
fœneraueris numero 17.14.quęstio.3. De spiritua-
33 libus neque spem†principaliter, neque promissio-
nem habere possumus, capitu.per laicos 16. quæst.
7.capitu.cum ad nostram,de elect. capitul. cum es-
sent,ubi Abba.& alij de Simon.cap.non est,prima,
quęst.1.cap.quam pio 1.quęst.2.& ibi gloss. & alij,
& ita optime declarat Redoan. de Simon. p.2.cap.
7.numero 37.cum sequent.ambitio enim reproba-
tur,capitul.miramur in fin.distinct.50.capitul.sicue
his prima,quæstio.6.capit.ult.de Simon.D.Thom.
in 4.distinc.25.quęst.secun.Selu.de benefic. par.pri
ma,quæstio.7.
34 Et sperare † aliquid principaliter ex mutuo esse
* Vsuram*omnes tradunt per illum tex.in capi.con-
suluit de Vsur.Ioann.Andr.Archidiacon. Gemin.
in capitul.primo,de Vsur.libro 6. Theologi in 4.
distinctio.15. & ibi late Richard. quæstio. 5. Hinc
scribit Nauarr.in man.capitul.17.numero 222.ver-
sicul. 85. quod mutuans Regi principaliter , ut
conferat sibi aliquod officium committit Vsuram.
* Hinc etiam est * receptum non licere principali-
35 ter seruire † ob beneficium, Innocent.in capitu.
vltim.de Simon.Ioann.Selu.de benefic.par.1.quæ
stio.7.colum.8.numero 47.Redoan.de Simon.pa.
* 2.cap.7.colum.penultim.& ulti.& est communis *
opinio.Confidentia autem nequaquam committi-
tur,quando non exprimitur,vt supra.

Limita tertio,non procedere,quoties petens pe-
cuniam mutuo a Titio,ut illas facilius habeat,ei di-
xit uelle suum beneficium resignare, & Titius sta-
tim porrexit aures , & cogitauit habere illud be-
neficium pro se uel filio, mediante resignatione,
& sic conuenerunt, nam hæc est confidentia , ut
scribit Nauarr.consilio 37.titulo de Simon.& pro-
batur ex multiplici ponderatione:Primo, inspecta
mente uolentis mutuare: Secundo, inspecta men-
te accipientis pecuniam mutuo, Tertio , inspe-
36 cta conuentione, & † actibus reciprocis ex quibus
colligitur fraus, Bald.in le. pacta conuenta,nume.
primo,ff.de pact.in le.iurisgentium,ff.eodem. Dec.
consilio.264.numero tertio,& quarto.Cravet.con
silio 141.columna tertia & quarta.cum alijs,vt per
Caputaque.deci.307.numero 1.par.2.Et quia prę-
sumitur

37 fumitur actus factus ad executionem † dispositio-
nis præcedétis l.qui in aliena, §.si is qui putabat,ff.
de acquir.hæred.Alciat.de præsumpt.regul.3.præ-
sumpt.24.Caputaque.decis.226.nume.2.p.2.Et ex
causa præcedenti,le.quædam mulier ff. de rei uen-
die.l.2.ff.de acquiren.possess.a primordio enim ti-
tuli posterior formatur euẽtus,l.prima, circa finem
C.de imposit.Lucrat.descript.libro 10. Et hoc est
38 quod dicitur talia † subiecta qualia prędicata,l.si de-
fensor.ff.de Interrog.act.l.3.ubi Bartol.ff. de fund.
Instruct.cap.inter dilectos.uersic. cęterum,de Fide
Instrum.Craue.cons.284.num.6.& ob causam ne-
cessariam l.vlt.Cod.de aliment.pupill.præst.Barto.
in le.cum seruus ff.de uerb.oblig.Roma.cons. 247.
col.2.Corn.cons.316.col.5.lib.1.
39 Circa uero secundum † caput in mutuo facto in
ipsa resignatione:Nauarr.cons.50.& 51.titu.de Si-
mon.tenet ex hoc esse commissam confidentiam,
40 cuius opinio potest probari ac iustificari ex † corre-
spectiuitate,Crescent.decis.78.in manuscrip. Moe-
dan.decis.manuscript.124.Sarn.decis.4.libr. 1. Pe-
reg.decisio.81.& 82.Cardinalis Paleott.decisi.101.
alias 150.in recoll.manuscript.
Negatiuam autem opinionem ex hoc non esse
commissam confidentiam vidi consultum per peri-
tissimos uiros in facti contingentia, qui moueban-
tur Primo,quia uerba constitutionis huic casui non
applicantur,ut ex eius Lectura patet,ergo neque de
positio ipsius Constitutionis,l.4.§.toties, ubi Bart.
ff.de damn.infect.cap.indemnitatibus §.penult. de
elect.lib.6.
Secundo,quia imo uerba Constitutionis probát
contrarium,quia loquuntur,& disponunt,ut sit con
fidentia quando propter beneficium disponitur de
titulo,fructibus,pensione,quod cessat casui propo-
sito.
41 Tertio,quia huiusmodi constitutio † est odiosa,
& pœnalis, Ideo restringenda cap. odia,ubi Dyn.
de regu.iur.libr.6.Bartol.& alij in l.si uero §.de vi
ro.ff.solut.Matr.Cardin.Paris.cons.16.num.17.vo
42 lu.3.Et receptum est pœnas non esse imponendas †
nisi in casibus a Iure expressis,cap.is qui,de sent.ex-
com.lib 6.l.& si quis §.diuus ff.de religios.
43 Quarto, Vt fiat interpretatio, † ut actus careat de
licto,iux.l.merito ff.pro soc.cum alijs, quæ adducit
Gabr.lib.com.conclu.de malefi.conclu.2.colú.pri-
44 ma,& secunda, Ac vt † actus ualeat,le. quoties ff. de
reb. dub.le.quoties ff.de verb.oblig. Vt enim actus
valeat receditur a natura dispositionis,l.qui concu-
binam,§.qui hæres ff.de legatis tertio, Decius.in l.
postquam liti.nume.23.C.de pact.& improprian-
45 tur † uerba Sarn.in §. Aeque.numer.19.Insti.de act.
46 Et ideo hæc pręsumptio † pręualet alijs præsumptio
nibus,Paul.de Castr.in l.ex imperfecto,C.de testa-
47 men.Decius † in cap.quoniam Abbas numer. 16.de
officio.deleg.Alciat.reg.tertia,pręsump.34.de præ
sump.Cephal.cons.138.num.13.lib.1.
Pro resolutione ego existimo esse distinguen-
dum,& facio duas conclusiones:quarum Prima, est
quoties adest pactú expressum,uel tacitum, & hoc
casu uera est prior sententia,ut fuerit ex dicto mu-
tuo commissa Simonia,& confidentia, & ita intelli
go quod dicit Nauarr. loco citato ut infra dicam,
& tenet idem Nauarr.in cap. si fœneraueris nume-
ro 17.14.quæstio. tertia. in Commment. de Vsur.
Et tradidimus supra in præcedenti capite, & ratio
est quia uerba Constitutionis sunt clara,cum adest
48 pactum,ac itidem ratio,quę † prohibet dispositio-
nem beneficij Ecclesiastici, ex conuentione, quæ
uendicat sibi locum hoc casu, cum ex conuentio-
ne disponatur de beneficio per viam collationis,
electionis, confirmationis,pręsentationis, ac resi-
49 gnationis, Ideo uidetur præsens Constitutio † in-
cludere specifice hunc casum in indiuiduo,leg.his
solis Cod.de reuocan.donat.Deci.latè in cap.secun
do requiris,numero secundo.de appellat. & consi-
lio 301.colum.secunda.Cardinal.Parisius. consilio
83.numero 21.volumin.3.& consilio 69. numero
3.uolum.4.Crauett.consilio 118. numero 15. Lex
enim solet facere mentionem de aliquibus casi-
bus exemplariter,& non restrictiue,Ideo recurri-
tur ad rationem: late Tiraquell.in l. si unquam in
uerb.liberis,numero, 37.C.de reuocan. dona.& de
vtroque retract.titul.de retra.lignag.§.20.numero
secundo.Oldrad.consilio 185.in fin. quam sen-
tentiam ipse tenui de resignat.benefic. libro 14.
quæstio. 7. numero quinto. Et hanc conclusio-
nem intelligo in pacto expresso,& tacito,quia de
utroque loquitur constitutio, ut late explicaui in
50 §.itidem, & eadem est † ratio utriusque leg. cum
quid.ff.si cert.pet.
Ex quo infero, quod si fuisset facta suppli-
catio, vel tradita ac signata, & resignans, non
uellet præstare consensum, qui necessarius est,
pro perfectione Resignationis, & expeditione
litterarum, Sarnen. de Infirmis resignant. quæ-
stio. trigesimaprima. Et late probauimus de re-
signat.benefic.libro.primo,quæstio.12.& lib.octa-
uo quæstio. 8. nam donec fuerit præstitus dictus
51 consensus † potest pœnitere,Put. decision. 106.
libro tertio.Anton.Augustin.decisio.150.libro 3.
Cott.decisio.16.Accoramb.decisio. 48.omnes in
recollect.manuscript.Gabriell.consilio 198.nume-
ro 3.libro primo,Bursat.consilio 393.uolum.4.Et
* fuit resolutum in una * Camaricen. Canonica-
tus coram Quiroga de Men.Octobris 1556. Et
in una Placentin. de anno 1557. & in alia Ge-
runden.de anno 1558. & alias, ut late retuli di-
cto libro primo,de resignat.benefic. quæstio. 12.
colum.3.numero 16. cum sequent.& est commu-
* nis * opinio doctorum recepta in praxi, Vt
ex hoc quædam pactio tacita colligeretur, & per
consequens confidentia committeretur, & ita
uidetur tenere Nauarr. dicto consilio 51. de Si-
mon. quia sine mutuo, non fieret resignatio,
52 vnde hæc uidetur causa † principalis, Bartol.in leg.
secunda. §.vltim. ff. de donatio. de qua doctrina
uide Nauarr.in capitul.cum minister,numero 23.
quæstione 3.numero 39.Idemque posset dici, &
firmari in collatione,quoties collator dixisset vel-
le conferre Titio,sed ei non daret litteras nisi mu
tuaret in præsentatione ac electione,quia eadem ra
tio uiget,ut supra probaui.
Secunda conclusio, quoties non adest pactum
expressum, vel tacitum, & tali casu dicendum
53 est † non esse commissam confidentiam, sicuti
ex mutuo facto eadem die qua fuit datum man-
datum ad resignandum non esse commissam Si-
moniam fuit resolutum in Rota, in una Aquen. Si-
monię Mercurij 19. Ianuarij 1594. Coram Reue-
rend.Patre D.Blanchetto, nam utrumque est per-
missum scilicet resignare libere, et dare pecunias
mutuo,& propterea non potest inferri ad delictú,
ut fuit resolutum in illa Calaguritan. confiden-

tie 14. Octobris 1592. coram Pegna. Accedit quia
Confidentia, absque pacto non committitur, ut *
fuit resolutum in vna Cosentin. prætensæ confidē-
tiæ coram Reueren. P. D. Orano 4. Februarij 1591.
& tradit Nauarr. in Man. cap. 23. num. 107. uersi. ad
decimum, & num. 109. & 110. & cons. 27. & 30. 33.
& 36. de Simo. Gabr. cons. 172. num. 4. cum sequen.
lib. 2. Et est * communis opinio, ut probaui ex mul-
tis rationibus, & auctoritatibus, quæst. 26. Sicut etiā
lucrum ex mutuo non inducit usuram absque pa-
cto expresso, uel tacito, ut * est communis opinio,
vt supra ostendimus, & tradit Nauar. d. c. si fœnera-
ueris, num. 19. Accedit etiam, quia datio tempora-
lium etiam correlatiua ad Spiritualia absque pactio
ne non inducit Simoniam nisi mentalem, Anto. de
Butr. in cap. tua nos in fin. & ibi Zabarel. qui loqui-
tur quando dantur temporalia, tempore, quo reci-
piuntur Spiritualia, & egregie sequitur Mar. Socc.
Sen. ibidem num. 5. quem uide.

Quoties uero non apparet de huiusmodi pacto
expresso, uel tacito, mutuum autem fuit factū post
signatam supplicationem resignationis, ante uero
consensum præstitum, tunc uidetur dicendum non
esse commissam confidentiam, quæ sine pacto, ut
dixi committi non potest. Ita uidetur tenere Na-
uarr. consi. 50. de Simon. Verum ex eo oritur præ-
sumptio confidentiæ, quasi sine eo non sortiretur
effectum resignatio. Bar. in l. 2. §. ult. ff. de donat. Et
ita in terminis consuluit Nauarr. consi. 51. in prin-
cip. tit. de Simon. Quæ potest elidi si appareat mu-
tuatarium se obligasse soluere pecunias illas mutuo
acceptas, idque eo magis si pro eo intercessit fide-
54 iussor: causa † enim quid factum sit ostendit, Bart. in
l. ... §. remouet ff. de pact. nu. 5. Bald. in le. non uero
ff. ex quibus caus. maio. Et in cap. dilecti de appe. &
excludit delictum, l. igitur §. causæ ff. de lib. cau. glo.
in l. plagij C. ad leg. Flau. de plagiar. Et in l. 1. ff. de
vi, & vi arm. Bald. in l. 1. §. ult. colum. penul. ff. si quis
ius dicent. non obtemper. Socc. Sen. consi. 45. num.
16. uolu. 1. Felin. in cap. cum contingat, col. 3. de re-
scr. non enim mutuans faceret eum obligare mediā
te Notario, minus uellet fideiussorem nisi haberet
animum consequendi illas, Iux. ea quæ Paul. de Ca-
str. in l. Celsus ff. de vsucap. Alex. cons. 125. colum.
3. lib. 4. Bertand. cons. 84. libr. 2. Et alij uolunt: Et
releuabit probare alias mutuantem, mutuasse absq;
alio, & esse solitum mutuare, & hæ præsumptiones
55 tanquam fortiores † facient cessare illam minus for-
tem. dd. omnes in cap. in præsentia de probat. Et si
mutuum fuit factum eodem die pręstiti consensus
56 eodem loco † coram eisdem personis, absque dubio
actus uidentur correspectiui Bald. in l. penu. §. mu-
lier, ff. solu. Matr. Decius. in l. certi condictio §. si nū
mos, num. 14. ff. si certum pet. Cres. decision. man.
18. Moedan. decision. etiam manuscr. 124. Sarn. de
cision. 4. lib. 1. Peregrin. decisio. 81. & 82. Cardi. Pa-
leott. decision. 101. in manuscr. alias secus, ut patet
per dictos, & faciunt, quę scribunt Cardin. in c. tua
nos de Simon. Felin. in c. ad audientiam el secondo,
num. 3. de rescr. Put. decis. 271. lib. 2. & in dubio ca-
pitur præsumptio, ut actus non sint correspectiui,
Put. decis. 444. & 385. lib. 1.

57 Circa tertiū caput, in † mutuo facto post resigna-
tionem, collationem, electionem, & præsentationē,
tres conclusiones sunt firmandæ, Prima quoties
mutuū fit incontinenti, scilicet eadem die post resi
gnationem admissam per ordinarium, uel consen-
sum præstitum in resignatione coram Papa, & ea-
dem die collationis, pręsentationis ac electionis, &
coram eisdem, & ex hoc cum actus sint correspecti
ui, ut supra proxime dictum est, oritur præsumptio
58 confidentiæ, uicinitas † enim actus arguit fraudem.
Bartol. in l. post contractum nume. 8. ff. de donatio.
& ibi Anniba. numero 163. Cardin. Parisius. consi.
143. numer. 21. uolum. 4. Ruin. consil. 130. nume. 2.
libro 2. Crott. consil. 13. numer. 26. Limita nisi con-
trarium fuerit per argumenta, indicia, coniecturas,
vel veritatem monstratum, iuxta ea, quæ supra de-
duximus.

Secunda, quoties fuit mutuata pecunia longo tē
pore post resignationem, collationem, pręsentatio
nem, ac electionem, uerum ad executionem pacti
expresse uel tacite appositi, & conuenti inter eos
tempore collationis, resignationis, præsentationis,
ac electionis, nā in hoc nemo negabit esse commis-
sam Simoniam, & confidentiam, iuxta ea quæ tra-
dit Nauarr. in man. cap. 23. num. 107. & 110. & cōs.
27. 30. 33. & 36. titu. de Simon.

Tertia conclusio, quoties fuit mutuata dicta pe-
cunia absque pacto expresso, vel tacito apposito, in
collatione, resignatione pręsentatione, & electione,
& hoc casu nulla committitur confidentia, neque
59 aliqua oritur præsumptio, cum quisque teneatur †
iuuare proximum, & exercere opera charitatis, ac
officia, quæ inter amicos sunt communia, D. Tho.
2. 2. quæstio. 24. articul. 6. & quæst. 81. art. & quæst.
85. Nauarr. in cap. libenter, numer. 3. de pœnitent.
distinct. 1. Et faciunt, quæ supra adduximus ex D.
Thom. 2. 2. quæst. 78. articu. 2. Dom. Sot. de Iust. &
Iur. libro 6. articu. 1. cum sequent. Nauarr. in com-
ment. de Vsur. ad d. cap. si fœneraueris numero 17.
18. 19. cum sequent. 14. quæst. 3. Et fuit pluries con
clusum in Rota: Quod procedit etiam si post resi-
gnationem fuit facta remissio illius debiti, ut consu
luit Alciat respon. 2. nume. 27. uersic. & istud, libro
primo, ubi loquitur de remissione facta triennio
post resignationem, & concludit ex hoc nullam col
ligi simoniam, nam propter longinquitatem tem-
poris, non potest præsumi facta contemplatione
resignationis argument. gloss. in §. ope. Institut. de
obligat, quæ ex delict. Roman. in leg. quæ in alie-
na, §. si is qui putabat ff. de acquirend. hæred. & ut
uitetur delictum, iuxta le. merito ff. pro soc. pro quo
uitando aliquid non præsumitur factum contem-
platione actus aliquo tempore antecedentis, Bald.
in le. felicissima C. de his, qui a non domino: Areti.
in d. §. si is qui putabat. & maxime in præiudicium
tertij, argument. le. si partem §. primo, ff. quemad-
modum seruit. le. sed Iulianus §. primo, ff. ad Ma-
cedon. Et ad vitandum delictum capitur præsum-
ptio donationis le. si seruus seruum §. si oliuam ff.
ad leg. Aquiliam, & præcipue inter amicos, ut late
per Alciat. d. resp. 2. colum. 3.

In secundo autem casu principali, de foro Inte-
riori idest foro Poli: duo capita existimo esse facien
60 da, † Primum erit quoties pecunia fuit mutuata quo
cunque tempore, siue ante collationem, resignatio-
nem, pręsentationem, & electionem, siue in actu, si
ue post, absque emptione formali, uel ęquipollenti,
& absque conuentione illicita, & absque intētione
principali consequendi beneficium, sed verus inter
cessit contractus mutui, ut solet fieri inter ami-
cos, & in hoc capite nullam esse commissam Simo
niam, & confidentiam in foro Poli, & nullum com-
mittere

61 mittere† peccatum mortiferum mutuantem, & mu
tuatarium ſcribit Nauar.conſ.51.num.1.uerſ.in fo-
ro autem interiori,tit.de Sim.Idem conſ. 23. num.
2.eodem tit.Et ratio eſt,quia nullum pactum illici-
tum interuenit,ſed uerus cõtractus mutui,& poteſt
quis licite mutuare ad augendum,vel contrahendũ
cum mutuatario amicitiã vel ſubleuandam eius ne-
62 ceſſitatem abſque ſimonia abſque vſura,†& abſque
peccato,quamuis ſperet ab eo ſecundario gratitudi
nem D.Thom.2.2.quæſt.78.artic.2.ad tertium,Et
in corpore queſtionis ubi late Caieta. Sot. lib.6.de
Iuſt.& Iur.quæſt.1.artic.2.Nauarr.in Man.cap.17.
num.209.Et in d.cap.ſi fœneraueris nume. 19.cum
ſequen.14.quæſt.3.& Conſi.50.num.3. & Cõſ.51.
63 num.1.uerſ.tum quia de Simoni.Et in foro†interio
ri quid uere actum ſit inſpicitur D. Thom. libr.2.
ſent.diſt.42.quæſt.1.art.1.& in 3.ſent.diſt.4.queſt.
1.art.1.& 1.2.qu.20.art.4.& 2.2.quæſt.81.art.6.ad
primum, Dom.Sot.in quolibet q.18.art.3.

Secundum caput quoties mutuum interceſſit cũ
pacto illicito,vel intentione principali conſequen.
beneficium quo caſu illi tenentur in foro Poli,ut et
ſupradictis colligitur,& debent pœnitere,ac hoc cõ
feſſarijs confiteri,qui debent eſſe cauti pro pœnitẽ
tiã iniungenda Nauar.conſ.21.numer.7. de ſimon.
quem ad hoc vide,& nota.

S V M M A R I V M.

1 *Ex fideiuſſione non colligitur confidentia in reſi-
gnatione.*
2 *Ceſſante diffinitione,ceſſat diffinitum.*
3 *Vbi verba non habent locum,neque diſpoſitio.*
4 *Actus fideiuſſionis eſt permiſſorius.*
5 *Qui poteſt promittere,poteſt fideiubere.*
6 *Clericus poteſt fideiubere.*
7 *Quiſque tenetur diligere proximum ſuum.*
8 *Quiſque tenetur ſubuenire in neceſſitatibus.*
9 *Vſura,qua ratione prohibetur.*
10 *Iuramentum de non fideiubendo non tenet.*
11 *Iuramentum de non mutuando non tenet.*
12 *Iuramentum de non ingrediendo Religionem nullũ.*
13 *Fideiubens non peccat.*
14 *Conſtitutio Pij V.non prohibet opera charitatis.*
15 *Quæ minus principaliter fiunt,non inducunt Simo-
niam.*
16 *Poteſt quis licite accedere ad Officia ob diſtributio
nes.*
17 *Ingratitudo a iure reprobatur.*
18 *Ingratitudo vitium deteſtabile.*
19 *Ingratitudo annullat donationes.*
20 *Ingratitudo priuat feudo vaſſallum.*
21 *Reſignatio ob fideiuſſionem confidentialis*
22 *Intentio emendi in Simonia conſideratur.*
23 *Cauſa principalis,quæ.*
24 *Ex fideiuſſione non licet accipere lucrum.*
25 *In foro Conſcientiæ inſpicitur quod vere actum eſt.*

QVAESTIO XXXVII.

Quando ex fideiuſſione committatur confidentia.

TRigeſimo ſeptimo Quæro, an ex fideiuſſione
facta a reſignatario pro reſignante,a Præſen-
tato pro præſentante,ab eo,cui fuit collatum bene-
ficium collatori colligatur cõfidentia? Negatiue eſt
1 concludendum,vt in† terminis conſuluit Nauar.cõ
* ſi.50.de ſim.& fuit reſolutum in una Coſentin.*pre-
tenſæ Confidentiæ corã Orano 4. Februarij 1591.
2 Et probatur,tum quia ceſſat† diffinitio Simoniæ,de
qua per Gl.in ſum.1.q.1.D.Th.2.2.q.100.art.1.&
in 4.diſt.21.Nauar.in man.c.23.nu.100. Et diffini
tio confidentiæ de qua in 1.q.tum et quia huic ca-
ſui nõ applicantur uerba conſtitutionis Pij IIII. &
Pij V.ut licet uidere,ergo ceſſante diffinitione, &
ceſſantib.uerbis conſtitutionum, dicẽdũ erit,nullã
3 eſſe† pſumẽdã confidentiã DD. in l.omnis diffini-
tio ff.de reg.iu.l.4.§.toties.ff.de dam.infect.
4 Accedit,quia actus fideiuſſionis † eſt permiſſo-
rius,vt patet toto titulo C.& ff.& ext.de fideiuſſ.&
5 iõ quilibet,qui põt facere,† promiſſionem, põt pro
alio intercedere,ut proſequitur Io.Gutter.de con-
** tractib.Iurat.c.22.nu.1.et Clericus ex magis ** cõi
6 opinione,† quis nõ debeat fideiuſſionib. inſeruire
c.1.ubi Abb.& alij de fideiuſſ.Iaſ.in l.1.ff.ſi quis in
7 ius uocat.non ierit,nã quilibet tenet diligere† proxi
mum ſuum c.charitas il 1.uerſ. proximus de pœni.
diſt.2.cum alijs,ut per Dec.in l.ut ulm.nu. 13.ff.de
8 iuſt.& iur.Et ei ſubuenire† io neceſſitatib.l.non tm,
& ibi Gl.ff.de appe.l.ſeruus ea l.in fi. ff. de ſeru.ex-
port.c.nõ ſatis.diſt.86.& hac ratione principaliter
9 prohibetur† vſura,Abb.in rub.de uſur.D.Tho.2.2.
q.78.art.1.Scot.in 4.ſent.diſt.15.q.2.Petrus de Pa-
lud.in 3.ſent.di.37.q.2.late Conrad.de contract.q.
10 22.Et ideo iuramentum de non† fideiubendo non
tenet,ubicunque proximus indiget fideiuſſione,Ab
ba.in c.ſi uero,de iur.iur.quem refert,& ſequit Syl-
ueſt.in uerb.Iuramentum 4.nu.29.Couarr.de pact.
in 1.par.relect.§.6.nu.7.Menoc.de recup.1.rem.n.
289.& cõiter alij, quicquid in contrarium ſcripſit
11 Oldr.conſ.90.ſicuti Iuramentum† de non mutuan-
do,aut non dando eleemoſynã uere indigẽti,aut de
12 non† ingrediendo religionem,& de non ſuſcipiẽdo
ordinationes ſacras,beneficia ac Epiſcopatum,& a
lia ſimilia D.Thom.2.q.89.art.7.ad 1. D. Anton.
2.par.tit.10.c.6.uerſ.tertius caſus,Caiet. in d.art.7.
ad 6.Tabien.in uerb.iurare §.10.& alij multi, quos
refert,& ſequitur Nauar.in manu.c.12.n.16. & 17.
13 Et licite poteſt quis pro† alio fideiubere ob ami
citiam,& ſpem gratitudinis iux.ea,quæ ſcribit Diu.
Thom.2.2.q.78.art.2.& ibi Caiet.

Ideo concludendum eſt, nullam præſumi ex tali
fideiuſſione confidentiam:Nam prædictæ conſtitu
14 tiones Pij IIII.& Pij V.non intendunt prohibere †
opera charitatis,vt tradit Nauarr.in conſ.68. nu.5.
de Sim.quod eſt tranſpoſitum fol.799.Quia id fuiſ
ſet ſtatuere contra legem naturalem,quod non po
terant,cap.ſunt quidam.25.q.1.

Amplia hanc concluſionem procedere, ſeu fide
iuſſio fuerit facta ante reſignationẽ, & collationẽ,
uel pſentationẽ,uel poſt reſignationẽ,collationẽq;,
nam hoc nõ uidetur habere dubium, ſiue fuerit fa-
cta in actu reſignationis, & collationis,& ut conſu
luit Nauarr.d.conſi.50.de Sim.ubi dicit, quod erat
ſignata ſupplicatio reſignationis, & reſignatarius
antequam eſſet extenſus conſenſus,interceſſit fide-
iuſſor pro reſignante,partim ob amicitiam, inter
eos iam diu contractam,partim,ut oſtẽdat ſe gratũ
reſignanti uolenti ei reſignare beneficium,partim,
ne diſcedat a propoſito reſignandi: Nam inquit
Nauarr.hoc non reſpicit in ſe ſpem habendi bene-
15 ficium,& quæ minus principaliter fiunt,non† indu

cunt Simoniam.cap.si officia dist. 59.c.quid prode
rit.dist.61.ubi cum gloss.uolunt, obsequia eorum,
qui principaliter inseruiunt Ecclesię, & Prælatis ꝓ
pter Deum,& aliam ob causam,licet minus princi-
paliter ad consequendum aliquod beneficium Ec-
clesiasticum,non inducere Simoniam, sicuti patet
16 in eo,qui principaliter accedit† ad Diuina propter
Deum,& minus principaliter propter distributio-
nes quotidianas, iuxta gloss.in cap.primo,de cleric.
non resid.lib.6.& ibi omnes sequuntur Turrecrem.
in c.Clericus num.1.& 2.dist.91.

17 Gratitudo enim†valde commendatur a legibus,
& hominibus,& ingratitudo omni iure reprobatur
c.Octaua discussio 12.q.2. Dec.cons.686. num.13.
18 Et uitium detestabile†appellatur Io.Andr.Abb. &
alij in cap.ult.de donat.Gul.Benedict.in cap.Ray-
nutius in uerbo,in eodem testamento. numero 35.
de testam.& in quæstione de homic.numer.32.D.
19 Thom.2.2.q.106.Et ideo infirmat†donationem.l.
ult.C.de reuoc.donat.l.unica C. de ingratis libert.
20 §.primo,Instit.de donat.& d.c.ult.Et priuat†feudo
vasallum,c.de forma circa finem 22.q. ult. cap.pri-
mo,quæ fuerit Prima causa benef.amitt.Afflict.de
cis.282.Secundo,dubio Card.paris.cons.1. nu. 10,
vol.1.& alij omnes.

Limita primo,hanc conclusionem non procede
21 re†quotiescunque fideiussio facta fuisset præceden-
te conuentione resignandi,præsentandi, conferen-
dique beneficium,& postea soluendi illam fideius-
sionem, nā hoc casu absque dubio committitur Si-
monia,& confidentia,nam competit diffinitio Si-
22 moniæ,cum adsit intentio emendi,&†vendendi, ac
confidendi D.Antonin.in sum.par.2.tit.primo,ca.
8.§.11.Nauar.in manua.d.cap.23.nu.100.D.Tho.
2.2.q.100.art.primo.Hoc enim casu fideiussio, &
promissio solutionis,uidetur esse causa principalis,
23 sine qua†non fieret resignatio,pręsentatio, & colla
tio Bald.in l.2.§.ult.ff.de donat.pacto enim cōmit-
ti Simoniam omnes DD.volunt in ca.cum pridem
de pact.in cap.quęsitum de rer.permut.in c. ex par
te 1.de offic.deleg.Gl.in sum.1.qu.1.Et confiden-
tiam,tradit Nauar.cons.27.33.& 36.tit.de Simo.&
alij omnes,ut dixi olias.q.26.

Comprobatur itidem hæc conclusio, quia fide-
iussor uidetur capere lucrum,scilicet beneficium ex
ipsa fideiussione,quod nequaquam licet, nam dicit
D.Antonin.in tract.de usu.c.2.num.74.post Laur.
de Rodul.quem refert,& sequitur,quod non sit lici
24 tum†accipere vnum,vel duos ducatos pro quolibet
Centenario ex fideiussione facta.

25 Limita secundo,ut in foro†conscientiæ teneatur
ille fideiussor non solum in casu supraposito, sed ēt
si quoties præstitit illam fideiussionem, habuit in-
tentionem principalem id faciendi,causa consequē
di beneficium iuxta ea,quæ scribit Nauarr. consil.
26 21.de simon.Nam in foro†interiori quid uere actū
sit,inspicitur D.Thom.in 2.sentent.dist.42. quæst.
prima,art.primo,& in tertio sentent.distinct.4. qu.
1.art,1.& 1.2.q.20.art.4.& 2.2.qu.81.art.6.Dom.
Sotus.in quolibeto q.18.art.3.Et in hoc debent ad
uertere confessarij.

S V M M A R I V M.

1 *An sit confidentia solutio facta vigore consuetudi-
nis,statuti,constitutionis&c.& nu.22.*
2 *Statutum recipiendi fructus primi, & secundi An-
ni,an valeat.*
3 *Ratione cultus diuini multa specialia sunt intro-
ducta.*
4 *Confirmatio Papæ corroborat ius.*
5 *Natura confirmationis quæ.*
6 *Consuetudo potest inducere,vt fructus vnius benefi
cij ad tempus,alteri applicentur.*
7 *Consuetudo appellatur ius non scriptum.*
8 *Consuetudo loci semper attenditur.*
9 *Actus recipit interpretationem a consuetudine.*
10 *Ex consuetudine permittitur actus.*
11 *Consuetudo facit licitum,quod erat illicitum.*
12 *Consuetudo excusat a pœna,& a peccato.*
13 *Consuetudo immemorabilis habet vim priuilegij.*
14 *Immemorabilis comparatur priuilegio.*
15 *Immemorabilis inducit iustam causam.*
16 *Ex priuilegio possunt percipi fructus beneficij.*
17 *Argumentum de consuetudine ad priuilegiū valet.*
18 *Quæ sunt solita,non debent mutari.*
19 *Populi possunt cogi ad seruandam consuetudinem
de dando quid in exequijs mortuorum.*
20 *Consuetudo contra canones valet.*
21 *Valet consuetudo de dando candelas de cera alba.*
23 *Simoniaca datio pro electione, collatione, & præ-
sentatione.*
24 *Constitutio Pij IIII.& Pij V.de confidentijs tollit
consuetudinem.*
25 *Clausula non obstantibus quid importet.*
26 *Textus Concilij Tridentini habens decretum irri-
tans.*
27 *Vbi lex est clara,nulla difficultas.*
28 *Deductiones fructuum beneficiorum pro vsibus pijs
permissę.*
29 *Consuetudo,vt Canonicus nouus soluat primos fru
ctus pro anniuersario improbatur.*
30 *Collator non potest aliquid sibi retinere ex fructi-
bus beneficiorum.*
31 *Notarius pro collatione beneficij non potest recipe
re plusquam aureum.*
32 *Episcopus non potest quicquam recipere ex colla-
tione.*
33 *Iura tollentia Simoniam, non tolluntur ex non vsu.*
34 *Quadraginta anni ad præscribendum contra legē.*
35 *Secretarius Episcopi non potest recipere vnū scu-
tum pro sigillo in collatione beneficij.*
36 *Nihil recipiendum pro introducendis presbyteris
in Ecclesia.*
37 *Consuetudo non excusat delictum, sed illud aggra-
uat.*
38 *Archidiaconus non potest recipere aliquid pro in-
uestitura.*
39 *Pro consecratione Episcoporum, & benedictione
Abbatum non potest recipi aliquid.*
40 *Reuocatum censetur ac si non esset.*
41 *Statutum in electione Abbatis, quod sit triennalis,
an simoniacum.*
42 *Statutum factum sede vacante absque necessitate
nullum.*
43 *Ex inualido statuto non committitur Simonia.*
44 *Onus impositum prabendę vacanti, quando Simo-
niacum.*
45 *Capitula Conclauis non sunt Simoniaca.*
46 *Ex diuersis non infertur.*

Q V AE S T I O XXXVIII.

Confidentia est soluere aliquid pro collatione, & ꝑ
sentatione,etiam uigore statuti, & consuetudinis.

Trigesimo

TRIGESIMOOCTAVO Quæro, an ſit con
fidentia ſeu ſimonia ſolutio omnium, uel par
tis fructuum facta collatori electori, Præſentanti, &
ſimilib. uigore ſtatuti, conſtitutionis etiam Apoſto
lica auctoritate confirmatæ, vel conſuetudinis, etiã
immemorabilis pro electione, pręſentatione, No-
minatione, Inſtitutione, confirmatione, Collatio-
ne, vel alia prouiſione beneficij Eccleſiaſtici, aut di
gnitatis?

1 Negatiuam, opinionem uidetur † firmare Nauar.
conſ. 1. de ſim. per totum, & præcipue nu. 2. & 3.

Et mouetur ex Extrauag. ſuſcepti, quæ eſt pri-
ma, ſub tit. ne ſede uacante aliquid innouetur, in ex
trauag. com. ubi Io. XXII. improbat Priuilegia, &
2 Conſuetudines, ac ſtatuta recipiendi † fructus benefi
cij collati in Primo, & Secundo ac ſequẽtibus annis
ne cultus diuinus minuatur, & ideo illa reſtringit ad
partem aliquam fructuum, vt reliqua remaneat ei,
cui collatum eſt beneficium, his uerbis ſuſcepti Re
giminis cura nos ſollicitat, ut quæ in Eccleſijs non
abſque diſpendio miniſtrorum, & Cultus detrimẽ-
to diuini ſeruari uideamus per appoſitionem con-
grui moderaminis in melius reformemus. Cum ita-
que in nonnullis Eccleſijs obſeruetur, qđ fructus
primi, uel ſecundi, aut alterius cuiuſque alterius an-
ni beneficiorum uacẽtium in eiſdem defuncto, vel
fabricæ, aut Eccleſijs, uel perſonis habentibus anna
lia de Conſuetudine Priuilegio, uel ſtatuto applicẽ
tur in totum. Ita quod illis, qui huiuſmodi beneficia
canonice obtinent, & ad quos alias de iure fructus
ipſi ſpectare deberent, nihil inde percipiunt &c. ſe-
quitur uſque ad uerſ. Niſi forſan.

Et ibi Ienſelin. dicit cauſam finalem reſtrinctio
nis eſſe fauorem cultus diuini pro quo multa ſpecia
3 lia † ſunt inducta c. ex parte de Coſt. ca. quia per am-
bitioſam de reſcr. lib. 6.

Comprobatur hæc concluſio conſiderando ſta-
tuta, & conſtitutiones Eccleſiarum id permitten-
tes ad not. per Bartol. in leg. omnes populi ff. de iu
ſti. & iur. & in le. Philippus Barbarius ff. de offic. prę
ſidis maxime cum ſint a ſede Apoſtolica confir-
4 matæ, quę corroborat † ius Alexand. conſil. 122.
uiſo puncto colum. penul. le. 4. Bald. in l. falſus co-
lum. 2. C. de furt. Idem Bald. in l. Nominationis cir-
5 ca finem C. de appellat. nam hæc eſt Natura † Con-
firmationis vt addat rei confirmatæ, Bald. in le. ad
uerſus, in fine C. ſi aduerſ. rem iudic. Cuma. cõſ. 97.
Corn. conſ. 278. lib. 1. cum alijs, vt per Dec. in rubr.
de confirmat. util. vel inutil. nume. 3. cum ſeq.

Accedat conſuetudo pręſuppoſita, quæ poteſt in
6 ducere, ut fructus vnius beneficij ad tempus † alij
applicentur, uel dentur, ut dicit Zen. de caſſado. ex-
trauagan. prima, uerbo de conſuetudine, ne ſed. uac.
allegat not. in cap. cum non deceat de elect. libro 6.
7 cõſuetudo enim ius non † ſcriptum appellatur §.
conſtat, & §. ex non ſcripto de iur. natur. gent. & ci
uil. Inſtitut. cap. conſuetudo §. cum itaque diſt. pri-
ma. Dec. in rub. de conſuetudine colum. prima, &
ideo attenditur in unoquoque loco conſuetudo il-
8 lius † loci l. ſi fundus ff. de Euic. l. ſemper in ſtipulatio
nib. ff. de reg. iur. Bald. in l. cunctos populos col. 11.
C. de ſum. trin. & fid. cath. cum alijs, & per Gabr. cõ.
9 concl. de conſuetudine concl. 2. col. 1. & ab ea † reci-
pit interpretationem actus l. quod ſi nolit. §. quia aſ
ſidua ff. de ædil. edict. Ioann. Andr. in reg. quod fa-
cit circa finem de regu. iur. Bar. in l. nemo. colum. 1.
ff. de duobus reis. Abb. in c. cum M. col. 2. de conſti.

10 Aret. conſi. 11. col. ult. & ex ea † infertur ad permiſ-
ſionem actus, Roman. conſi. 114. colum. 2. Ale. con
ſi. 107. col. penul. lib. 2. Imol. in cap. potuit, locat. Ia-
ſon in l. ut liberis col. 3. C. de collat. Bertand. conſil.
126. lib. 1. Ruin. conſi. 74. colum. 1. uol. 1. & conſil.
104. col. prima, vol. 5. Cardin. Pariſ. conſi. 13. col. 3.
uolu. primo, cum alijs, vt per Tiraquell. de retract. li
gniag. §. primo. glo. 18. num. 79. Conſuetudo enim
11 facit † licitum, quod alias erat illicitum. Auth. de con
ſu. ciui. §. quia uero. Archid. in cap. quia ſan. diſt. 63.
& econtra facit delictum quod alias minime erat l.
ſalutari §. ſunt quidam ff. de extr. ord. crim. & ideo
communiter* receptum eſt conſuetudinem excu-
ſare a pœna Glo. in c. uenerabilis de conſuet. Rom.
ſing. 19. & ideo dicit D. Thom. 2. 2. q. 100. ad ſecũ
12 dum quod † conſuetudo facit ut non ſit peccatum,
quod erat alias.

13 Eoque magis cum ſit † immemorabilis, ut p̃ſup-
ponitur, quę habet uim priuilegij cap. ſuper quibuſ
dam §. pręterea, & ibi glo. de uerb. ſignifi. Gemin.
in ca. Catholica. in fine diſt. 11. Ale. conſ. 6. colum.
prima lib. primo. Cuman. conſ. 83. circa finem, Dec.
conſi. 368. num. 1. & 496. nu. 5. Aret. conſi. 15. colũ.
ult. cum infinitis adductis per Gabr. com. conclu. de
14 pręſcript. conclu. 1. num. 1. & † comparetur priuile-
gio, Barbat. conſi. 35. col. 4. lib. 2. Alex. conſ. 70. col.
2. lib. 4. Anchar. conſ. 142. colum. 1. Oldrad. conſil.
72. colum. prima. Bald. conſi. 49. lib. primo & indu-
15 cat † iuſtam cauſam le. hoc iure §. ductus aquæ ff. de
aq. ęſt. & quot. Bart. in l. quominus in 2. q. ff. de flu-
min. & in l. ſi publicanus §. in uectigalibus ff. de pu-
blic. Soc. Sen. cõſ. 7. num. 4. lib. 3. Guid. Pap. cõſ. 65.
in princ. Loffr. conſ. 40. num. 48. Grat. conſ. 61. nu.
21. uol. 1. Ballamer. conſ. 27. col. prima. Signorol. cõ
ſi. 249. col. 4. Card. conſ. 38. col. 1.

16 Accedat pręterea quia hoc poteſt † concedi priui
legio ut firmat Nauar. d. conſ. primo num. 2. uerſi.
at palam, & tit. de ſim. & prius hoc tenuit Zenſelin.
de Caſſan. in d. extrauag. prima uerbo priuilegió.
ne ſed. uacant. ex tex. in c. ſi Papa de priuileg. c. tua.
17 de uerbor. ſignific. & ex alijs ut ibi: ergo, & † conſue-
tudine immemorabili. Affl. ſuper conſtit. regn. titu.
de probat. per Inſtr. nu. 11. & tit. de præſcript. num.
19. Abb. in c. 2. num. 11. de immu. Eccl. Io. Prob. in
addit. ad Io. Monach. in ca. primo num. 23. de præ-
ſcr. lib. 6. Card. Paris. in ca. cum uobis num. 4. de præ
ſcr. & conſ. 101. num. 6. uol. 1. Franc. in c. primo in ſe
cundo not. de conſuetudine li. 6. Anchar. conſ. 142.
col. 1. Felin. in cap. ſi diligenti colum. pen. de præſc.
& communiter Doct.

Comprobatur ex l. Priuilegia in fine. C. de ſacr.
ſan. Eccl. ubi habetur, quod ea quæ ab antiquo ſunt
18 ſolita † in Eccleſijs, ſeu Monaſterijs non debent ali-
quomodo immutari, & ibi Bar. & alij, Abb. ĩ c. abo-
lendæ de ſepult. facit c. nec numerus 10. q. 3. ubi mã
dat ſeruari, quæ de conſuetudine ſeruantur in Eccle
ſijs. Hinc dicit glo. in c. ſuam. de ſim. quod poſſunt
19 † cogi populi ad ſeruandam conſuetudinem de dan
do quid ſacerdoti in Exequijs mortuorũ, & faciunt
c. quæſitum, prima qu. 3. c. agatoſa diſt. 63. cap. con-
20 queſtus 9. q. 3. & conſuetudo † etiam contra Cano-
nes valet, Abb. in c. ult. de conſuet. Ac Doct. in c. ad
Apoſtolicam de ſim. ſcribunt ualere conſuetudinẽ
21 ut a clericis dẽtur quolibet anno candelæ de cera
alba. Abb. in c. cum ab omni. col. 4. de uit. & honeſt.
cler. Arch. in c. ſi quis. diſt. 41. Feder. de ſen. cõſ. 250.
Redoan. de ſim. p. 1. c. 4. nu. 4. cum ſeq.

triennalis,qui prius erat perpetuus,Item quod bona
quæ erant Abbatis,essent totius Conuentus,quærebatur
an electio subsequuta esset Simoniaca, & Ro
* ta in*illa Ciuitaten.coram Fabio tenuit negatiuam
ex duobus,primo quia huiusmodi statutum factum
42 sede uacante absque aliqua necessitate†fuit nullum
Lap.alleg.20.Doct.in c.primo,ne sed.uacant. aliq.
in nou,Pauin.de potest.c.sed.uac.par. prima quæ.7.
num.8.par.2.q.8.num.7.Card.Paris.cons.90.nu.3.
43 & 26.uol.4.& ex inualido statuto†non committitur
Simonia.Abb.post Inn.in c.cum M.nu. 24.uer.
in fin.glo.de Const.

Secundo,quia quando per uiam statuti imponi-
44 tur † onus præbendæ uacanti non dicitur simonia
c.significatum,ubi Abb.de præb.Bellam.in c.significasti
col.2.uer.de statuto,ubi Henr. Boich.uersi.si
per modum de elect.Idque comprobar ipse Achil.
ex dicto Gammar.in extrauag.Iulij.2.in gl.super Si
45 monia ubi uult,capitula cóclauis non†esse Simoniaca
ut sit differentia inter dantem, & recipientem.

In casu illius decisionis nemini fuit datum,uel promissum,
ut ibi in fine Achil.tradit.Quod secus est in
casu quæstionis nostræ.Ideo ex diuersis non infer-
46 tur†uulg.l.Papinianus ff.de minor. Et primo anno
quo ueni Romam scilicet 1580.ita vidi consultum
per plures Doctissimos uiros.

S V M M A R I V M.

1 *Affectus punitur etiam non sequuto effectu.*
2 *Maxime in atrocissimis.*
3 *Assassinus punitur etiam si non perfecerit.*
4 *Simoniacus punitur non sequuto effectu.*
5 *Confidentia est species Simoniæ.*
6 *Tractatus super Confidentia,ea non sequuta non punitur.*
7 *De generali consuetudine conatus. non punitur.*
8 *Conclusio attenditur,& non tractatus.*
9 *Conclusio dicitur contractus,& actus.*
10 *Multa tractantur,quæ non fiunt.*
11 *Multa dicuntur,quæ non fiunt.*
12 *Testes deponentes de tractatu non probant actum.*
13 *Ex tractatu nullum quæritur Ius.*
14 *Consuetudo seruanda.*
15 *In Simonia mentali sufficit sola mens.*
16 *Tractantes de Simonia possunt recedere.*
17 *Pœnitentia excusat a delicto.*
18 *Scriptura fit ad probationem.*
19 *Vt sit Simonia, debet compleri quod tractatum fuit.*

QVAESTIO XXXIX

Quando tractatus illicitus ante renunciationem sit
punibilis.

TRigesimo nono Quæro,an Tractatus de renunciando
beneficium sub confidentia, sit punibilis
per has Costitutiones Pij IV.& Pij V. non sequuta
resignatione?

Pro Affirmatiua primo facit, quia de iure com-
1 muni † punitur affectus, & conatus ad delin-
* quendum,etiam si non sequatur delictum *. Communis
opinio,teste Io.de Lignano consi. 20.nu.15.
inter consilia criminalia diuers.lib.primo, & maxi-
2 me in† atrocissimis,in quibus regulariter punitur affectus,
etiam non sequuto effectu,glo.in l.prima §.
hæc autem uerba in uersiculo putamus ff.quod quis
* que iur.*communis opinio teste Fel.in cap. primo,
post nu.9.uers.limita 2.de off. delega. Igneus in l.
prima,§.occisorum.num.41.ff.ad Sillan. refert etiã
* Papo lib.23.tit.10.per totum, & ideo* communis
3 opinio est in†assassinio puniri affectum etiam nõ sequuto
effectu.Angel.in cons.14.Afflict. super prima,
par.constit.regu.rubr.12.num.11.Grammat.uot.9.
Clar.lib.5.recept.sent.§.Assassinium.uers.scias etiã.
Et in homicidio l.is qui cum telo ff.ad l. Corn.de
sicar.Clarus §.homicidium uers.ult.quæro, & tamẽ
hoc delictum est atrocissimũ,iuxta ea quę dixi alias.

4 Secundo,quia in crimine†Simoniæ punitur affe-
* ctus non sequuto effectu,* communis opinio teste
Boer.de seditiosis in septimo præsupposito nu.42.
Igneus d.l. prima §.occisorum nu.41. ff.ad Sillan.
Ergo & in crimine confidentię,cum confidentia sit
5 species Simonię,iuxta†communem*opinionem.

His tamen non obstantibus,contrariam opinionem
existimo de iure ueriorem & tenendam in iu-
6 dicando,& consulendo,ut tractatus†super confidentia,
ea non commissa realiter non sit punibilis.quod
uidetur expresse firmare Nauar.cons.48. de simon.
Et hanc sententiam probo,Primo ex eo,quia Constitutiones
prædictæ Pij IV.& Pij V. loquuntur in
casibus, in quibus fuerit confectus actus,puta collatio
renunciatio,perceptio fructuum,ut ex eorum lectura
licet uidere. Ergo cum non puniant expresse
7 conatum,standum erit generali consuetudini, † ita
expresse Clar.§.ult.q.92.uers.sciat. Vt etiam in atrocissimis
non puniatur affectus, non sequuto effectu
* pro ut de hac generali* consuetudine attestatur Specul.
in tit.de accus.§.primo,num.7.in fi.quem refert
Alex.cons.15.nu.2.lib.1.& consi.140.num.2.lib.2.
Ias.in l.prima, §.ult.in fi.ff.quod quisque iur. Boer.
decis.316.num.3.Bal.cons.361.in fi.lib.1.& consi.
443 num.3.lib.3.Fulgos.cons.149.post nu.4.Grammat.
decis.2.nu.8.Mars.cons.51.nu.14.Mantua cõs.
31.nu.2.lib.2.Barb.cons.33.lib.2. Grammat. cons.
8.num.15.& ita pluries fuisse iudicatum attestatur
Clar.d.q.92.col.prima,2.& 3.

Secundo quia regulariter semper attenditur con
8 clusio,†ac effectus,& non tractatus l.si uoluntate C.
9 de resc.uend.sola.n.conclusio dicitur† contractus,&
actus,Bal.in l.contractus per illum tex.C.de fid. instr.
Bal. in l.in præscriptione in fi. C. si contra ius
Io.Andr.& alij in cap.super literis de rescripe. nam
10 multa†tractantur inter partes, quæ non ueniunt ad
conclusionem nec effectum l.si ex causa §. nec uidẽ
dum in fi.ff.de minor.c.dudum de reb. Eccl.non a-
11 lienand.& multa†dicuntur,quæ non fiunt l.sciendũ
§.primo,ff.de ædil.Edic.Bal. in l.multum per illum
text.C.si quis alteri,uel sibi.Dec.cons.11.col.prima
12 & ideo testes deponentes de tractatu, † contractus
non sufficiunt,& non probant contractum,Ias.cõsi.
22 in quæstione,in fine,& cons.24.in causa, col.3.
13 libr.3.Hinc ex tractatu†nullum quæritur ius parti
donec fuerit res firmata,c.tua,de his quæ fiunt a pl.
respondit Alex.cons.28.col.1.lib.1.

Non obstant contraria,nam ad Primum respondetur,
de generali consuetudine diu obseruata per
* totum fere orbem * non puniri affectum,non sequu
14 to effectu,teste Clar.d.q.92.in principio, quæ† consuetudo
potius quam ius erit seruanda,ad not.in c.
ult.de consuetudin.

Ad secundum respondetur,id procedere in Simo-
15 nia mentali,in qua†sola mens,& uoluntas sufficit,c.
ult.

ult.de Sim.gl.& dd.in c.consulere,Io.And.& Abb. in c.tua nos,eo.tit.c.reperiuntur,& ibi gl.c.quæcumque,& ibi gl.1.q.1.Arch.in c.cos 1.q.1. & latissime comprobat,Guliel.Redoan.de Sim.parte, 1.c.5.6.7.cum sequen.

16 Amplia,primo,hanc cõclusionem †procedere etiã si sequuta,sit renunciatio,sed non eo modo, ut fuit tractatum,ita Nauar.cons.48.de Simon.ubi respondet nullam fuisse commissam Simoniam,& confidẽtiam ex tractatu illicito facto antea de reseruandis quibusdam,a quibus fuit recessum aduertentes pactionem esse illicitam.

Amplia secundo, hanc conclusionem procedere etiam si post tractatum illicitum resignatarius, uel alius pro eo tradidisset resignanti chirographum continens promissionem illicitorum, nam si recesserũt ab huiusmodi pactionibus illicitis, nulla committitur confidentia, ita respondet Nauarr. d.cons.48.de Simon.

17 Et Regulare est,ut pęnitentia,ante patratum † delictum excuset in delictis,Io.Andr.in c.cum laici,de iur.patr.Aug.ad Angel.de malef.in uerbo, & uestem cęlestem,nu.39.

Nec ex datione illius scripturę uidetur consumata confidentia,cum id fecerit,ut dicit Nauar.nu.2. ad probationem promissorum,sed tradere scripturam pro probatione promissi,nõ est implere partẽ promissi,Nauar.in man.c.23.nu.106. ergo.

Et ad Comprobationem prædictarum cõclusionum adducitur,quod scribit Rebuff.cons.63.n.13. ut non sit Simoniaca resignatio,si resignatarius nõ compleuit,& non peruenit ad faciendum, quod in pactum deduxit,quã opinionem dixi ueram, de resign.benef.lib.14.q.7.nu.72.

Et hanc etiam sententiam uidetur firmare, Nauar.consi.42.de Simon.ubi firmauit non esse Simo-
19 niam admissam,si non fuit †completum,id quod deductum fuit in pactum.

SVMMARIVM

1 *An in supplicatione sit exprimendus Papæ Tractatus illicitus & nu.10.*
2 *Papæ modus facti narrandus.*
3 *Rescriptum nullum tacendo modum.*
4 *Ex generalitate potest quis circumueniri.*
5 *Ignorans non confirmat.*
6 *Papa non dispensat super uitio ignorato.*
7 *Flagitiosi sunt indigni beneficiis.*
8 *Ignorantia præsumitur nisi scientia probetur.*
9 *Dispensatio stricte interpretatur quatenus sonat.*
11 *Auctoritas Papæ excusat etiam si subsequatur.*
12 *Pactio firma est simoniaca.*
13 *Tractare est in medio ponere.*
14 *Tractatus possunt fieri circa beneficia.*
15 *Ex scientia in genere Papa uidetur approbare.*
16 *Certa scientia Papæ importat dispensationem.*
17 *Promouens inhabilem ex certa scientia, uidetur dispensare.*
18 *Ex certa scientia Papæ constat, quando est expressum.*
19 *Ex narratis constat ex certa scientia.*
20 *Ex uerbis supplicationis colligitur scientia.*
21 *Ex tenore concessionis certa scientia.*
22 *In dubio præsumitur facere Princeps ex certa scientia.*
23 *Certa scientia probatur coniecturis.*
24 *Ita etiam scientia alicuius.*
25 *Habens præ manibus scripturã, uidetur habere scientiam illius.*
26 *Scientia potest probari testibus.*
27 *Papa reseruat pensionem in resignatione,& non partes.*
28 *Rescriptum nullum, cum non narrantur quæ debent.*
29 *Quod colligitur ex vi uerborum censetur expressum*
30 *Quod est verisimile est attendendum.*
31 *Cessat præsumptio ignorantiæ probata scientia.*
32 *Non præsumitur ignorantia in his quæ spectant ad aliquem ratione officii.*
33 *A stilo non est recedendum.*
34 *Resignans potest licite tractare de reseruatione fructuum.*
35 *Pactum de soluendo certam pensionem, quando Simoniacum.*
36 *Beneficia absque diminutione danda.*
37 *Et absque pactione.*
38 *Resignans potest tractare de pensione soluenda.*
39 *Permutatio reciproca quando licita.*
40 *Et quando coram Ordinarijs.*
41 *Cedens Episcopatum ob recompensam non committit Simoniam.*
42 *Non omnis correspectiuitas inducit confidentiam.*
43 *Auctoritas Papæ tollit Simoniam prohibitam.*
44 *Actus attribuitur concedenti.*
45 *Bonum est in tractatu remittere negotium Sanctissimo.*
46 *Scriptura super tractatu resignationis non inducit Simon.*
47 *Actus subsequens ostendit animum præcedentem.*
48 *In actu censetur præseruata authoritas superioris.*
49 *Pactum de soluendo plusquã Papa ordinat, est Simoniacum.& num.53.*
50 *In foro Conscientiæ,quis non tenetur ex actu concesso a superiori.*
51 *Ex tractatu non committitur nec etiam Simonia mentalis.*
52 *Consumantes tractatum ante concessionem Papæ committunt Simoniam.*
54 *Narrãs falsam causam pro obtinenda cõcessione Papæ non excusatur a Simonia.*
55 *Ex falsa causa litteræ sunt ipso iure nullæ.*
56 *Dispensatio obtenta ex falsa causa nullum producit effectum.*
57 *Faciens illicitum ex licentia inualida non excusatur a pœna.*
58 *Coniectura quæ probent fraudem.*
59 *Beneplacitum non obtentum non excusat.*
60 *Cessio uigore concordiæ quando Simoniaca.*

QVAESTIO XXXX.

Tractatus inter Resignantem, & Resignatarium quando sint exprimendi,& quomodo in supplicatione.

QVadragesimo Quęro,an resignans, & resignatarius debeant exprimere summo Põtifici,tractatus Simoniacos,& cõfidentiales initos ante resignationem inter ipsos,ut excusentur a confidentia,& pœnis pro ea impositis,uel sufficiat Papæ de eo tractatu habere scientiam in genere.

1 Et esset †Papę narrandum factum explicite,& omnem conuentionem,ac pactionem illicitam firmatam inter partes exprimendam in supplicatione, ut excu-

excuſentur reſignans,& reſignatarius a Simonia,&
confidentia,uidetur firmare Caccial. poſt Glo. quã
citat in c.cum pridem,in tract.de penſ.q.19.nu. 20.
* in fine,ubi dicit,illam* communiter approbatam,&
Oldr.quem refert,& ſequitur Card.Pariſ. cõſ.143.
nu.25.uol.4.Et hæc ſententia,Primo probatur, qa
2 regulare eſt, ut Papæ etiam modus†facti narretur,
Gl.Inno.& Abb.& alij in c.dilectus filius,de reſcr.
3 Et ideo vitiatur†reſcriptum non ſolum tacendo id
quod eſt factum,ſed etiam tacendo, quo modo, &
ex qua cauſa,gl.per illum tex in d.c.dilectus filius,&
ibi Fel.ſingulariter,nu.8.ubi dicit,quod Rom.catol
lit hanc concluſionem.Card.Zabar.conſ.141.

Secundo comprobatur,quia ex generalitate, quæ
4 †obſcuritatem parit,poteſt Princeps facile circũue-
niri,l.ult.ad fi.ibi falſo ſermone ſe iactat.C.de dot.
promiſſ.facit,c.cum olim de re iud.

Tertio accedat quia pactio confidentialis, & Si-
5 moniaca,non poteſt a Papa†hoc ignorante confir-
mari,l.ſeruus in princip.ff.de bon. poſſ.l.bonorum,
6 C.qui admitt.Princeps enim non diſpenſat ſuper†
uitio ignorato,arg.l.ſed ſi hac §.patronum,ff. de in
ius vocan.quam in hoc Bal.allegat.in c.ſuper literis
7 de reſcr.Imo Summus Pontifex exiſtimabat† flagi-
tioſos indignos beneficio e.cum in cunctis, cum ibi
not.de elect.arg.l.lucius,§.lucius Titius ff. de leg.2.
dixi late de reſig.benef.lib.4.q.1.cum ſeq.

8 Quarto Cõfirmatur,qa†regulare eſt,ut ignoran
tia præſumatur niſi ſciẽtia probetur ca. præſumitur,
de reg.iur.l.uerius in prin.& ibi Gl.ff.de prob. Bar.
in l.is,pôt n.18.ff.de acq.hær.Bal.in l.1.nu. 7. C.ad
Macedo.Card.Pariſ.conſi.65.in fin.uol.3.Bella.de
ciſ.562.num.1.

9 Quinto, quia diſpen ſatio ſtricte† interpretatur,
quatenus ſonat,& exprimit ca.1.de fil.presb.libr.6.
Cald.conſ.1.de conſang.& affin.Doct.in c.at ſi cle
rici §.de adulteriis,de Iud.

Sexto faciunt rationes deductæ per Cald.conſi,
* 8.de reſcr.ubi nu.4.dicit* ſeruari de ſtylo, & Burſa,
idem uult.conſ.393.num.15.uol.4.& late Gabr. de
præſum.concl.7.nu.6.

10 His tamen non obſtantibus†contrariam opinio
nem exiſtimo ueriorem,& tenendam in iudicando
& conſulendo,ſcilicet ſufficere habere Papam ſcien
tiam in genere,& non requiri,ut tractatus Simonia
cus,& confidentialis exprimatur punctualiter ei, q̃
ſententiam uidentur firmare Fel.in c. ad audientiã,
2.nu.3.de reſcru.Sarn.de trien.q.12.col.3. Redo.de
Sim.par.2.c,16.num.32.& 43.Nauar.in man.c.23.
ſub nu.107.& alii quos retuli in tract.de reſign.be-
nef.lib.14.q.5.col.pe.& ult.Card.Pariſ.conſ.30.nu.
11 5.uol.4.ubi conſuluit authoritatem Papæ†non ſolũ
ſi præcedat excuſare,ſed etiam ſi ſubſequatur, Gloſ.
Imol.& alij omnes in c.cum pridem de pact.& in c.
ex diligenti,de Simon.Fel.in c.de cætero, col.ult. de
* re iud.Dec.conſ.141.num.2.& 4.& de ſtylo * atte-
ſtatur Redoan.d.tract.de Simon.part.2.c. 13.nu.4.
& nu.7.dicit,quod ſi non ſufficeret,& redderet tu-
tos reſignantem,& reſignatarium huiuſmodi ſcien
tia Papæ ſaltem in genere,immineret laqueus ualde
uniuerſalis,& hanc opinionem,ego etiam tenui de
reſign.benef.lib.6.q.2.num.71.ubi dixi ita ſeruari,
* & teneri de ſtylo*antiquiſſimo,& nu.69. & 75. Et
12 primo facit,quia pactio firma eſt illa,quæ eſt†Simo
niaca,& confidentialis,d.c.cum pridem,& c. cum u
niuerſorum de rer.perm.Doct.in c.ex parte primo
de off.deleg.ſed tractatus nullam includit pactio-
13 nem firmam,cum tractare,nihil aliud ſit, † quam in
medio ponere,l.cum hic ſtatus,§.ambo,& ibi Glo.
in uerb.tractare,ff.de don.inter.uir.& uxor.l. natu-
ralis,§.ſed ſi facio,ff.de præſcr.uer.Ideo non mirum
14 ſi huiuſmodi tractatus,in Curia,de ſtylo ſunt † rece
pti,ut ſcripſi,d.l.14.q.5.nu.9.& poſſunt abſque ſcru
pulo tractare reſignans,& reſignatarius,dummodo
non compleant conuentionem,ante conceſſionem
Papæ,Nauar.conſ.48.num.3.de Simon. & ſufficiet
habere ſignatam ſupplicationem cum modis conuẽ
tis abſque quo exprimatur,nam ex præſumpta men
te,& communi conſuetudine, cenſetur expreſſum,
& approbatum.

Secundo facit,quia eo ipſo,quod Papa habuit no
titiam renunciationis factæ ſub modo,& forma ex-
preſſis,ſecundum quam extitit ſupplicatum a reſi-
gnante,& reſignatario admittẽdo,& ſignando ſup-
plicationem,uidetur purgare omne uitium præce-
15 dens,& etiam approbare,quod † fuit tractatum, ita
Caccialup.de penſ.q.19.nu.17.ex gl.& tex.in c.niſi
eſſent,de præben.& quod habetur, 1.qu.prima, ca.ſi
quis,& numer.18.dicit Papam uideri diſpenſare ex
certa ſcientia,argu.not.in ca.ueniens de fil. presb.&
* comminiter eſt receptum,*certam†ſcientiam Papæ
16 importare diſpenſationem,Gloſſ.ult.in Clem. Et ſi
principalis,de reſcr.& in clem.prima,de elect.Abb.
& Fel.in c.ſi quando de reſc.Gemin.in di.c. ueniens
17 Et ideo promouẽs†aliquem inhabilem ex certa ſciẽ
tia,uidetur ſecum diſpenſare,l.quidam conſulebant
in fi.ff.de re Iudic.& ibi Bar.in 2.not.& Imol.col.2.
l.imperiales,§.ſimiles,& ibi Bal.C.de nupt.Gem.in
c.ſi eo tempore,col.prima,de reſcr.libr.6.Io. Andr.
in c.ult.col.2.de Iud.lib.6.Old.conſ.329.col. 1. Fel.
in c.præterea,col.3.de teſtibus cogend. Bellam. de-
ciſ.698.col.2.& deciſ.346.Card.Parii. conſ. 44.nu,
15.& ſeq.uol.4.

Ex quo ſequitur tertium argumentum,quia ſi ſuf
ficit certa ſcientia Papæ,ut illa tollat omne vitium
Simoniæ,ut etiam in hac materia latiſſime per Car.
* Pariſ.conſ.30.col.2.nu.3.& 4.uol.4. & alii omnes*
communiter,Ergo cum in caſu noſtro de ea conſtet
aliud non eſt exigendum,& id probo,quia de certa
18 ſcientia Papæ conſtat,non ſolum quando†id eſt ex-
preſſum,Gl.ult.in clem.& ſi principalis,de reſcrip.
Abb.in c.examinata in fine,de confir.util. uel inuti.
Alex.conſi.39.lib.4.quod dicit eſſe clarum, Deci.
in c.cum inter,n.19.de except.Pariſ.conſ. 3.n.55.&
57.uol.4.& conſ.19.n.13.uol.1.Alex.cõſ.122.n.23.
19 li.4.ſed & qñ colligitur ex†narratis,Abb.in d. c.cum
inter,ubi allegat Innoc.in c.ſtatutum,de reſcr.lib.6.
Imol.in cle.2 in fi.eo.tit.Abb.in c.ad hæc in fi.& in
c.nonnulli,eo.tit.Arch.in c.ſeruatis,25.q.2.Ant.de
Butr.in c.porrecta,col.2.de confirmat.util.uel inut.
Aret.conſ.77.col.4.Bellam.deciſ.363.& 698.Rot.
deciſ.22.de reſcr.in nou.Zabar.conſ.11.Fran. Cur.
conſ.1.conſ.13.& conſ.35.Affl.deciſ.235.cum aliis
quæ ad hoc congerit egregie more ſuo Fel.in c.cũ
inter,colu.prima,& 2.ubi tandem,uerſ.multi , dicit
non eſſe recedendum ab hac opinione Rotæ, & ſe-
quacium,& reſpondet contrarijs,& ibidem Dec.n.
20.comprobat hanc ſententiam,& Pariſ.nu.9.dicit
eam ueriorem & tenendam,& in propoſito tradit
alios allegando Io.Selu.de benef.part.3.q. 8.nu.41.
cum ſequen,pura,quia de ea apparet ex uerbis poſi-
20 tis†in ſupplicatione,Glo.in c.paſtoralis,§. præterea
uerb.ex certa ſcientia,de off.de leg.& in clem.1.de
Iud.Io.Andr.in c.nonnulli,de reſcr.& ibi Abb.col.

2.Alex.

21 2.Alex.consi.59.num.8.lib.1.uel ex tenore†conces-
sionis,licet illa non fuerit expressa.Aret. consil. 15.
num.5.& cons.58.n.etiam,5.vel quia expressit om-
nem tractatum iux.c.pen.de confirm.util.uel inut.
Are.cons.8.col.2.Paris.conf.3. num.48.uol.4. Dec.
in c.porrecta,nume.15.de confirm.util.uel inut.Et
22 in dubio,ut sustineatur actus,& vitetur pœna,†præ
sumitur Princepi facere ex certa scientia.Alex.cõsi.
1.num.35.lib.5.Aret.cons.8.num.2.Abb. cons.65.
num.40.Dec.in l.more,nu.21.ff.de iurisd. om.Iud.
Et dicit signanter Paris.in cap.cum inter, numer.9.
23 quod † probatur cõiecturis,ac*communiter traditũ
24 est a Doct.scientiam alicuius†rei probari coniectu-
ris, Alex.cons.187.nume.3.lib.2.Corn. cons.85. nu.
12.lib.3.Paris.cons.91.num.47.uol.2.Craue. consi.
193.num.6.Soc.iun.consi.116.num.42.lib.1.& in-
ter alias coniecturas approbatas a Doctoribus,& re
latas a Mascard.de proba.concl. 1293.illa est rece-
25 pta,ut colligatur quoties quis habuit prę manibus†
scripturam,ut præsumatur habere scientiam de con
tentis in illa.Paul.de Castr.cons.59.in 3.dubio,libr.
primo,Crau.consi.193.nume.7.Alex.consi.39.col.
2.lib.2.Card.Paris.consi.100.nume.87.libr.primo,
Dec.cons.328.lib.3.Anch.consi.170.col.2.& secun
26 dum aliquos huiusmodi scientia†potest probari Te
stibus,Bellam.decis.746.Rot.decis. 332. nu.primo,
in nou.Fran.in c.si motu,col.prima,de præb. Fel.in
c.prçterea colu.pen.de test.cog.Roman.consi.327.
nu.8.Affl.decis.253.n.8.Sarn.in c. statutum nu.11.
de rescr.lib.6.Soc.iun.cons.65.nu.54.uol.1.

Accedat communis obseruantia,quod huiusmo-
di tractatus non perficiuntur a partibus sed remit-
tuntur S.D.N.qui si concedit,& signat supplicatio-
27 nem,uidetur ipse reseruare pensionem,† uel fructus
& non partes,Cassad.decis.4.loc.Gig. de pens.q.1.
& quæst.83.nu.9.

Non obstant contraria,nam ad Primum respon-
28 detur procedere in his, quæ quis tenetur narrare†
in rescripto,ut docet,Felin.in cap.dilectus filius, el
1.num.8.de resc.

Ad secundum respondetur,cessare fraudem, cũ
colligatur quod actum est ex ui uerborum, unde
29 expressum†censetur,Bart.in l.uxorem,§. agri plag.
ff.de lega.3.& in l.fideiussor,§.meminisse ff.de leg.
primo, Cæph.consi.133.nume.8.& consi. 135.nu.
primo,uol.primo,Et ex aliis,Bartol.in l.prætor, ast
in princip.ff.de oper.nou.nunciat.Crau. consi. 162.
num.2.in fi.

Ad tertium respondetur, negando ignorantiam
ut ex prędictis apparet,& eo maxime, quia de con-
suetudine inueterata præsumitur scire,& est uerisi-
30 mile,unde hoc† attendendum,Bal.consi.180. lib.3.
Oldr.consi.13.in fi.

Ad quartum respondetur,argumentum de præ-
sumptione ignorantiæ cessare probato aliquo, ex
31 quo†scientia præsumitur, ut supra fuit deductum,
Bar. in l.is potest,n.18.ff.de acq.hær.Bal.in l.1.nu.
11.C.de cad.toll.Bellam.decis.659.Fel. in ca. quos-
dam de præsumpt.Menoch.de arbitr. Iud. cas.185.
32 num.1.Et quod sit de his,† quæ spectant ad eum ra
tione officij,Doct.in c.Innotuit,de elect. Io.Andr.
in reg.quod quis mandato,nu.3.de reg.iur.li.6. Ro-
ma.cons.481.nu.8.Grat.cons.12.nu.39. lib.2.

Ad quintum respondetur, huiusmodi scientiam æ
quipollere dispensationi ex stylo inueterato Ro-
man.Curiæ.

Ad sextum,dicitur Consilium Cald. 8. de rescri.
& quæ ibi dicit non transire absque difficultate, nã
contrarium tenuerunt infiniti Doc. quos citat Ga-
briel.communi.conclus.tit.de pręsum.concl.8.nu.1.
uel etiam respondetur,non procedere in casu no-
33 stro ob stylum contrarium,a†quo minime erit rece
dendum,ut dixi de resignat.benenes.lib. primo,qu.
2.num.8.& lib. 10.quæst.2.nu.15.

Concludendum est igitur, sufficere scientiam Pa
pæ in genere,scilicet,ut colligatur ex narratis, & po
sitis in supplicatione,ut resignans , & resignatarius
excusentur a Simoniaco, & confidentiali tractatu
inito inter eos ante resignationem.

Ex qua conclusione aliquæ deducendæ erunt illa
tiones,ut omnes casus particulares includamus.Qua
rum Prima erit,quod licite potest resignans tracta-
34 re de reseruatione omnium,†uel partis fructuum su
per beneficio resignato,& postea facere conficere
supplicationem,cum narratiua tamẽ, quod resignat
ex certis causis,& supplicat pro huiusmodi reserua
tione,iuxta formam,quam posui de resigna. benef.
lib.8.quæst.7.num.76.absque alia expressione tra-
ctatus,& ipse ac resignatarius excusabitur a Simo-
nia,& confidentia,ut etiam scripsi de resign.benef.
* lib.6.q.prima,nu.25.Et ita communiter * seruatur
de stylo antiquissimo,ut per Nauarr.in man.ca.23.
num.107.uers.ad secundum,ut attestatus sum libr.
6.de resign.benef.quæst.2.num.69.71.& 75.uersi.
Et quicquid,quod est notandum , quia pactio de
* fructibus retinendis a resignante est Simoniaca*cõ
munis,ut dixi lib.14.d.tract.q.5.nu.1.

35 Secundo infertur,quod quamuis pactum†de sol-
uenda certa pensione,occasione resignationis sit Si-
moniacum,de iure communi Gl.& Doc.in c.ex par
te,de off.deleg.Abb.in c.non satis,num.8.de Simo.
Cald.cons.1.de usur.Paris.cons.143.nume. 12.cum
36 sequ.uol.4.cum beneficia†sint absque diminutione
37 danda.c.1.ut Eccles.benef.sin.dimin.& absque†pa
ctione,cap.pio 1.quæst.2.ca. cum pridem de pactis,
c.quæsitum de rer.permut.nihilominus poterit resi
gnans tractare ante resignationem cum resignata-
38 rio,de imponenda pensione† super beneficio resi-
gnato, & postea facere conficere supplicationem,
in qua non requiritur,ut exprimatur dicta conuen-
tio,sed sufficit in genere renuntiare,& supplicare ꝓ
pensione tractata,& signata supplicatione erunt tu
ti resignans,& resignatarius,& nulla potest ei oppo
ni Simonia,vel confidentia,Fel.d.c.ad audientiam,
2.nume.21.de rescr.Arch.Flor.in 2.par.suæ summę
tit.primo,c.6.Gammar.de auth.leg.a lat.tit. de pẽs.
num.116.cum aliis relatis a me d.lib.6.de resignat.
benef.quæst.2.num.70.ubi attestatus sum de com
** muni*&*recepto stylo.

Tertio infertur idem esse in tractatu inito in-
ter resignantem, & resignatarium de imponenda
pensione super alio beneficio resignatarij , occasio-
ne illius resignationis,nam signata supplicatione a
Papa erit purgatum omne vitium Simoniæ,& confi
* dentiæ,Gig.de pens.q.4.& est communis,* & rece-
* pta etiam a stylo*antiquissimo,ut dixi d.lib.6.quæ.
7.num.70.cum seq.& magis in specie hanc tertiam
illationem probaui in eod.tract.de resignat. benef.
lib.14.quest.5.nu.4.

Quarto infertur,idem esse in tractatu facto de re
seruando regressu,accessu,& ingressu, iuxta ea,quæ
scripsi de resign.benef.lib.6.q.5.

Quinto infertur,tractatum initum inter Titium,
& Meuium,quod Titius resignabit tale beneficium
Meuio,

Meuio, si ipse Meuius ei resignet aliud. beneficium
39 quod possidet, non esse Simoniacum, † neque confi
dentialem, si postea porrexerunt supplicationẽ Pa-
pæ, in qua erat facta huiusmodi permutatio absque
alia expressione tractatus antea facti, & ita cómu-
niter*practicatur, & quotidie seruatur, ut colligitur
ex Doct. allegatis a me de resign. benef. d. lib. 6. qu.
2. num, 70. Et omnes Curiales sciunt, quod intelligo
40 etiam si permutatio fiat coram ordinarijs, † nam i-
ta usus*obtinuit.

Sexto infertur, cedentem Archiepiscopatum, uel
Episcopatum in manibus sanctissimi, ut prouidea-
tur in personam N. qui ei promisit cedere quandã
Abbatiam, & illam immo cessit, & fuit facta prouisio
Ecclesię, in Consistorio, & signata Supplicatio ces-
sionis a Papa absque narratiua dicti tractatus, nó cõ
mittere aliquam Simoniam uel cõfidentiam, ut fuit
resolutum in vna*Cosentin. pretensæ confidentiæ,
4. Februarij, 1591. in qua inter alia hoc opponeba
tur a Fisco Archiepiscopo cedenti Archie, piscopa-
41 tum ob recompensam † cuiusdam prioratus nam ita
passim fiunt renunciationes beneficiorum, quæ dan
tur tota die in recompensam, & quia de stylo suffi-
cit scientia Papæ in genere, de qua etiam ibi consta
bat per derogationem regulæ de vacaturis; Et non
omnis correspectiuitas inducit præsumptionem cõ
42 fidentiæ, & maxime quia non fuit facta † incontinen
ti, Bal. in l. pen. §. Mulier, circa finem, ff. sol. Matrim.
Dec. in l. certi condictio §. si nummos, num. 14. ff. si
cert. pet. Cresc. Decis. 78. Moedan. decis. 124. Sarn.
decis. 4. lib. 1. Peregrin. decis. 81. & 82. Chisan. decis.
32. Paleot. decis. 101. alias 150. omnes in recollect.
manusc. Put. decis. 444. & 385. lib. 1. & hoc erit am-
pliandum in qualibet alia recompensa.

Septimo infertur, tractatum initum inter resignã
tem, & resignatarium, quod omnes expensæ, faciẽn
dę, in expeditione litterarum spectarent ad unum,
scilicet ad resignantem, uel ad resignatarium, non es
se Simoniacum, & confidentiale, si in supplicatione
43 hanc facultatem obtinuerunt a Papa cuius † authori
tas tollit omnem Simoniam prohibitam, late Card.
Paris. cons. 30. col. 2. uol. 4. Et communiter alij etiã
si non expressissent quod hoc tractarunt, & quod a
lias non deuenirent ad resignationem, nam ita*pra
cticatur, & ita usus obtinuit, ut ex prædictis patet, &
dixi latius alias.

Octauo infertur, pari ratione alios tractatus alias
illicitos non inducere confidentiam, si Papa eo mo-
44 do concedat, † cum actus ei attribuatur, Cass. deci. 4.
loc. qui potest omnia in beneficialibus. Redo. de Si
mon. p. 2. c. 18. nu. 3. ubi late, de hac re.

Et hęc conclusio cum prædictis illationibus am-
pliatur primo procedere, etiam si inter resignantẽ
& resignatarium fuerit id tractatum ea intentione
quod alias resignans non resignaret ut scripsi de re-
signat. benef. libr. 14. quæst. 5. numer. 5. post Feli. &
Card. Paris. & alios, quos citaui, & ratio colligitur
ex allegatis.

Secundo Ampliatur, procedere, etiam si id, quod
tractatum fuit inter resignantem, & resignatarium
fuisset redactum in scripturam factam uel a notario
vel ab alio, vt post alios scripsi de resign. benef. lib.
6. q. 2. nu. 73. & lib. 14. q. 5. num. 9. in fi. Nauar. cons.
48. num. 3. de Sim. ubi dicit, quod tradere scripturã
pro probatione promissi non est implere partem pro
45 missi, Bonum autem est † in scriptura remittere ne-
gotium Sanctissimo, & quod ipsę partes cogitãt ita
facere, si Sanctissimus D. N. consentiat, ut admonet
Card. Alex. in c. 2. num. 5. 1. q. 3. Sarn. de trien. q. 12.
col. 3. Redoan. de sim. par. 2. c. 15. num. 37. & 43. &
scripsi locis allegatis, ubi id quoque firmaui.

Sed dubium est, quid si non adsit huiusmodi clau
sula, an illa Scriptura reddat illos Simoniacos, &
46 confidentiarios? Et † ego firmarem negatiuam opi-
nionem si postea iuxta tractatum porrexerunt sup-
plicationem PP, a quo obtinuerunt gratiam, & hoc
primo quia ante consumationem tractatus obtinue
runt beneplacitum Papæ, quod debet illos excusa-
re, ut ex allegatis patet. Secundo, Quia firma pactio
est illa, quę facit committere confidentiam, & Simo
niam, ut est*communis omnium sententia, & tracta
re non est firmare pactionem, sed ponere in me-
dium negotium, quatenus Sanctissimus approbabit
perficere l. cum hic status §. ambo, & ibi Gl. ff. de do
na. inter uirum, & uxorem.

Tertio, quia actus subsequens, scilicet porrectio
supplicationis omnium contentorum in Scriptura
47 † ostendit animum præcedentem nihil habere in ani
mo firmare, nisi Papa concedat, l. quędam mulier ff.
de rei uend. l. si pecuniam §. ult. ff. de cond. ob caus.
l. 2. ff. de acquir. posses. Bar. in l. 3. ff. de fund. instru.
48 Quarto comprobatur, quia in ea † censetur præser
uata authoritas superiorum 25. q. 1. §. his ita. ca. ve
nientes de iur. iuran. Io. Andr. in ca. non est de uot.
Milit. in uer. Papa nu. 3. & dixi de resign. benef. libr.
3. q. 18. num. 109.

Amplia tertio, procedere etiam si id tractatum
fuisset cum procuratore, uel amico, ut etiam scripsi
d. lib. 14. quæst. 5. quia eadem est ratio, argum. l. il-
lud ff. ad l. Aquil.

Amplia quarto, procedere etiam si tractatus in-
ter resignantem, & resignatarium fuisset de pensio
ne Centum ducatorum de Camera, uel de reserua-
tione omnium fructuum, & postea Papa signasset
supplicationem cum pensione Quinquaginta duca
torum, aut cum mediate fructuum, nam huiusmodi
tractatus de maiori summa nullam inducit confidẽ
tiam, si postea non soluatur, nisi id, quod Papa con
cessit, & id quod uolui de resign. benef. d. lib. 6. q. 2.
49 num. 73. pactum enim de soluendo plusquam † Papa
ordinauit est Simonia, communis*opinio, ut per Fe
lin. in cap. ad audientiam, sub num. 3. col. 3 uers. si au
tem præcederet, de rescr.

Amplia quinto, hanc conclusionem procedere
etiam in foro Poli, ut in conscientia quis nullum de-
50 trimentum patiatur † ex huiusmodi tractatu secuta
concessione Papæ, Abb. Anan. & Fel. in cap. non sa
tis de Simon. & uolui id expresse de resign. benef. d.
lib. 6. q. 2. num. 67. & ita in facti contingentia respõ
di de Anno 1582. Quo anno, suscepi gradum Do-
ctoratus, & incepti publice Romæ legere in Gym-
nasio, ita iubente Fel. rec. Gregorio XIII. & eram
uiginti annorum.

51 Amplia sexto, ut ex dicto tractatu non † commit
tatur etiam Simonia mentalis, Fel. in d. c. ad audien
tiam num. 3. cum alijs adductis a me d. q. 2. nu. 70. &
est communiter per omnes receptum.

Limita primo, nisi tractantes ante quam Papa si
gnaret supplicationem, deuenissent ad consumma-
52 tionem † tractatus, ut uidetur concludere præpos. in
c. 2. nu. 5. in prin. 1. q. 3. Nauar. cons. 48. de Simon. &
cons. 4. in fi. eo. tit. Sarn. de trien. qu. 12. sub num. 7.
Moed. decis. 167. August. lib. 3. decis. 625.

53 Limita secundo, nisi plus † fuisset datum, quam
per

per Papam concessum, Felin. & alij, & ut dixi in 4.
ampliatione.
54 Limita tertio, nisi fuisset† narrata falsa causa pro
obtinendo huiusmodi beneplacito Papæ, nam tunc
55 literę essent† ipso iure nullę ob obreptionem, ut fuit
* pluries* resolutum in Rota teste Caput. decis. 225.
part. 3. Put. decis. 255. libr. primo, communis opinio
* teste Menoch. de arbitr. Iud. cas. 201. colu. prima, &
56 dispensatio† nullum produceret effectum, Abb. in
c. quia circa, num. 5. de consang. & affin. Dec. consi.
363. num. 13. Paris. cons. 51. num. 27. uol. 4. & a pœ-
57 na non excusatur faciens† aliquid illicitum ex licen-
tia inualida, Fel. in c. cum causa, numer. 7. uers. 2. not.
de offic. deleg.
Limita quarto nisi adsit aliqua alia fraus, quæ col
58 ligeretur ex† coniecturis positis per Mascar. de pro
bat. Conclus. 815.
59 Limita quinto, nisi huiusmodi beneplacitum† po
stea non fuisset obtentum a Papa, ut fuit alias resolu
* tum* in una Conch. 26 Octobr. 1539. teste Moed.
decis. 165. in recoll. manuscr. quam limitationem po
teris subtiliter sublimitare ex dec. firmata per DD.
de Rota in una Astoricen. pensionis coram Achil-
le de Grass. teste eodem decis. 342. impressa, ut si il
60 le, cui debebat cedi uigore† concordię beneficium,
reperiatur in possessione, & non constet de bene-
placito Papæ, ex hoc non præsumatur Simonia ex
rationibus ibi positis.

SVMMARIVM

1 *An expressio beneficii valoris uero maioris ad effe-
ctum imponendæ pensionis sit confidentialis, &
num. 8.*
2 *Parachiales Ecclesię nõ grauantur nisi excedant cẽ
tum.*
3 *Conuentio circa beneficia Simoniaca.*
4 *Pactum dandi temporale pro spirituali, vel e contra
Simoniacum.*
5 *Beneficia exprimuntur minus quam ualent.*
6 *Intentio principalis facit committere Simoniam.*
7 *Eadem ratio de æquipollentibus.*
9 *Simonia quid sit.*
10 *Actus agentium iudicantur secundum intentionem.*
11 *Tacens aliquid rescriptum annullatur.*
12 *Pœna non habet locum, nisi in casibus a iure expres
sis.*
13 *Simonia accedit haresi.*
14 *Aequiparatur sacrilegio. & Idalatriæ.*
15 *Crimen simoniæ est maius quolibet alio.*
16 *Simonia requirit pactum.*
17 *Odia debent restringi.*
18 *Attenditur quod principaliter agitur.*
19 *Mendacium non inducit simoniam.*
20 *Absurdum tollendum.*
21 *Mendacium quid sit.*
22 *Mentiens peccat mortaliter.*
23 *Ex expressione facta, pensia annullatur, uel redu-
citur.*
24 *Soluens pẽsionem nan expeditis literis committit
simoniam.*
25 *Nemo præsumitur iactare proprium.*
26 *Actus præsumitur factus, ut sit utilis.*

QVAESTIO XXXXI.

Exprimentes beneficium plusquam ualet qua pœ-
na puniantur.

QVadragesimo primo Quero, an expressio ua-
loris uero maioris beneficii resignati facta a
Resignante, & Resignatario, ad effectum ut sum-
1 mus Pontifex signet supplicationem † cum pensio-
ne super dicto beneficio pro ipso resignãte, efficiat
eos Simoniacos, vel confidentiarios? Exemplũ, par-
* rochiales Ecclesiæ de stylo * non grauãtur† pensio-
2 ne, nisi excedant centum, & pro ea summa, quam ex
cedent, si obtinens parrochialem fructuum ducen-
torum, & uelit illam resignare cum pensione centũ
quinquaginta, & conuenit cum resignatario de ex-
primendo illam ccl. aut plus, ut pensio possit impo-
ni. Ita etiam nunc S.D.N. non imponit pensiones
excedentes medietatem super alijs beneficiis, si ex-
primant Resignans, & Resignatarius maiorem ua-
lorem, ut pensio opulentior imponatur, & resigna-
tio cum huiusmodi pensione admittatur, quo casu
resignans uidetur satisfactus ob pensionem deside-
ratam, & paulominus uero ualore beneficij, & Re-
signatarius itidem cum consequatur titulum, & ha-
beat spem adipiscendi omnes fructus moriente pen
sionario, ex qua ratione magnopere desiderantur
tituli, & enixe procurãtur resignationes, eoque ma-
gis cum longe plus valeat beneficium in manibus v
nius quam alterius, maxime ratione distantię a pa-
tria & loco domicilij, ob quod plures resignant.
Pro affirmatiua huius opinionis scilicet esse cõ-
missam Simoniam, uel confidentiam Primo, adducã
3 tur† quia conuentio circa beneficia ecclesiastica est
Simoniaca, cap. cum pridem, ubi Gl. & alii, ca. ult. de
* pact. doct. * omnes in c. ex parte de off. deleg. Anan.
in c. non satis, de Sim. & est communis opinio docto
rum, sed inter prædictos fuit conuentio, ut mentirẽ
tur ualorem beneficij Papæ. Ergo.
4 Secundo, omne pactum† expressum, uel tacitum
dandi temporale pro spirituali, uel e contra sine be
neplacito Summi Pontificis est Simoniacum, c. quã
pio 1. quęst. 2. Abb. in d. cap. cum pridem, & alij dd.
Gl. in summa 1. q. 1. At conuentio talis inter resignã
tem, & resignatarium, ut exprimatur maior ualor
beneficii ad constituendum maiorem pensionem,
quam alias constitueretur, est pactum, uel conuen-
tio dandi aliquod spirituale scilicet beneficium ip-
sum resignatum, pro temporali scilicet pro pensio-
ne male imposita, & sine consensu Papæ, quia sum
mus Pontifex id ignorauit, immo credebat uel ue-
rum ualorem expressum, uel beneficium ualere mi-
* nus, nam de stylo* omnibus noto beneficia expri-
5 muntur minus quam† ualent, ut eo minus soluatur
in Cancellaria, & Dataria. Ergo exprimens, ualorẽ
uero maiorem ad minus ut fiat, & admittatur renũ
ciatio, uidetur dare aliquid profanum, & temporale
pro renunciatione beneficii, dat enim uerba mẽda-
cia quæ non solum sunt profana, sed etiam falsa, er
go cõmittit Simoniam, & similiter renuncians, quia
uidetur renunciare ob aliquid profanum malum, &
temporale, prędictum scilicet mendacium.
Tertio, quia mendacium fuit causa principalis, ut
Papa admitteret resignationem cum tanta pensio-
ne (quam alias exposita ueritate non reseruasset,)
& ut resignans resignaret, cum ipse non resignasset
nisi reseruata illa pensione, & sic in casu proposito
fuit facta conuentio mentiendi, ad effectum, ut Pa-
pa admitteret resignationem cum prędicta pensio-
ne, Ergo fuit commissa Simonia, quæ nedum re-
quirit dationem, & promissionem pecuniæ aut al-
terius rei pro beneficio, sed etiam sufficit ad eã cõ-
mittendam

mittendam, quod fiat aliquid tanquam quoddam
6 pactum,& cauſa †principalis promittendi rem ſpiri
tualem, ut colligitur ex his quæ ſcribit Nauarr.in
man.c.23.ſub num.107.

Quarto,quia ſicuti eſſet Simoniaca renunciatio
facta de beneficio centú ducatorú,cú penſione quin
quaginta conuéta inter ipſos ſine conſenſu Papæ, ut
ſupra dixi,ita & hæc quę æquipollet illi caſui,nam ſi
fuiſſet expreſſa ueritas,Papa illam non reſeruaſſet,
7 & nihil refert †quod de ęquipollentibus fiat, ut quis
incidat in pęnam,l.ult.ff.mand.c.licet ex quadá, de
teſt.lib.dd.in l.Gallus.§.& quid ſi tñ,ff.de li.& poſth.

Quinto, quia hanc opinionem uidetur firmare
Gig.de penſio.q.41.dum ſcribit clericum promitté
tem,ut facilius beneficium conſequatur ſoluere ma
iorem penſionem,quam beneficium ferre conſueuit
& poſſit,committere Simoniam.

His tamen non obſtantibus, negatiuam opinio-
8 nem exiſtimo eſſe veriorem, †in caſu propoſito nul
lam fuiſſe commiſſam Simoniam,vel confidentiam
quam opinionem in facti contingentia tenet Na-
uar.conſ.74.& conſi.75.in titulo de Simon.& ita e-
tiam ego bis alias reſpondi.

Et hanc opinionem primo probat illud tritum,
& uulgare in huiuſmodi materia fondámentum de-
9 promptum a diffinitione Simoniæ, ut Simonia ſit †
ſtudioſa uoluntas emendi, uel uendendi ſpirituale
uel ſpirituali annexum,gl.in ſum.1.quæſt.1.& com
* muniter ibi dd.*tradunt:ſed in caſu prædicto nulla
adeſt uoluntas ſtudioſa emendi,uel uendendi, ut a-
nimus,intentio,& uerba pręfatorum conuenientiú
declarant,ergo &c.nam actus agentium ſunt iudicá
10 di †ſecundum intentionem principalem eorum,l. ſi
quis nec cauſam,ff.de rebus cred.Intentio autem p̃-
dictorum principalis fuit ut reſignatio admittatur
cum reſeruatione dictæ penſionis,& nulla pecunia,
aut res interuenit,Ideo &c.

Secundo,quia nullibi cauetur,ut uoluntas tacen-
di aliquid uerum,uel exprimendi falſum ad obtiné
dum beneficium aut penſionem,quo non expreſſo
Papa non conceſſiſſet illud,ut in caſu noſtro, ſit Si-
monia, Iura,n.loquentia de talibus impetrantibus
11 dicunt duntaxat gratiam eſſe obreptitiam,† aut ſub
reptitiam,& nullam.c.ad aures c.ſuper literis c.po-
ſtulaſti,de reſcr.lib.6.c.ſi motu proprio.c.nó poteſt
de præb.eo.li.Fel.in c.in noſtra,de reſc.Ergo prædi
cti,de quibus in caſu noſtro,non debent iudicari Si
moniaci,quandoquidem uulgatum ſit in iure,pœ-
12 nam†non habere locum niſi in caſibus expreſſis, l.
at ſi quis §.diuus ff.de relig.& ſumpt. funer.§.cum
igitur,auth.de non eligendo 2.dub.ca.ſi cui,de ſent.
exc.lib.6.Menoch.de arbitr.Iud.caſu 275.nu.1. Eo
que magis in hoc atrociſſimo crimine Simonię,quę
14 accedit hæreſi,Turr.Crem.in c.eos nu.1.1.q.1.& ſa
14 crilegiis,†Turre Crem.in c.audiuimus,num. 2.1.qu.
3.& Idolatriæ,Turr.Crem.in c.cito nu.1. prima,q.
15 1.& eſt maius quolibet†alio crimi ne, Turr. Crem.
in ca.patet nu.1.prima q.2.& rationes ponit in c.ex
multis,nu.1.prima,q.5.

Tertio,quia Simonia proprie requirit contractú
uel uoluntaté contrahendi ſuper re ſpirituali, ut id
quod datur,detur in uerum pretium,uel in ſimilitu-
dinem aut in cauſam principalem pro re ſpirituali,
16 uel†illi annexa,ut late probat Nauarr.in man. c.23.
num. 100.& conſ.58.nu.2.de Sim.

Quod hic non contigit,quia nullus cótractus in-
teruenit inter Reſigná tem,& Reſignatari um ,quo
alter alteri daret, uel pro altero faceret tanquam in
quoddam pretium,uel cauſam principalem rei ſpiri
tualis,ſed ſolum conuentio fuit inter eos, ut menti-
rentur Papæ pretium.

Quarto,quia nihil de hoc in hac Conſtitutione,
ut licet uidere,ergo.l.illam C.de colla.eoque magis
17 †cum ſimus in odioſis,Din.in regul. odia de regul.
iur.libr.6.

Alijs etiam rationibus poſſet hæc Sententia com
probari,ut per Nauar.d.conſ.74.a nume. quarto uſ
que ad finem,& conſ.75.nu.7.tit.de Sim.

Non obſtant contraria.ad primum reſpondetur
non omnem conuentionem circa ſpiritualia eſſe Si
moniam,ſed eam duntaxat,quæ a iure reprobatur,
& ita procedunt allegata in contrarium , ut licet
uidere ,alias enim ſequeretur quod locatio,& con-
ductio fructuum beneficij,& conuentio, ut ambo
ſupplicent pro reſignatione,& id genus alię conué
tiones eſſent Simoniacæ,Fel.in c.ad audientiam de
reſcr.prima col.

Ad ſecundum reſpondetur, admittendo maioré
declarando tamen minorem,quod intentio princi-
palis prædictorum. non fuit paciſcendi in caſib. pro
hibitis ſuper re ſpirituali,ſed ut reſignatio admitte-
retur cum illa reſeruatione penſionis,& ſic non qđ
conſtitutio penſionis eſſet pretium renunciationis,
& neutra pars dedit aut promiſit alteri quicquam
ob pretium rei ſpiritualis, ideo attendendum erit
18 quod principaliter agitur,†& pronunciandum pro
non ſimonia.ita reſp.Nauarr.d.conſ.74.nu. 7.& d.
conſ.75.num.9.de ſim.

19 Ad tertium reſpondetur,†mendacium non indu
cere Simoniam, nam alias ſequeretur quod omnis
ſubreptio facta in materia impetrationis beneficii
eſſet Simoniaca,quia aſt quid temporale quod ſit,
ut detur ſpirituale,quod ſine illo non daretur,idque
20 uidetur†abſurdum,l.nam quid abſurdum,ff.de bo-
nis liber.& a nemine hactenus firmatum, ut dicit
Nauar.d.conſ.75.num.9.de Sim.Verum eſt,& non
21 poteſt inficiari,eſſe mendacium,cum cauſa† fallen-
di falſum enunciauerunt,D.Auguſt.in lib. de Men-
dac.D.Thom.2.2.q.110.art. 1. Turrecrem.in ca is
autem,nu.1.22.q.2 .& quod commiſerint peccatú
22 mortale,†cum res ſit grauis,& tractetur de imponé
do ſeruitutem rei ſpirituali,D.Th.d.q.art.4.& plu-
res citat Turr.Crem.d.c.is autem,in ſecunda q. nu.
4.& in c.primum eſt,num.1.22.q.2.& in ca.nequis.
num.2.eadem cauſ.& q.

Ad quartum reſpondetur,diuerſam eſſe rationé
ut patet ex his quę dixi ſupra in reſponſione ad pri-
mum argumentum,& Reſpondit etiam Nauarr.d.
conſ.75.num.8.& 9.tit.de Sim.

23 Et ſatis eſt quod reſignans puniatur†in eo,quod
penſio poteſt,uel annullari,ut dicit Nauar. loc.cit.
uel reduci ſecundum æquiorem ſententiam alias
obſeruatam.

Ad quintum reſpondetur,Gig.eſſe intelligendú
24 quando non fuerunt expeditæ literæ ſuper†penſio-
ne,nam tunc eſſet Simonia.Et ita procedunt alle-
gata per ipſum.

Et ſtante hac concluſione ita etiam poteſt re-
ſponderi quibuſdam alijs caſibus ſimilibus, quoties
non valor verus beneficij reſignati fuit auctus, ſed
aliorum beneficiorum obtentorum per reſignata-
rium,ſuper quibus fuit impoſita penſio pro reſigna
te ut conſentiret reſignationi,nam frequenter eue-
nit ut penſio reſeruata pro reſignáte imponatur,&
ſuper

super fructibus beneficii resignati, & super fructibus alterius, vel aliorum beneficiorum obtentorum per resignatarium, nam si ipse resignatarius exprimat maiorem valorem, ut pensio reseruetur, nulla uidetur commissa Simonia, eoque magis, si id fuit factum absque scientia resignantis, ut multoties fit ad effectum percipiendę resignationis.

Et in dubio omni casu crederem huiusmodi expressionem fieri absque consensu resignantis, cum pensio reseruata non sit in totum ualida, & nemo ꝑ
25 sumitur † iactare proprium, l. cum. de Indebito, ff. de
probat. & quisque uelit facere actum omni meliori
26 modo, ut magis prosit, † & sit utilis sibi, l. prima, & 2.
ff. de solu. Bar. In l. gerit, nu. 21. ff. de acq. hæred. Soc.
Iun. consi. 113. num. 3. lib. 4.

SVMMARIVM.

1 *Vbi non competunt verba legis, neque lex.*
2 *Transferentes pensionem per confidentiam non puniuntur.*
3 *Simonia deducitur ex spiritualitate.*
4 *Pensio est mere temporalis.*
5 *Pensio quid sit.*
6 *Cessante ratione, cessat lex.*
7 *Ratio est anima legis.*
8 *Ratio disponit sicut lex.*
9 *Odiosa restringenda.*
10 *Licitum est emere constitutionem vel extinctionē pensionis.*
11 *Procurans, vt tertius consentiat, & promittens illū releuare committit confidentiam.*
12 *Promissio pecuniæ facta alicui, ut faciat resignare beneficium est Simoniaca.*
13 *Series negotii ostendit, quod actum est.*
14 *Si pensio est causa, ut disponatur de beneficio committitur confidentia.*
15 *Dans temporale pro spirituali, committit Simoniam.*
16 *Vbi competit diffinitio, ibi diffinitum.*
17 *Contractus simulatus inducit fraudem.*
18 *Resignatio simulata est confidentialis.*
19 *Solutio pensionis spectat ad habentem beneficium.*
20 *Attendi debet quod principaliter agitur.*
21 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
22 *Quod prohibetur mediate, prohibetur immediate.*
23 *Pensio in confidentiam illicita.*
24 *Pensio est annexa spirituali.*
25 *In annexis spiritualibus committitur Simonia.*
26 *Cum comprehendātur casus expressi, lex non dicitur extendi.*
27 *Non licet constituere, vel redimere pensionem sine auctoritate Papæ.*
28 *Consentiēs pensioni ob remissionem debiti, committit Simoniam.*
29 *Hodie non reseruatur pensio super beneficijs Tertii.*
30 *Stylus Datariæ sæpe mutatur.*

QVAESTIO XXXXII.

Quando resignatarius committat confidentiam, cōstituendo pensionem super beneficio tertii, & paciscatur cum eo.

QVadragesimo secundo Quæro, an sit confidētia, si Titius pro facilitanda, & obtinenda resignatione beneficij sancti Andreæ, quam uult facere Meuius eius possessor in eius fauorem, roget Ioannem, ut consentiat constitutioni cuiusdam pensionis super beneficio suo, soluendæ Meuio resignanti, quam pensionem ipse Titius, promittat uerbo, uel scriptura, aut instrumento publico soluere ipsi Meuio de suis pecuniis, ut eum seruaret indēnem.

Pro negatiua adducitur argumentum desumptū
1 † a uerbis, quia, ubi non competunt uerba constitutionis, neque ipsa constitutio ibi habet locum, l. 4. §. toties, ff. de dam. Inf. & ibi Bar. in ulti. not. nu. 25. l. ab omnibus, ff. de lega. 1. l. hos accusare §. omnibus, ff. de accus. Sed huic casui non competunt uerba cōstitutionis Pij IV. neque constitutionis Pij V. ut licet ex lectura uidere. ergo &c.
2 Secundo, quia pœnæ † impositæ per has bullas Pij
IV. & Pij V. contra confidentiarios non habent locum contra transferentes pensiones per confidentiam, ut tenuit Nauar. cons. 2. num. 6. & cons. 16. de
* Sim. ac firmauit * Rot. ut late deduxi supra comprobando auctoritatibus, & rationibus ergo neque habebunt locum contra supponentes beneficia pro soluendis pensionibus, cum pacto quod alter illas soluat, ut in præsenti disceptatione.

Tertio, quia cessat ratio constitutionum quæ fun
3 dantur † in spiritualitate beneficiorū, iuxta definitionem receptam, Glo. in Sum. 1. q. 1. declaratam a D. Thom. 2. 2. q. 100. art. primo, & per Nauar. in man. c. 23. sub num. 100. ut sit Simonia, quoties datur, uel accipitur spirituale pro temporali, sed quoties agitur de pensione, nulla spiritualitas consideratur, cū
4 † sit mere temporalis, Caiet. Tom. primo opuscul.
tract. 17. quæst. 10. & tract. 31. nam est certa portio
5 † fructuum ex aliquo beneficio ad tempus separata,
Card. & Imol. in cleme. 1. de suppl. prælat. negl. Fel. in cap. ad audientiam, el 2. de rescr. cum alijs quoque, ut per Gig. de pens. q. 1. Nauar. cons. 2. num. 1. de præben. & cessante ratione constitutionis cessat
6 † constitutio c. cum cessante de appella. l. adigere §.
7 quamuis de iur. patr. Ratio enim † est anima dispositionis Bal. in l. maximum uitium, col. 3. C. de li. pret. & in l. si quis seruo. C. de fur. Din. c. ult. de reg. iur. in 6. Dec. consi. 237. nume. 7. cum aliis adductis per
8 Card. Paris. cons. 78. nu. 13. uol. 1. & disponit sicut
lex, Bal. in c. dilectus filius col. 1. de rescr. Dec. cōs. 284. col. 2. Crau. cons. 183. col. 2.

Quarto, quia prædictæ constitutiones Pij IV. & Pij V. sunt odiosæ, ut ꝓbauimus supra, ergo restrin
9 gēdæ, † in quantum fieri potest, reg. odia, & ibi Din.
de reg. iur. lib. 6. Bart. & alij in l. si uero §. de uiro ff. solut. matr. & in l. si cōstante ff. eo. Card. Paris. cōs. 16. num. 17. uol. 3. & per consequens non debent extendi ad hunc casum, l. & si quis §. diuus ff. de relig. Paris. in rubr. ff. solu. Matr. nu. 21.

Quinto comprobatur, quia licitum est emere cō
10 stitutionem, vel extinctionem † pensionis super be-
neficio Ecclesiastico, ut tenet Caiet. in opuscul. dict. tract. 17. q. 10. & tract. 31.

His tamen non obstantibus, contrariam opinionem existimo ueriorem, esse commissam Simoniā,
11 † & confidentiam per promissionem factam a Ti-
tio de soluendo ex suo pensionem constitutam super beneficio Ioannis ad fauorem Meuii pro facilitanda, & obtinenda resignatione beneficii obtenti per ipsum Meuium ad fauorem ipsius Titii. & hanc opinio-

opinionem in individuo videtur firmare Nauar.cō
ſi.52.titu. de Simon.
Et mouet me primo, quia, quoties penſio, uel cō-
ſtitutio penſionis emitur, vel uenditur, tanquā gra-
dus, ſeu medium acquirendi aliquod beneficiū Ec-
cleſiaſticum, uel ordinem, tunc cenſetur commiſſa
Simonia ſuper beneficio, & ordine, vt vult Nauarr.
d.conſ.52.num.2.uerſ.3. ſicuti traditio, vel promiſ
12 ſio pecuniæ † facta alicui, vt ſit mediator ad reſignā
dum, vel dandum beneficium, cenſetur Simonia. In
noc.c.ſuam, de ęta. & qual. Nauar.in manu.c.23.ſub
nu.106.idem Nauar.conſ.59.tit.de Sim.& commu
niter * alij. Sed huiuſmodi conſtitutio penſionis fuit
facta ad effectum, & finem, quærendi ius ſpirituale,
ideſt beneficia, nam alias ille non reſignaſſet benefi
cium ſine reſeruatione prædictæ penſionis, nec al-
ter conſentiret, ut ſuper ſuo beneficio reſeruaretur
penſio niſi fuiſſet ei promiſſum, quod eam non ſol-
ueret, arg.l.rem legatam, in fin.ff.de adim.lega.l.cū
13 de indebito, ff.de probat.& ſeries negocij oſtēdit †
quid actum fuerit, l.verum, ff.de furt.le.cum tale, §.
ultimo, ff.de cond.& dem.le.legata inutiliter, ff.de
adim.le.c.intelligentia ubi Gl.in uerb.ex cauſis, de
uerb.ſign.c.& ſi Chriſtus, §.quædā, vbi Gl.in uerb.
ex cauſa, de iureiu.præſupponimus enim ſuper be-
neficio reſignato non poſſe imponi penſionem, ne
que reſignatarium habere beneficium, ſuper quo
poſſet dicta penſio reſeruari. Pro facilitanda igitur
reſignatione, & obtinendo eo beneficio, quod ali-
qua ex cā deſideratur, vt quia ſit in patria, aut in lo-
co optimo, recurritur ad amicum, vt conſentiat re-
ſeruationi dictæ penſionis ſuper ſuo beneficio, pro
mittendo, quod nullū dānū patietur, nam ipſe eam
ſoluet anno quolibet. ergo, cum fiat ad finem, quę-
rendi ius ſpirituale, erit Simonia, & confidentia, ſi
cuti eſt Simonia, quod datur mediatori ob eandem
cauſam, quærendi ius ſpirituale.
14 Secundo quia, quoties penſio hēt aliquam † cōne
xitatē cū titulo beneficij, puta quia per penſionem
ſubſequitur diſpoſitio tituli, tunc pactum ſuper pē-
ſione eſt confidentiale, ut colligitur ex his, quæ di-
cunt Nauar.in man.c.23.ſub nu.109.cū ſeq.Maiol.
de irreg.li.5.c.45.col.pen.Maſcard.de probat.cōcl.
1306.& probat expreſſe in d.conſt.Pij V.in §.Qua
re nos, volētes, ubi dř, promiſſionem penſionis abſ
que conſenſu Papæ pro reſignatione beneficij, eſſe
confidentiā, & in §.ſeq.incipit, Itidem ubi cauet ꝓ
miſſionem pēſionis pro collatione, electione, & pre
ſentatione eſſe cōfidētiā, & I interpretatione vtriuſ
que, §.adduximus rōnes, & cōcordantes, idque oſtē
ditur rōne manifeſta, quia tunc datur ſpūale i. bñfi-
15 ciū pro tpale i.penſione, & per † conſequens abſq;
dubio committitur confidentia, & Simonia Glo. in
Sum.1.q.1.cū alijs ſupra allegatis, ſed in caſu noſtro
pēſio eſt cauſa, quod ille reſignat beneficiū in fauo-
rem Titij, & ſic per eam ſubſequitur diſpoſitio titu
li, ergo committitur cōfidentia: nec obſtat, ſi dicat
quod penſio reſeruatur auctoritate Papæ, nā rňde-
tur, nō fieri ſup hoc fundamentū, ſed ſup pacto ſol
uendi illā penſionē ab alio, qui ad eā nō tenet, iuxta
ea, q̄ habentur per Moedan.deciſ.214.manuſcrip.
Tertio, quia hoc caſu cōſiderat fides promiſſa p
pactū, nā confidit, quod ille Soluet, q̄uis nō teneat,
iuxta ea, q̄ ſcripſi in 1.q.& faciūt q̄ uult Caputaq.de
ciſ.201.p.1.& ſic habet locū diffinitio confidētiæ,
16 de qua p Maſcar.de probat.cōcl.1306.n.2.ergo † &
diffinitiū quoq; habebit locū, Bar.& alij, in l.1.ff.de
teſtam.& in l.1.ff.de acq.poſſ.Dec.& Cagn.in l.oīs
diffinitio, ff.de reg.iur. Hēt et locum definitio Si-
moniæ, ut ſupra deduxi, nam adeſt pactū, qđ eſt de
re temporali pro ſpirituali, D.Th.2.2.q.100.art.1.
ſub qua definitione includitur oīs contractus non
gratuitus, in quo temporale datur pro ſpirituali, uel
ei annexo, Nauar.d.conſ.52.num.3.
Quarto, quia huiuſmodi reſeruatio penſionis, In-
ſpecta perſona Titij, & Ioannis, & pacto ipſorum,
17 non fuit uera, † ſed ſimulata, ad effectū, ut beneficiū
reſignet ipſi Titio, Arg.not.in l.qui ſic ſoluit, ff.de
ſol.Moedan.deciſ.224.manuſcr.& per conſequens
confidentialis, ſicut in ſimili Rota * in una Reatin.
penſionis die Veneris XI. Martij 1588. coram R.
P.D.Pamphilio iudicauit Simoniacā reſignationē
18 quandā cū retroceſſione, quia non fuit uera, † ſed ſi
mulata reſignatio, ad effectum, ut reſeruaretur pen-
ſio nepoti, & fraus tali caſu ſatis deprehenditur.
Quinto, hæc concluſio probatur, quia ſolutio pē
ſionis ſpectat ad illū, qui poſſidet beneficiū pēſione
19 † grauatū, ad not.per Bar.in l.q̄ro, ff.de vſufr. leg.&
in l.1.C.de annat.& trib.li.10.Caſtrē. conſ.310.&
fuit pluries * reſolutum in Rota, ut tradunt Moedā.
deciſ.214.penſio, & 216. Put.deciſ.11.de penſ.in
manuſcr.cū alijs a me adductis, de reſig. benef.li.1.
q.8.n.44.& 45.cum ſeq.& li.6.q.2.nu.42.* & eſt cō
munis opinio omnium doctorum, ergo promittēs
ſoluere pēſionē impoſitā ſuper beneficio obtēto p
N.cū ipſe promittens non habeat beneficiū neque
fructus uř facere contra naturā ipſius pēſionis, Gig.
de penſionib.q.1.cū ſeq.& per conſequēs uř id face
re pro cōſequēdo beneficio p uiā reſignationis, ut
in caſu nřo, & ſic cōmittere confidentiā cū ſemp de
20 beat attendi, qđ † principaliter agitur, l. ſi quis nec
cām, ff.ſi cer.pet.& ibi late Iaſ.n.24.Rimin.ſen.cō-
ſi.561.n.14.Rimin.Iun.in l.imperium, n.588. ff.de
iuriſd.om.iud. Et accedat, quia, ſicuti eſt confiden-
tia promiſſio pro reſignatione facta reſignanti, ut
dř expreſſe in §.Quare nos uolentes, ita promiſſio
facta alteri ad finē eiuſdē reſignationis, nam uiget
21 eadem rō: † ergo idem ius, l.illud, ff.ad leg. Aquil.l.a
22 Titio, ff.de uerbor.obliga.&, quod prohibetur † me
diate, prohibetur etiam immediate, l.quia, §.Titio,
ff.de conditio.& demonſtrat.ca.cum quid vna uia
de reg.iu.li.6.Crau.cōſ.137.in prin. Hinc dicit Ma
ſcar.poſt Mayol.de prob.concl.1306.n.31.cōmitti
cōfidentiā, quocūq; tertia pſona ſuppoſita ſit: Na-
23 uarr.dicit † penſionem eſſe illicitam, ſi fuit conſtitu
ta per confidentiam, conſ.31.in fin. de Simon. Re-
manet nunc, vt contraria tollamus.
Ad primum rňdetur, retorquendo in contrariū,
quia immo competunt verba conſt.vt patet ex ſu-
pradictis, & pręcipue ex ſecundo fundamento.
Ad ſecundum reſpōdetur, diuerſos eſſe terminos
transferentiū pēſionem. nā tunc nullus titulus be-
neficialis conſideratur, ideo non committitur con-
fidentia, Nauar.conſ.2.& 16.de Sim.& dixi ſupra,
& paciſcentium ſuper penſione pro conſequēdo be
neficio, quo caſu, cum conſideretur titulus, commit
titur confidentia, Nauar.in man.c.23. ſub nu.109.
& ex diuerſis non infert, l.Papinian.ff.de minor.
Ad tertium reſpondetur, retorquendo in con-
trarium, quia ratio conſtitutionis, & ſpiritualitas
conſideratur, vt dixi ſupra, & maxime in primo,
quarto, & quinto fundamento. Accedat, quia pen
24 ſio non eſt mere temporalis, † ſed annexa ſpirituali,
ſicut ius patronatus, D.Thom.2.2.q.100.art.4.Na

uar.conf.52.nu.4.de præben.& in annexis spirituali
25 bus†committitur Simonia,& confidentia,c.cum se
* culum,& c.ex literis de iur.pat.vbi*omnes.& tritũ
est,annexorum eandem esse rationem,c.quãto,ubi
DD.de Iud.& diffinitio illa pensionis allata nõ est
bona,ut ostendit Nauar.d.conf.52.nu.6.de præbẽ.
bona autem definitio est illa,quam ponit Naua.in
man.c.23.nu.111.ut sit ius temporarium, sed spiri-
tuale,aut illi annexum,non antecedenter, ut ius pa-
tronatus,sed dependenter,aut consequenter, instar
beneficij,vt probat idem Nauar.dict.conf.52.num.
7.de præbend.

Ad quartum respondetur, hic non agi de exten-
dendis constitutionibus odiosis, sed vt comprehen
dant casus expressos,& contentos sub ratione, quo
26 casu non dicuntur†extendi leges,l.his solis, C.de re
uoc.dona.Dec.in c.at si clerici, §. de adulterijs,nu.
18.de iudi.& in c.secundo requiris,num.2.de appe.
Card.Paris.conf.83.nu.21.uol.3.Craue. conf. 118.
num.15.

* Ad quintum respondetur,communem* opinio-
nem esse in contrarium, scilicet, non licere consti-
27 tuere,uel redimere pensionem†sine auctoritate Pa
pæ, & de constituenda pensione tradit Rebuff.de
pac.poss.nu.105.fm paruam impressionem, solus
enim Papa id potest facere,ut late deduxi in secun-
do casu confidentiali,circa §.Itidem, & est commu
* nis*opinio,de redimenda uero, ut non possit redi-
mi pensio absque auctoritate Papæ, est communi-
* ter receptum,*& consuluit Nauar.conf.52. vbi pro
bat argumentis,& rationibus,de præb. Et ita seruat
* stylus*Curiæ,vt alias docuimus, alias committitur
simonia,Nauar.conf.63.de simon. Ideo scribit idẽ
Nauar.conf.39.de sim.esse simoniam,si N.consen-
28 tit reseruationi certę pensionis † in fauorem Titij,
qui ex hoc ei remittat obligationẽ cuiusdam debiti.

Concludendum est igitur &c. Et hęc conclusio
alias frequenter poterat accidere:nam reseruabatur
pensio super beneficio tertij,ut dixi de resignat.be
nefi.lib.6.q.2.num.20.Hodie autem tempore S.D.
29 N.†Clement.VIII.cum non imponatur pensio su-
per beneficio alterius ex sententia Congregationis
super negocijs Datariæ,immo difficiliter super be-
neficijs,quę obtinet resignans,sed tamen super be-
neficio resignato,& in fauorem dumtaxat resignan
tis,præsens quęstio erit de raro contingentibus,nisi
30 mutetur stylus Datariæ,qui†mutatur ex uoluntate
Papæ,& Datarij pro tempore existentis.

S V M M A R I V M.

1 *Pactio de soluenda pensione non expeditis litteris, quando sit confidentialis.*
2 *An huiusmodi pactio sit simoniaca.*
3 *Simonia ex pacto.*
4 *Simonia committitur dando,& remittendo.*
5 *Remittere est dare.*
6 *Prælatus remittens debita Ecclesiæ incurrit pœnã.*
7 *In remissione excedente quingentos aureos,requiritur insinuatio.*
8 *Remissio in institutione beneficij est simonia.*
9 *In litteris apponitur clausula, quod pensio sit nulla litteris non expeditis.*
10 *Promissio pensionis absque auctoritate Papæ est simoniaca.*
11 *Supplicatio sola alias reddebat Ius.*
12 *Hodie bullę debent expediri.*
13 *Salua conscientia, an possit solui pensio litteris non expeditis.*
14 *Papa censetur concedere gratiam per modum limitandum a Cancellaria.*
15 *Prouisus,de beneficio, an possit soluere pensionem ante captam possessionem.*
16 *Simonia quando.*
17 *Possessio beneficij est ius Spirituale,vel annexum.*

Q V AE S T I O XLIII.

Quando sit confidentia soluere pensionem non ex-
peditis literis.

QVadragesimo tertio quæro, an sit confidentia
lis pactio de soluendo pensionem auctorita
1 te Apostolica reseruatam, † non expeditis litteris?
Videtur concludendum negatiue, quia huiusmodi
casus non comprehenditur neque sub uerbis, neq;
sub ratione dictarum Constitutionum Pij IIII. &
V.vt licet uidere.& cum sint odiosę, & pœnales,e-
runt intelligendę,& restringendæ ad casus expres-
sos.Declara, vt huiusmodi pactio de soluendo pen
2 sionem non expeditis†litteris sit Simoniaca,ut in fa
cti contingentia respondit Nauar.conf. 19. per to-
tum,& conf.46.tit.de simo.namque huiusmodi pa
ctum reddit faciliorem solutionem,& receptionem
pensionis,& prodest pensionario,qui ex eo nõ gra-
uatur dispendio in expeditione,& nocet beneficia-
rio pensionem soluturo,cum regulariter ante expe
ditionem ad eam non teneatur, & per huiusmodi
3 pactum†arctatur,vnde videtur colligi simonia, ar-
gum.ca.quam pio,1.quæst.2.cap.ult.cum ibi notat.
de pact.Simonia enim cõmittitur nõ solũ dãdo,sed
4 †ẽt remittẽdo,c.ueniẽs 1.& ibi Gl.Abb.Fel.nu.2.&
alij de testib.& rõ ponitur in Gl.ibi quia remittere
5 est†dare,l.si fundum,§.Titio fundũ,ff.de leg. 1.l.in
ædib.& ibi Gl.ff.de donat.& ideo dicit Anton. de
Butr.in c.si quorundam in 1.col.de sol. quod eãdẽ
6 pœnam†incurrit Prælatus,qui remittit debita Ec-
clesiæ sicuti,qui alienat:&,sicuti in donatione exce
7 dente quingentos aureos,†requiritur insinuatio,ita
& in remissione,Gl.in le.si quis obligatione, ff. de
reg.iur.eo magis,cũ ex remissione cõmodũ applica
tur parti,Abb.in d.c.ueniẽs,& Fel.col.1. post Bar.
8 & Bal.Iõ pactio in constitutione†de remittẽdo ali-
quid spectãs ad Ecclesiã est simoniaca,Abb.& Fel.
nu.1.in fi.in d.c.veniens,ideo concludit Nauarr.d.
conf.19.gratiã esse nullã,& nihil acquiri promittẽ-
ti,& promissario, & egere absolutione ab excom-
municatione incursa.

Et hanc conclusionẽ intellige stante stylo nouissi
mo in curia apponendi clausulam in supplicatione
reseruationis pensionis,q litteris non expeditis re-
9 seruatio illa sit†nulla,ac si nõ fuisset facta, nã hmõi
prohibitio impedit ius ante expeditionẽ litterarũ,
iõ firmarẽ,committi nõ solũ simoniã,sed ẽt cõfidẽ
tiã,nã,sicuti promissio solutionis pensionis facta a
10 resignatario resignãti absque†auctoritate Papę est
confidentia,ut colligitur ex constitutione Pij V. &
nemo dubitat,ita & ea promissio,quę fit de pensio
ne reseruata a Papa,etiam literis non expeditis, cũ
stante dicta clausula pensio ante expeditionem lite
rarum habeatur,ac si non esset reseruata.

11 Quod ius ex ipsa†supplicatione reseruationis a-
lias acquirebat absque alijs literis,Card.in procem.
Clemen.uers.nec sane,in fin.Bald.in l.ult.in princ.
C.comm.

C.commiĩn.ſofu.man.cum alijs, vt per Sam.de non
iud iux.form.ſupplic. q.1.num.7.& 8. quod proce-
dit etiam in ſupplicatione collationis beneficij. Ho
die autem in collationibus, & prouiſionibus, quorũ
12 cunque beneficiorum debent literæ † expediri, vt ſta
tuerunt Bonif. VIII. Alex. V. Pius II. Innoc. III. Iul.
II. conſtit.4. Clemen.7. conſt.2. Paul. III. conſt.5.&
Iul. III. conſt.3.& magna eſt altercatio, an ſalua cõ
13 ſcientia poſſit peti, & exigi, & ſolui penſio literis †
non expeditis, Hier. Paul. in praxi Cancellariæ, fol.
48. tenet negatiuam. Sed Gig. de penſ. q.34. num.3.
uerſ. contraria, & num.6. uerſ. ego, Sam. in regul. de
non iudican. iux. form. ſupplic. q.14. numer.3. tenet
* contrariam, communis * diſtinctio eſt, vt in foro iu-
diciali procedat prior ſententia, in foro Poli poſte-
rior, vt conciliando tradit idem Gig. conſil. 151. nu
14 mero 8.& regulare eſt, vt Papa † cenſeatur concede-
re gratiam per modum limitandum a Cancellaria:
& ideo requiritur expeditio literarum, Bellam. dec.
698. Oldra. conſ. 229. Mil. in repert. in uerb. gratia.
Sed dubium eſt, ſi prouiſus de beneficio impedia
tur a penſionario, ideſt ab habente penſionem au-
ctoritate Apoſtolica ſuper illo beneficio, expedire
literas antequam ſoluat penſiones decurſas, poſſit
15 eas iuſte ſoluere, vt † expeditis bullis capiat poſſeſſio
nem. Nauarr. conſ. 17. titu. de ſimon. in facti contin
gentia firmauit huiuſmodi ſolutionem redolere ſi-
16 moniam, nam † non licet dare aliquid temporale pro
iure ſpirituali quærendo, neque pro quæſito non
dum poſſeſſo conſeruando, Gloſſ. in cap. decimas,
16. quæſt.7. Abba. in capitul. dilectus, numero 4. de
17 Simon. † & poſſeſſio beneficij ſecundum Nauarr.
ibidem, numero 2. eſt quid ſpirituale, uel annexum
* Spirituali, & communiter eſt * receptum, dare ali-
quid temporale pro quærendo ſpirituali, vel ei an-
nexum, eſſe ſimoniam, iux. Gloſ. 1. q.1. in ſumm.

SVMMARIVM.

1 *In reſignatione nulla pactio.*
2 *Reſignans recipiens fructus poſt reſignationem committit confidentiam.*
3 *Spirituale non poteſt dari pro ſpirituali.*
4 *Pactum eſt vitioſum, vt qui tenetur dicere primam miſſam, dicat ſecundam.*
5 *Aſſignare poſſeſſiones loco penſionis non eſt confidentia.*
6 *Fructus beneficiorum conſiſtunt in mera temporalitate.*
7 *Confidentia non committitur niſi in re ſpirituali.*
8 *Fructus poſſunt in conuentionem deduci abſque vitio.*
9 *Præbendæ poßunt vendi.*
10 *Fructus beneficij poſſunt creditoribus aſſignari.*
11 *Penſionarius habet fructus loco hypothecę.*
12 *Nulla fit ſimonia deducendo in pactum, quod a iure permittitur.*
13 *Penſio de fructibus ſolui debet.*

QVAESTIO XLIIII.

Quando prędia poſſint aſſignari loco penſionis.

QVadrageſimo quarto, Quæro, an, facta reſigna
tione, & reſeruata penſione reſignanti, ſi fiat
conuentio inter reſignantem & reſignata-
rium, ut aſſignentur a reſignatario reſignanti certi,
& denominati fructus, loco penſionis, ſit confiden
tia punibilis per has Conſtitutiones?
Pro affirmatiua adducitur, quia in reſignationib.
1 nulla pactio, & conuentio debet † interuenire, ca pi
tua nos, cum ibi not. de Simon.
Secundo, quia reſignans percipiens fructus poſt
2 reſignationem committit confidentiam, † ut dicitur
in dict. Bul. Pij V. ergo, &c.
Tertio, affertur id, quod reliquit ſcriptum, Aug.
3 in Summ. in verb. ſimonia, 2. nu. 32. ut ſit † vitioſum
pactum exactionis Spiritualis pro Spirituali, alle-
gat D. Thom. 2.2. q.100. art.3. ad Tertium, ubi ui-
detur innuere, quod pactum eſt vitioſum, vt, qui te-
4 netur † dicere primam Miſſam, dicat ſecundam,
& e contra.
5 His tamen non obſtantibus, † contraria opinio
eſt tenenda, quam in facti contingentia tenuit Ro-
* ta, in una * Coſentina prętenſæ confidentiæ die Lu
næ 4. Februarij 1591. coram R. P. D. Orano, nam
ibi poſt ceſſionem Archiepiſcopatus, & reſeruatio-
nem duorum millium pro cedente fuerũt ei ab Ar
chiepiſcopo electo, aſſignata quædam feuda loco
penſionis, prętendebatur a fiſco ex hoc fuiſſe com-
miſſam confidentiam fuit negatiue reſolutum, & pro
hac parte multi doctiſſimi uiri reſponderunt. Et
huiuſmodi ſententia
Primo probatur, quia fructus omnium beneficio
6 rum † conſiſtunt in mera temporalitate, Roman.
* con. 328. poſt num.5.& eſt * communis opinio, ut
7 per Caputaq. deciſ. 237. ſub nu.3. p.3. ſed ſimonia, †
& confidentia non committitur niſi in re Spiritua-
li, Innoc. in cap. quęſitum, de rer. permut. Card. con
ſi. 136. num.4. cum alijs, ut per Felin. in rubr. de ſi-
* mon. & * eſt communis opinio doctorum.
8 Hinc fructus, tam † percepti, quam percipiendi, ſi
ne uitio ſimoniæ, & confidentiæ, poſſunt in conuen
tionem deduci, Archid. in cap. ſed ad hoc, 10. q.1. &
ibi Præpo. in cap. primo, num. primo, in fi. q.3. Gig.
de penſ. q.87. num.2.
9 Hinc eſt, quod, cum prębendæ † in mera tempo-
ralitate conſiſtant, uendi poſſunt, vt fuit reſolutum
* in * vna Toletana pecuniarum, ſiue præbendarum,
coram Reomano 4. Aprilis 1552. teſte Caputaqu.
10 d. deciſ. 237. p.3. Hinc etiam eſt, quod fructus † be-
neficiorum poſſunt creditoribus aſſignari pro ſatiſ
factione debiti, Abb. in cap. peruenit, num.12. de fi
* deiuſſ. & communiter * in praxi ſeruatur.
11 Secundo, quia, cum penſionarius † capere poſſit
fructus bñficij, ſuper quo pẽſio eſt impoſita, uigore
hypothecę, q̃ ſibi ſuper illis competit, Rom. conſ.
388. n.3. Natt. cõſ. 341. poſt n.6. & conſ. 346. li.3. Et
* cõiter * alij: ergo, ſi deducatur hoc in pactum, non
erit ſimonia, neque confidentia, cũ inſit de iure, q́d
penſionarius poſſit habere fructus beneficij pro ſa-
tisfactione ſuæ penſionis, ac oẽs doctores conclu-
dunt, vt patet ex allegatis per Dec. cõſ. 118. poſt n.
12 5. uerſ. tertio principaliter, nulla enim † ſimonia cõ-
mittitur deducendo in pactum id, quod a iure per-
mittitur, Abb. in c.1. de eo, quod mitt. in poſſ. idem
Abb. in c. olim, el 1. de reſt. ſpol. Ang. in uerb. ſim. 2.
n.18. late Fel. in c. ad audientiã, col.1. & 2. de reſcri.
Tertio, quia, ſi fructus beneficij poſſunt aſſignari
* pro ſatisfactione debiti, iuxta * cõem praxim, Abb.
in c. peruenit, n.12. de fideiuſſ. multo magis pro ſol
13 uenda penſione, quæ de fructibus ſolui debet, † &
ſuper illis eſt impoſita, Dec. conſ. 155. n.3. Ber. cõſ.
17. nu.8. lib.1. Gig. conſ. 134. n.9. & conſ. 136. nu.6.

Non obstant contraria, nam ad primum respōdetur, pactionem ante resignationem, vel in actu resignationis esse illicitam, & prohibitam, non autem, quæ fit post, & de re licita, scilicet de re temporali.

Ad secundum respondetur, perceptionem fructuum absque consensu Papæ esse confidentialem, secus cum consensu, vt in casu nostro, namque iste illos percipit mediante reseruatione facta a Papa, vnde cessat argumentum.

Ad tertium respondetur, Ang. loqui quando fit pactum super iure exigendi aliquod Spirituale, qđ in fructibus cessat, cum consistant in mera temporalitate, iuxta* communem opinionem, vt per Caputaqu.d.decis.237.p.3. Et ita tenendum, & iudicandum esset.

Limitarem tamen, hanc conclusionem non procedere, quoties constaret, redditus assignatos multum excedere pensionem reseruatam, nam ex hoc oriretur suspitio, quæ, iuncta alijs adminiculis, redderet iudicem certum de confidentia, & pactione facta in actu resignationis. Et, ad euitandum lites, consulerem, huiusmodi conuentionem non esse faciendam.

SVMMARIVM.

1 *Pactio facta inter resignantem, & resignatarium de exigendis fructibus vsque ad diem consensus præstiti, non est confidentialis.*
2 *Confidentia non committitur super pacto, quod inest a iure.*
3 *Fructus spectant ad resignantem, vsque ad diem cōsensus præstiti.*
4 *Vsque ad diem consensus resignans est Dominus.*
5 *Fructus spectant ad Dominum.*
6 *Collatio cum promissione reparandi Ecclesias non est Simoniaca.*
7 *Beneficiatus tenetur ad reparationem Ecclesiæ.*
8 *Expressio facta in collatione aliter, quam iusit de iure est Simoniaca.*
9 *Electio facta, vt electus teneatur habere duos clericos secum, est Simoniaca.*
10 *Promittens in collatione reparare aliam Ecclesiam committit Simoniam.*
11 *Collatio facta cum onere legendi sacram Scripturā est Simoniaca.*
12 *Collatio debet esse libera.*
13 *Onus legendi sacram Scripturam est pium.*
14 *Conditio, quæ tacite inest, non vitiat.*
15 *Prębenda Theologalis erigenda in qualibet Ecclesia.*
16 *Pænitentiarius instituendus.*
17 *Episcopus absque Capitulo potest instituere Pænitentiarium.*
18 *Tractatus inter resignantem, & resignatarium, vt resignans possit capere fructus vsque ad diem consensus præstiti est licitus.*
19 *Resignans potest percipere fructus sibi competentes etiam post captam possessionem a Resignatario.*
20 *Resignans potest percipere huiusmodi fructus etiam de manu resignatarij.*
21 *Faciens actum permissum non incurrit pęnam.*
22 *Resignans potest dictos fructus vendere cuicunque.*
23 *Resignans potest exigere à fictuario, etiam post publicatam resignationem.*

QVAESTIO XLV.

QVOD aliquæ conuentiones inter resignantem, & resignatarium non sunt confidentiales.

QVadragesimo quinto, Quæro, an pactio facta inter resignantem, & resignatarium, ut ipse resignans possit exigere fructus beneficij resignati usque ad diem consensus præstiti, sit confidentia?

1 Negatiue† est respondendum, vt conclusit Rot.
in una Cosentina prætensę confidentiæ coram R.
P.D. Orano* Auditore Rotę doctissimo, die Lunæ
4. Febr. 1591. nam ibi Archiepiscopus cedens cum
promouendo ad Archiepiscopatum conuenerat, &
in instrumento præseruauerat sibi ius, & actionem
ad fructus ante resignationem decursos, & inexactos
recuperandos, quærebatur, an hæc pactio sit cō
fidentialis? fuit conclusum negatiue. Et ratio huius
conclusionis est, quia pactio, continens id, quod ius
2 commune dictat, non est Simoniaca, † neque confidentialis,
Glos. not. in cap. cum M. in uerbo perciperet,
& ibi Ant. de Butr. de const. Gloss. & Archid. 8.
q. 3. in summa, Glo. & Doctores in cap. significasti,
de elect. & in cap. ad audientiam, el 2. de rescrip. Federic.
de Sen. de permut. benef. q. penul. Gemin. cōsi. 84.
col. 5. uers. ad longum disputationem, nu. 17.
* & est communis, * & recepta per omnes dd. conclusio,
ut patet ex adductis per Felin. in d. cap. ad audiētiam,
sed de iure communi fructus beneficij resigna
3 ti spectant† ad resignantem usque ad diem pręstiti
consensus, ut consuluit Gabr. cons. 292. nu. 3. 4. & 5.
& late comprobaui in d. tract. de resign. benef. q. 6.
* num. 38. Et est communis* opinio, quia usque ad
4 illud tempus resignans† est dominus, cum possit pęnitere,
Ant. Aug. decis. 260. lib. 3. & decis. 186. eod.
lib. Sarn. decis. 20. lib. 1. Cott. decis. 16. Put. deci. 29.
de renunc. Accoramb. decis. 48. Moedan. decis. 11.
Card. Paleott. decis. 70. Caputaque. decis. 55. libr. 1.
omnes in manuscr. Bursat. cons. 393. uol. 4. Et est cō
munis opinio, secundum quam fuit pluries resolutū
* in Rota, ut late dixi in tract. de resig. benef. lib. 1. q.
5 12. nu. 16. cum seq. Et fructus† regulariter spectant,
ad dominum, l. fructus, l. in fundo, l. ex diuerso, l. nō
solum, § meum, ff. de vsur. l. si dominum, C. de pign.
Ruin. cons. 25. nu. 2. & cons. 53. nu. 23. lib. 2. Nauar.
cons. 7. de sent. excomm. nu. 2. Cephal. cons. 49. nu.
* 53. uol. 1. Et* communiter alij doct. ergo pactum, in
quo reseruatur ius, & actio exigendi, & recuperandi
dictos fructus non erit Simoniacum, nec confiden-
* tiale, & ita* communiter practicatur. Idque posset
comprobari ex multis rationibus, quas posui in d.
tract. de resign. benef. lib. 1. prædicta, q. 12.

Hinc est, quod collatio facta cū promissione de
6 reparādo Ecclesiā, nō est† Simoniaca, ut in facti cō
tingentia respondit Dec. cons. 118. nu. 5. uers. tertio
principaliter, quia possidens beneficiū de iure cōit
7 tenetur ad reparationē Ecclesiæ, c. quatuor, 12. q. 2.
ca. si monachus, 16. q. 1. c. 1. & c. de his, de Eccl. ędif.
Cæpol. de seruit. urb. præd. c. 19. nu. 14. Paul. de Citat.
in tract. de iur. patron. in 5. princ. art. nu. 173. cō
* munis* opinio, teste Io. Pet. Surd. Cons. 62. nu. 4. dixi
in tract. de resign. benef. lib. 3. q. 15.

Declara tamen, hanc conclusionem non procedere,
quoties in pactione facta inter resignantem,
8 & resignatarium, exponitur aliter, † quam sit de iu-
* re, ut in simili fuit resolutum in Rota, * in una Bononien.

nonien. D. Thom. 23. Martij. 1549. teste Put. decis.
234. libro 3. ubi fuit conclusum, electionem esse Si-
moniacam, namque fuit dictum, quod electus debe
9 ret habere secum duos clericos Bononien. & † inter
alios unum filium ex uno de electoribus, nam, licet
rector tenebatur de iure habere duos clericos, ta-
men, quia expressio fuit facta aliter, quam de iure
inlit, fuit resolutum esse Simoniacam, ad notat. in
cap. consuluit de vsur. Gloss. in cap. si fœneraberis,
14. quæstio. 3. & in Clement. prima, uersi. onera do
usur. Dec. in cap. significasti, nu. 37. de elect. & conf.
118. nu. 5. uers. nec obstat si dicatur.
10 Hinc promittens † reparationem alterius Eccle-
siæ committit Simoniam, cum ad eam reparandã
de iure non teneatur, c. ex multis, prima, q. 3. quem
tex. ita intelligit Dec. dict. cons. 118. num. 5. uersic.
non obstat tex.
11 Hinc Simoniaca est collatio † facta per Episco-
pum Titio, cum onere Theologali, scilicet legendi
sacram Scripturam, ut fuit resolutum in Rota * in
una Pampilonensi Prioratus, 20. Martij 1551. co-
ram Veltano, teste Caput. decis. 241. p. 3. quia colla
12 tio debet esse libera, & non debet † continere mo-
dum, & conditionem, aut onus, Gloss. & Docto. in
c. 2. de elect. lib. 6. & in ca. ex parte, el primo de off.
delega. & communiter * Doctores, ut dixi in tracta.
13 de resign. benef. lib. vlt. q. 1. & onus † legendi quam-
uis sit pium, non tamé debet adijci in collatione bo
neficij, Gloss. in cap. penult. in Gloss. magna de ma
gistr. & ibi Anan. col. ult. Imol. in cap. significatum,
col. 2. uers. in Gloss. prima, Abba. nu. 7. Card. Zaba-
rel. col. 2. de præbé. Nisi appareat in fundatione hu
iusmodi onus legendi sacram Scripturam esse adie-
ctum. nam tunc potest conferri cum dicto onere, &
conditione, ut fuit conclusum in dict. * Pampiloně.
prioratus 20. Martij 1551. ex not. in dict. ca. signifi-
catum, per illum tex. Franc. in cap. 2. in 2. not. de ele
cti. lib. 6. & est communis opinio * ex illa uulgari re-
14 gula, quod † conditio, quæ tacite inest, non uitiet, ca.
relatum, & ibi Doctores de præben. Feder. de Sen.
de permut. benef. q. penult. Dec. in cap. M. in V. Va
caturas, de constit. & in c. significasti, numer. 37. de
electio.
15 Et ideo hodie prębenda † Theologalis erecta in
Ecclesia Metropolitana, vel Cathedrali, iuxta de-
cretum Concilij Tridentini, capit. primo, sess. V. de
reformat. cap. quia, & c. ult. de magistr. Concil. Ma-
gunt. cap. 65. Tom. 3. fol. 943. August. cap. 26. eodě,
Tom. 3. fol. 880. Colonien. de Scholis, & Typogr.
cap. 1. & seq. eod. tom. 3. fol. 812. potest conferri cũ
hoc onere, & conditione. Ita etiam præbenda insti
tuta pro pœnitentiario potest cum hac conditione
dari. Namque ex decreto Conc. Tridentini, cap. 8.
sess. 24. de reform. in omnibus Cathedralibus Eccle
16 sijs, ubi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius †
aliquis cum unione præbendę proxime vacaturæ
ab Episcopo institui debet, qui sit magister, aut do
ctor, uel licentiatus in Theologia, vel iure Canoni-
co, & annorum 40. qui dum confessiones audit in-
terim pręsens in choro censeatur, & hic pœniten-
tiarius potest institui ab Episcopo duntaxat, quam
17 uis de consuetudine, prębendæ debeant cõferri † ab
Episcopo, & cap. ut censuit * Sacra Cõgregatio Cõ-
cilij Trident. sub die 24. Iulij 1572.
18 Ex his ergo collige, conclusionem † licitum esse
tractatum inter resignantem, & resignatarium, ut li
ceat resignanti post resignationem capere fructus,
ei competentes usque ad diem cõsensus præstiti ex
rationibus allegatis, & ita communiter * tenetur, &
uidi alias iudicari secundum hanc sententiam.
Amplia primo, ut possit resignans illos fructus
percipere, & ante quam resignatarius expediat bul
las, & post expeditas literas, & ante captam posses-
19 sionem, publicatamque † resignationem, & postea,
cum eadem sit ratio: nam est dominus illorum, Ru.
cons. 25. num. 2. & cons. 53. nume. 23. lib. 2. Nauarr.
consi. 7. num. 2. de sent. excom.
Amplia secũdo, ut possit dictos fructus resignãs
20 † capere tam de manu resignatarij, quam de manu
coloni, aut fictuarij, quia ex hoc nullam incurrit pę
21 nam, † cum actus sit permissus, l. g Gracchus, C. ad
l. Iul. de adulte.
Amplia tertio, ut possit resignans dictos fructus
22 uendere † cuicumque pro pretio conuento tam sciě-
te, quam ignorante resignatario, cum quisque pos-
sit uendere, & alienare rem suam uulgatis iuribus.
23 Amplia quarto, vt, si beneficium sit locatum † cer
ta mercede soluenda, quæ cadit post admissam resi-
gnationem, & captam possessionem, ut resignans
possit pro rata temporis petere partem dictæ mer-
cedis, & exigere ab affictuario adueniente tempore
solutionis, non obstante, quod ipse resignauerit, &
resignatarius ceperit possessionem, vel, si non uelit
expectare vsque ad illud tempus, poterit resignans
hanc partem fructuum ad se spectantium uendere
resignatario, uel alij, cui magis placuerit, & inuene-
rit, cui poterit cedere suam actionem per litteras,
vel instrumenta, qui subrogatus adueniente dicto
tempore poterit a fictuario hos fructus exigere, uel
a resignatario, qui exigit a dicto fictuario, & faciũt,
quæ scripsi de resig. benef. lib. primo, q. 6. & qu. 12.
& ample in hoc tract. supra, q. 29. & 30. & hoc com
muniter * tenetur per omnes, & secundum hanc sen
tentiam, uidi alias consultum per peritissimos ui-
ros, & etiam iudicatum * in facti contingentia: nam
dictæ constitutiones Pij V. & Pij IIII. sunt restrin-
gendæ, cum sint odiosæ, & exorbitantes, eoque ma
gis, cum Fel. record. Gregor. XIII. voluit illas refor
mare, & postea Sixtus V. & Gregor. XIIII. & nunc
tempore Sanctissimi D. N. Clementis VIII. iam est
reformata in compilatione septimi Decretal. & hic
casus nullo modo est comprehensus, neque in uer-
bis, neque in ratione, neque alio modo, & ita fuit *
pluries iudicatum.
Et procedit hæc conclusio, etiam si in illo bene-
ficio resignato imponeretur pensio, & in ea soluen-
dus erit primus terminus paulo post resignationě,
nam id non impedit, quominus resignans, debeat
habere partem fructuum usque ad diem consensus
præstiti in resignatione, vel partě mercedis fictus,
nam plerumque primus terminus pensionis solet,
solui anticipate, ut ex stylo, * & praxi notoria urbis
patet, & ita uidi pluries practicari, & seruari.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia ex impensis factis a resignante pro re signatario.*
2 *Scientia Papæ tollit omne vitium.*
3 *Scientia Papæ tollit confidentiam.*
4 *Ex scientia Papæ videtur dispensatum.*
5 *Factum lege permittente nullam pœnam meretur.*
6 *Voluntas etiam ex actu inualido declaratur.*

7 *Delictum debet excludi.*
8 *Quælibet causa excusat a dolo.*
9 *Capienda præsumptio pro non falso.*
10 *Verba impropriantur, vt aliquid non sit falsum.*
11 *præsumitur potius error, quam falsum.*
12 *Falsum non est punibile, si non adest dolus.*
13 *Causa etiam iniusta excusat à pœna doli.*
14 *Hæc causa excusat etiam a mulcta.*
15 *Et a mora.*
16 *Homicida quando ex causa excusetur.*
17 *Dispensatia insufficiens ad duo incompatibilia excusat a pœna excer.*
18 *Procliniores sumus ad absoluendum, quam ad condemnandum.*
19 *Obtinens ex causa falsa concessionem pacti confidentialis, videtur committere confidentiam.*
20 *Literę obreptitię, cum fuerit expressum falsum.*
21 *Literæ obreptitię nullæ ipso iure.*
22 *Literæ subreptitiæ etiam sunt nullæ ipso iure.*
23 *Obreptio est minor subreptione.*
24 *Quod nullum est, non potest producere effectum.*
25 *Nullum aliquid non operatur.*
26 *Concessio principalis non operatur in casu vitioso, & doloso.*
27 *Dispensatio subreptitia non prodest Monaco.*
28 *De rescripto nullo, non est facienda mentio.*
29 *Nullum, & inutile idem est.*
30 *Nulla, & non facta parificantur.*
31 *Nullum non habet imaginem rei.*
32 *Absolutio ex falsa causa non prodest.*
33 *Expressio falsæ causæ vitiat dispensationem.*
34 *Vnio ex falsa causa est nulla.*
35 *Literæ concessæ expressa falsa causa non sunt literæ.*
36 *Procurator falsus non dicitur procurator.*
37 *Cessante causa dispensationis cessat dispensatio.*
38 *Causa finalis, & causa impulsiua æquiparantur in subreptione.*
39 *Causa quæ, & num. 40.*
41 *Commenda concessa non habenti ætatem, nulla.*
42 *Coniecturæ sunt positæ arbitrio Iudicis.*
43 *Stylus attendendus.*
44 *Licentia nulla non excusat à pœna.*
45 *Auxilium a gratia nulla frustra expectatur.*
46 *Scientia in concessione nulla habetur ac si nõ esset.*
47 *In obreptione qualibet causa non excusat.*
48 *Causa probanda, vt excuset.*
49 *Licentia inualida non est considerabilis.*
50 *Obreptio, & subreptio etiam in minimis vitiant literas.*
51 *Obreptio, & subreptio ēt non dolosæ vitiãt literas.*
52 *Mens Papæ in Bullis est præcisa.*
53 *Qualitas quæ exprimenda in literis.*
54 *Simplicitas non excusat a subreptione.*
55 *In gratiosis falsitas semper præsumitur dolosa.*
56 *Impetrans debet se informare de veritate.*
57 *Impetrans debet probare non dolum.*
58 *Dolus non præsumitur.*
59 *Mendacium præsumitur dolosum.*
60 *Ignorantia an excuset in subreptione.*
61 *Veritas sectanda.*
62 *Ignorantia in delictis quando excuset.*
63 *Dolus in quibus casibus præsumatur.*
64 *Et in quibus ignorantia.*

QVAESTIO XLVI.

AN gratia obtenta ex falsa causa expressa in resignatione præcedente tractatu sit confidentialis.

QVadragesimo sexto, Quæro de notabili quæstione Resignans, & Resignatarius ante resignationem pacti fuerunt de quibusdã rebus, & conditionibus prohibitis, & Simoniacis, & postea porrexerunt supplicationẽ Papæ ꝓ obtinendo beneplacitum in illis modis, & conditionibus illicitis, ex falsa tñ causa expressa, an sint cõfidentiales, Exẽplũ
1 ex impensis factis a resignante pro se, & † resignatario committitur confidentia, vt probatur in constitutione Pij V. in §. uel sola procuratoris, & pari ratione expensis factis a Resignatario pro se, & resignante committitur confidentia, ut dixi in interpretatione dicti §. vel sola procuratoris, & de resign. benef. lib. 14. q. 7. nu. 9. Nauar. cons. 5. de Simon. euenit, quod Resignãs, & Resignatarius hoc pacti fuerunt, ut oẽs expensæ faciendę in expeditione fierẽt per vnũ eorũ, absq; dubio ex hoc cõtrahitur crimẽ confidentiæ, sed porrecta supplicatione Papæ procurarunt, ut Papa id permitteret, qui id concedendo uṝ tollere oẽ uitium Simonię, & confidentię, apparet tamen in concessione expressam fuisse cãm falsam, qua motus id Summus Pontifex cõcessit, puta quia fuit dictum attenta paupertate resignantis, vt possit resignatarius facere expensas oẽs spectantes ad ipsum, & illum, uel e contra, & constat liquidissime contrarium, an hæc sit confidentia.

Pro negatiua primo consideratur, quod in huius
2 modi causa constat Papam† sciuisse dictum pactũ,
illicitum ad not. per Aret. cons. 11. ad fin. Anch. cõsi. 170. col. 2. Castr. cons. 94. lib. 2. Card. Paris. cons. 100. n. 87. vol. 1. Crau. cons. 597. nu. 3. nam fuit ei expressum in supplicatione, Gl. in c. statutum in uerb. literarũ, de rescr. in 6. Abba. nu. 8. Fel. nu. 1. & Dec. n. 15. Paris. in c. cum inter, nu. 2. de excep. Ale. cons. 122. nu. 23. li. 4. Card. Paris. late cons. 3. nu. 55. & 57.
3 volu. 4. sed scientia Papæ tollit Simoniam, † & confidentiam, Hostien. in cap. primo, ne præla. uic. suas. Ioan. Andr. & Card. in cap. primo, de Simon. D. Anton. in 2. par. suæ summæ, titu. 4. cap. 5. uersic. de renunciatione. Felin. in cap. ad audientiam, 2. num. 3.
* de rescr. communis * opinio, ut dixi de resign. bene-
4 fic. lib. 14. q. 3. num. 10. & num. 15. dixi † uideri dispẽsatum, Cassado. decis. 2. de Simo. Caccialup. de pẽs. quęst. 19. num. 17. & 18. Redoan. de Simon. p. prima, cap. 25, num. 27. & par. 2. cap. 12. num. 19. Ideo, cum sit executum huiusmodi pactum auctoritate
5 superioris, nulla pœna, ex eo † sequi debet, uulgat. le. Gracchus, C. de adulte. & regulare est, vt voluntas
6 † declaretur etiam ex actu inualido, & nullo, sicut ex ualido, l. ult. C. de reb. eor. l. 3. §. ult. ff. de fund. instr. l. legatum, §. ult. ff. de adimen. legat. Card. Paris. in l. prima, num. 125. ff. de ope. nou. nunc. eoque magis
7 ad effugiendum pœnas, & excludendum tam† graue delictum, l. merito, ff. pro soc. Barbat. cons. 18. col. ult. Boer. decis. 215. num. 22.

Secundo comprobatur, quia quælibet causa, iu-
8 sta, siue† iniusta, excusat a dolo, l. igitur, §. primo, ff. de lib. caus. Gl. in l. plagij, in uerb. iustas ad leg. Flau. de plag. & in l. prima, uerb. iustis, de abig. Ale. cõs. 160. col. prima, lib. 7. Felin. in c. cum contingat. col. 3. de rescr. Dec. cons. 170. nu. 2. etiam bestialis, Are. in l. clam. possidere, §. ad nundinas, ubi Ias. de sequ.
9 poss. & semp capiẽ ꝑsumptio† pro nõ falso, Ale. cõs. 70. col. 1. lib. 1. Card. Paris. cons. 169. nu. 58. uol. 4. ēt
10 si aliquo† modo verba improprientur, Ruin. consi-

ol 14. c.

11 14.col.penul.lib.5.& potius præsumitur error,†quã
falsum,Barto.in l.quoties,§.primo,ff. de hæred.in-
stitut.Ioan.Anan.in c.cum dilecti,col.2.de accusat.
Aretin.cons.47.col.prima,Dec.cons.175.col.4.er-
12 go,si non adest dolus,falsum non erit punibile, † ut
* est communis*opinio,teste Socin.iun.cons. 39.nu.
83.lib.2.Clar.lib.5.recept.sent.§.falsum uers. excu
satur autem,& per consequens non erit Simonia-
cus,neque confidentialis.

Tertio,fortius hanc partem corrobora, quia cau
sa iniusta , non solum excusat , a dolo , ut proxime
13 dictum est,sed etiam†a pœna doli,Bertrand.consil.
34.col.ult.lib.3.& cons.seq.ac cons.61.eod.li. 3.cõ
* munis*opinio,teste Curtio Iun.cons.19.num. 4. &
14 a†multa.Gloss.in l.prima,in fin.ff.si quis ius dicen
ti non obtemp.& ibi Bart.col.vlt.& Alex.Ias.num.
24.ac alij,Idem Alex.cons.125.col.3.lib.4.Feli.cõ-
* si.34.num.18.Calcan.cons.28.col.5. communis *
15 opinio,teste Curt.Iun.cons.132.num.primo, & † a
mora.Menoch.in 5.remed.recup.poss.nu.56.& 58.
& plura huius generis congerit Tiraque.de pœn.le.
16 caus.43.& de causa iniusta homicidij,†vt homicida
excusetur,tradit Afflict.decis.360.num.6.Gramm.
decis.29.num. 19.Soc.iun.cons.37.num.23.lib.2. &
de crimine læsæ maiestatis,Crau.cons.6.num.90.&
crimine falsi,Card.Paris.cons.151.nu.29.lib.4.

Quarto, fortissime deducitur doctrina Gemi. in
cap.non potest,§.primo,num.6.de præben.li.6.vbi
17 uult,quod,licet dispensatio†insufficiens ad duo im
compatibilia non tribuat ius retinendi beneficia,ex
cusat tamen assequentem secundum curatum a pœ
na extrauag.execrabilis, quod dictum sæpe appro-
* basse*Rotam,tradit Sarn.in regul.de annal.q.14.n.
18 4.præsertim cum simus procliuiores ad † absoluen-
dum,quam ad condemnandum,iuxta l.Arrianus,ff.
de act.& oblig.

19 His tamen non obstantibus,†contrariam opinio
nem existimo in puncto iuris ueriorem,& tenendã,
scilicet,esse tali casu commissam confidentiam , &
moueor,qa inficiari minime potest, literas expedi-
tas uigore supplicationis,in qua erat huiusmodi cõ
cessio,quod resignans faceret omnes impensas spe-
ctantes ad se,& ad resignatarium,attenta pauperta
te illius,uel e contra,cum clare constet de cõtrario,
20 esse obreptitias,†cum fuerit expressum falsum,Ab-
ba.in ca.cum dilecta,num.15.de rescrip.Gem.con-
si.128.in fin.Ale.cons.60. in fin.lib.2.Bal.cõs. 152.
* col.2.lib.2.communis*opinio,teste Ber.in ca.super
21 literis,de rescr.& per consequens nullas † ipso iure,
Felin.in c.ad audientiam,2.num.22.de rescr.Socin.
Sen.cons.13.col.3.lib.1.& cons.164.col. 2. & 169.
in princ.lib.primo,Soc.Iun.cons.77.num.83.84.li.
primo,Card.Paris.cons.31.nu.22.uol.primo,& cõ-
si.51.num.27.uol.4.Craue.cons.68.nume.2. & 79.
nu.2.& 296.uol.4.Gozad.cons.26.nume.21.Brun.
cons.12.num.17.& cons.17.num.14.Ruin.cõs.28.
num.8.lib.primo,Tiraquel.in tract.de pen.le. caus.
44.num.21.late Rebuff.in prax. tit. different.inter
rescr.iust.& grat.nu.22.& fuit die 11.Martij 1552.
*22 coram Vestano resolutum*in Rota in †subreptio-
ne,teste Caput.decis.225.p.3.Put. decis. 255.nu.7.
23 lib.primo,quæ est minor†obreptione,Abb. in cap.
quia circa nu.5.de consang.& affin. Gemi. d.consi.
* 128.in fin.& alij,quos refert Menoch. dicens esse*
communem de arbit.iud.cas.201.nu.9.Gozad.cõs.
24 26.num.22.ergo aliquem non possunt † producere
effectum,l.4.§.condẽnatus,ff.de re iudic.l.non pu-
tauit,§.non quouis,ff.de bon.poss.c.illud de iur.pa-
25 tron.reg.non præstat,de reg.iur.lib.6.Neque†quic-
quam etiam minimum operari,l.quoties,ff. qui sa-
tisdar.cogan.c.primo,de accusat.c.quæ siue, & c.po
stulatus,4.q.7.Glos.in l.2.C.de hæred.& Glo. in c.
uera iustitia dist.45.Marsi.cons.130.nu.46.lib.2.&
in l.ult.in 3.col.ff.de q.& singu.274.

* Et regulare est,ac passim*receptum,ut concessio
cuiuscumque Principis nunquam,& nihil operetur
26 in†casu uitioso,doloso,& obreptitio , seu subrepti-
tio,l.non solum,§.si hæres,& §.ea liberatio,iuncta,
l.seq.ff.de liber.leg.Soc.Sen.cons.13.col.2. uers.se-
cundo principaliter nu.8.lib.1.loquens de dispensa
27 tione subreptitia facta à Papa†Monacho, ex Gl.in
clemen.prima uerb.uel alteri de præben.& in c.du-
dum,de elect.& in c.ult.de fil.presb. & in c.non po
test,& c.si motu proprio,de præb.lib.6.c.postulasti,
c.referente,c.ad audientiam,de rescr.& ibidem Fel.
latissime,ex pluribus comprobat. Et ideo de rescri
28 pto nullo non†est facienda mentio,Gem.in cap.
quoniam,col.4.dist.18.Felin.in ca.primo nu.13.de
rescr.& faciunt,quæ scribit Tindar.de testib. li.2.c.
1.num.8.& Lanfran.de testib.nu.53.Sebast. Vant.
de nullit.uerb.hæc est antiqua,nu.5.Redoan.de Si-
mo.p.2.c.2.num.4.ubi inferunt ad plures illationes,
29 nullum enim†& inutile idem est,c.inter corporalia,
30 de transl.prælat.& nulla,†& non facta parificãtur,
c.proueniens,de fil.presbyt.not.per omnes Docto
res,in c.in præsentia,de probat.quandoquidem,qđ
31 nullum est,non dr†imaginem rei habere, l.unic.C.
de delat.lib.11.Bald.quem refert Nicol.Moron.de
* fid.tre.& pac.q.165.num.4.cum seq.Hinc* cõmu-
32 nis opinio est,absolutionem ex falsa † causa nõ ꝓ-
desse,Gl.in c.ex parte,in uerb.redire,de off. ordi.&
ibi Abb.num.1.& 3.Imol.nume.1.Præpos. nu.5.&
*33 alij*omnes,nam expressio falsę†causę vitiat dispen
sationem,literas,& quamlibet cõcessionem ipso fa
cto,Abb.signanter per illum tex.in c. quia circa,n.
5.de consang.& affin.& per tex.quem dicit apertũ
in c.2.in fi.de fil.presb.li.6.Siluest.in Sum.uerb. de
dispensatio,nu.2.uers.ex quib.Dec.cõs.373. nu.13.
qui ẽt adducit Zaba.& Panorm.uolentes unionem
34 †ex falsa cã esse nullã,Card.Paris.cõs.51.n.27.vo.4.
vbi deducit plures,& faciũt notat. in l. ꝑscriptione,
vbi Bar.& alij C.si cont.ius.uel util.pub.& in l. ult.
C.de diuers.rescr.Idem Paris.cons.136.n.24.uol.4.
Rom.cons. 194.late Fel.in c.postulasti,nu.18.de re
scr.Fran.Cur.sen.cons.16.col.3.& passim est appro
35 batũ uno ore,literas cõcessas†expressa cã falsa,non
esse literas,stãte ipsarũ inualiditate ipso iure, sicuti
procurator falsus non dr procurator,neq; dat aliq̃†
36 iurisdictionem,Fel.post Inn.& Bellam. in c.ad au-
dientiã,2.nu.21.de rescri.quod procedit ẽt in totũ,
Bar.Fel.& alij relati ꝑ Paris.alleg.cõs.51.n.27.uer.
37 constat,vol.4.ob id dicimus cessante cã † dispensa-
tionis,quia non adest,vel est falsa, cessare dispensa
tionẽ,Arch.& Gem.in c.priscis,dist.55.Feli. in c.q
in Ecclesiarũ,nu.29.de constit.Rom.cõs. 404.Rui.
cõs.3.n.14.uol.1.Pet.de Anch.cons.242.exteriore,
Dec.cons.318.n.5.Fel.in c.sup his de fid.instr.& in
d.c.quæ in Ecclesiarũ,nu.43.Cardi.Paris. d.cõs.51.
nu.31.& 32.uol.4.late Dec.in c.cũ cessante, col.pri
ma post alios,de appellat. Quod vendicat sibi lo-
* cum non solum in causa finali,in qua*omnes com-
38 muniter conueniunt,sed etiam † in causa impul-
* siua,secundum magis * receptam sententiam, te-
stibus Couar.lib.primo uar.resol.c.ult.in princ.Me-

noch.de arbitr.Iud.caſ.201.nu.2.Oldra.conſ. 256.
uerſ.ad primum, Dec.in c.cum ceſſante,nume.7.de
appell.& in c.poſtulaſti in 4.not.poſt Abba.in vlt.
* not.de reſcr.fuit reſolutum in una * Pientin. paro-
chialis de Monticello,die 19.Februarij 1554. teſte
39 Caputaq.deciſ.274.p.1.eoque magis,ſi ex illa † mo-
uetur Princeps ad concedendum etiam facilius, ad
not.in c.dudum,de elect.c.ſuper literis,& c.poſtula
ſti,de reſcr.Dec.conſ.541.num.20.Curt.Iun.conſi.
27.in fin.Crau.conſ.296.col.4 Barbat.conſ.46. co.
2.lib.2. Et infitiari non poteſt,in caſu,de quo agit,
paupertatem expreſſam induxiſſe ſummum Ponti-
ficem ad id concedendum,nam huiuſmodi conceſ-
ſio,vt Reſignatarius impendat pro reſignãte,uel e-
contra,de raro conceditur,& tunc cum magna diffi
cultate ne vendantur beneficia , & ne approbentur
pacta illicita, & Simoniaca, ut omnibus notum eſt
in curia,immo ſcimus,multos ſanctiſſimos Pontifi-
ces nunquam voluiſſe id concedere,ut Pius V. Gre
gor.XIII.Grego.XIIII.& Innoc.IX.& nunc San-
ctiſſimus D.N.Clemens Octauus,etſi aliqui Ponti-
fices id conceſſerunt perraro,& cum difficultate,ac
cum cauſa,quæ nihil aliud eſt,quam motiuum, quo
40 quis inducitur ad † aliquid faciendum,vel principali
ter,uel minus,Card.Zabar.quem refert, & ſequitur
Præpoſ.in c.quia circa,num.4.de conſang. & affin.
idque uerificatur hic,ad tradita per Caputaq.deciſ.
274.p.1.ubi refert fuiſſe reſolutum de anno 1554.
* in una * Pientin.gratiam nullam de commenda, fa-
ctam N.quod exiſteret in 15.ann.cum haberet 14.
41 cum PP.facilius † commendet maioribus,quam mi-
noribus,ita facilius concedit hoc,attenta pauperta-
te alterius,faciunt,quę ſcribit Felin.in c. poſtulaſti,
in 10.conclu.num.9.de reſcrip.& prudens Iudex id
recte abſque ſcrupulo poterit iudicare hoc caſu,ſci
licet ex coniecturata mente concedentis,ex qua col
ligitur,vel propterea hoc conceſſiſſe, uel facilius,
42 nam arbitrio Iudicis prædictę coniecturæ † poſitæ
ſunt,Barbat.conſ.46.col.2.lib.2.Felin.in c. cæterũ,
num.4.de reſcrip.Dec.in c.ſuper literis, num.9.co.
Soc.iun.conſ.95.nu.71.lib.3. Et prima regula hoc
43 cognoſcendi † eſt ſtylus,Lap.alleg.89.late Feli.in c.
ſuper literis.num.8.uerſ.prima regula de reſcr.

Nulla igitur exiſtente ipſo iure huiuſmodi con-
ceſſione,& per conſequens ſupplicatione,& literis
deſuper expeditis, negociũ re manet in ſtatu, quo
erat ante dictam conceſſionem, quo conſiderato,
conſtat de pacto illicito prohibito,& confidentia-
li,quod ſortitum eſt effectum ſuum,& fuit conſum
matum,nam fuerunt factæ expenſæ : ex quo ſequi-
tur,eſſe commiſſam confidentiam,ſicuti eſſet com-
miſſa,non obtenta prædicta conceſſione faciendi ꝑ
dictas expenſas,ſequuto effectu,vt ex prædictis pa-
* tet,& fuit reſolutum in vna * Conchen. 29. Octo-
bris 1539.teſte Moedan.deciſ.105.dixi de reſigna.
benef.li.14.q.9.num.3.& accedit,quia licentia data
44 aliquid illicitum faciendi,exiſtente, † nulla nõ excu-
ſat facientem à pœna,Pet.de Anchar.conſ.401. in-
cip.Suppoſitus quem refert,& ſequitur Felin. in c.cũ
cauſa,num.7.uerſ.ſecundo nota,de off.deleg.Gab.
de malef.concluſ.8.num.86.

Remanet,ut contraria tollamus.Non obſtat pri
mum,de ſcientia Papæ,nam veriſſimum eſt , & ap-
probatum ab omnibus,Papæ ſcientiam tollere om
ne vitium Simoniæ,& confidentiæ: ſed id procedit,
quoties ei uerum narratur:ſecus,ſi falſum, quia tũc
offenduntur eius aures,& maieſtas, & fruſtra petit,
45 auxilium,& fauorem a gratia nulla, † & obreptitia,
Glo.Abb.& alij omnes,in c.quia circa,de conſang.
& affin.Feli.in c.ſignificante,num.4.de reſcr. huiuſ
46 modi enim † ſcientia,& conceſſiò perinde habetur,
ac ſi non adeſſet,ad tradit.per Redoan. de Simon.
p.2.cap.2.num.4.& comprobauimus ſupra,nã alias
daretur cauſa committendi obreptiones,tam dete-
ſtatas a ſacris Canonibus.

Ad ſecundum reſpondetur, quamlibet cauſam
excuſare a dolo,procedere,vt quis non puniatur pę
na corporali,ut patet per Doctores relatos per Ga-
briel.de malef.conclu.8.num.primo,vel melius re-
47 ſpondetur,non habere † locũ in obreptione, ut fuit
* reſolutum in * Rota,teſte Caputaq.deci.274.p.pri-
ma,Pariſ.conſ.51.num.31.uol.4.aliud eſt enim ad-
eſſe cauſam,ſed leuem, uel iniuſtam , & beſtialem,
prout loquuntur Doctores firmantes hanc conclu-
ſionem,& aliud eſt,cauſam eſſe falſam, ut ex pręd
ictis liquet,& corroboratur, quia, ut quælibet cauſa
48 excuſet a dolo,requiritur,vt illa nõ ſolum allegef, †
ſed probetur,Corn.conſ.243.col.5.lib.3. & conſil.
280.col.2.lib.4.Sarn.in §.ex maleficijs,col. 14.Inſt.
de action.Maran.conſ.27.Curt.iun.conſ.132.Aret.
conſ.80.colum.prima,&, quod fuerit motus ob il-
lam cauſam ille,qui prætendit excuſationem, Ang.
& Imo.in l.ex conſenſu,§.vlt.ff.de appel. Ale.conſ.
103.col.penult.lib.primo,& conſ.115.col. penult.
lib.4.Corn.conſ.33.col.penult.uolu.4.Dec. conſil.
452.col.2.Ruin.conſ.33.col.penul.uol.4.& eodem
modo tollitur tertium argumentum.

Non obſtat quartum,de doctrina Gemi.appro-
bata a Rota,nam reſpondetur Primo loqui in ſub-
reptione,non autem in obreptione,quæ diſtant in-
ter ſe,& longe maiorem vim habet obreptio, quã
ſubreptio,Abb.in c.quia circa,de conſang.& affin.
cum alijs ut per Menoc.de arbitr.Iudic.caſ.201.col.
penult.nam hic expreſſit falſum, quod nõ erat ibi.
Secundo reſpondetur,quod non fuit ſortita effectũ,
cum literæ ſecundi beneficij curati eſſent nullæ , &
inualidæ,quod non uerificatur in caſu noſtro , quia
iam pactum de expenſis fuit conſummatum,& licẽ
49 tia habita † fuit inualida,& ideo non conſiderabilis,
Felin.ſignanter in d.c.cum cauſa,num.7.uerſ.ſecun
do noto de offic.delegat. poſt Petr. de Ancharan.
quem citat.

Concludendum eſt igitur,eſſe ex hoc cõmiſſam
confidentiam.

Amplia primo , etiã ſi obreptio fuit in minimo,
nã tritũ eſt,in beneficialibus obreptionem, & ſub-
50 reptionem quantum uis † minimam vitiare literas,c.
ſi properante de reſcriptis,c.ſi motu proprio de ꝑ-
* bend.& fuit reſolutum in * Rota in una Bellicen.
Prioratus coram Marſican. 29. Aprilis 1541. teſte
Put.deciſ.131.lib.primo,in eo,qui in impetratione
nouæ prouiſionis non expreſſit quantitatem fru-
ctuum indebite perceptorum etiam conſiſtentem
in uno aureo.

Amplia ſecundo, etiam ſi fuiſſet expreſſa falſa
cauſa abſque dolo,nam in beneficialibus obreptio,
51 & ſubreptio,etiam † non doloſa uitiat gratiã,& red
dit literas inualidas,c.ſuper literis,vbi Butr. Abba.
* Imol.Felin.& omnes * de reſcriptis,Card.Pariſ.con
* ſi.51.num.35.uol.4.communis * opinio, teſte Felin.
in d.c.ſuper literis,nu.1.uerſ.in literis gratiæ, & ita
* fuit * reſolutum in Rota,teſte Caputaqu.deciſ.274.
p.prima,Mandoſ.in regul.de impetr.beneſ.vacãt. p
52 obit.fam.Card.q.25.nu.7.nam in litteris beneficia
libus

libus mens Papę eſt præciſa, Imol.in c.ſuper literis,
53 & ibi Fel.nu.3.uerſ.ſed caue,& qualitas, †quę de iu
re venit exprimenda, ſi non exprimatur, uitiat, etiã
ſi alias Papa omnino literas cõceſſiſſet, c.ſi motu ꝓ
prio,& ibi Gl.& alii de pręben.lib.6.Gem. in c.du
dum col.5.eo.tit.& lib.Card.conſ.34.ubi dixit, ſub-
54 reptionem †vitiare in beneficialibus, etiam ſi ſurgat
ex ſimplicitate, allegat Glo.in d.c.ſi motu proprio,
& ibi Gem. col.3.& Rot.deciſ.19.de præben. in an
tiquior.Fel.d.c.ſuper literis.num.3. uerſ.limita quar
to:quod reſcriptum beneficiale non poteſt reduci
ad ea, quæ ſi fuiſſent bene expreſſa, uel aliter expreſ
ſa, retardaſſent, Et cõprobatur ex eo, quod ſcripſit
Innoc.in c.accedens, de crim.falſ.quod in gratioſis
55 †falſitas ſemper pręſumitur expreſſa cum dolo, ſe-
quitur Fel.in d.c.ſuper literis num.5.Mand.d.q.25.
numer.7.nam ſic impetrans debebat ſe informare
56 prius de †veritate, Card.in d.c.accedens, & idem In
noc.in c.dilectus, el primo, de reſcr.voluit, quod in
gratioſis in dubio præſumatur dolus,& Fel.in d.ca.
ſuper literis, num. 5.uerſ.non dicas, quod poteſt hoc
negans probare contrarium, quia non eſt præſum-
ptio iuris,& de iure,& ei incumbit onus probandi,
57 †quod caruit dolo,& regulare eſt, ac communiter*
* receptum, ut dolus, †qui non præſumatur, l. quoties
58 §.qui dolo, ff.de probat.& l.non oĩs §.a barbaris ff.
de re milit.Dec.conſ.175.n.5.Alex.conſ.65.nu.11.
lib.primo, Gramm.deciſ.60.nu.6.præſumitur †in eo
59 qui dixit mendacium, l.ſi quis affirmauerit, §.primo
l.quod uenditor,& l.& eleganter §. Item Pompo-
nius, ff.de dol.l.falſus, §.ſi quis, ff.de furt.Gig.conſi.
40.nu.5.Fel.in c.literas ante num.2.de præſu. Alex.
conſ.63.lib.primo, Dec.in l.2.col.2.ff.quod quiſque
iur.Crau.conſ.2.nu.13.& conſ.192.nume.13.& de
antiq.temp.par.1.uerſ.uidimus, num.16.& 18.& ꝓ
cipue, quando commodum ex mendacio quis con-
ſequitur, Card.Pariſ.conſ.8.num.5.uol.4. Bal. conſ.
250.& 382.li.5.Cra.†cõſ.18.n.12.& ſimplicitas alle
gata,& probata, quæ ſecundum aliquos excuſat in
60 ſubreptione, maxime proueniens ex † ignorantia,
Io.Andr.Anton.de Butr.Imol.Abb.& Gem.& alii
omnes in c.gratia col.2.de reſcr.lib.6. non excuſa-
61 bit in obreptione, nã quis† tenebatur ueritatem Pa
pę exprimere.faciunt quæ ſcribit Luc. de Pen. in l.
quoties col.7.uer.quod ſi reus accuſatus, C.de dign.
lib.12.Barba.conſ.43.col.4.uol.1.Soc.ſen. conſ.54.
num.13.lib.3.neque habet locum in præiudicium
62 tertij, quia tunc ignorantia, quamuis† probabilis nõ
excuſat, Abb.quem refert,& ſequitur Fel.in d.c.ſu-
per literis, num.6.de reſc.& in quibus caſibus dolus
63 †pręſumitur uide latiſſime Maſcard.de proba. con-
64 cluſ.531.& in quibus caſibus præſumatur, † uel nõ
ignorantia, uide eundem Maſcard. de probat.caſ.
879.ubi late.

Limita hanc concluſionem non procedere quoties illa clauſula attẽta paupertate fuiſſet poſita in ſupplicatione a reuiſoribus inſciis reſignante,& reſignatario, nam hoc caſu excuſarentur a confidentia, ut in terminis fuit reſolutum in Rota, dum imprimeretur hæc quæſtio in vna Aretin.confidentiæ coram R.P.D.Serafino lunæ 23.Ianuarii hoc anno 1595.licet antea contrarium ſententiaſſet R.P.D. Index confidentiarum.

SVMMARIVM

1 *Examen per concurſum fit in beneficiis curatis.*
2 *Pactio inter concurrentes in beneficio, ut unus alteri non opponat defectus an ſit confidentialis.*
3 *Pactum conſideratur in confidentia.*
4 *Ceſſante diffinitione, ceſſat diffinitum.*
5 *Lex pœnalis non habet locum niſi in caſibus expreſſis.*
6 *Beneplacitum Papæ tollit omne uitium.*
7 *Ex diuerſis non infertur.*
8 *Penſio non debet ſolui ſine beneplacito Papæ.*
9 *Pactum inter concurrentes in beneficio quando ſit ſimoniacum.*
10 *Simonia committitur etiam abſque datione pecuniæ.*
11 *Impediens aliquem ab officio, uel beneficio quando peccet.*

QVAESTIO XLVII.

AN ſit confidentia, pactio, quod alter alteri defectus non opponet in concurſu:& an ſit ſimonia.

QVadrageſimo ſeptimo, Quęro an, ſi plures cõ-
currant in aliquo beneficio,& ſe inſcribant, ut
1 ſubiiciantur examini, quod fit† per cõcurſum
iuxta ca.18.ſeſſ.24.de Reform.in Conc.Trident.&
inter illos fiat pactio, quod alter alteri defectus nõ
opponet, cum realiter poſſunt obiicere,& ut, qui iu
dicaretur dignior per ſuperiorem, haberet benefi-
cium,& ſolueret alteri penſionem annuam cum be-
neplacito ſedis Apoſtolicæ, numquid huiuſmodi pa
ctio ſit cõfidentialis,& Intret Conſtitutio Pij. V.
2 Pro affirmatiua ponderantur† uerba dictæ Con-
ſtitutionis Pij V.uolentis eſſe confidentiam diſpoſi
3 tionem de beneficio, uel penſione †cum pacto, &
tradunt Nauar.in Man.c.23.nume.110.cum ſequ.
Idem Nau.conſ.77.nu.30.33.& 36.de Sim.Maſca.
de probat.concl.1306.Maiol.de irregul.lib.5.c.45.
col.pe.Sed inter dictos concurrentes diſponitur de
beneficio,& penſione ex pacto, namque ſtante pre
dicta conuentione beneficium poteſt deuenire ad
perſonam, ad quam alias non deueniret oppoſito
defectu,& penſio reſeruatur pro eo, pro quo alias
non reſeruaretur.

Sed, hoc nõ obſtante negatiua opinio eſt uerior & tenenda, ſecundum quam conſuluit Nauar.conſi. 3.tit.de Sim.quæ probatur.

4 Primo, quia ceſſat diffinitio confidentię hoc caſu†
cum nulla intercedat fides, arg.not.in l.omnis diffi-
nitio, ff.de reg.iur.
Secundo, quia dicta Coſtitutio Pij v.eſt admodũ
pœnalis,& odioſa,& non debet habere locum niſi
5 in caſibus† expreſſis, Nauarr.con.66.de Simo. inter
quos iſtę non reputatur.
Tertio conſideratur beneplacitum Apoſtolicũ
6 in reſeruatione penſionis quod tollit† maculam, ut
dixi de reſign.benef.lib.6.q.2.
Nec obſtat argumentum in contrarium adductũ
quia procedit Conſtitutio in diſpoſitione tituli, uel
penſionis, quę fit in reſignatione, collatione,& præ
ſentatione,& quę fit abſque beneplacito Sedis Apo
ſtolicę, quod præſupponimus adeſſe hic in reſerua-
7 tione dictæ penſionis, unde ſumus in diuerſis, † ex
quibus non infertur uulg.l.Papinianus, ff.de minor.
Limita primo, hanc concluſionem non procede
re, quoties fuiſſet penſio illa conuenta inter dictos
8 concurrentes† ſoluta abſque reſeruatione Papæ: nam
hæc eſſet confidentia, cum diſpoſitio omnis de pen
ſione

ne absque beneplacito Papę sit confidentia, ut ex
verbis Constitutionis prędictæ Pij V. supra dedu-
ximus.

Limita secundo, ut quamuis firmauerimus tali ca
9 su non committi confidentiam ex dicto pacto, ut†
committatur Simonia, Nauar.d.cons.3.in fi.num.1.
de Simon.nam Simonia committitur etiam sine in
teruentu pecuniæ numeratæ, uel rei ęstimabilis, &
10 sufficit onus† faciendi, uel non faciẽdi, quasi pro pre
tio rei spiritualis, uel causa principali meditata bene
ficium consequendi, c.sicut 3.c.non satis de Simon.
c.quam pio 1.q.2 c.ult.de pact.c.ex parte 1.de offi.
deleg.c.significasti de elect.Nauar.in Manual.cap.
* 23.sub num.100.col.2.& 3.& est* communis om-
nium Doctorum sentẽtia, & huiusmodi pactum de
non opponendo exceptiones fuit causa, ut prouisor
ei conferret beneficium. An autem hæc sit Simonia
realis uel conuentionalis, ponit Nauar.d.cons. 3.nu.
2.& num.3.dicit prouisum teneri ad restitutionem
11 eo modo, quo impediens† aliquem ab officio, uel be
neficio consequendo tenetur, iuxta ea, quæ scribunt
Adrian.in 4.sent.de rest.q.10.Caiet.2.2.q.62 ar.2.
Sot.lib.4.de iust.& iur.q.7.art.1.late Nauar.in Ma-
nual.c.17.num.69.

S V M M A R I V M.

1 *Donans aliquid examinatoribus pro approbatione non committit confidentiam.*
2 *Committit tamen Simoniam.*
3 *Approbatus in Concursu acquirit Ius.*
4 *Dans pecuniam pro beneficio tentat emere Gratiam Spiritussancti.*
5 *Dantes pro acquirendo beneficio sunt ipso iure suspensi.*
6 *Dans pro dimissoriis ad quid teneatur.*
7 *Resignatio cum pacto, ut Resignatarius ei suffragetur in alio beneficio non est confidentialis, sed Simoniaca.*

QVAESTIO XLVIII.

Donans aliquid examinatoribus pro approbatione obtinenda non committit confidentiam, sed Simoniam, & incidit in alias poenas.

QVadragesimo octauo Quæro, an donans ali-
quid examinatoribus occasione examinis ad
beneficium, ut ipsum approbent, uel præfe-
rant digniori, aut æque digno, committat confiden
1 tiam. Negatiua† opinio est uera, quia iste casus non
comprehenditur neque in ratione, neque in uerbis
harum Constitutionũ Pij IV.& Pij V. ut ex lectura
uerborum patet, ut ex his, quę scripsimus in §.quare
nos uolentes, ideo, &c.

Accedit, quia prædictæ Constitutiones sunt poe
nales, & odiosę quare restringendę erunt in casibus
2 dumtaxat expressis. Committitur autem ex hoc† si-
monia, ut tradit Nauar.consi.58.uers.ad quartum,
tit.de simo. Et probatur in c.18.sess.24. de reform.
Conc.Trident.ibi, *caueantque ne quicquam prorsus
occasione huius examinis, nec ante, nec post accipiãt
alioquin simoniæ vitium tam ipsi quã alii dantes in
currant, a qua absolui nequeant nisi dimissis benefi-
ciis, quæ quomodocunque etiam antea obtinebant,
& ad alia in posterum inhabiles reddantur, &c.*
Quod decretum ligat examinatores, accipientes &
eos, qui dant, & loquitur de datione ante examen,
uel post, dummodo occasione examinis detur, nihil
refert quando præstetur, & priuat nõ solum illo be-
neficio ita obtento, sed etiam alijs obtentis antea,
& obtinendis, & ideo inquit Nauar.d.cons. 58.col.
1.quod poenæ simoniæ realis habent locum hoc ca-
su, nam ut dicit idem Naua.col.3. per approbationẽ
3 factam in concursu acquiritur approbato† ius in illo
beneficio, & pro illo beneficio, & pro illo iure spiri
tuali fuit datum, & ideo scribit idem Nauar. prædi-
cto cons.58.col.prima, uers.tertio, quod dantes pe-
cunias examinatoribus, ut eos tanquam idoneos p-
sentẽt Episcopo, ad effectum, ut ab eo ordinentur,
4 quod tentant† emere gratiam Spiritus Sancti idest
ordinationem, ut dicit tex.in c.quando, distin.24.&
5 propterea sunt† ipso iure suspensi, ut uult ibi Gl.per
c.reperiuntur, 1.q.1.quod autem in dantibus media
6 toribus† pro impetrandis dimissoriis, disputat, & re
soluit Nauarr.alleg.consi.58. Et, hac sumpta occa-
sione.

Quęro, an resignatio beneficij sit confidentialis
facta cum pacto, ut resignatarius suffragetur resi-
gnanti, uel alteri in aliqua electione, in qua ipse ha-
7 bet uocem. vel multum potest? Negatiua opinio†
mihi uidetur uerior, quia præsens casus non compre
henditur in uerbis, neque in rationibus Constitutio
num Pij IV.& Pij V. quæ cum sint poenales, & odio
sæ intelligendæ sunt in suis limitibus, & eatenus,
quatenus exprimunt, uerum ex hoc committur Si-
monia ut tradit in specie Naua.in Man.c.23.n.100.
col.2.uers. Nam cum quis renunciat, ut not. in cap.
quam pio prima q.2.c.sicut, & c.non satis de sim.c.
ex parte de off.deleg.c.cum pridem, de pact.

S V M M A R I V M.

1 *An dans post resignationem committat confidentiam, & num.5.*
2 *Verbum remittere importat donationem.*
3 *Simonia committitur ex datione, & remissione.*
4 *Causa indicat, quid actum sit.*
6 *Post actum, quis libere potest dare in beneficialibus.*
7 *Beneficiatus potest libere disponere de fructibus beneficii.*
8 *Quisque tenetur diligere proximum.*
9 *Eleemosina inter bona opera computatur.*
10 *Aduerbium adiunctum dispositioni qualificat.*
11 *Præsumptio cessat data causa.*
12 *Electus dans post electionem non incurrit poenam.*
13 *Non statuitur contra legem naturalem.*
14 *Grati esse debemus.*
15 *Absurdum tollendum.*
16 *Sanguis non est eliciendus.*
17 *Fideicommissum sit in fraudem fisci cum sit incontinenti.*
18 *Remissio debiti facta a resignatario resignanti non est Simonia.*
19 *Distantia temporis excludit delictum.*
20 *Actus subsequens quando non retrahatur ad præcedens.*
21 *Datio temporalium relatiue facta ad spiritualia absque pactione non est Simonia.*

QVAESTIO XLIX.

Quando resignatarius donans resignanti post resignationem committat confidentiam.

QVadra-

QVadragesimo nono, Quæro, an si resignatarius
post resignationem donet aliquid resignanti
1 aut consanguineo ipsius, puta † ex fructi-
bus ipsius beneficii, uel alterius sponte, uel ex aliqua
iusta causa, committat confidentiam prohibitam
his Constitutionibus?

Pro affirmatiua, primo põderatur Cõstitutio Pij
V. in §. Quare, ibi, aut quicumque successor illi, uel
eius propinquis ipsos fructus, aut partem aliquam
remiserit eorundem. Pondero uerbum Remiserit,
2 † quod importat donationem, l. contra. §. si filius, ff.
de pact. l. 1. ff. de transactio. l. si mulier, & ibi Bal. &
Alex. l. ff. de cond. ob caus. l. si fundũ sub conditione
§. Titio, & ibi Gl. ff. de leg. 1. l. si donationis, & ibi
Bal. C. de don. Io. Andr. & Abb. in c. ex insinuatio-
ne, de iur. patr. cum infinitis alijs, quæ ad hoc conge
rit Tiraq. in rep. l. si unquam, in uerb. donatione lar-
gitus, num. 173. C. de reu. don. qui nu. 173. dicit tam
3 committere simoniam remittentem, † quam donan
tem, c. ueniens, & ibi Gl. & Abb. in 2. not. de testib.
Barb. cons. 41. col. 16. lib. 1

Secundo, quia huiusmodi donatio uidetur facta
4 ob causam † præcedentem, & sic ob cessionem, &
ideo indicat, quod in ea actum fit, l. sed Iulianus §.
proinde, ff. ad Maced. l. quædam, ff. de rebus dubijs
Paul. de Castr. cons. 247. num. 5. lib. 1. & ex hoc ori-
tur præsumptio.

5 His tamen non obstantibus, contraria opinio † est
* uerior, quã tenuit Rot. * coram R. P. D. Orano Au-
ditore Rotæ in una Colentina prætensæ confiden-
tiæ, die Lunæ, 4. Februarij, 1591. ut donatio omniũ
fructuum, uel partis beneficij resignati post resigna
tionem factam a resignatario resignanti non sit cõ-
fidentia, si resignatio beneficij non sit facta hac in-
tentione, ut id fiat, & cum pacto, non potest quis,
postquam est beneficium assecutus, sponte, aut ex a
liqua causa iusta, fructus, aut eorum partem resignã
6 ti, † aut alteri donare, absque uitio simoniæ, uel con-
fidentiæ. c. Artaldus, ibi, antequam eligeretur, 8. qu.
3. Gl. in c. quamuis in uerb. postmodum, c. qu. 2. Io.
And. Abb. Fel. & Dec. in c. ueniens, el primo, de te-
stibus, Abb. in c. cum M. num. 24. de const. Dec. cõs.
118. num. 4. Sarn. de trienn. q. 12. uers. secundo prin
cipaliter, Put. decis. 171. nu. 9. li. 1. Mood. decis. 166.
incip. permutatio, Card. Paris. cons. 30. num. 21. uol.
4. Nat. cons. 229. nume. 11. Ferret. cons. 393. nu. 8. &
* communiter * Doctores, ut habetur in d. c. ueniens.
Accedit, quia alias sequeretur absurdum, quod be-
7 neficiatus de fructibus beneficij † non posset libere
disponere, quod esset contra ueram, & receptã om
* nium * Canonistarum sententiam. Gl. in c. præsenti
uerb. nostrarum, de off. ord. in 6. Imol. in c. cęterum
de don. & in c. ult. de pecul. cleric. late Bursat. cons.
376. n. 19. cum seq. uol. 4. Comprobatur etiam, quia
hoc esset contra charitatem, qua tenemur subueni-
8 re proximo, † iuxta illud, Homini homo Deus.

Ita etiam in simili in Euangelio prohibemur ele
emosinã facere, ut uideamur ab hominibus, Ex qui
bus uerbis non damnatur eleemosina, quæ inter bo
9 na opera † connumeratur, ut late per Nauar. in ca. si
agamus, num. 8. de pęnit. dist. prima, sed tunc demũ
si facta sit ea intẽtione, ut ab hominibus uideamur,
ita non sola fructuum concessio inducit simoniam
& confidentiam, sed ea, quæ fuit facta intentione
praua, & pacto, ut etiam aduerbium adiunctum di-
10 spositioni ostendit, cuius natura † est qualificare fa-
ctum, l. Pomponius, & ibi Bar. n. 19. ff. de neg. gest.

* Vltimo, id certificatur ex recepta doctorum * om-
nium sententia, simoniam, & confidentiam non cõ
mitti sine pacto, ut dixi supra.

Ad contraria respondetur. Ad primum, Bulla in
illis uerbis non dicere huiusmodi donationem esse
confidentiam, & sic uere commissum esse delictum,
sed dicit, ex ea remissione, & donatione pręsumptio
nem ex qua alijs coniecturis cõcurrentibus uult de
11 licti commissi resultare probationem, quæ † præsum
ptio cessat, quoties ex causa constat donasse, ut late
fuit dictum in alia quæstione.

Sicut neque Constitutio hæc Pij V. procedit, quo
ties fuit datũ resignanti a resignatario, collatori ab
eo, cui fuit beneficiũ collatũ, pˀsentãti a præsentato,
eligenti ab electo, post longũ tempus a resignatio
12 ne, collatione, † pręsentatione, vel electione, ut spa-
tio trium annorum consuluit in terminis Nau. cõs.
66. incip. R. Domine, titul. de simon. quod est trans
positum. fol. 803. in secundo Tom. & nu. 5. dicit, Cõ
stitutiones has Pij IIII. & Pij V. non intendere pro
hibere beneficiarijs, ne quid unquam donent eis, p
quorum resignationem, collationem, electionem,
& pręsentationem obtinuerunt beneficia: quia id
13 fuisset statuere contra legem naturalem † quod non
poterant. c. sunt quædam, 15. q. 1. nam quisque obli
gatur benefacere potius illis, a quib. talia beneficia
14 acceperunt, quam aliis, iuxta † notabilia uerba posita
in cap. cum in officiis, de testament. cum in offi-
cijs charitatis primo loco illis teneamur obnoxij,
a quibus beneficium nos cognoscimus accepisse.
Nam alioquin sequeretur, quod nulla renun-
ciatio, uel collatio reperiretur facta ab uno amico
alteri in eadem ciuitate degente, quæ non posset iu
dicari confidentialis, si aliquot annis in eadem con
uixerint quando quidem uix reperiretur ullus adeo
ingratus, ut nulla munera, uel obsequia, aut officia
retribuerit ei intra tantum tempus, arg. not. per Gl.
in l. si non sortem, §. libertus, ff. de cõd. indeb. & sub
dit Nauar. quod uix ullus Cardinalis, Archiepisco-
pus, uel Episcopus, habens ius conferendi beneficia
pinguia, inueniretur, qui non deberet præsumi con
fidẽtiarius, si retributio facta post collationem post
duos uel tres annos argueret confidẽtiam: quod est
15 absurdum, † & nullatenus dicendum, l. nam quod ab
surdũ, ff. de bon. liber. & huiusmodi Constitutiones
nõ pias, sed pœnalissimas, & odiosas extendere ad
16 hunc casum esset elicere sanguinem, † inquit Nauar.
ex c. 30. prouerb. c. denique, dist. 30. ideo alias uidi p
doctissimos consultum coniecturam illam, de qua
in hac Constitutione Pij V. de resignatione facta a
resignatario nepoti, aut consanguineo resignantis
non procedere, quoties post longum tempus fuit fa
cta resignatio puta spatio alicuius anni. Nam in alia
coniectura Pius V. ponit modicũ tempus, idest duo
rum, aut triũ mensiũ & tacita fides de restituendo
17 incapaci & tacitum † fideicommissum in fraudem fi
sci tunc arguitur, cum fit incontinenti, ut tradunt
Bar. cons. 194. in fi. Palatinus Ru. in rubr. de don. in
ter. uir. & uxor. §. 5. nu. 13. cum alijs, ut per Couar. in
Epit. de spons. c. 8. §. 8. num. 5. Bald. in l. eam quam,
num. 40. C. de fideicomm.

Hic in facti contingentia consuluit Alciat. resp.
secondo, col. 2. nume. 16. & 17. cum sequent. libr. 1.
18 non esse simoniã remissionem debiti factam a Resi
gnatario Resignanti longo tempore post resigna-
19 tionem, nam huiusmodi distantia † temporis exclu-
dit omnem præsumptionem, Rom. & alii, l. qui in
aliena,

aliena. §. si is qui putabat, ff. de acquir. hær. nec actus subsequens potest præsumi factus ad executionem
20 factus præcedentis, cum sequeretur delictum, Bal. in l. fœlicissima, C. de his qui a non dom. Et solent omnes inter se uti hac liberalitate not. per Bart. in l. quæ dotis ff. solut. Matri. Nec est obliuioni tradendum in hac materia, quod scribit Ant. de Butr. in c. tua nos, in fi. de simon. dationem temporalium etiã
21 correlatiue † factam ad obtinẽda spiritualia absque pactione non inducere simoniam sequitur Socin. sen. numer. 5. Amplia etiam si eodem tempore, ut ibi Zabarel.

S V M M A R I V M.

1 *Dans ante resignationem non committit confidentiam, nec Simoniam.*
2 *Alienans ante delictum non uidetur facere in fraudem.*
3 *Simonia, quando exactio dat causam collationi.*
4 *Alienans modico tempore ante delictum præsumitur fraudulenta.*
5 *Ex uerbis & signis colligitur fraus.*

QVAESTIO L.

Quando ex datione ante resignationem arguatur confidentia.

QVinquagesimo, Quæro, an arguatur confidentia ex datione facta ante collationem, præsentationem, resignationemque.

1 Huiusmodi dationem non esse Simoniam † scribit Redoan. de simon. par. 3. c. ult. nu. 2. vide Abb. in c. tuam de simon.

Nam datio temporalium libera non relatiue facta ad causandam dationem Spiritualium non inducit simoniam, Butr. per illum tex. in c. tua nos. nu. 3. & in c. dilectus secundo, num. 3. ubi etiam Zabarell. eodem numero, de Simon.

2 Ideo alienatio etiam omnium bonorum facta † ante delictum non præsumitur facta in fraudem fisci, Bar. in l. post contractum, num. 2. Alc. num. 37. uers. cæterum, ff. de donat. Sal. in l. si quis post hac, col. 4. c. de bon. proscr.

3 Limita, nisi exactio † dederit causam collationi, præsentationi, & resignationi, Redoan. d. par. 3. ca. ult. nu. 5. ubi loquitur de consuetudine habente hoc fundamentum, ut sit vitiosa, Abb. in c. cum in Ecclesia, de consuetu.

Limita, nisi paulo ante resignationem fuisset datum cum conuentione, nam colligeretur ex hoc, dedisse causa resignationis nam etiam alienatio mo-
4 dico tempore ante delictum † præsumitur fraudulenta, Dec. cons. 235. co. 2. uer. 5. præsumitur. Nat. cons. 549. num. 9. libr. 3. Anch. cons. 251. num. 3. Blanch. tract. de indic. num. 58. Pic. in d. l. post contractum, numer. 36. Io. Anib. numer. 163. uel colligeretur ex
5 aliquibus uerbis, † aut signis, Alciat. in l. si maior la prima. uers. 7. C. de transact. Pic. dict. l. post contractum, numer. 68. Menoch. de præsumpt. libr. 3. præsumpt. 124. num. 69.

S V M M A R I V M.

1 *Ex resignationibus reciprocis factis inuicem filiis, an colligatur confidentia, & nu. 13.*
2 *Actus reciproci inducunt Simoniam.*
3 *Conuentiones in beneficialibus prohibentur.*
4 *Correspectiuitas ex mandatis datis uni Procuratori.*
5 *An colligatur correspectiuitas, si consensus fuerunt præstiti eodem tempore.*
6 *Resignationes in fraudem quæ.*
7 *Fraus ex causa præsumitur.*
8 *Filius in beneficio non potest succedere Patri.*
9 *Ex mandatis datis eadem die colligitur correspectiuitas.*
10 *Quid ex mandatis datis modico tempore interiecto.*
11 *Fama facit semiplenam probationem.*
12 *An fama probet simoniam.*
14 *Interpretatio capienda, ut delictum excludatur.*
15 *Quisque potest resignare suum beneficium.*
16 *Lege naturali quis est obligatus ad gratiam referendam.*
17 *Regula de triennali reddit tutos.*
18 *Correspectiuitas non consideratur, cum digressum est ad actus extraneos.*
19 *Fama non probat confidentiam.*
20 *Fama debet a probis prouenire.*

QVAESTIO LI.

Quando ex mandatis correspectiuis arguatur confidentia.

QVinquagesimo primo, Quæro, de notabili quæstione, quæ diu fuit disputata in Romana Curia, an ex duobus mandatis cõfectis in partibus, uno, die primo, in quo Titius constituebat procuratorem N. ad resignandum in fauorem M. filij Meuii Canonicatum Ecclesiæ Calaguritan. altero die 3, in quo Meuius constituit eundem procurato-
1 rem ad resignandum † Canonicatum, quem obtinebat in eadem ecclesia in fauorem G. filii Titij, uigore quorum mãdatorum fuerunt admissę resignationes, expeditę litteræ, & captæ possessiones, & prius habuerant dispensationem, ut possent consequi quẽcumque Canonicatum in Ecclesia, in qua patres eorum, dummodo non succedant patri, colligatur confidentia prohibita per has Constitutiones?

2 Pro affirmatiua, primo, adducitur, quia † omnes actus reciproci in beneficialibus inducunt simoniam Sarn. de trien. q. 12. n. 13. Cresc. decis. 78. Paleot. de
* ci. 150. Et * cõiter alii, sed hæ resignationes sunt correspectiuę, & reciprocę, resigno in fauorẽ filii tui, ut resignes in fauorẽ filii mei. ergo simoniacę, ut sunt
3 oẽs aliæ † cõuentiones, q̃ prohibentur in beneficialibus, c. cum pridem, c. pactiones, de pact. & fuit resolutum de anno. 1583. in una Astoricen. de Villarin. & in alia Gerunden. præceptorie, coram Reuer. Padre. D. Gypsio.

Et de huiusmodi correspectiuitate satis constat.
4 Primo ex mandatis datis † uni & eidem procuratori, Peregr. decis. 83. libr. primo, Rot. decis. diuers. 234. ad fi. pag. 2. in impress.
5 Secundo, quia ambæ supplicationes fuerunt † eodem tempore datæ, & consensus præstiti, Put. decis. 490. libr. 2. Achil. decis. prima, de Simon. Peregrin. d. decis. 83. & fuit dictum in præfata Gerunden. & de duobus consensibus eadem die præstitis habetur inter decisiones diuers. 446. par. prima, in
* una Bononiensis, * pensionis.

Tertio, quia fuerunt factæ in filijs utriusque, & sic

6 fict in fraudem, ca. 2. de fil. presbyt. c. 15. sess. 25. Cō
ci. Trid. nam data causa probabili sic simulandi de
7 facili præsumitur talis† fraus, Bart. in l. post contra-
ctum. nu. 1. ff. de donat. Rot. decis. 1. de don. in nou.
Et hoc facit præsumere decretum Concilij, d. c. 15.
sess. 25. ad tradita per Alci. de præsump. par. 2. nu. 4.
8 non enim poterāt filij succedere† patri, Ideo, ut eui
tarent hoc, uidentur ita conuenisse, Anch. cōs. 434.
nu. 3. uers. præterea, Crau. cōs. 153. n. 8. & 9. Et fuit
* resolutum* in vna Oscen. Prioratus, vt habetur de-
cis. 234. prope fi. in impress. par. 2. & faciunt tradi-
ta per Gl. in c. vnico, & ibi Abb. nu. 14. & 29. ut Ec-
clesi. benefic.
9 Quarto, quia, quamuis mandata non fuerint† da-
ta eodem die, ex quo induceretur correspectiuitas
proculdubio, Put. decis. 525. lib. 2. Mocda. deci. 224.
Achill. decis. 4. de renunc. tamen idem erit, quando
10 fuerunt data† modico tempore interiecto, & sic ex
interuallo, Caputaq. decis. 297. p. 2. habetur inter de
cis. diuers. 234. in fin. pag. a. & fuit resolutum in una
* *Placen. bonorum coram R. P. D. Seraphino 13.
Maij 1583. Et in alia Reatin. pensionis coram R.
P. D. Pamphilio 10. Iunij 1588. ubi aderat interual
lum trium dierum, & alia Gerunden. præceptoriæ,
intercesserant. 15. dies, & ita tradit Sarn. quæstio.
* 12. de trienn. iudicasse * Rotam: Ac in alia Hi-
spalen. & Corduben. beneficiorū, corā supradicto,
Gypsio, per not. per Anchar. cons. 434. nu. 3. Crau.
d. cons. 153. num. 8. & 9. Vt consulto uolentes frau-
dare interponant huiusmodi interuallum tempo-
ris, Alex. cons. 51. num. 2. lib. 4. Craue. cons. 156. nu.
18. Accedat vnitas, & actus sequens, late Caputaq.
decis. 235. p. a. num. 3.
11 Quinto, Ponderabatur etiam fama, quæ† regula-
riter facit semiplenam probationem, &, cum bullæ
sint contentæ præsumptionibus, ergo & ea, & ita a-
* lias Rota famam* probauit† in una Caurien. Cano-
12 nicatus, corā R. P. D. Rubeo, de anno 1581. eo ma-
gis in his, quæ sunt difficilis probationis, Butr. in c.
ueniens, el primo, num. 10. de testib. Roman. consi.
76. num. 6. Alex. cons. 88. num. 11. lib. 7. Dec. in cap.
1. num. 10. de appell. facit decis. Caputaq. 299. in im
press. & quod in una Calaguritan. beneficiorum, co
ram R. P. D. Blanchetto fuit decisum de ann. 1575.
Et pro hac sententia iudicauit Iudex confiden-
tiarum.
13 His tamen non† obstantibus, contrarium deter-
* minauit Rota* in d. Calaguritan. Die lunę 14. De-
cembris 1592. coram R. P. D. Pegna Auditore Ro
tę, & iterum proposita eadem causa coram R. P. D.
Pamphilio Veneris 25. Iunij 1593. Domini stete-
runt in decisis.
Primo, quia non constabat, primum resignantē
dedisse mandatum sub confidentia, uel præceden-
te pactione, vt alter postea simile mandatum daret
ad resignandum suum Canonicatum eius filio. Vn
de, cum fieri potuerit, ut huiusmodi primum man-
datum fuerit sponte, & nulla precedente pactione
confidentiaria datum, & postea alter idem quoque
14 sponte præstiterit, in dubio ea† interpretatio est ca
pienda, quæ delictum excludit, l. merito, ff. pro soc.
c. estote, de reg. iur. D. Tho. 2. 2. q. 60. art. 4. Primus
enim actus resignationis seclusa pactione non erat
15 illicitus, cum quisque possit resignare† suum benefi
cium: Et late dixi de resign. benef. lib. 3. q. prima, ne
que secundus gratuito, & sponte factus fuerat simo
niacus, Felin. & alij in cap. tua nos, de Simon. nā po
16 tuit manare a fonte gratitudinis, cum lege† naturali,
quis sit obligatus ad gratiam referendam opportu-
no tempore, l. sed & si lege, §. consuluit, ff. de petit.
hæred. l. si non sortem, §. libertus, vbi Gl. in uer. na-
tura, ff. de condit. indebit. cap. cum in officijs, de te-
stam. D. Thom. 2. 2. q. 106. art. 3. Nauarr. in constis.
de dat. & promiss. not. 1. Ergo sequitur, cessante pa
ctione, modo, & conditione, non posse hos actus
confidentiales reputari.
Secundo quia, esto, quod aliqua posset considera
ri confidentia inter illos resignantes, tamen, cū ho-
die sint defuncti, non debet præiudicare illis, qui tu
17 ti redduntur† regula de triennali, ut per Sarn. d. qu.
* 12. reg. de trienn. & fuit decisum in una* Hispalen.
beneficij de Ecija, die 16. Nouembris. 1579. coram
S. D. N. tunc Auditore Rotæ.
Et ad contraria respondetur, mandata non esse
correspectiua, cum non sint eadem die rogata, Ca-
putaq. decis. 197. & 234. p. 2. Peregr. decis. 289. li. 3.
18 quia contrahentes digressi † fuerunt ad alios actus
extraneos, ut late etiam comprobaui de resigna. be
nefic. lib. 14.
Non obstat decisio allegata in illa Gerund. Præ-
ceptoriæ, quia respondetur ibi non fuisse decisum,
actus fuisse correspectiuos propter mandata facta
intra paucos dies, sed quia erat locus Constitut. Pij
IIII. & Pij V.
Nec etiam obstat decisio in illa Bononien. trans
lationis pēsionis 23. Ianuarij 1579. coram S. D. N.
quia loquitur de cōsensib. præstitis per principales
præsentes in Curia, non autem per procuratores, vt
nos.
Minus obstat alia decisio in illa Osce. Prioratus
coram Reuer. Oriolen. 20. Iunij 1581. nam loquit
ad alium effectum, & in fine dr̄, quod prædicta for-
tasse non sufficerent ad inducendam simoniam.
Non obstat alia decisio in illa Reatin. pensionis,
quia respondetur, multa in ea affuisse indicia, & prę
sumptiones confidentiam probantia.
Nec ex eo, quod essent filij, concludebatur confi
dentia, ad tradita in c. in præsentia de probat.
19 Nec famæ multum in hac† materia est tribuēdū,
cum sit indicium inconstans, vagum, & a delicto lō
ge remotum, maxime non concurrentib. alijs, Gra.
cons. 57. num. 8. lib. 3. Clar. §. vlt. q. 21. uers. fama, Ca
putaq. decis. 299. lib. 1. in manuscr. & si non emana
20 uit a probis, c. qualiter el 2. de accus. ca. licet heli, de
sim. Et fuit resolutum, in his terminis in causa Fir-
man. Cappellaniæ coram S. D. N. 9. Maij. 1582.
Et ita, ut dixi resoluit Rota coram R. P. D. Peg-
na, & ēt confirmauit denuo proposita causa hoc an
no. 1593. coram R. P. D. Pamphilio, ut supra retuli.

SVMMARIVM.

1 *Collatio facta ab ordinario recipiendo iuramētum a collatario, quod non resignabit, an sit confidentialis, & num. 6.*
2 *Quisque, potest resignare beneficia.*
3 *Confidentia ex pacto etiam tacito colligitur.*
4 *Collator non potest paciscere cum collatario.*
5 *Pactum, quod non est a iure non est apponēdum in collatione*
7 *Intellectus. §. Itidem, constitutionis Pij V.*
8 *Lex pęnalis loquens de affirmatiua non habet locū in negatiua.*
9 *Beneficia sunt conferenda sine diminutione.*

10 *Onus*

10 *Onus imposi um minuit pretium.*
11 *Iuramentum non debet esse impedimentum maioris boni.*

QVAESTIO LII.

Collatio Ordinarii cum iuramento de nó resignando non est confidentialis, sed Simoniaca.

QVinquagesimo secundo Quæro an sit confidétialis collatio facta ab Ordinario, vel alio collatore, recipiendo iuramentum a collatario
1 quod ipse non resignabit † illud beneficium cum pésione, nec in fauorem alicuius, nec etiam permutabit illud, sed tamen pure, & libere, ac simpliciter in manibus Papæ, uel ipsius Ordinarij, quoties id uoluerit facere?

Alias, cú hic casus accidisset, pro affirmatiua, ponderabatur, §. Itidem, huius Constitutionis Pij V. ubi iudicat confidentialem collationem factam ab ordinario, vel alio Collatore cum conditione tacita, uel expressa, contra iuris communis dispositionem, ut expresse dicitur illis uerbis *Contra iuris communis ordinationem*. &c. Sed huiusmodi conditio est con-
2 tra ius commune, secundum quod potest quis † resignare beneficia quæ obtinet, Io. Andr. in rub. de renunc. num. 4. Rot. decis. 26. in fi. de proc. in antiq. & decis. 31. n. 4. de re Iud. eo. lib. Ber. in c. cum omnes, nu. 24. de const. Boer. decis. 205. nu. 4. cum aliis adductis a me libr. 3. de resign. benef. quæst. prima nu. 1. cum seq. ergo &c.

3 Secúdo afferebatur, quia † confidentia ex pacto, & conditione etiam tacita deprehenditur, siue in collatione siue in resignatione, aut præsentatione interueniat, Nauar. in man. c. 23. num. 107. uers. ad decimú & nu. 109. & 110. Idem Nauar. cons. 27. de Sim. Gabr. cons. 172. nu. 4. & 12. cum sequ. uol. 2. sed in casu nostro adest in collatione conditio, modus, pactum expressum, ergo collatio est confidentialis, cum collator nequaquam possit pacisci cum eo, cui collatu-
4 rus † est beneficium, c. quam Pio 1. q. 2. c. ult. de pact. alias committitur Simonia, dd. in c. ex parte 2. de offic. deleg. & in cap. quæsitum, de rer. permut. Eoque
5 magis, cum † non insit a iure huiusmodi pactum, iux. Gl. & tradita per Fel. in d. cap. ad audientiam de rescr. immo sit contra ius, ut supra deduxi.

6 His tamen † non obstantibus, contrariam opinio-
7 né existimo ueriorem, quia d. §. Itidem, huius † Constitutionis Pij V. loquitur de códitione tacita, uel expressa, apposita ab Ordinariis in collatione, ut illi, quibus conferuntur beneficia, resignent ea beneficia, quibus ipsi uoluerint, aut pensiones, uel fructus ipsis, aut alijs dent, ut ex uerbis expressis colligitur & tradit Nau. in Man. c. 23. sub num. 110. uers. noto septimo, Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub num. 5. Mascard. de probat. cons. 1306. col. antepen. & pen. & alii quos in interpretatione d. §. citaui, & attuli rationes, sed conditio, de quibus in casu nostro, est admodum diuersa, cum sit de non resignando. Ergo non debet comprehendi sub lege pœnali, & odiosa, reg. odia, cum ibi notatis de reg. iur. lib. 6.

8 Constitutio enim † pœnalis comprehendens affirmatiuam, non habet locum in negatiua, Docto. in l. si uero, §. de uiro, ff. solut. matr.

Eo magis, cum adsit diuersa ratio inter utrumque casum, ut patet ex his, quæ scripsi in d. §. itidem. Non obstat id, quod ponderabatur dict. §. itidé, illis uerbis, *Contra iuris ordinationem*. nam refertur ad conditionem de resignando cui uoluerit collator, quod est contra iuris communis ordinationem, ut patet, ibi ea conditione tacita, uel expressa, ut postea, cum aliter pro arbitrio collatoris seu alterius cuiuscumque contra iuris communis ordinationem disponatur, nam, alia i sequeretur, quod omnis conditio contra ius apposita in collatione esset confidentia, quod est falsum, & Absurdum. Ad secundum respondetur, quod pactum tacitum, & expressum inducit confidentiam in casibus confidentialibus, non autem in aliis.

Cócludo igitur hanc nó esse confidentiá, cú non colligatur neque ex uerbis, neque ex ratione Constitutionum Pij IIII. & Pij V.

Declara tamen, ut huiusmodi conditio, apposita in collatione per Ordinarium, uel alium collatoré sit illicita, ut consuluit Nauar. cons. 1. de concess. præben. & omnes in hoc consentiunt.

9 Et ratio est, quia † beneficia sunt conferenda sine diminutione, c. primo, ut Eccles. benef. & conferens beneficium cum prædictis oneribus uidetur conferre cum diminutione, nam regulare est, ut onus im-
10 positum rei minuat † pretium eius, c. cum Io. cum ibi not. de Fid. instr. l. fundi parté, ff. de cótrah. emp. Gl. & Bar. in l. mortis causa capimus, §. ult. ff. de donat. causa mort. & tradit Bal. in d. l. fundi Fel. in d. c. cum Io. nu. 4. & num. 33. cum seq.

Accedit, quia collator prohibetur aliam conditionem in collatione adijcere, quam eam, quæ de iure inest, Fel. & alij in c. ad audientiam, de rescr. Nauar. cons. 45. num. 2. de præb.

Declara secundo, ut huiusmodi conditio, redoleat simoniam, nam inquit Nauar. d. cons. 1. num. 2. de concess. præb. non auderem excusare conferentem nec collatarium a simonia, nam inficiari nó potest, interuenire in huiusmodi collatione conditionem, & modum, qui iure non inest. Et faciunt quæ, habentur in c. quam pio, c. q. 2. ca. ult. de pact. & nu. 3. Idem Nauar. d. cons. 1. concludit, huiusmodi iuramentum non esse ualidum, & posse eo non obstante resignare cui uoluerit, & cum pensione. nam iura
11 mentum non debet † esse impedimentum maioris boni, D. Thom. 2. 2. q. 89. art. 7. Abb. Fel. & alii. in c. si uero, de iur. iur. Idem Fel. in ca. si debitores, nu. 9. de iur. iur. ubi late, Et scripsi alias,

SVMMARIVM.

1 *An praua intentio Ordinarii in collatione annullet collationem, & nu. 3.*
2 *Collator nó potest recipere fructus beneficii collati.*
4 *Constitutio Pij V. super confidentiis loquitur de resignante, & non de Ordinario.*
5 *Lex odiosa non debet extendi.*
6 *Absque pacto non committitur confidentia.*
7 *Non qualibet intentio inducit confidentiam, sed ea qua est nota alteri.*
8 *Intentio praua eligentium non nocet electo.*
9 *Intentio praua præsentantis non nocet præsentato.*
10 *Collator habens prauam intentionem exigendi fructus, & postea si illos consequatur ex donatione collatarii, non committitur Confidentia.*
11 *Collator defendens litem beneficii collati, & expédens non committit confidentiam.*
12 *Causa præsumitur ut excludatur delictum.*
13 *Ex actibus factis lógo tépore cessat correspectiuitas.*

14 Ex

14 *Ex pacto in collatione Simonia & confidentia.*
15 *Pactum, ut noceat, est probandum.*

QVAESTIO LIII.

Intentio praua Ordinarii collatoris quando faciat
vacare beneficium.

QVinquagesimo tertio Quęro, an, si Ordinarius
conferat beneficium & habeat prauam inten
1 tionem recipiendi fructus†post collationē
ex hoc committatur confidentia, ut ex ea uacet be-
neficium?
Pro affirmatiua, Primo adducitur Constitutio ꝓ-
dicta Pij V. in §. Quare, ibi, etiam sola dimittentis in
tione receperit, &c.
2 Secúdo, quia prohibetur collator recipere†fructus
beneficii collati, ut* communiter est receptum, * &
practicatur.
3 His tamen†non obstantibus, cōtraria opinio est
uerior, quam in terminis tenuit Hier. Gabrie. consi.
172. in princ. lib. 2. Nauar. conf. 33. num. 4. de Simo.
Idem Nauar. in c. 23. nu. 109. & probatur huiusmo-
di opinio, tum quia potest sustineri, ut facit Gabr.
loc. cit. quod hæc extrauag. Pij V. loco citato loqua-
4 tur de resignante, †non autem de Ordinario, qui cũ
nullum ius habeat in beneficio, cessabit Constitutio
5 quæ cum contineat odium, non debet† extendi ad
hunc casum ca. odia, c. in pęnis, de regu. Iur. lib. 6. &
multo maior ratio militat, ut spectetur mẽs resignã
tis habentis ius, quam Ordinarii nullum habentis,
ad effectum, ut noceat resignatario. Tum etiã quia
6 absque pacto, †modo, & conditione non committi-
tur confidentia, Naua. in man. c. 23. num. 107. & nu.
109. & num. 110. Nauar. conf. 27. & conf. 30. & 33.
& 36. de Sim. & communiter* Doct. ut ex pluribus
rationibus conclusi supra, & tamen in hoc casu præ
supponimus nullum adesse pactum, nullamque con
ditionem, sed duntaxat Ordinatium habuisse hanc
intentionem prauam.
Non obstant contraria. nam ad primum respon-
7 detur, illa†uerba esse intelligenda de intentione no-
ta ei, qui receperit beneficium, ut tradit Gabriel. lo-
co cit. & dixi supra.
Secundum, remanet sublatum ex prædictis.
Concludendum est igitur, intentionem prauam
Ordinarij non nocere ei, cui collatum est beneficiũ.
8 Amplia primo, ut nec etiam noceat electo†inten
tio praua eligentium, ad effectum inducendi confi-
dentiam, ut in terminis scriptum reliquit Nau. cōsi.
33. num. 4. uers. tum quia, de Simon.
9 Amplia secundo, ut nec etiam noceat†præsenta
to intentio praua præsentantis ad effectum inducẽ-
di confidentiam, ut in terminis etiam scripsit Naua.
d. conf. 33. num. 4. de Simon.
Amplia tertio, ut nec etiam tali casu committa-
tur confidentia, si postea ille cui fuit collatum bene
10 ficium†permittat ut Ordinarius recipiat fructus be
neficii collati, Ita in facti contingentia respōdit Ga
br. d. conf. 172. num. 10. 14. & 23. lib. 2. Dummodo
primo, id faciat Episcopus nullo intercedente antea
pacto, ut late cōclusi ex pluribus rationibus in d. qu.
secunda, ut ad sit causa, quæ excludat omnem præ-
sumptionem, & suspicionem, ut in casu Gabr. nam
ibi Episcopus contulit beneficium suo familiari, su
11 per quo beneficio cũ esset mota lis, Episcopus† col-
lator litem defendit, & aliquid expendit tuendo iu-
risdictionem suam ratione proprii interesse: potuit
igitur percipere fructus expensos: uel etiam, quia ha
beret longo tempore post collationem aliquid ex
fructibus ab eo, cui contulit, nam hoc casu nulla cō
mittitur confidentia, ut expresse scripsit Gabriel. d.
conf. 72 num. 14. uers. restat, lib. 2 Idque potuit fie-
ri uel ratione gratitudinis, quæ tali casu non est pro
hibita, ut probat Nauar. conf. 33. num. 4. de Sim. uel
12 ex alia causa, quę pręsumitur, †ut excludatur delictũ
l. merito, ff. pro soc. &, quoties apparet alia causa, ces
sat confidentia, Put. decis. 385. lib. 1. & decis. 489. li.
2. Dec. consi. 118. nume. 3. Sarn. de trien. quæst. 12.
num. 11. & 12.
13 Et regulare est, ut cesset† correspectiuitas, quan-
do actus fit longo tempore post Feder. de Sen. cōsi.
258. Dec. consi. 118. num. 4. Sarn. de trien. q. 12. nu.
12. Achil. decis. 353. in manusc.
Limita, non procedere, quoties intercessit pactũ
inter Ordinarium, & eum, cui fuit collatum benefi-
14 cium: nam†hæc esset Simonia, & confidentia, ut oẽs
* *Doct. concludunt, in c. cũ nisi pridem, de pact. in c.
quæsitum de rer. permut. dixi ample in d. q. & pro-
batur in d. Bulla Pij V.
Huiusmodi autem pactum siue intentio mala, q̃
15 nocet, de qua loquitur dicta Constitutio, est† probã
da, ut in terminis firmat Gabr. d. conf. 172. num. 12.
libr. 2. quod est per* omnes receptum.

SVMMARIVM.

1 *Collatio facta a Cardinali familiari, cui dixit, ut illud resignaret cum pensione, an sit confidentia, & num. 4.*
2 *Simonia realis quæ.*
3 *Conuentio inducit confidentiam.*
5 *Significatio modi non est pactum.*
6 *Beneficium Curatum cogit ad residentiam.*
7 *Canonicatus requirit residentiam.*
8 *Confidentia sine pacto non committitur.*
9 *Vbi non competunt uerba neque dispositio.*
10 *Consilium non obligat.*
11 *Consilium quando sit punibile.*
12 *Consilium in dubio præsumitur bonum.*
13 *Malum excludendum.*
14 *Casus omissus relinquitur dispositioni Iuris.*
15 *Pœnalis lex non extenditur.*
16 *Error circa Ius humanum obscurum non est peccatum mortale.*

QVAESTIO LIIII.

Quando collatio sit confidentialis, si conferens ali-
quid dicat ei cui confert beneficium.

QVinquagesimo quarto, quęro, an committatur
confidentia ex collatione facta a Cardinali,
1 habente indultum super aliqua Ecclesia†a
licui ex suis familiaribus, cui dixit, ut illud resigna-
ret reseruata pensione?
Pro affirmatiua primo facit, quod Nauar. conf.
8. tit. de sim. in facti contingentia respondit, ex renũ
ciatione sequuta cum reseruatione prædictæ pẽsio-
nis esse commissam Simoniam realem, ex his, quæ
dicit posuisse in man. c. 23. num. 105. ubi scribit, Si-
2 moniam realem † esse conuentionem expresse, uel
tacite, ex utraque parte completam, saltem quo
ad aliquam partem promissorum utriusque partis.
Secun-

Secundo Ponderatur Constitutio Pij V. super confidentia in §.itidem, vbi statuit collationem factam ab Ordinario, uel alio collatore cum conditione tacita uel expressa, ut postea illud beneficium alteri resignetur, esse confidentialem, sed hęc est huiusmodi, & clarum est sub illo verbo, collatorem exprimi, & intelligi etiam S.R.E. Cardinales, ut scripsi in interpretatione dicti §.itidem.

Tertio, accedat expressa conuentio quæ uidetur
3 †confidentiam inducere in huiuscemodi materiis, Nauar.cons.27.30.& 33.de Simon.& alij omnes citati a me supra.

4 His tamen non †obstantibus, contrariam opinionem, non committi ex hoc confidentiam, existimo firmandam, & secundum eam* pronunciandum. Et primo moueor, quia nõ uidetur interuenisse ullam pactionem, sed tantum quandam monitionem, &
5 significationem modi, quo †posset habere familiaris pensionem prædictam, arg. not. in l.prima, ff.de pact. Nam mens Cardinalis est, aliquid dare familiari, & magis pensionem, quam beneficium, quia illud beneficium vel est curatum, & familiaris, cui cõ
6 fertur, †cogeretur ad residentiam accedere, c. extirpande, c.qui uero de præb.c.is cui.de offi. deleg.lib. 6.Rebuff.in praxi beneficiorum titul.de dispens.de
7 non residen.num.20.uel est Canonicatus †aut dignitas, & etiam cogeretur ad residentiam, Abb.in c.dilecti, num.primo, 2.cum seq.& ibi Bal.& Dec.num. primo, de appel. Arch.c.si qui, num.1.7.qu.1. Abb. in c.inter quatuor, num.1.de cleric. non residen.uel est simplex, & astrigeretur ad habitum clericalem, & ad dicendum officium.

Domini autem ægre priuantur bonis familiaribus, & multoties nolunt illos uestiri habitu clericali, ut sint magis prompti ad seruitium, Ideo eos solent admonere, quo pacto possint ex illo beneficio ab eis illis collato habere pensionem, nullum ergo pactum confidentiale adest, nullaque conuentio illicita, nullumque delictum. Et communiter * omnes
8 in hoc conueniunt, ut confidentia sine † pacto non committatur, ut late scripsi supra. Et clari iuris est, Constitutionem hanc Pij V. non habere locum in consilio collatoris, cum loquatur de pacto, & conuē
9 tione tacita, & ubi uerba †non habent locum, neque dispositio, l.4.§.toties, ff.de damn. infect.

10 Et regulare est, †ut consilium non obliget, l.consilij, ubi* omnes, ff.de reg. iur. & etiam in delictis†
11 non puniatur, nisi fuerit datum ei, qui alias non erat patraturus delictũ, Abb.& alij in c.primo, de officio deleg. Imol.num.9. Fel.nu.8. Dec.num.9. Ber. num. 85.Fel.in c.sicut dignum, nume.7.de hom. Dec.in l. consilij, num.4.ff.de regu.iur.& ibi Cagn.numer.6. Duen.regu.149.Pla.lib.1.delict.c.17. nume.1.& 7. Boer.decis.262.nu.7.& est communis* opinio, teste Ber.loc.cit. Clarus lib.5.recept.sent.§. ult. qu.88. in princ. Ac ab omnibus approbatum* est, ut consiliũ quod potest esse malum, & bonum, & ad utrumque
12 ex diuersis rationibus trahi, presumatur† bonum, & ita esse interpretandum, Bal.in l.seruum fugitiuum colu.3.uers.nota quod consilium, & ibi etiam Iaso. col.5.uers.3.multum nota, de seru.fugit. Alex. cons. 125.col.4.in fi.lib.4. Ex illa uulgari præsumptione,
13 ut †malum excludatur, l.merito, ff.pro soc. cum aliis ut per Alc.de præsum.3.reg.1.præsu. Craue.consi. 18.col.ult.Mars.cons.2.col.1.& seq.

Vlterius, hanc Conclusionem comprobo, quam Pius V.in d.§.itidem, dum loquitur de confidentia Ordinarij, & collatoris, habet correspectum ad dispositionem tituli illius beneficij collati in fauorem personæ, tunc expressę, aut exprimendæ, & ad perceptionem fructuum, ut ex lectura patet, sed hic non disponitur de beneficio collato in personam expressam aliquo tempore per collatorem, quia presupponimus, in quæstione id non adesse, neque de fructibus, Ideo uerba huic quæstioni non habebunt locũ, & per consequens neque Constitutio, & tanquam
14 casus omissus relinquitur †dispositioni iuris communis, l.commodissime, ff.de lib.& posth.& optima ra
15 tione† nõ continebitur sub constitutione pęnali, & sanctissima ad not.in reg.odia de reg.iur.li.6.l.si uero, §.de uiro ff. solut. matrim. hic autem solus modus est expressus non per modum conditionis, sed consilij habẽdi pensionẽ ex eo beneficio, Vnde &c.

Ad contraria nunc est respondendum.

Non obstat primo Consilium Nauar.8.de Simo. quia illud procedit ex eo, quia ille Cardinalis qui cõtulit Canonicatum familiari, ultra quod significauit & dixit eidem, ut illud resignaret alteri reseruata pensione centum ducatorum, expressit, ut maior pensio, quam posset super eodem reseruari, reseruaretur cui uellet ipse collator. ratione igitur illius pẽsionis reseruandæ in resignatione facienda ad fauorem personæ nominandæ per ipsum Cardinalẽ collatorem, uidetur non solum admissa Simonia, ut tenet Nauar. sed etiam confidentia. Nam ab omnibus *receptum est, collatorẽ post collationem amplius non posse se intromittere de illo beneficio collato, &, quamuis ob huiusmodi expressionem, constet de confidentia expresse nihilominus ipse Naua. respondit, porrigendam esse Summo Pœnitentiario petitionem, cum his uerbis, attento, quod predicta Simonia adeo subtilis uideatur, quod a paucis nisi ualde eruditis iudicabitur esse talis, & ideo orator non iudicauit eam fuisse talem, & quod non est Simonia a iure naturali, uel diuino prohibita, sed solum iure humano Canonico indicta, & quod error circa ius humanum obscurum, & difficile intellectu, non est
16 peccatum† mortale, Inn.in c.per tuas el secundo, de Simon.* receptum a Fel.& aliis relatis per eum in c. primo, col.pe.de re Iud. Attento denique, quod huiusmodi consensus inter conferentes, & familiares, quibus conferunt, solent interuenire quasi quædam gratiarũ actiones, sine cogitatu Simonię, & hęc uerba uolui ponere, quia Nauar. erat uersatissimus in sacra Pœnitentiaria, nam in ea fuit consultor per multos annos.

Non obstat secundum argumentum de ponderatione, ex §.itidem Constitutione Pij V. nam ille, §. ut supra dixi, procedit, quoties disponitur de titulo & exprimitur persona in cuius fauorem debet fieri dispositio, ut uerba ibi posita expresse significant, quæ persona hic non adest, ideo cessant uerba, & ratio dict.§. Quare &c.

Ad tertium respõdetur, negando esse conuentionem, sed potius cõsilium ut supra deduxi.

Concludendum est igitur, nullam committi ex hoc confidentiam.

Limita, non procedere, quoties collator expressit aliud, ut de persona cui sit resignandum illud beneficium, uel de pensione constituenda alicui in resignatione, nam hæc esset confidentia: ut expresse dicitur in dict.§.itidem: & ibi late comprobaui.

SVM.

SVMMARIVM.

1 *Habens beneficia ab Ordinarijs, an poſſit ea† reſignare conſanguineis ipſius Ordinarij, & nu. 4.*
2 *Ordinarius non poteſt beneficia reſignata conferre ſuis familiaribus.*
3 *Coniecturæ in confidentijs ſufficiunt.*
5 *Caſus non expreſſus in lege non comprehenditur.*
6 *Reſignatio in manibus Ordinarij libere eſt faciẽda.*

QVAESTIO LV.

Habens beneficium ab ordinario, an illud abſque incurſu pœnę poſſit reſignare conſanguineis, vel familiaribus eiuſdem Ordinarij.

QVinquageſimo quinto, Quæro, de notabili caſu, ſuper quo uidi alias dubitari, An ex hac Conſtitutione Pij V. edita contra confiden
tiarios prohibeatur his, qui habuerunt beneficia ab
1 Ordinaris collatoribus, ea† reſignare cõſanguineis,
aut familiaribus collatorum ſub pœnis contra committentes confidentiam inflictis?
Pro affirmatiua primo affertur, Conſtitutio eiuſdem Pij V. 58. incip. Quanta Eccleſiæ, edita anno
2 tertio, in §. cęterum, dum† uoluit, Ordinarium non poſſe beneficia in manibus ipſius libere reſignata, conferre ſuis conſanguineis, aut familiaribus, uel cõſanguineis, aut familiaribus reſignantis ex præſumpta fraude, vt late ſcripſi in tract. de reſign. benefic. lib. 5. q. 6. num. 288. Ita ex eadem ratione recipientes beneficia ab Ordinarijs non poterunt ea reſignare conſanguineis, aut familiaribus ipſius.
3 Secundo, quia in hac materia† proceditur per cõiecturas, & præſumptiones, vt dicitur in dictis extrauagantibus Pij IIII. & Pij V. ſed coniectura pręſumptæ fraudis eſt notabilis, ac conſiderabilis, ad tradita per doct. in c. ſecundo, de renunc. lib. 6. Ergo.
Et his rationibus vidi alias ſuſtinere contrariam opinionem.
4 His tamen non obſtantibus, †ego exiſtimo contrariam ſententiam negatiuam eſſe veram, ut prædicto caſu nulla committatur confidentia. Et moueor, quia in d. Conſtitutione Pij V. contra confidẽ
tiarios edita huiuſmodi caſus non exprimitur, ergo
5 in illa† Conſtitutione non comprehenditur, l. illam C. de collat. l. in præuaricationis, §. ult. ff. de præuaric. l. diſſentientem, C. de diuort. & ita argumentatur, Oldrad. conſi. 202. quidam Monachus, ita etiã argumentatur Cæpoll. conſil. 16. colum. ſecunda, ad fin. verſicu. ſexto, & Crauett. conſil. 90. num. 2. uerſiculo ſecundo ualet: nam, ſi Summus Pontifex id uoluiſſet, vtique expreſſiſſet, argum. l. unica, C. de cad. tollend. non expreſſit, ergo noluit, cap. ad audientiam de decim.
Secundo, quia non ſolum hic caſus non comprehenditur in verbis dictæ extrauagantis, ſed nec etiam in ratione, cum ratio fraudis ceſſet, eo quia poſſet Ordinarius, ſi vellet, conferre ſuis conſanguineis, ac etiam familiaribus.
Non obſtant contraria. Ad primum reſpondetur, illud ſtatui in ea Conſtitutione Pij V. quia pręſumitur ea reſignatio facta in fraudem reſignatio
6 nis libere faciendæ† in manibus Ordinarii iux. text. in cap. ex parte, de offic. deleg. quia cenſeretur talis reſignatio facta in fauorem illius familiaris, aut cõſanguinei, nam, ſi poſſet Ordinarius conferre beneficia reſignata conſanguineis reſignantis, aut ſuis, videretur tacite, & indirecte, admittere reſignationem in fauorem, iuxt. ea, quæ ſcripſi de reſig. benefi. lib. 5. q. ult. nu. 189. cum ſequ. quod non uendicat ſibi locum in caſu noſtro.
Ad ſecundum reſpondetur, quod ceſſat fraus, iux. ea, quæ diximus ſupra.
Limita tamen, non procedere, quoties contrarium conſtaret, ut quia Ordinarius uolebat conferre nepoti ſuo, & non poterat, quia nondum habebat ætatem requiſitam. nam, ſi hoc caſu contulit alteri, qui reſignauit poſtea dicto nepoti, ex hoc eliceretur coniectura præſumptæ fraudis, iuxt. ea, quæ habentur in c. 2. de renunc. lib. 6.

SVMMARIVM.

1 *An committatur confidentia inter patruum reſignantem, & nepotem reſignatarium. & nu. 6.*
2 *Lex generaliter loquens, generaliter eſt intelligenda.*
3 *In delictis non fit diſtinctio perſonarum.*
4 *Reipub. intereſt, vt delicta puniantur.*
5 *Ex coniunctione ſanguinis arguitur fraus.*
7 *Sententia Iudicis confidentiarum de ordine Grego. XIIII. ſuper hac re.*

QVAESTIO LVI.

Confidentia non committitur inter patruum reſignantẽ, & nepotem reſignatarium, ac inter fratres.

QVinquageſimo ſexto, Quæro, an committatur confidentia inter reſignantem patruum, &
1 reſignatarium nepotem, † ſi reſignans ſe ingerat poſt reſignationem beneficio reſignato, aut fructus percipiat, vel quid aliud faciat?
Pro affirmatiua, Primo adducitur, quia Conſtitutio Pij V. loquitur generaliter, ergo generaliter eſt
2 intelligenda, †ad not. in l. in fraudẽ, ff. de mili. teſta. & non diſtinguit, neque nos diſtinguere debemus.
3 Secundo, quia in delictis non fit diſtinctio† perſonarum, ad not. in cap. nouit, de Iud. & intereſt rei
4 publicę, †ut delicta puniantur, l. item uulneratus, ff. ad l. Aquil.
5 Tertio, quia ex coniunctione ſanguinis† arguitur fraus, Crauett. Conſi. 82. nume. 5. uerſ. tertio arguitur, Gozad. conſ. 1. num. 34. conſi. 2. numer. 5. Grat. conſ. 53. num. 68. uolu. 1.
6 His non obſtantibus, contrarium† eſt uerius hodie, ex determinatione ſan. mem. Gregorij XIII. de
* anno 1575. in una Fauentin.* prætenſæ confidentiæ, ut, ſi cohabitant in eadem domo, non poſſit pͥtendi confidentia inter patruum, & nepotem, & inter fratres, & patet ex uerbis ſequentibus, quæ ad unguem refero, ut illa habui a R.P.D. Curruſaureo Iudice Confidentiarum.
Die 27. Menſis Iunij 1575. Fauentina prætenſæ Confidentiæ.
Pro Domino Iulio Cocciano contra Fiſcum.
Petrus Sprengherius Curſor retulit in iudicio corã R.D. Annibale de Graſſis cãrum Cõfidentiarũ Iudice, Die 25. pͥſentis Menſis citaſſe Magn. D. Io. Felicẽ Saluatoriũ, Procuratorẽ Fiſcalẽ, ad uidẽdum abſolui infraſcriptũ inſtãtẽ ad effectũ deferri iuramẽtum, in ſupplementum, ac cõcludẽdũ, & audiẽdum ſententiam diffinitiuam ad p. d. Inſtante D.

Iulio Cocciano, siue eius Procuratore.

In cuius relationis pede taliter erat scriptum.

Ex aduerso Fiscus protestatur, ad petita non deueniri, sed ante omnia sibi transmitti processum in causa factum, vt super eo possit in iure, & in facto informari, & interim, alias, &c. Io. Felix Fiscalis.

Relatione facta, comparuit in eodem Iudicio coram prædicto R.D. Annibale de Grassis Iudice, meque, &c. Idem D. Iulius principalis citra, &c. Et
7 data Cedula petitionis † sententiæ petijt, ut supra. Ex tunc prædictus Reueren. D. Annibal Iudex, attento, quod legitime probatum est, D. Ioan. Franciscum Corneum esse nepotem carnalem ipsius d. Iulij, & cum eo per multos annos in domo sua hic in Vrbe commorasse per totum illud tempus, quo ipse D. Iulius exegit pensiones, de quibus agitur, tanquam procurator ipsius Ioann. Francisci nepotis. Cum alias S.D.N. Gregorius, diuina prouidentia Papa XIII. eidem R. Do. Iudici mandauerit, ut Sua R.D. dixit, ut, quando Confidentiæ prætenderentur factę inter patruum, seu auunculum resignātem, & nepotem, seu inter fratres resignatarios, quādo uere, & effectualiter in eadem domo, cohabitarunt, ut a pręsumptionibus, quæ fundatæ sunt in perceptione fructuum facta a dimittente beneficium, positis in litteris Pij V. fel. rec. non læderētur, & particulariter facta relatione huius causæ Suæ Sanctitati prędictus D. Iudex pronunciauit prout in cedula, quam mihi notario consignauit, tenoris, &c.

Et æqua est huiusmodi declaratio, & omnes curiales illam approbarunt, ratione coniunctionis, & cohabitationis.

Qua declaratione Papę sic stante, cessat argumentum in contrarium, primo loco adductum, de generalitate, quam dictus Gregorius XIII. prudentissime restrinxit, quo casu non obstat: cessat quoque secundum, & tertium, & propterea secundum hanc sententiam est pronunciandū, & consulendū.

SVMMARIVM.

1 *Resignatio, & collatio per confidentiam est nulla.*
2 *Resignatio, & collatio debent fieri pure.*
3 *Resignatio, & collatio per Simoniam est nulla.*
4 *In Simonia nullitas venit ipso iure.*
5 *Accessus, regressus, pensiones, reseruatæ per Confidentiam, & Simoniam nulla.*

QVAESTIO LVII.

QVOD collatio, & resignatio, per confidentiam sit nulla.

QVinquagesimo septimo, Quæro, An resigna-
1 tio, † & collatio per confidentiam facta sit nulla? Affirmatiue est respondendum, quia ita
* tenent omnes, * vt per Nauarr. in manual. capit. 23. sub num. 110. Idem Nauarr. consi. 16. num. 5. de testam. & cons. 31. num. primo, & 40. num. 2. de Simonia, & ratio est, qa collatio, & resignatio debet fieri pure, Rot. decis. 6. nume. 2. de renunc. per resignat. Imol. in c. cum inter, num. 5. de elect. & in c. 1. num. 7. de rer. permut. Calder. in cap. mandatum, numer. 4. de rescri. Oldrad. cons. 324. sub num. 5. Do.
* communiter in cap. ex parte, 1. de offic. delegat. & in cap. cum pridem, de pact. Crauett. consi. 122. nu-
3 mero 2. Et ideo collatio, † & resignatio per Simoniam est nulla, Bellame. in cap. Ordinationes, numero 4. 1. quest. 1. Gemin. in cap. dudum, num. 12. de præbend. libro 6. Caccialup. de pens. quæst. 19.
* & est* communis opinio, ut dixi de resignat. benef. lib. 14. quæst. prima & hęc conclusio expresse probatur in dicta Constitut. Pij IIII. in §. quare, ibi, *ipso iure a die receptionis eorundem vacauisse, & vacare, &c.* & in const. Pij V. in principio, ibi, *statuit, & decreuit, vt ipso iure vacarent Ecclesia, monasteria, cæteraque beneficia Ecclesiastica, in confidentiam, a quibuscunque, etiam S.R.E. Cardinalibus*. si enim ea beneficia vacant, ergo nulla est collatio, & resignatio, & huiusmodi nullitas infertur ipso iure, Nauarr. d. consi. 40. num. 2. de Simon. quia prędicti Summi Pontifices decernunt vacare ipso iure. Ita
4 renunciatio facta simoniace est † nulla ipso iure, Redoan. de simon. par. 2. cap. 10. numer. 35. & par. 4. cap. 11. colum. 3. Rebuff. de simon. resign. nume. 7. & consi. 143. num. 13. Nauarr. in cap. si quando, except. 4. late scripsi de resigna. benefic. lib. 14. quæst. 1. cum sequen.

Ampliatur hęc conclusio, ut non solum sint nullæ collationes, & resignationes, per huiusmodi confidentiam factæ, vt dictum est, sed etiam omnes ac
5 cessus, regressus, † pensiones, & alia quæcunque, etiā auctoritate Apostolica reseruata confidentiarijs, in cessionibus, & retrocessionibus, vt optime tuetur Nauarr. in manual. cap. 23. sub numero 110. uersic. quarto, quod non solum, & consi. 31. nume. primo, de simon. Et probatur expresse in dict. Constit. Pij IIII. 108. §. *Ac fructuum, & pensionum reseruationes, ac facultates transferendi, & collationes beneficiorū concessiones, eis vt præmittitur, factas, et regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi, cessasse, & cessare, ac extinctos esse, &c.* & in §. *Ac quascūque collationes, prouisiones, professiones, cōmendas; reseruationes, facultates, etiā transferēdi, & ingrediēdi, ac alias dispositiones de Ecclesiis, monasteriis dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructib. & beneficiorum collationibus, per nos, & alios Romanos Pontifices successores nostros, et Motu proprio, seu Concistorialiter, aut etiā per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorundem præsentationem, & alias quomodolibet, cum interuentu confidentiæ huiusmodi, expresse siue occulte, ac de iure præsumpto, & alias contra præmissa pro tempore factas, nullas, & inualidas, nulliusque roboris, vel mometi fore, nec cuiquam suffragari, sed Ecclesias; monasteria, dignitates, ac alia beneficia, &c.* Et cū prædictis uerbis annullentur omnes prouisiones cum interuentu confidentię constat, quod ius nunquam est quæsitum.

Et hoc de resignatione simoniaca fere scripserat Bellam. in cap. si quis obiecerit, 1. q. 3. Pręposit. in ca. ordinationes, num. 35. 1. q. 3.

SVMMARIVM.

1 *Confidentiam committentes priuantur beneficiis.*
2 *Beneficia data per confidentiam vacant.*
3 *Confidentia est Simonia conuentionalis.*
4 *Delictum confidentiæ grauissimum.*
5 *Pœna iuxta mensuram delicti.*
6 *Pœna in casibus expressis.*
7 *An Confidentiarii sint priuati ipso iure. & nu. 10.*
8 *In simonia Conuentionali priuatio non infertur ipso iure.*

9 *Constitutio Pauli secundi cum detestabile, loquitur de reali.*
11 *Inter Simoniam realem, & confidentiam nulla differentia.*
12 *Simoniacus realis priuatur ipso iure.*
13 *Simoniacus conuentionalis non excommunicatur.*
14 *Confidentiarius excommunicatur.*
15 *Confidentiarius in foro conscientiæ obligatur dimittere beneficium.*
16 *Priuatus ipso iure non potest alienare.*
17 *Confidentiarius non potest resignare, & permutare.*
18 *Cum vacant beneficia ipso iure potest deueniri ad collationem, electionem & præsentationes.*
19 *Parochiani possunt se subtrahere ab obedientia illorum, qui sunt priuati ipso iure.*
20 *Conductores non possunt cogi soluere priuatis ipso iure.*
21 *Effectus priuationis ipso iure.*
22 *Confidentiarius non potest tenere beneficia.*
23 *Simoniacus realis non potest tenere beneficia.*
24 *Simonia conuentionalis æquiparatur reali.*
25 *Confidentiarius nullum ius quærit in beneficio acquisito per confidentiam.*
26 *Confidentiarius an priuetur alijs beneficijs obtentis.*
27 *Dictio alijs est repetitiua similium.*
28 *Nulla cadit dubitatio, vbi lex loquitur.*
29 *Dictio vsquequaque, quid importet.*
30 *Priuatio ipso iure non infertur.*
31 *Confidentiarius priuatur beneficijs obtentis ipso iure.*
32 *Dictio etiam implicat.*
33 *Dictio alij includit similes casus.*
34 *Vna pars legis declarat aliam.*
35 *Præcedentia declarant sequentia.*
36 *Verbum, priuamus, est præsentis temporis.*
37 *Verba præsentis temporis important, vt non requiratur sententia.*
38 *Verba futuri temporis requirunt sententiam.*
39 *Expressum, quod ex vi verborum.*
40 *Priuatus ipso iure nullum habet ius.*
41 *Beneficia Confidentiarij sunt reseruata Sedi Apostolicæ, & num. 66.*
42 *Dictio pariter quid importet.*
43 *Confidentiarij sunt inhabiles ad beneficia in futurũ.*
44 *Verbum decernimus inducit nouum ius.*
45 *Confidentiarijs non possunt dari beneficia.*
46 *Relatio ad omnia refertur.*
47 *Clausula in fine posita refertur ad præcedentia.*
48 *Infans est inhabilis ad beneficia.*
49 *Collatio facta inhabili est nulla.*
50 *Inhabiles non iuuantur regula de Triennali.*
51 *Verbum Quicunque intelligitur de habili.*
52 *Ex dispensatione inhabiles fiunt habiles.*
53 *Mediante dispensatione fit licitum, quod erat illicitum.*
54 *Confidentiarij non possunt impetrare beneficia.*
55 *Dispensatio retinendi beneficia per confidentiam non datur.*
56 *Pœnitentiaria an dispenset in Simonia.*
57 *Confidentiarij priuantur etiam pensionibus.*
58 *Pensio non venit sub priuatione beneficiorum.*
59 *In crimine atroci datur priuatio.*
60 *Confidentiarij priuantur etiam reseruationibus fructuum.*
61 *Fructus reseruantur loco pensionis.*
62 *Confidentiarij priuantur officijs Rom. Cur.*
63 *Officia Rom. Cur. sunt quodammodo beneficia.*
64 *Officia Rom. Cur. venduntur etiam laicis.*
65 *Confidentiarij priuantur etiam fructibus officiorum*
67 *Simoniacus in vno beneficio, redditur inhabilis ad aliud.*

QVAESTIO LVIII.

Quibus beneficijs, & officijs priuentur Confidentiarij, quando, & quomodo.

QVinquagesimo octauo, Quæro, An Confidentiarij priuentur? & an ipso iure? quibus beneficijs, & officijs?

Recepta omnium sententia est, committentes
1 confidentiam prohibitam, & Simoniacam † priuari
beneficijs, ut late per Sarn. de trienn. quæst. 12. per
Card. Paris. consil. 20. & 30. uolum. 4. magis in ter-
2 minis Caputaqu. decis. 201. part. 1. & nullum ius,
* ex illis quæri, cum † vacent, fuit pluries, * reso-
lutum in Rot. teste Pelegrin. decisio. 338. libro 3. in
manuscrip. Idque probatur, tum quia committen-
tes simoniam priuantur, late Cassador. decisi. 5. de
constitut. Redoan. de simon. lib. 4. cap. 11. nu.... Et
* communiter * Doctores alias citati, ergo & commit
3 tentes confidentiam, cum confidentia † sit simonia
conuentionalis, Caputaqu. dic. decis. 201. par. pri-
ma, & decisi. 238. in princip. par. 3. tum etiam, quia
hoc expresse uolunt extrauagantes Summorũ Pon
tificum Pij IIII. & Pij V. ille Constitut. 108. iste
Constitut. 87. vt ex eorum lectura clarissime patet,
& infra referemus verba, & colligitur ex Nauarr.
consi. 31. & 40. de simon Nec immerito, cum hu-
4 iusmodi delictum † grauissimum reputetur, vt per
Mascard. de probat. conclus. 1306. faciunt tradita p
Aretin. in cap. cum P. manconella. num. 27. de accu
sat. Clar. §. simonia uersicu. scias etiam, lib. 5. recept.
sentent. ideo perpetrantes illud debent hac pœna
5 priuationis puniri, iuxta † mensuram delicti, ca. non
afferamus, dist. 34. Marsil. consil. 6. in fin. &, cum ca
6 sus sit expressus, pœna † imponi debet, capitu. is qui
de sentent. ex comm. lib. 6. Paris. in Rubr. ff. de ope.
nou. nunciat. num. 40.

Dubium tamen est, non negligendum, An huius
7 modi confidentiarij sint priuati ipso † iure, uel pri-
uandi, cum maxima sit differentia inter utrunque
casum? Esse priuandos, tenet Caputaq. decisio. 201.
par. 1. motus, quia crimen confidentiæ est simonia
conuentionalis, Caputaq. decis. 238. in princi. pag.
3. sed propter simoniam conuentionalem nõ infli-
8 gitur † pœna ipso facto, ut pluries fuit resolutum *
* in Rota, cum censuerunt Constitutionem Pauli II.
9 incip. Cum detestabile in tit. de sim. loquit de simo-
nia reali, cum imponit pœnam priuationis ipso fa-
cto, & attestatur Cassad. decis. 5. de constit. ubi ad-
ducit rationes, & auctoritates, & decis. 1. de simon.
* & est communis * opinio omnium doctorum, late
Card. Paris. cons. 29. & 30. uolu. 4. & plura adducit
Sarn. de triennali, q. 12.

10 In contrariũ † tamen hodie est veritas, vt. s. confi
dentiarij sint priuati ipso iure, vt aperte exprimit
Pius IIII. in d. sua Const. 108. ibi, *Iccirco omnes, &
singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias
Cathedrales, ac monasteria, et Cocistorialia, prioratus, præposituras, dignitates, etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, &c. ipso iure a die receptionis eorundem vacauisse, & vacare, & cætera*

& Pius V.in dicta Constitut.87.in princ.ibi, *Vt ip*
so iure vacarent Ecclesiæ, monasteria, cæteraque be
neficia Ecclesiastica, in confidentiam a quibuscun-
que etiam Sanct. Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, &c.
Et colligitur ex Nauarr.consi.31. de simon. Quod
ea ratione existimo esse hoc statutum, vt eo magis
homines abstineant ab hoc crimine; tam graui, erū
pente neruum Ecclesiasticæ disciplinæ, iuxta ea,
quæ scribit Menoch.de arbitr.Iud.cas.266. num.1.
& ita nunc est tenendum, & iudicandum.

Ex hac conclusione, primo infero, nullam esse
11 differentiam, quo ad hoc inter simoniam † realem,
& confidentiam beneficialem prohibitam, quia, si-
12 cuti simoniacus, † realis priuatur ipso iure, extrauag.
Paul.2.cum detestabile, de simon.& est communis
* omnium Doctorum*opinio, ita, qui commisit con
fidentiam.

Secundo, infero simoniam conuentionalem con
fidentiç beneficialis esse peiorem alia Simonia cō-
uentionali beneficiali, qua palam emitur, vel uendi-
tur beneficium, quia per illam non annullatur a-
13 ctus, nec inducitur † censura antequam ab vtraque
parte, scilicet vendente, & emente adimpleatur,
Cassador.dict.decision.quinta, de. constitut. Sarn.
de trienn.quæst.12.Caietan.secunda secundæ, quę-
stio.100.articul.6.Sot.de iust.& iur.quæstio.8.libr.
9.Nauarr.in manual.capitul.23. numero 102. Et
communiter Doctores. Per hanc autem confiden-
tialem sic, quia hac accipit, quis beneficium in con-
14 fidentiam, † etiam ante implementum, quod pro-
misit, collatio; siue resignatio ei facta est ipso iure
nulla, & incurrit in excommunicationem, & tene-
tur ad restitutionem fructuum, quos percepit a die
receptionis, & hanc differentiam notabiliter ani-
maduertit Nauarr.in Manual.cap.23. numer. 110.
uersic.secundo, quod simonia.

15 Tertio infero, Confidentiarium obligari in foro
conscientiæ dimittere beneficium, uel beneficia,
cum sit priuatus eo, aut illis ipso iure, Felin.in capit.
1.columna 13.uersicu.incipit, de constitut.& in ca-
pitul. Rodulphus, in penultim.colum.uersicu. limi-
ta tertio, de rescript.& in capitul.cum nobis, colum
penult.eodem titul.& in cap. inquisitionis, in prin-
cip.colum.secunda, de accusat.Gardin. Alexand. in
capitul.fraternitatis, colum.penult.12.quæst. secun
da, Ruin.consil.4.nume.11.uolum.5.cum alijs, quę
late congerit Alphons.Hoied.de incompat. benef.
par.1.capitu.13.numero 61. & ratio est, quia non
uidetur in eo iuste intitulatus, & ideo priuatus ipso
16 iure non † potest alienare, etiam si non pręcesserit
sententa declaratoria, Bal.in authen.incestas, C.de
incest.nupt.Collect. in capitul. in quibusdam, co-
lumna prima, de pœnis, Barbat.consil.ultim.colum
na tertia, libro 1.Dec.consil.136.colum. 3. Aretin.
in leg.si quis post accusationem, columna secunda.
ff.de testament.& ex hac etiam ratione non pote-
17 rit † confidentiarius resignare, & permutare, Alfon.
Hoied. de incompat.benef.p.1.cap.13.num.62.&
num.64.dixi alias.

18 Quarto infero, stante hac priuatione † ipso iure
posse fieri collationem illorum beneficiorum, & p̄-
sentationem, ac electionem, Abba.in cap. 2.in not.
3.de feud.Idem Abb.& alij in cap. cum in cunctis,
de elect.Card.in clement.1.in 15.not.de pœnis, A-
nan.consil.32.colum.2.Gemin.cap.fundamenta, §.
quod si secus, notat.2.de elect.lib.6.& communiter
* *alij Doctores, vt patet ex adductis per Alfons.
Hoied.tract.de incompar.benefi.par.1.ca.4.nu.7.

Quinto infero, stante hac priuatione, ipso iure
19 posse parochianos se subtrahere † ab obedientia di-
ctorum confidentiariorum, vt per Petr.de Anchar.
in cap.ad Apostolicæ, in not.20.de senten. & re iu-
dic.libr.6.Tiraquell.late in leg.si vnquam, in uerb.
reuertatur, num.36.C. de reuocand. donat. Hinc
etiam est, quod conductores rerum dictorum bene
ficiorum, que uacant ipso iure, non possunt cogi ad
20 soluendum † dictis beneficiatis, ut late per Tiraque.
loco cit.num.36.

Aliæ etiam illationes possent fieri, quæ colligun
21 tur ex effectibus priuationis ipso iure, † quos effe-
ctus refert Tiraquell.in repetit.dic.l.si unquam, uer
bo.reuertatur a num.268.usque ad nu.468. Hoied.
dict.tract.de incompat.benef.p.1.cap.4.num. 7. 8.
& 11.& cap.13.a num.59.usque ad num.80. Sarn.
in c.ipso iure, de rescr.lib.6.

Sexto, & vltimo, infero, quod, si tenetur Confidē
22 tiarius in conscientia dimittere † beneficium, ut di-
xi supra in tertia illatione, minus poterit retinere ea
beneficia, super quibus commisit confidentiam, cū
hoc sit effectus priuationis ipso iure, ut ex prędictis
satis liquet, & ex his, quæ longa serie more solito
congerit Tiraquel.loc.citat. & de Simoniaco tra-
dunt Abba.in cap.cum essent in 2.not.de Simon.&
in capit.cum ad nostram, in 3.not.de elect.Felin.in
cap.tua nos. in Gloss. ultim. de Simon. Sarnen.de
trienn.quæst.12.colum.3.uersicu. quid dicendum,
Redoan.de Simon.lib.4.cap.9.sub num. 4.& hi ul-
23 timi loquuntur etiam in † Simonia reali, dantes ra-
tiones, quia ita Simoniacus est, committens Simo-
24 niam conuentionalem, sicut committens † realem,
* ut tradit Bald.qui dicit ita iudicatum* fuisse in ciui-
tate Florentiæ, in cap.1.de testibus libr.6. ubi Petr.
de Anchar.Philipp.Franc.Roman.sing.307. Dec.
in cap.ueniens, in Gloss.1.de testibus Felin.in dic.c.
* tua nos, de Simon.& ita* fuit sententiatum in Ro-
ta die 11.Martij 1538.in una Conchen.fructuum,
coram Ioann.Paul.& rationes habes per Sarn. dic.
quæst.12.colum.prima, de trienn.Redoan.d.cap.9.
colum.1.de simon.par.4.& Pius IIII.in Constitut.
69.incip.In sublimi, edita anno tertio, ad reforma-
tionem officij Pœnitentiatiæ parificauit simoniam
realem, & conuentionalem, statuens in utraque, ut
in absolutionibus a simonia reali, uel conuentiona-
li non concedatur, ut ipsi simoniaci beneficia, super
qui bus simoniam commiserunt, possint retinere.

Secundo, contigit dubitare. An committentes
confidentiam priuentur non solum beneficijs, su-
per quibus commiserunt confidentiam, in qui-
25 bus nullum ius † quæsiuerunt, Nauarr.in manual.ca-
26 pitul.23.sub numer.111.uersicu.11.sed etiam † alijs
antea rite obtentis? Pro negatiua facit, quia in Simo
nia conuentionali hoc non est statutum, ut per Cas
sador.decis.5.de constitut.Sarn.de trienn. quæstio.
12. Dec. & Felin.in cap.2.de rescrip.Ioann.Selu.
de benefic.par.3.quæst.2.colum.4.Achil.de Grass.
decis.341.Et ideo non imponatur, le.in præuarica-
tionis, §.ult.ff.de præuaricat.l.dissentientem, C.de
diuort.Oldrad.consil.102.Cæpoll.cons.crimin.16.
colum.2.ad fin.uersicu.6.Crauett.cons.90.col.2.sed
confidentia est simonia conuentionalis, ut dictum
est supra pluries: ergo.

Hoc tamen non obstante, affirmatiua opinio est
* uera, & communiter* recepta, ut committentes cō-
fidentiam priuentur non solum his bñficijs, sup qui
bus

bus commiſerunt confidentiam, ſed etiam obtentis
ante commiſſam confidentiam, rite, & licite, vt cla-
riſſime, & expreſſe voluit Pius V. dicta ſua Conſti-
tutione 108. in §. Sed ne quiſquam, ibi, *Et, qui quid*
tale admiſerint, in futurum etiam omnibus, & ſin-
gulis aliis Eccleſiis, monaſteriis, dignitatibus, ad-
miniſtrationibus, officiis, & beneficiis obtentis, quæ
pariter ſub dicta reſeruatione comprehendi uolu-
27 *mus, &c.* Pondero dictionem. *Aliis*, quæ † eſt repe-
titiua ſimilium, ad not. in cap. Sedes Apoſtolica, de
reſcr. le. ſi fugitiui, C. de ſeru. fugiti. & ſic diſponit,
de obtentis ante rite, ſicuti de obtentis tunc per cō
fidentiam, ad not. per Pariſ. conſ. 29. num. 72. uolu.
2. & conſ. 72. num. 33. uolu. 4. &, cum habeamus le-
28 gis caſum, nulla † cadit dubitatio, l. illam, uerſ. de mo
do, C. de collat. l. Ancillę, C. de furt. Corn. conſi. 13.
col. 2. lib. 2. Dec. conſ. 484. num. 1. Roland. conſ. 77.
num. 5. lib. primo, Cephal. conſ. 138. num. 20. lib. 1.
& tradit Nauarr. in manual. cap. 23. ſub num. 111.
& ratio ponitur in princ. dicti, §. ſed ne quiſquam,
ibi, *Vtq; hoc malū grauioris cenſuræ ſtimulo vſque*
quaque probibeatur, &c. ſcilicet, vt omni modo ex-
tirpetur hoc crimen, nam hoc importat dictio, *Vſ-*
29 *quequaque*, † vt per Card. Pariſ. conſ. 6. num. 14. 15.
16. cum ſequen. vol. primo. Et hæc concluſio pro-
cedit nedum in Clericis habentibus beneficia ſim-
plicia, aut curata, uel requirentia reſidentiam, ſed ōt
in habentibus dignitatem, quantum vis maximam,
nam nominat Pius V. in allegatis uerbis non ſolum
beneficia, ſed etiam monaſteria, ut comprehendat
Abbates Commendatarios: Dignitates, vt compre
hendat Priores, Præpoſitos, Decanos, Canonicos,
& alios huius generis; & Eccleſias, vt complectatur
Epiſcopos, Archiepiſcopos, & ideo Archiepiſco-
pus, Epiſcopus, & alij ſupra nominati committen-
tes confidentiam non ſolum priuantur beneficijs,
ſuper quibus commiſerunt confidētiam, ſed etiam
Archiepiſcopatu, Epiſcopatu, Prioratu, Decanatu,
Canonicatu, & alia dignitate ante commiſſam cō
* fidentiam, rite obtenta, & in hoc reſident *omnes
Doctores.

Sed circa hanc concluſionem, vidi dubitari, An
huiuſmodi priuatio, quæ fit de beneficijs, & dignita
tibus obtentis ante commiſſam confidentiam, in-
fringatur ipſo iure, ſicuti priuatio beneficiorum, ſu
per quibus committitur confidentia, ut ante dictū
30 eſt? Pro negatiua facit, quia priuatio ipſo iure † non
infertur, niſi expreſſe ſit appoſita, Abb. in cap. ulti.
num. 12. de iuramen. Calumn. & in cap. primo, nu.
3. ne prælat. uic. ſuas, Angel. conſ. 36. Calder. conſil.
10. de uerb. ſignific. Sam. in cap. ipſo iure, de reſcri.
lib. 6. ſed in dicta Conſtitutione Pij V. non legitur:
ergo, &c.

Hoc tamen non obſtante, contraria opinio eſt,
31 uerior, vt confidentiarius † priuetur ipſo iure non
ſolum beneficijs, ſuper quibus commiſſa eſt confi-
dentia, ſed etiam alijs, & dignitatibus obtentis ante,
quam probo ex uerbis poſitis in dicta Conſtitutio
ne Pij V. in §. ſed nequiſquam, primo ex dictione
32 *Etiam*, † quæ implicat, vt habetur in rubr. Codic. de
33 ſeruitut. & aqu. Secundō, ex dictione † *Aliis*, quæ in
cludit ſimiles caſus, not. in c. ſedes Apoſtolica, de re
ſcr. Tertio, ut congruat ſenſus præcedentibus uer-
34 bis, & pœnis, nam † una pars legis declarat aliam, le.
35 Vtrum, ff. de pet. hæred. & † præcedentia declarant
ſubſequentia, l. qui filiabus, ff. de lega. 1. cum ſimil.
Quarto, fortius, & melius ex illis uerbis poſitis in

eodem, §. Sed ne quiſquam, ibi, *Præſentium auctori*
36 *tate priuamus, &c.* verbum enim *Priuamus* † eſt p̄
ſentis temporis, & ideo inducit priuationem ipſo
37 iure, & operatur, ut non requiratur † ſententia, ad no
tat. in cap. quiſquis, de elect. & in cap. ult. eod. titu. li
bro 6. optime Abbas in cap. nouit, num. 8. de his, q̄
fi. a Prelat. ſin. conſ. cap. ubi citat ea, quæ ſcripſit in
cap. 51. diligenti, de for. compet. & in cap. cum o-
lim, de Arbitr. Idem Abb. in cap. 1. num. 3. ubi Apo
* ſtill. de Sagitt. & eſt* communis opinio omn. Doct.
38 nam uerbum † *Futuri temporis*, requirit ſententiam,
Abba. in cap. in quibuſdam, nume. 7. de pœnis, Ant.
de Burg. in cap. ex parte, num. 31. de reſcr. & in cap.
ſicut Roma. num. 103. eod tit. Stephan. de Gaet. in
cap. ad limina, §. 4. nume. 123. 30. quæſt. 1. Philipp.
Franc. in ca. 1. nu. 123. 30. q. 1. Phil. Fran. in c. 1.. nu.
5. de vita, & hon. cleric. late Fel. in cap. de regularib.
de Simo. Matthesil. ſingu. 112. incip. nota, quod ubi
cumque, & ita ex his, concludendum eſt.

Ex quibus patet reſponſum ad contrarium, quia
39 ſatis uidetur hęc pœna expreſſa, cum colligatur † ex
vi uerborum, Bar. in l. uxorem, §. auri plagam, ff. de
legat. 3. Cephal. conſ. 133. num. 8.

Ex qua concluſione infero, poſſe huiuſmodi be-
neficia conferri, cum priuatio infringatur ipſo iure,
40 † & poterit deueniri ad electionem, & præſentatio-
nem, Abba. In cap. 2. not. 3. de feud. Card. in clem. 1.
num. 15. not. de pœnis Gemin. in cap. fundamenta,
* §. quod ſi ſecus, not. 2. de elect. lib. 6. & alij* omnes,
ut per Alphonſ. Hoied. de incompat. benef. pa. pri-
ma, cap. 4. numer. 7. Et non omittam, quod collatio
horum beneficiorum ſpectat ad Sedem Apoſtoli-
41 cam, ſicuti eorum, ſuper quibus commiſſa † fuit con
fidentia, ut expreſſe probat dicta Conſtitutio Pij
Quint. in prædicto, §. Sed ne quiſquam, ibi, *quę pari*
ter ſub dicta reſeruatione comprehendi volumus,
&c. Ex quibus uerbis concludendum eſt, omnia be
neficia uacantia, propter crimen confidentię eſſe re
42 ſeruata, nam ita innuit dictio † *Pariter*, cū parificet
vtrumque caſum, & diſponat idem in utroque, & p
Bar. Alex. Iaſ. & alios, in l. 1. ff. de leg. 1.

Tertio, dubitatur, An committentes confidētiā,
ſicuti priuantur ipſo iure beneficiis ſuper quib. com
miſſa eſt confidentia, & obtentis antea, ita ſint quo
que inhabiles ad alia obtinenda in futurum? Com-
* munis, * & recepta doctorum ſententia, etiam in
* praxi, * eſt affirmatiua, † ut colligitur ex Anton.
43 de Butr. poſt Ioann. Andr. in cap. penult. colum. 1.
uerſicu. ad ſecundum, de elect. ex Mil. in reperto. in
verb. Simoniacus, in beneficio ſimoniaco, & in ter-
minis Caputaque. deciſ. 201. par. 1. deciſ. 238. par. 3.
Nauarr. in manual. cap. 23. ſub numero 111. uerſic.
* 11. & ſecundum hanc opinionem * reſoluit Rot. in
una S. Andreæ Canonicatus, & præbendæ, 2. Ianua
rij 1544. vt atteſtantur Put. deciſ. 80. libro 2. in im-
preſſ. & deciſ. 5. de Simon. in manuſcr. Peregr. deciſ.
83. lib. 1. & expreſſe ſtatuitur in dicta conſt. Pij V.
in dict. §. Sed ne quiſquam, ibi, *Præſentium auctori*
tate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus,
44 *&c.* verbum enim *Decernimus* inducit † nouum
ius, & declarat antiquum, Abb. in c. decernim⁹, poſt
Card. Zabar. de iud. & ibi Dec. in fi. Gl. in clem. per
litteras, in uerbo decernimus, de præb. Gl. in clem.
2. in uerb. decernimus, de reb. Eccl. non alien. Card.
in c. ad audientiam, de cleric. non reſiden. ſicuti uer-
bum *Indulgemus, & diffinimus*, Gem. conſ. 72. col.
2. & *Statuimus*, Abb. col. 67. Fel. in c. ſuper q̄onum,

§.uerũ,de off.dele.& uerbum *Volumus*,Gl. in Clemen.1.de rer.permut.Abb.in ca.Sedes Apostolica, de rescr.Barba.in clem litteras,in 4.col. de rescr.

Nec huic conclusioni obstat decis.Cassado.5.de const.quia loquitur,quando agitur ad pœnam priuationis,quia tunc bene requiritur , quod simonia sit realis,vt dictum est etiam supra,secus quo ad inhabilitandum aliquem ad obtinendum beneficia, in futurum,quia hoc casu sufficit simonia conuentionalis,& sic confidentia,ut in terminis fuit resolu
* tum,*& declaratum in Rota in vna Cæsaraugustana confidentię,die 20.Martij 1551.coram D.Guidobono, teste Caputaq.d.decis.201.num.5. pag.1. & d.decis.238.num.3.p.3.ubi ita declarat prædictã decisionem Cassad.sicuti etiam facit Put. alleg.decis.80.lib.2.in fin.& hęc est communis opinio omnium Doctorum.

Ex quo infertur,committentes confidentiam nõ
45 posse præsentari,eligi,neque eis†conferri beneficia: Et ratio est,quia inhabilibus beneficia non dãtur, ad plene not.in cap.cum in cunctis,de elect.sed isti sunt inhabiles,& incapaces,vt dictum est supra,ergo,&c.

Et hoc procedit ne dum in beneficijs simplicib, sed etiam in requirentibus residentiam , & curatis, ac personatibus,& dignitatibus,Ecclesijs,& monasterijs,quod probatur in ead.Cõst.Pij V.in d.§.Sed ne quisquam,vbi,postquam locutus est de omnib. prędictis obtentis iam,subdit,*Et ad futura inhabi-*
46 *les esse decernimus*,quæ uerba referũtur†ad omnia proxime expressa,iuxta tradita in l.si idem,cum eo dem,§.vlt.ff.de iurisd.omn.iudic.c. secundo requiris,de appell.ubi Abb.& alij,sicuti dicimus de clau-
47 sula in fine posita,ut debeat referri†ad iam pręcedentia proxima,l.talis scriptura,§.ult.de lega.1.ubi Bart.& alij Docto.l.3.§.filius,ff.de lib.& posthu.l. 2.C.eod.Alex.consi.213.lib.2.late Dec.in d.c.secundo requiris,col.2.uers.in gl.2.Card.Paris.consi. 53. num.31.& 32.cum seq.uolu.2.Et,si his inhabilibus conferantur beneficia per Ordinarios, vel per Sedem Apostolicam,collatio est nulla,non facta mẽtione de dicta confidentia,vt in casu dictę deci. Caputaq.201.p.1.& Put.Decis.80.lib.2.sicuti collatio
48 facta infanti,quæ quoque est†inhabilis,c.indecorũ,
49 de ætat.& qualit.& alijs†inhabilibus, quos omnes refert Rebuff.in tract.de pacif.poss. secundum par tam impressionem,nu.172.cum multis sequentib.
50 ubi etiam concludit,inhabiles nõ iuuari †regula de
51 triennali,nam uerbum,*quicunque*† ibi positum intelligitur de habili,l.emancipati,iuncta Gloss. ff.de adopt.l.1.C.de Sacrosan.Eccl.l.3.ff.de fid. instru.l. vt gradatim,ff.de munerib.& honoribus.

Limita tamen,nisi illi,qui commiserunt confidẽ
52 tiam,habuerint† dispensationem,vt post Io. Andr. Ant.de Butr.& alios tradit Caputaqu.d.decis.202.
* p.1.& decis.238.p.3.& est communis* opinio recepta ab omnibus , quamuis difficulter dentur hodie huiusmodi dispensationes.

Et ratio est,quia,mediante dispensatione,fit lici
53 tum,quod alias,†erat illicitum,& prohibitum, vt p
* Specul.in tit.de dispens.& Doctores*omnes in ca. at si clerici,§.de adulterijs,de iudic. Redoan. de Simon.p.4.cap.16.

Et ex his etiam infertur,committentes confidentiam non posse generaliter impetrare beneficia,
54 cum ad illa sint inhabiles, & incapaces,†ut ex com
* muni* dictum est supra,immo non poterunt beneficia,quæ dimiserunt,de nouo impetrare,& illa detinere ex nouo titulo,vt dicit egregie Caputaque. decis.201.num.2.par.1.

* Et de stylo* Dataria non solet concedere di-
55 spensationem,ut committentes,†confidentiam post sint retinerę beneficia, super quibus illa commiserunt.

Et ideo Pius IIII.in Const.69.incip.In sublimi, edita,ad reformandum officium Pœnitentiariæ anno tertio in §.Caueat, uoluit, ut Simoniacis reali-
56 bus,uel conuentionalibus† non concedatur , ut possint retinere beneficia,super quibus commiserunt Simoniam , ac fructus perceptos post Simoniam, subdit,*Quinimmo in absolutionibus huiusmodi apponatur clausula,quod vterque ad beneficium,super quo fuit commissa Simonia,perpetuo inhabiles existant &c*.Idque optima ratione statutum est , quia valde scandalosum uidetur,& mali exempli, ut qs possit retinere beneficium,quod iniuste habuit , ad not.in cap.primo,de regul.iur.lib.6. in cap. in cunctis,de elect.

Quarto Dubitatur, An etiam committentes cõfidentiam priuentur,non solum beneficijs, & dignitatibus,vt dictum est supra,sed etiam pensionibus?
57 Communis * opinio † est affirmatiua , quam expresse probat Pius V.dict.Constit.in §.Sed ne quisquam,ibi,*Nec non &c.pensionibus* &c. quod erat necessarium exprimere, quia pensio non ueniebat,
58 sub priuatione†beneficiorum, Abb.in c.ad audien-
* tiam,a.de rescr.ubi Felin.& alij, & est * communis opinio,de qua attestantur Io.Selua in tract.de benefic.p.1.q.3.num.11.Hoied.de incomp.benef.in prefat.numer.3.& 4.& p.2.cap.7.numero 4.& fuit plu
* ries*resolutum in Rot.ut late scripsi de resigna.benefic.libro 2.quæst.25.Et ratio huius priuationis,
59 †est atrocitas criminis,iuxta dictum Innocent. in c. primo,de Const.& uoluntas Papæ,volentis,ut cõfidentię exulent ab hac curia,& si cõfidentiarij priuantur beneficijs,eo magis pensionibus, cum pẽsio sit minus beneficio,vt per Gig.in suo tract. de pension. Amplia,hanc conclusionem procedere etiam in pensione temporali,tum ex generalitate, tũ arg. auth.multo magis,C.de sacro sanct.Eccl.

Dubitatur, An huiusmodi committentes confidẽtiam priuentur reseruationibus fructuũ? Respon
60 deo affirmatiue,quia†hoc est expressum in d.Constitut.Pij V.in §.Sed ne quisquam,ibi,*nec non fructibus,pensionibus,& alijs rebus Ecclesiasticis*.sub his,enim uerbis,*Et alijs rebus Ecclesiasticis* existi-
61 mo comprehendi†reseruationes fructuum,quæ reseruantur loco pensionis,Sarnen.de annal. quæstio. 60.Mandos.in eadem regul.quæstio.30. Rebuff.in praxi benefic.titu.de reseruat.tam general.&c. numero 13.& late dixi in tracta. de resignat. benefic. libro 6.quæst.prima.

Sexto Dubitatur, An Confidentiarij priuentur,
62 etiam officijs Romanæ Curiæ, & † temporalibus? Affirmatiue est respondendum, quia hoc exprimit Pius V.in dict.Constit.in cita.§. Sed ne quisquam,ibi,*ac etiam Romana Curię, & aliis officiis temporalibus* &c.& hoc ex rõne superius dicta,ut extirpetur oĩno hoc crimen.Propter igit cõfidẽtis hñtes officia tẽporalia illis priuanĩ,ac officijs Curię ut sunt officia, quæ dantur Cardinalibus , Vicecancellariatus,Pœnitentiaria,& Camerariatus, ac Vicariatus,& alia,ut sunt Auditoratus Rotæ, Clericatus Cameræ,& similia,ut Scriptores,Abreuiatores,Pro tonotarij,

tonotarij, Cubicularij, Milites, & alij, ut longa serie
refert Pij II. in Apologia ad Martinum M. impres-
sa post commentarios folio mihi 737. Sam. in pro-
63 œm. regu. q. 1. Namque huiusmodi officia† sunt be-
neficia quodammodo, vt Paul. Roman. de pension.
* c. 7. nu. 11. licet* consuetudine curiæ soleant uendi†
64 etiam laicis, Martin. Lauden. de official. q. 7.
65 Septimo Dubitatur, An† priuentur etiam fructi
bus? Respondeo affirmatiue: quia id expresso expri
mitur in Const. Pij V. in d. §. Sed ne quisquam, ibi,
nec non & fructibus &c.
66 Octauo Dubitatur, †ad quem spectet collatio ho
rum beneficiorum vacantium per confidentiã? Re-
spondeo, spectare ad Sedem Apostolicam. namq;
sunt reseruata, ut censuit Pius IIII. in dicta Consti.
in §. *Ac quæcunque ipso iure vacare, ac nostræ, &
Sedis Apostolicæ dispositioni reseruata &c.* & in
dicta Const. Pij V. in princ. ibi, *liberam illorum di-
spositionem sibi, & Apostolicæ Sedi reseruandã
&c.* & hoc scripsi in tract. de relig. benef. li. 2. q. 16.
nu. 18. vbi etiam retuli omnia benefi. reseruata, &c.
Et non solum confidentiarij, priuantur obtẽtis,
sed efficiuntur inhabiles, vt non possint alia habe-
re, vt dicitur in d. Constit. Pij V. & dixi supra.
67 Ita Simoniacus† in vno beneficio redditur inha-
bilis, ad aliud quodcumque, Mil. in reper. in uerbo
Simoniacus in beneficio, Anton. de Butr. in c. penu.
* colum. 2. uers. ad secundum, de electio. & firmauit*
Rota post multas informationes in una Toletan.
Thesaurariæ coram Peregrin. & in alia S. Andreæ
coram Puteo, teste Achill. de Grass. decis. 341. alias
2. de Sim. in impressis, vbi hoc comprobat.

S V M M A R I V M.

1 *Confidentiarij sunt excommunicati.*
2 *Excommunicati non possunt absolui nisi a Papa.*
3 *Confidentiarij sunt excommunicati ipso iure.*
4 *Confessarius non absoluit a reseruatis.*
5 *Absolutio in confidentia datur in Dataria, & Pœnitentiaria.*
6 *Excommunicati celebrantes sunt irregulares.*
7 *In mortis articulo nulla est reseruatio.*
8 *Confidentiarij absoluuntur virtute Iubilei plenissimi.*
9 *Celebrans ignoranter in censura non efficitur irregularis.*
10 *Errans circa ius dubium excusatur.*
11 *Irregularitas non contrahitur sine dolo.*
12 *Simoniaci occulti licite celebrant post pœnitentiam.*

Q V AE S T I O LIX.

DE excommunicatione, quam incurrunt confiden-
tiarij, & à quo debeant absolui.

QVinquagesimo nono, Quero, an committẽtes
confidentiã, ultra pœnas priuationis benefi-
ciorum, dignitatum, & officiorum, incidant in ali-
1 quam †censuram? Affirmatiue est respondendum
* quia ita tenent* omnes, vt per Nauar. in man. ca. 23.
sub. num. 111. uers. 11. & expresse probatur d. Con-
stitutione Pij V. in §. Sed ne quisquam, ibi, *& in iu-
ris subsidium excommunicationis sententiæ innoda
mus, a qua nullus nisi in mortis articulo constitutus
2 ab alio quam a Romano† Pontifice absolutionis be
neficium valeat obtinere &c.* Et in d. Constitu. Pij
IIII. §. & insuper, vbi mandat, ne quis audeat hoc
crimen perpetrare, subdit, *Cardinalibus videlicet,
& alijs Prælatis in virtute sanctæ obedientiæ, &
sub interdicto ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub
maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna per
contrafacientes eo ipso incurrendã, a qua nisi a no-
bis, aut Romano Pontifice pro tempore existẽte præ
ter quam in mortis articulo constituti absolui ne-
queant, districtius inhibemus, &c.* Ex quibus uer-
3 bis constat, hanc censuram† inferri ipso Iure, vt in
terminis Nauar. in dicto man. c. 23. sub nume. 100.
uers. secundo, quod.
A qua excommunicatione Confidentiarij non
4 possunt absolui à Confessarijs, ut expresse † dicitur
in dictis Constitutionib. & facit, quod scribitur in
c. pastoralis, c. præterea, de offic. deleg.
5 Quare debent illam† petere, uel a Dataria in fo-
ro interiori, & exteriori, uel a Pœnitentiaria in foro
interiori dumtaxat, Nauarr. cons. 21. nu. 7. & 23. de
Sim. & cons. 69. nu. 4. eo. tit. Et, si ante dictam abso
6 lutionem celebrent, efficiuntur† irregulares, Nauar.
d. cons. 21. nu. 6. de Sim. & probatur, in c. 2. & c. si ce
lebr. de Cler. excom. ministr. Nauar. in man. ca. 27.
num. 18. 20. cum sequen.
Limita primo, in mortis articulo, ut dicitur in
7 Bulla, ratio, quia in mortis articulo †nulla est reserua
tio, ut in Conc. Trident. c. 7. sess. 14.
8 Limita secundo, nisi uirtute †alicuius Iubilei ple-
nissimi, uel uirtute Bullæ Cruciatæ, quę si ad id se ex
tenderet, fuisset absolutus, Nauar. cons. 18. de Sim.
ubi etiam scribit, quod celebrando post dictam ab-
solutionem non efficitur irregularis, faciunt, q̃ scri-
bit idem Nauar. in man. c. 29. & 26. num. 13.
Limita tertio, nisi missasset ante absolutionem
ignoranter, nam attenta ignorãtia, & bona fide nõ
9 †efficeretur irregularis, ut dicit Nauar. d. cons. 18. n.
5. cũ Simonia huiusmodi sit iuris humani, & errans
circa ius dubium, obscurum, difficile, in intelligibile
10 †excusatur, Innoc. in c. per tuas, el 2. de Simon. cum
alijs, vt per Fel. in c. 1. num. 15. de re iud.
11 Irregularitas enim non †contrahitur sine dolo,
Abb. in c. pastoralis, & c. uerum, de appell. Gemi. in
c. solet, de sent. excom. lib. 6. & ideo dicit Nauar. d.
cons. in fin. quod potest retinere in foro consciẽtiæ
beneficia, quę habet, &c.
Ideo dicit Archid. in c. quibusdam, 1. qu. 1. quod
12 Simoniaci in beneficio occulti, & criminosi† licite,
celebrant post pœnitentiam, quia neque sunt suspẽ
si de iure, neque impediuntur exequi officium suũ
post pœnitentiam, sequitur Turrecrem. ibid. nu. 3.
* & est communis* opinio doctorum.

S V M M A R I V M.

1 *Confidentiarij tenẽtur restituere fructus perceptos.*
2 *Simoniacus debet percipere fructus perceptos.*
3 *Iniuste acceptum est restituendum.*
4 *Non remittitur peccatum, si non restituatur ablatũ.*
5 *Vsurarius tenetur restituere.*
6 *Restitutio est actus iustitiæ.*
7 *Debet omnino fieri.*
8 *Debet restitui res principalis, & etiam fructus.*
9 *Restitutio quid sit.*
10 *Fur tenetur restituere.*
11 *Confidentiarij appellantur fures.*
12 *Confidentiarij debent fructus restituere, etiam si eos*

expenderint.
13 *Occupans rem iniustе tenetur ad æstimationem etiam post interitum.*
14 *Habens malam fidem semper est in mora.*
15 *Moroso imputatur rei interitus.*
16 *Etiam fructus per industriam sunt restituendi.*
17 *Confidentiarij tenentur ad fructus, qui potuissent a diligenti percipi.*
18 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
19 *Confidentiarij tenentur restituere fructus a prima die receptionis beneficij.*
20 *Fur a quo tempore teneatur restituere.*
21 *Restitutio fructuum obligat in vtroque foro.*
22 *Integre factum, quod dicatur.*
23 *Integre quid.*
24 *Hæredes obligantur ad restitutionem fructuum male perceptorum.*
25 *Hæredes tenentur defuncti conscientiam exonerare.*
26 *Successor innitur eisdem legibus, quibus auctor.*
27 *Hæres eadem censetur persona cum Defuncto.*
28 *Hæres tenetur ad interesse ex delicto Defuncti.*
29 *Confidentiarij hæredes possunt compelli ad restitutionem faciendam.*
30 *Sunt tamen citandi.*
31 *Confessarij non debent absoluere confidentiarios nisi facta restitutione.*
32 *Confessarij peccant, si absoluant ante restitutionem*
33 *Non debet aliquis absolui, nisi fuerit attritus, vel contritus.*
34 *Inopia excusat a restitutione.*
35 *Fructus confidentiarij spectant ad Cam. Apost.*
36 *Composito quid est.*
37 *In Dataria debent fructus percepti vere exprimi.*
38 *Expressio fructuum perceptorum est facienda etiam si fuerint modici.*
39 *Surreptio etiam in minimo vitiat.*
40 *Dataria solet magnam partem fructuum male perceptorum remittere.*
41 *In nouis prouisionibus quid fiat.*
42 *Nuncij aliquando reficiant titulos beneficiales.*
43 *Annata dantur in Vrbe.*
44 *Satisfacit, qui tenetur fructus restituere, & impetrat donationem.*
45 *Fructus beneficij, quæsiti per Simoniam ad quem spectant.*
46 *Administratio omnium bonorum Ecclesiasticorum alteri non concessa spectat ad Papam.*
47 *Idque ex priuilegio Diuino.*
48 *Papa est administrator omnium.*
49 *Omnia Spolia sunt reseruata Papæ.*
50 *Confidentiarij, quando absoluantur in pœnitentiaria.*
51 *Omnia gratis.*

QVAESTIO LX.

Fructus, quos tenentur restituere Confidentiarij, quibus, & quando, & quomodo restituuntur.

SExagesimo Quæro, an confidentiarij teneantur
restituere fructus perceptos ex illis beneficijs,
*1 quos habuerũt in cõfidentia? Cõis opinio * est † affirmatiua,
quæ colligitur ex Inn. in c. Nisi cũ pridẽ,
de pact. Cassad. decis. 1. de Simo. Ange. Siluestrin.
in uerbo. Simonia, cum alijs allegatis per Redoan.
* de Sim. pa. 4. c. 11. nu. 30. cum seq. & c. 14. n. 20. dũ*
2 communiter uolunt, Simoniacũ debere † fructus restituere,
& expresse probatur in d. Constitut. Pij IIII.
§. & eosdem Cardinales, seu quosuis alios, a prima die receptionis huiusmodi citra fructus, redditus, & prouentus earundem Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas indebite percipere, suosque fructus facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Cameram eandem deuolutos fuisse, & esse, illique deberi ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorũ manus, quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum restitutionem in vtroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remedijs compelli debere, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, decernimus, declaramus, &c. Et in d. Constitutione Pij V. in principio in §. nec ualerent, ibi, *illa que recipientes, fructus, pensiones, &c.* & in §. sed ne quisquam, ibi, *nec non fructibus, &c.* & tradit Nauarr. consi. 13. & 21. & 23. & 46. 47. 69. & 73. de Simon.

Et ratio colligitur ex eo, tum quia omnia pecca-
3 ta iniustitiæ obligant ad restituendum † iniuste acce-
ptum in foro conscientiæ, c. peccatum, de reg. iur. li.
6. c. si res aliena, 14. q. 6. Nauarr. in man. ca. 17. & de
reddit. eccl. q. 2. nu. 7. & 12. tum etiam quia tenetur,
4 quis restituere † ablatum ratione acceptionis iniu-
stæ, siue ea sit iniusta in iniuriam proximi, siue quia
lege prohibita, D. Thom. & Caiet. 2. 2. q. 62. art. 1.
2. & 6. not. in l. non dubium, C. de legib. l. quemad-
modum, C. de agric. & cens. lib. 11. & ca. qui contra
5 iura, de reg. iur. lib. 6. & ideo Vsurarius † tenetur ad
restitutionem, D. Thom. d. q. 62. art. 6. Couarr. li. 3.
uar. resol. c. 1. & communiter alij. Restitutio enim
6 est † actus iustitiæ commutatiuæ, D. Thom. d. q. 62.
art. 1. Dom. Sot. lib. 4. de Iust. & iur. q. 7. art. 2. Coua.
in c. peccatum in initio relectionis secundæ partis,
7 num. 1. & ideo debet omnino † fieri, Archiep. Flor.
2. par. tit. 2. c. 8. in principio. Siluest. in uerbo restitu
tio, 5. §. 1. non solum, de re principali, sed etiam, de
fructibus, Caiet. d. 2. 2. q. 62. art. 6. Siluestrin. uerbo
restitutio, q. 7. Io. Mai. in 4. sen. dist. 15. q. 26. ad finẽ,
Couarr. lib. 1. uar. resol. c. 2. nu. 6. & in 3. par. relectio
9 nis, num. 1. cum seq. & † diffinitur a Nauarr. in man.
c. 17. nume. 6. quod sit actus iustitiæ specialis com-
mutatiuæ, quomodo redditur alteri, quod suum est,
vel quod ei debetur ex lege veræ iustitiæ formali-
ter, vel uirtualiter de bonis animi, corporis, hono-
ris, vel pecuniæ.
10 Comprobatur hęc sententia, quia, sicut fur † tene
tur restituere, c. si res, 14. q. 6. sæpe de rest. spol. l. sed
& si primo, & l. item ueniunt, §. 1. ff. de petit. hæred.
l. mater, & l. mancipium, C. de rei uend. l. in credito-
re, & l. cum ea, ff. de euic. reg. peccatum, de reg. iu. li.
6. late Nauarr. in man. c. 17. nu. 6. 7. & 8. cum sequẽ.
Caiet. late 2. 2. q. 62. Couarr. lib. 3. uar. resol. c. 14. &
* in 2. par. relect. §. 1. reg. peccatum, num. 1. & est * cõ
munis omnium doctor. sententia. Ita & Simonia-
11 cus ac † confidentiarius, qui appellantur fures, Tur.
Crem in c. ordinationes, num. 18. & in c. statuimus,
num. 1. q. 1. Redoan. de Simon. p. 4. c. 14. nu. 21. Du-
rand. de mod. Congr. Conc. rub. 20. nume. 5. & quia
Pius IIII. in d. Constitutione, §. & eosdem, statuit,
Confidentiarios fructus suos non facere, ergo ut res
aliena restituendi.
Amplia primo, ut confidentiarij teneanẽ fructus
12 † restituere, etiam si expẽderint illos, ut colligitur ex
his, quæ dicit, Glo. in l. 1. §. rectissime, ff. de vi; & vi
arm. Bar. post Gl. in l. quod te mihi, nu. 10. ff. si cer.
pet. Io. a Medin. de rest. q. 6. communis opinio teste
Couarr.

Couarr.in reg.peccatum,§.6.num.1.uers. nam rece
ptum *est,occupante rem per crimen teneri ad eius
13 æstimationem post eius†interitum, etiam absq; cul
pa ipsius,Gl.in reg.peccatum, Anch.& alij,Syluest.
in uerbo furtum,§.16.D.Thom.2.2.q.62.art. 6.nã
14 habens † malam fidem semper est in mora,le. in re
furtiua,ff.de condic.furt.l.ult. C. eo.tit. & moroso,
15 semper imputatur rei†interitus, etiam absque eius
culpa contingens,l.nemo,§.vlt.& l.si seruum , ff.de
uerb.obli.l.1.§.rectissime,& l.merito,ff.de ui, & ui
arm l.ult.C.de condit.furt.l.cum res,§.ult.ff.de leg.
1.l.1.C.quod met.causa. Bal.in rub.de re iud.in pri-
cipio.Et hanc conclusionem uidentur probare uer
ba posita in hac Constitutione Pij IIII.d.§.& eos-
dem,ibi,*suosque facere non potuisse, nec debuisse.*

Amplia secundo,vt Confidentiarij teneantur re
16 stituere fructus etiam perceptos propter†eorũ indu
striam,deducta huius sollicitudinis iusta mercede,
ex his, quæ scribit Bart.in le.ratio,§.1.ff.de act.em
ptio.& faciunt notata in l.si me,& Titium,ff.si cer.
pet.& in l.uideamus,§.si actionem,ff.de vsur.nec vi
detur discrepare Couarr.in §.6.reg. peccatum , nu.
4.uers.& profecto.Impensæ enim necessariæ secun
dum** communiorem possunt deduci a malæ fidei
possessore,Salic.in l.domum,pen.col.C.de rei uen-
dic.Bar.in l.in fundo,ff.de rei uend.

Amplia tertio,ut confidentiarii teneantur in fo
17 ro conscientiæ restituere etiam fructus,qui† potuis-
sent a diligenti percipi.nam ad illos tenetur fur , &
iniustus rei alienæ possessor,l.si nauis,ff. de rei uen-
di.Abb.in c.grauis,de rest.spol.Alex.& Iason. in l.
apud Iulianum,§.1.ff.de le.1.* cõmunis teste Dec.
in l.generaliter,ff.de reg.iur.Couarr.in §.6.reg.pec
catum,in fi.uer.sic & eadem ratione.

Amplia quarto,vt non solum fructus,quos per-
cipit Beneficiarius de beneficio accepto in confidẽ
tiam debeant restitui,sed etiam, quod percipit pen
sionarius de pẽsione ita reseruata, aut reseruatarius
omnium fructuum,vt probatur in eadem Consti-
tutione Pij IIII.d.§.& eosdẽ,ibi,*fructus, redditus,
prouentus ac pensiones prædictas indebitæ percipe
re , suosque facere non potuisse , nec debuisse , &c.*
18 Idque,quia eadem militat ratio,ideo† idem ius sta-
tuendum,l.illud,ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerbo.
oblig.cum pensio sit portio,quædam fructuum,Gi
ga.de pens.q.1.

Amplia quinto,hanc conclusionem procedere,si
ue huiusmodi fructus percipiantur per priuatã per
sonam,siue per constitutam in dignitate. nam Pius
IIII.in allegato §.& eosdem,loquitur de Cardinali
bus,& statuit,i los esse, vt alios , obligatos ad resti-
tuendum huiusmodi fructus perceptos,& non po-
tuisse suos facere,quod deducitur ex eadem ratione,
quæ uiget in omnibus,D.Thom.2.2. quæst.62.art.
1.2.cum sequen.

Amplia sexto,ut Confidentiarij teneantur ad re
19 stitutionem fructuum perceptorum a†prima die re
ceptionis beneficij in confidentiam,ut probatur in
eadem Constitutione Pij IIII.§.& eosdem , ibi, *a
prima die receptionis huiusmodi, &c.* & ratio est,
quia , si a prima die perceptionis non potuit illos
suos facere,ergo ab eo tempore tenetur restituere,
20 sicuti arctatur fur,†& alienæ rei occupator, ut tradi
tur in d.reg.peccatum,de reg.iur.li.6.& faciũt, quæ
scribit D.Th.d.2.2.q.62.art.vlt.

21 Amplia septimo,ut restitutio†hmõi fructuũ faciẽ
da per cõfidẽtiariũ obliget in utroq; foro,s.in foro
fori,& foro poli,ut exprimitur in eod.§.& eosdẽ.d.
Cõst.Pij V.ibi,*in utroque foro teneri*,quod fuit cõ-
sulto expressum ad tollendas distinctiones,quas in
quibusdam casibus particularibus afferunt dd.dict.
reg.peccatum,& ibi Coua.post Petr.de Anch.& ali
qua circa hanc materiam ponam infra.

Amplia octauo,ut omnes fructus percepti p cõfi
dentiarios debeant restitui integre , ut probatur in
eodem §.eosdem d.Const.Pij V.ibi *ad integram il
lorum restitutionem,&c* integre enim dicitur fieri,
22 quod fit usque ad†unum quadrantem,Bal.in c.con-
querente,de rest.spol.Ant.Corset.de Treb. §.2.nu.
4.& est tex.in c.cum liberum,in uers.cum integrita
te restituant,de sepult.& c.tua nobis,uers.cum inte-
gritate persoluitur,de decim.& c.commissam uersi.
ex integro non persoluunt,& c.in aliquibus de deci.
l.ult.C.ad l.Falc.& Bal.in c.accedens in 2.col. ut lit.
cont.exponit uerbum positum ibi,integre, idest ple
narie,Gl.in l.nihil aliud,ff de uerb.sign. Card. in c.
pastoralis,de decim.Et integrum esse aliquid digno
23 scitur,†quod nulla sui parte sit mancum,diminutum
aut debilitatum,l.prima,§.cum dicitur,& §.sequen.
ff.si cui plusquam per leg.Falc.l.ultima C. ad l.Fal
cid.d.l.2.C.de bon.uacan.libr.6.l.9.§. ulti. ff. de fi-
deicom.libert.

Amplia nono,ut hæredes illorũ,q cõmiserũt cõfi-
24 dẽtiã,teneãtur restituere fructus† pceptos p dictos
Confidentiarios , ut fuit dispositum per eundem
Pium IIII.in d.Const.§.& eosdẽ,ibi,*& eorum hæ-
25 redes*.Hæres enim tenetur† defuncti conscientiam
exonerare,& pro eo satisfacere,c.ult.de sepult.c.lite
ris de raptor.Abb.in c.cum sit generale,num. 22.de
for.compet.Rom.cons.146.conclusionum , nume.
4.Dec.cons.282.numer.6.& cons.303 .nu.etiam 6.
Rui.cons.26.num.2.lib.2.Curt.Iun.cons. 181. pro-
pe fin.Soc.cons.203.nume.2.libr.2.& communiter
26 dd.nam hæres & successor† astringitur, & iuuatur
eisdem legibus,quibus eius auctor , l. hæredem,l. in
omnibus officiis §.non debet. ff.de regu.iur.Aretin.
27 nume.3.lib.3. cum† censeatur eadem persona cum
consil.36.num.3. & consi.112.col.2 .Soc.consi.82.
defuncto,Auth.de iu.iur.a morient.præst.circa prin
cip.Bar. in l.2.§. primo, colum.2.de prætor. stipul.
28 Hinc est quod hæres tenetur†ad interesse pro deli-
cto defuncti,etiam de Iure Pontificio,Bald.in l.pri-
ma,col.ult.C.ne ex delict.defunct.& in l.furti actio
ne,C.de furt.Paul.de Castr.in l.postulanti in princ.
ff.ad Trebel.Iaso.in l.sicuti legetur,§. ulti.in 3.not.
ff.de leg.1.cons.212.col. 2.lib.2.

Amplia decimo, ut ad huiusmodi restitutionem
29 †faciendam Confidentiarij compelli possint, ut dici
tur in eodem §.& eosdem,ibi,*opportunis iuris reme
diis compelli debere auctoritate Apostolica,&c.*

30 Declara,ut,quando hæredes † compelluntur au-
ctoritate Apostolica ad dictam restitutionem , de-
beant citari argumẽto eorum,quæ habentur in tex.
in c.a nobis,2.in fi.de sent.excom.Bal.in l.per diuer
sas in 10.quæst.C.mand.Fel.in c.quia G.nu.4.Dec.
col.7.de Iud.Rui.cons.152.col.2.& 5. libr.4. Boer.
decis.295.nu.15,cum aliis cumulatis per Mar.tract.
de monitorijs,q.24.nu.5.cum sequent.

Amplia undecimo,Confidentiarios non deberi
a confessariis absolui nisi huiusmodi restitutionem
31 †fructuum fecerint,ut colligitur ex Nauar.cons.21.
de Sim.num.6.& 7.& hoc potest deduci ex eo,quia
Constitutio Pij IIII.dum mandat huiusmodi resti-
tutionem,arctat etiam in foro conscientiæ,& sic in-
teriori,

* teriori,& diximus in 7.ampl.& tradunt* communi-
ter dd.in d.reg.peccatum,de reg.iur.lib.6.& omnes
Summistæ in uerbo Restitutio.

Alioquin Confessarij,qui per ignorantiam craf-
sam, aut affectatam absoluunt ante restitutionem,
uel antequam præcipiat eam confitenti ad id para-
32 to,peccarent,†quia fuerunt in causa,ne alienum re-
stituatur,Rose.in uerbo restitutio,2.§.5.Ang.in eo.
uerb.ult.§.5.Maio.in 4.dist.20.q.3.col.4.Nauarr.in
man.c.17.num.22.Debent igitur caute Confessarii
precipere confidentiarijs restitutionem,& ut eligăt
uiam conscientię,& forum interius per Pœnitentia
riam,Nauarr.cons.23.in fi.de Sim.uel uiam Data-
riæ,idem Nauar.cons.69.num.4.eo.tit.& infra dico
mus,& idem Nauar.cons.21.num.7.de Simo. dicit,
Confessarios,non debere absoluere confidentiarios
nisi fuerint contriti,aut certe adeo attriti, quod pę-
33 niteant peccati,& proponant ab illo cessare, †illud
que amplius non committere,c.peccatum, de regu.
iur.lib.6.c.firmatissime,15.q.1.c.omnis de consecr.
dist.4.& prius habueriot absolutionem ab excom-
municatione reseruata & n.6. dicit confidentiarios
debere pęnitere tam grauis peccati.

Declara hæc,ut ad restitutionem hi non teneam-
34 tur propter inopiam,necessitatemque † extremam,
Gl.& dd.in c.quanquam,& in ca.cum tu,de usur.in
6.Gl.Din.Anch.col.9.Couar.in prin.nu.2.& com-
muniter alii in regu.peccatum,de regu.iur.lib.6.D.
Thom.2.2.q.62.art.ult.Nauar.in Man.c.17.nu.60.
Summist.in uerbo restitutio.Dom.Sot.li.4. de iust.
& iur.q.7.art.4.& alia similia cumulat Nauar. d.ca.
17.num.75.cum seq.

Sed poterat dubitari,quibus essent restituĕdi fru
ctus percepti per confidentiarios,ideo Pius IIII.in
35 ead.Const.in d.§.& eosdem declarat & statuit,†ad
Cameram Apostolicam spectare,ut patet ibi , *sed
illos omnes & singulos ad Cameram eandem deuo-*
* *lutos fuisse,& esse,illique deberi &c.*& ita hodie*
practicatur,& tradit Nauarr.cons.23.in fin.& cons.
69.nu.4.& 73.nu.2.tit.de Simon.& cons.62. de præ
ben.nam fit supplicatio,in qua narratur confidĕtia
commissa,& petitur absolutio , & dispensatio , Na-
uar.d.cons.69.num.4.de Sim.quæ porrigitur Data
riæ,& ab officiali præposito ad hoc mandatur ex-
primi,si non est expressum,quos fructus ex illo, uel
illis beneficiis perceperit,quo facto taxatur supplica
tio & soluitur compositio pro dictis fructibus male
& indebite perceptis,& postea supplicatio relaxa-
tur,ut transeat,iux.solitum per quasdam alias ma-
nus officialium,& reuisorum,a quibus admittatur
ad Registrum,& uulgari uocabulo appellatur Offi
36 cium Componĕtis,nam compositio† nihil aliud est
quam gratuita conuentio.Rebuff.de decim.qu.13.
num.14.& debent,ac tenentur coram Deo suppli-
37 cantes cŏfidentiarii† exprimere in Dataria uere fru-
ctus perceptos,Nauar.cons.73.num.3.uers.3. de Si-
mon.alioquin,si minus expresserunt, non sunt tuti
in foro conscientiæ, ut explicat idem Nauarr.loco
proxime citato,& ratio est expressa,quia,quoad par
tem fructuum non expressorum dicuntur detento-
res rei alienæ,cum illos non fecerint suos, ut supra
deductum est,& ita uidetur tenere Mandos.in tra-
ct.signat.grat.tit.absolutio a mala fructus percept.
col.2.uers.amplia,ubi dicit , expressionem fructuũ
male perceptorum esse faciĕdam,etiam si huiusmo
38 di fructus fuissent†modici,& fuit resolutum in* Ro
* ta 26.Aprilis 1541.coram Marsican.in una Bellic.
prioratus teste Peregr.decis.42.libr.1.Put.decis.12.
39 de præb.in mã.nam in beneficialibus† subreptio et
in minimo uitiat,c.si motu proprio,de præb.in 6.&
de oblationibus perceptis debet fieri mentio,Fel.in
c.ad aures in 13.de rescr.Put.decis.180.lib.1. Man-
dos.loc.cit.colu.4.& Dataria non solet omnes fru-
ctus male perceptos exigere,sed contentatur de ali
* qua parte,ut de stylo* uidemus, & condonat reli-
quos,Nauar.cons.67.de pręben.& idem Nauarr.de
spol.super d c.nŏ liceat Papæ,§.12.nu.4.dicit,quod
in compositione facta cum Camera Apostolica ma
40 gna†pars solet remitti,& Mandos.in Sig.grat.tit.ab
solutio a malorum fructuum perceptione col.2. di-
cit duntaxat medietatem,uel tertiã partem fructuũ
male perceptorum,& expressorum,iuxta ea,quę scri
bit Ang.in uerbo Restitutio,2.§.4.Nauar.in man.
c.17.num.31.& cons.47.num.3.in fi.& postea dat
absolutionem ab excommunicatione,refectionem
tituli,& nouam prouisionem,Nauar.cons.23.in fin.
de Simon.Idem Nauar.cons.3.nu.2.de pręb. Idem,
que seruatur in aliis refectionibus titulorum, & no-
uis prouisionibus,quæ petuntur ob diuersas causas,
41 †uel p p aliquã subreptionĕ,aut obreptionĕ, uel p p
aliquod delictum,aut irregularitatem,aut contem-
ptum legis in casu expresso,ut in ca.licet Canon de
elect.lib.6.ac in c.de multa,de præb.in extraua. exa
crabilis Io.22.eo.tit.de pręb.in c.2.de hæreti.libr.6.
& similibus,uel quia non habent Canonicum titulũ
ab initio,nam tunc reualidatur gratia a Papa, & con
ceditur absolutio,uel noua prouisio super noua re-
fectione tit.inualidi,cũ noua collatione quę requiri
tur,Nauar.cons.73.num.1.de Simon.soluta compo
sitione fructuum male,& indebite perceptorũ, Na-
uar.cons.62.& 67.de præben.idem Nauar. de spol.
super c.non liceat Papæ §.12.num.2.& nu.4.& tota
die practicatur & fundatur super ratione,quia perci
piens fructus indebite,efficitur inhabilis,ac rehabi
litatione indiget,ca.in literis,de rest.spol. c. dudum
2.& ibi Host.col.4.& Abb.& alii de elect. Specu.in
tit.de dispens.§.uidendum,circa fi.Fel.in c. in no-
stra in 2.corrol.de rescr.Cass.decis.7.num.primo,&
4.de præb.Franc.in c.eum qui col.2.eo.tit.in 6.Re-
buff.in prax.in 3.parte sign.num.56.Selu.de benef.
p.3.qu.2.post num.4.& quandoque solet Papa da-
42 re †hanc facultatem alicui Nuntio Sedis apostolicę
aut alteri,ut reficiat titulos inualidos alicuius pro-
uinciæ,aut Regni,& componat super fructibus in-
debite perceptis:ut annis elapsis, fuit seruatum in
Regno Neapolitano:quo casu minor summa pecu-
niarum solet expendi,quia mitius agunt,& tum ẽt,
quia ipsi expediunt litteras refectionis titulorum,&
propterea Beneficiati non grauantur in expedien-
43 dis litteris,in urbe,†ubi expenduntur multæ pecu-
niæ ob annatas , Nauarr.cons.23.in fin.de Simon.
Et fructus condonatos , seu ei remissos ultra sum-
mam in compositione solutã in Dataria poterit be
neficiatus impendere,ac si illos a principio suos fe-
cisset ut tradit Nau.de spol.d.c.nŏ liceat,§.12.n.14.
uersiculo,subinfertur,idéque firmarĕ, si ex gratia,ut
q̃nq; conceditur,pręsertim benemeritis Curialibus,
& Palatinis remittitur cŏpositio,& cŏdonatĕ oẽs fru
ctus male,& indebite pcepti.Idq; fundatur super p
* positione* communiter recepta satisfacere in foro
interiori,& exteriori obligatum restituere fructus
44 beneficii male perceptos†impetrando donationem
ab eo,cui pecunia erat restituenda,& non teneri ad
aliam restitutionem,Ange.in uerbo Restitutio,2.§.
4.arg.

4.arg.c.non fane 14.q.5.Nauar.in man.c.17.nu.31.
& conf.47.num.3.in fi.de Sim.& conf.3. numer.2.
de præb.Ideo remissio libera usurarum facta per de
bitorem creditori,etiam non habenti animum resti
tuendi eas,sed retinendi,absoluit eum ab obligatio
ne restituendi,Gl.Anch.& Franc.in reg. peccatum
de reg.iur.lib.6.Laurent.de Rodul.in ca. consuluit,
num.9.de Vsur.Arch.Flor.in 2.par.tit.2.c.6.col.3.
Feder.de Sen.consi.22.Alex.consi.91.colu.1. libr.2.
Cald.cons.10.de usur.Abb.in c.cum tu,eo.tit. de u-
sur.Io.a Medin.de rest.q.3.caus.2.Tiraq.li. 2.de re-
tract.q.28.num.51.Et communiter alij, ut de*com
muni testatur Coua.d.regu.peccatũ in initio,in init.
2.par.relect. nu.5.

Et bonum fuit declarare hos fructus male perce
ptos per confidentiarios spectare ad Cameram A-
postolicam,nã fuit dubium,& est admodum a Do-
45 ctoribus† controuersum,cui spectent fructus benefi
cij quæsiti per simoniam:aliqui enim uoluerunt spe
ctare ad ecclesiam,cui illata fuit iniuria,Nauar.cõsi.
47.num.2.de Sim.& scribentes*fere omnes in c.de
hoc de Sim.per illum tex.quem Nauar. in allegato
cons.47.declarat procedere specialiter,de restitutio
ne pecuniæ acceptæ per simoniam commissam circa
beneficium.

Alij scripserunt,spectare ad successorem in bene
ficijs,in quibus fuit commissa simonia, Nauar.cons.
46.nu.2.uers.tum quod,de Sim.

Alij vero firmarunt esse conuertendos in vsum
Ecclesiæ,late Nau.de spol.super d.c.non liceat Pa-
pæ §.12.num.4.uers.secundum,uel pro fabrica,Na-
uar.cons.62.de præb.Gem.in c.si propter num.8.
de rescrip.lib.6.Old.cons.112.Lamber.de iur.patr.
lib.3.q.2.art.8.num.1.

Quidam uoluerunt restituendos pauperibus, Na
uar.cons.47.num.3.de Simon.& cons.18. nume.4.
uers.eo.tit.ubi etiam dicit,ex illis posse iuuare ali-
quas cognatas,pauperes,uidelicet scholasticos,& ꝓ
bat hoc ex quattuor fundamẽtis idem Nau.in man.
c.17.num.30.quem poteris uidere,de cuius ueritate
uide Couar.in reg.peccatum,in initio 2.par. relect.
sub num.6.Alij restituendos danti,Caiet. in uers.Si
mon.in summa,iuxta c.ueniens,de simo.cui textui
respondet optime Coua.in §.2.d.reg. peccatum, de
reg.iur.lib.6.nu.8.& firmat contrariam sententiam
scilicet, turpiter datum,& turpiter acceptum non
esse necessario restituendum turpiter danti, sed fi-
sco,uel pauperibus,Palu.in 4.sent.dist.15.q.3.art.5.
uers.tertia conclusio,Io.a Med.de rest. q.2.c.2.ubi
testatur de*cõi.Nau. cons.47.nu.3.de sim. in man.
c.17.num.23.cum seq.cum aliis quæ adducit Coua.
loc.cit.num.6.uers.ex tertia conclusione,& Nauar.
cons.3.nu.2.de pact.Et ideo necessarium fuit ad tol
lenda dubia hoc declarare,scilicet spectare ad Ca-
46 meram,idque fundatur,quia omniũ † bonorum Ec
clesiasticorum,& fructuum eorum administratio,
quæ non est concessa alicui particulari a Papa im-
mediate,uel mediate,pertinet ad ipsum solũ Papã,
ut firmat Nauar.de spol.super c.non liceat Papę,§.
12.num.2.At nullo iure concessa uidetur dispensa-
tio fructuum prædictorum male perceptorum per
Confidentiarios,ulli alij,quam Papæ,quia nullus a-
lius habet titulum Canonicum,ergo pertinet ad ip
sum,nam Conc.Lateran.sub Leone X.declarauit,
administrationem bonorum omnium Ecclesiastico
rum,spectare ad Sanctam Sedem Apost. sess.9.§.&
47 cum fructuum,de ref.idque priuilegio diuino † esse
concessum Papæ firmauit Inn.in c.nouerint, de ser.
excom.Card.in c.perpendimus,num.12.eo.tit.cum
alijs,quos citat,attestans*de communi Nauar. dict.
tract.de spol.§.10.colu.1.& secunda,Papa enim est
48 omnium bonorũ† Ecclesię summus administrator
Arch.in c.non decet,dist.12. Abb. in c.constitutus
colu.3.de relig.domibus.D.Thom.2.2. quæst.100.
art.1.ad tertium.Et ideo omnia spolia per specialẽ
49 dispositionem† sunt Papę reseruata,Cald. cons.1.de
pecul.cler.Card.in c.nisi cum pridem, §.intueri de
renun.Guid.Pap.dec.100.Boer.decis.224. Sarn.in
tract.breuium,num.16.cum alijs,ut per Nauar. dic.
tract.de spol.§.9.col.prima,& 2.& §.13.ubi refert
Constitutiones Pauli III.Iulii III. Pauli IIII.Pij
IV.& Pij V.

50 Possunt etiam† Confidentiarij eligere viam con
scientiæ,& forum interius,Nau.cons.23.in fi. de Si-
mon.& petere absolutionem a Sacra Pœnitentiaria
quæ dat solum absolutionem in foro Poli,Nau.cõs.
69.num.4.de Sim.& frequenter remittit huiusmo-
di confidentiarios ad componendum cum Came-
ra Apostolica,Naua. de spol.ad c.non liceat Papæ
§.12.num.3.in fi.nam summi Pœnitentiarij pote-
statem,facultatemque circa hoc, & alia restrinxit
Pius IV.Const.69.Pius V.const.84.in Bullario,ille
fol.744.iste 1047.Sacra Pœnitentiaria in absolutio
nibus petitis committit Confessarijs, ut absoluant,
51 & nihil tunc soluitur† nam gratis omnia conceduń
tur.Sarn.de non iud.iux.for.suppl.q. 14.nu.4.

SVMMARIVM.

1 *An confidentiarij sint irregulares,& nu.9.*
2 *Irregularitas in casibus expressis a iure tantum,*
3 *Pœna non imponuntur ipso iure.*
4 *Nemo in dubio est iudicandus irregularis.*
5 *Collatio facta simoniaco,an teneat.*
6 *Collatio facta irregulari est nulla.*
7 *Simoniacus in beneficio non est suspensus.*
8 *Irregularis non potest celebrare.*
10 *Confidentiarius priuatur in futurum.*
11 *Irregulari non possunt conferri beneficia.*
12 *Excommunicatus maiori excommunicatione est ir regularis.*
13 *Excommunicatus non potest promoueri.*
14 *Simoniacus est irregularis.*
15 *Simoniacus amittit executionem ordinis.*
16 *Simoniacus redditur inhabilis ad alia.*
17 *Expressum quod dicatur.*
18 *In dubio quis debet se iudicare Irregularis.*
19 *Collatio facta homicidæ est nulla.*
20 *In foro Conscientiæ delictum præsumitur.*
21 *In foro Conscientiæ tutior uia capienda.*
22 *Doctor contrarius debet repelli.*
23 *Simoniacus est irregularis.*
24 *Irregularitas quid est.*
25 *Irregularitas cur dicitur.*
26 *In Decreto non fit mentio de Iregularitate.*
27 *Irregularitates quot sunt.*

QVAESTIO LXI.

An confidentiarii,& simoniaci incidant in irregula
ritatem,& quid est irregularitas.

SExagesimo primo,Quæro,An cõmittentes con
fidentiam sint irregulares?

Negati-

1 Negatiuam† opinionem uidetur firmare Naua.
conſ.35.in tit.de ſim. dum reſpondit Simoniacum
etiam ſcienter non eſſe irregularem.
Cuius ſcientia primo poteſt probari, quia Irregu
2 laritas non incurritur niſi caſibus in expreſſis†a iure
Spec.de diſpenſat.§.Iuxta,Maiol.de irregu.libr.pri
* mo,c.1.Nauar.conſ.35.nu.37.de hom.& eſt* com
munis opinio,ut dixi de reſign.benef. libr.4.quæſt.
3.num.38.ad exemplum aliarum pœnarum, quæ
3 nunquam ipſo iure dicuntur†impoſitæ niſi exprima
tur,gl.communiter* recepta in ca.ult.de Iur.patr.&
in clem.1.de uit.& honeſt.cler.Bal.in l.1.in fi.C.de
legib. Alex.conſi.103.col.pe.lib.1.cum alijs ut ſcri-
pſi de reſign.benef.lib.14.q.2.col.2.
4 Et propterea nemo†in dubio eſt iudicandus irre
gularis ſpecul.In d.§.Iuxta, uerſ.generaliter, facit
tex.in c.ſignificaſti 2.de homi.& quod notat Abb.
in c.ad audientiam de hom.Nauarr.conſ.1.de cler.
non ord.min.ſed nullibi exprimitur fieri quem irre
gularem,ob crimen ſimoniæ,uel confidentiæ com-
miſſum in beneficio.Ergo,&c.
5 Secundo,comprobatur,quia collatio facta†ſimo
niace tenet, ut poſt Inn.in ca.in noſtris de conceſſ.
præb.tenet Fel.in c.inſinuatum col.1.ante medium,
de ſim.& nullo iure cauetur,dicit Nauar.d.conſ.nu.
5.quod adeptus aliquod beneficium per ſimoniam
etiam a ſemetipſo,non poſſit adipiſci aliud, etiam
abſque diſpenſatione,Ergo ſimoniacus non eſt irre
6 gularis.nam,ſi eſſet†irregularis,collatio nō teneret
c.cum in cunctis,§.ult.de elect.Fel.in ca.2.col. 2. de
reſcr.& in c.inquiſitionis,Rebuff.de pacif.poſſ. nu.
280.Couar.in c.alma mater,par.1.§.7.ſub num.1.
Nauar.conſ.1.& conſ.17.num.2.de hom. & conſi.
* 44.eo.tit.communis*opinio,ut dixi de reſigna. be-
nef.lib.4.q.3.nu.33.& 34.
7 Tertio,accedat,quia ſimoniacus in beneficio†nō
eſt ſuſpenſus,nam peracta pœnitentia eo relicto,po
teſt celebrare,Innoc.quem refert Nauar. in man.c.
8 23.num.111.quod non poſſet facere ſi eſſet † Irre-
gularis,Gl.& Docto.in clem.generalem de ætat.&
qualit.Gem.conſi.33.Anan.in rubr.de cler.excom.
min.Nau.in man.c.27.num.194.& dixi d.q.3.li.4.
de reſign.benef.nu.60.cum ſeq.
9 His tamen non obſtantibus, †contrariam opinio-
nem exiſtimo ueriſſimam,& tenendā in iudicando,
& conſulendo,quam uidetur firmare Maiol.de ir-
regular.libr.5.cap.45.ſub numer.5.& moueor pri-
mo ex uerbis poſitis in d.conſtitutione Pij V. in §.
ſed ne quiſquam,ibi & *ad futura inhabiles decerni-
mur,& in iuris ſubſidium excommunicationis ſen-
tentia innodamus,a quo nullus niſi in mortis articu-
lo conſtitutus ab alio quam a Rom.Pontif. abſolutio
nis beneficium ualeat obtinere.*Pōdero primo, quia
priuat obtentis,& reddit inhabilem ad futura,ut nō
10 poſſit†in futurum obtinere beneficia,Maiol.de ir-
reg.lib.5.c.45.ſub nu.5.Ex quo ſatis uidetur con-
ſtare de irregularitate,quæ inter præcipuos effectus
11 hunc inducit,ut irregulari†nō poſſint beneficia cō-
ferri,Abb.in c.cum noſtris de conceſſ.præb.Nauar.
conſ.17.de Sim.& alij ſupra allegati.
Secundo dum excommunicat confidentiarios
& reſeruat abſolutionem Papæ excommunicatus
12 enim maiori excommunicatione†eſt irregularis,ut
late probat Maiol.de irreg.lib.1.c.21.nu.1.7.& nu.
13 19.cum non poſſit promoueri†nec promotus exer-
cere,c.poſtulaſtis de cler.excom.miniſ.& ibi Gl.&
Doct.late Couar.in c.alma mater.p.1.c.6. prope fi-
* nem,Summiſtæ omnes*in uerbo excommunicatio,
c.ſi quis Epiſcopus 11.q.3.Specul.d.tit.de diſpenſ.
§.iuxta.
** Secundo moueor,quia ex**receptiore ſententia
14 Simoniacus†etiam in beneficio eſt irregularis, vt la
te probat Lambertin.de iur.patr.p.1.lib.2.q.9.art.
10.Maiol.de irregu.lib.5.c.45.ſub.nume.1.Achill.
de Graſſ.deciſ.241.uol.2.de Simon.in impreſſis, n.
15 4.cum amittat†executionem ordinis, & non poſſit
promoueri,c.ſi quis, de Simo.cap.ſtatuimus,1.q.1.
Specul.d.§.Iuxta D.Thom.in 4.diſtin.25.art.2.&
* Ideo*communis eſt opinio Simoniacum, † in uno
16 reddi inhabilem ad aliud,Mil.in repert.in uerbo,Si
moniacus,in beneficio, Antonius de But in ca. pen.
col.2.uerſ.ad ſecundum,de elect.& fuit pluries reſo
* lutum in*Rota,ſcilicet in una Toletan.Theſaura-
riæ,coram Pelegrino,& in alia S.Andreæ,corā Put.
teſte Achill.de Graſſ.d.deciſ.241.Et facit Conſti-
tutio Pij Quint.§.quicunque,quam declarat Nauar,
conſ.24.de Simon.ergo eo fortius Cōfidentiarius.
Tertio.Ex alijs argumentis,quæ adducit, licet il-
lis reſpondeat Nauarr.d.conſ.35.numer. 1.& 2.de
Simon.
Non obſtant argumenta in contrarium adducta
nam ad primum reſpondetur,veriſſimum eſſe, irre
gularem non cenſeri aliquem niſi fuerit expreſſum,
ſed negamus in caſu noſtro non eſſe expreſſum, cū
contrarium conſtet ex ponderationibus factis in cō
ſtitutione Pij V.vt in primo argumento fuit dedu-
17 ctum,nam†expreſſum dicitur, quod colligitur ex
uerbis,vel ratione,aut ex antecedentibus,vel ſubſe-
quentibus,Bartol.in l.uxorem,§.agriplagam, ff. de
leg.tertio.& in l.fideiuſſor,§.meminiſſe,ff.de leg. 1.
Curt.Iun.conſ.160.num.9.Cephal.conſ.133.num.
20.& conſi.137.num.30.Crauet.conſ. 162. nume.
2.in fin.& 190.num.5.Card.Pariſ.conſi.32. nume.
78.uol.1.& conſ.71.num.5.uol.4.Vnde argumen-
tum prorius retorquetur in contrarium,eo magis,qa
id,quod dicebat Nauar.procedit in Simonia, quod
firmauerat ante editam Cōſtitutionem a Pio V.ut
ipſe dicit d.conſ.35.in fin. quaſi, quod poſtea con-
trarium firmaret.Et id,quod retulimus,quod nemo
in dubio ſit iudicandus irregularis,procedit, ut ſu-
perior non poſſit ei prohibere,& interdicere ſuſce-
ptionem,uel adminiſtrationem ordinum, ſed quo
ad eum,qui uel promoueri,vel promotus miniſtra-
18 re uelit in dubio†ſe irregularem præſumere debet,
vt petat ſe ad cautelam diſpenſari,Glo.in ca. ſi quis
diſt.2.Glo.& Aug.in cap.ſi quis per ebrietatem,de
conſecra.diſt.2.Tabien.in uerbo Irregularitas, nu.
3.Armill.in uerbo irregularitas,num.8.& 9.Silueſt.
in uerbo dubium,quæſt.4.& in uerbo homicidium
3.quæſt.1.in princ.Nauar.conſ.primo,numer.2.de
cleric.non ordin.miniſtr.& conſi.12.num.2.& con
19 ſi.22.de homic.Et ideo in Irregulari,&† homicida
ſecurior eſt opinio collationem eſſe nullam,ut poſt
* omnes*tradunt Dec.& Fel.in cap.2. de reſcri. cum
alijs citatis per Achill.de Graſſ.d.deciſ.241.nume.
20 3.Et in foro conſcientiæ in dubio†delictum præſu
21 mitur,ut tutior uia pro†anima capiatur,Gl.in ca.ve
niens,de ſponſat.Dec.in c.in præſentia,num.13.de
probat.Soc.Iun.conſ.29.num.31.uolum.2. Marſil.
ſingul.151.
Ad ſecundum argumentum reſpondetur, Fel.in
d.cap.inſinuatum fundari in doctrina Inno.in cap.
cum in noſtris de cōceſſ.præb.quam doctrinam ali
ter declarat idem Felin.in cap.inquiſitionis, de ho-
mic.

mic. post Abb. nu. 12. & idem Fel. est sibi contrarius in c. 2. de rescr. ubi scriptum reliquit, doctrinam prę dictam Inn. vulgo non bene intelligi, ideo tanquam
22 contrarius† debet repelli, ut de Inn. in quodam casu dicit Abb. in c. a extirpandæ, §. quia uero in repet. num. 51. de preb. & de Bar. dicit Sarn. in §. superest num. 39. de act. & de Ias. idem Sarn. in §. in personā nu. 47. eo. tit. Et ita Rota* in illa Toletan. Thesauraria respondit ad Fel. teste Ces. de Grass. d. deci. 341. num. 7.

Ad tertium respondetur, loqui in simoniaco, nō in confidentiario, inter quos magna est differentia
23 cum in† confidentiario casus sit expressus in iure, l. ancillę C. de furt. uel respondetur, illud non esse uerum neque in simonia, & cū fundi ex adductis & patet in allegata decis. Ces. de Gras. 341. ubi ponuntur rationes, & auctoritates, & illa sententia Rotæ com probatur* a praxi, & ab ea non est recedendum, & eam tenui in tract. de resign. benef. lib. 14. quæst. 2. num. 13. cum seq.

Et hac sumptā occasione, non est omittendum
24 quod irregularitas nihil aliud est, quam nota, † seu impedimentum canonicum ex facto, uel defectu proueniens, quo quis prohibetur ad Ecclesiasticos ordines promoueri, & in eisdē ministrare, ita Spec. in tit. de dispens. §. Iuxta in principio, Siluest. in uerbo irregularitas, num. 1. Ang. Tabien. & alij summistæ in eodem uerbo. Turrecrem. in cap. si quis Episcopus 11. question. 3. Hostien. in c. a. 2. de cler. excom. ministr. Nauar. in man. c. 27. nu. 192. Io. Andr. & Archid. in c. 1. de re iud. libr. 6. Lap. in clem. si furiosus de hom. Mar. Soc. sen. in c. sententiam, colum. 2. Ne cler. uel Monac. & probatur in c. ult. de temp. ord. c. precepimus, & c. curandum, dist. 34. c. tanta dist. 86.
25 c. Episcopi 21. q. 4. Et dicitur† Irregularitas, uel contra regulam Apostoli de uiris uitandis in Episcopo §. nunc autem, in uerbo regula, dist. 25. Arch. in ca. quoniam, dist. 48. uel contra regulam Ecclesiæ, Innoc. in c. nisi cum pridem, num. 7. ubi Host. Abb. & alij de ren. & in antiquis canonibus de ea nulla re-
26 peritur mentio, † scilicet in libris decretorum, Ioan. Andr. in d. c. 1. de re Iud. lib. 6. Ant. de Butr. in ca. ult. de cler. excom. minist. in decretalibus autem sæpe, Præp. in sum. dist. 80. Spec. d. § Iuxta, Host. in c. a. de cler. excom. ministr. & in d. c. nisi cum pridem, §. per sonæ ubi Abb. num. 17. Card. q. 1. & alij, de renunc.
27 Et tot† sunt irregularitates, ut oēs congerere sit impossibile, ut per Pelag. de planct. Eccl. lib. 1. art. 48. Nauar. quod refert Maiol. de Irreg. lib. 1. c. 1. nu. 1. & in illo tractatu referuntur omnes, & habetur etiā latissime per Burgas in eodem tract. Specu. ubi supra dicto §. Iuxta.

SUMMARIUM.

1 *An Confidentiario debeat a Confessionario imponi onus monendi socium sceleris, & nu. 6.*
2 *Inducens aliquem ad peccandum ad quid teneatur.*
3 *Confessarii Regum quid debeant facere.*
4 *Proximus amandus.*
5 *Peccat, qui proximum non defendit.*
7 *Lex charitatis non obligat ad mortale.*

QUAESTIO LXII.

Quod sit munus Confessarii in absoluendis confidentiariis.

Sexagesimo secundo. Quæro, An petenti absolutionem a peccato, & censuris simoniæ, seu con
1 fidentiæ debeat imponi onus monendi eum, † cum quo admisit illud scelus, ut faciat eius pęnitentiam, & restitutionem, quam ob id facere tenetur?

Pro affirmatiua primo, facit id, quod scribunt Scot. in 4. dist. 15. qu. 7. art. 1. & Adrian. in 4. de rest.
3 q. 3. quod inducens† aliquem ad peccandum tenetur ei restituere omnia bona, in quibus ei nocuit, inducendo eum ad pęnitentiam illumque exhortando ad opera bona.

Secūdo potest pōderari, quod dicitur in c. de hoc, de simo. ubi Alex. iij. Iussit iudici, ut induceret principes, qui aliquid acceperunt electo in Episcopum Oxonien. ad restituendum eidem Ecclesiæ Oxoni. & Abb. ibi nume. 6. reprehendit Confessarios Re-
3 gum, ac Principum eos non hortantes, & monentes restituere accepta ab electis, & promotis ad dignitatem.

4 Tertio comprobatur ex charitate, & † amore, quē debet proximo, præsertim socio in delicto, S. Bonau. & Rich. in 3. dist. 29. Nau. in ma. c. 14. nu. 13. & ideo
5 peccat, qui proximum† non defendit, ca. pasce, dist. 86. c. Symmachus, dist. 83. c. quantæ de sent. excom. D. Tho. 2. 2. q. 62. art. 7.

6 His non obstātibus, contrariam† opinionem existimo ueriorem, secundum quam consului in facti contingentia Nauar. conf. 2. de sim.

Et primo quia nullo Canone, nullaque lege determinatur, ut onus admonendi imponatur ei, qui petit absolutionem a peccato, & attestatur Nauarr. loc. cit. ante num. 3. uers. secundo, ergo non est dicēdum, l. illam, C. de collat. auth. de trien. & semiss. §. consideremus, c. legatur 24. qu. 2. Ideo neque simoniaco, & confidentiario debet huiusmodi onus imponi; nam nulla ratio nullo iure naturali diuino, & humano fundata reddi potest, cur magis debeat simoniacus admonere sui peccati cōsortes, quam alii, qui aliquando multo maiora peccata commiserunt, censurasque grauiores incurrerunt, Quare non mirum, si c. quoniam c. de irregulari, c. cum essent, c. nobis de sim. q̄ loquuntur de pęna & absolutione simoniacorum, nullam faciunt mentionem de pęnitētia, & onere huiusmodi monitionis. Non obstant argumenta in contrarium adducta. Nam ad primum respondetur, illud procedere, quando is induxit aliquē ad peccandum ui, metu, & dolo, aut fraude, nā tunc tenetur illum monere, & ei restituere, alias secus, ut per Sot. lib. 4. de iust. & iur. q. 4. art. 3. & ita declarat Nau. afferendo exempla in man. c. 14. nu. 32.

Ad secundum, respondetur, c. de hoc non probare, quod confessarii, & alij absoluentes a Simonia in foro Conscientię debeant imponere absoluto pœnitentiam, & onus utendi præfata monitione nā loquitur de Iudice delegato a Papa in foro exteriori, & uult quod Ipsemet restituat.

7 Ad tertium, respondetur, quod Lex charitatis† non obligat ad mortale peccatum, Ideo concludendum est &c.

Sacra uero Penitentiaria in litteris, quib. dat, uel cōmittit absolutionem, solet hoc onus imponere, ut attestatur Nauar. d. consi. 2. nu. 1. de Sim.

SUMMARIUM.

1 *In dubio confidentia præsumitur.*
2 *Confidentia est delictum.*

3 Quis-

3 *Quisque præsumitur bonus.*
4 *Contractus præsumitur licitus.*
5 *Actus præsumitur factus prout ius disponit.*
6 *Habens literas expeditas videtur habere intentionem fundatam.*
7 *Bulla facit probationem probatam.*
8 *Bulla facit manifestum.*
9 *Tractatus præsumitur bonus.*
10 *Reseruatio uidetur rite facta.*
11 *Præsentatio, & electio in dubia censetur bona.*
12 *Interpretatio fit semper, ut confidentia excludatur.*
13 *Præsumptio quod omne delictum excludatur.*
14 *Præsumptio excludens turpitudinem capienda.*
15 *Qualibet causa excusat a dolo.*
16 *Præsumptio sustinens actum est fortior alia.*
17 *Præsumptio sustinens actum amplectenda.*
18 *Præsumptio excludens simulationem, & fraudem est capienda.*
19 *Vnum indicium tollit aliud.*
20 *Coniectura una excludit aliam.*
21 *Præsumptio fortior tollit minus fortem.*
22 *Absolutio danda, cum non constat de confidentia.*
23 *Actore non probante, Reus absoluitur.*
24 *Iudices debent esse prompti ad absoluendum.*

QVAESTIO LXIII.

Quod confidentia, neque Simonia, præsumatur.

SExagesimo tertio, Quæro an confidentia in du-
1 bio† præsumatur? Negatiua opinio uera est, quā
* tenent communiter* omnes in terminis, Put. decis.
385. lib. 1. Caputaque. decis. 202. num. 6. Gabr. cōsi.
171. in principio, lib. 2. idque probatur ex eo, quia
2 confidentia est† delictum, Caputaq. decis. 202. num.
5. par. 1. & decis. 238. par. 3. in principio, sed delictū
in dubio non præsumitur, Barb. cons. 77. in princip.
uol. 4. Boer. decis. 215. num. 22. Alex. cons. 125. col.
4. in princ. & seq. uol. 4. Soc. Iun. cos. 83. col. 1. uol. 2.
* late Crau. cons. 18. col. ul. & communiter* Doct. tra
dunt, ergo & confidentia, &c. Et ratio rationis est,
3 quia quisque † præsumitur bonus, nisi malus pro
betur, c. ult. de Scrutin. in ordin. facien. l. omnimodo
C. de inoff. testam. Gl. in c. super literis de resc. Inn.
in c. 2. col. 3. de in integr. rest. Marsil. consi. 2. nu. 9.
& Iuste possidere Bar. in l. commune, §. inter prædo
nes, ff. comm. diuid. Gl. in c. 1. §. si duo de pact. tenē.
cum alijs, ut per Gabr. tract. commun. opin. titu. de
malef. concl. 2. num. 7. & sicuti cōtractus, qui potest
4 censeri† licitus, & usurarius, præsumitur licitus, & nō
usurarius, Bal. in l. rogasti, §. si tibi. col. ult. ff. si cert.
petat. Gl. Host. & Io. And. in c. Naui. de usur. Alex.
cons. 290. col. 1. uer. accedit lib. 6. Ias. l. seruum fugi-
tiuum col. 5. de ser. fug. & quilibet etiam actus, Bar.
in l. non solum, §. sed ut probari, ff. de op. nou. nunc.
Fel. in c. ex parte col. 2. de offic. deleg. Cassad. super
reg. canc. decis. 4. nu. 5. Ita in casu nostro resignatio
præsentatio, & collatio præsumentur absque confi-
5 dentia factæ, & sicut Ius† disponit, c. ex literis de cō
stit. c. sedes de rescrip. c. uenientes de Iur. Iur. Cald.
cons. 11. in fi. de feud. Crau. cons. 186. num. 9. ut pro
sint Bar. in l. gerit num. 21. ff. de acqu. her. Soc. Iun.
consi. 113. nume. 3. libr. 4. Menoch. de arbitr. Iudic.
cas. 126. num. 8.

Ex qua conclusione primo infero, quod habens
litteras beneficij resignati expeditas, habet fundatā
6 intentionem† ob non confidentiam, ut in terminis
scriptum reliquit Caputaque. decis. 202. num. 6. Et
7 ratio etiam est, quia Bulla† facit probationem proba
tam, Bald. in l. quoties, in ultimis uerbis, C. de Iudi.
& in l. interest, C. de solution. & cons. 176. lib. 1. Cal
can. consi. 77. Alex. consi. 134. col. ult. lib. 2. & indu-
8 cit† manifestum, Bar. in l. 1. colum. 2. ff. de oper. nou.
nunc. Alex. cons. 59. lib. 2. cum alijs, ut per Dec. cōsi.
36. nu. 6. Card. Paris. cons. 77. nu. 4. uol. 3.

Secundo Infero, tractatum præcedentem inter re
9 signātem, & resignatarium præsumi† bonum, Bald.
in l. rogasti, §. si tibi, ff. si cert. pet. Soc. cōs. 83. pro cer
to nu. 11. li. 3. Idem Soc. cons. 59. num. 6. lib. 3. Dec.
d. cons. 36. col. 3. Card. Paris. d. cons. 77. nu. 5.

Tertio Infero, Reseruationem factam in resigna
10 tione, & litteris resignationis præsumi† factam abs-
que uitio confidentiæ, & ut ius disponit, ut per Cal-
der. con. 11. in fi. de feud. & supra deductum est.

11 Quarto, infero, præsentationem† electionem, colla
tionem præsumi factam absque cōfidētia, iuxta ea,
quæ tradit Alc. de præsum. reg. 3. præsum. 2.

Quinto, infero, generaliter in hac materia con-
12 fidentiæ esse capiendā interpretationem, ut† confi-
dentia, & simonia excludatur, Put. dec. 385. lib. 1.

Et hoc regulare est in quibuscunque casibus, ut
13 capiatur præsumptio, ob quam† delictum exclud-
tur, l. merito, ff. pro Soc. Marsil. cons. 2. col. 1. & seq.
Cæpol. consi. crim. 21. nu. 16. Barb. cons. 77. in prin.
uol. 4. Crau. cons. 18. in fi. late Alc. de præs. reg. 3. pf.
prima. Et ob id causa excludens simoniam, & turpi
14 tudinem† est capienda, iux. not. in c. dilectus, t. de Si
mon. Fel. in c. tua nos, in princ. & num. 5. eo. tit. An-
ch. cons. 271. num. 1. Put. decis. 489. lib. 2. Dec. cons.
218. num. 5. Sarn. de trien. q. 12. numer. 11. & 12. &
* communiter* Doct. & quælibet† causa excusat a pœ
15 na communis* opinio, teste Cur. Iun. cons. 132. nu.
primo etiam colorata Gl. in l. Plagij, verbo Iusta C.
* de plagiar. communis * opinio teste Ioann. de
Amic. cons. 84. nu. 5. Boer. decis. 168. nume. 11. Soc.
Iun. cons. 45. nu. 16. lib. 1. Dec. cons. 170. post nu. 2.
Grat. cons. 27. nu. 21. lib. 2.

Sexto, infero, hanc præsumptionem, quæ exclu-
dit confidentiam, sustinere actum, & ideo esse † for-
16 tiorem† contraria, ut post alios optime deducit Io.
Annibal. & in l. post contractum, numer. 107. de do
17 nat. & † esse capiendam Grat. cons. 42. num. 14. libr.
primo, & cons. 43. num. 4. lib. 2. Et satis uulgare est,
18 ut præsumptio, quæ est † exclusiua delicti, sit sumen
da, Thom. Grama. decis. 18. & cons. 31. nu. 11. & in
materia simulationis, & fraudis deducit Io. Annib.
d. l. post contractum, nu. 18. ff. de don.

19 Et regulare etiam est, ut† unum indicium tollat
aliud, Alex. cons. 77. in fi. lib. primo.

20 Et ut una cōiectura† tollat aliam, Bal. cons. 32. li.
2. Fulg. cons. 173. Thom. Gramm. uot. 23. num. 12.
& uot. 13. nu. 28. Bal. in l. prima. in fi. C. loc. & in ma
* teria Confidentiæ* receptissimum est, ut præsum-
21 ptio† fortior tollat minus fortem, Caputaque. decis.
202. par. 1. quod etiam in probationibus uendicare
* sibi locum, est communis* opin. in ca. in præsentia
de probat.

Septimo infero, quod, cum non præsumatur con
fidentia, & præsumptio sit in contrarium, ut patet
ex superius adductis, quod si sufficienter non con-
22 stat de ea, absolutio† est danda, ut in terminis scri-
bit Gabriel. consi. 171. in princ. lib. 2. Et ratio est,
23 quia actore non probante, reus† est absoluendus, l.
* qui accusare, ubi communiter* Doct. C. de accusat.
c. ult.

c.ult.§.de iur.iur.Card.Pariſ.conſi.1.nu.9.uol.1.&
24 conſ.158.nu.25.uol 4.& iudices debent† eſſe prom
pti ad abſoluendum, Dec.& Cagn.late in reg.fauo-
rabiliores,ff.de reg.iur.Pariſ.in rub.ff.de oper.nou.
nunciat.num.105.
25 Octauo,infero,Verba† Semper eſſe interpretan-
da pro non ſimonia,& confidentia,ut fuit reſolutũ
* in una *Firman.Capellaniæ,Lunæ,10 Maij 1582.
coram R.P.D.Aldobrandino tũc Auditore Rotæ
nunc S.D.N.nam ibi inter alia adducebantur, ad ꝓ
bandam ſimoniam,quędam uerba reſignatarij, *le
dono per una certa coſi*,& fuit concluſum, eſſe in-
terpretanda ex cauſa reſignationis ſpontaneæ, non
autem quod præcederet conuentio: Et alias in una
* Lucana *Canonicatus,die 19. Decembris de anno
1555.& 1557.coram Cardinali.S.Crucis fuit reſolu
26 tum† quod,ſi executio non ſit conformis tractatui ꝓ
cedenti,non probetur ſimonia.

SVMMARIVM.

1 *Iudex ſecundum allegata debet iudicare.*
2 *Actor debet probare quod intendit.*
3 *Sententia lata abſque probationibus iniuſta.*
4 *Per probationes conſtat de confidentia.*
5 *Ex probationibus ueritas apparet.*
6 *Probatio quid eſt.*
7 *Notorium non indiget probatione.*
8 *In claris non eſt opus coniecturis.*
9 *Quæ Iudici ſunt aperta nulla indigent probatione.*
10 *Argumentum quid.*
11 *Probationum ſpecies duodecim.*
12 *Et quæ.*
13 *Confidentiæ crimen plene & concludenter probari debet quamuis ciuiliter agatur.*
14 *Simonia cum agitur ad priuationem plene probari debet.*
15 *Simonia leuioribus probationibus probatur quoties agitur ad repellendum aliquem ab aſſequutione beneficii.*
16 *Impetrantes beneficia per Simoniam & confidentiam ſunt odioſi.*
17 *Actus interpretari debet in bonam partem.*
18 *Verba, gli ho dato tanto, & c. non important Simoniam.*
19 *In Simonia requiritur conuentio.*
20 *Vnus teſtis cum fama non probat Simoniam.*
21 *Dictum vnius teſtis cum alio ſocio criminis non probat Simoniam.*
22 *Teſtis ſocius criminis non probat Simoniam.*
23 *Fama publica non probat confidentiam.*
24 *Dictum Reſignantis poſt reſignationem non probat Simoniam.*
25 *Verba futurum gratum non probant Simoniam.*
26 *Verba generalia non probant Simoniam.*
27 *Teſtes deponentes de ſolutione facta reſignanti non probant Simoniam.*
28 *Teſtes deponentes de perceptione fructuum facta a Reſignante poſt reſignationem non probant Simoniam.*
29 *Ex perceptione facta cum cauſa non probatur Simonia.*
30 *Ex mandatis reciprocis non colligitur confidentia.*
31 *Ignorantia an excuſet a confidentia.*
32 *Petens abſolutionem non cenſetur fateri ſimoniã.*
33 *Bonarum mentium eſt culpam timere ubi non eſt.*
34 *Probationes interpretantur pro non confidentia.*

QVAESTIO LXIIII.

Quibus probationibus conſtat de confidentia.

SExageſimo quarto, Quæro, &c. Nunc autem de
probationibus confidentię agendum eſt, cum iu-
1 dex ſecundum illas debeat† iudicare, ca. iudicantem
30.q.5.l.illicitas,§.ueritas,ff.de off.præſid. ca. 1.ubi
Io.Andr.de off.ord.Glo.in primo uerbo contra de
re iud.lib.6.& non poſſit aliter, Abb.conſ.1. incipit
tria col.1.& 2.lib.2.Barbat.in c.cum in iure,col.28.
de off.& poteſt.iud.deleg.Fel.in c.quoniam contra
num.3.de probat.Pariſ.conſ.153.num.4.& 5.uol.4.
Crauc.conſ.171.numer.7.Ceſal.conſi.421.numer.
61.& conſ.265.numer.14.& 16. Clar.lib. 5. rece-
* pt.ſent.§.ultim.quæ.31.numer.10.ideo receptum*
2 eſt,actorem† debere probare quod intendit l.qui ac
cuſare,C.de eden.l.2.ff.de probat.l.negantes,C.de
accuſ.in c.primo,ut Eccl.benef.c. circa de elect.lib.
6.Abb.conſ.9.num.54.Hercul.de proba. nega.nu.
30.Rip.de peſte part.2.num.125.Dec.in l. culpa ca
3 ret,num.9.ff.de reg.iur.Hinc† ſententia lata abſque
probationibus dicitur iniuſta,l.probatũ,& ibi Bart.
C.de ſent.Ruin.conſ.117.in lite uertente, num.17.
& 20.lib.5.Vant.in tract.de null.ſenten. ex defectu
proc num.37.Marſ.in rubr.C.de probat. nume.67.
Ideo huiuſmodi inueſtigatio utilis erit,& neceſſaria
l.1.ff.de integ.reſt.c.imitare 16.q.1.c.ſi quis 2.q.4.
late tradit Maſc.de probat.q.1.col.1.
Quæro igitur,quomodo conſtet de confidentia
* ad effectum,ut iudex poſſit iudicare, & declarare
4 confidentiarios,&c.Communis*opinio† eſt, de ea
5 conſtare per probationes,quia per illas† ueritas ap-
paret,l.nec commiſſa,C.de liber.cauſ. Couar.in c.1.
uar.reſol.uerſ.ſeptimo,& manifeſte Abb.in ca.licet
num.20.de probat.Maſc.de prob.t.Thom. quæſt.
6 3.nume.2.Probatio† autem nihil aliud eſt, niſi rei
dubiæ per argumenta oſtenſio, ut placuit Az.&
Accurſ.in rubr.de probat. Hoſt.in ſum.eod. titu.
* in principio,& communiter alij, ut per Abb. Deciũ
& alios nouiſſimos in rub.ext.de probat.rei dubiæ,
7 quia† Notorium non indiget probatione, ad not.
in l.prima,ff.de reſt.in integrum l.prima,ff. de dot.
8 pręleg.c.ult.de cohab.mulier,& in claris,non† eſt o-
pus coniecturis,l.continuus,§.cum ita,ff.de uerbo.
obligat.quę enim iudici ſunt aperta, nulla indigent
9 probatione,l.ſi uero,§.pio rei, ff. qui ſatiſd. cog.&
10 illud uerbum per argumenta ſumitur† generaliter,
& largo modo,ut in l.2.C.quomodo appel. non re-
cip.c.ſi pro humani,de hom.lib.6.& late per Man-
doſ.in d.rub.de probat.nume.8.& facit argu.§.1.de
act.comprehendit igitur omnes probationum ſpe-
cies,quæ ſecundum Spec.in tit.de.probat. §. uiden-
11 dum,ſunt† duodecim,ſcilicet† per teſtes,per confeſ-
12 ſionem partium, per inſtrumenta, per euidentiam
facti,per præſumptiones,per famam, per iuramen-
tum,per libros antiquos,& ſcripturas antiquas in la
pidibus ſculptas, per literas sygillatas sygillo Epi-
ſcopi,per denũciationem publicarum perſonarum,
per communem opinionem,per indicia indubitata,
ſecundum autem Hoſt.nouem. ſecundum Tancre.
ſex.ſecundum Maſc.ſeptem,& omnes has enume-
rat Maſc.d.tract.de prob.tom.1.q.5.
Illud autem in primis eſt conſiderandum, rece-
* ptum eſſe in *ſacro Rotæ Auditorio,& comprobā-
* tum ex*ſtylo hoc crimen confidentiæ probandum
13 †eſſe plene & concludenter, quamuis ciuiliter aga
tur,

2 *Omnia possunt Testibus probari.*
3 *Probatio per Testes est naturalis.*
4 *In ore duorum, vel trium stat omne verbum.*
5 *Probatio per Testes est dignior alijs.*
6 *Viua vox est firmior.*
7 *Viua vox monet animum Auditoris.*
8 *Plura sunt quę nō possunt, nisi per testes probari.*
9 *Testificari est actus a lege.*
10 *Necessarius est vsus testium.*
11 *Ferre testimonium dignitas dicitur.*
12 *Officium testium ad quid versetur.*
13 *Veritas amanda.*
14 *Testes debent deponere per sensum corporis.*
15 *Testes absq; Iuramēto non probant in confidentia.*
16 *Nullum est dictum Testis absque Iuramento.*
17 *Papa non dispensat, vt credatur testibus absque Iuramento.*
18 *Pars aduersa in receptione testium debet citari.*
19 *Quando Iudex procedit ex officio non est necessaria citatio partis in receptione testium.*
20 *An testes debeant citari ad perhiben. Testimonium.*

QVAESTIO LXV.

An per testes probetur confidentia.

SExagesimo quinto Quæro, an per testes probe-
* tur confidentia? Communis *opinio oīum Do
1 cto. est affirmatiua q̄ in praxi tota die†obseruatur,
& probatur, tum auctoritate, tum ēt rōne, auctorita
te, ex d. Constit. Pij V. in §. Testes, rōne, quia omnia
2 possunt† testib probari, Inn. in c. cū P. de fid. instru.
3 ubi dicit hanc† probationem naturalem, ēt cōgrue-
re cū iure diuino, Abb. in c. 3. loco, n. 5. uers. ultimū
tñ dictū, de probat. p p illud diuinæ uocis testimo-
4 nium. In†ore duorum, vel triū stat oē uerbum, c. cū
5 esses, de testam. Et ob id hmōi probatio oīb. alijs†
validior, & dignior existimatur, Abb. in rub. de te-
stib. ex cū Ioā. de fid. Instr. Fel. post Barbat. in rub.
* de fid. Instr. n. 1. Dec. in d. rub. de testib. & est * cōis
opinio, ut per Doct. in d. c. cū P. de fid. instr. Viuius
* in com. opin. uer. testis de* magis cōi attestatur, Ma
6 scar. de probat. tom. 1. q. 5. nu. 3. Et hoc, tū quia † ui
ua uox firmior est, quam mortua, ut in auth. de in-
stru. cau. & fid. §. si quis igitur, ca. 3. loco, de probat.
Az. in sum. tit. de testib. cū uiuæ uocis sonus fortius,
7 ac efficacius permouet † auditoris aīum, l. si in tres,
ff. de arbit. l. 1. C. de sent. ex breui. recit. l. de minore,
§. de tormenta, ff. de q. & iō plura probantur testib.
8 †quæ non probantur aliter, vt patet ex citat. p Ro.
cōs. 349. inci. dum q̄ritur, Fede. de Sen. q. 21 t. Old.
cons. 199. Bal. in l. sciunt, col. 2. C. de probat. tum ēt,
9 quia† testificari est actus, a lege inuentus, l. q̄m. circa
fi. C. de hęret. p p bonum publicū, Barbat. in c. 2. de
10 probat. & est munus publicum, & † necessarium, l. 1.
ff. de testib. l. ult. C. si cer. pet. Barb. in c. testimoniū,
11 n. 16. de testib. & iō ferre † testimoniū dr̄ dignitas,
c. p̄ceptū, 32. q. 5. Spec. de testib. §. apponitur, n. 29.
12 cū officiū † testiū uersetur ad ueritatem detegendā,
13 quæ super† omnia amari dēt, l. cum ita legatum, ff.
de cond. & demon. c. quisquis 10. q. 1.
14 Qui testes debent cām† afferre in eorū deposi-
tionib. p illū corporis sensum, quo percipitur id, de
quo rogant, l. qui testō heres instituitur, §. ult. uers. si
vel sensu percipiatur, ff. de testam. Abb. in c. cū cau
sam, de testib. Tindar. in suo tract. de testib. num. 9.
Aliqua tñ dubia oriuntur in hac materia, q̄ sunt
necessario explicāda. Primū erit, an testes absq; iu-
ramento probent in hac materia confidentię? Rñ-
15 deo† negatiue, ut in terminis tenet Gabr. cons. 184.
n. 9. li. 2. namq; testes, antequam perhibeāt testimo
nium, debent a Iudice arctari iusiurandi religione, l.
iusiurandi, C. de testib. Spec. eo. tit. in uers. sequitur,
16 alias† nullum est eorū dictū, d. l. iusiurandi, c. tuis, de
* testib. ubi oēs* Lanfr. de testib. in principio, Crot. in
eo. tract. p. 7. n. 227. Grauatius Calaber ad Vestr. in
sua praxi, c. 2. li. 6. n. 34. cum seq. decis Pedem. 79. n.
17 38. Immo aliqui scribunt summum† Pontificē non
dispensare, vt credatur testib. absque iuramento, Fe
li. in c. constitutus, in 6. col. de rescr. Rol. a Vall. cōsi.
8. nu. 14. li. 4. Aug. de Ancon. de potest. Eccles. quæ-
stio. 55. art. 4.
Secundum erit dubium, an pars aduersa debeat
18 citari in eorum receptionem. Rñdeo † affirmatiue,
ut ēt tenet Gabr. d. cons. 184. n. 9. li. 2. & rō est, quia
dicta testiū pro nihilo reputantur, si pars cuius in
terest, non fuerit vocata, c. 2. de testib. l. si qñ, C. eo. l.
iudices, C. de fid. Instr. Dec. in c. in nomine Domi
* ni, nu. 28. de testib. & communiter* ita praxis obser
uat, teste Viu. in com. opin. uers. Testis.
Limita tamen, ut per Mascar. de probat. tom. 1.
q. 5. n. 87. usque ad n. 117. & per eundē Mascar. eo.
tract. concl. 431. & per Abb. in c. 2. nu. 7. de testib.
19 ubi alij. Et p̄cipue in casu, qñ iudex procederet ex
officio, ut praxis ēt in hac materia obseruat in pro-
cessu informatiuo, Bald. in l. non dubium, col. 6. C.
de legib. Io. And. in c. ult. de præsumpt. Fel. d. ca. 2.
col. 2. in prima lim. de testib.
20 Tertium dubiū, an testes† debeāt citari ad perhi-
bendū testimoniū? Affirmatiuā opinionē tenuerūt
Alex. cons. 180. n. 7. li. 2. Rui. cons. 10. n. 5. li. 5. & alii
multi, Contraria tñ opinio est vera, q̄ tenent Lan-
fran. in tract. de testib. in princ. sub n. 5. uers. quinto
quęro, Gl. in l. post legatū, §. his uero, ff. de his, qb.
ut indig. Bal. in l. presbyteri, C. de Epis. & cler. suffi
cit enim, ut testes producantur ad iudicem, Bald. in
auth. sed nouo iure, C. si cert. pet. Ioā. Bapt. Asin. in
* prax. §. 7. c. 5. limit. 92. & cōiter* obseruatur. Et cum
hic casus alias fuisset propositus ab ornatissimo, &
nobilissimo D. Fabritio Caieta Cōsentino, mihi ma
xima, & antiqua amicitia coniuncto, ita respōdi, &
postea ita fuit iudicatum.
Testes autem inimici, deponentes nimis auda-
cter, suspecti, & socij criminis non probant, ut di-
cam infra quæstione sequenti.

SVMMARIVM.

1 *Vbi requiritur legitima probatio, Testes debent esse omni exceptione maiores.*
2 *Verbum legitime quid importet.*
3 *Semper Testes debēt esse omni exceptione maiores.*
4 *In causa criminali Testes debent esse luce meridiana clariores.*
5 *In causa matrimoniali Testes, quomodo debent esse.*
6 *In confidentia admittuntur testes criminosi, & inhabiles.*
7 *In Simonia, qualibet persona admittitur.*
8 *Exceptio capitalis inimicitię admittit̄ in Simonia.*
9 *Simonia est maius crimen omnibus alijs.*
10 *Qualibet persona admittitur ad probandum hæresim.*
11 *Confidentia, & Simonia, solent committi occulte.*
12 *Quoties aliter veritas haberi non potest Testes minus idonei admittuntur.*

13 *Minor 25. annis in criminalibus admittitur.*
14 *Laicus quando admittatur contra Clericum.*
15 *Meretrices, & lenones, quando admittantur.*
16 *Ob atrocitatem delicti licitum est transgredi Iura.*
17 *Hæreticus, & paganus non probant Simoniam.*
18 *Iudæus non probat contra Christianum.*
19 *Deo infidelis est, quoque alys.*
20 *Confidentia probatur per testes socios criminis.*
21 *In tribus criminibus socius criminis probat.*
22 *Socy criminis, & muneris non probant Simoniam.*
23 *Promissio, & datio in Simonia æquiparantur.*
24 *Assassinus etiam ex promissione.*
25 *Testes inimici non probant confidentiam.*
26 *Testes deponentes audacter repelluntur.*
27 *Testes de auditu, & publica voce & fama non pro bant Simoniam.*

QVAESTIO LXVI.

An testes debeant esse omni exceptione maiores.

SExagesimo sexto Quæro, an ad probandam cõ-
fidentiam testes debeant esse omni exceptio-
ne maiores?

Pro affirmatiua primo ponderantur quedã uer-
ba posita in d. Consti. Pij IIII. in §. sicque, ibi, *etiam*
per presumptiones, & coniecturas legitimas &c.
* verbum enim legitimas vr̃ requirere, †ut testes sint
omni exceptione maiores, Host. Inn. Io. de Anan.
Abb. & alij in c. Fraternitatis, de testib. & est nota-
bilis decisio Rotæ, quam ad hoc refert Marsi. cons.
2. nu. 5 t. li. t. nam alias non posset dici legitima pro
* batio, ad late tradita per Fel. in c. 2. nu. 12. de testib.
2 uerbum enim †legitime est magnæ importantiæ, ut
in casu, de quo per Bald. in l. unica, col. 9. uers. quæ-
ro debitor, C. de confess.

Secundo affertur, quia regulariter in omni mate
3 ria debent esse †testes omni exceptione maiores, vt
habetur sexcẽtis in locis, in tit. de testib. in ff. & Do
cto. in c. 2. de testib. & eo magis in causa criminali,
4 ubi probationes debent esse †luce meridiana clario
* res, l. sciant cuncti, C. de probat. & omnes* Doct. tra
dunt, vt per Boss. in tit. de conuict. nu. 8. in prax. cri-
mi. & in Simonia in terminis Mars. cons. 2. n. 46. 37.
* 48. Fel. in c. 2. nu. 12. ubi Dec. n. 27. attestatur* de cõ
muni, de testib. Grat. cons. 2. col. ult. li. 2. Car. Paris.
cons. 57. col. 2. li. 1. Corn. cons. 28. col. 2. li. 3. & cons.
5 134. in prin. li. 1. sicuti †in cã matrimoniali, Gl. in c.
1. uerbo, maiores, de consang. & affin. ubi Abb. n. 5.
& alij, Crau. cons. 169. col. 1. Grat. cons. 2. n. 3. & 34.
li. 2. Zas. cons. 4. nu. 11. li. 2. Dec. cons. 310. col. 1. &*
* communiter Docto. vt per Gabriell. lib. commun.
opin. conclu. 8. in principio.

His tamen non obstantibus, contraria opinio ne
* gatiua est uera, &* communiter recepta, ut ad pro-
bandam confidentiam non requirantur testes om-
6 ni exceptione maiores, sed sufficiant †criminosi, &
alias inhabiles, Nau. in man. c. 23. sub n. 110. uersic.
noto 9. Mascard. de probat. concl. 1306. nu. 16.

Quę conclusio probatur expresse in d. constitut.
Pij V. in §. *cæterum criminosi, & cæteri omnes qui*
ad perhibendum in casibus Simonię testimonium re
cipi possunt ad prædicta omnia admittũtur &c. nã
7 in crimine Simoniæ quælibet †persona indistincte
admittitur in testẽ, & ad testificandũ, & exceptiones
cuiusque generis, & qualitatis repelluntur, & nõ ad-
8 mittuntur, pręterquam exceptio †capitalis inimici-
tiæ, & cõspirationis, vt probat tex. in c. licet heli, de
* Sim. vbi Gl. Ant. de Butr. Abb. Anan. Fel. &* cõiter
Doct. & est etiam tex. in c. per tuas, el 1. eo. titu. ubi
Gl. Abb. Fel. & alij oẽs, Gl. in c. cũ P. de accusat. Ro
doan. de Sim. p. 4. c. 5. nu. 7. & 9. cum sequ. Nauar. in
man. d. c. 23. sub nu. 110. & ratio ibi ponitur, quia
9 Simonia est maius †crimen omnib. alijs criminib. d.
c. per tuas, c. ult. 1. q. ult. & quasi maius hæresi, c. eo.
10 1. q. 1. sed ad probandam hęresim quęlibet †perso-
na admittitur ẽt crimine irretita, & inhabilis, c. tãta,
de hęret. c. si quis Papa, di. 79. l. si quemquam, C. de
Epis. & cle. Gl. in c. ueniens, el 2. in fi. de testib. Lap.
alleg. 94. col. 1. uers. & iõ insurgit Io. And. in addit.
ad Spec. tit. de teste, §. 1. decis. Tholos. 3. in fi. Abb.
in c. cum in tua, nu. 7. de sponsa. Marsi. cõsi. 102. col.
1. uers. opponit. Grat. cons. 59. colum. 1. uers. accedit
quoque, lib. 2.

Accedit, quia Simonia, & confidentia est de illis
11 criminib. quæ solent committi, †occulte, ut per Re-
* doan. de Sim. p. 4. c. 6. col. 3. & 4. est* communis opi
nio Doct. & tamen, quoties sumus in his criminib.
12 & veritas †aliter haberi non potest, tunc testes mi-
nus idonei fidẽ faciunt, c. ueniens, el 2. in fine de te-
stib. & ibi, Gl. ult. c. cũ dilecti, & ibi Gl. de elect. Gl.
in c. 3. loco, in uerbo iurare, de prob. Lap. allega. 94.
col. 1. Marsi. sing. 73. & cons. 31. nu. 32. & consi. 42.
nu. 5. & cons. 102. col. 1. nam rõne difficultatis illi te
stes recipiunt, qui alias a testificando reijcerẽtur, ut
optime scribit Rom. cons. 76. col. 2. uers. 2. Idem ꝓ
13 batur. Et ideo minor †25. ann. in criminalibus ad-
mittitur, quando aliter veritas haberi non põt, Ias.
in l. ult. col. 1. C. de his, quib. ut indig. Marsil. in leg.
Diuus, col. 1. uers. nota etiam, ff. de quæstionib.
14 Hinc laicus admittitur †contra clericum, quando
veritas aliter probari non potest, Abb. Ant. de Butr.
Fel. & alij omnes, in c. de cętero, de testib. Alex. cõs.
64. col. 1. li. 1. Gramm. uot. 45. nu. 20. Marsi. in prax.
* §. diligenter, nu. 81. cõis* opinio teste Gabr. com. cõ
15 clu. de testib. concl. 7. nu. 6. Hinc †meretrices, leno-
nes, & alij infames, quando veritas aliter haberi nõ
põt in criminalib. admittuntur, Salic. in l. ea quidẽ,
col. 1. C. de accusat. Marsil. in d. §. diligenter, nu. 8.
Comprobatur ex atrocitate delicti, ob quã cau-
16 sam licere iura transgredi †scriptum reliquit Innoc.
* communiter* receptus in c. 1. de cõst. ut refert Clar.
lib. 5. recept. sent. §. 1.
Dubium tñ oritur, an ad probandã Simoniã, &
17 confidentiã admittatur hereticus, †& paganus? Re-
spõde negatiue, Gl. in c. si dñs, de sim. in uerb. catho
licus, Redoã. de Sim. p. 4. c. 5. n. 13. cũ seq. Hinc Iu-
18 deus non †est idoneus testis cõtra Christianũ in cau
sis criminalib. c. 1. & 2. c. Iudeis. de testib. c. si pagan⁹,
& c. si hereticus, 2. q. 7. l. qm̃, C. de hæret. Marsi. cõs.
19 12. col. 3. quia, qui Deo †est infidelis, non potest ho
mini esse fidelis, cap. non potest, 2. q. 7.
Scd̃o dubitat̃, an probetur confidentia ꝑ testes
20 socios criminis? cõis opinio est †affirmatiua in Si-
monia, q̃ tenent, Gl. in c. vlt. 15. q. 3. & in c. si qs Pa-
pa, di. 79. Doct. oẽs, in c. 1. de testib. li. 6. Ang. ĩ sum.
in uerbo testis, cũ alijs, vt ꝑ Redoan. de Sim. p. 4. c.
5. n. 28. spãle enim est in trib. criminib. exceptis, ut
21 socius criminis admittat̃ in testem, s. †in cã hæresis,
læsæ maiestatis, & Simonia, d. c. 1. de testib. li. 6. ubi
* omnes Doct. nam in alijs secus, communis* opinio,
vt per Ioan. de Amic. consi. 27. num. primo, Gl. in
l. ult. C. de accusa. Clar. li. 5. recept. sent. §. vlt. quęsti.
21. uers. Dictum socij. In confidentia autẽ pluries
resoluit Rota testes socios, crimin. s repelli in una
Aquen. Beneficij Lunæ 17. Maij 1595. coram R. P.
D. Blan-

D.Blanchetto,& alias,& in ſimonia fuit dictum in
illa Firmi. Cappellaniæ de anno 1582. coram S.D.
N. Et in illa Tullen. Parochialis coram Decano ve
neris 28. Maij 1593.

Et hoc procedit, quoties eſſent ſocij criminis,&
22 †muneris, nam tunc abſque dubio non admitteren-
tur in confidentia, ſicuti neque admittuntur hoc ca
* ſu in ſimonia, vt fuit reſolutum * in Rota in una Pã-
pilonen. Parochialis de Paterna coram D.Fabio Ac
corambono Decano 13. Iunij. 1552. teſte Caputaq.
deciſ. 244. par. 3. & ratio eſt, quę ponitur per Doct.
in d.c. 1. de teſtib. li. 6. & in c. ueniens el 1. de teſtib.
Et quoties agitur ad effectum priuationis, & ita di
ſtinguit, Fab. deciſ. 47. li. 2. not. in d. Tulleo.

Et ampliatur hoc procedere, etiã ſi ageretur de
ſimonia ciuiliter, Redoã. de ſim. p. 4. d. c. 5. n. 28. Sal.
in l. qñ liberi, n. 6. C. de teſtib. Dec. in c. 2. de conſ.

Ampliatur ſecundo, procedere, etiam ſi teſtes ſo
cij criminis,& muneris nihil receperunt, quia ſuffi
23 cit, quod eis fuerit† promiſſum, vt fuit* reſolutum in
d. Pampilonen. teſte Caputaq. citata deciſ. 244. p. 3.
nu. 3. & etiam tradit, Gl. in d. c. 1. de teſtib. in 6. Dec.
in c. ueniens, el 1. nu. 9. ante finem de teſtib. Ita in ſi
24 mili dr̃ aſſaſſinus, ſi tantum fuit† promiſſum, ut occi
dat, licet nihil habuerit, Sali. in l. non ideo minus, in
fi. C. de accuſat. Curt. Sen. conſ. 20. col. 18. verſ. omit
* to poſtremo, Grammat. uot. 9. colũ. 1. communis *
opinio, ut late reſoluit alios allegando Gabriel. de
malef. concl. 1. num. 1. cum ſeq.

Et hunc criminis participem a teſtimonio repel
li ſcribunt Fulg. conſ. 136. col. 2. in fi. Cor. conſ. 112.
nu. 5. li. 3. conſ. 58. nu. 5. li. 1. Gramm. deciſ. 25. nu 1.
& deci. 40. nu. 16. Card. Pariſ. conſ. 53. nu. 15. uol. 4.
cum alijs, vt per Maſcar. de probat. concl. 466.

Et reliqua circa materiam hanc vide quæ poſui
de reſig. benef. lib. 14. qu. 10. ubi latiſſime tractaui
hanc quæſtionem.

25 Teſtes† autem inimici repellentur, ut fuit* reſolu
* tum in Rota, in una Aquen. Lunæ 17. Maij 1593.
coram R.P.D. Blanchetto, & in illa Imolen. proxi-
me citanda.

26 Ita† & etiam qui nimis audacter deponunt, ac
animoſe loquuntur, Aneh. conſ. 227. ſub nu. 5. Ale.
conſ. 5. nu. 4. li. 3. Gramm. conſ. 12. nu. 54. Crauett.
* conſ. 1. nu. 9. & ita fuit reſolutum in una* Imolen. cõ
fidentię Lunæ 24. Febr. 1592. coram R.P.D. Pam
philio.

27 Ita† pariter non probant teſtes de auditu, etiam
de publica uoce,& fama, etiam ſi cum hac publica
uoce,& fama adſit unus teſtis, nam pluries fuit re-
* ſolutum, ex hoc non probari ſimoniam, in illa* Fir
man. de anno 1582. coram S.D. N. in d. Imolen. &
Aqu. Gl. in c. ueniẽs 1. de teſtib. Dec. cõſ. 210. in fi.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis vnus non probat.*
2 *Etiam ſi eſſet in dignitate.*
3 *Vbi cauſa eſt commiſſa conſcientiæ alicuius vnus teſtis non ſufficit.*
4 *Plures teſtes ſingulares nihil probant.*
5 *Teſtes ſingulares probant confidentiam.*
6 *Ob difficultatem probandi ſufficit vnus teſtis.*
7 *In Criminalibus duæ probationes imperfectæ, non iunguntur.*
8 *In Ciuilibus ſecus.*
9 *In crimine uſurarum coniunguntur probationes imperfectæ.*
10 *In confidentia iunguntur præſumptiones.*
11 *Qualibet probatio, quæ iungi debet eſt ſemiplene probata.*
12 *Cum agitur de probando quid in genere, ſufficiunt teſtes ſingulares.*
13 *Iuriſdictio probatur per teſtes ſingulares.*
14 *Conſuetudo quoque.*
15 *Poſſeſſio etiam.*
16 *Et fama.*
17 *Et hæreticus.*
18 *Adulterium.*
19 *Furor.*
20 *Electio ſepulturæ.*
21 *Qualibet coniectura probanda per duos Teſtes.*
22 *Papa poteſt ſtatuere in certis caſibus, vt ſtetur dicto vnius Teſtis.*
23 *De iure Diuino requiruntur duo Teſtes.*
24 *Papa non poteſt diſpenſare ſuper iure diuino.*

Confidentia probatur per teſtes ſingulares.

QVAESTIO LXVII.

SExageſimo ſeptimo, Quæro, quot teſtes probẽt
coniecturas, ſeu præſumptiones confidẽtię po-
ſitas in Conſtitutione Pij V. & an teſtes ſingulares
ſufficiant? Et quidem uidetur dicendũ, requiri duos
ad minus teſtes, & ſingulares non probare. nam re-
* cepta* eſt doctorum ſententia teſti unico non ad-
1 hiberi† fidem, cap. licet, c. ueniens, c. iuſiurandi, de te
ſtib. c. admonere, 33. q. 2. c. in nomine domini de te-
2 ſtib. etiam ſi ille eſſet† in dignitate quantumuis ma-
xima conſtitutus, Bellam. deciſ. 628. cum tribus ſeq.
Feli. in c. quod ſuper col. 4. de fid. inſtr. idem Feli. in
c. poſt ceſſionem, col. 4. de proba. Soc. Sen. reg. 423.
3 & etiam ſi cauſa eſſet commiſſa conſcientię † alicu-
ius Alex. conſ. 209. col. ult. li. 6. & etiam ſi ſit iudicã-
dum inſpecta ueritate, & æquitate Corn. conſ. 165.
* uol. 4. & recepta* pariter eſt doctorum ſententia te-
ſtes ſingulares non probare, c. nihilominus, vbi Gl.
3. q. 9. c. tam literis, vbi etiam Gl. 2. de teſtib. ca. cum
dilecti, de elect. c. licet cauſam, vbi Abb. col. 2. de ꝓ
bat. Petr. de Anchar. conſ. 274. Corn. conſ. 286. col.
2. lib. 3. Alex. conſ. 3. in fi. li. 1. Cardi. Pariſ. conſ. 57.
4 col. 2. uol. 1. etiam ſi eſſent† plures, Bal. in l. iuſiuran-
di, col. 2. C. de teſtib. Alc. conſ. 18. col. ult. li. 4. & cõſ.
20. & conſ. 71. eo. li. Card. Pariſ. d. conſ. 57. loc. cita.
* Soc. Iun. conſ. 90. nu. 8. uol. 2. Et* in crimine ſimonię
fuit reſolutum in illa Firman. Capellaniæ 10. Maij.
1582. coram S.D.N.
* His tamen non obſtantibus, contraria opinio *
5 communiter eſt recepta, ſufficere teſtes† ſingulares,
vt tradũt Nau. in man. c. 23. ſub. n. 110. uerſ. nota 9.
Maſcard. de probat. concl. 1306. num. 15. & proba-
tur expreſſe in d. conſt. Pij V. in §. Teſtes autem de
quaque re ſingulares ſingulas probare valeant prę-
ſumptiones, & coniecturas, &c. quæ verba probant,
quod licet de iure communi, quælibet præſumptio
eſſet probanda per duos teſtes conteſtes, hodie au-
tem ſufficit, vt probetur per teſtes ſingulares, & ſic
Pius V. dimidio minori probatione contentatur, q̃
de iure communi requiritur. Et ratio huius conclu
ſionis ponitur in eadem Conſtitutione Pij V. in §.
ſiquidem, ibi, *ſed pleriſque cauſis præſumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur minime ſufficere*, ciuſque rei cauſa plurimos, qui an
te litterarum prædictarum editionem huiuſmodi

confidentiam exerc-bant,vbi cognouerunt obstru
ctam ueritatem ob difficultates probandi in iudi-
cijs confidentias ipsas contempta constitutione p-
dicta,Ecclesias,monasteria,& beneficia sic recepta,
vt prius retinere alios fructus,pensiones,& alias res
accipere,alios eorum exemplu ad similia,& grauio
ra fidentius commoneri,&c.Difficultas igitur pro-
6 bandi operatur,vt † sufficiat vnus testis,doct.in l.pri
ma,§.vltimo,ff.de uerb.oblig.Marsi. in l. si quis ne
quæst.colum.32.uersicu.& respondendo,ff.de quæ
stio.& late deducit Gabriell.de testibus conclu.pri
ma,& 2.

Et facit,quod fuit decisum in una Bisinianen.pē
sionis de anno 1574.coram Illustrissimo Lancelot
to.Vnde licet in criminalibus regulariter duæ pro-
7 bationes imperfectę non iunganturt ad faciendam
plenam prob tionem,Gloss.Anton.de Butr.Imol.
Felin.& alij in cap.ueniens,1.de testibus Anan.con
si.59.colum.2.in fin.Archid.in cap.sciant,2.quæst.
8.Oldrad.consi.192.post med.Ias.consi.167.colū.
* vltim.lib.4.communis,* de qua attestatur Marsi. in
l.de minore,§.plurimum,num.55.ff.de quæst.Dec.
consi.429.num.9.& cons.210.in fin.fallit tamen in
hoc crimine,in quo speciale est,propter eius graui-
tatem,vt probationes imperfectæ simul iungantur
8 ad constituendam plenam probationem, sicuti in †
ciuilibus iunguntur,Bar.in l.2.§.primo, ff.de excus.
tut.& in l.prima,§.idem Cornelio,ff.de quæst.Ale.
cōs.20.libr.4. Anch.cons.276.col.prima,Imo.con
si.138.colum.prima,Cardin.Paris.consi.3.num.95.
* volum.4.Marsil.consil.20.num.47.communis* opi
nio teste Grammat.consil.ciuil.45.num.9.Gabrie.
de probat.conclu.prima,num.primo, ubi infinitos
9 congerit,& in † crimine vsurarum, Baldus , in l.pri-
ma,colum.penultim.& ultim.C. de testament. Ias.
consi.11.lib.1.Crauett.consi.73.colum.prima,Soc.
Iun.consi.97.lib.2.

10 Eo magis cum † facilius iungantur plures pręsum
ptiones ad plenam probationem(vt in casu nostro)
Anton.de Butr.in cap.ueniens el primo,colum.ul-
tim.de testibus Gabriell.d.conclus.prima, numero
*. 63.& ideo receptum * est iungi duas præsumptio-
nes ad plenam probationem,Glo.in cap.accedens
el secundo,ut lit.non contest.& in ca. cum causam,
in glo.2.de probat.Ioan.de Anan.cons.49.colum.
prima,uersic.ex quibus Roman.consi.7.colum. pri
ma,& cons.54.in fin.Craue.consi.35.num.6.& con
si.73.num.20.& cons.159.num.11.

Accedit,quia hæ pręsumptiones,quæ iunguntur
in casu nostro, vnaquæque probatur semiplene , &
tamen probationes imperfectæ indistincte iungun
tur,cum quælibet probatio,quæ iungi debet,sit se-
11 miplene, † probata,Bartol.in le.spadonem,§. qui
iura,de excusat.tuto.Paul.de Castro.consilio 92.in
fin.libro 2.Ancharan.consi.276.colum.prima,Are
tin.consil.65.colum.2.Alexand.consil.20. columu.
prima,uersicu.finaliter,librò 4. sufficiunt etiam te-
12 stes singulares,cum agitur de probādo † quid in ge-
nere,gloss.in leg.ob carmen,§.vltim.ff.de test.Ab
ba.in capitul.cum dilecti,de elect.Ancharan.con-
sil.277.columna 4.Franc.Curt.consil.64.colum. 2.
* Grat.consil.150. column.2. libro 2. Communis *
opinio teste Corne.consil,34.colum.penult. & con
sil.247.colum.8.libro 1.ut habemus exemplum in
13 probanda † iurisdictione,in qua sufficiunt testes sin-
gulares,Innocen.in cap.qualiter, & quando,de ac-
cusat.Alexand.consil.3.colum.4.libro 4.Bald.in le.
prima,colum.ultim.C.de testibus Socin.Iun.consi.
14 98.columna 3.libro 2.Et ad probandam † consuetu
dinem,Alexand.consil.172.colum.3. libr. 2.Guid.
Pap.consil.116.& consil.131.Cardin. Paris.consil.
15 25.colum.ultim.uolum.4.Et ad † probandam pos-
sessionem,Felin.in capit.licet ex quadam,columna
4.in fin.de testibus,Bald.in leg.actor.column.3.C.
de probat.Alexand.consil.64.colum.prima , libro
2.Ruin.cons.44.numero 4.uolum.4.& cons.67.nu-
16 me.15.uolum.5.Et ad probandam † famam. Barto.
in le.plurimum,§.tormenta,column. 5.de quæstio.
Corne.consi.34.colum.penul.libr.2.Alexand.con-
sil.51.colum.penult.libro primo,Franc.Curt.cons.
17 64.colum.4.Et ad probandum † quem hęreticum,
Ioann.Anan.in cap.primo,in fin.de hæret.Calcan.
cons.19.colum.6.& sequent.Alexand.cons.85.co-
lum.ultim.libr.2.Soc.Iun.cons.99.colum. 3. libr.2.
Ad probandam confessionem,Cardin. Paris. cons.
18 57.colum.penult.uolum.primo , ad probandum †
adulterium Ias.cons.11.libr.2.& stuprum Soci.Iun.
d.cons.99.colum.prima,libr.2.Boer. decis. 2 . nu-
mero 44.Alexan.cons.15.colum.ultim.lib.7.& pro
bandum censum,Cassan.cons.16.column. ultim.&
19 ad probandum † furorem,Alex.cons.85.col.ult.li.2.
Paris.cons.87.col.2.uol.3.Ruin cons.67.col. 4.uol.
20 1.& ad probandum † electionem sepulturæ, Guid.
Pap.q.544.His igitur,& alijs casib.ut per Mascar.
de probat.to.1.q.5.nu.118.Gabr.de test.d.conclu.
2.sufficiunt testes singulares,ideo non erit nouum,
vt etiam in casu nostro sufficiant ob rationem alle-
gatam supra.

21 Et,licet regulariter,quælibet † coniectura sit pro-
banda per duos testes ad minus,Gl.in l.ult.in uer-
* bo,uel indicijs,C.fam.ercis.communis* opinio te-
ste Soc.cons.54.nu.2.lib.4.Io.de Amic.cons. 127.
nu. 10.ubi dicit,non legisse contradictorem,tamen
in casu nostro vnus testis probabit unam coniectu
ram,ad not.per Clar.li.5.recept.sent.§.ult.q. 22. &
dicit Fel.in c.humilis,n.7.uers.non possit de maio.
& obed.in certis casibus posse statui per Papam , vt
22 † stetur dicto unius testis,Spec.de testib.§.restat,nō
tamen generaliter statuere hoc in omni casu, cum
23 sit de iure diuino † ut duo testes requirantur,c.in om
ni,de test.c.cum esses,c.relatum, de testa. & in his,
* quæ sunt* iuris diuini,non potest dispensare,c.litte-
ras,& ibi omnes de restit.spol.c.ult.§.is itaque.dist.
6.Gem & Pręposi.in c.sicut dist.14.D.Th.4.quoli.
24 q.14.& in 4.sen.di.27.q.14.Hodie autem 7.li. De-
cretalium in hac parte reformatur constitutio hęc,
& statuit,ut duo testes requirant,& optima rōne.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia probatur confessione partium.*
2 *Confessio est vera,& propria probatio.*
3 *Confessio maior probatio,quam per testes.*
4 *Et validior.*
5 *Confessio superat omnes probationes.*
6 *Confidentia est Simonia conuentionalis.*
7 *Simonia probatur Confessione.*
8 *Confessio superat coniecturas.*
9 *An Confessio resignantis ante resignationem noceat resignatario.*
10 *Resignans quando possit praeiudicare resignatario.*
11 *An confessio resignantis post resignationem noceat resignatario,& nu.21.*
12 *Confessio probat contra confitentem .*

13 An

13 *An Confessio facta in vno iudicio probet in alia.*
14 *Confessio in indicio est illa, quæ præiudicat.*
15 *Inimico non creditur.*
16 *Confessio vnius partis in materia confidentiæ, an possit diuidi.*
17 *Testes de Confessione resignatarij non probant.*
18 *Dicta testium in dubio interpetrantur contra producentem.*
19 *Indicia in Simonia debent esse concludentia.*
20 *Fama cum Testibus singularibus non probant Simoniam.*
21 *Confessio de Simonia, quando probat.*
22 *Ex supplicatione absolutionis a Simonia non probatur Simonia.*

QVAESTIO LXVIII.

Confessione, quando probetur confidentia.

SExagesimo octauo, Quæro, an confidentia pro-
betur ex confessione partium resignantis vel
1 †resignatarij? Communis* opinio est affirmatiua, se-
cundum quam fuit resolutum in vna* Cæsaraugust.
teste Pelegr. decisi. 338. lib. 2. in recollect. manus. &
tradit R.P.D. Seraphinus decis. 90. lib. primo manu
scr. & colligitur ex Caputaq. decis. 242. p. 3.
2 Primo, probatur, quia †confessio est vera, & pro-
priè probatio Salice. in rubr. C. de probat. colu. ult.
Barto. in l. si duo Patroni, §. Idem Iulianus, ff. de pe-
tit. hæred. Hostien. in summ. de probat. §. vlt. Spe-
culat. eo. tit. §. videndum, & hanc esse veram opinio
nem attestatur Dec. in rubr. ext. de probat. numero
77. & ibi hanc defendi ex pluribus rationibus, & au
ctoritatibus, confutando contrarias: immo est for-
3 tior, probatione †per testes, & instrum. Gramm. de-
4 cis. 36. num. 66. Soc. iun. consi. 39. num. 18. lib. 2. & †
validior. l. generaliter. C. de rebus credit. l. publia, in
fin. ff. de pos. cap. Lotarius. 30. q. 2. Abba. cons. vlti.
colum. vlt. lib. 2. Bald. in l. Deo nobis in 5. not. C. de
Episc. & Cler. Craue. consi. 60. numero 3. & maior
Craue. cons. 217. num. 10. & cons. 121. num. 4. Zasi.
cons. primo, num. 4. & 5. lib. primo, Menoch. de re-
cuper. poss. rem. primo, num. 217. Tancred. de ordi.
5 Iudic. lib. 3. tit. de confess. & uere †superat omnes a-
lias probationes, Dec. cons. 38. num. 6. Cardi. Paris.
cons. 112. num 42. volum. 4. Ergo confessione po-
test probari confidentia cum possit probari testi-
bus, & Instrumentis. Auth. multo magis, C. de Sa-
crosan. Eccles.
6 Secundo, quia †confidentia est simonia conuen-
tionalis, vt ex communi sæpius est dictum, sed simo
7 nia †probatur per confessionem factam in iudicio
criminali per eum, qui ante resignationem conue-
nit cum resignante de dando illi pensionem, & po-
stea beneficium fuit resignatum in manibus Ordi-
narij simpliciter, & postea Resignatarius consensit
pensioni, cum iste tractus sit simoniacus, Bellam. de
cis. 12. & Ita fuit resolutum in vna Vlixbonen.*
Quartarise coram Accorambono Lunæ Die 16.
Maij 1552. teste Caputaq. decis. 242. par. tertia, &
tradit Bald. cons. 31. num. primo, lib. 2. Mascard. de
probat. conclu. 105. num. 7. ex c. presbiter, 15. q. 5.
& est communis* opinio. Ergo, &c.
Tertio, quia si extrauag. Pij IIII. & Pij V. volunt
sufficere coniecturas, & præsumptiones ad proban
dam confidentiam, ergo eo magis sufficiet confes-
8 sio, quæ non solum superat †, coniecturas, sed om-
nes alias probationes, Dec. cons. 38. num. 6. & com-
muniter* Doct. vt supra addixi.
9 Dubium tamen †est, an confessio resignantis con
fitentis de confidentia ante perfectam resignatio-
nem noceat resignatario?
Pro negatiua adducitur decis. Put. 6. de confes. in
recollect. manu. Et ratio est, quia regulariter confes
sio cedentis non probat contra cessionarium, nec ei
nocere potest. Paul. de Castr. consi. 134. num. 3. lib.
primo, Corn. cons. 139. num. 4. lib. 3. ubi attestantur
hanc esse communem * opinionem. Cardin. Paris.
cons. 58. num. 8. & 12. & sequen. volu. primo, & con
si. 19. num. 59. vol. 3. Rafl. Cuman. consi. 79. colũ. 1.
Gozad. cons. 3. num. 8. Afll. deci. 163. in fin. Alciat.
in l. 1. §. sed si mihi, num. 41. ff. de uerb. oblig. Salice.
in l. ult. C. de procur. & communiter* Doct. ut per
Tiraqu. de vtroque. retr. tit. de retr. legn. §. 2. glo. 2.
num. 14. Et probatur in le. facta, §. si heres cum ibi
plene not. ff. ad Trebell. l. patrem, §. vlt. ff. quemad-
mo. seruit. amitt. & ita fuit resolutum in una Medio
lan.* hospitalis, 8. Iunij 1551. coram Reumano, ut
retuli, lib. 1. de resign. benef. q. 16. num. 24.
Contraria tamen opinio affirmatiua est uera, vt
huiusmodi confessio resignantis noceat resignata-
rio secundum, quam iudicauit Rot.* in una Legio-
nen. Canonicatus, & præbendæ, Die Veneris, 2. De
cembris 1569. coram R.P.D. Seraphino, ut ipse at
testatur dicta decisi. 90. libr. 1. in recoll. manuscrip.
quamuis Rota die 17. Nouembris 1568. corã Ora-
dino nihil resoluerit, & in similibus terminis fuit re-
solutum in una Tirasonen. Archipresbiteratus co-
ram Marsicano, 27. Maij 1541. teste Put. deci. 141.
lib. 1. & ratio est, quia resignans ante perfectam resi
10 gnationem †potuit resignatario præiudicare cõmu
nis opinio* teste Caputaq. decis. 93. num. 4. par. 1. &
dixi de resign. benef. lib. 1. q. 16. num. 20.
Non obstant argumenta in contrarium allega-
ta, quia procedũt in confessione facta post resigna
tionem, ut declaraui, d. qu. 16. lib. 1. de resign. benef.
colum. 2. & 3.
11 Aliqui ampliant hanc † conclusionem, vt confes
sio formalis resignantis de confidentia commissa
noceat resignatario, etiam si sit facta post resigna-
tionem, & ita intelligũt decis. Rot. supra allegata,
cum aliter non posset verificari: quia confidentia
committitur in ipso actu cessionis, & mouẽtur etiã,
quia sufficiunt coniecturæ, & præsumptiones ad p
bandum hoc crimen, ergo eo magis confessio, tum
etiam, quia, cum præsupponamus huiusmodi con-
fessionem non concernere commodum cedẽtis, er
go nocebit resignatario, tam si sit facta ante resigna
tionem, vel in actu resignationis, quam si post, quia
fere in his casibus eadem est ratio, ut egregie decla
rat Corn. cons. 129. sub num. 4. lib. 3. Doctores igi-
tur supra allegati dicẽtes confessionẽ cedentis post
cessionem non nocere cessionario loquuntur in ca-
su, quando illa confessio tenderet ad commodum
resignantis, vt per Mascard. de probat. conclu. 374.
nu. 3. sed a contraria opinione non est recedendũ,
quia ita tenuit Rota sæpe, ut dicam infra, n. 22. Et
nota, quod omnes in hoc conueniunt, ut confessio
12 †resignantis, quandocunque facta contra ipsum in-
ducat effectualem probationem, ut tradit Card. Pa-
ris. cons. 58. num. 8. uol. 1. ubi alios allegat.
Amplia rem procedere si confessio fuisset facta
13 in alio iudicio, nam regulariter confessio †facta in
uno iudicio probat in alio nisi contra confessionem

illam fuisset iudicatum Alexand.in l.3.numero 27.
C.de edend.ubi Rip.numero 21.Dec.nume.62.Et
* fuit ita resolutum in una* Terdon. Archipresbyte
* ratus veneris 15.*ann.1552.coram D. Capisucco,
teste Caputaq.decis.197.par.1.

Et quod dictum est de confessione resignantis, ut
prejudicet sibi & resignatario.

Intelligitur a Doctoribus in confessione facta in
14 iudicio quam† prejudicare est tex.in c.ult.&c. vestra
ubi gl.de cohab.cler.c.cum olim in fi.de verb.signif.
c.ult.de rest.spol.l.prima,C.de confess.l.prima,§.di
uus,ff.de q.l.generaliter C.de non num. pec. Corn.
cons.224.lib.4.Salic.in l.unica .C.de confess, com-
munis*opinio,ut per Mascard. de prob.concl. 348.

Ideo scribit Nauar.in cons.66.in tit.de Simo.inc
cip.Reuerendiss.Pater,nu.4.quod est transpositum,
fol.299.tom.2.nu.4.quod confessio resignantis di-
centis,& publicantis,quod in tractatibus super re-
signatione interuenerut illicita pacta,ac simoniaca,
& confidentialia,non probet confidentiam, quia
emanauit huiusmodi confessio extra iudicium, &
nullus præter ipsum id testificetur arg. c.a nobis de
15 testibus.Et quia erat† tunc inimicus cui non credi-
tur etiam in crimine simonię,cap.per tuas el grande
versic.hæc omnia de ,Sim.Et quia contrarium post-
ea in iudicio deposuit.

Dubium est,si vnus eorum in iudicio confitea-
tur perceptionem fructuum fuisse factam post resi-
gnationem,sed ex tali causa,an huiusmodi confes-
16 sio possit diuidi per Iudicem? Pro † utraque parte
possent adduci argumenta, & doctrinæ, Rota ta-
* men in una * Brixien.prętensæ confidentię 5.Iunij
1591.coram R. P. D. Pegna videtur tenuisse non
debere diuidi ex Abb.in c.bonæ.n. 29.de rest.spol.

* Et Rota * in una Firman.Cappellaniæ S. Ma-
riæ,Lunę 7.Maij 1582.coram R.P.D. Aldobran-
dino ,nunc S.D.N.tenuit quosdam testes deponen
17 tes de confessione† resignatarij de datione ficta re-
signanti non probare simoniam,cum specifice non
deponerent causam, & potuerit esse dedisse causa
remunerationis,aut ex alia causa, ex qua exclude-
18 retur delictum,& dicta † testium semper interpre-
tantur contra producentem, Rot. decisio. sexta de
testibus.Tiraquell.de retrac.lign.§.primo. gloss.6.
num.4.Dec.in cap.ueniens 1.de testibus. Et in ea-
dem fuit dictum indicia , & coniecturas in crimine
19 simon.debere esse euidentia,& concludentia,& pro
20 pterea fama† cum testibus singularibus de confes-
sione non probare simon.Dec.d.cap.ueniens.num.
12.in fin.uersicu.non obstant.Pur.Dec.171.in fin.
21 de simon.In eadem etiam fuit dictum† confessionē
cedentis post cessionem non præiudicare cessiona-
rio,Paul.de Castr.in le.facta,§.si hæres,ff. ad Tre-
bell.Afflict.dec.165.num.5.Riminald.consil.151.
num.12.libr.prim.& consil.381.nu.21.& 23.lib.2.
22 Et in terminis de† Simonia,quod confessio resignā
tis de Simonia non probet aduersus resignatarium
consuluit Alciat.responso 2.libr.primo,colum.pri-
ma,ubi hoc probat pluribus argumentis, & fuit re-
* solutum in Rota in * vna Tullen.parochialis co-
ram Decano ueneris 28.Maij 1593.per doctrinas
allegatas,quibus adde,Caputaq.decisi. 185. par. 1.
Idem quoque dicendum erit in confidentia,quia vi
get eadem ratio.

23 Et hanc † conclusionem amplia, etiam si Resi-
gnans post resignationem supplicasset Papæ pro
absolutione a Simonia commissa cum resignatario.
vel à confidentia,nam ex hoc non arguitur,& pro-
batur Simonia,& confidentia,ut fuit dictum in di
cta Tullen.parochialis coram Decano. nam cum
ea confessio emanauerit a Resignante, non potest
præiudicare resignatario,Bald.in leg.in bonæ fidei,
colum.5.versic.expedita est tertia pars, C.de rebus
cred.Felin.cap.si constiterit,colu.2.de accusat.Dec.
in rub.de const.num.54.

Immo nec contra ipsum talis confessio petendo
absolutionem probat Simoniam,& confidentiam,
* vt fuit dictum in una* Britonorien.Commendę Lu
nę 12.Decembris 1588.coram Gipsio, quia uide-
tur ad cautelam petere pro scrupulo,quem habet,
faciunt not.per Angel.in verbo conscientia nume.
primo.bonarum mentium enim est , culpam time-
re,vbi non est,cap.2.de obseruat.ieiun.

SVMMARIVM.

1 *Delicta non probantur Instrumentis , & scripturis & num.7.*
2 *Confidentia probatur per epistolas.*
3 *Oratio declarat factum.*
4 *Litteræ probant mentem nostram.*
5 *Ex litteris missis ad hostes probatur crimen læsæ Maiestatis.*
6 *Ex epistola probatur mandatum ad delictum.*
8 *Conspiratio probatur instrumentis.*
9 *Literæ probant contra scribentem.*
10 *Literæ debent recognosci.*
11 *Literę amatoriæ repertæ penes mulierem probant.*
12 *Literæ in cifra scriptę non probant Simoniam.*

QVAESTIO LXIX.

Confidentia,quando probetur ex Epistolis.

SExagesimo nono Quæro,an confidentia probe-
tur per literas Resignatarii scriptas resignanti,
aut alteri.

Pro negatiua facit , quia delicta non probantur
1 †instrumentis & scripturis.Bar.in d.l.in senatus nu.
* 2.ff.ad Sen.cons.Turp.Communis*opinio, de qua
attestantur Ber.in c.at si clerici numer.14.de Iudic.
Curt.Iun.in auth.si quis in aliquo.post num. 34. C.
* de eden.& seruari in praxi*attestatur Gand.de ma-
las.tit.de pœnit.nu.15.

Affirmatiua tamen opinio est uera, & communi-
* ter* recepta † p doctores,& secundum eam in facti
2 contingentia iudicauit Rota in vna Mindonien. Ca
nonicatus,& præbendæ,coram D. Antonio Augu-
stino die 25.Octobris 1551.teste Caputaque. decis.
200.par.prima.nam ibi resignans habebat debitū
500.ducatorum cum quodam mercatore,pro quo fi
deiussit resignatarius futurus,& tunc pro cautela,&
indemnitate resignatarii,qui fideiusserat resignans
constituit Procuratorem ad resignandum libere in
manibus Papę quendam Canonicatum, & præben
dam in sui fauorem,qui canonicatus , & præben-
da postea fuerunt resignati per illum procuratorem
fideiussori,& in suis litteris directis resignanti , resi-
gnatarius fatebatur,dicendum sibi fecisse resignare
Canoniuatum,& Prębendam ex eo, quia ipse resi-
gnans non soluerat pecunias, quas debebat , quæ
3 ratio† declarat huiusmodi cōfidentiam l.cum parer
§.dulcissimis.ff.de leg.secundo,& ita resoluit Rota.

Et probatur hæc opinio,primo , quia , si Confi-
dentia

dentia probatur per coniecturas,& præsumptiones
secundum extrauagantes Pij IIII. & Pij V. ergo suf
4 ficiunt literę, quæ satis clare mentem nostram † ape
riunt, dd. in c. post cessionem, de probat.
Accedit quia, cum hoc delictum inter amicos
tractetur, literæ debent sufficere, cum aliæ probatio
nes minores sufficiant, dd. in cap. propterea, de testi
bus Marsill. in Rubr. C. de probat. num. 312. Dec.
consi. 543. num. 13.
5 Hinc ex litteris missis ad Hostes † committi cri-
men læsæ maiest. tradunt dd. in leg. prima. ff. ad leg.
Iul. maiesta. Boss. de crimin. lęs. maiest. num. 12. fol.
6 132. colum. 4. Hinc ex litteris probari † mandatum
* datum ad committendum delictum receptum * est
à doctoribus.
Non obstat argumentum in contrarium addu-
7 ctum, quod delicta non probentur scripturis, † quia
respondetur illud procedere quando delictum con
sistit in facto separato a scriptura, ut est homici-
dium, furtum, adulterium, & similia, secus autem si
delictum consistit in facto coniuncto cum scriptu-
ra, ut est hæresis, & Simonia, ac confidentia: nam
tunc potest scriptura probari, ita notabiliter decla
rat Clar. lib. 5. recept. sent. §. ult. q. 54. in princ. fol.
* 146. & est communis opinio in * praxi recepta, ut,
quoties ex tenore scripturę constat de delicto, tunc
probetur ex ea, ita notabiliter Abb. in c. cum in Ec
cles. num. 2. de maio. & obed. ponens exemplum in
8 obligatione facta † per Canonicos de conspirando
in Episcopum, ut ex illo instrumento probetur con
iurationis crimen, & alia exempla, vt per ipsum.
Et huiusmodi Conclusio comprobatur, quia re-
9 gulariter litteræ missiuæ probant † contra scribentē,
ut per Bald. in rubr. C. de fid. instrum. Bartol. & alij
in l. admonendi, ff. de Iur. iur. Alex. in l. prima, C. de
edend. Card. Paris. cons. 90. nu. 7. & 12. uol. 1.
Declara tamen hanc conclusionem procedere
10 dummodo illę literæ missiuæ fuerint † recognitę, vt
egregie declarat Card. Paris. consi. 54. num. 6. uol. 4.
11 dicens, quod literæ † amatorię repertę penes mulie-
res, apertam coniecturam inducunt si fuerint reco-
gnitæ, l. non epistolis, C. de probat. l. publica, ff. de-
posit. l. cum de indebito, ff. de probat. cum alijs, ut
per Felin. in cap. scripta, num. 12. de fid. instr. Barto.
post glo. in l. capite quinto, ff. de adulter. Modern.
in rubr. C. de Edendo. Declara secundo, dummo-
12 do literæ sint claræ, secus si in cifra † loquantur, nam
hoc casu non probant simoniam, & confidentiam,
* vt fuit resolutum in una * Brittonorię. Commendæ
Lunæ 12. Decembris 1588. coram Gipsio, & 3.
Maij 1589.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia probatur Instrumentis.*
2 *Confidentia est species Simoniæ.*
3 *Simonia probatur instrumentis.*
4 *Quæ delicta probentur Instrumentis.*
5 *Probatio per Instrumentum dicitur propria proba-
tio.*
6 *Ac vera, & firma.*
7 *Instrumentum dicitur veritas euidens.*
8 *Quod constat per instrumentum, dicitur manifestū.*
9 *Probatio per Instrumentum est firmior probatione
per testes.*
10 *Ex remissione debiti probatur Simonia.*
11 *Instrumenta correspectiua probant Simoniam.*

QVAESTIO LXX.

Instrumentis, an probetur confidentia.

SEptuagesimo Quęro, an confidentia probetur
* Instrumentis? communis * opinio omnium do-
1 ctorum, est affirmatiua, ut patet † ex his, quæ scri-
bunt Crescent. decis. 78. Moedan. decisi. 124. Sam.
decis. 4. lib. 2. Peleg. decis. 81. & 82. omnes in recolle
ctis manuscr. & secundum hanc opinionem fuit iu-
* dicatum in * Rota die 19. Nouembris 1560. teste
Caputaqu. decisi. 142. li. 2. etiam in recoll. manuscr.
2 Et hanc conclusionem primo probo, quia † con-
fidentia est species Simonię, & dicitur Simonia cō-
uentionalis, Caputaq. decis. 201. num. primo, par. 1.
3 Sed Simonia † probatur instrumentis, capit. placuit,
16. q. 3. Decius. cons. 148. num. 1. Menoch. cons. 67.
num. 8. lib. 1. Mascard. de probat. conclu. 1305. nu.
* 2. & 3. & est * communis opinio.
Secundo, quia Simonia, & confidentia proban-
tur his modis, quibus alia crimina, Redoan. de Si-
monia, par. 4. cap. 6. num. 1. Mascard. de probat. cō-
clu. 1305. num. 1. sed alia crimina probantur instru
mento, quoties delictum consistit in facto incorpo
4 rato, uel connexo † ipsi instrumento ut in vsura, hæ-
resi, & alijs casibus tradit, Clar. libr. 5. recept. sent. §.
vlt. q. 54. in principio, Ergo confidentia poterit pro
bari instrumentis, cum possit esse connexa, & incor
porata ipsi instrumento.
5 Tertio, quia probatio per instrumentum † dici-
tur proprie probatio, cap. forus, §. eam, de uerbo. si-
gnifi. glo. in rub. ff. de fid. instrum. Innoc. in ca. cum
Ioannes, num. 6. eo. tit. in 6. Dec. in rub. de probat.
6 ex. num. 44. ac uera, & firma, gloss. in cap. primo, de
censi. ipsum enim instrumentum habens sua requi-
7 sita dicitur probatio probata, & ueritas † euidens
non probanda, Bald. in l. quoties in ultimis uerbis,
de Iudic. & consil. 176. libro primo, Calcane. consi.
8 75. nam, quod constat per instrumentum † dicitur
manifestum, capitul. cum olim, de uerbor. significa.
Alexand. consilio 37. columna prima, libro secun-
do: & certum. Ioann. Andræ. in capitul. ultim. de li-
9 bell. oblatio. & ob id probatio per instrumenta †
dicitur firmior probatione per testes, leg. hac con
sultissima, C. qui testament. facer. poss. leg. si alte-
rius, C. si minor maior. se esse dixerit, lege testium,
C. de testibus, l. census, ff. de probat.
Exemplum huius Constitutionis posset dari in
10 instrumento remissionis debiti, ex quo probari †
simoniam scripsit Dec. in leg. si quis obligatione,
numero primo, ff. de regul. iur. & in capitul. ueniens
de testibus. Dummodo probetur precessisse con-
uentionem, Alciat. consil. 2. num. 10. libr. primo. &
num. 18. & 20. Mascard. de probat. Conclusi. 1305.
num. 5. & 6. ut dixi alias.
11 Exemplum etiam erit in instrumentis † correspe
ctiuis Caputaq. decis. 142. lib. 2. in manuscr.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia probatur per coniecturas, & signa.*
2 *Nulla cadit dubitatio, vbi lex loquitur.*
3 *Confidentia est species Simoniæ.*
4 *Simonia probatur coniecturis.*

5 *Coniecturæ sufficiunt, cum aliquid secrete solet tractari.*
6 *Donatio in fraudem fisci probatur coniecturis.*
7 *Donatio est causa lucratiua.*
8 *Titulus beneficialis dicitur lucratiuus.*
9 *Tacitum fidei commissum, vt incapaci reddatur probatur*
10 *Renunciatio dolo facta probatur signis.*
11 *Omnia, quæ fiunt dolo, probantur coniecturis.*
12 *Legatum probatur per præsumptiones.*
13 *Contractus Simulatus probatur signis.*
14 *Confidentia est de his, quæ Secrete fiunt.*
15 *Quæ secrete fiunt sunt difficilis probationis.*
16 *Quæ sunt difficilis probationis probantur coniecturis.*
17 *Fama probat in his, quæ sunt difficilis probationis.*
18 *In antiquis sufficit probatio per indicia.*
19 *Simonia probatur præsumptionibus.*
20 *Adulterium probatur præsumptionibus.*
21 *Hæresis quoque.*
22 *Ac crimen partus suppositi.*
23 *Probationes debent esse luce meridiana clariores.*
24 *Simonia est de criminibus exceptis.*
25 *Simonia est crimen detestabile.*
26 *Cætera crimina ad comparationem Simoniæ pro nihilo reputantur.*
27 *Hæresis est de criminibus exceptis.*
28 *Probatio per coniecturas est vera probatio.*
29 *Qua ratione dicantur coniectura.*
30 *Coniectura quid sit.*
31 *Coniectura conycit, & colligit.*
32 *Præsumptiones quare dicuntur.*
33 *Præsumptio differt à fictione.*
34 *Præsumptio versatur circa rem dubiam.*
35 *Fictio versatur in re certa.*
36 *Fictio nunquam conuenit cum veritate.*
37 *Præsumptiones, & coniecturæ ex tribus coastant.*
38 *Argumentum quid sit.*
39 *Argumentum sumitur ex prius positis.*
40 *Signum quid sit.*
41 *Præsumptiones & coniecturæ versantur circa decem prædicamenta.*
42 *Quoties præsumptio est posita in lege ex ea potest sequi condemnatio.*
43 *Ex præsumptionibus etiam indubitatis non potest sequi condemnatio.*
44 *Præsumptio inducit veritatem, donec contrarium probetur.*
45 *Præsumptio iuris quid sit.*
46 *Ex facto colligitur præsumptio, & coniectura.*
47 *Ex gestis mens, & animus colligitur.*
48 *Ex facto sequenti declaratur voluntas præcedens.*
49 *Ex præteritis extimantur præsentia.*
50 *Ex his, quæ non apparent, nulla præsumptio colligitur.*
51 *Ex causa sumitur coniectura.*
52 *Causa significat, quid actum sit.*
53 *Coniecturæ, vt probent confidentiam debent esse euidentes, & vrgentes.*
54 *Simonia probatur per coniecturas.*
55 *Coniecturæ in Simonia debent esse claræ, & sufficienter concludentes.*
56 *Signa de quibus fit mentio in cap. sicut de simon. debent esse euidentia.*

QVAESTIO LXXI.

Quomodo sufficiant coniecturæ, & præsumptiones ad probandam confidentiam.

SEptuagesimo primo, Quæro, an confidentia probetur per cõiecturas, præsumptiones, & signa.
* Communis*omnium doctorum sententia recepta
*1 etiam in praxi*est†affirmatiua, ut per Caputaque.
decis.200.num.6.par.prima, Gabr.cons.184.n.10.
lib.2.Nauar.in man.c.23.sub num.100.
Quæ sententia primo probatur, in dicta Constitutione Pij IIII.§.sicque in præmissis, ibi, *etiam per præsumptiones, & coniecturas legitimas &c.* & in dicta Constitutione Pij V.in principio, & in §.testes, ibi, *præsumptiones, & coniecturas, &c.* & sic,
2 cum habeamus casum legis, nulla † cadit dubitatio,
l.ancille, de furt. secundo probatur, quia confiden-
3 tia est species†Simoniæ, & est Simonia conuentio-
* nalis, vt sæpe dixi ex*communi, sed Simonia proba
4 tur signis, †indiciis, & præsumptionibus, cap. sicut,
de Simonia, ibi, *mox vt eius signa per aliquam personam, &c.* & ibi omnes Doct. Alex. de Neuo. consi.97. inter consi.crim.lib.primo, Oldrad.cons.324.
Sarn.de trienn.q.18.Diaz.in prax.crim.cap.85.Menoch.de præsumpt.lib.primo, quæst.58.num. 3.Redoan.de Simon.par.4.cap.6.num.24.25.cum sequ.
* communis*opin.teste Clar.lib.5.recept.sentent. §.
Simon.in fin.& dicetur infra. Et ratio est, quia secrete inter coniunctos, & amicos tractatur, Ideo p̄-
5 sumptiones, †& coniecturæ sufficiũt, iuxta ea, quæ
scribunt Docto.in c.præterea, de test.Paul. de Cast. cons.82.uisis his.col.ult.& cons. 327. in causa mota, colum.3.Petr.de Anchar.cons. 257. si prædicta. colum.2.Alex.cons.292.uisis colum.ult.lib. 7. cum alijs per Dec.cons.543.num.13.& 14. Mascard.de probat.concl.1304.num.12.
6 Ita Donatio in fraudem fisci, † & creditorum ꝓbatur indicijs, & præsumptionihus, le. post contractum, ff.de donat.ubi Bartol.& alij Docto.qui text.
7 loquitur in donatione, † & sic in causa lucratiua,
ut ibi Ioann. Annibal.num.115. & omnes alij doctores sequuntur, & tamen titulus beneficialis dici-
8 tur † lucratiuus, cap. dudum, de præbend.lib.6.ubi
Gloss. Communiter Docto. Ita tacitum fideicom-
9 missum, vt indigno, † & incapaci fiat restitutio in
fraudem legis, probatur signis, & coniecturis, leg.in tacitis, ff.de leg.primo, le.in fraudem, ff.de his quibus, vt indign.ubi Bartol.cum alijs, quæ late congerit Mantica in tract.de coniectu.vltim.uolunt.libr. 10.titu.4.
10 Ita renunciatio †dolo facta in fraudem expe-
ctantium signis, & coniecturis probatur, ca.2.de renunc.lib.6.ubi Docto.& præcipue, Gloss. in uerbo coniecturis, Oldrad.consil.324.& omnia alia, quæ
11 fiunt † dolo, probantur coniecturis, le. dolum, C.
de dol.cum alijs, vt per Mascard.de probat.conclu.
12 350.& ideo præsumptiones † afferuntur in testa-
mentis, ad dandum, uel adimendum legatum, Peralta, in rubr.ff.de hæred.instit.nume.172. ubi multa,
13 adducit, & ob id contractus†simulatus probatur si-
gnis, & coniecturis Archidiac.in cap.quia plerique. 14.q.3.Paul.de Castr.in l.rogasti, §.si tibi, ff.si cert. pet. Archidiacon.consil.257.num.primo, & secundo. Ias.cons.150.nu.primo, libr.4.Boer.decis. 102. num.5.Grammat.decis.76.num.16.Rolan.a Vall. cons.40.& cons.93.lib.3.Guid.Pap.in trac.præsum

ptio.cum alijs infinitis, quæ congerit Maſcar.con-
cl.447.Confidentia igitur,cum ſit de his, quæ dolo,
& fraude perpetrantur,nõ mirum ſi cõiecturis pro-
14 batur,Et etiam,quia confidentia eſt de his,quæ†ſe-
crete fiunt,& occulte cõmittuntur,ut in ſpecie Cra.
conſ.122.num.8.Corn.conſ.340.col.pen.ad fi.uol.
1.Dec.quem refert,& ſequitur Menoch.de Arbitr.
Iud.caſ.116.num.2.Et patet in conſtitutione Pij v.
in principio ibi,Vitium quidem confidentiæ occul-
te irrepſiſſe &c.ut per Redoan.de Sim.p.4.c.6.col.
3.&4.cum ſequent.&,quæ ſecrete,& occulte fiunt,
15 †ſunt difficilis probationis,Iaſ.conſi.141.col.3. libr.
4.Boer.deciſ.101.num.3.& 4.Affl.deciſ.57.num.3.
Card.Pariſ.conſ.57.nu.34.& conſ.54.num. 61.uol.
4.Soc.Iun.conſ.32.num.12.lib.2.& conſ.90. nume.
* 17.eo lib.2.& receptum eſt per*omnes in his, quæ
16 ſunt difficilis probationis, admitti probationem† p
coniecturas,& præſumptiones,Arch.in c. inter me-
moratos 16.q.3.Imol.in c.ueniens,de uerb.ſign.Io.
* And.in c.1.de dol.& *communiter libr.6. Antõ.de
Butr.in c.ex ratione de appel.Barb.in c. ſi conſtite-
rit col.pe.de accuſ.Sal.in l.prima,C.de dilation. Ro
* man. conſ.76.column.3.communis*omnium Do-
cto.ſententia,ut late reſoluit, infinitos adducendo,
Marſ.in rub.C.de proba.nume.313.uerſ. etiam idẽ
Hinc in his,quę ſunt difficilis probationis, fama cũ
17 aliquibus†adminiculis plene probat,cap.propterea
de teſtibus,Fed.de Sen.conſ.119.nulli dubiũ.Hoſt.
in c.ult.quod met.cauſ.Ant.de Butr. in c.ueniens 2.
de teſtibus,late Alex.conſ.53.lib.2.
18 Hinc in antiquis† ſufficit probatio per indicia,&
coniecturas , Paul. Caſtren. conſ.164.in præſenti,
col.prima,lib.2.Ancha.conſ.310.& conſ.ult.Alex.
conſ.187.num.3.lib.2.Soc.Sen.conſ.205.col.2 .uer.
4.lib.2.Card.Pariſ.conſ.103.num.42.43.uol.primo
& conſ.67.num.14.& conſ.83.num.47.col.3.Crau.
conſ.8.num.1.& alij omnes.Et hac ratione ad pro-
19 bandam Simoniam ſufficiunt†coniectruræ, & præ-
ſumptiones,Abb.in c.ſicut Simoniaca,per illũ text.
de Sim.poſt Inn.eſt etiam tex.ubi Fel.late in c.ſicut
eo.tit.Arch.in c.qui ſtudet,in uerbo de tẽplo prima
q.prima,Io.And.in c.cum contumacia,de hæret.li.
* 6.communis*opinio teſte Clar.lib.5.recept. ſent.§.
Simonia,in fi.Roland.a Vall.conſ.31.num. 17. lib.
3.cum alijs,ut per Maſcar.de probat.concluſ.1304.
num.9.Menoch.conſ.67.num.7.libr.1.Corn. conſ.
341.ſub num.6.lib.primo,Craue.conſ. 122. ſub nu.
8.licet multi relati per Maſc.loc.cit. ſub num.14.te
neant contrarium.Hac ratione adulterium,quia ſe-
20 cretè†ſolet committi probatur præſumptionibus,
c.præterea,de teſtibus,c.3.loco,& c.literis de prob.
Bar.in l.2.§.ult.in fi.ff.ad l.Iul.de adul.& in l.prima
ff.de extraord.crim.Brun.de ind.par.1.q.4. num.7.
21 & hæreſis†etiam,c.cum contumacia, de heret. libr.
6.ubi Io.Andr.Gl.in cap.1.de teſtibus lib.6.Ac cri-
22 men†partus ſuppoſiti,Boſſ.in prax.titu.de par.ſup-
poſ.nu.13.Falſum,Dec.in c.porrecta col.1.de cõfir.
util.uel.inutil.& conſ.189.col.1.& alios multos ca-
ſus refert Menoch.de præſum.lib. 1.q.58.
Vnde, licet regulariter in criminibus requirantur
23 †probationes luce merediana clariores l.ſciant cun
* cti,C.de proba.& eſt communis*opinio, teſte Cla.
lib.5.recept.ſent.§.ult.q.66.uerſ.debent, tamen in
hoc ſufficiunt coniecturæ,& præſumptiones, pro-
pter eius atrocitatem , cum ſit de criminibus exce-
24 ptis,†Simonia etiam commiſſa tantum in beneficio
* communis*opinio,teſte Aret.in c.cum P. Manco-
nella num.27.de accuſ.de communi etiam Clar.d.
25 §.Simonia uer.ſcias autem,& ſic†crimen deteſtabi-
26 le,c.ſicut Simoniacę,de Sim.& cætera. †quo ad illud
pro nihilo reputantur,c.per tuas de Sim.c.ult.1. cu.
ult.Diaz in.prax.cri.c.85.in princ.ubi refert terribi
lia uerba Paſchalis Papæ,Maſcar.d.concl. 1304.nu.
27 2.& 3.Menoch.conſ.67.lib.1.Ita etiam in†crimine
excepto hęreſis ſufficiunt præſumptiones,& conie-
* cturæ.c.cum contumacia,de hære.lib.6.ubi commu
niter Doct.c.in fidei.eo.titu.& lib. Abb. in d.c.ſicut
* Simoniacæ num.3.de Simon.communis* opinio te
ſte Boſſ.in prax.titu.de hæreticis nu.5.late Simanc.
de hær.c.5.& eſt communis opinio.
28 Tertio, comprobatur hęc †ſententia,quia proba
tio per coniecturas,& præſumptiones eſt vera, &
propria probatio,Gl.in l.ſi tutor.ubi Bal. C. de pe-
ric.tut.Abb.in c. 1.in ſecundo not.per illum tex.de
cler.non reſid.& in c.cum dilecti in 1.notab. de do
nat.Fel.num.3.in rubr.de prob.Dec.num. 149.Ti-
raq.in l.ſi unquam,uerbo donatione,nume. 158.C.
* de reu.donat.& *communiter alij,ut late deduxi in
d.rubr.de prob.
29 Et ideo coniecturę dicuntur, † quia coniungun-
tur origini,& ſunt quædam connexuræ,& colligatu
ræ,Bald.in l.non hæc,C.unde legit.& in rubr.C.de
probat.num.4.& in l.prima col.2.uerſ.unde queri-
tur,C.de præuil.dot.Ideo Menoch.de præſum.,lib.
30 primo q.7.num.27.dixit coniecturam†eſſe latentis
rei indicium,Cur.ſen.in l.admonendi,nu.290.ff.de
iur.iur.nam per rationes,ſigna,& tempora, & huiuſ
31 modi coniicit,&†colligit,& Bal.in l.ea quidem nu.
10.C.de accuſ.ſcriptum reliquit,cõiecturam eſſe re
putationem ueri ex aliquo alio ſic uerìſimiliter ordi
32 nato.Et præſumptiones†dicuntur,quia ante legiti
mas probationes aliquid ſumunt pro uero, Simanc.
lib.Catholic.Inſt.tit. 50.de præſumpt.num.4. & dif
33 ferre†a fictione omnes conueniunt.*nam coniectu
ræ & pręſumptiones uerſantur circa rem dubiam
34 quæ eſſe †uel non eſſe poteſt, Bal.in rubr.C.de pro-
bat.Mar.Salam.in l.Gallus,§.quędam recte,nu.32.
35 ff.de libe.& poſt.fictio uero eſt in re†certa eius,qđ
eſt poſſibile contra ueritatem pro ueritate a iure fi-
cti aſſumptio,Bar.in l.ſi is qui pro emptore , nume.
21.ff.de uſucap.& ibi Iaſ.num. 169. Alc.lib. parerg.
36 Iuris c.primo, Quare fictio† nunquam conuenit cũ
ueritate,coniectura,& præſumptio ſępe , Turrecre.
in c.ferrum,diſt.50.Fel.in c.quanto,num.2. de præ-
ſumpt.Bar.in c.at ſi clerici,num.110.de iud. Alex.
conſ.158.num 7.Hinc etiam fictio non admittit ,p
bationem contra ſe,Soc.Sen.in l.cum auus, nu. 73.
ff.de cond.& demonſtr.Gl.in ca.2.de arbitr.libr.6.
alias autem differentias inter pręſumptionem,& fi-
ctionem ponit Menoc.de tract.præſum. lib. primo
q.8.per totum.
37 Et coniecturæ,ac præſumptiones†ex tribus con
ſtant, ſcilicet argumentis,† exemplis , & ſignis,
Fabi .Quintil.lib.5.Inſt.orator.ca. 9.Alex .lib.5. re
ctor c.5.Menoch.d.lib.1.de præſump.q.6.in princ.
38 Argumentum eſt ratio,†quæ rei dubiæ facit fidem,
ut uoluit Tull.in Topica,& in Partitionibus , dixit
argumentum eſſe probabile inuentum ad faciendũ
fidem,uel ſecundum Bal.in l.ea quidem nume.9.C.
de accuſat.eſt propoſitio ex aliquibus exiſtentibus
reſultans ad propoſitum oſtendendum,ſeu conclu-
dendum ſubdit eſſe collationem plurium ad unam
39 concluſionem,nam ſumitur ex † prius poſitis,l.3.§.
primo,l.ob carmen,ff. de teſtibus,l. cum res.C.de
probat.

4 ne, q funt† euidentes, Gl.ult.in c.insinuatũ, de Sim.
* loquens de Simonia*communis opinio,teſte Alex.
de Neuo.conſ.64.nu.4.& ſeq.de commun etiam at
teſtatur,Clar.lib.5.recept.ſent.§.Simonia in fine,&
tradunt Corn.conſ.340.col.pen.ad fin.libr.2.Crau.
conſ.122.num.8.late Maſcard.de probat. concluſ.
1304.num.23.& 34.& fuit reſolutum in vna Britto
* norien.* commendæ 12. Decembris 1588. coram
Gipſio.Quarto,quia regulare eſt,ut quęlibet cõiectu
5 ra debeat probari†per duos teſtes conteſtes, Glo.in
l.ult.uerbo vel Indiciis C.Famil.hercisc. communis.
opinio,teſte Io.de Amicis conſ.127.nume. 1n. Soc.
conſ.54.numer.2.libr.4.Clar.libr.5. recept. ſentent.
§.ult.quæſt.22. Ant.de But.in c.licet ex quadam,de
teſtibus Abb.in c.cum cauſam,de probat. cum aliis
ut per Marſ.in rubr.de probat.num.311.Burl. cõſi.
220.num.116.& conſ.239.num.26.lib.3.de cõmu-
ni etiam Paril.conſ.13.nu.14.uol.2.& conſ. 24.nu.
36.& conſ.94.nu.6. uol.2. Et huiuſmodi probatio
6 per duos teſtes conteſtes†facit plenam probationẽ
Doct.in c.propterea de teſtibus. Fed.de Sen. conſi.
119.nulli dubium,Bal.in auth.quas actiones, ad fi.
C.de ſacr.ſac.Eccl.Bar.in l.de pupillo,§. ſi quis ipſi
Prætori.in quæſt.6.ff.de oper.nou nunc. & id quod
7 taliter†probatur dicitur euidenter apparere, Bar.in
l.licet imperator.ff.de leg.1.Rom.in l. prima,C de
teſtamen.milit.Io.de Anan.col.3.col.2.& conſ.49
Roman.conſ.271.
8 His tamen non obſtantibus. † contraria opinio
uera eſt,quæ probatur expreſſe in d. Conſtitutione
Pii V.in § teſtes autem,de quaque re ſingulares ſin-
gula probare ualeant præſumptiones, & coniectu-
ras,&c.ex quibus uerbis clare conſtat,hodie, ſtante
hac extrau.præſumptiones,& coniecturas probari
per teſtes ſingulares,& per conſequens non requiri
plenam probationem,namque diſpẽſat in hoc Pius
V.& uidetur contentari ſemiplena probatione,ut la
te explicaui adducendo rationes q.28.
Non obſtant argumenta in contrarium adducta
nam ad primum reſpondetur, Conſtitutionem Pij
IV,quatenus requirit probationes legitimas, ſecun
dum opinionem quorundam derogari per hanc Cõ
ſtitutionem Pij V.quę eſt poſterior,& habet clau
ſulas derogatorias,& ita etiam reſpondetur ad alia
argumenta adducta,quia illud procedit de iure com
muni.
Vnde concludendum eſt coniecturas,& præſum
ptiones in crimine confidentiæ probari per teſtes
ſingulares,& non requiri plenam probationem.Et,
quia pluries fuit dictum hanc cõſtitutionem in hoc
eſſe reducẽdam ad terminos Iuris communis,ut duo
teſtes requirantur,Ideo die 5. Augusti 1593. in Cõ
gregatione Septimi,fuit reſolutum, reformandam
hanc conſtitutionem in hoc, ut dicam infra quæ-
ſtione ultima.

S V M M A R I V M.

1 *Vnica coniectura probata per unum teſtem non pro bat confidentiam.*
2 *Vbi plures requiruntur,una non ſufficit.*
3 *Vna coniectura non ſufficit in ſimonia.*
4 *Contractus fœneratitius non probatur una coniectura.*
5 *Duæ coniecturæ conſtituunt ueram probationem.*
6 *Probationes imperfectæ non iunguntur.*
7 *Duæ præſumptiones quando iungantur.*
8 *Dictio huiuſmodi eſt ſimilitudinaria.*
9 *Plus creditur duobus Teſtibus conteſtibus, quam mille ſingularibus.*
10 *In Simonia una præſumptio uiolenta ſufficit ad condemnandum.*
11 *Præſumptio uiolenta habetur pro concludente probatione.*
12 *Præſumptio iuris dicitur vera probatio.*
13 *Præſumptio iuris dicitur liquidiſſima probatio.*
14 *In ſtatuto requirente probationem inſtrumentalem ſufficiunt coniecturæ.*
15 *In ſtatuo requirente probationes apertiſſimas ſufficiunt coniecturæ.*
15 *In præſumptionibus arbitrium iudicis uerſatur.*
17 *Arbitrium Iudicis de probationibus.*
18 *Quæ præſumptiones ſint fortiores in arbitrio Iudicis.*

QVAESTIO LXXIII.

Quot coniecturę repuirantur ad probandam confidentiam.

SEptuageſimo tertio, Quæro,an unica coniectura
ſeu præſumptio probata per unicum teſtem, iu-
1 ſta ea,quæ dicta ſunt ſupra,†ſufficiat ad plenam ꝓ-
bationem confidentię,ut iudex poſſit deuenire ad
condemnationem? Negatiue uidetur reſpondendũ
ut tenent Nauar.in manu.c.23.ſub nume. 110.Ma-
ſcard.de proba.concl.1306.num.17.Gabriel. conſ.
184.num.10.lib.2.nam ita diſpoſuit Pius V. in di-
cta eius conſtitutione,in §.teſtes,ibi,*plureſque huiuſmodi præſumptiones,& coniecturæ plenam probationem faciant in prædictis,&c.* ſi ergo plures re
2 quiruntur,una†non ſufficit Bar.in l.ult.num. 6.ff.de
q.Sal.in l.ult.nu.8.C.eo.tit.Ruin.conſ. 168. nume.
12.li.2.cum aliis,ut per Ceſal.conſ.37.n.19. &conſ.
107.n.4.& conſ.149.n.6.lib.1.& hoc æquum eſſe
ſcribit Nauar.d.c.23.ſub.num.110.uerſ. noto octa-
uo.Nam ualde durum uidetur, ut una præſumptio
probata per unum teſtem ſufficiat,qualis eſt prima
& quædam aliæ poſitæ per Pium Quintum, cum
3 neque in grauiori crimine†ſimoniæ ſufficient, Glo.
* ult.in c.inſinuatum de ſim.quam dicit* receptam A
lex.de Nemn conſ.64.num.2.& abſurdum eſſet, in
leuiori crimine durius agere,l.aut facta, ff. de pœn.
Auth.omnes,ubi Bal.C.com.de ſuc. & hoc eſſe de
iure tradit Gabr.conſ.184 nu.10.lib.2.
4 Hinc contractus fœneratitius†non probatur una
coniectura,Cæpol.in tract.de ſim. contract. n.108.
in quinta concluſione,in nona,& decima, Couar.li.
3.uar.reſol.c.8.num.4.uer.cæterum, Gabr. conſ.74.
nu.5.uol.primo.Menoch.de præſumpt. lib.3. præ-
ſumpt.122.nu.7.
Duæ igitur ad minus præſumptiones, ſeu conie-
cturæ probatæ per teſtes ſingulares ſufficiunt, ut Iu
dex poſſit pronunciare ſuper confidentia, ut diſpo
5 nit Pius V.& patet ex uerbis ſupra relatis,quia † Iu-
dex ex illis poteſt eſſe certus cum conſtituant plenã
probationem,Gl.in c.ueniens,el primo de teſtibus,
& in c.cum dilectus,de ſucceſſ.ab inteſt.Rom .cõſi.
54.in fi.Petr.de Anch.conſ.277.
* Communis*opinio.ut patet,ex his,quæ congerit
Marſ.in rubr.C.de probat.nu.309.
Et ſingulare eſt in hoc crimine, ut probationes
imperfectæ iungantur ſimul ad conſtituendum ple-
nam

nam probationem, nam quælibet coniectura, atten
to iure comm[illegible]i, dicitur imperfectè probata, cum
sit per testem unum probata, Marſ. conſ. 20. numer.
47. nam regulariter in criminalibus probationes
6 imperfectæ non iunguntur † ad constituendam ple-
* nam, Doct. * omnes, & præcipuè Abb. & Fel. in ca.
ueniens, primo, de testibus. Anan. conſ. 59. col. 2. Ol
dr. conſ. 192. post medium Marſil. late in l. de mino
re, §. plurimum, num. 55. ff. de quæſt. Bal. in l. ſi quis
ex argentariis, §. primo nume. 4. ff. de eden. & in l. 3.
§. eiuſdem, ff. de testibus Menoch. de præſumpt. lib.
1. q. 20. num. 10. licet in ciuilibus ſecus, Bart. in l. 2.
§. primo, ff. de excuſ. tut. Alex. conſ. 20. libr. 4. Imol.
conſ. 138. col. prima, cum aliis, ut per Gabr. libr. 1.
com. concl. tit. de probat. concl. prima, num. primo.
7 Et facilius iunguntur † duæ præſumptiones, ut in ca-
ſu noſtro, ad constituendam plenam probationem
quam aliæ probationes imperfectæ, Gl. in c. accedēs
el ſecundo, in uerbo oriendū. ut lit. nō cōteſt. Rom.
conſ. 7. col. 1. Crau. cōſ. 35. nu. 6. & conſi. 73. nu. 20.
Io. Anan. conſ. 49. col. 1. Pariſ. cōſ. 152. col. 5. uol. 4.
Alex. conſ. 24. n. 4. t. li. 2. Limitāt tamen aliqui hanc
concluſionem non procedere, quoties una præſum-
ptio, ſeu coniectura eſſet probata per duos teſtes cō
teſtes, nam hoc caſu dicunt illā ſufficere pro plena
probatione, & mouentur Primo, quia dum Pius V.
requirit plures præſumptiones, & coniecturas intel-
ligit de his, q̄ probantur per unū teſtem, ut colligit
8 ex dictione † hmōi, quæ eſt ſimilitudinaria ad not.
in c. ſedes, de reſc. in 6. nam inquit, teſtes ſingulares
ualeant probare coniecturas ſubdit, pluresque huius
modi, &c. ergo quando præſumptio, ſeu coniectura
non eſt huiuſmodi, ut quia eſt probata per duos te-
ſtes ad minus ſufficiet.

Secundo quia de iure communi requirebatur, qđ
præſumptiones probentur per teſtes conteſtes, Gl.
in l. ult. C. fam. ercis. & tamen Pius V. uult, ut ſufficiāt
teſtes ſingulares & ſic dimidio minori probatione
contentatur, quam de iure communi requiritur, cū
ergo ſecundum unam opinionem de iure communi
requirantur duæ coniecturæ probandæ per quatuor
teſtes conteſtes, duo pro qualibet, ergo hodie ſuffi-
cit probare unam coniecturam per duos teſtes con
teſtes, cum conſtitutio contenteтur dimidia proba-
tione.

Tertio, quia maior probatio eſt illa, quæ fit per
unam præſumptionem fortiter probatam, ſcilicet
per duos teſtes, ut præſupponimus, quam per duas
coniecturas per teſtes ſingulares probatas, ut contē
tatur Pius V. cum regulariter de iure communi tan
tum probant mille teſtes ſingulares, quantum unus
9 & duobus teſtibus † conteſtibus plus creditur, quam
decem milibus ſingularibus, Bal. in l. iuſiur. col. 2. C.
de teſt. Alex. conſ. 18. col. ult. li. 4. & conſ. 20. & cōſi.
71. co. lib. 4. Card. Pariſ. conſ. 57. col. 2. uol. 1. Maria.
Soc. Iun. conſ. 90. nu. 8. uol. 2.

10 Quarto, quia in crimine † ſimoniæ una præſum-
ptio, ſi eſt violenta, ſufficit ad condemnādum, Abb.
poſt Gl. in c. inſinuatum num. 4. de ſimo. ubi Fel. &
alii omnes Red. de ſim. par. 4. c. 6. num. 35. & c. 11.
* num. 24. & eſt communis * opinio, quia præſumptio
11 uiolenta habetur pro concludenti probatione, † &
in criminalibus, dummodo non agatur de pœna cor
porali inferenda, ca. afferte, ubi communiter de præ
ſumpt. l. indicia C. de rei uend. Glo. in c. cum contu-
macia, de hæreti, lib. 6. Doct. in c. literas, de præſum.
Bal. conſ. 264. col. 2. lib. 3. Abb. conſ. 113. lib. 2. Cal.
der. conſ. 22. de conſt. Bellam. deciſ. 689. Alex. conſ.
* 15. col. 2. lib. 1. communis * opin. de qua atteſtatur
Grat. conſ. 136. nume. 22. lib. primo, Craue. conſ. 6.
num. 41. & conſ. 73. num. 19. Gram. dec. 42. Gabrie.
de prob. concl. prima, nu. 70. ſi ergo in ſimonia ſuf-
ficit una uiolenta, ergo in confidentia ſufficiet una
probata per duos teſtes, cum minor probatio ſtan-
te Bulla Pii V. requiratur in crimine confidentiæ,
quam ſimoniæ.

Quinto, quia, cum præſupponamus coniecturam
illam probatam per duos teſtes, quam tenemus ſuf-
ficere pro plena probatione, eſſe de illis approbatis
& poſitis a Pio V. in d. conſtitutione, ſequitur, ſuffi-
cere duos teſtes, c. ueniens, c. iuſiurandi, c. in nomi-
ne Domini, de teſti. c. admonere, 33. q. 2. c. cum eſ-
ſes de teſtam. cum aliis, ut per Marſ. in Rubr. C. de
probat. num. 313.

Magna enim importantiæ eſt, ut coniecturæ, &
præſumptiones ſint approbatæ a iure nam tunc ex
* communi * omnium opinione dicuntur ueræ & pro
12 priæ probationes, docto. omnes in Rubr. de probat.
13 ubi Fel. num. 2. Dec. num. 149. Et † dicuntur liquidiſ
ſimæ probationes, l. licet Imperator, ff. de leg. 1. ſi qs
locuples, in fin. ff. de manumiſ. teſt. l. quidam teſta-
mento in fine, ff. de uulg. & pupill.

14 Hinc ſi ſtatutū requirat † probationem Inſtrumē
talem, ſufficiunt coniecturæ approbatæ a iure, Bal.
in l. prima, num. 18. C. de fideic. Dec. conſ. 54. num.
3. & ſi ſtatutum requirit probationes liquidiſſimas,
ſufficiunt coniecturæ approbatæ a iure, Bald. in l. ſi
tutor de peric. tut. & ſi ſtatutum requirit probatio-
15 nes apertiſſimas, † etiam ſufficiunt coniecturæ appro
batæ a iure, Affl. deci. 44. num. 15. Tiraqu. in repet.
l. ſi unquam, uerbo donatione, nu. 158. C. de reu. do-
na. Menoch. de Arbitr. iud. caſ. 115. nume. 6. Alc. in
tract. præſum. prælud. 2. nu. 5.

Concludo igitur, uel unam illarum præſumptio-
num probatam per duos teſtes conteſtes ſufficere * ſed à
* & probare confidentiam, * uel duas probatas per te cōtra-
ſtes ſingulares, Et hoc, donec Septimus Decretaliū ria o-
publicetur, ubi in hoc & recte hæc Conſtitutio re- pinio-
formatur, ut dicam infra, q. ult. ne nō
eſt re-
cedē-
dum.

Et non omittam, quod ſcriptum reliquit Naua.
in man. c. 23. ſub n. 110. uerſ. noto 8. quod in iſtis præ
16 ſumptionibus † arbitrium Iudicis uerſatur, quod pro
barem tum ex dicta Conſtitutione Pij IIII. §. ſic-
que in præmiſſis, ibi, *& eorum arbitrio, &c.* tum e-
tiam, quia in iſtis pœnis arbitrium iudicis uerſatur,
17 & in cognoſcendis, & † diiudicandis probationibus,
* l. 3. ff. de teſtibus, Guliel. Maynerius in l. non eſt no
uum, §. quoties, nu. 12. ff. de reg. iur. late Menoch. de
Arbitr. Iud. lib. 1. q. 11. & in iudicis arbitrio [illegible]e
18 rit, an præſumptiones pro reo † ſint fortiores, Abb.
in c. cum R. nu. 5. de elect. & in c. accedens. nu. 4. de
crim. fal. Menoch. de arbitr. Iud. caſ. 472. num. 1. &
de præſump. lib. 1. q. 29. nu. 2.

SVMMARIVM.

1 *Probitas, & optima conditio excludit confiden-
tiam.*
2 *Bona fama excludit præſumptiones malas.*
3 *Bona fama theſaurus ineſtimabilis.*
4 *Diues præſumitur non committere delictum.*
5 *A perſona ſumitur præſumptio.*

Qua-

QVAESTIO LXXIIII.

Quæ præsumptiones moueant iudicem ad excludundam confidentiam.

SEptuagesimo quarto, Quæro, quæ præsumptio
nes possint animum iudicis mouere ad pronũ-
ciandum pro non confidentia? Respondeo, plures
scilicet probitas, & op[illegible] condictio dantis, resignã
1 tis, & recipientis beneficium, ita in terminis Gabri.
consil. 172. nu. 18. lib. 2. nam facit præsumere nõ es-
se uerisimile fuisse acceptatum illicite illud benefi-
* cium, ad not. in l. ult. ff. de q. receptum * est enim in
2 iure, ut bona fama † excludat præsumptiones malas,
late Tiraq. de pœnis tempor. caus. 15. num. 2. Cale-
fat. cons. 108. num. 9. & tollat præsumptionem deli-
cti, ut late probat Mars. cons. 74. ex Ang. & Augu.
in tract. de male. in uerbo fama publica, late Gram.
* consi. 13. num. 7. & consi. 31. num. 12. & tradunt * cõ
muniter Doct. in d. l. ult. ff. de q. nam fama bona est
3 † thesaurus inæstimabilis, &, sicut lilium, dans suaui-
tatem odoris, Bal. in l. 1. col. 5. C. de confess. Roland.
a Vall. cons. 47. num. 41. lib. primo, Brun. de indic. &
tort. par. prima. q. 5. num. 2. Item qualitas dantis, ut,
qa sit Episcopus, uel Archiepiscopus, & parua quan
titas, ita Gabr. d. cons. 172. num. 14. lib. 2. Vt quia ẽt
4 dans, uel recipiens sit diues, quo † casu non est præ-
sumendum tale crimen perpetrasse, cum potius pau
peres propter egestatem [illegible]ogitent[illegible] l. in l. prima,
C. de Com. & tribun. li[illegible]. 12. per tex. singularem in l.
cum societas, ff. pro soc. mu[illegible] enim propter inopiã
deliqu[illegible]nt, ut habetur Eccl. c. 27. & prouerb. c. 30.
tradit late Gl. ord. ad Th[illegible]. 5. a personis enim sumi
5 † præsumptionem receptu[illegible] imum * est in iure, leg. in
* fundo, in principio, ff. de rei uend. l. ult. in fi. de acti.
& oblig. leg. de minorũ. §. de tormenta, ff. de q. leg.
non omnes, §. a barbaris, ff. de re mil. c. decedenter,
di[illegible]. 89. c. Lotarius, 31. quæ. 2. late Menoch. de præ
sump. lib. 1. q. 15.
Declara hanc conclusionem, ut dictæ circunstan
tiæ moueãt animum Iudicis, ut sit circumspectus ad
credendum testibus, ad dandum remissorias, & sen-
tentiam ferendam.
Non autem elidunt coniecturas in totum.
Plures aliæ sunt circunstantiæ quæ excludunt con
fidentiam, & colliguntur ex dictis in quæstionibus
præcedentibus.

SVMMARIVM.

1 *Fraus, & simulatio præsumitur ratione coniunctio
ni[illegible].*
2 *Amicitia, & coniunctio resignantis, & resignatarij
non probant confidentias.*
3 *Probatio debet esse concludens.*
4 *Non probat hoc esse &c.*
5 *Donatio facta amico, & consanguineo non præsumi
tur fraudulenta.*
6 *Donatio præsumitur libera.*
7 *Collusio non præsumitur ex amicitia.*
8 *Præsumptio ut delictum excludatur.*
9 *Consilium præsumitur bonum.*

QVAESTIO. LXXV.

Ex amicitia, & consanguinitate an colligatur confi-
dentia.

SEptuagesimo quinto, An coniectura, quod resi-
gnans, & resignatarius essent amici, uel consan-
guinei tempore resignationis, arguat cõfidentiam.
Pro affirmatiua facit, quia inter coniunctos san-
1 guinis, & amicos facilius † præsumitur fraus, & simu
latio, quam inter extraneos, l. pe. §. facilior, ff. de bo-
nis damn. Rom. cons. 24. in prin. Io. annib. in l. post.
contractum, nu. 118. ff. de don.
Hoc tamen non obstante, negatiua opinio est
* uerior, & * communiter ab omnibus recepta, ut ami
2 citia, & coniunctio † resignantis, & resignatarii non
faciant præsumere confidentiam, & ita alias fuit re-
* solutum * per Rotam Coram D. Montis Flascon. in
una Gerunden. priuationis regressus die 26. Octo-
bris 1551. teste Caputaq. decis. 212. part. 1. Idem
Caputaque decis. 210. lib. 1. in manusc.
Et huiusmodi sententia primo probatur, quia
huiusmodi coniectura non ponitur in Constitutio-
ne Pii v. ergo arg. l. illam, C. de collat.
Secundo, Quia omnes fere resignationes præsu-
merentur confidentiariæ. nam resignationes solent
tractari, & fieri inter amicos, & consanguineos, &
inter quos liberalitas exercetur.
3 Tertio, Quia huiusmodi † probatio necessario nõ
concludit confidentiam, argu. not. in c. in præsen-
tia, de probat. & tamen, delictum probatur per pro
bationem, quæ nõ potest aliud importare, Felin.
in c. super his, col. 8. uers. quarta conclusio, de accus.
4 & uulgare est, † non probare hoc esse, quod ab hoc
contigit abesse, l. nam hoc, C. unde legit.
Quarto, Quia amicitia, & coniũctio non sunt in-
5 dicium sufficiens ad simulationem, & fraudem † præ
sumendam in donationibus, Bal. in l. post contra-
ctum, col. 2. num. 3. ff. de donat. & cons. 149. in prin-
cipio, tex. in l. si quis post hac, C. de bon. præscr. Io.
de Imol. in d. l. post cõtractum, col. 2. amicitia enim,
& coniunctio ad donandum potius liberaliter, quã
ad delictum sunt iudicanda, leg. seruus communis
6 ff. de don. int. uir. & uxor. ubi donatio † præsumitur li
bera propter amicitiam, & coniunctionem tertii, ut
late per Imol. loco citato, Roman. consi. 172. nume.
2. cum aliis, ut per Palat. Rui. in rubr. de don. §. 44.
7 Quinto, quia † collusio non præsumitur ex amici
tia, Sal. in l. 2. C. de collus. deteg. Natt. cons. 537. nu-
me. 31. Masc. de probationibus, concl. 322. nume. 6.
8 Vltimo, quia capitur † semper præsumptio, ut de
lictum excludatur, l. merito, ff. pro Soc. cum aliis, ut
per Alc. tract. præsumpt. 3. reg. 1. presum. Crau. cõsi.
18. col. ult. Et ob id consilium, quod potest esse ma-
9 lum, & bonum, præsumitur † bonum, Bal. in l. seruum
fugit. col. 3. uers. nota, C. de seru. fug. ita actus, Abb.
cons. 68. colum. 3. uers. tertio, probo lib. 1. Romanus
cons. 353. in finalibus uerbis, Marsil. cons. 2. nu. 1. &
3. cũ aliis, quæ late post alios congerit Gabr. de ma
lef. concl. 2. per totam.
Ex quibus patet responsum ad argumentum in
contrarium adductum.

SVMMARIVM.

1 *Contra quatuor casus confidentiales positos in Con-
stitutione Pii V. non admittitur probatio in con
trarium.*
2 *Præsumptio iuris habetur pro ueritate.*
3 *Contra Principis ordinationem non admittitur pro
batio in contrarium.*
4 *Lex quantumuis dura seruanda est.*

5 Contra

5 *Contra ueritatem non admittitur probatio.*
6 *Præsumptio iuris, & de iure quid sit.*
7 *Contra præsumptionem iuris non admittitur probatio in contrarium.*
8 *Præsumptio iuris, & de iure procedit secundum ueritatem.*
9 *Præsumptio iuris, & de iure manifestã inducit probationem, & de iure.*
10 *Præsumptio iuris, dicitur indubitata probatio.*
11 *Præsumptio iuris dicitur propria probatio.*
12 *Præsumptio iuris, & de iure comprehenditur in dispositione requirente probationem per modum conditionis.*
13 *Præsumptio iuris dicitur legitima probatio.*
14 *Præsumptio iuris quomodo sumatur.*
15 *Præsumptio iuris vocatur necessaria.*
16 *Ex lacte in mammis præsumitur mulier corrupta.*
17 *Probatio indirecta admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.*
18 *Quomodo probandum contra quatuor casus confidentiales positos per Pium V.*
19 *Quomodo probatur, quod quis non possidet.*
20 *Admittitur probatio contra instrumentum, quod non sit publicum.*
21 *Indirectè aliquando conceditur, quod directè negatur.*
22 *Indirecta probatio contra præsumptiones iuris, & de iure probatur per duos testes.*
23 *Vbi requiruntur instrumenta, admittuntur etiam testes.*
24 *Ob honestatem personæ admittitur probatio contra præsumptionem iuris, & de iure.*
25 *Quinque testes requiruntur contra probationem iuris, & de iure.*
26 *Confessio admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.*
27 *Notorium admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.*

QVAESTIO LXXVI.

An admittatur probatio in contrarium cõtra præsumptiones Constitutionis Pii V.

SEptuagesimo sexto, Quæro, an cõtra quatuor casus confidentiales propositos a Pio V. in sua Cõstitutione in §. Quare nos uolentes usque ad §. probandum, admittatur probatio in contrarium? Nega-
1 tiue † est respondendum. Primo, quia in dictis casib.
2 illis concurrentibus Pius V. induxit firmum † ius, quod habuit pro ueritate iuxta ea, quæ tradit Bald. in l. siue possidetis, nu. 6. C. de probat. Fel. in c. quanto, num. 3. de præsum. Rom. in l. si duo, num. 8. ff. de acq. hæred. Prępos. in ca. is qui fidem, colũ. 3. & 4. de sponsa. & colligitur ex traditis per Abb. Imol. Dec. & Fel. in rubr. ex. de const. Sed contra, Principis or-
3 dinationem, † & mandatum, non admittitur probatio in contrarium, ut tradunt dd. in l. rescripta, C. de precib. Imp. off. Card. Iacobat. de Conc. lib. 7. art. 7. num. 25. Bart. in proœ. ff. & in l. a. §. Si quis a Principe, ff. ne quid in loco publi.
4 Lex enim quamtumuis dura † seruanda est l. prospexit, ff. qui & a quibus, c. in illis, dist. 4. Natt. consi. 480. nu. 9. & præsumitur iusta, ac cum causa lata.
5 Et contra ueritatem † non admittitur probatio uulgatis iuribus.
Secundo, quia prædicti quatuor casus confidentiales possunt appellari quatuor præsumptiones iuris, & de iure, Cum Pius V. illos firmet, & statuat ex præsumptionibus habẽtibus ortũ ab humanis prin-
6 cipiis, Nã præsumptio iuris, & de iure, † si credimus, Bal. in in rub. C. de prob. nu. 4. est animi legislatoris applicatio ad uerisimile, cõfirmata sanctione, Curt. Iun. cõs. 4. n. 15. & cõs. 50. nu. 15. & idẽ Bal. in le. ea quidem, nu. 6. C. de accus. est status a iure promulgatus ex indubia coniectura, ex l. cum ostendimus, §. ulti. ff. de fideiuss. tut. DD. omnes in rub. extr. de proba. ac Alc. in tract. præsu. p. 1. in prælud. nu. 3. est dispositio legis aliquid præsumentis, & super præsumpto tanquam sibi comperto, statuentis ex c. is qui fidem de sponsa. faciunt tradita per Fel. in c. quanto, col. 2.
* de præsump. post Abb. & alios, sed uulgatum, & * re-
7 ceptum est, contra præsumptionem † iuris, & de iure non admitti probationẽ in contrarium: Ergo & neque contra prædictos quatuor casus, minorem propositionem recipiunt omnes dd. in l. ult. in princ. in uerbo, præsumptione, quod metus causa Gl. in c. ferrum, dist. 50. & in c. fraternitatem, dist. 54. Abb. Anton. de Butr. Anch. Fel. Præpos. numer. 8. & alii omnes in c. is qui fidem, de sponsa. Sal. in rub. C. de prob. Cæpoll. de simul. contract. nume. 17. Cur. iun. cons. 50. num. 5. Vital. de Camban. de claus. uers. restat ut uideamus, num. 1. Cuid. Pap. de præsumpt. uers. quia nu. 8. & probat ex pluribus textibus Menoch. de pręsump. lib. 1. q. 60. prope finem.
8 Præsumptio enim iuris, & de † iure procedit secũdum ueritatem, l. ult. ff. de eo, quod metus causa, l. siue possidetis, C. de probat. Menoch. de præsumpti. lib. 1. præsum. 47. num. 5. Et propterea manifeste, &
9 liquide apparere dicitur, quod apparet † pręsumptione prædicta, l. si quis locuples, C. manumiss. testam.
10 l. licet Imperator, ff. de leg. 1. & ideo dicitur † indubitata probatio, ita lege ipsa disponente, Abb. in c. ueniens, el secundo, nu. 6. & in c. is qui fidem, nume. 2. de sponsa. Comen. cons. 109. col. 2. Bart. in l. cum ci-
11 tra, C. de iur. dot. Cur. sen. cons. 4. nu. 17. & † propria probatio, Bal. in c. bone. num. 2. de elect. Aret. in rubr. de probat. num. 7. Dec. nume. 13. Ber. num. 52. & 55. & ibi hanc sententiam ex pluribus defendi, & cõ-
* probaui, & * communiter alii, ut per Menochium de præs. li. 1. præs. 36. ut cõpræhendatur in dispositione
12 requirente probationem † per modum conditionis Ber. d. rubr. de probat. num. 46. cum aliis, ut per Me-
* nochium d. lib. 1. q. 37. & communiter alii, ac legiti-
13 ma probatio, cum a lege † sit recepta, & approbata, Dec. in rub. de probat. col. penult. Ber. in c. consuetudo. n. 18. eo. tit. ex l. legitima, ff. de pact. & manifesta ueritas. Ias. in l. licet Imperator, n. 15. ff. de legat. & cõs. 23. n. 2. li. 1. Paris. cons. 80. n. 15. & cons. 97. nu. 6. uol. 1. Crau. cons. 6. nu. 42. Grat. cons. 54. nume. 52. lib. 1. Tiraq. in l. si unquam, in uerbo donatione, nu. 158. C. de reu. don.
Et hæc præsumptio iuris, & de iure, de qua in his quatuor casibus huius Constitutionis Pij V. oritur ab humanis principiis, cum sumatur ex indiciis, &
14 coniecturis † humana lege, & ratione probatis, ut p Bal. in rubr. C. de probat. num. 6. uers. exemplum de secundo, Menochius de præsump. lib. 1. q. 3. num. 8.
15 & ab aliquibus uocatur † necessaria, Specul. in tit. de præsum. §. species, num. 5. Boer. decis. 166. numer. 2. Gram. decis. 42. num. 4. non autem naturalibus principiis, nam de illa affert exemplum Bal. loc. cit. quã-
16 do probatur mulierem habere lac in mammis, † nã artificialis probatio, seu præsumptio necessario oritur,

tur mulierem fuiſſe corruptam,Fab. libr.5. inſtitut.
orat.cap.8.

Limita non procedere in probatione indirecta
17 quæ admittitur contra præſumptionem†iuris, & de
iure,Gl.in clem.prima,in uerbo ſeciſſe, de probat.
Ant.de Butr.in c.ult.nume.22.de ſucceſſ.ab inteſt.
& in c.uidua,in fi de reg. Abb.in ca.is qui fidem nu.
5.de ſponſ.& ibi Præpoſ.num.8.Fel.in c. quanto, n.
4.de præſump.Couar.in epit.de ſponſ.part. prima,
c.4.§.primo,nu.7.Soc.Sen.conſ.191.col.2.& conſi.
242.col.etiam 2.lib.2.Alc.tract.præſump.part.2.in
præl.num.11.Crau.de antiq.temp.in 4.part.4.part.
princ.nu.14.& communiter*alij ſequuntur. Poterit
n.probari,quod qualitates requiſitæ a Pio V.ad cō-
ſtitendas has quatuor præſumptiones iuris,& de iu-
18 re,ſiue caſus confidentiales,† non cōcurrant oēs,&
quod deficiat aliqua ex requiſitis qualitatibus, & ꝓ
pterea,quod non ſimus in tali caſu,ut tradit Bart.in
l.1.§.& parui num.2.ff.quod ui.aut clam, cum aliis,
ut per Menoc. caſ.301.& de præſump.lib.1.præſu.
65.nu.2.cum ſeq.ut quia non adſit pactum tacitum
uel expreſſum. Alex.in l.a diuortio,§.ſi pignora nu.
4.ff.de re iud.Roman.in l.ſi dño.nu.12.ff.de acqui.
hæred.aut ſimilis qualitas, Ideo aduerſus pręſum-
ptionem illam iuris,& de iure præſumi legitimum
poſſeſſorem,qui poſſedit a tanto tempore,cuius me
moria non extat in contrarium, admittitur proba-
tio per indirectum,ut puta,probando,hunc poſſeſ-
19 ſorem tam diu non poſſediſſe,immo†extare memo
riam initii ſuę uitioſę poſſeſſionis Fel.in c.cum no-
bis nu.14.de præſc.& ibi late Pariſ.uel fuiſſe in ma
la fide,Crau.in tract.de antiq.temp.in quarta parti
cula quartæ partis princ.numer.14.Hinc etiam ad
uerſus præſumptionem iuris,& de iure orientem ex
inſtrumento publico admittitur probatio in con-
20 trarium per indirectum,quod non † ſit publicum,
quod ſit ſimulatum, Bar.in l.prima,§.& parui num.
2.ff.quod ui,aut clam, Iaſ.in l.cum ea quæ.numer.3.
C.de tranſact.Fel.in c.ex parte el ſecundo, num.6.
uerſic.ſecundo,fallit de off.delega.Crau.conſi.211.
num.5.Rui.conſ.78.nu.10.lib.4.Dec.conſ.356.nu.
4.& alia exempla affert Menoch. d.qu.65.quod eſt
ualde notandum. Nam indirecte conceditur, quod
21 †directe denegatur, & multa huius generis affert
Fel.in c.ex parte num.7.de off.deleg. Anchar.conſ.
770.in primo dubio, Alex.conſ.54. libr.2. Caſſan.
conſ.primo,num.24.

Et hæc indirecta probatio aduerſus quatuor ca-
ſus confidentiales huius Conſtitutionis Pij V. & ſic
præſumptionem iuris,& de iure poterit probari p
22 duos†teſtes,Bal.in l.teſtium numer.2.C.de teſtibus
& in l.generaliter,C.de non numer.pec.& in l.ulti.
nume.7.C. arbitr.tut. Affl.deciſ.13.nume. 26.Me-
noch.d.q.65.num.11.eo magis,ſi teſtes ſunt omni
exceptione maiores, nam teſtimonium horum eſt
ualde priuilegiatum,ideo ſub diſpoſitione requiren
te probationem per ſcripturam, & inſtrumentum,
23 admittuntur†teſtes multum legales,Ant.de Butr.in
c.2.in fi.de prob.& ibi Abb.num.11. Fel. nume.21.
Dec.nume.14.Aret.in l.certi conditio,§. quoniam,
nume.18.Soc.ſen.nume.23.ff.ſi cert.pet. Tiraqu.de
pœn.leg.cauſ.51.num.17.

Eoque etiam magis,ſi perſona honeſta imputa-
tur de confidentia,nam ob honeſtatem perſonæ uo
luerunt aliqui contra præſumptionem iuris, & de iu
24 re etiam admitti directam†probationem,Butr.in c.
uidua in fi.de reg.Dec.in c.poſtremo, num.7.de ap
pel.& conſ.575.col.2.concurrente alia coniectura,
Crau.quem citat Menoc.de præſump.lib. 1.q.64.n.
2.Et qu.63.citat plures dd.volentes, pręſumptionē
iuris & de iure admittere contrariam probationem:
25 †teſtimonio quinque teſtium, Abb.in c.2.in fi.Dec.
num.14.Fel.num.20.Ber.num.70.de probat. Hinc
etiam contra præſumptionem iuris,& de iure admit
26 titur probatio†contraria,confeſſione eius cui fauet
ipſa præſumptio,Gl.in l.ult.ff.quod metus cauſa,&
in auth.ſed iam neceſſaria,C.de don.ant.nup.Abb.
in c.is qui fidem numer.5.de ſponſa.Fel. in rubr. de
præſump.nu.11.& c.quanto,nu.3.eo.tit.Soc.Sen in
l.cum auus,num.72.ff.de cond.& demonſtr. & plu-
ribus exemplis exornat,probat & comprobat hanc
concluſionem Menoch.de præſumpt.lib. 1.q.61.&
etiam probatio contraria admittitur,quæ oritur,ex
27 †Notorio,Præpoſ.in c.is qui fidem,num.8.de ſpōſ.
Fel.in d.c.quanto,num.3.Alc.in pręl.par.2.in trac.
de pręſ.num.14.Card.Pariſ.conſ.12.nu.53. uolu.2.
Cur.ſen.in l.admonendi,numer.24.ff. de iureiur.&
ea quæ oritur ex proteſtatione,Gl.in c.uidua, de re
gul.Butr.in c.is qui fidem,col.2.de ſponſ.& in c.ult.
nu.30.de ſucc.ab inteſt.Alc.loc.cit.

SVMMARIVM.

1 *Coniectura legis eſt liquidiſſima probatio.*
2 *Contra præſumptionem iuris non admittitur probatio in contrarium.*
3 *Præſumptio iuris quæ.*
4 *Coniectura etiam eſt præſumptio.*
5 *Vbi lex requirit probationem inſtrumentalem ſufficiunt coniecturæ legis.*
6 *Coniectura legis probat delictum.*
7 *Coniectura habet locum etiam in materia correctoria.*
8 *Contra coniecturas poſitas in conſtitutione Pii V. admittitur probatio in contrarium.*
9 *Quod ex coniectura capitur non pro poſitione ſumitur.*
10 *Coniecturæ iuris uerſantur circa rem dubiam.*
11 *Præſumptio circa quid uerſetur.*
12 *Præſumptio iuris quid.*
13 *Præſumptio iuris a quibus habeat ortum.*
14 *Contra iuris præſumptionem quādo admittatur probatio,& num.17.*
15 *Vbi affertur unica ſententia probationes debent eſſe apertæ.*
16 *Coniectura legis non eſt ueritas.*
18 *Contra præſumptionem iuris,& de iure in pluribus caſibus admittitur probatio.*
19 *Probatio in contrarium tollit præſumptionem iuris.*
20 *Veritas ex probationibus.*
21 *Probatio per teſtes prævalet aliis.*
22 *Præſumptio ualidior tollit minus ualidam.*
23 *Coniectura fortior tollit minus fortem.*
24 *Indicium efficacius tollit minus efficax.*
25 *Duæ præſumptiones tollunt unam.*
26 *Et una efficax tollit plures.*
27 *Præſumptio legis tollitur per præſumptionem hominis*
28 *Probatio contra præſumptionem iuris debet eſſe ſufficiens.*
29 *Debet probari per tres teſtes.*
30 *In ore duorum omne uerbum.*
31 *Præſumptio legis habetur pro ueritate ubi contrarium*

ulum non probatur.
32 *Natura præsumptionis ut reiiciat probandi onus in aduersarium.*
33 *Præsumptio iuris dicitur legitima probatio.*
34 *Lex requirens probationem admittit præsumptionem iuris.*
35 *Præsumptio præualet proprietati sermonis.*

QVAESTIO. LXXVII.

Contra quatuor coniecturas positas in constitutione Pii V. an admittatur probatio, & qualis.

SEptuagesimo septimo Quæro, an cōtra quatuor
cōiecturas posita in §. ad probandū uero, in dicta
Constitutione Pii V. ex quibus præsumitur confi-
dentia, admittatur probatio in contrarium?
Pro negatiua facit Primo, Quia coniecturæ legis
1 ut sunt prædictæ †liquidissime probationes sunt l.
si quis locuples, ff. de manumiss. testam. in fi. ibi aper
tissime, Sebast. Sapia in repet. l. primæ. nu. 101. ff. de
off. eius, cui mand. est iurisd. & habentur loco plenæ
probationis, Ias. in l. si quis ex argentariis, §. Prætor
col. 3. ff. de edend. Ias. in rep. l. non dubium nume. 7.
ff. de leg. Mascard. de probat. tom. 1. in princ. qu. 14.
* num. 13. & communiter * dd.
2 Secundo, Quia contra† præsumptionem iuris nō
admittitur probatio in contrarium, l. antiquæ, C. ad
Vellei. l. ult. C. ad Maced. l. a diuo Pio, §. si pignora,
* ff. de re iud. Soc. in fall. regu. 384. cōis * opinio teste
Mascar. de prob. tom. 1. in princ. q. 10. num. 49. Ia-
3 cob. Nouel. in reg. 160. & præsumptio iuris illa† uo
catur, quādo lex aliquid de aliquo p̄sumit, l. siue pos
sidetis, C. de probat. l. prima, C. ad exhib. l. Quintus
Mutius, ff. de dona. inter uir. & uxor. l. pactum, ff. de
pact. Bar. in l. sciendum, ff. de uerb. oblig. Abb. in c. is
4 qui, de sponsal. & tamen† coniectura etiam est præ-
sumptio, Bal. in l. si constante, §. si maritus, in fin. ff.
sol. matr. Corn. cons. 329. num. 38. uol. 1. Fel. in ca. si
autem numero 3. de rescri. Hinc coniecturæ posi-
5 tæ a lege sufficiunt etiā in casibus, in quibus† lex re-
quirit probationem instrumentalem, l. quæcumque
iuncta l. 1. C. de apoch. publ. lib. 10. Bal. in l. 1. C. de
fideicom. Hinc etiam huiusmodi coniecturæ pro-
6 bant† delictum Bal. cons. 364. quinta quæstio libr. 3.
Oldr. cons. 192. uiso diligenter, Crau. cons. 6. nume.
42. & procedere in materia pœnali, & correctoria
7 †scribunt Bar. & Alex. in l. 1. ff. de leg. 1. Fulgos. in l.
1. C. de testam. milit.
8 His tamen non obstantibus, †contraria opinio
** est uerior, & communiter * recepta in * praxi ut ui-
demus tota die, & in terminis firmauit Gabr. cons.
172. numero 9. & numer 12. lib. 2. & fuit dictum in
Rota in una Cosentin. prætensæ confidentiæ Die
Lunæ, 4. Februarii 1591. coram R.P.D. Orano, dū
Domini concluserunt, coniecturas positas in d. Con
stitutione Pii V. non concludere necessario, ut ex il-
lis constet commissum fuisse delictum confidentiæ
& simoniæ, sed ex una illarum elicitur præsumptio
ex qua, pluribus aliis coniecturis concurrentibus,
uult Pius V. delicti commissi resultare probationē,
* & * fuit resolutum in illa Briuiens. prætensæ confi-
dentiæ 5. Iunii 1592. coram R.P.D. Pegna, ubi in
specie fuit dictum & conclusum, coniecturam illam
perceptionis fructuum cessare ex probatione, quod
ex alia causa fuerint fructus percepti, & fuit dictum
illas coniecturas non esse præsumptiones iuris &
9 de iure: Nam, quod ex† coniectura capitur, non pro
prie sumitur, ut dicit tex. in l. prima, ff. si tab. testam.
Rom. in l. si cum dotem, in princ. nu. 47. ff. sol. matr.
Cur. sen. cons. 78. n. 9. ubi dicit illū textū aureū, Lāc.
Dec. in l. oēs populi, nu. 7. ff. de Iust. & iur. est ēt tex.
in c. ad Apostolicā, in uerbo indirecte, de his, q̄ fiūt
a Prælatis sin. cons. capi. & receptum est, coniectu
10 ras iuris† uersari circa rem dubiam, quæ esse uel non
esse potest, Bal. in rubr. C. de probat. & propterea di
cit Mar. Salamon. in l. Gallus §. quidam recte, num.
11 32. C. de lib. & posth. præsumptio† uersatur circa id
quod est gestū sed ignoratur, qualiter fuerit gestū.
12 Præsumptio enim iuris† est illa, cum aliquibus po
sitis uerisimiliter, ac ita probabiliter, non autem ne-
cessario sequitur quod intendimus, ut Fabius lib. 5.
inst. Orat. c. 9. tradit, quem ad hoc refert, & sequitur
Menoch. de præsum. lib. 1. q. 4. nume. primo, & ideo
dicit Bal. in rub. C. de probat. num. 4. Præsumptio iu
ris est animi legislatoris ad uerisimile applicatio, o-
nus probandi transferens & itidem Bal. in l. ea qui-
dem, num. 5. C. de accus. dicit, est quædam sufficiens
ad rem dubiam, de qua creduntur, credenda. l. iuris
gentium §. quod fere de pact. l. prima, C. de conu. &
commit. stipul. & Alc. de præsump. 3. par. in prælu.
num. 1. inquit Præsumptio iuris est probabilis con-
iectura ex certo signo proueniens, quæ alio non ad
ducto pro ueritate habetur, sequitur Simanc. li. Ca-
th. insti. tit. 50. numer. 6. Ac Salicetus in Rubr. C. de
proba. scriptum reliquit, præsumptionem iuris esse
animi applicationem quandam ad alteram partiū
quem sequutus est Gul. Maynerius in l. in obscuris,
num. 4. ff. de reg. iur. & faciunt exempla quæ colli-
guntur ex c. tuam, de probat. l. filium, ff. de his qui
sunt sui. uel ali. iur. l. si chirographum, ff. de prob. &
13 hæc præsumptio iuris ortum habet in probabilibus
ut Menoch. d. q. 4. ostendit, & q. 7. in principio. Acce
dit, quia hoc suadet iuris naturalis ratio ut possit ac
cusatus, uel inquisitus de hoc crimine se defendere
14 & tali casu admitti† probationem, etiam contra iu-
ris præsumptionem scribit, Iac. Butr. in l. siue possi-
detis, C. de proba. Soc. Sen. d. reg. 384. fall. 6. Eoque
magis cum agatur inter Clericos, & sic inter hone-
stas personas quo casu admitti respondit Dec. cōs.
575. col. 2. in principio, nu. 6. quem sequitur Alber.
cons. 95. nu. 9. eo etiam magis, quia unica fertur sen
15 tentia in hoc crimine, †ad tradita per Gem. in c. Or
dinarii in uerbo libere de off. ord. in 6. Fel. quem re
fert Masc. de proba. to. 1. in princ. q. 10. nu. 66.
Ad argumenta in contrarium adducta respondē
dum est, & non obstat primum, Quia uerum est, cō
iecturas legis esse proprias probationes, & liquidis
simas, Sed consequentia non ualet, ut coniectura le
16 gis† sit ueritas, ut egregie scriptum reliquit, Corn.
cons. 185. nu. 6. uol. 2. & non admittat probationem
in contrarium Masc. loc. cit. q. 14. nu. 10. in fi.
** Ad secundum respondetur, quod magis ** com-
munis opinio est, ut coniectura, & præsumptio iu-
17 ris admittat† probationem in contrarium ut patet
ex his, quæ scribit Masc. loc. alleg. q. 10. colū. 4. 5. ac
6. tradit Spec. in tit. de præsum. §. species sub nume.
4. uersiculo Nam contra, dd. in c. proposuisti, de pro
bat. & eodem loco Mascard. num. 48. explicat, quæ
dicatur probatio iuris, & de iure, & hanc esse com-
munem sententiam attestatur Menoch. de præsu.
quæst. 51. nu. 2. Accedit quia etiam contra præsum
18 ptionem iuris, & de iure in pluribus †casibus admit
titur probatio & exemplum in probatione per con

fessio-

fessionem, Iaf. in l. cum fe, n. 7. C. de transf. Corn. con
fi. 37. colum. ult. lib. 4. Dec. in rubr. de probat. num.
162. & num. 161. exemplum etiam in rei euidentia,
in Notorio, Roma. consil. 350. colum. 8. cum aliis,
ut per Fel in cap. Quanto, de præsumpt. & in his,
quæ a partis consensu pendent, & lex eius consen-
sum non perpendat, ut in matrimonio Abba & alij
in cap. is qui fidem, de sponsal. Fel. loco citato Alc.
quem refert, & sequitur Mascard. quæst. 10. numero
54. vbi etiam alias adducit limitationes, & declara-
tiones.

Concludendum est igitur, contra coniecturas cõ
fidentiales positas in Constitutione Pij V. admitti
* probationem in contrarium, & ita communiter *
* seruatur, ac practicatur tota die, & tenetur per *
omnes.

19 Concludendum est, quoque, ipsam † probatio-
nem factam in contrarium tollere, & perimere cõ
iecturas prædictas, vt voluerunt Abba. in consi. 61.
colum. ult. uersicu. Item antiquitas, lib. primo, Dec.
in l. prima, nume. 68. uersicu. & prædicta in 3. lectu.
ff. si certum petatur, & consil. 400. num. 8. Craue. de
antiqu. temp. in 3. parte princ. in principio, numero
28. & consil. 258. num. 13. & est ratio, quia, quod ꝓ-
20 bationibus constat, † dicitur ipsa ueritas, l. ille, aut il-
le, §. cum in uerbis, ff. de leg. tertio, leg. continuus, §.
cum ita, ff. de uerb. oblig. sed ueritas semper præua-
let, le. penul. §. mulier, ff. de probat. Bald. in l. filium,
in prima lectura, num. 4. ff. de his, qui sunt sui, uel a-
lien. iur. Card. Paris. consil. 29. num. 82. libr. 7. Ergo:
idque eo magis quia fides, quæ a probatione proue
21 nit, dicitur magis certa, & hac ratione † debet præua
lere, Roman. consil. 156. num. 4. Soc. Sen. cons. 270.
colum. 2. libr. 2. & consi. 67. num. 2. lib. 3. Paris. cons.
29. num. 85. uolum. 2. & expresse hoc colligitur ex l.
ult. C. si minor se maio. dix. ex l. ult. in principio, ff.
eod. & l. si chyrographum, ac le. cum de indebito, ff.
de probat. l. nuptura, in fin. ff. de iur. dot. capit. is qui
fidem, de sponsal. eo modo, ut inducit Menoch. tra
ctat. de præsumpt. lib. primo, quæst. 31. num. 78. cũ
sequent. Quod comprobatur etiam, quia, si præsum
22 ptio ualidior tollit † minus ualidam, l. Diuus, ff. de in
integr. restit. & ibi Gloss. l. non solum. ff. de ritu nu-
ptia. l. mater, C. de calumniat. cap. ex transmissa, qui
filij sint legit. Bald. in rub. extra, de præsump. nume.
primo, Salicet. in l. prima, in fin. C. qui & aduersus,
23 quos & coniectura † fortior tollit minus fortem, le.
quia autem, §. non simpliciter, ff. si quis omiss. causa
testam. Bald. consi. 302. lib. 2. Fulgo. cons. 173. Et
24 indicium efficacius tollit minus † efficax, Bartol. in
le. prima, §. primo, ff. de quæst. Paris. consil. 153. nu-
mer. 54. libr. 4. Gramma. uot. 3. num. 15. & hac ratio
25 ne duæ † præsumptiones tollunt unam, Bald. in leg.
non ignorat, num. 5. C. qui accusa. non poss. Alexã.
consil. 90. num. 12. lib. 7. Dec. consil. 470. nume. 10.
& consil. 619. colum. ult. Crauet. consil. 149. numer.
17. Natt. consil. 29. num. 14. libr. primo, & una effi-
26 cax † tollit plures, quæ infirmiores, & debiles essent,
Paris. consil. 10. num. 25. & consil. 11. num. 26. & cõ
sil. 29. num. 84. uolum. secundo, Ergo & huiusmodi
probatio.

27 Accedat, quia præsumptio, † legis tollitur per præ
sumptionem hominis, Soc. Sen. in l. cum auus, nu-
mero 80. versic. 12. ff. de cond. & demonstrat. post
Bartol. quẽ citat Ruin. cons. 39. nume. 10. & consil.
40. nume. 4. libr primo, Soc. Iun. consi. 58. num. 7. li.
2. Dec. cons. 15. num. 2.

Probatio tamen in contrarium debet esse suffi-
28 ciens, & aduertant patrocinãtes, ut sit † ualidior, iux.
ea, quæ habentur, in l. ult. in principio, & ibi Bar. nu
me. primo, ff. quod metus causa, Curt. Iun. in le. pri-
ma, num. 28. C. qui admitti, & consi. 52. num. 7. Ale-
29 xand. consil. 99. in fin. libr. 3. & ut sit probata per †
tres testes idoneos, Specul. in tit. de probat. §. ultim.
uersicu. ultim. Alex. in l. transactionem, nume. 3. C.
de transact. Ias. in l. sciendum, num. 10. ff. de uerbor.
oblig. licet secundum aliquos duo sufficiant, iuxta il
30 lud, In ore duorum † uel trium stat omne uerbum, c.
cum esses, & c. relatum, de testam.

Etsi contrarium non fuerit probatum, quod lex
præsumit in istis, quatuor coniecturis, habetur pro
31 ueritate, † ut fuerit admissa confidentia, iuxta ea, quæ
scribunt Cald. consi. 5. de probat. Guid. Pap. tracta.
de præsumpt. num. 61. Oldrad. consil. 261. Nã hæc
est natura præsumptionis iuris, vt reijciat proban-
32 di onus in † aduersarium, le. generaliter, §. si petitum,
in fin. ff. de fidei. libert. l. ult. in principio, ff. de eo, ꝗ
met. causa, le. cum de indebito, in princ. ff. de proba.
l. siue possideris, C. eod. titu. cap. ex insinuatione, de
procur. c. unico, ut Eccl. benef. Dec. cons. 540. n. 11.
Fel. in c. super his, n. 16. de accus. Ceph. cons. 138. n.
18. Crau. de antiq. tẽp. par. 1. princ. p. 11. nu. 26. Nec
33 mirum, Quia p̃sumptio iuris † dr̃ uera, & propria ꝓ
batio, Abb. in c. ueniens, el 2. n. 6. de sponsa. Aret. in
rub. extra, de probat. nu. 7. & ibi Dec. nu. 13. Ber. n.
55. Bal. in l. 1. n. 18. C. de fideic. Ias. in l. licet Imper.
n. 13. ff. de le. 1. Card. Paris. cons. 80. nu. 15. & consi.
97. n. 7. uol. 1. Grat. cons. 54. n. 3. a. li. 1. quam conclu-
sionẽ plurib. exemplis comprobat Menoc. de præ-
sump. li. 1. q. 36. nu. 4. cum seq. Et ideo continet sub
34 dispositione legis requirentis † probationes, Ro. in
l. 1. nu. 7. C. de testam. mil. Etiam in uim cõditionis,
Bal. in l. id quod pauperibus, nu. 24. C. de Episco. &
Cler. Dec. d. rub. de probat. nu. 13. & in l. qui accusa
re, in fi. C. de eden. De qua re late Menoc. d. tract. q.
35 37. & 38. li. 1. Hinc dicunt dd. præsumptionem † præ
ualere proprietati sermonis, Bald. cons. 452. statuto,
col. ult. uers. ad ult. lib. 1. Ang. cons. 261. col. 3. Alex.
consi. 55. nu. 8. lib. 3. Crau. cons. 161. nu. 13.

S V M M A R I V M.

1 *Remissoria pro examinandis testibus, quando detur.*
2 *Non debet dari materia calumniandi.*
3 *Remissoria non datur in prima instantia.*
4 *In secunda instantia remissoria quando detur.*
5 *In Simonia non datur remissoria.*
6 *Ad probandum delictum non datur remissoria.*
7 *Ad probandum attentata non datur remissoria.*
8 *In iudicio confidentia datur remissoria.*
9 *Causa confidentia est profana.*
10 *In causis profanis conceditur remissoria.*
11 *Sine fumo datur remissoria in profanis.*
12 *Stylus quid in remissorijs.*
13 *Stylus stricti iuris est.*
14 *Stylus non excedit terminos.*
14 *Seruatur ius commune, vbi stylus non intrat.*
19 *Compulsoriales dantur ad probandum attentata.*
17 *Ex impedimento conceditur remissoria, vbi alias non datur.*
18 *Et propter calumniam in his casibus conceditur.*
19 *Frustra datur, quod non releuat.*

20 *Poſt rem iudicatam remiſſoria nunquam conceditur.*
21 *Res iudicata imponit finem litibus.*
22 *Ad purgandam innocentiam, quando remiſſoria detur.*
23 *Remiſſoria ſolet dari cum rotulo in forma.*
24 *Et quid aliud ſeruetur.*

QVAESTIO LXVIII.

In confidentia an detur remiſſoria.

SEptuageſimo octauo Quæro,an in iudicio confidentiæ detur remiſſoria in partibus ad examinandum teſtes?

* Pro negatiua adducitur ſtylus* Curiæ Romanę, vt non dentur remiſſoriæ pro examinandis teſti-
1 bus in partibus ſubditis, † uel forſitan in regione aliena, Rot.deciſ.10.nota.de appellat. in ant. Rot.
2 deciſ.7.de appella.eo.libr.ne detur materia †calumniandi,& lites prorogandi, Addentes ad deciſio.4. Rot.ut lit.penden.in nou.quod elicitur ex iure cõmuni,ex auth.apud eloquentiſſimum,C.de fid.Inſtrum.Fel.in cap.cum cauſam, de teſtibus,Rot.deciſio.3.de offic.delega.in nou.cum aliis, ut per Frã. Hercul.de attent.ca.16.colum.prima,Veſtr. in praxi.Rom.Cur.libr.6.cap.ult.num.2.Caſſad.deciſi.4. de delation.in principio, & ita fuit reſolutum in
* una*Calaguritan.coram R.P.Do. Robuſterio 11.
* Aprilis 1567.& eſt communis*opinio,ut per Lancellot.de attent.2.part.c.26.num.109.
* Secundo,affertur recepta concluſio etiam in *
3 praxi remiſſoriam non dari,quando ſumus † in prima inſtantia in beneficialibus, ut per Put. deciſio.
4 54.num.3.libr.primo,neque etiam in ſecunda † in-
* ſtantia dari fuit reſolutum in * vna Legionen.Archidiaconatus,11.Nouembris 1540. teſte Put.deciſ.42.libr. primo, ſed in crimine confidentiæ,non datur appellatio,& ſic unica eſt inſtantia, ergo in eo non datur remiſſoria.
5 Tertio, Quia †pro Simonia non datur remiſſo-
* ria,vt fuit reſolutum in una * Mediolanen. Præpoſituræ coram Cardinali ſanctæ Crucis,11. Ianuarii 1555.& coram eodem 21.Nouembris 1558.fuit totum,non eſſe dandam remiſſoriam in partibus ad recognoſcendum apocham Simoniacam, quæ per vnum teſtem tantum eſt recognita,ut habetur.lib. diuerſ.deciſ.142.in manuſcr.& habetur per Caſſador.deciſ.3.& 4.de dilat.Ioan.Paul.deciſi.123.Creſcent.deciſ.132.in manuſcr.

Et in his terminis Simoniæ,ut non detur remiſſoria,fuit etiam reſolutum in vna *Tullen. Canonicatus coram D.Decano 18.Ianuarij 1553.teſte Ca-
6 putaq.deciſ.62.par.3.quia daretur †ad probandum delictum Simoniæ,ad quod non ſolet dari, & tamẽ confidentia eſt ſpecies Simoniæ.
7 Et non dari remiſſoriam ad probandum †atten-
* tata,fuit pluries*reſolutum in Rota,etiam ſi conſtaret de ſumo attentatorum in una Oximen. Archipresbyteratus coram Dom. Antonio Auguſti.ſub die 19.Decembris 1545.& 26. Martij 1546. teſte eodem Auguſtin.deciſ.4.incip. fuit dubitatum.

His tamen non obſtantibus,contraria opinio eſt
* uerior,& in*praxi obſeruata,vt in iudicio confidẽ-
8 tiæ †detur remiſſoria in partibus ad examinandum teſtes,quam Primo probo, quia cauſa confidentiæ,
9 eſt profana,vt †fuit reſolutum bis * in Rota teſte
* Cott.deciſio.387.in manuſcr.ſed in † cauſis profa-
10 nis conceditur remiſſoria etiam in prima,inſtantia,
* vt fuit*reſolutum in una Gerunden. prætenſę priuationis regreſſus coram Accorambono die 15. Ianuarij 1552.teſte Cott.d.deciſ.387.
11 Et eſt regulare,vt † detur in profanis remiſſoria
* in qualibet inſtantia,etiam ſine fumo,ut*fuit pluries reſolutum in Rota in una Oueten. Abbatiſſatus de olero,coram D.Montisflaſcon.die Mercurij, 26.Octobris 1552.& in vna Valenten.ſubſidiorum coram D.Capiſucco Veneris 7.Aprilis 1552. teſte Caputaq.deciſ.68.par.3.& coram Moedan.11.Nouembris 1542.teſte Put.deciſ.201.lib.1.
12 Secundo,Quia,quod non detur remiſſoria,†pro-
* cedit de ſtylo,*ut notabiliter explicat Lancellott. d.cap.26.num.134.cum de iure ſecus ſit,Caſſador. deciſ.4.num.2.& ſequ.de dilat.vbi hoc egregie probat,& præſertim, quia probandi facultas non eſt
13 coarctanda,ſed amplianda:ſtylus †autem eſt ſtricti iuris,Fel.in cap.in noſtra corſor.21.de reſcr.Card.
14 Pariſ.conſi.112.num. 12.uol.4.& non excedit† terminos,Bald.conſil.275.colum.ult.lib.2.& in le.ult. C.com.retra.iud.

Ergo,cum non reperiatur introductus in hoc iu-
15 dicio confidentiæ,ſeruabitur ius †commune,Bellame.deciſ.65.& deciſ.461.Dec.conſil.72. colum. 2. circa medium,& in ſimili caſu ſcripſi in tracta.de reſign.benef.lib.3.q.18.num.75.76.77.cum ſeq.

Quibus ſtantibus,argumentum primum,in contrarium adductum remouetur.

Secundum etiam non obſtat cum hæc ſit cauſa profana,ut concluſit Rota,

Ad tertium reſpondetur,id eſſe ex ſtylo,qui ceſſat hoc caſu,ut dictum eſt.

Ad quartum,& ultimum, eodem modo reſpondeo,& illa concluſio limitatur pluribus modis, ut per Lancellot.d.cap.16.a numero 113.uſque ad nu. 138.& per Hercul.d. c.16. & quandoq; dantur cõ-
16 pulſoriales ſpeciales,ad partes †ad probandum attẽ-
* tata,ut fuit dictum in una*Aſtoricen.Abbatiæ,coram Oradino 18.Ianuarij 1555.

His ergo ſolutis,concludendum eſt,remiſſoriam dari in iudicio confidentiæ,& id uidi ſeruari, quod eo magis procedit, cum teſtes eſſent in remotiſſimis regionibus,ita,ut,niſi cum maximo diſpendio, ad locum iudicij adduci poſſent,vel aliquo iuſto impedimento detenerentur ex morbo,aut alias: nam hoc caſu concedenda eſt remiſſoria, etiam in caſi-
17 bus,in quibus ex †ſtylo non ſolet concedi,Fel.in ca. cum cauſa,num.27.& 31.de teſtib.Benintend. deciſ.74.num.4.Caſſad.deciſ.4.de dilation. Menoch. de recuperan.poſſ.rem.15.num.346.& 348.qu.25. & rem.17.q.15.num.46.

Et eo etiam magis huiuſmodi concluſio procedit,cum conſtat in petente calumniam abeſſe,nam
18 hoc caſu †conceditur etiam in caſibus, in quibus de ſtylo non ſolet concedi,Caſſad.deciſ.5.de ſequeſtr. poſſeſſ.& fruct.& faciunt,quæ ſcribit Caputaq.deciſ.136.par.1.

Prudens autem,& circunſpectus iudex illam da-
19 bit,cum iudicauerit illam releuantem,quia † fruſtra expectatur probatio, quæ cum probatur non releuaret,Caſſad.deciſ.2.de dilat.Caputaq.deciſ.68. & deciſ.70.p.3.Put.deciſ.366.lib. 2. & fuit reſolutum
* in una*Segobien.ſpolij beneficij coram Guidobono uigeſimo ſeptimo Iunij 1552.teſte Caputaque. deciſio. ſexageſimaſexta,parte.3. & in una Pampilonen.

pilo nen.Prioratus coram Puteo 1.Iunij 1551.teſte
Caputaqu.deciſ.60.part.3.& hac ratione non con-
ceditur poſt rem† iudicatam, ut fuit reſolutum * in
* ovna Toletan.Die 11.Maij 1551.coram Graſſ.te
ſte Caputaqu.deciſ.51.par.3.quia per rem iudica.
21 tam eſt impoſitus finis† litibus,& probationes non
ſunt recipiendæ,cap.cum Bertoldus, de re iudic. &
hoc eo maxime,cum aliter ueritas haberi non po-
teſt.Socin.Iunior conſil.90.nume.4.uolum. 2.Ga-
briel.de Maleſ.conclu.25.num.7.& cum agitur ad
22 purgandam innocentiam,nam tali caſu † remiſſo-
ria,quæ non conceditur , in criminalibus regulari-
ter,datur. Abba.in cap.cum cauſam,de teſtibus co
lum.penult.Archidiacon.in cap.præſentium, §. te-
ſtes,colum.penul.eod.titu.in 6.& ibi Gemin.in Gl.
prima,datur ut innocentia purgetur,Salic. in auth.
apud eloquentiſſimum,prope fin.C.de fid. Inſtru.
Soc.Iun.d.conſil.60.num.7.uolum. 2. uel quia agi-
tur de crimine ciuiliter,Soc.Iun.loc.citat.Gabrie.d.
conclu.num.10.

23 Et huiuſmodi remiſſoria de ſtylo ſolet dari †
cum rotolo in forma,iuxta ea,quæ habentur, in ca-
pit.pręſentium,de teſtibus libro 6.cap.forus,de uer
bor.ſignifica.cap.uenerabili de teſtibus, ubi Abba.
nume.2.& alij Docto. uel deſtinatur Notarius ad
recipiendum probationes,uel ad recognoſcendum,
24 †& ita uidiſſe obſeruare*atteſtatur Lancellot.dict.
tracta.de action.d.cap.26.nume. 137. & ita etiam
* vidi ſeruari a Iudice * confidentię ann. 1590. cum
deſtinauit Notorium,in cauſa Coſentin. prætenſæ
confidentiæ ad Sereniſſimum Magnum Ducem
Etruriæ ad Iurandum,quaſdam literas,& in eadem
cauſa fuerunt datæ remiſſoriæ ad examinandum
teſtes Cremonæ, & Coſentiæ , & ita communiter
* * ſeruatur.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi ſunt Ordinarij in earum diœceſibus.*
2 *Poſſunt omnia crimina cognoſcere.*
3 *Abbates ſunt Ordinarij.*
4 *Auditor Cameræ eſt Ordinarius.*
5 *Mandatum videtur datum Iudicibus,qui habent fa cultatem.*
6 *Cum non eſt reſeruata Papæ poteſtas,videtur con ceſſa Epiſcopis.*
7 *Verba referuntur ad intellectum Iuris.*
8 *Pius V.ſibi reſeruauit cognitionem cauſarum confi dentialium.*
9 *Ex qua cauſa.*
10 *Delicta non debent remanere impunita.*
11 *Per delictum offenditur Deus,& Reſpublica.*
12 *Parum eſt iura condere,niſi debita mandentur exe- quutioni.*
13 *Idem Pius V.reſtrinxit dictam auocationem.*
14 *Quibus commiſerit huiuſmodi cauſas Pius V.*
15 *Sixtus Quintus erexit officium cauſarum confiden- tialium.*
16 *Confidentia ſolet committi inter potentes viros.*
17 *Iuſtitia debet miniſtrari æqua lance.*
18 *Iudex eſt in exequutionem iuris.*
29 *In cauſis reſeruatis ordinarij nulliter procedunt.*
20 *Sententia lata in cauſis reſeruatis eſt nulla.*
21 *Per reſeruationem limitatur Ordinarij iuriſdictio.*
22 *Iuriſdictio eſt fundamentum iudicij.*
23 *Iudicatum non dicitur, quod factum fuit ab eo, qui non habet poteſtatem.*
24 *Nullitas ex defectu iuriſdictionis reputatur inſa- nabilis.*
25 *Statutum reijciens nullitatem non comprehendit hanc ex defectu iuriſdictionis.*
26 *Vltima attendenda.*
27 *Lex vltima ſeruanda.*
28 *Vnius incluſio eſt alterius excluſio.*
29 *Inferior non poteſt ſe intromittere vbi Papa ponit manus.*
30 *Epiſcopi,& alij ordinarij poſſunt cognoſcere in cau ſis confidentialibus.*
31 *Relaxata prohibitione actus poteſt fieri.*
32 *Fauorabilis iudicatur reductio ad ius commune.*
33 *Exceptio format regulam in caſibus non excep- tuatis.*
34 *Intellectus ad vitandam correctionem recipiendus.*
35 *Odioſa quatenus loquuntur intelligenda.*
36 *Relatum in referente.*
37 *Cum eiſdem qualitatibus.*
38 *Relatio nunquam ad inutilia.*
39 *Generalis diſpoſitio nunquam refertur ad contra- ria.*
40 *Lex intelligenda,vt alteri non præiudicet.*
41 *Iuriſdictio cenſetur conceſſa cumulatiue,& non pri uatiue.*
42 *Ac etiam per conſuetudinem.*
43 *Princeps concedens Iuriſdictionem alicui non vi- detur derogare iuriſdictioni ordinarij.*
44 *Etiam ſi conceſſio ſit facta per dictionem taxati- uam.*
45 *Iuriſdictioni Ciuitatis non cenſetur derogatum per deputationes alterius officialis.*
46 *Per deputationem alicuius viſitatoris non prohi- betur Epiſcopos viſitare.*
47 *Cauſæ confidentiariæ,vt plurimum ſolent in vrbe tractari.*
48 *In cauſa confidentiali ſolet dari adiunctus.*

QVAESTIO LXXIX.

Quis poſſit cognoſcere,de cauſis confidentialibus, & an Epiſcopi poſſint.

SEptuageſimo nono , Quæro, quis cognoſcat,de
confidentijs beneficialibus? Attento iure com-
1 muni,eſſet reſpondendum,Ordinarios iudices, † ut
ſunt Epiſcopi in earum Diœceſibus,cap. cum Epi-
ſcopis de off.ord.li.6.c.decretum, 10.q. 1.c.omnes,
2 16.q.7.c.perlectis,25.di.qui habent fundatam intē
tionem inquirendi,† cognoſcendi,& puniēdi oīa,&
quęcunq; crimina,ut dicit ſum.Pont.in ca.1. de off.
* ord.ubi Abb.& alij oēs* hoc notant,Gl.in ca. per-
uenit,diſt.95.Dec.in c.poſt ceſſionem.col.1.de ꝓ-
ba.Bertachin.in tract.de Epiſc.par.2.nu. 89.q.55.
Corrad.in templ.oīum Iud. li.2.c.5.§.4.de dignita
te,& potentia Epiſcopi,n.4.cum ſeq.Burſ.cōſ.405.
3 nu.1.& 2.uol.4.Abbates,†& alij inferiores ordina-
rij in eorum iuriſdictionib.tex.cū gl. in c.ordinarij
verbo locorum,de off.iud.in 6.Gl.in c.quāquam in
uerbo loci ordinario,de uſur.li.6.Gl.in cle.1.de ſe-
queſtr.poſſ.& fruc.not.in c.cū contingat,de off.or.
Ac iudices ordinarij exiſtentes in Ro.Curia qua
4 les ſunt† Audit.Camerę,& alij,ut per Hoſt. in ſum.
de off.ord.poſt principium.§.quis poſſit eſſe ordi-
narius,Arch.in c.experientiæ,poſt mediū. 11.q.1.
Gl.1.in Clem.Aud.& ibi Card.Zabar.num. 5.Bo-
niſ.de Vitall.nu.25.de reſcr.Mandoſ. in Gl. facult.

§.sane in uerbo generalis,& in reg. 7. Cancellariæ,
q.2.col.4.& in tract.de monit.q.44.

Idque etiam procedit, attenta constitutione Pij
Quarti prohibentis, hoc crimen, namque uidetur
5 mandare his iudicibus,qui de iure habent † hanc
facultatem,iuxta,ea,quæ habentur,in leg.Gallus,§.
quidam recte, ff. de liber. & posthum. cum in eius
6 constitutione sibi non reseruauerit cognitionem,†
& dictarum literarum executionem , Doctor.om-
nes in cap.at si clerici,§.de adulterijs,de iudic.& ver
7 ba generalia referuntur ad† intellectum iuris , & de
his intelliguntur,cap.2.de bigam.Baldus,in l.aper-
tissimum,C.de iudic.Dec. d.§.de adulterijs, nu.41.

Sed Pius V.per eius Constitutionem, 52. incip.
Licet felic.recor.anno secundo auocauit ad se om-
8 nes causas† confidentiarum beneficialium, & earun
dem cognitionem,& literarum Pij IIII.executio-
nem sibi,& successoribus reseruauit , etiam contra,
quoscunque Cardinales,Patriarchas, Archiepisco-
pos,Episcopos,& alios quoscunque motas penden
tes,& mouendas coram quibuscunque iudicibus,et
ad hoc specialiter delegatis,etiam Auditoribus Ro
tæ,& S.R.E.Cardinalibus,cuius Constitutionis te-
norem habes in Bullario folio.1007. vbi potes vi-
dere .

Et ratio huius auocationis ponitur in d.Consti-
9 tutione in §.tamen,pro eo,quia iste confidentiæ, †
ut plurimum inter Cardinales,Archiepiscopos,Epi
scopos,& alios potentes uiros committuntur , qui-
bus pro eorum dignitatibus , gradibus, & officijs,
aut potentia inferiores Iudices respectum habent,
& ob eandem rõnem non reperiuntur instigatores
& accusatores,qui uelint propalare iustitiam desu-
per exhibendam,& ministrãdam, ex quo delictum
10 remanet† impunitum,contra,l.ita uulneratus, ff. ad
l.Aquil.ubi Bald.dicebat , publicæ disciplinæ fauo-
rem dictare,ac suadere,ut delicta perpetrata puniã
tur,leg.licitatio,§.quod illicite,ff.de public.& uecti
ga.leg.capitalium,ff.de pœn.capit.ut famæ,de sen-
tent.excommun.& ratione posita in leg.prima,Co.
ad leg.Iul.repetund.quem textum aureum appel-
lat Iodocus in prax.crimin.in procem.numero,9.&
habetur per Marin.Soc.Sen.in cap.ueniens,numer.
287.de accusa.nam non solum Deus,sed etiam Re
11 spubl. offenditur † per delictum .leg. si quis inge-
nuum,§.in ciuilibus,ff. de capt. & postlim. Reuer.
Mar.Anton. Blanc.in praxi crimin.§. datis defen-
sionibus,numero 44.& parum est iura condere,ni-
12 si debite mandentur† exequutioni , ad not. in leg.
2.ff.de orig.iur..Soc.in l.si filius,numero 7. ff. de li-
be.& post.Cardin.Paris.consil.104.numero 69.vo
lum.1.Cep hal.consil.136.num.18.lib.1.Ruin.con
si.13.num.17.uol.2.

Idem Pius V.in Constitutione 87. relaxauit hu-
iusmodi auocationẽ causarum confidentialium , &
mandauit locorum ordinarijs, ut in suis Diœcesi-
13 bus,& locis exemptis† studiose attendant , & in de-
linquentes seuere animaduertant. Quæ relaxatio
fuit facta de omnibus causis,præter quam depen-
dentib.coram eo,& de Cõsistorialibus contra Epi-
scopos,Archiepiscopos,& Cardinales,in quibus e-
tiam possunt inquirere,& inquisitionem sigillo ob
signatam ad Romanam Sedem transmittere,ut di-
citur in §.Nos enim,& in §.quo circa.

Sed quia non poterat d. Pius V. huiusmodi cau-
sas cognoscere,& decidere ob ardua ,& grauissima
14 † totius Reipub.Christianæ negocia,ideo eas com
misit Honuphrio Cameræ Apostolicæ Præsiden-
ti usque ad sententiam exclusiue,quam sibi , & suc-
cessoribus reseruauit , ut patet in Motu proprio
158.incip.Cum sicut accepimus,cuius tenorem ha-
bes in Bullario fol.1165.

Et cum nec etiam posset audire relationem om
nium istarum causarum,& postea sententiare,ideo
idem Pius V.ampliauit iurisdictionem prędicti iu-
dicis,ut coniunctim cum alio possit omnes causas
audire,& decidere,etiam usque ad sententiam in-
clusiue,exceptis causis contra Cardinalem,Patriar
cham,Archiepiscopum,& Episcopum, ut patet in
Motu proprio 159.incip.Cum alias, cuius etiam te
norem habes in Bullario,fol.1166. Et ita vsque ad
annum 1586.fuit seruatum . Namque a sum.Pont.
pro tempore existenti deputabatur Prælatus do-
ctus,& integerrimus,& inter alios a Gregor.XIII.
fel.recor.fuit electus Illustrissimus,& Reuerendis-
sius D.Benedictus Iustinianus nunc S.R.E.presby
ter Cardinalis amplissimus,qui prudentia,integrita
te,legum,& literarum scientia , ac rerum agenda-
rum experientia,& desteritate nulli secundus . Et
quia ita deputabatur secundum facultates conces-
sas per Pium Quintum procedebat.Postea vero fel.
15 recor.Sixtus Quintus erexit† officium Auditoratus
causarum confidentialium,assignando Auditori de
cimam partem prouẽtuum,eique concedendo fa-
miliaritatem,continuamque commensalitatem , &
prælaturam domesticam,& facultatem proceden-
di contra omnes,etiam Cardinales , & Auditorem
constituit Reuerend.P.Do. Alexandrum Catala-
num pro duobus millibus ducatis auri de Camera,
ut patet in Constitutione eiusdem Sixti Quinti 51.
incip.Diuina,ann.secundo,cuius tenorem habes in
Bullario.fol.171. Quo Auditore uita functo,deputa
tus est Re.Pa.D.Currusaureus.

Sed dubitari contingit,an hodie Episcopi, & a-
lij ordinarij possint huiusmodi causas confidentia-
les cognoscere, & per sentẽtiam diffinitiuam abso
lutoriam,aut condemnatoriam illas terminare?

Pro negatiua , quàm a multis uidi pertinaciter
defendi,Primo,adducitur allegata Constitutio 52.
Pij V.incip.Licet Felic.record.publicata ann.secun
do,qua omnes causas confidentiales inter quoscun
que vertentes,& vertendas cognitioni suæ , & suc-
cessorum Roman.Pontif.reseruat , & dicit , quod
Pius IIII.qui confidentias prohibuit, debebat hoc
facere,& affert tres rationes . Prima , Quia con-
16 fidentię solent, ut plurimum committi † inter
potentes uiros, & Prælatos in dignitate maxima
constitutos,& S. R. E. Cardinales,quarum perso-
narum causæ , non possunt ab inferioribus iudici-
bus cognosci,nec expedit, quia dicti iudices his
pro eorum dignitatibus, gradibus , & officijs ha-
bent respectum , & propria iustitia non ministra
17 tur † æqua lance,vt debet,cap. Deus noster, di-
stinct.13.Bald. in leg.secunda,Cod. de sentent. ex
breui.leg.recit.& in leg.secunda,in 4. not. Cod. de
18 fideicomm.in† executionem iuris , leg. his autem,
ff.de leg.le.nam prætorium,ff.de iusti.& iur.capit.
primo,de sentent.& re iudic.cap.cum Ioan. de fid.
Instr.cap.iudicantem 30.quæstio.5.leg.2. §.parum
est condere,ff.de iust.& iur.Secunda,quia contra ta
les personas nullus est,qui instigatorem,aut accusa
torem se ostẽdere,aut propalare velit in iustitia de
super exhibenda, & ministranda , ex quo sequitur,
delicta remanere impunita , contra ea , quæ
habentur

habentur,in l.ita uulneratus,ff.ad l.Aquil. Tertia,
quia iudices minores se reddunt circa puniendos
confidentiarios negligentes,& morosi: Qua reser-
uatione sic stante Ordinarij cognoscere, & deci-
19 dere non poterunt huiusmodi causas,& inualide,&
nulliter procedent,sicut in alijs causis† reseruatis,&
faciunt,quę habentur in decisio.169.in nou.Bella-
mer.decis.576.ut per Hostien.de offic. de legat.§.
quid pertinet,columna.2.Gloss.in capit.primo,de
translat.episcop.& in cap. quod translationem, de
off.leg.Specul.de off.lega.§.nunc ostendendum,in
princ.cum sequen.colum.cum sint iurisdictioni Pa
20 pæ specialiter reseruatæ,&,si secus faciat sententia
ab eo lata ex defectu† suæ potestatis erit inutilis,&
nulla,ut egregie scriptum reliquit Hostien. in sum.
titu.de sentent.§.quis debeat uerbo ratione rei,fa-
ciunt quę scribit Bartol.in l.omnes populi,in 3.q.4.
quæst.principalis,in fin.de iust.& iur.Bald. in l.pri.
C.de iur.aur.annull.Anton.de Butr.in cap.per ue-
21 nerabilem,colum.4.& ibi Abb.colum.3.qui sil.sint
legit.& reseruatione limitari ordinariam † iurisdi-
ctionem scribit Vant.in tract.de nullit.in tit.de nul
lit ex defectu iurisdic.num.98.& 99.cum seq.& ta-
22 men basis,& fundamentum iudicij† reputatur iuris-
dictio,Bald.in rubr.C.si a competen.iud.Ideo iudi
23 catum dici non potest ab eo,qui ius dicendi † non
habuit,le.prima,§.primo,ff.ad Tertull.le. prima,§.
hec autem uerba,ff.quo quisque iur.l.2. in fin. ff.de
24 pen. Hinc huiusmodi nullitas reputatur† irreparabi
lis,& insanabilis defectus,Staphyl.de lit.grat.& iu-
sti.fol.145.secundum primam impressionem,Sarn.
quem refert,& sequitur Vant.loco citato,num.6.&
25 hac ratione dicta nullitas non comprebéditur† sub
statuto,seu alia dispositione nullitatem reijciente,
Glo.vltim.in Clemen.vnica de sequestr.poss.& fa-
cit Angel.in l.non erit,§.dato,ff.de iur.iur.Fel.in c.
ex parte el secundo in septima fall.de offic. delega,
& in rubr.de for.competen.uersicu.tertium funda-
* mentum,& est communis* ,opinio,teste Alexand.
cons.79.in causa.& lite in fin.lib.7.

Secundo,comprobatur ex alia Constitutione
Pij Quinti,158.incip.Cum sicut accepimus,ubi re-
fert dictam reseruationem a se factam omnium
causarum confidentiarum, & illas committit cui-
dam Prælato,quod etiam subsequens Constitutio
159.probat,& tamen hæ Constitutiones sunt po-
steriores Constitutione 87. Pij Quinti, vt ordo
ipsarum demonstrat, ergo in hoc ipsæ potius at-
tendendæ, quam dicta Constitutio 87.ubi relaxat
26 reseruationem,† præterquam in duobus casibus,le.
pacta nouissima,C.de pact.le.si unus,§. pactum ne
peteret,ff.eod.titu.Gloss.in l.in ciuile,ff.de lega. &
ibi Angel.egregie scriptum reliquit,quod,si duę re
27 pugnantes municipales leges † extent, in Statuto-
rum libro, esse eam seruandam, quæ ultimo, loco
scripta sit:regulare enim est,vt posterior ordo scri-
pturæ attendatur,Alfan.in leg.prima. numero 29.
ff.si cert.petat.

Tertio,accedat Constitutio q̃ incip.Diuina Dei
prouidentia Sixti Quinti, in primo, libro suarum
extrauang. ubi in princip. ita dicit . Cum itaque
alias fel.rec.Pius Papa Quintus prędecessor noster
omnium causarum confidentiarum pro tempore
mouendarum cognitionem,& decisionem, ac lite-
rarum Apostolicarum a pie mem. Pio Papa IIII.
etiam prædecessore nostro super huiusmodi confi-
dentijs emanatarum executionem sibi, & successo-
ribus suis reseruauit,&c.ex quibus uerbis satis hoc
deprehenditur.

Quarto,quia prędictus Sixtus V. prefata consti-
tutione erexit officium iudicis confidentiarum, &
vocauit illum Auditorem,cui per clausulas genera-
les,& facultates, amplissimam omnium causarum
cognitionem,& decisionem mandauit, Quare vi-
detur auferre potestatem,quæ potest competere or
28 dinarijs:tamen ex regul.uulgari,Vnius inclusio† est
alterius exclusio,le.cum Prętor,ff.de iudic. cum ibi
29 not.tum etiam,quia Papa apposuit manus† ergo in
ferior non potest se intromittere, cap.ut nostrum,
de appell.Bald.in cap.primo,§.ad hęc,colum. 3.de
pact.iur.firm.Calder.consil.7.de prębend.Roman.
consil.335.columna prima,Dec.consil.137.colum.
2.uersicul.non obst.& in capitu. cum accessissent,
num.44.de constit.

His tamen non obstantibus,contrariam senten-
tiam affirmatiuam existimo ueriorem, & tenendã,
30 ut Episcopi,† & alij ordinarij possint hodie omnes
causas cõfidentiales,cognoscere,& decidere, & mo
uet me P.Constitu.dicta 87.Pij V.in §. Nos enim,
ubi relaxat huiusmodi reseruationem,& cognitio-
nem dictarum causarum exceptis duntaxat illis cau
sis,quæ tunc coram ipso pendebant,& illis,quarum
dispositio ratione Ecclesiarum,& Monasteriorum
in Consistorio fieri consueuit,aut debet,& illis,quę
contra ordinarios collatores Episcopos,& alios Su
periores Prelatos,etiam Cardinales haberi contin-
gerit.Ideo in §.quo circa,mandat omnibus locorũ
Ordinarijs,ut seuere in earum iurisdictionibus ani-
maduertant aduersus confidentiarios,& omnes il-
lorum causas,præter quam dictas reseruatas specia
liter,in quibus habeant nihilominus facultatem in-
quirendi,& inquisitionem sigillo signatam trans-
mittant ad Sedem Apostolicam,& ut unusquisque
verba possit considerare,illa apponere placuit.Nos
enim singulis Ordinarijs ipsis,prædictos omnes,&
quoscunque alios,etiam exemptos, etiam per edi-
ctum publicum,constito prius summarie,& extraiu
dicialiter,de non tuto ad illos accessu,citandi,& mo
nendi,eisque,ac iudicibus ordinarijs,& delegatis,a-
lijsque personis,quibuscunque,ne prędictorum exe
cutionem,quoquo modo impediant,uel alias in illis
se se interponant,etiam per simile edictum inhibẽ-
di,eosdemque,ac alios contradictores, & rebelles,
quoscumque per censuras,& pœnas Ecclesiasticas,
ac oĩa alia iuris,& facti remedia oportuna compel
lendi,auxilium brachij sæcularis quandocunque o-
pus erit,inuocandi,cæteraque in prędictis omnib.&
singulis necessaria faciendi,& exequendi, plenam,
& liberam tenore præsentium concedimus facul-
tatem.

Ex quibus verbis aperte patet,Ordinarios pos-
se procedere , & decidere,in omnibus , & in
exceptuatis inquirere, nam reseruatio facta per
31 eundem Pium Quintum in Constitutione 52. est
relaxata per † hanc,unde prohibitio, & reserua-
uatio amplius non attenditur, leg.si quis priore,
ff.ad Trebell.l.si iure,ff.de leg.tertio,§.posteriore,
Institu.quibus mod.testam.infirm.Et remotio ob-
32 staculorum,ac reductio ad ius commune† fauorabi-
lis iudicatur,cap.ab exordio.dist.35.Gl.in cap. sta-
tutum,de pręb.lib.6.Anchar. consi.131. Cassador.
decis.4.numero secundo,de priuile. & faciunt not.
in leg. si unus,§.pacti,ne peteret,ff.de pact.Et ex-
33 ceptio facta in illis casibus† firmat regulam in casib.

non exceptuatis,l.quæsitum,§. idem respondet,ff. de fund.instrum.lega.nam quod liquide,in fine,ff. de pœn.leg.Silu.consi.56.num.10.Dec.in l.ult.nu. 45.in prin.C.de edict.Diu.Adr.Tollen.

Concludo igitur,hanc opinionem esse uerioré, ut hodie Ordinarij possint omnes causas confidentiales cognoscere,& per sententiam diffinitiuá terminare,preterquam pendentes tunc temporis. Et contra Episcopos,& Cardinales,& de Ecclesijs, & Monasterijs Consistorialibus, in quibus poterunt inquireré,& formare processum,illosque transmittere ad Sedem Apostolicam.

Non obstant in contrarium allegata. Nam ad primum,de Constitueione 52.Pij V.iam respondimus, illam esse relaxatam per Constitutionem 87. dantem certam formam,& regulam,unde hæc, & non illa attendenda est,sicut in simili. Idem Pius V.suspendit per Constitutionem 42.facultaté Ordinariorum admittendi resignationes beneficiorú, per Constitutionem 58.relaxat huiusmodi suspensionem datis quibusdam regulis,vt late expl caui in tractatu,de resig.benes.lib.5.q.6.

Non obst.secundú de Constitutione Pij V. 158.
Nam uel respondetur,huiusmodi Bullam esse ante
riorem dicta Constitutione,87.eiusdem Pij V.idest
ante factam ,& publicatam, quamuis in ordine
ipsarum Constitutionum sit posterior,quod factú
fuit inertia, & ignorantia illius,qui ordinauit com-
pilationem,& frequenter experimur in alijs Con-
stitutionibus,idque comprobatur,quia dicta Con-
stitutio.158.non habet datam in fine, neque pu-
blicationem,cum sit simplex Motus proprius.Ideo
34 ad euitandam correctionem,&†contrarietatem le-
gum,hic intellectus recipiendus erit,l. præcipimus,
C.de appe.l.prima,C.de inoff. dot. uel etiam dici-
mus,esto quod sit posterior loqui respectu aliorú
iudicum,non tamen ordinariorum. Vel postremo
respondemus, per eam non derogari iurisdictioni
ordinariorum,cum nihil de hoc ibi dicatur,& tamé
* communis*est conclusio,requiri in hoc derogatio
nem particularem,cum potestas Ordinariorum sit
fauorabilis,& Constitutio loquatur in casu odioso,
35 unde†quatenus sonat,& exprimit intelligéda,Dyn.
in reg.odia,de reg.iur.in 6.

Potest insuper dici,quod Pius V.ibi committit causas, quas sibi reseruauit, præter relaxationem factam Ordinarijs,vt intelligatur,quantum minus, potest derogatum iurisdictioni ipsorum.

Non obstat tertio,Constitutio Sixti V.Nam re
spondetur,illam Constitutionem referre dictas Có
36 stitutiones Pij V.†& secundum illas erit intelligen-
da,l.asse toto,ff.de hęred.Instit.not.in l.si ita scrip-
seto,ff.de cond.& demonstr.& in authen.si quis in
aliquo documento,C.de edend.Nam relatum cen
37 setur esse in referente cum eisdem†qualitatibus, de
quibus in relato,Dec.consi.47.num. primo, Paris.
consil.21.num.39.uolum.3.Et relatio nunquam cé
setur facta ad ea,quæ,si fieret,dispositio redderetur
38 †inutilis,vel contineret repugnantia, l. cum uulga-
ri,ff.de dot.præleg.l.ultim.in fin.Cod.de fideicom.
libert.Bartol.in leg.prima,§.hoc edicto,ff.de postu
la.& in leg.talis scriptura,§.vltim.ff. de leg. primo,
Gozadin.consilio 87.numero 19.Cardin.Paris.con
sil.41.numero 65.uolum.2.sicuti generalis disposi
39 sitio nunquam refertur†ad contraria, & prohibita,
ac inutilia,l.Quamquam,ff.de ritu.nupt.capitulo a
nobis,de sent ent.excommunica.capitul. primo, de
iur.iur.libro 6.Bartol.in leg.si quis sub conditione,
in fine,ff.de condit.institut. Bald. in leg. vltim. §.
in computatione,C.de iur.deliberand. Iason. in le.
filius a patre,§.vltim.in secundo,not.ff.de liberis,&
posthum. Deputatio enim iudicis facta per Pium
Quintum,dicta Constitutione 158.& per Sixtum
Quintum præfata Constitutione,51.debet intelli-
40 gi,ut alteri ius,†& præiudicium non inferat,leg. se-
cunda,§.quod si a Principe,ff.ne quid in loc.pubilc.
cap.suggestum,de decim.cap cum dilectus,de con-
suetud.cap.dudum,de priuil.

* Et communis*est conclusio,iurisdictionem†vni
41 particulariter concessam non intelligi priuatiue,
quoad habentem eam,sed cumulatiue, leg. vltim.
C.de iurisdict.omnium iudic. leg. in sacris scrinijs,
la tertia,C.de prox.sacr.scrin.libro duodecimo. le.
prima,C.Quando Imper.inter pupill.& uidua.uel
miser.person.cognoscen.leg.prima,C. de off.præ-
fect.urb.capit. cum ab ecclesiarum,cap.irrefraga-
bili,§.excessus,de offic.ordin.capitul.ut debitus,de
appellatio. Roman.consilio 393. numero tertio,
Aretin.consilio 102.numero primo, & secundo,
Ancharan.consilio,164.numero quinto. Riminal.
iunior consilio 164.numero 5.in fin. Barbat.in ca-
pitul.2.de offic.delegat.Ideo consuetudo etiam ita
42 interpretatur, ut per eam acquiratur † iurisdictio
cumulatiue,& non priuatiue, ut latissime deducit
* Felin.in capitu.pastoralis,numero 2.de offic. ordi-
na.Et regulare est,ac ab omnibus * approbatum,
vt per iurisdictionem,ac potestatem in specie alte-
43 ri à Principe concessam † iurisdictioni Ordinarij
derogatum non censeri,sed eam accumulatiue tan-
tum traditam iudicari,Dec.consilio tertio,numero
tertio,& consilio 542.numero septimo, Grat.con-
sil.71.numero secundo,& 26.libro 2.Ruin. consil.
7.numero 8.uolum.quarto.Berous. consil. 22.nu-
mero 25.& sequent.uolum.primo,Ferrett.consilio
142.numero 14.Roland.à Vall.consilio 48.nume-
ro 25.uolum.2.Couarr.in capitul.alma mater,part.
** prima,§.ultim.numero 3.de sentent.excommunic.
libro 6. & alij de maggis * * communi attestantur
Aretin.consil.102.Bursat.consil. 391. numero 15.
44 uolum.4.Quod ampliatur etiam si sit†concessa per
dictionem taxatiuam Tiber.Decian.consil.35.nu-
mero 59.uolum.2.& consilio 118.numero 21.22.
cum sequen.colum.3.& ita iudicandum,est in iuris
dictione competente inferioribus Prælatis in ali-
* qua Diœcesi docet Ruin.dicto consilio 7. numero
6.qui dicit hanc*communem.Dec. in capitul. cæ-
terum numero 5.de iud.Couar.d.§.ultim. nume.3.
Ias.in l.quod rerum,§.si quis post, nume.9.ff.de le-
ga.1.late Felin.dicto cap.pastoralis, de offic. dele-
ga. Grammat. uot. 28. numero 4. & 6. Riminald.
sen.consil.373.Riminal.Iun.in §.primo,num.178.
Institu.de act.Et ita alias consului in quadam Mar
45 sican.Ideo Ciuitati,quæ potest cognoscere†de dá-
nis datis non derogatur per deputationé alterius
officialis super hoc in specie factam,Bened.de Plú-
bi.& Bal.in l.Thais,§.ult.ff.de fideic.libert. Barba.
in c.2.nu.33.de off.dele.Ancha.cons.153.incip. de
iurib.& efficacia. Hinc ex spáli deputatione vnius
46 visitatoris quibusdam religionis facta†non prohi-
betur Episcopus,quoque uisitare,Anch.in cap.tibi
qui de rescr.lib.6.Barbat.d.cap.2.num.37.

Et ita in puncto iuris concluderem.R. P. Dominus Auditor confidentiarú prætendit contrariá sententiam esse ueriorem,scilicet, nullum iudicem

præter

præter ipsum posse cognoscere, & decidere has causas, & quod solitus est inhibere omnibus Episcopis, & Rotæ Auditoribus, ac alijs Iudicibus, & ita mihi retulit. Ego autem, respectu sacræ Rotæ Auditorum, & aliorum Iudicum Romæ existentium, sum in sua sententia, respectu autem Ordinariorum, secus, per supradicta, & ratio differentiæ inter Episcopos, & Iudices urbis, hæc est: Quia Pius V. d. Constitutione 87. relaxauit quoad Episcopos, vt patet per uerba supra relata: Ergo, quoad alios remanet auocatio, & reseruatio, §. Affinitatis, Institu. de nupt.

Nec omittam referre, quod . uidi aliquas sententias quorundam Vicariorum priuantium quosdam ob confidentiam commissam, & ab una ipsarum, cum fuisset appellatum, locumtenēs criminalis Auditoris cameræ absoluit condemnatum.

47 Non negabo tamen, ut plurimum, † has causas
in urbe tractari coram dicto judice deputato, tum
ob præfatam deputationem, tum etiam, quia cũ im
petrentur à Papa beneficia, in quibus commissa est
confidentia, Romæ solet incipi causa ob faciliorem
expeditionem, & usus obtinuit, ut, quoties causa est
48 grauis, Papa ad instantiam partis det Auditori † con
fidentiarum in ea causa adiunctum aliquem Iudi-
cem, vel unum ex Auditoribus Rotæ, qui iuxta sty-
lum Rotę, solet communicare dubium in plena Ro
ta, & a DD. habere uotum, quo facto dictus Audi-
tor deuenit ad sententiam, juxta mentem Rotæ.

SVMMARIVM.

1 *Quomodo proceditur in iudicio confidentiarum.*

2 *Litteræ pro sumendis indicijs in crimine confidentia, quomodo fiant.*

3 *Monitorium ad comparendum in crimine confidentia, quomodo expediatur.*

4 *Sequestrum in causis confidentiæ, quomodo fiat.*

5 *Sequestrum, quando, & quomodo detur.*

6 *Forma sententiæ condemnatoriæ in crimine confidentiæ.*

7 *Forma sententiæ absolutorię.*

QVAESTIO LXXX.

De modo procedendi in crimine confidentiæ, quomodo sumitur informatio, fit citatio ad comparendũ, sequestrum, & datur sententia absolutoria, vel condemnatoria.

OCtuagesimo Quæro, quomodo Iudex Confi-
2 dentiarum procedat in his causis? Stylus* est,
quod volens impetrare aliquod Beneficium, super
3 quo commissa fuit confidentia, porrigit † supplica-
tionem R.P.D. Datario, & facit instantiam penes judicem confidentiarum, a quo, constito sibi de aliquo sumo confidentię admissæ, solent concedi litteræ pro sumendis indicijs: quibus receptis, si in aliquo modo constat, expeditur mandatum ad personaliter comparendum, & postea datur sequestrum, si adest causa, & demum causa uentilatur, ac disputatur, & solet dari adiunctus per S.D.N. uel Auditor Rotę, uel aliquis Prelatus, & seruatis de iure seruandis, fertur sententia absolutoria, uel condemnatoria, & pro totali informatione nouitiorum placuit nobis hic inserere formulas litterarum pro sumendis indicijs, pro comparitione personali, & pro sequestro ac formulas sententiæ absolutoriæ, & condemnatoriæ, quas omnes habui à R.P.D. Lęlio Currus aureo V.I.D. integro iudice ad pręsens confidentiarum.

Die 20. Martij 1592.
Taruisin. Confiden.

Litterę pro sumendis indicijs.

1 LAelius † Currusaureus, &c. Admodum R.P.D.
N.N.N. & eorum alteri salutem in Domino, & nostris huiusmodi, immo uerius Apostolicis firmiter obedire mandatis. Noueritis, qualiter fel. rec. Sixtus Papa V. omnes, & singulas causas confidentiales nobis commisit uiden. nec non literas, seu cõstitutiones per fel. rec. Pium IIII. & Pium Papã V. super confidẽtijs beneficialib. editas summarie, simpliciter, & de plano, & manu Regia, quacunque appellatione, & alias de iure admissibili reiecta, & postposita, plenarie, & totaliter exequen. & executioni mandan. & nos ad vniuersas causas in iudicẽ; seu Auditorem generalem deputauit, aliaque fecit, prout in suis desuper sub plumbo expeditis literis plenius continetur, post quas comparuit corã nobis magnificus, & Excellens Do. Natalis Rondeninus V.I.D. sanctissimi D.N. Papæ, & R. Cameræ Apostolicæ Procurator fiscalis generalis, querelanter exponens, ad eius aures peruenisse, qualiter R.D. N. olim prouisus de Beneficio magne mansionarię S. Vitalis nuncupat. in Ecclesia Taruisin. confidẽter illud resignauit ad fauorem R.D.M. sibi sanguine coniuncti cum pactis, & conuentionib. infrascriptis, uidelicet quod dictus D.M. resignans possit omnes fructus dicti beneficij percipere, & in suos usus conuertere pro ut illos post dictam resignationem percepit, et qui in eius propria domo ipsum Re. D. M. resignatarium retineret, et illi uictum subministraret, prout illum retinuit, et uictum subministrauit, et non nullas alias pactiones confidentiarias, simoniacam prauitatem sapientes, inter eos super dicto beneficio fecerunt, sententias, censuras, et pœnas tam a sacris Canonibus promulgatas, quam in literis Apostolicis fel. rec. dictorum summorũ Pontificum Pij IIII. & Pij V. super confidentijs beneficialibus emanatis contentas, temere, et damnabiliter incurren. ut autem prædictę probationes habeãtur, et desuper procedi possit, pro parte dicti D. Procuratoris Fiscalis instãter requisiti. Nos Lęlius Auditor antedictus, attenden. requisitionem hmõi fore iustam, et rõni consonam, et quod iusta petẽti nõ est denegan. assensus, attento, quod super premissis ex parte eiusdem D. Procuratoris Fiscalis aliqua informatio data extitit, Vobis D.D.N.N.N. et uestrũ cuiuslibet, insolidum, de uestra fide, prudentia, et integritatte confisi, ad infrascripta peragend. eligen. duximus. Idcirco, auctoritate Apostolica, nobis cõcessa, et qua fungimur, in hac parte, et in uirtute Sanctæ obedientię, et sub mille ducatorũ auri de Camera eidẽ, Camerę Apostolicæ applic. et pro illis mãdati executiui ac in iuris subsidium excommunicationis, quorumcunque beneficiorum, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, et pœnis per nos imponen. et augendis, statim uisis, et receptis, præsentibus, et postquam pręsentium uigore requisiti fueritis pro eiusdẽ d. Procuratoris fiscalis parte accedẽdo propterea, quo fuerit accedendum quoscunque

teſtes, qui coram uobis inducti fuerint ſuper præmiſſis, ac alijs articulis forſan coram uobis pro parte eiuſdem D. Procuratoris fiſcalis exhibendis, medijs eorum iuramentis, in manibus ueſtris præſtandis, ſecrete, & diligenter, ac etiam, ſi opus fuerit, citatis præfatis N. & M. & quibuſcunque intereſſe habẽtibus examinetis, ſeu per ueſtrum fidum, & legalem notarium examinari faciatis, ac ab eiſdem ſupradictis teſtibus, quomodolibet inductis eorum dicta fideliter recipiatis, & illos examini ſe ſubijcere cogatis, & compellatis, ſub pœnis, & cenſuris arbitrio ueſtro imponendis, eorumque dicta, & diſpoſitiones, poſtquam in ſcriptis redacta fuerint, & quæcunque Inſtrumenta proceſſus, iura, & munimenta, & alias cuiuſcunque generis ſcripturas probationum, & informationum genera premiſſorum, ſeu eorum aliqua quomodolibet concernentia coram uobis pro eiuſdem D. Procuratoris fiſcalis parte producta recipiatis, & admittatis, & de omnibus fieri, claudique, ueſtro ſigillo ſigillari faciatis, & ad nos quanto citius ſecrete, & fideliter tranſmittatis. Teſtes uero, qui ſe examini ſubijcere, & Notarios cæteraſque quaſcumque perſonas, quæ ſcripturas, & informationes dare recuſauerint, ſeu diſtulerint, per opportuna iuris, & facti remedia, & legitimis habitis proceſſibus per cenſuras Eccleſiaſticas, & pœnas pecuniarias arbitrio ueſtro imponen. & applican. ſeruata forma à Conc. Trid. præſcripta, appellatione poſtpoſita, cogatis, & compellatis in his uos taliter habentes, qui nota contemptus, ſiue contumeliæ uobis nullatenus adſcribatur. in Quorum &c.

Die 20 Menſis Martij 1592.

Reuerendus magnificus & Excellens D. Natalis Rondeninus, Procurator Fiſcalis generalis, citra, ſponte, ac omni meliori modo ſubſtituit Do. Dionyſium N. In Ciuitate Taruiſin. commorantẽ, abſentem, ita tamen, ſpecialiter, & expreſſe ad ipſius magnifici D. Procuratoris Fiſcalis nomine, & pro eo retroſcriptas literas Commiſſoriales exequen. & ſuæ debite executioni demandari peten. & obtinen. & omnes actus circa id neceſſarios, & opportunos facien. & generaliter transferen. Proteſtans, & ſuper quibus &c. Actum Romæ, in Domo ſolitæ habit. eiuſdem magnifici D. Procuratoris Fiſcalis, præſentibus ibidem N. teſtibus &c.

Die 12. Menſis Februarij 1592.
Aretin. Plebania.

Monitorium ad legitime comparendum.

5 Laelius † Carruſaureus &c. Vniuerſis, ſalutem in Domino, & noſtris huiuſmodi, immo uerius, Apoſtolicis firmiter obedire mandatis. Noueritis, qualiter fel. rec. Sixtus Papa V. omnes, & ſingulas cauſas nobis commiſit uiden. nec non literas ſeu cõſtitutiones per fel. rec. Pium Papam IIII. & Pium Papam V. ſuper Confidentijs beneficialibus editas ſummarie, & ad nos Vniuerſas Confidentiarum cauſas huiuſmodi, ut præfertur, audiendas, in iudicem, & Auditorem generalem deputauit, aliaque voluit, fecit, & decreuit, prout in ſuis de ſuper ſub plumbo expeditis literis ſub Dat. Romæ Anno Incarnationis Dominicæ 1586. Calend. Nouembr. Pontificatus ſui anno 2. plenius continetur, quas quidem literas hic breuitatis cauſa inſeri omiſimus. Poſt hæc, comparuit coram nobis magn. & Exc. Dominus Rondeninus, V. I. D. S. D. N. Papæ, & R. C. Apoſtolicæ Procurator Fiſcalis generalis, querelanter exponens, ad eius aures perueniſſe, qualiter de anno 1590. & menſe Auguſti D. N. olim Plebanus Plebaniæ Sancti N. Dioceſis N. reſignauit dictam Plebaniam ad fauorem D. M. cum pacto qđ dictus D. N. poſſet exigere fructus illos annorum, 1591. & 1592. & quod dictus M. teneretur ſuis impenſis expedire Bullas tam reſignationis, quã penſionis ſcutorum ducẽtorum auri in aureo ipſi D. N. reſeruatæ prout iam dictus N. fructus Anni præteriti exegit poſt dictam reſignationem, & nonnullas alias pactiones Confidentiarias, ſimoniacã prauitatem ſapien. tam ſuper dicta plebania, & illius fructibus, redditibus, & prouentibus, quam ſuper dicta prætenſa penſione, inter eos fecerunt ſententias cenſuras, & pœnas, tam a ſacris Canonibus promulgatas, quam in literis Apoſtolicis Fel. rec. Pij IIII & Pij V. ſuper Confidentijs beneficialibus emanatis contentas temere, & damnabiliter incurrendas, &, qui talia facere ſuaſerit, debitas luant pœnas, ne, illorum caſtigatione omiſſa, ſimilia, uel peiora facere pſumant quare, pro eiuſdem D. Procuratoris Fiſcalis parte, inſtanter requiſiti, diſcretioni ueſtræ, & cuiuſlibet ueſtrum, tenore præſentiũ, committimus, & mandamus, quatenus, receptis præſentibus, & poſtquam pro parte ſupradicti D. Procuratoris Fiſcalis præſentium uigore fueritis requiſiti, moneatis, & requiratis primo, ſecundo, & tertio, & peremptorie dictum Dominum N. ex aduerſo principalẽ, eidemque præcipiatis, & mandetis, quibus nos etiã tenore præſentium, præcipimus, & mandamus, quatenus infra triginta dies poſt præſentium præſentationem eis faciendam, quorum triginta dierum; decem pro primo, decem pro ſecundo, decem pro tertio, & peremptorio terminis, & monitione Canonica aſſignamus, & uos eidem aſſignetis ſub priuatione omnium, & ſingulorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, & officiorum, ac penſionum annuarũ, quæ, & quas in eius perſona obtinet, & habet, & pſertim dictæ plebaniæ, & ſupradictæ penſionis inhabilitatis ad illas, & alia quæcunque beneficia in poſterum obtinenda, Confiſcatorumque criminis, confidentialis ſimoniæ huiuſmodi perpetuæ infamiæ, & mille ducatorum auri eidem R. Cameræ Apoſtolicæ applica. & pro illis mãdatis executiui, & in ſubſidium excommunicationis alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis legitime debeat Romæ coram nobis ad ſe a præmiſſis criminibus, exceſſibus, & delictis excuſandum, & defendendũ, & cum dicto D. Procuratore Fiſcali tam ſuper præmiſſis, quam pœnis, & cenſuris in prænarratis literis Apoſtolicis contentis contra tales inflictis, & promulgatis ſtare iuri, & iudicatum ſoluere realiter, & cum effectu comparuiſſe, & comparere, &, ſi prædictus D. N. ſic monitus præmiſſa omnia, & ſingula, prout ei committitur, & mandatur, non adimpleuerit, uel adimplere recuſauerit, ſeu diſtulerit, eundem perẽptorie citari curetis, prout & nos citamus, quatenus prima, die iuridica, poſt lapſum dictorum triginta dierum, compareat Romæ legitime coram nobis ad uiden. ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incidiſſe, & incurriſſe declarari, & in cauſa, & cauſis prædictis ad omnes, & ſingulos actus incumbentes vſque ad ſententiam diffinitiuam, & illius execu. incluſiue proceſſuri, & procedi uiſuri, aliaque dicturi, facturi, allegaturi, oſtenſuri, & recepturi, qđ

Iuſtitia

Iustitia suadebit,& ordo dictauerit rationis, certificantes eundem N.quod,si in dicto citationis termino,ut præmissum est, comparere non curauerit, seu si comparuerit,& præmissis nõ paruerit,nos ad dictarum sententiarum,& pœnarum incursus declaratoriam procedemus,iustitia mediãte,dicti sic moniti,& citati contumaciam in aliquo non obstare Diem uero &c.In quorum &c.

Die 22. Mensis Maij 1591.
Placentin. Pro compostell.

Sequestrum pro ut infra.

4 LAelius Currusaureus R.R.dd.Docto.N.Placẽtin.Prouinciæ†Compostellanæ, & Doctori, N.& eorum cuiuslibet in solidum salutem in Domino,& nostris huiusmodi,immo uerius Apostolicis firmiter obedire mandatis : Noueritis,qualiter Fel.rec.Sixtus Papa V.per suas sub plumbo expeditas litteras omnes &,singulas causas confidentiarũ, beneficialium iam motas,& pendentes,quam in futurum mouen.quomodolibet inter quasuis personas nobis commisit uiden.audien.deciden. & sine debito terminan.nec non literas,seu constitutiones per Fel.rec.Pium IIII.& Pium V.super confidentijs beneficialibus editas summarie, simpliciter, & de plano,& manu Regia,quacunque appellatione, etiam de iure admissibili,recepta, & postposita plenarie, & totaliter,exequi uoluit, nosque in Iudicẽ, & Auditorem generalem deputauit, aliaque fecit, pro ut in suis desuper sub plumbo expeditis literis plenius continetur.Pro parte autem, & ad Instantiam magnifici D.Io.Iacobi Panici sanctissimi D. N.Papæ,& Reuer.Cameræ Apostolicæ Procuratoris Fiscalis generalis, fuit coram nobis introducta lis,& causa contra R.R.dd.N.nullius dioc.& N.de, & super confidentia commissa,& pactionibus confidentiarijs,Simoniacam prauitatem sapien.fact,inter ipsos N.& N.de & super annua pensione ducatorum mille,& septingentorum auri in auro imposita super fructibus,redditibus, & forsan distributionibus,quotidianis Decanatus Ecclesiæ Placentin. Prouinciæ Compostellanæ sub conditione dandi singulo anno eidem N.ducatos quingentos aurei,& ad effectum illos exigendi procuratorem irreuocabilem,ut in rem propriam,ipse N.eundem N. constituit in dicto Simoniam committendo,de quibus omnibus in actis nostri infrascripti Notarij constat,Decretoque per nos contra eosdem N.& N. ꝑ parte eiusdem D. Procuratoris Fiscalis monitorio extra Rom.curiam,& ad partes legitime comparen.& se super præmissis expurgan. prout in dicto monitorio continetur,pro parte eiusdem Domini Procuratoris Fiscalis fuimus instanter requisiti,quatenus stantibus,præmissis,ac nullitate dictę Procuræ,& Pensionis factæ per d.N.infrascriptum,sequestrum decernere,& relaxare dignaremur. Nos igitur,attendentes requisitionem huiusmodi fore iustam,& rationi consonam, quodque iusta petenti non est denegan.assensus,maxime stante,quod huiusmodi lite pendente non uidetur honestum, qđ D.N.ac alias illicitas pactiones prædictas vlterius exequatur sequestrum prædictum decernendũ, & relaxandum duximus, prout decernimus, & relaxamus per pręsentes,quo circa uobis R. R. dd. Doctoribus N.& N.prædictis,& uestrum cuiuslibet in solidum in uirtute sanctæ obedientiæ committimus,& mandamus,quatenus statim uisis præsentibus,& postquam uigore præsentium fueritis requisiti,seu alter uestrum fuerit requisitus,ex parte nostra,immo uerius Apostolica auctoritate,omnes & singulos fructus,redditus & prouentus decimales beneficij simplicis loci seu oppidi de locis, quos ipse N.exigere pretendit,& a prędicto N.possessi ꝑ quasuis personas hactenus debitos, & in futurũ deben.& soluen.respectiue penes, & apud quoscunque eos soluere deben.existen.a debitoribus prædicti beneficij simplicis,loci,seu oppidi locos,quibuscunque non obstantibus, auctoritate Apostolica, exigatis,& recuperetis,dictosque omnes respectiue fructus,redditus,prouentus,decimales beneficij, simplicis prædicti postquam recuperati fuerint penes Vos,seu alterum uestrum, aut aliam personam fide,& facultatibus idoneam per uos eligendam deponatis,seu deponi faciatis,illosque sub firmo,ualido,& arcto sequestro teneatis,& custodiatis nemini,consingnan.uel relaxan.sine speciali, & expressa nostra ordinatione, & quoscunque contradictores dictos fructus soluere tradere,& cõsignare recusan. uel differen.per oportuna iuris,& facti remedia legitimis habitis processibus per pœnas pecuniarias, arbitrio nostro imponen.& applican. & in iuris subsidium exectuationis seruato ordine a Cõc.Trid.pręscripto et per censuras Ecclesiasticas appellatione postposita cogatis,& cõpellatis,ac cogi & compelli faciatis,& mandetis in præmissis in Quorum, &c.

Aduertendum tamen est Iudicem nõ debere deuenire ad sequestrationem fructuum de facili, sed
5 cum causa magna,&†summaria cognitione causæ, Bald.in l fideiussor.§.ult.ff.qui satis.cog.& le. 1. C. pe seq.pec.Abb.in c.dilectus in fin.de seque.posses. Berous in c. quoniam contra num.157.de probat: cum alijs,ut per Bursat.cons.423.num. 1.nam regulariter sequestrum,est prohibitum,& de genere ꝓhibitorum a lege,rub.l.1.& toto,tit.ff.C.de prohibita sequestratione,cum alijs,ut per Soc.Iun.consi. 68.num.165.& est admodum odiosum, & propterea frequenter reuocatur,vt habetur,decis.97.num. 1.lib.2.& decis.29.lib.3.& multoties annullatur ex causis,vt per Dec.consi.266.num.13.Fel.in ca.examinata de iud.Viuius com. opin. uerbo sequestrũ. Iacob.Nouell.regu.199.idque præsertim in prima instantia in qua pars grauanda non est sequestro, vt habetur dec.634.num.4.lib.3.Decis.Thol. 477. Paris.cons.41.num.45.& seq.uol.1.Natt. cõs. 584. Craue.cons.272.num.13.Berous cons.116.num.6. lib.3.Dari igitur debet cum adest causa legitima,& non alias,ut per Doctores.in cap.2.de sequestr.possess.& causas dandi sequestrum ponit Salice. in l.1. & ibi late Curt.Sen.in secundo,notab.C.de sequestr.prohibit.pecun.& eo casu ob causam cum cautione relaxari debet,vt habetur decis.16.numer. 2. libro primo,& stylus hoc etiam admittit.Et quando ex officio iudex possit apponere sequestrum, vide Cassador.decis.tertia,de restitut.spol.in fin.& habes in decisio.469.numero 4.& quęstio.lib. 3.in impress.nouiter.Et in hoc prudens iudex debet esse circumspectus.

Sententia condemnatoria.

6 CHristi nomine inuocato &c.Pro Tribunali Seden.& Deum solum præ oculis haben. †per hanc

Cardinalium Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum familiariumque precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendę, seu amicitiæ colendę uiam, a tanto saltē Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fratres in consistorio nostro secreto, non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent, ne ue illa hoc pacto reciperent, utq; sic recepta admitterent, nihilominus nuper ad aures nostras peruenit eorum aliquos, monitionis nostræ immo potius suimet oblitos, ea, quæ custodienda receperant beneficia, nondum tamen dimisisse, Et insuper illos, & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Camerę Apostolicę Clericos, Ecclesias, Monasteria, dignitates, & alia beneficia huiusmodi in sui fauorem resignata, cessa, uel alias dimissa, acceptasse, aut de illis per obitum uel alias uacantibus, a nobis & prædecessoribus nostris, seu etiam ab ordinariis & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præsentationem ad alterius commodum sibi prouideri obtinuisse, illaque, ac etiam alia, aliter uacantia: sibi in titulum, commendam administrationem, aut alias dicta auctoritate concessa, quandoq; in resignantium, vel cedentium, seu etiam aliorum fauore cessisse, uel alias dimisisse ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, huiusmodi in toto, uel in parte etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem prouisionem, præsentationem, & aliam dispositionem beneficiorum Ecclesiasticorum ad earundem Ecclesiarum, Monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, nec non regressus, siue accessus, & ingressus ad Ecclesias etiam Cathedrales Monasteria ac alia diuersa beneficia Ecclesiastica, sibi reseruari procurasse, & obtinuisse ad hoc uidelicet, ut confidentes sic decimarum Apostolicarum uel communis dicti collegii & annatę, aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum solutionem eludant, integrisque beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, alias dispositioni Sedis Apostolicę generaliter reseruatorum collatoribus, ac interdum ut beneficia ipsa, tempore procedente in aliquorum tunc forsan de iure inhabilium, & incapacium, uel nondum adhuc natorum, fauorem cedantur, seu resignentur uel ut personę inhabiles, & incapaces huiusmodo etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus Ecclesiasticis fruantur & gaudeāt, seu potius illos, & facultate trāsferendi prædicta abutantur, in animarum suarū periculum, & perniciosum exemplum. Quare nos, hāc Cardinalium eorūdem in monitionibus nostris parendo in curiam, & tā illorum, quam cęterorū Prælatorum, etiam Clericorum, ac aliorum quorumcūque indignam fallaciam conniuentibus oculis diutius minime dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurendum tādem esse cēsentes: Et, quoniam hanc ipsorum, qui monitioni nostræ non parentes beneficia huiusmodi in confidentiam, ut præfertur retinuerunt, & fructus ex eis indebite, uel percipiendo, uel per alios nomine suo etiam per simulatas illorū locationes, & fictas de receptis quietantias ac donationes, & remissiones percipi sinendo grauiter excesserūt Cardinalium metam potius, ex immoderata erga suos indulgentia quam aliquo præceptorum nostrorū spretu processisse facile reputamus, iccirco omnes, & singulas Ecclesias etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monasteria etiam Cōsistorialia, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, Dignitates etiā maiores, & principales ēt conuentuales, personatus administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumuis ordinum regularia, ēt de iure patronatus, ēt laicorū, ēt nobiliū, & illustriū, etiā ex fundatione, & dotatione existentia per eiusdē Romanæ Ecclesiæ ēt Episcopos Cardinales, & quoscūq; alios ēt Patriarchas, Archiepiscopos & alios Episcopos, ac ēt eiusdem Cameræ Clericos in titulum, commendam, uel administrationem, aut alios, in huiusmodi confidentiam iure prohibitam cuius personæ, ut præfertur, contemplatione, uel intuitu, quouis modo recepta, illorum liberam collationem, & dispositionem nobis, & Sedi Apostolicæ harum serie reseruantes ipso iure a die receptionis eorundem uacauisse, & vacare. Ac fructuum, & pensionum, reseruationes, ac facultates transferendi & collationes beneficiorum concessiones, eis, vt præmittitur, factas, ac regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos, esse & eosdē Cardinales, seu quosuis alios a prima die receptionis beneficiorum huiusmodi citra fructus, redditus & prouentus earundem Eccl. Monast. Degnitatum, & aliorum benef. ac pensionis p̄dictas indebite percipere, suo'que facere nō potuisse, neq; debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Cameram eandem deuolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes integram illorum restitutionem in utroque foro teneri, & ad id oportunis iuris remediis compelli debere auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus & declaramus, & insup vniuersis & singulis, tam eiusdem Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, & Episcopis, quam Prælatis & Clericis, & aliis prædictis præsentibus, & futuris ne deinceps ullo unquā tempore aliquas Ecclesias Monast. Dignitates, uel alia beneficia etiam de dicto iure patronatus uti p̄fertur existentia, aut fructus, uel pensiones, aut regressus, seu accessus in confidentiam prędictam, aut ad effectum reseruationum huiusmodi sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere præsumant, Cardinalibus uidelicet, & aliis pręlatis huiusmodi in uirtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis uero sub maioris excommunicationis latæ sententię pœna per contrafaciētes eo ipso incurrēda, a qua, nisi a nobis, aut Romano Pont. pro tempore existēte, pręterquam in mortis articolo constituti, absolui nequeant districtius inhibemus. Ac quascunque collationes, prouisiones præfectiones, commendas, reseruationes, facultates, etiam transferendi ac regrediendi, siue accedendi & ingrediendi, ac alias dispositiones de Eccl. Mon. dignitatibus, & aliis beneficijs, eorumque fructibus & beneficiorum collationibus per nos & alios Roman. Pont. successores nostros, etiam motu proprio seu consistor. aut etiam per ordinarios & alios inferiores collatores etiam ad patronorum commodum præsentationem, & alias quomodolibet cū interuentu confi-

uel profanam familiam cedentiũ de fructibus Ec-
cleſiaſticis alant, uel illa etiamnum infantibus, aut
naſcituris aſſeruent, facto interdum circuitu retro-
ceſſionis cum reſeruatione fructuum, & aliarum re-
rum, aut acceſſu præſertim ab illis, qui præſtando-
rum iurium Cameræ Apoſtolicæ ſunt immunes a-
lij aut incapaces, aut alijs beneficijs Eccleſiaſticis o-
nuſti, aut Eccleſiaſtico ordini ſeſe mancipare refu-
gientes, aut mere laici beneficia Eccleſiaſtica alijs
conferenda procurant, ut de illis poſtmodum ad li
bitum ſuum diſponatur, fructuus etiam percipien-
tes illorum. Ad hæc plerique ordinarij, & alij colla
tores, ac etiam patroni laici curant deponenda be-
neficia, ut fructus, ſeu penſiones capiant eorundem
alij ſuæ faciant miniſtrari alia item per multa eiuſce
modi admittuntur, quibus immaculata rerum diui-
narum puritas impie violatur, diſciplinæ Eccleſia-
ſticæ neruus dirumpitur, & imminens patratur ex i-
tium animarum. Quare nos', uolentes periculoſam
talium audaciam noui iuris ſubſidio cohibere præ
ſentium auctoritate ſtatuimus, ut. ſi quis, quacumq;
auctoritate, Eccleſiam, vel Monaſterium, aut aliud
beneficium Eccleſiaſticum qualecũque ex reſigna
tione, uel ceſſione cuiuſcunque perſonæ ſimpliciter
aut cum circuitu retroceſſionis, cum regreſſu, uel ac
ceſſu, etiam ſola dimittentis intẽtione receperit ut
illa uel illud ẽt in euentũ regreſſus, uel acceſſus, eidẽ
dimittendi, uel alteri poſtea cõferatur, aut illius fru-
ctus, uel eorum pars alij, uel aliis cõcedantur, uel pẽ-
ſiones ſoluantur ex eiſdem, hæc confidentia cenſea
tur. Itidem, ſi ordinarius, uel alius collator contule-
rit ante hac, aut conferat in futurum beneficiũ Ec-
cleſiaſticum quouis modo uacans, ea condirione taci
ta, uel expreſſa ut poſtea in alterũ, pro arbitrio col-
latoris, ſeu alterius cuiuſcunque contra iuris cõmu-
nis ordinationem, diſponatur, ſiue nt de eo prouiſus
fructus illius, uel partem, ad utilitatem, uel libitum
conferentis uel cedenris, aut alterius relinquat, & re
mittat, ſeu, penſionẽ illi, uel illis, quẽ, uel quos idem
collator, aut cedens, uel alius per ſe, uel alium ſcri-
pto, aut uerbo iuſſerit, ſeu ſignificauerit, perſoluat,
& pariter ſi a patrono, etiã laico, uel alteri præſenta
tori, ſeu electori contigerit aut cõtingat id fieri. Ad
hæc, ſi Clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis,
aut alius a ſolutione iurium ipſius Cameræ, uel etiã
Cancellariæ Apoſtolicæ exemptus, poſt reſignatio-
nem, uel ceſſionem alicuius extranei, de Eccleſia,
Monaſterio, uel alio beneficio Eccleſiaſtico in ſe, A
poſtolica, uel alia auctoritate factam, & admiſſam,
illam, uel illud etiam confectis literis Apoſtolicis,
& poſſeſſione apprehenſa, in eundem reſignantẽ,
uel cedentem, modico ſpatio interiecto, ueluti duo-
rum, aut trium menſiũ, retroceſſerit, aut retrocedat
in futurũ, & ex illa retroceſſione fructus Eccleſiæ,
ſeu Monaſterij, aut beneficij, uel eorũ pars, ſeu pen-
ſio, ſeu qd aliud ſup illis reſeruatũ, aut regreſſus, ſeu
acceſſus, & ingreſſus ad illã, uel illud, ipſi clerico, uel
Cardinali, aut alij exẽpto ſit, fueritue cõceſſus. poſtre
ſi quis crimine aliquo abſolutus, aut cum quo ſuper
irregularitate diſpenſatum eſt denuo receperit, qua
cunque auctoritate, Eccleſiam, Monaſterium, uel a-
liud beneficium Eccleſiaſticum, quod ante uel poſt
commiſſum delictum, aut contractam irregularita
tem dimiſerit, in quouis horum caſuum confidentiæ
prauitas ſit contracta, caſusque huiuſmodi literis p
dictis comprehendantur, ac ſi illis ſpeciatim expreſ
ſi fuiſſent, licet ipſum confidentiæ crimen alterius
tantum partis conſcienria ſit amiſſum. Ad proban-
dum uero plene confidentiarum abuſum, inter alias
etiam hæ præſumptiones, & coniecturæ habeantur
legitimæ uidelicet. Si quis poſt ceſſam ab ſe eccleſiã,
uel Monaſterium, aut beneficium, & publicatam re
ſignationem, ſeu ceſſionem, captamq; a ſucceſſore
poſſeſſionem, ſeſe in illa, uel illo, ſeu reb. illius, per ſe
uel alium, ſeu alios de facto ingeſſerit, aut fructus
perceperit, aut quicumque ſucceſſor illi, uel eius p-
pinquis, ipſos, aut partem aliquam remiſſerit eorun
dem. Si recipiens beneficium conſtituerit dimitten
tem, uel eius parentes aut propinquos, Procuratores
ad percipiendum, uel locandum fructus beneficij
dimiſſi, & illi, uel illis de fructibus perceptis, aut p
cipiendis donationem fecerit. Si uel ſola procurato-
ris depoſitione, uel libris rationalibus menſariorum
ex parte dimittentis, expeditio, quæ perſonam reci
pienris concernit, proſecuta ſit, ſimulque expenſæ
pro ea neceſſariæ ab illo factæ fuerint. Denique, ſi
quis pro conceſſione alicui facta quacunque aucto
ritate de beneficio Eccleſiaſtico per ſe, uel alium,
ſeu alios interceſſerit, uel alias in negotio conceſſio
nis ſeſe immiſcuerit quoquomodo, deinde aliquid
de fructibus talis beneficij de facto, etiam per ma-
nus poſſeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis titulo,
perceperit, ſeu de illo poſtmodum ad uoluntatem
interceſſoris fuerit diſpoſitum quandocunque: Te-
ſtes autem de quaque re ſingulares ſingulas proba-
re ualeant præſumptiones, & coniecturas, pluresque
huiuſmodi præſumptiones, & coniecturæ plenam
probationem faciant in prædictis. Cæterum crimi-
noſi, & cæteri omnes, qui ad perhibendum in caſib.
ſimoniæ teſtimoniũ recipi poſſunt, ad prædicta om
nia admittantur. Sed ne quiſquam, etiam uana fidu
cia fretus non intendendi contra ſe iudicij, in crimi
ne perſeueret, utque hoc malum grauioris cenſuræ
ſtimulo uſquequaque prohibeatur, omnes, & ſingu
los, qui hucuſque Eccleſias, Monaſteria, & benefi-
cia, fructus, penſiones, alias ue res, intercedente hoc
confidentiæ uitio receperunt, ac retinẽt, niſi ſtatim
ad ſe reuerſi, & reſipiſcentes, celeri dimiſſione ſibi
proſpexerint, & quicquid tale admiſſerint in futurũ
etiã omnibus, & ſingulis alijs Eccleſijs, Monaſterijs
dignitatibus, adminiſtrationibus officijs, & benefi-
cijs obtentis quæ pariter ſub dicta reſeruatione cõ
prehendi uolumus, nec non fructibus penſionibus,
& alijs rebus Eccleſiaſticis ac etiam Romanæ Cu-
riæ, & alijs officijs temporalibus præſentium aucto
ritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus,
& in iuris ſubſidium excommunicationis ſententia
innodamus, a qua nullus, niſi in mortis articulo con
ſtitutus, ab alio, quam a Romano Pontifice, abſolu
tionis beneficium ualeat obtinere. Nos enim, aduo-
catione cauſarum huiuſmodi, & reſeruatione co-
gnitionis illarum, rerumque omnium inde emergẽ
tium, nobis, & prædictis ſucceſſoribus, ut prædictũ
eſt facta cauſis illis duntaxat exceptis, quæ iam corã
nobis pendere noſcuntur, ac etiam ijs, quas nomi-
ne Eccleſiarum, & Monaſteriorum, quorum diſpo
ſitio in Conſiſtorio fieri conſueuit, aut debet, item-
que cõtra Ordinarios collatores Epiſcopos & alios
ſuperiores Prælatos, etiam Cardinales haberi con-
tigerit, uti iam alijs noſtris litteris ſtatutum eſt, au-
diendis, decidendis, & terminandis, harum ſerie pr
ſus relaxata, decernimus, ita deinceps quoſcunque
iudices ordinarios, & delegatos etiam cauſarum Pa
latij Apoſtolicis Auditores ac prædictæ Romanæ

Eccle

Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & ipsorũ cuicũque quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, interpretari, & diffiniri debere, nec non irritum, & inane, quicquid secus in prædictis per quoscunque quauis auctoritate scienter, uel ignoranter contigerit attentari. Quocirca omnibus locorum Ordinarijs districtius iniũgimus ut in suis quisque Ecclesijs. Ciuitatibus, Diœcesibus & locis, etiam exemptis, ad prędicta studiose attendant, & quatenus illis relaxauimus, in delinquentes seuere animaduertant, si Diuinæ Maiestatis iudicium, dictæque Sedis censuram uoluerint euitare. In cęteris uero causis, & negotijs, nobis, & prædictis successoribus exceptis, eosdem locorum Ordinarios præsentium auctoritate delegamus, ut gratia, & fauore postpositis, pro se quisque, cũ uenerit usus, contra prædictos omnes sub ipsa exceptione comprehensos diligenter inquirant, suoque Inquisitiones omnes sigillo obsignatas ad prędictam Sedem quã primum transferant, ut nos, & prædicti successores in causis huiusmodi procedentes, quod iustum fuerit decernamus. Nos enim singulis Ordinarijs ipsis prędictos omnes, & quoscumque alios etiam exemptos, etiam per edictum publicum, constito prius summarie, & extraiudicialiter de non tuto ad illos accessu citandi, & monendi, eisque ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsque personis quibuscunq; ne prędictorum executionem quoquomõ impediãt uel alias in illis sese interponant, etiam per simile edictum inhibendi, eosdemque, ac alios contradictores, & rebelles quoscunque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac omnia alia iuris, & facti remedia oportuna cõpellendi auxilium brachij sęcularis, quãdocunque opus erit, inuocandi, cæteraque in prędictis omnibus, & singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberam tenore pręsentium concedimus facultatem. Non obstan. fel. reco. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, alijsque Apostolicis Constitutionibus, & ordinarionibus, quod que Episcopis Collatoribus & prælatis prædictis et Cardinalibus, uel quibusuis alijs communiter uel diuisim a Prædicta sit sede indultum vel in posterum indulgere contingat, quod interdici, suspendi, uel excommunicari aut contra indulta huiusmodi ad iudicium trahi non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, & ad uerbũ de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet alijs priuilegijs indulgentijs, & literis Apostolicis generalibus, uel specialibus quorumcunque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut in totum non inserta, effectus præsentium aut attributæ prædicts ordinarijs iurisdictionis explicatio, seu exercitium uel executio impediri ualeat quomodocunque uel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, cæterisque contrarijs quibuscunque, literis pdecessoris huiusmodi nihilominus in suo robore duraturis. Volumus autem, ut præsentium exempla, et impressa edantur, eaque notarij publici manu, & cuiuscunque Curiæ Ecclesiasticæ eiusve Prælati sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem in iudicio & extra ubique locorum faciant, quam ipsæ pręsentes facerẽt, si essent exhibitę uel ostensę. Nulli ergo.

4 Constitutio ista † Pij V. est proculdubio rigorosa nimis atque terribilis, sed huiusmodi rigor tunc népe necessarius erat, quando confidentiæ crimen sic ubique locorum vagabatur, ut omnibus fere pro nõ crimine haberetur; Hodie autem cum propter sancitas pœnas confidentia non sic laxis committatur habenis imo perpauci sint qui huiusmodi vitio laborent, communis omnium opinio fuit hanc Pij V. cõstitutionem in quibusdã Iuri cõi repugnantibus capitibus reformandã, & iam sub Gregorio XIII. fel. mem. de hoc tractatum fuit sed nil couclusum: Postea sub Sixto V. fel. rec. pluries similiter de hoc fuit dictum nec non commissum duobus Rotæ Auditoribus, ut ex illa, quæ reformanda uiderentur capita elicerent, sed Sixto morte præuento res ad nihilum deducta. Demum cum S.D.N. Clemens VIII. Vt septimi Decretalium compilatio ea sacrorum Floren. Lateranen. ultimi, ac Tridentin. Conciliorum textibus & summorum Pontificum constitutionibus p proprios titulos diuisis atque dispositis non intermitteretur iusserit, tres iam sunt anni circa illam cõsumpti, congregaris unaquaque hebdomada doctissimis pluribus uiris, corã Illustrissimo, & reuerendissimo D. Cardinali Pinello, doctrina, prudentia, & experientia claro, assistentibus etiã Illustrissi. & RR. DD. S.R.E. Cardinalibus erudissimis Matthæo, & Ascanio Columna, huic autem cõgregationi cum & ipse interessem, fuit interdum tractatum de hac Pij V. Constitutione, & ut compilationi immisceretur (sed reformata) conclusum. Sed tandem cum multi multa dixisset super hoc, censuit Cõgregario ut sub his sequentibus uerbis apponeretur, & sic ego curam gerens ut septimus Decretalium huiusmodi ad ostendendum tantummodo imprimeretur, illam sic apponi curaui sub *lib.* 5. *tit.* de simo. ca. 5. Nunc Deum optimum rogandum cẽseo, ut S.D.N. tam utile quod extat opus totque laboribus perfectum non sinat occultum sed in lucem emittat reor enim non minorem illa allaturum utilitatem quam attulit Decretalium compilatio sub Gregorio IX. Sexti sub Bonifacio VIII. Clementinarumque sub Clemente V. Hoc enim opus non utile quidem solum, sed necessarium uidetur ut in lucẽ emittatur, inter tot enim summorum Pontificum constitutiones tribus uoluminibus dispositas multę sunt peculiares, nonnullæ superfluæ, plurimæ abrogatæ, reiectæ aliquę: Sperãdũ igitur est S.D.N. tanta cum uigilantia, prudentia, ac sanctitate Vniuersalis Ecclesię ad gubernationem incumbentem non passurũ utillissimũ necessariumque huiusmodi opus clã esse, eoque magis quia Illustris. Card. Pinellus, qui magnopere in eo elaborauit id eidem S. D. N. memorare non desistet. Interea hic subijciam tenorẽ compilationis huius constitutionis Pij V.

5 Quanquam † fel. reco. Pius IV. sapienter prouidit ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam, comperimus tamen plerosque huius criminis probandi difficultate confisos non desistere id patrare.

Quare uos volentes periculosam talium audaciã noui iuris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus, ut siquis quacunque auctoritate Ecclesiam uel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecunque ex resignatione, uel cessione cuiuscunque personæ simpliciter, aut cũ circuitu retrocessionis, cũ regressu, uel accessu, receperit, ut illa, uel illud etiam in euentum regressus uel accessus dimittendi, uel alteri postea cõferatur, aut illius fructus, uel eorum pars illi, uel aliis concedantur, uel pẽsiones soluãtur, ex eisdẽ hæc confidẽtia cẽseatur.

Itidem

Itidem si ordinarius,vel alius Collator contule-
rit ante hac,aut contulerat in futurum beneficium Ec
clesiasticum quouis modo vacans ea conditione ta-
cita,uel expressa,ut postea in alterū ꝑ arbitrio Col-
latoris seu alterius cuiuscunque contra iuris commu
nis ordinationem disponatur siue ut de eo prouisus
fructus illius,uel partem ad vtilitatem, vel libitū cō
setentis,vel cedentis aut alterius relinquat,& remit
tat,seu pensionem illi,uel illis,quem,uel quos idem
collator aut cedens,uel alias per se,uel alium scripto
aut uerbo iusserit,seu significauerit,persoluat & pa
riter si a patrono etiam laico,uel alteri præsenrato-
ri,seu electori contigerit,aut contingat id fieri.

Ad hæc si a solutione iurium ipsius Cameræ, uel
etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus post resi-
gnationem,uel cessionem alicuius extranei de Ec-
clesia Monasterio, uel alio beneficio Ecclesiastico
in se,Apostolica,uel alia auctoritate factam & ad-
missam illam,uel illud etiam confectis litteris Apo-
stolicis possessione apprehensa in eundem resignā-
tem,uel cedentem modico spatio interiecto ueluti
duorum,aut trium mensium retrocesserit aut retro
cedat in futurum & ex illa retrocessione fructus Ec
clesiæ seu Monasterij,aut beneficij,uel eorum pars,
seu pensio,seu quid aliud super illis reseruatum aut
regressus,seu accessus, & ingressus ad illā, uel illud
ipsi Clerico,uel Cardinali,aut alij exempto sit fue-
ritve concessus.

Postremo si quis crimine aliquo absolutus aut cū
quo super irregularitate dispensatum est denuo re-
ceperit quacunque auctoritate Ecclesiam Monaste
rium,uel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod an
te,uel post commissum delictum aut contractam ir
regularitatem dimiserit in quouis horum casuum
confidentiæ prauitas sit contracta casusque huius-
modi literis prædictis comprehendantur ac si illis
speciatim expressi fuissent.

Ad probandum uero plene confidentiarum abu
sum inter alias ēt hę præsumptiones,& coniecturæ
habeantur legitimæ,uidelicet . Si quis post cessam
ab se Ecclesiam,uel Monasterium,aur beneficium,
& publicatam resignationem seu cessionem captā-
que,a successore possessionem,se in illa,uel illo, seu
rebus illius per se,uel per aliū,seu alios de facto in-
gesserit,aut fructus perceperit,aut quicunque succes
sor illi,uel eius propinquis ipsos, aut partem aliquā
remiserit eorundem.

Si recipiens beneficium constituerit dimittentē,
uel eius parentes aut propinquos procuratores ad p
cipiendum,uel locandum fructus beneficii dimissi,
& illi uel illis de fructibus perceptis, aut percipien-
dis donationem fecerit.

Si uel sola procuratoris depositione, uel libris ra
tionalibus mensariorum ex parte dimittentis, expe
ditio,quæ personam recipientis concernit, prosecu
ta sit simulque expensæ pro ea necessariæ ab illo fa
ctæ fuerint.

Denique si quis pro concessione facta quacun-
que auctoritate de beneficio Ecclesiastico ꝑ se, uel
alium,seu alias in negorio concessionis sese immi-
scuerit quoquomodo,deinde aliquid de fructibus
talis beneficii de facto etiam per manus possessoris,
ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu
de illo postmodum ad uoluntatem intercessoris fue
rit dispositum quandocunque.

Testes autem duo singulas probare ualeant præ
sumptiones,& coniecturas.Pluresque huiusmodi ꝑ
sumptiones,& coniecturæ plenam probationem fa
ciant in prædictis.

Cęterum Criminosi,& cœteri omnes qui ad ꝓ-
hibendum in casibus simoniæ testimonium recipi
possunt ad prædicta omnia admittantur.

Vt hoc malum grauioris censuræ stimulo usque
quaque prohibeatur omnes & singulos qui Eccle-
sias Monasteria Beneficia,fructus pēsiones aliasve
res intercedente hoc confidentiæ uitio receperint
etiam omnibus & singulis alijs Ecclesijs, Monaste
rijs dignitatibus,administrationibus,officijs, & be-
neficiis obtentis,quæ reseruata esse uolumus nec nō
fructibus pensionibus,& alijs rebus Ecclesiasticis ꝑ
sentium auctoritate priuamus & ad futura inhabi-
les decernimus,& in iuris subsidium excommunica
tionis sententia innodamus,a qua nullus nisi in mor
tis articulo constitutus ab alio quam e Romano Pō
tifice absolutionis beneficium ualear obtinere.

Et Die 7.Augusti 1593.compilatio placuit om-
nibus,fuit tandem dictum quod fiat uerbum cum
S.D.N.circa quatuor coniecturas positas per Pium
V.in uersiculo ad probandam,nam melius esset il-
las tollere & remittere hoc sub dispositione iuris cō
munis.Et in hac compilatione sunt sublata illa uer
ba sola dimittētis intētione,& est sublatū ut testes
singulares singulas probare ualeant coniecturas.

Et ex his sic absolutus est iste tractatus de cōfidē
tiis beneficialibus ad laudem omnipotentis Dei,
gloriosissimę B.Mariæ semper virginis,ac Beatorum
& Sanctorum Ioan.Baptistæ,& Francisci de Paula
Protectorum,cuius omnia dicta submitto correctio
6 ni Sedis Apostolicæ,& scripta esse uolo præmissa
protestatione de qua per Card. Parisium cons.68.
nu.427.uol.4.& uos lectores attendite alios utilis-
simos tractatus quos magno cum labore perfeci ad
laudem prædictorum,& utilitatem communem,il-
losque quam primum imprimere faciam.

FINIS.